അಥ ಋಗ್ವೇದೀಯಃ

ಅಪರಸಂಸ್ಕಾರಪ್ರಯೋಗಃ

(ಉದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧಮ್, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಮರಣೇ ವಿಧಿಃ, ರಜಸ್ವಲಾಮರಣೇ ವಿಧಿಃ, ಸೂತಿಕಾಮರಣೇ ವಿಧಿಃ, ಗರ್ಭಿಣೀಮರಣೇ ವಿಧಿಃ, ಪಾಲಾಶವಿಧಿಃ, ತೀರ್ಥೇ ಅಸ್ಥಿಕ್ಷೇಪವಿಧಿಃ, ಅಸ್ಥಿಶುದ್ಧಿವಿಧಿಃ, ನಾರಾಯಣಬಲಿಪ್ರಯೋಗಃ, ತ್ರಿಪಿಂಡೀಶ್ರಾದ್ಧವಿಧಿಃ, ಗೋದಾನವಿಧಿಃ, ಪ್ರಮಾಣಶ್ಲೋಕಾಶ್ಚ)

ಓಂ

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಗ್ರಂಥಾಲಯ

ಉಡುಪಿ

Scanned by CamScanner

ಅಥ ಋಗ್ವೇದೀಯಃ

ಅಪರಸಂಸ್ಕಾರಪ್ರಯೋಗಃ

(ಉದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧಮ್, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಮರಣೇ ವಿಧಿಃ, ರಜಸ್ವಲಾಮರಣೇ ವಿಧಿಃ, ಸೂತಿಕಾಮರಣೇ ವಿಧಿಃ, ಗರ್ಭಿಣೀಮರಣೇ ವಿಧಿಃ, ಪಾಲಾಶವಿಧಿಃ, ತೀರ್ಥೇ ಅಸ್ಥಿಕ್ಷೇಪವಿಧಿಃ, ಅಸ್ಥಿಶುದ್ಧಿವಿಧಿಃ, ನಾರಾಯಣಬಲಿಪ್ರಯೋಗಃ, ತ್ರಿಪಿಂಡೀಶ್ರಾದ್ಧವಿಧಿಃ, ಗೋದಾನವಿಧಿಃ, ಪ್ರಮಾಣಶ್ಲೋಕಾಶ್ಚ)

ಸಂಪಾದಕಃ

ವೇದಮೂರ್ತಿ ಚಿತ್ರಾಪುರ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯಃ

ಗ್ರಂಥಪರಿಶೋಧಕಃ

ನಿವೃತ್ತಪ್ರಾಚಾರ್ಯಃ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಶರ್ಮಾ

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಗ್ರಂಥಾಲಯ, ಉಡುಪಿ

Ph: 9448988106, (080) 26770826
VANDANA BOOK HOUSE
Dealers in: Philosophical
Religious & Sanskrit Books
No. 24/1, 4th Main, 9th Cross,
N.R. Colony, BANGALORE - 560 019.

Scanned by CamScanner

Rgvedīyaḥ Apara Saṃskāra Prayogaḥ

The Rites : Edited by Vedamurthi Chithrapura Gopalakrishna Acharya, scrutinized by Prof. P. Lakshminarayana Sharma, Retd. Principal, SMSP Sanskrit College, Udupi. Published by : Shrimanmadhwa Siddhantha Granthalaya, Car Street, Udupi-576101. [Ph. 0820-2526755]

Year of Publication : 2014 (Second Edition)

©All Rights Reserved by the Publisher.

Pages : x + ೭೦ + 260

Price : **Rs. 250-00**

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : ಶಕವರ್ಷ ೧೯೨೫ [ಕ್ರಿ. ಶ. 2003]

ಪರಿಷ್ಕೃತ ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ : ಶಕವರ್ಷ ೧೯೩೫ [ಕ್ರಿ. ಶ. 2014]

ಪ್ರಕಾಶಕರು : **ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಗ್ರಂಥಾಲಯ,** ರಥಬೀದಿ, ಉಡುಪಿ-576101 [Phone: 0820-2526755]

ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಅಕ್ಷರಸಂಯೋಜನೆ : 'ಶ್ರೀನವದುರ್ಗಾ ಲೇಸರ್‌ಟೆಕ್', C/o. ಡಾ। ಕೆ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ, ಉಡುಪಿ–576102. [Mob. 9342438727]

ಮುದ್ರಕರು : ಸಿ. ಎ. ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಬೆಳಗಾವಿ.

ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳು ಕಾಯ್ದಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

Scanned by CamScanner

ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮಾತು

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೂ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕಗಳಾದ ಪೂರ್ವಷೋಡಶಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸುವ ಪುಸ್ತಕವೊಂದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿದ್ದೇವಷ್ಟೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಅಪರಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಮಗ್ರವಾದ ಪುಸ್ತಕವೊಂದನ್ನು ಹೊರತರುವ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಸಮಾಜದ ಒತ್ತಾಯದ ಮೇರೆಗೆ ಕೈಗೊಂಡೆವು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರೋಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಚಿತ್ರಾಪುರ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಹಲವು ಆಕರಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ವಿವರಣಾತ್ಮಕವಾದ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮೃತನಾದ ಬಳಿಕ ಅವನ ಸದ್ಗತಿಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಹದಿಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮರಣಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಧನಿಷ್ಠಾಪಂಚಕಶಾಂತಿ ಮೊದಲಾದ ಶಾಂತಿಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ರಜಸ್ವಲೆ, ಗರ್ಭಿಣೀ, ಬಾಣಂತಿ ಮೊದಲಾದವರ ಮರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ವಿಶೇಷ ವಿಧಾನಗಳನ್ನೂ ಅಡಕಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಾಲಾಶಸಂಸ್ಕಾರವಿಧಿ, ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಿವಿಸರ್ಜನೆಯ ವಿಧಾನ, ನಾರಾಯಣಬಲಿಪ್ರಯೋಗ, ತ್ರಿಪಿಂಡೀಶ್ರಾದ್ಧವಿಧಿ, ಗೋದಾನವಿಧಿ ಮೊದಲಾದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಶ್ಲೋಕಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶವದಹನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಳಂಬವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದು ಪರಿಣತ ಪುರೋಹಿತರು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಗದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರೂ ಈ ದಹನಾಂತಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅನುವಾಗಲೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಭಾಗದ ಕನ್ನಡ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಅಸ್ಥಿಸಂಚಯನವಿಧಿಯನ್ನೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸರ್ವಾಂಗಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಈ 'ಅಪರಸಂಸ್ಕಾರಪ್ರಯೋಗ'ವನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಚಿತ್ರಾಪುರ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರಿಗೂ ಪರಿಶೋಧಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಪಿ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮಾ,

Scanned by CamScanner

ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು, ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರಬೋಧಿನೀ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾಪಾಠಶಾಲೆ, ಉಡುಪಿ ಇವರಿಗೂ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಕರಡುಪ್ರತಿಯನ್ನು ತಿದ್ದುವಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಿದ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮೀಯರಾದ ವೇ। ಮೂ। ಶ್ರೀ ಬಿ. ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಶರ್ಮರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಅಕ್ಷರಸಂಯೋಜಕರಾಗಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಡಾ। ಕೆ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯರು ಮತ್ತು ಮುದ್ರಣಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಸಿ. ಎ. ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಬೆಳಗಾವಿ ಇವರ ಸಹಕಾರವು ಸರ್ವಥಾ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ವಿಪ್ರಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾದರೆ ನಮ್ಮೀ ಪ್ರಯತ್ನವು ಸಾರ್ಥಕವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಸಹೃದಯರ ನಿರಂತರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ಸಹಕಾರಗಳಿಂದ ಮುಂದೆಯೂ ನಮ್ಮೀ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಾಶನ ಮತ್ತು ಪುನರ್ಮುದ್ರಣಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತಾಗಲು ಕ್ಷೇತ್ರದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇತಿ ಸಜ್ಜನವಿಧೇಯ,

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಗ್ರಂಥಾಲಯ, ಉಡುಪಿ.

Scanned by CamScanner

ಮುನ್ನುಡಿ

ವೈದಿಕೈಃ ಕರ್ಮಭಿಃ ಪುಣ್ಯೈಃ ನಿಷೇಕಾದಿ ದ್ವಿಜನ್ಮನಾಮ್ ।
ಕಾರ್ಯಃ ಶರೀರಸಂಸ್ಕಾರಃ ಪಾವನಃ ಪ್ರೇತ್ಯ ಚೇಹ ಚ ॥ [ಮನು]

ವೇದೋಕ್ತಮಂತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಗೃಹ್ಯೋಕ್ತವಿಧಿವಿಧಾನಗಳಿಂದಲೂ ನಿಷೇಕಾದಿ ವಿವಾಹಾಂತಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಆಯಾಯಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಶರೀರವೂ ಅಂತಃಕರಣವೂ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಮಾರ್ಜನೆಗೊಂಡು ಆ ಜೀವಿಯು ಇಹದಲ್ಲಿಯೂ, ದೇಹಾವಸಾನವಾಗಲು ಇನ್ನೊಂದು ಉತ್ತಮಶರೀರವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖಿಯಾಗುವನೆಂಬ ಮನುವಿನ ಮಾತು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಗರ್ಭಾಧಾನಾದಿ ಷೋಡಶಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಚಯವಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ಮಹತ್ತ್ವ–ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸದೆ ಸದ್ಯ ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಜನಿಸಿದ ಮಗುವಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾಮಕರಣ, ದ್ವಿಜನಹುದೆನಿಸಲು ಉಪನಯನ, ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮಪಾಲನೆಯ ಮುಖವಾಡದೊಂದಿಗೆ ಸುಖಿಯಾಗಿರಲು ವಿವಾಹ ಇವಿಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದು ಉಳಿದವುಗಳು ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಹದಿನಾರು ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಸಂಸ್ಕಾರಗಳೆಂದೂ ಅವುಗಳನ್ನು ತಂದೆಯು ಮಗನ ಉಜ್ಜ್ವಲಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಸಿದರೂ ಗೃಹಸ್ಥನಾದ ಮೇಲೆ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ದೈವಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಆಚರಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ನಲ್ವತ್ತು ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಪಾವನಗೊಂಡ ಜೀವಿಯು “ದಯಾ, ಕ್ಷಮಾ, ಸಹನಾದಿ ಎಂಟು ಆತ್ಮಗುಣಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣನಾಗಿ ಐಹಿಕಾಮುಷ್ಮಿಕಫಲವನ್ನುಣ್ಣಲು ಅರ್ಹನಾಗುವನು.

ಸಂಸ್ಕಾರೈಃ ಸಂಸ್ಕೃತಃ ಪೂರ್ವೈರುತ್ತರೈರನುಸಂಸ್ಕೃತಃ ।
ನಿತ್ಯಮಷ್ಟಗುಣೈರ್ಯುಕ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೌಕಿಕಃ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಂ ಪದಮವಾಪ್ನೋತಿ ಯಸ್ಮಾನ್ನ ಚ್ಯವತೇ ಪುನಃ ॥ [ಶಂಖಲಿಖಿತಸ್ಮೃತಿ]

ಹೀಗೆ ಜನನದಿಂದ ಮರಣತನಕ ನಲ್ವತ್ತೆಂಟು ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಷೋಡಶತ್ರಯಗಳೆಂದೂ ದೇಹಾವಸಾನವಾಗಲು ಮಗನು ನಡೆಸುವ ದಹನಾದಿ ಸಪಿಂಡೀಕರಣ(ವರ್ಷಾಂತಿಕ)ಪರ್ಯಂತ ಅಪರಷೋಡಶತ್ರಯಸಂಸ್ಕಾರಗಳೆಂದೂ ಪೂರ್ವಾಪರ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಜೀವಿಯು ಇಹದಲ್ಲಿ ಸಂತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಜೀವಿಸಿ ಮರಣದ ಬಳಿಕ ವರ್ಷಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಸ್ವಾದಿಪುಣ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖವನ್ನುಂಡು ಕ್ರಮೇಣ ರುದ್ರಾದಿತ್ಯ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಾನಪ್ರಾಪ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಯುಜ್ಯಪದವಿಯನ್ನೂ ಪಡೆಯುವನೆಂದು ಸ್ಮೃತಿವಚನವಾಗಿದೆ.

Scanned by CamScanner

ಅಪರಷೋಡಶತ್ರಯಗಳು ದಹನಾಂತ ಆದ್ಯಕ್ರಿಯೆಯೆಂದೂ ದಶಾಹತನಕ ಮಧ್ಯಕ್ರಿಯೆಯೆಂದೂ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಾಂತ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆಯೆಂದೂ ವಿಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆ ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ದಶಾಹಾಂತ ಮಲಿನಷೋಡಶಶ್ರಾದ್ಧಗಳೆಂದೂ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಮಧ್ಯಷೋಡಶ ಶ್ರಾದ್ಧಗಳೆಂದೂ ಅನಂತರ ವರ್ಷಾಂತ್ಯ ತನಕ ಉತ್ತಮಷೋಡಶಶ್ರಾದ್ಧಗಳೆಂದೂ – ಈ ನಲ್ವತ್ತೆಂಟು ಅಪರಷೋಡಶತ್ರಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಗನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಿದರೆ ಋಣಮುಕ್ತನಾದ ಮಗನು ತನ್ನ ವಂಶದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗುವನು.

ಅಪರಷೋಡಶಕ್ರಿಯಾವಿಧಾನಗಳು ಸಮುಚ್ಚಯಾದಿ ಪ್ರಯೋಗಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದ್ದರೂ ದೇಶಕಾಲಮಾನಪ್ರಕಾರ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದೂ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಬಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಪ್ರಯೋಗಪುಸ್ತಕದ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೆಂದು ಆತ್ಮೀಯರನೇಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಂತೆ ಈ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸಿದಷ್ಟು ಕ್ರಿಯಾಭಾಗಗಳು ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತಾ ಅಪರಾಧಸಹಸ್ರಗಳ ಪಂಕ್ತಿಗೆ ಸೇರಬೇಕಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಸಮುಚ್ಚಯವನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿರಿಸಿ ಪ್ರಮಾಣವಿರೋಧವಾಗದಂತೆ ಬಲ್ಲವರ ಹಿತಮಿತ ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಿರಿಯರನೇಕರು ಇದುವರೆಗೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೂ ಈ ಕೃತಿಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ತೋರಬಹುದು. ಆದರೂ ಮುಂದಿನ ಪೌರೋಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವದೊಂದಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದೆಂಬ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ.

ಈ ಕೃತಿಯ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ವೇ। ಮೂ। ಪಂಡಿತ ಕಾಪು ಹಯಗ್ರೀವಾಚಾರ್ಯರು, ಮಂಗಳೂರು ವೇ। ಮೂ। ಗಣಪತಿ ಆಚಾರ್ಯರು, ಮದ್ರಾಸ್ ವೇ। ಮೂ। ಟಿ. ಪಿ. ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ಭಟ್ಟರು, ಉಡುಪಿ ಪಾಡಿಗಾರು ವೇ। ಮೂ। ಮುರಳೀಧರಾಚಾರ್ಯರು, ಬೆಂಗಳೂರು ವೇ। ಮೂ। ಶ್ರೀ ಸುಮನಾಚಾರ್ಯರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ನೀಡಿರುವ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಬರೆದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೊಪ್ಪುವಂತೆ ಶಬ್ದವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೋಧನೆಗೈದ ಉಡುಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾಪಾಠಶಾಲಾ ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾದ ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮರಿಗೂ ಚಿರಋಣಿ.

ಪ್ರಕಟನೆಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಹೊತ್ತ ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಶ್ರೀ ರಮೇಶ ಭಟ್ಟರಿಗೂ ಮುದ್ರಣವರ್ಗದವರಾದ ಸಿ.ಎ.ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಬೆಳಗಾವಿ ಇವರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪುರೋಹಿತಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಎಂದೆಂದೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ವೇ। ಮೂ। ಚಿತ್ರಾಪುರ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯ

Scanned by CamScanner

ಪ್ರಯೋಗಕಾರಿಕಾವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕಾ

ಸಪ್ರಮಾಣ ಅಪರಪ್ರಯೋಗನಿರೂಪಣೆ ೧–೬೯

ಅವಸಾನಕಾಲೇ ಕರ್ತವ್ಯಮ್ 1

* ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತದಾನವಿಧಿಃ 2
* ಕರ್ಣಸೂಕ್ತಮ್ 5
* ಮರಣೋತ್ತರವಿಧಿಃ 9
* ಕ್ಷೌರವಿಧಿಃ 10
* ಶವಸಂಸ್ಕಾರವಿಧಿಃ 12
* ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪುನಃಸಂಧಾನಮ್ 14
* ಪ್ರೇತನಿರ್ಹರಣಪ್ರಕಾರಃ 18
* ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕವಿಧಿಃ 20
* ಪಂಚಕಾದಿದಾಹವಿಧಿಃ 25
* ದಹನವಿಧಿಃ 27

ಪ್ರಥಮದಿನವಿಧಿಃ 36

* ನವ(ವಿಷಮ)ಶ್ರಾದ್ಧಮ್ 41
* ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧಮ್ 42
* ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧಮ್ 43

ದ್ವಿತೀಯಾದಿದಿನವಿಧಿಃ 45

* ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಅವಯವನಿಷ್ಪತ್ತಿವಿಚಾರಃ 45
* ಸಮಾನತಂತ್ರಕರಣಪಕ್ಷೇ 46
* ಅಸ್ಥಿಸಂಚಯನಮ್ 47

ದಶಮದಿನಕೃತ್ಯಮ್ 52

ಏಕಾದಶದಿನಕೃತ್ಯಮ್ 57

* ಧನಿಷ್ಠಾಪಂಚಕವಿಧಿಃ 57
* ತ್ರಿಪಾದನಕ್ಷತ್ರಶಾಂತಿಃ 61
* ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗಹೋಮವಿಧಿಃ 66
* ಅಥಾಗ್ನೌ ಮಹೈಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಿಃ 81
* ರುದ್ರಗಣಶ್ರಾದ್ಧಮ್ 85
* ವಸುಗಣಶ್ರಾದ್ಧಮ್ 85
* ಅಥ ಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧವಿಧಿಃ 86
* ಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧಮಂಡಲಮ್ 87

ದ್ವಾದಶದಿನಕೃತ್ಯಮ್–ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧವಿಧಿಃ... 106

Scanned by CamScanner

* ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಮಂಡಲಮ್ 107
* ತೈಲೋದ್ವರ್ತನವಿಧಿಃ 108
* ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಸಂಕಲ್ಪಃ 109
* ವೈತರಣೀನೌಕಾದಾನಂ ಪ್ರೇತಘಟದಾನಂ ಚ ... 139
* ಪಿಂಡಸಂಯೋಜನಮ್ 144
* ದಾನಮಂತ್ರಾಃ 159
ಮಾತೃಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ವಿಶೇಷಃ 166
ತ್ರಯೋದಶದಿನಕೃತ್ಯಮ್ 170
* ಶ್ರವಣದೇವತಾರಾಧನವಿಧಿಃ 172
ಅಪರಪರಿಶಿಷ್ಟಮ್ 175
* ಉದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧಮ್ 175
* ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಮರಣೇ ವಿಧಿಃ 175
* ಪ್ರೌಢಕನ್ಯಾಮರಣೇ ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷಃ 177
* ರಜಸ್ವಲಾಮರಣೇ ವಿಧಿಃ 179
* ಗರ್ಭಿಣೀಮರಣೇ ವಿಧಿಃ (ಶೌನಕಃ).................. 180
* ಸೂತಿಕಾಮರಣೇ ವಿಧಿಃ 181
* ಪಾಲಾಶವಿಧಿಃ 181
* ತೀರ್ಥೇ ಅಸ್ಥಿ ಕ್ಷೇಪಂ ಕರ್ತುಂ ವಿಧಿಃ 183
* ದಶವಿಧಸ್ನಾನವಿಧಿಃ 184
* ಅಸ್ಥಿಶುದ್ಧಿವಿಧಿಃ 186
* ನಾರಾಯಣಬಲಿಪ್ರಯೋಗಾಃ 191
* ತ್ರಿಪಿಂಡೀಶ್ರಾದ್ಧವಿಧಿಃ 195
* ಗೋದಾನವಿಧಿಃ 200
ಪ್ರಮಾಣಶ್ಲೋಕಾಃ 205
ಲೋಕರೂಢಿರೀತ್ಯಾಕ್ರಿಯಾರಂಭೇ
ಸಮಾನತಂತ್ರಪ್ರಯೋಗಃ 227
ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮೋಕ್ಷನಾರಾಯಣಬಲಿಪ್ರಯೋಗಃ 232
* ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಮೋಕ್ಷನಾರಾಯಣಬಲಿಮಂಡಲಮ್ .. 238
ನಾರಾಯಣಪನ್ನಮ್ 242
ಮಂತ್ರಾನುಕ್ರಮಣಿಕಾ 244

Scanned by CamScanner

ಸಪ್ರಮಾಣ ಅಪರಪ್ರಯೋಗನಿರೂಪಣವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕಾ

ಸಪ್ರಮಾಣ ಅಪರಪ್ರಯೋಗನಿರೂಪಣೆ ೧
ಮರಣೋತ್ತರವಿಧಿ ೫
ಯಮಳಯೋಃ ಜ್ಯೇಷ್ಠಕನಿಷ್ಠವಿಚಾರಃ ೬
ದತ್ತಪುತ್ರವಿಚಾರ ೭
ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಕರ್ತೃವಿಚಾರ ೮
ಕ್ಷೌರವಿಚಾರ ೯
ಶವಪರ್ಯುಷಿತವಿಚಾರ ೧೦
ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪುನಃಸಂಧಾನಮ್ ೧೧
ಶವನಿರ್ಹರಣವಿಚಾರ ೧೨
ದಹನದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಿಚಾರ ೧೪
ದಹನಪ್ರಕಾರ ೧೫
ಪಂಚಕದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಿಚಾರ ೧೫
ತ್ರಿಪಾದನಕ್ಷತ್ರವಿಚಾರ ೧೬
ಪ್ರಥಮದಿನವಿಧಿ ೧೮
ಕರ್ತೃನಿಯಮ ೨೩
ಆಶೌಚ–ಕರ್ತೃ ವಿಶೇಷವಿಚಾರ ೨೩
ಅಸ್ಥಿಸಂಚಯನವಿಚಾರ ೨೬
ದಶಾಹವಿಚಾರ ೨೮
ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ದಿನವಿಚಾರ ೩೦
ಸಪಿಂಡೀಕರಣವಿಚಾರ ೩೩
ಪಿಂಡದಾನ–ವಿಕಿರಬಲಿ–ಬಲಿಹರಣವಿಚಾರ ೩೮
ಹದಿಮೂರನೆಯ ದಿನವಿಚಾರ ೩೯
ಶ್ರವಣದೇವತಾರಾಧನೆಯ ವಿಚಾರ ೩೯
ವರ್ಷಪರ್ಯಂತ ಕರ್ತೃನಿಯಮ ೪೧
ಷೋಡಶಮಾಸಿಕವಿಚಾರ ೪೨
ತಿಲತರ್ಪಣ ಮತ್ತು ವಷಾಂತಕರ್ತವ್ಯವಿಚಾರ ೪೫
ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಮರಣವಿಚಾರ ೪೬
ನಾರಾಯಣಬಲಿವಿಚಾರ ೪೭
ಏಕಾದಶ್ಯಾಂ ಮರಣೇ ೪೮
ಕೃತಚೂಡಸ್ಯ ಮರಣೇ ೪೯
ಪ್ರೌಢಕನ್ಯಾಮರಣೇ ೫೦
ರಜಸ್ವಲಾಮರಣವಿಚಾರ ೫೨
ಗರ್ಭಿಣೀಮರಣವಿಚಾರ ೫೨
ಸೂತಿಕಾಸ್ತ್ರೀಮರಣವಿಚಾರ ೫೩
ರೋಗಿಮರಣವಿಚಾರ ೫೪
ಪಾಲಾಶವಿಧಿವಿಚಾರ ೫೫
ವ್ಯುತ್ಕ್ರಮಮರಣವಿಚಾರ ೫೬
ಸಂಘಾತಮರಣವಿಚಾರ ೫೮
ಶ್ರಾದ್ಧಗಳ ವಿಚಾರ ೬೧
ತ್ರಿಪಿಂಡೀಶ್ರಾದ್ಧವಿಚಾರ ೬೩
ಮಹಾಲಯವಿಚಾರ ೬೪
ಆತ್ಮಶ್ರಾದ್ಧವಿಚಾರ ೬೮

Scanned by CamScanner

ಸಪ್ರಮಾಣ ಅಪರಪ್ರಯೋಗನಿರೂಪಣೆ

ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥನೋರ್ವನು ಕೃತಕೃತ್ಯಜೀವನ ನಡೆಸಿ ಪುಣ್ಯಜೀವಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೂ ತನ್ನ ಶಾರೀರಿಕ ಆರೋಗ್ಯಸ್ಥಿತಿಗತಿಗನುಗುಣವಾಗಿಯೋ, ಶಕುನ ಸ್ವಪ್ನಸೂಚನೆಗಳಿಂದಲೋ ಅವಸಾನಕಾಲ ಸಮೀಪಿಸಿತೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಲು ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ನಿಶ್ಶಕ್ತಿಹೊಂದುವ ಮೊದಲು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ತಿಳಿದಂದಿನಿಂದ ಆತನಕ ಜ್ಞಾತಾಜ್ಞಾತವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ವಿಹಿತಸ್ಯಾನನುಷ್ಠಾನಾನ್ನಿಂದಿತಸ್ಯ ಚ ಸೇವನಾತ್ ।
ಅನಿಗ್ರಹಾಚ್ಚೇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ನರಃ ಪತನಮೃಚ್ಛತಿ ॥ [ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ]

ಎಂಬ ವಚನದಂತೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಿಹಿತಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸದೆಯೂ, ನಿಂದನೀಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ವಶನಾಗಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಿಯಾಗಿಯೂ ಬದುಕಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮರಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಂಕಟಪಟ್ಟು ಕೊನೆಗೆ ದುರ್ಗತಿಯನ್ನೇ ಹೊಂದುವನು ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನಾ ವಿಧ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಿದೆ–

ಪ್ರಾಯೋ ನಾಮ ತಪಃ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ ನಿಶ್ಚಯ ಉಚ್ಯತೇ ।
ತಪೋನಿಶ್ಚಯಸಂಯುಕ್ತಂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಮಿತಿ ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ [ಆಂಗಿರಸಸ್ಮೃತಿ]

ಎಂಬ ಪ್ರಮಾಣದಂತೆ ಪಾಪನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ಅದರ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ತಪಸ್ಸೇ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವೆನಿಸಿದೆ. ಅನಿವಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿದೂ, ತಿಳಿಯದೆಯೂ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮುಂದೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಾದರೂ ವಿಧ್ಯುಕ್ತಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು.

ದಶ ಪಂಚಾಥ ಚತುರ ಉಪವೇಶ್ಯ ದ್ವಿಜಾನ್ ಶುಭಾನ್ ।
ತೇಷಾಮನುಜ್ಞಯಾ ಸರ್ವಂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಮುಪಕ್ರಮೇತ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಯಾನಿ ಭಾಷಂತೇ ಮನ್ಯಂತೇ ತಾನಿ ದೇವತಾಃ ।
ಸರ್ವದೇವಮಯಾ ವಿಪ್ರಾ ನ ತದ್ವಚನಮನ್ಯಥಾ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಲೀ]

ಹತ್ತು, ಐದು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು (ವೇದಜ್ಞರಾದ) ವಿಪ್ರರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ (ತಾಂಬೂಲವಸ್ತ್ರದಕ್ಷಿಣಾರಾಧನೆಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿ) ಅವರ ವಚನದಂತೆ (ಶಕ್ತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ) ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. (ವೇದಜ್ಞ) ವಿಪ್ರರು (ತೃಪ್ತಿಗೊಂಡು ಪೂರ್ಣ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ) ಏನು ನುಡಿಯುವರೋ ದೇವತೆಗಳು ಅದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವರು, (ವಿಪ್ರರು ಆದೇಶಮಾಡಿದಂತೆ ಕೃಚ್ಛ್ರವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಕೃಚ್ಛ್ರವೆಂದರೆ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯ ಮೊದಲಾದ ವ್ರತಗಳೆಂದು ಅರ್ಥ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯವ್ರತಲಕ್ಷಣ ಹೀಗಿದೆ–)

ತ್ರ್ಯಹಂ ಪ್ರಾತಸ್ತ್ರ್ಯಹಂ ಸಾಯಂ ತ್ರ್ಯಹಮದ್ಯಾದಯಾಚಿತಮ್ ।
ತ್ರ್ಯಹಂ ನ ಕಿಂಚಿದಶ್ನೀಯಾತ್ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಂ ಚರನ್ ದ್ವಿಜಃ ॥ [ಮನುಃ]

ಮೂರು ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಭೋಜನ, ಮೂರು ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಭೋಜನ, ಮೂರು ದಿನ ತಾನಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಭೋಜನ, ಮೂರು ದಿನ ಉಪವಾಸ – ಹೀಗೆ ಹನ್ನೆರಡುದಿನವಿದ್ದು (ಪಂಚಗವ್ಯಪ್ರಾಶನ, ಗೋಸೇವೆ ನಡೆಸಿದರೆ) ಒಂದು ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯವೆನಿಸುವುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಶಕ್ತನಾದರೆ–

ಕೃಚ್ಛ್ರೋಽಯುತಂ ತು ಗಾಯತ್ರ್ಯಾ ವಿಪ್ರದ್ವಾದಶಭೋಜನಮ್ ।
ತಿಲಹೋಮಸಹಸ್ರಂ ವಾ ಸಮಮೇತಚ್ಚತುಷ್ಟಯಮ್ ॥ [ಶಾತಾತಪಸ್ಮೃತಿಃ]

ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಗಾಯತ್ರೀಜಪ, ದ್ವಾದಶ ವಿಪ್ರರ ಭೋಜನ ಅಥವಾ ಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯಾಕವಾದ ತಿಲಹೋಮ ಇವುಗಳು ಕೃಚ್ಛ್ರಸಮಾನಗಳೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಅಥವಾ–

ಪಾದಕೃಚ್ಛ್ರಂ ವಸ್ತ್ರದಾನಂ ಕೃಚ್ಛ್ರಾರ್ಧಂ ತೈಲಕಾಂಚನಮ್ ।
ಪಾದಹೀನೇ ತು ಗಾಮೇಕಾಂ ಕೃಚ್ಛ್ರಂ ತು ಮಿಥುನದ್ವಯಮ್ ॥ [ಮನುಃ]

ಪಾದಹೀನಂ ನ ಕರ್ತವ್ಯಮಿತಿ ಶಾತಾತಪೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥ [ಶಾತಾತಪಃ]

ಪೂರ್ಣಕೃಚ್ಛ್ರವೆಂದರೆ ಸವತ್ಸಗೋದಾನ, ಪಾದಹೀನಕೃಚ್ಛ್ರವೆಂದರೆ ಒಂದು ಗೋದಾನ, ಅರ್ಧಕೃಚ್ಛ್ರವೆಂದರೆ ತೈಲಕಾಂಚನದಾನ, ಪಾದಕೃಚ್ಛ್ರವೆಂದರೆ ವಸ್ತ್ರದಾನ, ಪಾದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆಯಾದರೆ ದಾನ ನಿಷ್ಫಲವೇ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಉತ್ಕ್ರಾಂತ್ಯಾದೀನಿ ದಾನಾನಿ ದಶ ದದ್ಯಾನ್ಮೃತಸ್ಯ ತು ।

(ವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಆಮಾನ್ನದಾನ ಕೊಟ್ಟು) ಸುಖವಾಗಿ ಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮಣವಾಗಲು 'ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿಧೇನು', ವೈತರಣೀನದಿ ದಾಟಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 'ವೈತರಣೀಧೇನು', ಪಾಪಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ 'ಪಾಪಧೇನು', ಋಣಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ 'ಋಣಧೇನು' –ಹೀಗೆ ೪ ಗೋದಾನಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಮೌಲ್ಯವನ್ನಾದರೂ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತಿಲದಾನ ಮತ್ತು ದಶದಾನ ಕೊಡಬೇಕು.

ತಾಮ್ರಪಾತ್ರಂ ತಿಲೈಃ ಪೂರ್ಣಂ ಪ್ರಸ್ಥಮಾತ್ರೈರ್ದ್ವಿಜಾಯ ತು ।
ಸಹಿರಣ್ಯಂ ತು ಯೋ ದದ್ಯಾಚ್ಛ್ರದ್ಧಾವಿತ್ತಾನುಸಾರತಃ ।
ಸರ್ವಪಾಪವಿಶುದ್ಧಾತ್ಮಾ ಲಭತೇ ಗತಿಮುತ್ತಮಾಮ್ ॥ [ಬ್ರಾಹ್ಮ]

ತಾಮ್ರಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೇರು ಎಳ್ಳು ತುಂಬಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣೆಸಹಿತ ದಾನಮಾಡಿ (ಗೋ–ಭೂ ಮೊದಲಾದ ದಶದಾನಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು.) ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಉತ್ತಮಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರವಸತೋ ಮಿತ್ರಂ ಭಾರ್ಯಾ ಮಿತ್ರಂ ಗೃಹೇ ಸತಃ ।
ಆತುರಸ್ಯ ಭಿಷಙ್ಮಿತ್ರಂ ದಾನಂ ಮಿತ್ರಂ ಮರಿಷ್ಯತಃ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಂಗ್ರಹಃ]

ಪರದೇಶ ಪ್ರಯಾಣಿಕನಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯೂ– ಗೃಹಸ್ಥನಿಗೆ ಗೃಹಿಣಿಯೂ– ರೋಗಿಗೆ ವೈದ್ಯನೂ– ಇಹಯಾತ್ರೆ ಮುಗಿಸುವ ಜೀವಿಗೆ ಸತ್ಪಾತ್ರ–ದಾನವೂ ಮಿತ್ರರು. (ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ದಾನಮಾಡಿ, ಕ್ಷಣಕ್ಷಣವೂ ನಾರಾಯಣಸ್ಮರಣೆ ಉಸಿರಾಗಿರಬೇಕು.)

Scanned by CamScanner

ಗೃಹೀತದಾನಪಾಥೇಯಾಃ ಪ್ರಯಾಂತಿ ತ್ರಿದಿವಂ ನರಾಃ ।
ಭ್ರಾತರೋ ವಾಽಥ ಪುತ್ರೋ ವಾ ದದ್ಯುರಾಸನ್ನಬಾಂಧವಾಃ ॥ [ವೈದ್ಯನಾಥೀಯ]

ದಾನವನ್ನಿತ್ತ ಮನುಷ್ಯರು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ನಿಶ್ಶಕ್ತತೆಯಿಂದ ದಾನಕೊಡಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಮಗನಾಗಲಿ, ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಾಗಲಿ, ಬಾಂಧವರೇ ಆಗಿರಲಿ ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿ ಕೊಡಬಹುದು.

ಪಿತುರ್ಮರಣಕಾಲೇ ತು ಪುತ್ರಸ್ತು ಋಣಮೋಚನಾತ್ ।
ಮಸ್ತಕಂ ತು ಸಮಾದಾಯ ದಕ್ಷಿಣೇ ತಸ್ಯ ಜಾನುನಿ ॥

ಶ್ರಾವಯೇತ್ಪುಣ್ಯಸೂಕ್ತಾನಿ ಪುಣ್ಯಮಂತ್ರಾಕ್ಷರಾಣಿ ಚ ।
ತತಸ್ತು ನಿರ್ಗತೇ ವಾಯೌ ಕುಶಾಗ್ರೇಷು ವಿನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥ [ನಿರ್ಣಯಸಿಂಧು]

ಮರಣಾಸನ್ನ ತಂದೆಯ ಮೇಲುಸಿರು (ಊರ್ಧ್ವಶ್ವಾಸ) ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಮಗನು ಬಲತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ತಂದೆಯ ಶಿರವನ್ನಿಟ್ಟು 'ಕರ್ಣಸೂಕ್ತ', 'ಪುಣ್ಯಸೂಕ್ತ'ಗಳನ್ನೂ, ವಿಷ್ಣುಸಹಸ್ರನಾಮ, ಗೀತೆ ಹಾಗೂ ನಾರಾಯಣಸ್ಮರಣೆಗಳನ್ನೂ ಜೀವಿಗೆ ಶ್ರವಣವಾಗುವಂತೆ ಪಠಿಸಬೇಕು; ಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮಣವಾದ ಬಳಿಕ ದರ್ಭೆಗಳ ಮೇಲೆ ಶವವನ್ನು ಮಲಗಿಸಬೇಕು.

ನಾನಾನಮಿತಿ ಸೂಕ್ತಂ ತು ಅಂತ್ಯಕಾಲೇ ಸದಾ ಪಠೇತ್ ।
ಜಪ್ತ್ವಾ ಚೈವ ಪರಂ ಸ್ಥಾನಮ್ ಅಮೃತತ್ವಂ ಸ ಗಚ್ಛತಿ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಾರ]

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಾನಾನಮಿತ್ಯಾದಿ(ಕರ್ಣ)ಸೂಕ್ತವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪಠಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯು ದೊರೆಯುವುದು. [ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಖಧ್ವನಿ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುವುದುಂಟು. ಗಂಗಾದಿ ತೀರ್ಥ(ಹರಿಯ ತೀರ್ಥ)ವನ್ನು ಪ್ರಾಶನ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಪ್ರಾಣಪಕ್ಷಿ ಹಾರಿಹೋದ ಮೇಲೆ ಗೋಮಯದಿಂದ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ದರ್ಭೆ, ಎಳ್ಳು ಸಹಿತ ಹಾಸಿ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಲೆ ಇರುವಂತೆ ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ (ಅಂಗಾತವಾಗಿ) ಮಲಗಿಸಿ ಬಿಳಿಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕು.]

Scanned by CamScanner

ಮರಣೋತ್ತರವಿಧಿ–

ಮರಣಸಮಯಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಕೃಚ್ಛ್ರಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ದಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿ ಶವದ ಪಾದಾಂಗುಷ್ಠಗಳನ್ನು ಜೊತೆಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಕೈಯ ಅಂಗುಷ್ಠಗಳನ್ನು ಜೊತೆಯಾಗಿ (ಪ್ರಣತಿಮುದ್ರೆ) ದರ್ಭೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಶವವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡು 'ಅಸುನೀತೇ' ಎಂಬ ಜೀವಸೂಕ್ತ ಪಠಿಸಿ ಕರ್ಣಸೂಕ್ತವನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕು. ದಾನಾದಿಗಳನ್ನೂ ಸೂತಕಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಶವದ ಬಾಯಿಗೆ ತೀರ್ಥಹಾಕಿ ಒಂದು ಚೂರು ಚಿನ್ನವನ್ನು ಹಾಕಿ ಒಂದು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಒಡೆದು ಶಿರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿರಾಶಿ ಹರಡಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಒಂದು ಖಂಡದಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪದ ದೀಪವನ್ನು ಹಚ್ಚಿಡಬೇಕು. ಪಾದದೇಶದಲ್ಲಿ ಭತ್ತವನ್ನು ಹರಡಿ ಇನ್ನೊಂದು ಖಂಡದಲ್ಲಿ ತೈಲದೀಪವನ್ನು ಹಚ್ಚಿಡುವ ವಾಡಿಕೆ ಕೆಲವೆಡೆ ಇದೆ. ಪುತ್ರನು ಸಮೀಪ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಷ್ಟು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಮಗನಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ತತ್‌ಕ್ಷಣ ಬರುವ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಇದ್ದರೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಅನನುಕೂಲವೆಂದಾದರೆ ದಹನಾದಿಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು.

ಕುರ್ವೀತ ಸರ್ವಕರ್ಮಾಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಮನುಜ್ಞಯಾ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈರಭ್ಯನುಜ್ಞಾನಾದ್ದೋಷಾ ನಶ್ಯಂತಿ ಸರ್ವಥಾ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ವಿನಾ ವಾಕ್ಯೈಃ ಕ್ರಿಯಾಃ ಸ್ಯುರ್ನಿಷ್ಫಲಾಸ್ತತಃ ॥ [ಹಾರೀತ]

ಹೆಂಡತಿಯೇ ಆಗಿರಲಿ ಗೋತ್ರದವರೇ ಆಗಿರಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಅನುಜ್ಞೆ ಪಡೆದು ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ವಿಪ್ರೋತ್ತಮರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಸಿದರೆ ದೋಷಗಳಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಿಷ್ಫಲವೆಂದಿದೆ.

ಒಂದು ವೇಳೆ ಪತ್ನಿಯು ರಜಸ್ವಲೆಯಾಗಿದ್ದರೆ–

ರಜೋಮಧ್ಯೇ ತು ಭಾರ್ಯಾಯಾಃ ದೈವಾತ್ ಭರ್ತುರ್ಮೃತಿರ್ಯದಿ ।
ಪುತ್ರಹೀನಸ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯಂ ನ ತಯಾ ದಹನಾದಿಕಮ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಅನ್ಯೈಸ್ತದನುಮತ್ಯಾ ಚ ನ ಕಾರ್ಯಂ ಪ್ರೇತಕರ್ಮ ಹಿ ।
ತೂಷ್ಣೀಂ ದಗ್ಧ್ವಾ ಚತುರ್ಥೇಽಹ್ನಿ ಪುನಃ ಸ್ನಾನಂ ವಿಧಾಯ ಚ ।
ಪ್ರೇತಕರ್ಮ ತಯಾ ಕಾರ್ಯಮಥವಾ ಪಂಚಮೇಽಹನಿ ॥ [ಸಂಗ್ರಹ]

ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಯಜಮಾನನು ಮರಣ ಹೊಂದಲು ಪ್ರಥಮಾಧಿಕಾರಿಯಾದ ಪತ್ನಿಯು ರಜಸ್ವಲೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಆಕೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಂತೆ ಗೋತ್ರದವರು ಕೇವಲ ದಹನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಮಂತ್ರಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಪತ್ನಿಯು ನಾಲ್ಕನೇ ದಿನ ಒಮ್ಮೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಪುನಃ ಸಂಕಲ್ಪಪೂರ್ವಕ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಪ್ರೇತಕಾರ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಥವಾ ಐದನೇ ದಿನದಂದೂ ಪ್ರೇತಕಾರ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಕ್ರಮ ಈಗ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಯಮಳಯೋಃ ಜ್ಯೇಷ್ಠಕನಿಷ್ಠವಿಚಾರಃ –

ಯಮಳೌ ಚೈಕಗರ್ಭೇ ತು ಸ್ತ್ರೀ ವಾ ಪುರುಷ ಏವ ವಾ ।
ಕನಿಷ್ಠ ಆದ್ಯಜಾತಃ ಸ್ಯಾತ್ಪಶ್ಚಾಜ್ಜಾತೋಽಗ್ರಜಃ ಸ್ಮೃತಃ ॥ [ವೈದ್ಯನಾಥೀಯ]

ತಾಯಿಯ ಗರ್ಭದಿಂದ ಪ್ರಥಮ ಭೂಸ್ಪರ್ಶವಾದ ಶಿಶುವು ಜ್ಯೇಷ್ಠವೆಂದು ವ್ಯವಹಾರವಿದ್ದರೂ ಗರ್ಭಕೋಶದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಪ್ರಸವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಭೂಸ್ಪರ್ಶವಾದ ಶಿಶುವು ಜ್ಯೇಷ್ಠವೆಂದು ಸ್ಮೃತಿವಚನವಿದೆ. ಆದರೆ–

ಪಾರ್ಶ್ವಯೋಸ್ಸಂಸ್ಥಿತೌ ಗರ್ಭೌ ತಯೋರ್ಯಃ ಪೂರ್ವಜಸ್ಸ ತು ।
ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇ ಸದ್ಭಿಃ ಜಾತಕಾದಿಷು ಕರ್ಮಸು ॥ [ವೈದ್ಯನಾಥೀಯ]

ಗರ್ಭಗಳು ಗರ್ಭಕೋಶದ ಉಭಯ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಸಮವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದುದಾಗಿ ವೈದ್ಯಕೀಯಪರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರಥಮಜಾತ ಶಿಶುವು ಜ್ಯೇಷ್ಠವೆಂದು ವಿಶೇಷ ವಚನವಿದೆ.

Scanned by CamScanner

ದತ್ತಪುತ್ರವಿಚಾರ –

ಭ್ರಾತುಃ ಪುತ್ರಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ ಸ್ವಪುತ್ರೋ ನಾಸ್ತಿ ಯದ್ಯಪಿ । [ಅಂಗಿರಾಃ]

ಅಥವಾ ದುಹಿತುಃ ಪುತ್ರಂ ಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ ದತ್ತಕೇ ವಿಧೌ..... ॥ [ವೃದ್ಧಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಃ]

ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರು ಸಹೋದರರನ ಮಗನನ್ನು ಅಥವಾ ಮಗಳ ಮಗನನ್ನು ವಿಧಿಯಂತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಕಾಲೋಚಿತ ಸಂಸ್ಕಾರಪೂರ್ವಕ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವಾಗಿದೆ.

ಔರಸೇ ತು ಸಮುತ್ಪನ್ನೇ ಪುತ್ರಸ್ಯ ಗ್ರಹಣಾದನು ।
ಔರಸಸ್ತು ಪಿತುಃ ಕುರ್ಯಾತ್ತದಾ ದತ್ತೋ ವಿಸರ್ಜಯೇತ್ ॥ [ವೈದ್ಯನಾಥೀಯ]

ದತ್ತುಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ದೈವಾನುಗ್ರಹಾತ್ ಪತ್ನಿ ಗರ್ಭವತಿಯಾಗಿ ಗಂಡುಶಿಶು ಜನನವಾದರೆ ಔರಸಪುತ್ರನೇ ತಂದೆಯ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯೆಂದೂ ದತ್ತಪುತ್ರನು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಚನವಿದ್ದರೂ–

ಸ್ವವಂಶಂ ಯಃ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ದತ್ತಕೋಽಯಂ ಪರಸ್ಯ ತು ।
ವಂಶಾರ್ಥಮಾಗತೋ ಯಸ್ಮಾತ್ತತೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋಽಯಮೀರಿತಃ ॥ [ಪೈಠೀನಸಿಃ]

ತನ್ನ ವಂಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ದತ್ತಕಪುತ್ರನೇ ಜ್ಯೇಷ್ಠನೆಂದೂ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕುಲದ್ವಯೇ ಸ್ವಯಂ ಕರ್ತಾ ಮಾತಾಪಿತ್ರೋರ್ನ ಚೇತ್ಸುತಃ ।
ಕರ್ಮ ಕುರ್ವೀತ ಯತ್ನೇನ ನ ಚೇನ್ನಿರಯಮಶ್ನುತೇ ॥ [ಲೋಗಾಕ್ಷಿಃ]

ದಾನಿಗಳಾದ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು ಪುತ್ರಹೀನರಾದರೆ ಉಭಯಕುಲದ ಕರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಯೂ ದತ್ತಪುತ್ರನೇ ಆಗುವನು. ಹಾಗೂ–

Scanned by CamScanner

ಮಾತಾಪಿತ್ರೋರ್ಮೃತೌ ಸತ್ಯಾಂ ಕ್ಷೌರಮಾಶೌಚಮಾಚರೇತ್ ।
ತಿಲಾಂಜಲಿಃ ಪ್ರದಾತವ್ಯೋ ದತ್ತಕೇನ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ [ವೃದ್ಧಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ]

ಜನ್ಮದಾತರು ಮರಣಹೊಂದಲು ಇತರ ಪುತ್ರರಿದ್ದರೂ ದತ್ತಪುತ್ರನು ಕ್ಷೌರ–ಆಶೌಚಾಚರಣೆ–ತಿಲಾಂಜಲಿದಾನ ಇವಿಷ್ಟನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು.

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಕರ್ತೃವಿಚಾರ –

ಮಾತಾಪಿತ್ರೋರ್ವ್ರತೀ ಕುರ್ಯಾತ್ ಪಿತೃಮೇಧಂ ಸದೈವ ಹಿ ।
ಜ್ಯೇಷ್ಠಭ್ರಾತುಸ್ತಥೈವ ಸ್ಯಾದನ್ಯೇಷಾಂ ನ ಕದಾಚನ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಾರ]

ವ್ರತಸ್ಥ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯು ತಾಯಿ, ತಂದೆ, ಅಣ್ಣ, ಗುರು ಇವರ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಇತರರ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರೆ ಪುನಃ ಉಪನಯನವಾಗಬೇಕು.

ಮಾತುಃ ಪಿತುಃ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಸಂಸ್ಥಿತಸ್ಯೌರಸಸ್ಸುತಃ ।
ವ್ರತಸ್ಥೋ ವಾಽವ್ರತಸ್ಥೋ ವಾ ಏಕ ಏವ ಭವೇದ್ಯದಿ ॥ [ಸುಮಂತು]

ಓರ್ವನೇ ಪುತ್ರನಿದ್ದು ಉಪನಯನವಾಗದಿದ್ದರೂ ಚೌಲಸಂಸ್ಕಾರ (ಚೂಡಾಕರ್ಮ) ಆಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಂದ ಮಂತ್ರವಾಚನ ಮೂಲಕ ದಹನಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದೆಂದೂ ಕೆಲವು ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರ ನಿರ್ಣಯವಿದೆ. ಮೊದಲೇ ಚೌಲವು ಆಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಶುಭಘಳಿಗೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿ ಉಪವೀತವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪಿತೃ(ಸ್ಪರ್ಶ) ಮೂಲಕ ಹಾಕಿ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ ಕೊಡಿಸಬಹುದೆಂದೂ ಚೂಡಾಕರ್ಮ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಆತನಿಂದ ಪಿತೃದಹನ ಮಾತ್ರ ಅಮಂತ್ರಕವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿ ವರ್ಷಪರ್ಯಂತ ಮೃತನ ಪತ್ನಿ ಯಾ ಸಹೋದರರು ಮೃತನ ಕ್ರಿಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ವರ್ಷದ ಅನಂತರ ಮೃತಜೀವಿಯ ಪುತ್ರನಿಗೆ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪಿತೃಕರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಕೆಲವು ಋಷಿವಾಕ್ಯಗಳಿವೆ. [ಇಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯರ ಅಭಿಮತವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.]

Scanned by CamScanner

ಕ್ಷೌರವಿಚಾರ –

ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಪೂರ್ವಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕರ್ತೃವು (ಮಗನು) ವಪನಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಗಂಗಾಯಾಂ ಭಾಸ್ಕರಕ್ಷೇತ್ರೇ ಮಾತಾಪಿತ್ರೋರ್ಗುರೋರ್ಮೃತೌ ।
ಆಧಾನೇ ಸೋಮಯಾಗೇ ಚ ವಪನಂ ಸಪ್ತಸು ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಾರ]

ಗಂಗಾ ಗಯಾದಿ ಕ್ಷೇತ್ರಯಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾತಾಪಿತೃ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶಮಾಡಿದ ಗುರುಗಳ ಮರಣವಾದಲ್ಲಿಯೂ ಆಧಾನಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ, ಮಹಾಯಾಗ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೂ ವಪನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಗರ್ಭವಾನ್ ವಪನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಸಮಂ ಭವೇತ್ ।
ಮಾತರಂ ಪಿತರಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠಮಾಚಾರ್ಯಂ ಶ್ವಶುರಂ ವಿನಾ ॥ [ಸ್ಮೃತ್ಯಂತರ]

ಗರ್ಭಿಣಿಯ ಪತಿಯು ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ದೋಷವು ಬರುವುದು. ಆದರೂ ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಅಣ್ಣ, ಗುರು, ಮಾವ– ಈ ಐವರ ಮರಣದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೌರ ವಿಹಿತವೆನಿಸಿದೆ.

ರಾತ್ರೌ ದಗ್ಧ್ವಾ ತು ಪಿಂಡಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ ವಪನವರ್ಜಿತಮ್ ।
ವಪನಂ ನೇಷ್ಯತೇ ರಾತ್ರೌ ಶ್ವಸ್ತನೀ ವಾಪನಕ್ರಿಯಾ ॥ [ಸಂಗ್ರಹ]

ರಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ದಹನಕ್ರಿಯೆ ಆಗುವುದಾದರೆ ಕ್ಷೌರ ನಿಷೇಧವೆಂದೂ ಮರುದಿನ ಕ್ಷೌರಪೂರ್ವಕ ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಇದೆ. ಆದರೂ ಸಹ–

ಮಾತಾಪಿತ್ರೋರ್ಮೃತೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ದಾಹಕಸ್ಯ ವಿಶೇಷತಃ ।
ಸಂಸ್ಕಾರಕರ್ತುರ್ವಪನಂ ರಾತ್ರಾವಪಿ ವಿಧೇರ್ಬಲಾತ್ ॥ [ಧರ್ಮಸಿಂಧು]

Scanned by CamScanner

ತಾಯಿ ತಂದೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರೆಯಾದರೂ ವಪನವಿಹಿತವೆಂದು ವಿಶೇಷ ವಚನವಿದೆ. [ಆದರೆ ಇದು ಈಗ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.]

ಶವಪರ್ಯುಷಿತವಿಚಾರ –

ಪಂಚವಿಂಶತಿಘಟೀಪೂರ್ವಂ ದಿವಾ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಃ ।
ದಿವಾ ವಾ ಯದಿ ವಾ ರಾತ್ರೌ ಶವಸ್ತಿಷ್ಠತಿ ಕರ್ಹಿಚಿತ್ ॥

ತತ್ಪರ್ಯುಷಿತಮಿತ್ಯಾಹುಃ ದಹನೇ ತಸ್ಯ ಕಾ ಗತಿಃ ।
ಪಂಚಗವ್ಯೇನ ಸಂಸ್ನಾಪ್ಯ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯತ್ರಯಂ ಚರೇತ್ ॥ [ಗಾರ್ಗ್ಯಸ್ಮೃತಿ]

ಪ್ರಾಣ ಹೋಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಘಳಿಗೆ (ಹತ್ತು ತಾಸು) ಬಳಿಕ ಶವವು ಪರ್ಯುಷಿತ(ಹಳಸಿದ ವಸ್ತು)ವೆನಿಸುವುದು. ಅನಿವಾರ್ಯವಾದರೆ ಮೂರು ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಕೃಚ್ಛ್ರ ಸೂತಕಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪಂಚಗವ್ಯವನ್ನು (ಪವಮಾನಾನುವಾಕಮಂತ್ರದಿಂದ) ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಮಾಡಿ ಶವವನ್ನು ದಹನಮಾಡಬೇಕು.

ರಾತ್ರೌ ಯದಿ ಮೃತಃ ಕಶ್ಚಿತ್ ಪ್ರಮಾದಾತ್ ಕಾಲಪರ್ಯಯಾತ್ ।
ನವನಾಡ್ಯಾಸ್ತ್ವಧಃ ಸ್ಯಾಚ್ಚೇದ್ವಹ್ನೌ ತು ಜುಹುಯಾಚ್ಛವಮ್ ।
ಊರ್ಧ್ವಂ ಶ್ವಃ ಪ್ರಾತರೇವ ಸ್ಯಾನ್ನ ರಾತ್ರೌ ತು ಕದಾಚನ ॥ [ವ್ಯಾಸಸ್ಮೃತಿ]

ಅಸ್ತಮಾನವಾದ ಬಳಿಕ ಒಂಬತ್ತು ಘಟಿಯ (3 ತಾಸು 36 ಮಿನಿಟುಗಳ) ಒಳಗೆ ರಾತ್ರೆಯಲ್ಲೇ ದಹನಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರವಾದರೆ ಮರುದಿನ ದಹನಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ವಿಧಿಯಿದೆ. [ಆದರೆ ಕೃಚ್ಛ್ರಾಚರಣೆ ಪಂಚಗವ್ಯಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು.]

ಊರ್ಧ್ವೋಚ್ಛಿಷ್ಟಾಧರೋಚ್ಛಿಷ್ಟೇ ಹ್ಯಂತರಿಕ್ಷಮೃತೇಽಪಿ ವಾ ।
ಕೃಚ್ಛ್ರತ್ರಯಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಆಶೌಚೇ ಮರಣೇಽಪಿ ವಾ ॥ [ಆಂಗಿರಸಸ್ಮೃತಿ]

Scanned by CamScanner

ಜೀವಿಯ ಪ್ರಾಣಹೋಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಊರ್ಧ್ವೋಚ್ಛಿಷ್ಟ(ವಾಂತಿ–ಕಫ–ಜೊಲ್ಲುಸುರಿಯುವಿಕೆ)ವಾದರೆ, ಅಧರೋಚ್ಛಿಷ್ಟ (ಮಲಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನ)ವಾದರೆ, ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ (ಮಂಚ–ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ) ಮೃತಿಹೊಂದಿದರೆ ಆ ದೇಹವು ನಿಷಿದ್ಧವಸ್ತುಸಮಾನವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಕೃಚ್ಛ್ರಾಚರಣೆ, ಗವ್ಯಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿ ದಹಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪುನಃಸಂಧಾನಮ್ –

ಉಪನಯನಸಂಸ್ಕಾರವಾದ ಬಳಿಕ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯು ನಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಅಗ್ನಿಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಮರಣವಾಗಲು ಲೌಕಿಕಾಗ್ನಿಯನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿ ತುಷಾಗ್ನಿಯೆಂದು ಹೆಸರಿಸಿ ದಹನ ಮಾಡಬೇಕು. ಗೃಹಸ್ಥನೋರ್ವನು ವಿವಾಹಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಗೃಹ್ಯಾಗ್ನಿ(ಔಪಾಸನಾಗ್ನಿ)ಯನ್ನು ನಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಸಾಯಂಪ್ರಾತಃ ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಮರಣವಾಗಲು ದಹನಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಶವದ ಸಮೀಪ ಲೌಕಿಕಾಗ್ನಿಯನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿ ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿ ಪ್ರೇತಸ್ಪರ್ಶಸಮಿಧೆಯನ್ನು ಮಂತ್ರವತ್ತಾಗಿ ಹೋಮಿಸುವುದೇ ಪುನಃಸಂಧಾನವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಶವದಹನಕ್ಕಾಗಿ ಅಗ್ನಿಪ್ರಭೇದನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಗೃಹಸ್ಥೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಚ ವಿಧುರೋ ವಿಧವಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ।
ಔಪಾಸನಶ್ಚೋತ್ತಪನಸ್ತುಷಾಗ್ನಿಸ್ತು ಕಪಾಲಜಃ ॥ [ಸ್ಮೃತ್ಯಂತರ]

ವ್ರತಿಯತ್ಯೋಃ ಕಪಾಲಾಗ್ನಿಃ ತುಷಾಗ್ನಿರ್ಬಾಲಕನ್ಯಯೋಃ ।
ವಿಧುರಂ ವಿಧವಾಂ ಚೈವ ದಹೇದುತ್ತಪನಾಗ್ನಿನಾ ॥ [ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತ]

ಔಪಾಸನಾಗ್ನಿ(ಗೃಹ್ಯಾಗ್ನಿ), ಉತ್ತಪನಾಗ್ನಿ, ಕಪಾಲಾಗ್ನಿ, ತುಷಾಗ್ನಿ – ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ವಿಧವಾದ ಅಗ್ನಿಗಳಿವೆ. ಗೃಹಸ್ಥ ಗೃಹಿಣಿಯರನ್ನು ಗೃಹ್ಯಾಗ್ನಿಯಿಂದಲೂ ವಿಧುರವಿಧವೆಯರನ್ನು ಉತ್ತಪನಾಗ್ನಿಯಿಂದಲೂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ವಾನಪ್ರಸ್ಥವ್ರತಸ್ಥರನ್ನು ಕಪಾಲಾಗ್ನಿಯಿಂದಲೂ ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ಉಪನಯನ ತನಕದ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಿವಾಹಪರ್ಯಂತದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ತುಷಾಗ್ನಿಯಿಂದಲೂ ದಹನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿದಂತೆ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ವಿಧಾನ –

Scanned by CamScanner

ಔಪಾಸನಾಗ್ನಿ – ಗೃಹಸ್ಥನು ವಿವಾಹವಾದಂದಿನಿಂದ ನಿತ್ಯ ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಗ್ನಿಯೇ ಗೃಹ್ಯಾಗ್ನಿ (ಔಪಾಸನಾಗ್ನಿ).

ಉತ್ತಪನಾಗ್ನಿ – ಒಂದು ಮುಷ್ಟಿ ದರ್ಭೆಯನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿ ಆ ಜ್ವಾಲೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಷ್ಟಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿ ಪುನಃ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಷ್ಟಿ ದರ್ಭೆಯನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿದ ಅಗ್ನಿಯೇ ಉತ್ತಪನಾಗ್ನಿ.

ಕಪಾಲಾಗ್ನಿ – ಕೆಂಡಗಳ ಮೇಲೆ ಮಡಕೆತುಂಡು ಇಟ್ಟು ಜೊತೆಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಚೂರು ಇಟ್ಟಾಗ ಜ್ವಲಿಸುವ ಅಗ್ನಿಯೇ ಕಪಾಲಾಗ್ನಿ.

ತುಷಾಗ್ನಿ – ಜ್ವಲಿಸುವ ಕೆಂಡದ ಮೇಲೆ ಭತ್ತದ ಉಮಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದಾಗ ಸುಡುವ ಅಗ್ನಿಯೇ ತುಷಾಗ್ನಿಯೆಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮರಣವಾದರೆ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಔಪಾಸನದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಹಗಲಲ್ಲಿ ಮರಣವಾದರೆ ಪ್ರಾತರೌಪಾಸನದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ವರೆಗಿನ ದಿನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಆಹುತಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದಲ್ಲಾದರೆ ಹಗಲು ಮೃತಿಯಾದರೆ ಪ್ರಾತರೌಪಾಸನದೇವತೆಗಳಿಗೂ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮರಣವಾದರೆ ಸಾಯಮೌಪಾಸನದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಆಹುತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ದರ್ಶಪರ್ಯಂತ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಪತ್ನಿಯು ಮೊದಲು ಮರಣಹೊಂದಿದರೆ ತನ್ನ ಉಪಾಸನಾಗ್ನಿಯಿಂದಲೇ ದಹನ ಮಾಡಬೇಕು. ಶಕ್ತನಾದರೆ ಪುನಃ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಅಶಕ್ತನಾದರೆ 'ಪ್ರತ್ಯವರೋಹ ಜಾತವೇದಃ ಪುನಸ್ತ್ವಂ ದೇವೇಭ್ಯೋ ಹವ್ಯಂ ವಹತು ಪ್ರಜಾನನ್ ।' ಎಂದು ಲೌಕಿಕಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯವರೋಹಣಪೂರ್ವಕ ತನ್ನ ಮರಣಪರ್ಯಂತವಾಗಿ ನಿತ್ಯ ಉಪಾಸನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶವನಿರ್ಹರಣವಿಚಾರ –

ಸ್ನಾನಂ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪುತ್ರಾದ್ಯೈರ್ವಸ್ತ್ರಾದ್ಯೈಃ ಪೂಜನಂ ತತಃ । [ಪ್ರಚೇತಸ್ಮೃತಿ]

ಕರ್ತೃವು ದುಃಖವನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಆತ್ಮೀಯರು ಸೇರಿ ಶವವನ್ನು ಪ್ರಾಂಗಣಕ್ಕೆ ತಂದು ತುಳಸೀಕಟ್ಟೆ ಸಮೀಪ ಮಾಡಿನ ನೀರು ಬೀಳುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ (ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ, ಕೆಲವೆಡೆ ಇಡೀ ಬಾಳೆ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ) ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಲೆಯಿರುವ ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟು ಕಾಲಿನಿಂದ ಶಿರಪರ್ಯಂತ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಬಿಸಿನೀರಿನಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ ನೂತನ ಬಿಳಿ ವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಗೋಪೀಚಂದನ ಅಂಗಾರಾಕ್ಷತೆ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು. ಮುತ್ತೈದೆಯಾದರೆ ಕುಂಕುಮಾದಿ ಸೌಭಾಗ್ಯದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು. (ಶವಕ್ಕೆ ಲಾವಂಚದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದಿದೆ.) ಅಂಚು ಇಲ್ಲದ ನೂತನ ಬಿಳಿಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಶಿರದಿಂದ ಪಾದ ತನಕ ಆಚ್ಛಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

(ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಾದತಲ ಆಚ್ಛಾದನೆ ಮಾಡುವುದಿದೆ.) ಆದರೆ– **'ಮುಖೇ ವಸ್ತ್ರಂ ಪಿಧಾಯೈನಂ ನಿರ್ಹರೇಯುಸ್ಸುತಾದಯಃ'** [ಕಾತ್ಯಾಯನಸ್ಮೃತಿ] ಎಂಬಂತೆ ಮುಖವನ್ನು ಆಚ್ಛಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ.

ಪಾದಮಾತ್ರಮವಚ್ಛಾದ್ಯ ಮೂಲತೋಽಹತವಾಸಸಾ ।
ಕರ್ತಾ ತದೈಕದೇಶಂ ತು ಕುರ್ಯಾದ್ವಾಸಸ್ತಥೋತ್ತರಮ್ ॥ [ಸ್ಮೃತ್ಯಂತರ]

ಮುಖದಿಂದ ಪಾದತನಕ ಆಚ್ಛಾದನೆ ಮಾಡಿ ಬಳಿಕ ಪಾದದೇಶದಿಂದ ಹೊದಿಸಿದ ಬಟ್ಟೆಯ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದಂಶವನ್ನು ಹರಿದು ಉತ್ತರೀಯವಸ್ತ್ರ(ಕರ್ಮವಸ್ತ್ರ)ವೆಂದು ಕರ್ತೃವು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಮಾಲಾಕಾರವಾಗಿ ಧರಿಸಬೇಕು. ಆ ಉತ್ತರೀಯದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣಚೂರು, ಹುರಿದ ಎಳ್ಳನ್ನು ಗ್ರಂಥಿಯಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು (ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು). ಸ್ನಾನಾದಿಗಳಿಂದ ಎಳ್ಳು ಅಂಕುರಿಸದಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಹುರಿಯಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತರೀಯ ಆವಶ್ಯಕ. ಸಹೋದರರ ಉತ್ತರೀಯಗಳು ಒಬ್ಬರಿಂದೊಬ್ಬರಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಬಾರದು.

ಬಳಿಕ ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಶವವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ಚಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿಟ್ಟು ಚಟ್ಟಸಹಿತ ಶವವನ್ನು ಬಟ್ಟೆತಂತುವಿನಿಂದ ಭದ್ರವಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಲು, ಮೃತನ ಪತ್ನಿಯೂ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಬಂದು ಶವದ ಪಾದಮೂಲದಲ್ಲಿ ತಾನು ಧರಿಸಿದ್ದ ಸೌಭಾಗ್ಯದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಇಡುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. (ಪತ್ನಿಯು ರಜಸ್ವಲೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ನಾಲ್ಕನೇ ದಿನ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಮುತ್ತೈದೆತನದ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸಬೇಕು.)

ಗರುಡಪುರಾಣದ ಪ್ರಕಾರ– ಮೃತಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ, ಅರ್ಧಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಚಿತೆಯಲ್ಲಿ, ಶವದ ಕೈಯಲ್ಲಿ, ಅಸ್ಥಿಸಂಚಯನದಲ್ಲಿ – ಹೀಗೆ ಆರು ಪಿಂಡಗಳನ್ನು, ಮುಂದೆ ನಿತ್ಯವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ದಿನ ಹತ್ತು ಪಿಂಡಗಳನ್ನು ಇಡುವುದರಿಂದ ಮಲಿನಷೋಡಶ ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧವೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ದಹನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಶಿಕ್ಯದಲ್ಲಿ ತೂಗಾಡಿಸಿ ಶವದ ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಶವವಾಹಕ ಬಂಧುಗಳು ಉಪವೀತವನ್ನು ಮಾಲಾಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಲೆಗೆ ವಸ್ತ್ರ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಹಿರಿಯರನ್ನು ಮುಂದಾಗಿರಿಸಿಯೂ ಪುತ್ರರು ಶವದ ಚಟ್ಟವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡೂ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು, ನೀರಿನ ಕೊಡವನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶ್ಮಶಾನಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ

Scanned by CamScanner

ಹೋಗಬೇಕು. ಪಿತೃಗಳು ತಾನು ಸಣ್ಣವನಿದ್ದಾಗ ಹೆಗಲಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ಇಳಿಸಿ ಆಡಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಋಣವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಪುತ್ರನು ಶವವನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಹೆಗಲಲ್ಲಿಟ್ಟು ಒಯ್ಯಬೇಕು. ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗದ ಫಲವಿದೆಯೆಂದೂ ಹೇಳಿರುತ್ತದೆ. ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಶವದ ಮಧ್ಯೆ ಯಾರೂ ಸುಳಿಯಬಾರದು. ದಾರಿಮಧ್ಯೆ ಶವವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕರ್ತೃವು ಶವದ ಮುಚ್ಚಿದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸರಿಸಿ ಮುಖ ನೋಡಿ ವಸ್ತ್ರ ಮುಚ್ಚಿ ಬಲ ಎಡ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಿಂಡಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಧಿಯಿದೆ. ಮಾಂಸಾದಿಗಳ ಆಸೆಯಿಂದ ಅನುಸರಿಸುವ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿದೇವತೆಗಳ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಈ ವಿಧಾನವಿದೆ. ಶವವಾಹಕರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನವರು ಮುಂದೆ, ಮುಂದಿನವರು ಹಿಂದೆಯಾಗಿ ಶ್ಮಶಾನದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದಹನಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಂತೆ ಒಯ್ದು ವಾಯವ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರು, ಅಗ್ನಿ ಹಾಗೂ ಶವವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣಶಿರವಾಗುವಂತೆ ಇಡಬೇಕು. ದಾರಿಮಧ್ಯೆ ಪಿಂಡಹಾಕುವ ಬದಲು ತಿಲೋದಕ ನೀಡುವ ವಾಡಿಕೆಯೂ ಇದೆ. ದಹನಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು, ಮುಳ್ಳು ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮೂಲಕ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ವಾಯವ್ಯದಿಂದ ಆಗ್ನೇಯಪರ್ಯಂತ ಒಂದಾಳು ದೀರ್ಘವಾದ ಹನ್ನೆರಡು ಅಂಗುಲ ಹೊಂಡವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಧ್ಯೆ ಕಬ್ಬಿಣ ಯಾ ಶಮೀಶಾಖೆಯಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಆ ರೇಖೆಗಳ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ವರ್ಣದ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಶಿಲಾಖಂಡಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಕುಶಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಶರೀರದಹನಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ತುಲಸೀಕಾಷ್ಠ ಹಾಗೂ ಇತರ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ಚಿತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ದಹನದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಿಚಾರ –

ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕಂ ದುರ್ಮೃತಾನಾಂ ಲೌಕಿಕಾಗ್ನಾವಮಂತ್ರಕಂ ದಗ್ಧ್ವಾ ಅಸ್ಥೀನಿ ಸ್ಥಾಪಯೇತ್ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ನಾರಾಯಣಬಲ್ಯಾದಿ ಕೃತ್ವಾ ಅಸ್ಥೀನಿ ಕ್ಷೀರೇಣ ಸ್ನಾಪಯಿತ್ವಾ ಸಮಂತ್ರಕಂ ದಹೇದಿತಿ ಶೌನಕೀಯಮತಮ್ ॥

ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗಮಾಡಿದರೆ ಲೌಕಿಕಾಗ್ನಿಯಿಂದ ಅಮಂತ್ರಕವಾಗಿ ದಹನ ಮಾಡಿ ಮರುದಿನ ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ಕೃಚ್ಛ್ರಾಚರಣಪೂರ್ವಕ ನಾರಾಯಣಬಲಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ನಡೆಸಿ ಹಾಲಿನಿಂದ ಅಸ್ಥಿಯನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕ ದಹನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಅಗ್ನಿ, ನೀರುಗಳಿಗೆ ಬಿದ್ದು, ಮರದಿಂದ ಬಿದ್ದು, ವಾಹನಾಪಘಾತಗಳಿಂದ ಮೃತರಾದರೆ ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕವಿಧಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಶವದಹನಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಒಂದು, ಹನ್ನೊಂದನೇ ಯಾ ಹನ್ನೆರಡನೇ ದಿನ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸದ್ಗತಿಗಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು –ಹೀಗೆ ಎರಡು ನಾರಾಯಣಬಲಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ದಹನಪ್ರಕಾರ –

ಚಿತಿನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಮೇಲೆ ಚಟ್ಟಸಹಿತ ಶವವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಶಿರವಿರುವಂತೆ ಚಿತೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಶವವನ್ನು ಚಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕು. ಶವದ ಮೇಲೆ ಬಂಧುಗಳೂ ಧರ್ಮಕಾಷ್ಠವೆಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಇಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಮರಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಧನಿಷ್ಠಾದಿ ಪಂಚಕದೋಷ ಹಾಗೂ ಕೃತ್ತಿಕಾದಿ ತ್ರಿಪಾದನಕ್ಷತ್ರದೋಷಗಳಿದ್ದರೆ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಶವದ ಜೊತೆ ದಹನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪಂಚಕದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಿಚಾರ –

ಆದೌ ಕೃತ್ವಾ ಧನಿಷ್ಠಾರ್ಧಮೇತನ್ನಕ್ಷತ್ರಪಂಚಕಮ್ ।
ರೇವತ್ಯಂತಂ ಸದಾ ದೂಷ್ಯಮಶುಭಂ ದಾಹಕರ್ಮಣಿ ॥ [ಗಾರುಡ]

ಧನಿಷ್ಠಾನಕ್ಷತ್ರದ ಮೂರು, ನಾಲ್ಕನೇ ಪಾದದಿಂದ ರೇವತೀನಕ್ಷತ್ರ ತನಕ ಮರಣವಾದರೆ ಅನಿಷ್ಟಫಲವಿದೆ.

ಕುಂಭಮೀನಸ್ಥಿತೇ ಸೋಮೇ ಮರಣಂ ಯಸ್ಯ ಜಾಯತೇ ।
ನ ತಸ್ಯೋರ್ಧ್ವಗತಿರ್ದೃಷ್ಟಾ ಸಂತತೌ ನ ಶುಭಂ ಭವೇತ್ ॥

ನ ತಸ್ಯ ದಾಹಃ ಕರ್ತವ್ಯೋ ವಿನಾಶಸ್ತ್ವೇಷು ಜಂತುಷು ।
ಅಥವಾ ತದ್ದಿನೇ ಕಾರ್ಯೋ ದಾಹಸ್ತು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕಮ್ ॥ [ಬ್ರಾಹ್ಮ]

ಚಂದ್ರನು ಕುಂಭ–ಮೀನ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಮರಣಪಟ್ಟರೆ ಜೀವಿಗೆ ಸದ್ಗತಿ ಇಲ್ಲ. ಸಂತತಿಯಲ್ಲೂ ಅನಿಷ್ಟಫಲಗಳಿವೆ. ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಾಗಿ ಶವದ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳು ಸಹಿತ ಪಂಚರತ್ನಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅಥವಾ ದರ್ಭೆಯಿಂದಲಾದರೂ ಐದು ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಧನಿಷ್ಠಾದಿ ಐದು ನಕ್ಷತ್ರದೇವತೆಗಳನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ದಹನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಶವದ ಉಕ್ತ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿಡಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ವಿಶೇಷ ನಿಯಮ – ಧನಿಷ್ಠಾನಕ್ಷತ್ರಾರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಮೃತಪಟ್ಟು ಉತ್ತರಾರ್ಧಾದಿ ಪಂಚಕನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದಹನಮಾಡುವುದಿದ್ದರೆ ಹಿಟ್ಟಿನ ಮೂರ್ತಿಗಳ ಸಹಿತ ದಹನವಾಗಬೇಕು. ಹನ್ನೊಂದರಂದು ಶಾಂತಿ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ಪಂಚಕನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಮರಣಪಟ್ಟು ಅಶ್ವಿನ್ಯಾದಿ ಮುಂದಿನ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದಹನಮಾಡುವುದಿದ್ದರೆ ಹಿಟ್ಟಿನ ಮೂರ್ತಿ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹನ್ನೊಂದರಂದು ಶಾಂತಿ ಮಾತ್ರ ಸಾಕು.

ತ್ರಿಪಾದನಕ್ಷತ್ರವಿಚಾರ –

ತ್ರಿಪಾದನಕ್ಷತ್ರಗಳು – ಕೃತ್ತಿಕಾ, ಪುನರ್ವಸು, ಉತ್ತರಾ, ವಿಶಾಖಾ, ಉತ್ತರಾಷಾಢ, ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರ – ಇವುಗಳು ತ್ರಿಪಾದನಕ್ಷತ್ರಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತ್ತಿಕಾ, ಉತ್ತರಾ, ಉತ್ತರಾಷಾಢ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಪ್ರಥಮಪಾದಗಳು ಅನಿಷ್ಟಫಲಪ್ರದಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಮೂರು ಪಾದಗಳು ಅನಿಷ್ಟಕರವಾಗಿವೆ. ಪುನರ್ವಸು, ವಿಶಾಖಾ – ಈ ಎರಡು ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಮೊದಲ ಮೂರು ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಮರಣವಾದರೆ ಮಾತ್ರ ದೋಷವೆನಿಸುವುದು. ಶವದಹನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬೊಂಬೆಗಳ ಸಹಿತ ದಹನವಿಧಿ ಇದೆ. ಹನ್ನೊಂದನೇ ದಿನ ಶಾಂತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಜೀವಿಗೂ ಸದ್ಗತಿಯುಂಟಾಗಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ಅನಿಷ್ಟ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ಪಂಚಕ ಹಾಗೂ ತ್ರಿಪಾದನಕ್ಷತ್ರ ಶಾಂತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಕರ್ಮಸಮುಚ್ಚಯಪ್ರಕಾರ ನವಗ್ರಹಶಾಂತಿಪೂರ್ವಕ ನಕ್ಷತ್ರಶಾಂತಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಂತೆ ದ್ವಿಪುಷ್ಕರಯೋಗ, ತ್ರಿಪುಷ್ಕರಯೋಗಗಳೆಂದೂ ಇವೆ. ಬಲ್ಲವರಿಂದ ತಿಳಿದು ಸೂಕ್ತ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರ. ದ್ವಿಪುಷ್ಕರ–ತ್ರಿಪುಷ್ಕರ ಯೋಗಗಳೆಂದರೆ–

> ಯದಿ ಭದ್ರಾತಿಥೀನಾಂ ಸ್ಯಾದ್ಭಾನುಭೌಮಶನೈಶ್ಚರೈಃ ।
> ತ್ರಿಪಾದೃಕ್ಷೈಶ್ಚ ಸಂಯೋಗೋ ದ್ವಯೋರ್ಯೋಗೇ ದ್ವಿಪುಷ್ಕರಃ ॥ [ಗಾರ್ಗ್ಯ]

ಭದ್ರಾತಿಥಿಗಳು – ಬಿದಿಗೆ, ಸಪ್ತಮಿ, ದ್ವಾದಶಿ.

ವಾರಗಳು – ಭಾನು–ಭೌಮ–ಶನಿವಾರಗಳು.

ತ್ರಿಪಾದನಕ್ಷತ್ರಗಳು – ಕೃತ್ತಿಕಾ, ಉತ್ತರಾ, ಉತ್ತರಾಷಾಢ, ಪುನರ್ವಸು, ವಿಶಾಖಾ, ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಾ.

Scanned by CamScanner

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸೇರಿದ ದಿನ ಮರಣವಾದರೆ ದ್ವಿಪುಷ್ಕರಯೋಗ. ಮೂರೂ ಸೇರಿದಾಗ ತ್ರಿಪುಷ್ಕರಯೋಗವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಈ ಶಾಂತಿಗಳಲ್ಲಿ ನವಗ್ರಹರನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿ ಸಮಿತ್-ತಿಲ-ಆಜ್ಯಗಳಿಂದ ಹೋಮಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಪಕ್ಷವಿದೆ. ಬಳಿಕ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು 'ಸೂಟೆ'(ತೆಂಗಿನ ಗರಿಗಳ ಕಂತೆ)ಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿ ಪುರುಷರಾದರೆ ಶವದ ಶಿರೋಭಾಗದಲ್ಲೂ ಸುಮಂಗಲೆಯರಾದರೆ ಪಾದದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಚಿತೆಗೆ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ನಗ್ನದೇಹಂ ದಹೇನ್ನೈವ ಕಿಂಚಿದ್ದೇಯಂ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ । [ಯಮಸ್ಮೃತಿ]

ಆಚ್ಛಾದಿತವಸ್ತ್ರದ ಅರ್ಧವನ್ನು ತುಂಡರಿಸಿ ಚಂಡಾಲರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಉಳಿದ ಅರ್ಧವಸ್ತ್ರದೊಂದಿಗೆ ದಹನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ನಗ್ನದೇಹವನ್ನು ಸುಡಬಾರದು. [ಲೋಕರೂಢಿಪ್ರಕಾರ ಸವಸ್ತ್ರದಹನವೇ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಶಿರಸ್ಫೋಟವಾಗಲು ಕರ್ತೃವು ನೀರಿನ ಮಡಕೆಯನ್ನು ಎಡ ಹೆಗಲಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಚಿತೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ಶಿಲಾಖಂಡದಿಂದ ಮಡಕೆಯ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೂತು ಮಾಡಿ ಶವದ ಪಾದದೇಶದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಧಾರೆಯಾಗಿ ನೀರು ಸುರಿಯುವಂತೆ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಸುತ್ತಬೇಕು. ಮಡಕೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗ, ಮಧ್ಯಭಾಗ ಮತ್ತು ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಒಟ್ಟು ಮೂರು ಸಾರಿ ತೂತು ಮಾಡಿ ಹಾಗೂ ಜಲಧಾರೆ ಸುರಿದು, ಪುರುಷನಾದರೆ ಶಿರೋದೇಶದಲ್ಲೂ ಸ್ತ್ರೀಯಾದರೆ ಪಾದದೇಶದಲ್ಲೂ ಶವದ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ನಿಂತು ಮಡಕೆಯನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿಹಾಕಬೇಕು. ಒಡೆದ ಮಡಕೆಯ ತುಂಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ನೀರನ್ನು ಎಳ್ಳುಸಹಿತ ಶವದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರೇತ ತೃಪ್ತಿಗೊಳ್ಳುವುದೆಂದರ್ಥ. ಬಳಿಕ ಶಿಲಾಖಂಡವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕನಿಷ್ಠರನ್ನು ಮುಂದುಮಾಡಿ ಜಲಾಶಯ ತನಕ ಹೋಗಿ ಸಚೇಲಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಬಂಧುಗಳೂ ಮೃತಜೀವಿಗೆ ದಹನತಾಪಶಮನಕ್ಕಾಗಿ ತಂದಿರುವ ಶಿಲಾಖಂಡವನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿರಿಸಿ ಜಲಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.]

ಸಚೈಲಸ್ತು ತತಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಶುಚಿಃ ಪ್ರಯತಮಾನಸಃ ।
ಪಾಷಾಣಂ ತತ ಆದಾಯ ವಿಪ್ರೇ ದದ್ಯಾದ್ದಶಾಂಜಲೀನ್ ॥ [ಪ್ರಚೇತಸ್ಮೃತಿ]

ಆದೌ ವಸ್ತ್ರಂ ಚ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ತೇನೈವಾಚ್ಛಾದಿತೈಸ್ತತಃ ।
ಕರ್ತವ್ಯಂ ತೈಃ ಸಚೇಲಂ ತು ಸ್ನಾನಂ ಸರ್ವಂ ಮಲಾಪಹಮ್ ॥ [ನಿರ್ಣಯಸಿಂಧು]

Scanned by CamScanner

ಉಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒದ್ದೆಮಾಡಿ ಅದನ್ನೇ ಪುನಃ ಉಟ್ಟು ಸ್ನಾನಮಾಡುವುದೇ ಪ್ರೇತದಹನಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಚೇಲಸ್ನಾನವೆನಿಸುವುದು. ಪ್ರೇತಮಾಧ್ಯಮವೆನಿಸಿದ ಪಾಷಾಣಕ್ಕೆ ಹತ್ತುಸಾರಿ ಅಂಜಲಿಯಿಂದ ಜಲಧಾರೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮೃತಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದವರೂ ದಹನಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರೂ ಅಲ್ಲೇ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಉದಕಧಾರೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪುನಃ ಸ್ನಾನ, ಘೃತಧೂಮಸೇವನೆ, ಉಪವೀತಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಪಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಸರ್ವಥಾ ಮಾಡಬಾರದು. [ದಹನಾದಿಗಳು ಅಸ್ತಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ತತ್‌ಕ್ಷಣ ಪ್ರಥಮದಿನ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು ವಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ಮೃತಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮನೆಯೊಳಗಿದ್ದ ಅಡುಗೆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ಚೆಲ್ಲಬೇಕು. ಅನಂತರ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಹಾಲು ಬೆರಸಿದ ಗಂಜಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತಯಾರಿಸಿ ಮನೆಯವರು ಉಣ್ಣುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ.]

ಪ್ರಥಮದಿನವಿಧಿ –

ಪಾಂಚಭೌತಿಕಶರೀರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪದಿಂದ ಇರುವ ಜೀವಿಯು 'ಪ್ರೇತ' ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆ ಜೀವಿಯ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಹತ್ತುದಿನ ನಡೆಸಲಾಗುವ ನಿತ್ಯವಿಧಿ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನಾದಿಗಳಿಂದ ಪಿತೃಪಂಕ್ತಿ ಪ್ರವೇಶವಾಗಲು ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅತಿವಾಹಿಕ ಶರೀರವುಂಟಾಗುವುದು. ನಿರ್ಜೀವಶರೀರವನ್ನು ದಹನಮಾಡಿದರೂ ಶರೀರವಾಸನಾಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಅತಿಯಾದ ತಾಪ–ಹಸಿವು–ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗೆ ಆಗುವುದು.

ಏಕಸ್ತೋಯಾಂಜಲಿಸ್ತ್ವೇವಂ ಪಾತ್ರಮೇಕಂ ಚ ದೀಯತೇ ।
ದ್ವಿತೀಯೇ ದ್ವೌ ತೃತೀಯೇ ತ್ರೀನ್ ವೃದ್ಧಿಸ್ತತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ಯತೇ ॥

ಏವಂ ಸ್ಯುಃ ಪಂಚಪಂಚಾಶತ್ತೋಯಸ್ಯಾಂಜಲಯಃ ಕ್ರಮಾತ್ ।
ತೋಯಪಾತ್ರಾಣಿ ತಾವಂತಿ ಸಂಯುಕ್ತಾನಿ ತಿಲಾದಿಭಿಃ ॥ [ಬ್ರಾಹ್ಮ]

ದಾಹತಾಪ ಉಪಶಮನಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಅಂಜಲಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಧಾರೆಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಪ್ರಥಮದಿನ ಒಂದು ಬಾರಿ, ಎರಡನೇ ದಿನ ಎರಡು ಬಾರಿ –ಹೀಗೆ ಆಯಾಯಾ ದಿನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೊಡಲು ಹತ್ತು ದಿನಗಳಿಗೆ ಐವತ್ತೈದು

Scanned by CamScanner

ಆಗುತ್ತದೆ. ದಿವಸಕ್ಕೆ ಹತ್ತುಹತ್ತರಂತೆ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿದಿನ ಎರಡು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಯೂ ಕೊಡಬಹುದು. ಪ್ರಥಮದಿನ ಯಾವ ಕ್ರಮದಿಂದ ಅಂಜಲಿಧಾರೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆಯೋ ಅದರಂತೆ ಹತ್ತುದಿನ ತನಕ ಕೊಡಬೇಕೇ ವಿನಾ ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ತಿಲತೋಯಾಂಜಲಿಯನ್ನು ನಿತ್ಯಕ್ರಿಯಾಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರೇತಶಿಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮೃತನ ಪತ್ನಿಯು ಹಾಗೂ ವಿವಾಹಿತ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಸೆರಗು ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ಬಿಡುವ ವಾಡಿಕೆ. ಅದರಂತೆ ಮೃತಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಘಟವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೂ ಅಂಜಲಿಧಾರೆ ನೀಡಬೇಕು. [ಮೃತಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದಶಾಹತನಕ ದೀಪವನ್ನು ಹಚ್ಚಿಡಬೇಕು.]

ಪ್ರಾಙ್ಮುಖೋದಙ್ಮುಖಂ ದೀಪಂ ದೇವಾಗಾರೇ ದ್ವಿಜಾಲಯೇ ।
ಕುರ್ಯಾದ್ಯಾಮ್ಯಮುಖಂ ಪಿತ್ರ್ಯೇ ಅದ್ಭಿಃ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಸುಸ್ಥಿರಮ್ ॥ [ಗಾರುಡ]

ದೇವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿಯೂ ಯಾ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿಯೂ ಪಿತೃಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖವಾಗಿಯೂ ದೀಪವನ್ನು ಹಚ್ಚಿಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ವಿಧಿ. [ದಿವಸಕ್ಕೊಂದು ಪಿಂಡದಂತೆ ಹತ್ತುದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತುಪಿಂಡಗಳೂ, ಪ್ರಥಮಾದಿ ವಿಷಮ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಐದು ಪಿಂಡಗಳೂ ಹಾಗೂ ಅತಿವಾಹಿಕ ಶರೀರವುಂಟಾಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಗ್ನತೆಯ ಆಚ್ಛಾದನೆಗಾಗಿ ಪ್ರಥಮದಿನ ಒಂದು ಪಿಂಡ – ಹೀಗೆ ಹತ್ತುದಿನಗಳಲ್ಲಿ 'ಮಲಿನಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧ'ವೆಂದೂ ಭೂಲೋಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರೇತಲೋಕವನ್ನು ಹೋಗಲು 'ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧ'ವೆಂದೂ ಪ್ರಥಮ ನಿತ್ಯಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರೇತಾಪ್ಯಾಯನಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಥಮದಿನದ ಕ್ರಿಯಾಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಷಮ, ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನ, ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧಗಳೆಂದು ಮೂರು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಸಮಾನತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವುದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಸಮುಚ್ಚಯಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೂ ಸ್ನಾನಪೂರ್ವಕ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಸಮಾನತಂತ್ರಪ್ರಯೋಗವು 227ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿದೆ.]

ಪಿತೃಶಬ್ದಂ ಸ್ವಧಾಂ ಚೈವ ನ ಪ್ರಯುಂಜೀತ ಕರ್ಹಿಚಿತ್ ।
ಅನುಶಬ್ದಂ ತಥಾ ಚೇಹ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ವಿವರ್ಜಯೇತ್ ।
ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮಯಂ ಪಿಂಡಃ ಪ್ರೇತಾಯೇತಿ ಸಮುಚ್ಚರೇತ್ ॥ [ಆದಿತ್ಯೇ]

Scanned by CamScanner

ನಿತ್ಯವಿಧಿಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವಣಶ್ರಾದ್ಧದಂತೆ ಪಿತೃ, ಸ್ವಧಾ ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹೇಳದೆ 'ಪ್ರೇತ' ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಬಳಸಿ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. 'ಪ್ರೇತಾಯ ಅಯಂ ಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।' ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು.

ತೈಜಸಂ ಮೃಣ್ಮಯಂ ವಾಽಥ ಪಾತ್ರಂ ಸಂಶೋಧ್ಯ ಯತ್ನತಃ ।
ಲೌಕಿಕಾಗ್ನಾವಧಿಶ್ರಿತ್ಯ ಪಚೇದನ್ನಂ ಘೃತಪ್ಲುತಮ್ ॥ [ಮತ್ಸ್ಯೇ]

ತಿಲಸರ್ಪಿರ್ಮಧುಕ್ಷೀರೈಃ ಸಂಸಿಕ್ತಂ ತಪ್ತಮೇವ ಹಿ ।
ದದ್ಯಾತ್ಪ್ರೇತಾಯ ಪಿಂಡಂ ತು ದಕ್ಷಿಣಾಮುಖಸಂಸ್ಥಿತಃ ॥ [ಬ್ರಾಹ್ಮೇ]

ಮಣ್ಣಿನ ಅಥವಾ ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ತೊಳೆದು ಲೌಕಿಕಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಎಳ್ಳು, ತುಪ್ಪ, ಜೇನು, ಹಾಲುಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ದಕ್ಷಿಣಮುಖವಾಗಿ ಪಿಂಡ ಮಾಡಿಡಬೇಕು. [ದಶಾಹಪರ್ಯಂತದ ಪಿಂಡದಲ್ಲಿ ಉದ್ದು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.]

ಮಾಷಾಃ ಶ್ರಾದ್ಧೇಷು ವೈ ಗ್ರಾಹ್ಯಾ ವರ್ಜ್ಯಾಶ್ಚೈವಾಗ್ನಿಪಿಂಡಯೋಃ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಷು ಯಥಾ ಮದ್ಯಂ ತಥಾ ಮಾಷೋಽಗ್ನಿಪಿಂಡಯೋಃ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಾರ]

ವಾರ್ಷಿಕಶ್ರಾದ್ಧಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿನ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳು ಆವಶ್ಯಕವೆಂದೂ ಪಿಂಡದ್ರವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೋಮದ್ರವ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ದು ನಿಷಿದ್ಧವೆಂದೂ ಪ್ರಮಾಣವಿದೆ. ಆದರೆ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧಪರ್ಯಂತ ಉದ್ದು ಮಿಶ್ರಮಾಡುವ ವಾಡಿಕೆಯಿದೆ. [ಸಪಿಂಡೀಕರಣದಂದು ಹೆಸರುಬೇಳೆ ಮಿಶ್ರಮಾಡುವುದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ.]

ಗರುಡಪುರಾಣ ಪ್ರಕಾರ–

ದಶಮೇಽಹನಿ ಮಾಂಸೇನ ಪಿಂಡಂ ದದ್ಯಾತ್ ಖಗೇಶ್ವರ ।
ಮಾಷೇಣ ತನ್ನಿಷೇಧಾದ್ವಾ ಕಲೌ ನ ಪಲಪೈತೃಕಮ್ ॥ [ಗರುಡ]

Scanned by CamScanner

ನಿತ್ಯವಿಧಿಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವಣಶ್ರಾದ್ಧದಂತೆ ಪಿತೃ, ಸ್ವಧಾ ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹೇಳದೆ 'ಪ್ರೇತ' ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಬಳಸಿ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. 'ಪ್ರೇತಾಯ ಅಯಂ ಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।' ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು.

ತೈಜಸಂ ಮೃಣ್ಮಯಂ ವಾಽಥ ಪಾತ್ರಂ ಸಂಶೋಧ್ಯ ಯತ್ನತಃ ।
ಲೌಕಿಕಾಗ್ನಾವಧಿಶ್ರಿತ್ಯ ಪಚೇದನ್ನಂ ಘೃತಪ್ಲುತಮ್ ॥ [ಮತ್ಸ್ಯೇ]

ತಿಲಸರ್ಪಿರ್ಮಧುಕ್ಷೀರೈಃ ಸಂಸಿಕ್ತಂ ತಪ್ತಮೇವ ಹಿ ।
ದದ್ಯಾತ್ಪ್ರೇತಾಯ ಪಿಂಡಂ ತು ದಕ್ಷಿಣಾಮುಖಸಂಸ್ಥಿತಃ ॥ [ಬ್ರಾಹ್ಮೇ]

ಮಣ್ಣಿನ ಅಥವಾ ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ತೊಳೆದು ಲೌಕಿಕಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಎಳ್ಳು, ತುಪ್ಪ, ಜೇನು, ಹಾಲುಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ದಕ್ಷಿಣಮುಖವಾಗಿ ಪಿಂಡ ಮಾಡಿಡಬೇಕು. [ದಶಾಹಪರ್ಯಂತದ ಪಿಂಡದಲ್ಲಿ ಉದ್ದು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.]

ಮಾಷಾಃ ಶ್ರಾದ್ಧೇಷು ವೈ ಗ್ರಾಹ್ಯಾ ವರ್ಜ್ಯಾಶ್ಚೈವಾಗ್ನಿಪಿಂಡಯೋಃ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಷು ಯಥಾ ಮದ್ಯಂ ತಥಾ ಮಾಷೋಽಗ್ನಿಪಿಂಡಯೋಃ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಾರ]

ವಾರ್ಷಿಕಶ್ರಾದ್ಧಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿನ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳು ಆವಶ್ಯಕವೆಂದೂ ಪಿಂಡದ್ರವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೋಮದ್ರವ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ದು ನಿಷಿದ್ಧವೆಂದೂ ಪ್ರಮಾಣವಿದೆ. ಆದರೆ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧಪರ್ಯಂತ ಉದ್ದು ಮಿಶ್ರಮಾಡುವ ವಾಡಿಕೆಯಿದೆ. [ಸಪಿಂಡೀಕರಣದಂದು ಹೆಸರುಬೇಳೆ ಮಿಶ್ರಮಾಡುವುದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ.]

ಗರುಡಪುರಾಣ ಪ್ರಕಾರ–

ದಶಮೇಽಹನಿ ಮಾಂಸೇನ ಪಿಂಡಂ ದದ್ಯಾತ್ ಖಗೇಶ್ವರ ।
ಮಾಷೇಣ ತನ್ನಿಷೇಧಾದ್ವಾ ಕಲೌ ನ ಪಲಪೈತೃಕಮ್ ॥ [ಗರುಡ]

Scanned by CamScanner

ದಶಾಹಕರ್ಮಣ್ಯಾರಬ್ಧೇ ಸಂಸ್ಕಾರಾದೌ ಕನೀಯಸಾ ।
ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ಯಸ್ತ್ವಂತರಾಗಚ್ಛೇತ್ತೋಽಪ್ಯಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ ॥ [ಬ್ರಾಹ್ಮ]

ದಶಾಹ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಕರ್ತೃವು ಬಂದರೆ ತಿಲತೋಯಾಂಜಲಿ, ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧ, ವಿಷಮದಿನಶ್ರಾದ್ಧಾದಿ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಆತನೇ ಮಾಡಬೇಕು. ದಹನಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಸಿದಾತನು ದಶಾಹಪರ್ಯಂತ ತೋಯಾಂಜಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಿರಿಯ ಮಗನೇ ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದು, ಜ್ಯೇಷ್ಠನು ಬಂದರೆ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ನಿಯಮವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಕಿರಿಯಮಗನೂ ಪಿಂಡದಾನಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು.

ನಿತ್ಯಕ್ರಿಯಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇತಶಿಲೆಯನ್ನೇ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿಟ್ಟು ಒಂದೆಸಳಿನ ಬರ್ಹಿಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ವಿಷಮದಿನಗಳ ಮಾಸಿಕಸಂದರ್ಭ ಒಂದೆಸಳಿನ ಕೂರ್ಚವನ್ನು ನಿಮಿತ್ತಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಪಿಂಡದಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಸಮುಚ್ಚಯಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ, ಗರುಡಪುರಾಣದಲ್ಲಿ, ನಿತ್ಯಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲೂ ಒಂದೆಸಳಿನ ಕೂರ್ಚಮುಖೇನ ಪ್ರೇತಾರಾಧನೆ ಹಾಗೂ ಬರ್ಹಿಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನ ಪ್ರಕಾರವೆಂದೂ ವಿಕಲ್ಪಗಳಿವೆ.

ಹತ್ತುದಿನಗಳ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಆ ಪ್ರೇತವು ಅತಿವಾಹಿಕವೆಂಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಪೂರ್ಣಾಂಗಶರೀರವುಳ್ಳದ್ದಾಗುವುದು.

ಶಿರಸ್ತ್ವಾದ್ಯೇನ ಪಿಂಡೇನ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಕ್ರಿಯತೇ ಸದಾ ।
ದ್ವಿತೀಯೇನ ತು ಕರ್ಣಾಕ್ಷಿನಾಸಿಕಾಶ್ಚ ಸಮಾಸತಃ ॥

ಗಲಾಂಸ ಭುಜವಕ್ಷಾಂಸಿ ತೃತೀಯೇನ ಯಥಾಕ್ರಮಮ್ ।
ಚತುರ್ಥೇನ ತು ಪಿಂಡೇನ ನಾಭಿಲಿಂಗಗುದಾನಿ ಚ ॥

ಜಾನೂ ಜಂಘೇ ತಥಾ ಪಾದೌ ಪಂಚಮೇನ ತು ಸರ್ವದಾ ।
ಸರ್ವಮರ್ಮಾಣಿ ಷಷ್ಠೇನ ಸಪ್ತಮೇನ ತು ನಾಡಯಃ ॥

Scanned by CamScanner

ದಂತಲೋಮಾನ್ಯಷ್ಟಮೇನ ವೀರ್ಯಂ ಚ ನವಮೇನ ಚ ।
ದಶಮೇನ ತು ಪೂರ್ಣತ್ವಂ ತೃಪ್ತತಾ ಕ್ಷುದ್ವಿಪರ್ಯಯಃ ॥ [ಬ್ರಹ್ಮ]

ಮೃತಾತ್ ಪ್ರಥಮದಿನದಿಂದ ಹತ್ತನೆಯ ದಿನದವರೆಗೆ ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಸಲು ಕ್ರಮವಾಗಿ– (೧) ಶಿರಸ್ಸು, (೨) ಕಿವಿ, ಕಣ್ಣು, ಮೂಗು (೩) ಕುತ್ತಿಗೆ, ಹೆಗಲು, ಭುಜ, ಎದೆ (೪) ನಾಭಿ, ಲಿಂಗ, ಗುದ (೫) ಜಾನು, ಜಂಘೆ, ಪಾದಗಳು (೬) ಎಲ್ಲ ಮರ್ಮಸ್ಥಾನಗಳು (೭) ನಾಡಿಗಳು (೮) ದಂತ, ರೋಮಗಳು (೯) ವೀರ್ಯ (೧೦) ಪೂರ್ಣಶರೀರ ಹಾಗೂ ತೃಪ್ತಿ, ಹಸಿವಿನ ನಿವೃತ್ತಿ ಎಂಬ ಕ್ರಮದಿಂದ ಶರೀರನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದು.

ಕರ್ತೃನಿಯಮ –

ಸಂಧ್ಯಾ ದಾನಂ ಜಪೋ ಹೋಮಃ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಃ ಪಿತೃತರ್ಪಣಮ್ ।
ಬ್ರಹ್ಮಭೋಜ್ಯಂ ವ್ರತಂ ನೈವ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಮೃತಸೂತಕೇ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಳಿ]

ಆಶೀರ್ವಾದಂ ದೇವಪೂಜಾಂ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನಾಭಿವಂದನಮ್ ।
ಪರ್ಯಂಕೇ ಶಯನಂ ಸ್ಪರ್ಶಂ ನ ಕುರ್ಯಾನ್ಮೃತಸೂತಕೇ ॥ [ಗಾರುಡ]

ಮೃತಸೂತಕದಲ್ಲಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನ, ದಾನ, ಜಪ, ಹೋಮ, ಪೂಜೆ, ಅಧ್ಯಯನ, ಪಿತೃತರ್ಪಣ, ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಶಯನ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸ್ಪರ್ಶ, ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡುವುದೂ–ಪಡೆಯುವುದೂ ವರ್ಜ್ಯ. ನಮಸ್ಕಾರಾದಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬಾರದು.

ಆಶೌಚ–ಕರ್ತೃ ವಿಶೇಷವಿಚಾರ –

ಸೂತಕಾದ್ದ್ವಿಗುಣಂ ಶಾವಂ ಶಾವಾದ್ದ್ವಿಗುಣಮಾರ್ತವಮ್ ।
ಆರ್ತವಾದ್ದ್ವಿಗುಣಾ ಸೂತಿಸ್ತತೋಽಪಿ ಶವದಾಹತಃ ॥ [ವೃದ್ಧಾತ್ರಿಃ]

Scanned by CamScanner

ಅಶುದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನನ-ಮರಣ-ರಜಸ್ವಲಾ-ಪ್ರಸೂತಸ್ತ್ರೀಸ್ಪರ್ಶ-ಶವದಹನ ಹೀಗೆ ಐದು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಎರಡೆರಡರಷ್ಟು ದೋಷವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ.

ವಿಶೇಷತೋ ದೇವಪೂಜಾಂ ಪ್ರಮೀತಪಿತೃಕೋ ನರಃ ।
ಯಾವದ್ವತ್ಸರಪರ್ಯಂತಂ ಮನಸಾಽಪಿ ನ ಚಾಚರೇತ್ ॥ [ಶ್ರಾದ್ಧಕೌಮುದೀ]

ಮೃತಪಿತೃಕನ ಶರೀರವು ಒಂದು ಸಂವತ್ಸರ ತನಕವೂ ಅಶುಚಿಯಾಗಿರುವುದೆಂದು ಇದೆ. ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಡೆಸುತ್ತಾ ದೀಕ್ಷಾಬದ್ಧನಾಗಿರಬೇಕು. ನೈಮಿತ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನೂ ವಾರ್ಷಿಕಹಬ್ಬದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ದೇವಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ.

ಅನುಗಮ್ಯ ಶವಂ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಹುತಾಶನಮ್ ।
ಸರ್ಪಿಃ ಪ್ರಾಶ್ಯ ಪುನಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮೈರ್ವಿಶುಧ್ಯತಿ ॥ [ಕಣ್ವ]

ಶವವನ್ನು ಶ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವಾಗ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ದಹನವಾದಮೇಲೆ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಅಗ್ನಿ(ತಾಪ) ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ (ಆಘ್ರಾಣಿಸಿ) ಪುನಃ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಾಡಲು ಪೂರ್ಣ ಶುದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. [ಶವಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಿದವರು ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಉಪವೀತವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಶ್ಮಶಾನ ಧೂಮಾಘ್ರಾಣದಿಂದ ಅಂತಃಕರಣವೂ ಮಲಿನಗೊಳ್ಳುವುದು.]

ಅಂತರ್ದಶಾಹೇ ಭುಕ್ತ್ವಾನ್ನಂ ಸೂತಕೇ ಮೃತಕೇಽಪಿ ವಾ ।
ಅಸ್ಯಾಶೌಚಂ ಭವೇತ್ತಾವದ್ಯಾವದನ್ನಂ ವ್ರಜತ್ಯಧಃ ॥ [ಅಂಗಿರಾಃ]

ದಶಾಹಪರ್ಯಂತ ಜನನ ಹಾಗೂ ಮರಣ ಸೂತಕದವರಲ್ಲಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಿದರೆ ಉಂಡ ಅನ್ನ ಜೀರ್ಣವಾಗುವ ತನಕ ಪಾತಕಿಯೆನಿಸುವನು.

ದಶರಾತ್ರಂ ಭವಂತ್ಯೇತೇ ಲವಣಕ್ಷಾರವರ್ಜಿತಾಃ ।
ತೈಲತಾಂಬೂಲಹೀನಾಶ್ಚಾಪ್ಯೇಕಭುಕ್ತಾ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಾಃ ॥

Scanned by CamScanner

ಅಧಃಶಯ್ಯಾಸನಾ ದೀನಾ ಮಲಿನಾ ಭೋಗವರ್ಜಿತಾಃ ।
ಅಕ್ಷಾರಲವಣಾನ್ನಾಃ ಸ್ಯುರ್ಲಬ್ಧಕ್ರೀತಾಶನಾಸ್ತಥಾ ॥ [ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ]

ಮೃತಜೀವಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಂಗಾದಿ ಹಬ್ಬ ದಿನಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಕರ್ತೃವಂತೂ ಭೋಗವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವರ್ಜಿಸಿ ಉಪ್ಪು, ಹುಳಿ, ಖಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸದೆ ಬಡಿಸಿದ ಭೋಜ್ಯವನ್ನು ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಬಾರಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಹಾಸುಗೆ, ಮಂಚ, ಚಾಪೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಲಗದೆ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತಿರಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಕವಾರ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಕೊಡದೆ ಹಿರಿಯರ ಗುಣಗಾನ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಯನ, ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಗೀತಾಪಾರಾಯಣಾದಿಗಳಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯಬೇಕು.

ಆಶೌಚಮಧ್ಯೇ ಯತ್ನೇನ ಭೋಜಯೇಚ್ಚ ಸ್ವಗೋತ್ರಜಾನ್ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಾರ]

ಮರಣವಾಗಿ ಹತ್ತುದಿನಗಳೊಳಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಸ್ಥರನ್ನೂ ಗೋತ್ರದವರನ್ನೂ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. (ಮೃತಪಟ್ಟ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಪೂಜಾದಿಗಳೂ ನಿಷೇಧ. ಕಾರಣ ಗೃಹಸೂತಕ, ಜಲಸೂತಕ, ಭಾಂಡಭಾಜನಾದಿದ್ರವ್ಯಗಳೂ ಸೂತಕದೋಷದಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿರುವುದು. ಮೃತಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 'ಪ್ರೇತಘಟ' ಸ್ಥಾಪನೆಯೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಘಂಟಾನಾದವೂ ನಿಷೇಧವೆನಿಸಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಪರಂಪರಾಗತಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಅವಶ್ಯವೆನಿಸಿದರೆ ಶ್ರೋತ್ರಿಯರಿಂದ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯತೀರ್ಥ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಕೂಪದಿಂದ ನೀರು ತಂದಿರಬೇಕು. ಕರ್ತೃಗಳು ಓಡಾಡುವ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸದೆ ದೇವರ ಕೋಣೆಗಾಗಿ ಇರುವ ಬೇರೆ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಶ್ರೋತ್ರಿಯನಾದರೂ ಈ ಮನೆಯಿಂದ ಹೋಗಿ ಪುನಃ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಕರ್ತೃಗಳಂತೂ ನಿತ್ಯಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಸ್ತುವನ್ನಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಬಾರದು. ಅವರನ್ನು ಯಾರೂ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಬಾರದೆಂದೂ ರೂಢಿ ಇದೆ.)

ಪಿತ್ರೋರುಪರಮೇ ಸ್ತ್ರೀಣಾಮೂಢಾನಾಂ ತು ಕಥಂ ಭವೇತ್ ।
ತ್ರಿರಾತ್ರೇಣೈವ ಶುದ್ಧಿಃ ಸ್ಯಾದಿತ್ಯಾಹ ಭಗವಾನ್ ಯಮಃ ॥ [ನಿರ್ಣಯಸಿಂಧು]

ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು ಮರಣಹೊಂದಿದಾಗ ಪತಿಗೃಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಗಳಿಗೆ ಮೂರು ದಿನ ಮಾತ್ರ ಸೂತಕವಿದೆ. ದೇಶಾಚಾರದಂತೆ ಸಹೋದರರ ಯಾ ಕರ್ತೃವಿನ ಜೊತೆ ಕ್ರಿಯಾಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಂಡಾಗ ದಶಾಹ ಸೂತಕವಿದೆ. (ಆದರೆ ಪತಿಯ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಸಮಾನಸೂತಕವಿದ್ದರೆ

Scanned by CamScanner

ಪಿತೃಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವು ಗೌಣವೆನಿಸುವುದಾದರೂ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕ್ರಿಯಾವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿ ದೀಕ್ಷಿತಳಾಗಿದ್ದರೆ ಸಪಿಂಡೀಕರಣ ತನಕ ಬಾಧಕವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಒಂದು ವೇಳೆ ಪತಿಗೃಹದ ಸೂತಕ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಹಿರಿಯರ ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ.)

ತಸ್ಮಾನ್ನಿಧೇಯಮಾಕಾಶೇ ದಶರಾತ್ರಂ ಪಯೋ ಜಲಮ್ ।
ಸರ್ವತಾಪೋಪಶಾಂತ್ಯರ್ಥಮಧ್ವಶ್ರಮವಿನಾಶನಮ್ ॥ [ನಿರ್ಣಯಸಿಂಧು]

ಮೃತಸ್ಥಾನದ ಪ್ರೇತಘಟ ಸಮೀಪ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ದೀಪ, ಹಾಲು, ನೀರು ಹತ್ತು ರಾತ್ರೆ ತನಕ ಇಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮೃತಜೀವಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. (ಕ್ರಿಯಾಕರ್ತೃವು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮಾತ್ರ ಹವಿಷ್ಯಾನ್ನಭೋಜನ ಮಾಡಬೇಕು; ಲೌಕಿಕ ಆಟಪಾಠಗಳನ್ನು, ಹಾಸ್ಯ, ಅತಿಸಂತೋಷ, ಉಚ್ಚಾಸನ, ಉತ್ತಮ ವಸ್ತ್ರಧಾರಣೆ, ತೈಲಾಭ್ಯಂಗ, ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಶಯನಾದಿಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು. ಕೆಲವೆಡೆ ಪ್ರೇತಘಟ ಇಡುವುದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.)

ಭುಂಜ್ಯಾತ್ ಭೋಜನಕಾಲೇ ತು ಭಕ್ತಮುಷ್ಟಿಂ ಚ ನಿರ್ವಪೇತ್ ।
ನಾಮಗೋತ್ರೇಣ ಸಂಬೋಧ್ಯ ಧರಿತ್ರ್ಯಾಂ ಪಿತೃಯಜ್ಞವತ್ ॥ [ದೇವಲಸ್ಮೃತಿ]

ಭೋಜನಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಎಲೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕೋಣಾಕಾರಮಂಡಲ ಮಾಡಿ ತನಗೆ ಬಡಿಸಿದ ಅನ್ನದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನ್ನವನ್ನು ಬೆಲ್ಲ ತುಪ್ಪ ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇತಕ್ಕೋಸುಗ ಇಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಒಯ್ದು ಹೊರಗೆ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿಡುವ ವಾಡಿಕೆಯೂ ಇದೆ. (ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಶ್ರೋತ್ರಿಯ ವಿಪ್ರನಿಂದ ಗರುಡಪುರಾಣವನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿಸಿ ಅದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಶ್ರವಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕಾಲ ಕಳೆಯಬೇಕು.)

ಅಸ್ಥಿಸಂಚಯನವಿಚಾರ –

ಮೃತಜೀವಿಯ ದೇಹ ದಹನವಾದ ಮೇಲೆ ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದೇ ಅಸ್ಥಿಸಂಚಯನ. ಮರಣದಿನದಿಂದ ೧–೨–೩–೪–೭–೯ನೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ದ್ವಿಪಾದ–ತ್ರಿಪಾದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ ಕರ್ತೃವಿನ ಜನ್ಮಾನುಜನ್ಮ ತ್ರಿಜನ್ಮ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ, ರವಿ–ಕುಜ–ಶುಕ್ರವಾರಗಳೂ ವರ್ಜ್ಯವೆಂದೂ ಇದೆ. ಆದರೂ ಗೌತಮವಾಕ್ಯದಂತೆ–

Scanned by CamScanner

ಅಸ್ಥಿಸಂಚಯನಂ ಕುರ್ಯಾಚ್ಚತುರ್ಥೇ ದಿವಸೇ ಯದಿ ।
ವಾರನಕ್ಷತ್ರದೋಷಾಣಾಮನವೇಕ್ಷ್ಯಾಹ ಗೌತಮಃ ॥ [ಗೌತಮ]

ಮರಣದಿನದಿಂದ ನಾಲ್ಕನೇ ದಿನವಾಗಿದ್ದರೆ ವಾರನಕ್ಷತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡದೆ ಸಂಚಯನ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. (ಸಂಚಯನ ಮಾಡುವಾಗ ಅಂಗುಷ್ಠೋಪಕನಿಷ್ಠಿಕಾ ಬೆರಳಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪಾದದೇಶದಿಂದ ಶಿರಃಪರ್ಯಂತವಾಗಿ ಪಾದ, ಎದೆ, ತಲೆ ಭಾಗದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಶ್ಶಬ್ದವಾಗಿ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿಡಬೇಕು. [ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿಡುವಾಗ ಸದ್ದಾಗಬಾರದು.] ಗೆರಸೆಯಿಂದ ಶೋಧಿಸಿ ಉಳಿದ ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅದೇ ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪೂರ್ಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರವಹಿಸುವ ನೀರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಅಥವಾ ದಹನಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಹೊಂಡ ಮಾಡಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಮೃತದೇಹವನ್ನು ದಹನಮಾಡಿದ ಗರ್ತವನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ತುಂಬಿಸಿ ಮಧ್ಯೇ ವೇದಿಕಾರಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಡಕೆಯನ್ನು ಹಾಲುಳ್ಳ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲೂ ನೀರು ನಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಭೂಗತಗೊಳಿಸಿ ಆ ಅಸ್ಥಿಪಾತ್ರವನ್ನು ಅಸ್ಥಿಸಹಿತ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಗಂಗಾದಿತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಸಂದರ್ಭ ವಿಸರ್ಜಿಸುವುದು ಬಹುಪಕ್ಷದಂತೆ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ.)

ದಶಾಹಾಭ್ಯಂತರೇ ಯಸ್ಯ ಗಂಗಾತೋಯೇಽಸ್ಥಿ ಮಜ್ಜತಿ ।
ಗಂಗಾಯಾಂ ಮರಣೇ ಯಾದೃಕ್ ತಾದೃಕ್ ಫಲಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ [ವೃದ್ಧಮನು]

ಹತ್ತು ದಿವಸದೊಳಗೆ ಯಾವಾತನ ಅಸ್ಥಿಗಳು ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವುದೋ ಅವನು ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದಿದಷ್ಟು ವಿಶೇಷ ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದಾಗ ಮುಂದೆ ಅನುಕೂಲವಾದಾಗ ವಿಸರ್ಜಿಸಬಹುದು.

ಅಸ್ತಂ ಗತೇ ಗುರೌ ಶುಕ್ರೇ ತಥಾ ಮಾಸೇ ಮಲಿಮ್ಲುಚೇ ।
ಗಂಗಾಯಾಮಸ್ಥಿನಿಕ್ಷೇಪಂ ನ ಕುರ್ಯಾದಿತಿ ಗೌತಮಃ ॥ [ಗೌತಮ]

ಹತ್ತು ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ಅಸ್ಥಿಯನ್ನು ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಿದರೆ ಯಾವ ದೋಷವೂ ಇಲ್ಲ. ಅನಂತರವಾದರೆ ಮಲಮಾಸ ಹಾಗೂ ಗುರುಶುಕ್ರಾಸ್ತದಿನಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ದಶಾಹವಿಚಾರ –

(ಧರ್ಮೋದಕ, ಧರ್ಮ=ಹತ್ತು+ಉದಕ = ಜಲ, ಹತ್ತನೇ ದಿನದ ಜಲಾಂಜಲಿ)

ತಾಯಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ನವಮಾಸ ತನಕ ಯಾವ ಶಬ್ದವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆಯುವ ಶಿಶುವು ಭೂಸ್ಪರ್ಶವಾಗಲು ಅಳುವಂತೆ ಮೃತಜೀವಿಯು ದಶಾಹವಿಧಿಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೇಹ ಪಡೆದು ಆಪ್ಯಾಯನಕ್ಕಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿರಲು ಬಂಧುಗಳೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೇಳಿ ಅಂಜಲಿಯಿಂದ ಉದಕವನ್ನು ಧಾರೆಯಾಗಿ ನೀಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಆ ಜೀವಿಯು ತೃಪ್ತಿಗೊಳ್ಳುವುದು. ಇದನ್ನೇ 'ಧರ್ಮೋದಕ'ವೆನ್ನುವರು. ಪ್ರಥಮ ದಿನದಿಂದ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿರಿಸಿದ ಪ್ರೇತಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಜಲದಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಬೇಕು.

ಸ್ಥಾಪಿತಂ ಪ್ರೇತಪಾಷಾಣಮಾದಶಾಹಾನ್ನ ಚಾಲಯೇತ್ ।
ದೇಶಕ್ಷೋಭೇ ಮಹಾಪತ್ತೌ ಸ್ಥಾಪಿತಂ ಚೋದ್ಧರೇದ್ಯದಿ ।
ಪ್ರಾಣಾಯಾಮತ್ರಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಂಸ್ಪೃಶ್ಯ ವ್ಯಾಹೃತೀರ್ಜಪೇತ್ ॥

ಯದಿ ನಷ್ಟಂ ಹೃತಂ ವಾಪಿ ಪಾಷಾಣಂ ಪ್ರಥಮೇಽಹ್ನಿಕಮ್ ।
ಪಾಷಾಣಮನ್ಯಮಾದಾಯ ಪೂರ್ವದತ್ತಾಂಬು ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥ [ವೈದ್ಯನಾಥೀಯ]

ಪ್ರೇತಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದ ಶಿಲೆಯು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಕೂಡದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಹಾ ಆಪತ್ತು ಯಾ ದೇಶಕ್ಷೋಭಾದಿಗಳಿಂದ ಪಾಷಾಣ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಜಾಗದಿಂದ ಚಲನೆಯಾದರೆ (ಸ್ಥಾನಾಂತರಗೊಂಡರೆ) ಮೂರು ಬಾರಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಾಡಿ, ಆ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವ್ಯಾಹೃತಿಯನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಾಣೆಯಾದರೆ ಅಥವಾ ಕಳ್ಳತನವಾದರೆ ಬೇರೆ ಶಿಲೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೃಚ್ಛ್ರಾಚರಣೆ ನಡೆಸಿ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯಾಪ್ರಕಾರ ತಿಲತರ್ಪಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಆದೌ ಮಧ್ಯೇ ತಥಾಂತೇ ಯ ಉದಕಾದಿ ಸಮಾಪಯೇತ್ ।
ಸ ಏವ ದಶಮೇ ಕುರ್ಯಾತ್ಪಾಷಾಣೋತ್ಥಾಪನಾದಿಕಮ್ ॥ [ಶಂಖಸ್ಮೃತಿ]

ಪ್ರೇತಶಿಲೆಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಇಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಟ್ಟರೆ ಕುಲನಾಶ ಎಂಬ ದುಷ್ಫಲವಿದೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೃತಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟ ಪ್ರೇತಘಟ ಹಾಗೂ ಕ್ಷೀರನೀರಪ್ರದಾನಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಸ್ಮೃತಿಕಾರರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. [ಹತ್ತನೇ ದಿನ ಏಕಾದಶೀತಿಥಿಯಾದರೆ ಒಂಬತ್ತನೇ ದಿನ ದಶಾಹವಿಧಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು.] ದರ್ಶಾದಿಗಳ ನಿಮಿತ್ತ ಉದಕದಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಯಾರು ಮುಗಿಸುತ್ತಾನೋ ಅವನೇ ಹತ್ತನೆಯ ದಿವಸದಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಲಾವಿಸರ್ಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

[ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರನಾಗಲೀ ಕನಿಷ್ಠನೇ ಆಗಲಿ ಸಹೋದರರು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಪರವೂರಲ್ಲಿದ್ದ ಪುತ್ರನು ಅಥವಾ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅಶಕ್ತನಾದವನು ಮಧ್ಯೇ ಯಾವುದೇ ದಿನದಂದು ಸೇರಿದರೆ ನಿಯಮದಂತೆ ಪ್ರಥಮ ದಿನದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸ್ನಾನ–ತಿಲಾಂಜಲಿ–ವಾಸೋದಕ–ತಿಲೋದಕ–ಪಿಂಡಪ್ರದಾನಾದಿಗಳನ್ನು ದಿನಸಂಖ್ಯೆಯಂತೆ ಸಂಕಲ್ಪ ಹಾಗೂ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಪೂರ್ವಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಳಿಕ ಕರ್ತೃಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದು ವಿಹಿತವಾಗಿದೆ.]

ಪಿತುರ್ದಶಾಹಮಧ್ಯೇ ತು ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಹರಿವಾಸರೇ ।
ಪಿಂಡದಾನಂ ನ ಕರ್ತವ್ಯಂ ನ ತಿಲೋದಕಸತ್ಕ್ರಿಯಾ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಲಿ]

ಒಂಬತ್ತನೇ ದಿನ ಏಕಾದಶಿ ಬಂದರೆ ಆ ದಿನದ ವಿಧಿಯನ್ನು ಹತ್ತರಂದು ನಡೆಸಬೇಕು. ಹತ್ತನೇ ದಿನ ಏಕಾದಶಿಯಾದರೆ ಒಂಬತ್ತರಂದೇ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಹನ್ನೊಂದನೇ ದಿನ ಏಕಾದಶಿಯಾದರೆ ಹನ್ನೆರಡರಂದು ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಸಪಿಂಡೀಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹನ್ನೆರಡರಂದು ಏಕಾದಶಿಯಾದರೆ ದ್ವಾದಶಿಯಂದು ಸಪಿಂಡೀಕರಣವನ್ನೂ ತ್ರಯೋದಶಿಯಂದು ಶ್ರವಣದೇವತಾರಾಧನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಕ್ಷ.

(ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ದಶಾಹಮಧ್ಯೇ ಗ್ರಹಣ ಸಂಭವಿಸಿದರೆ ಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇತಶಿಲೆಯನ್ನು ಜಲಾಧಿವಾಸ ಮಾಡಿರಬೇಕು.)

ಆಶೌಚಾಂತ್ಯದಿನೇ ಕ್ಷೌರಂ ಜನನ್ಯಾಂ ಚ ಗುರೌ ಮೃತೇ ॥ [ವ್ಯಾಸಸ್ಮೃತಿ]

ಹತ್ತನೇ ದಿನ ಕ್ರಿಯಾಭಾಗಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ (ಕನಿಷ್ಠಪೂರ್ವಕ) ಕರ್ತೃವು ವಪನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ದಿನವಿಚಾರ –

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ದಿನ ಮನೆ, ಪಾತ್ರೆ, ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶುದ್ಧಿಮಾಡಿ ಪಂಚಗವ್ಯಪ್ರಾಶನ, ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನ, ಉಪವೀತಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾನಸಿಕಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡುವುದು. ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು.

ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನೇ ಕುರ್ಯಾತ್ ಅರ್ಚನಂ ಕಲಶದ್ವಯೇ ।
ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟೇ ಸಪಿಂಡಾದೌ ಕುಂಭಮೇಕಂ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇತ್ ॥ [ಗೃಹ್ಯಪರಿಶಿಷ್ಟ ಆಚಾರತಂತ್ರ]

ಯಜಮಾನದೇಹಗೇಹಾದಿ ಶುದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನ ನಡೆಸಬೇಕು. ಪುನಃ ಹನ್ನೆರಡರಂದು ಸಪಿಂಡೀಕರಣಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೂ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಗಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಕಲಶವನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ಇತರ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಲಶಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಪಂಚಗವ್ಯ ಬೇರೆಯಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕು.

ಯಮುದ್ದಿಶ್ಯೋತ್ಸೃಜೇನ್ನೀಲಂ ಸ ಲಭೇತ ಪರಾಂ ಗತಿಮ್ ।
ವೃಷೋತ್ಸೃಷ್ಟಃ ಪುನಾತ್ಯೇವ ದಶಾತೀತಾನ್ ದಶಾಪರಾನ್ ॥ [ನಿರ್ಣಯಸಿಂಧು]

ಮೃತಜೀವಿಯ ಪ್ರೇತತ್ವ ನಿವೃತ್ತಿಗಾಗಿ ನೀಲವರ್ಣದ ವೃಷಭ ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣು ಕರುವನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ರುದ್ರಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಉತ್ಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮೃತಜೀವಿಯು ಸದ್ಗತಿ ಹೊಂದುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಯಜಮಾನನ ಹಿಂದುಮುಂದಿನ ಹತ್ತು ಪಿತೃಗಳಿಗೂ ಉತ್ತಮಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು.

ವೃಷೋತ್ಸರ್ಜನವೇಲಾಯಾಂ ವೃಷಾಭಾವೇ ಕಥಂಚನ ।
ಮೃದ್ಭಿಃ ಪಿಷ್ಟೈಃ ಕುಶೈ ದರ್ಭೈರ್ವಾ ವೃಷಂ ಕೃತ್ವಾ ವಿಮೋಚಯೇತ್ ।
ನ ಶಕ್ಯತೇ ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗೋ ಹೋಮಂ ವಾ ತತ್ರ ಕಾರಯೇತ್ ॥ [ನಿರ್ಣಯಸಿಂಧು]

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವೃಷಭವನ್ನು ಉತ್ಸರ್ಜನ ಮಾಡಲು ಅಶಕ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಮೃತ್ತಿಕೆಯಿಂದಲೋ, ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದಲೋ, ದರ್ಭೆಯಿಂದಲೋ ವೃಷಭಮೂರ್ತಿ

Scanned by CamScanner

ಮಾಡಿ ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಬೇಕು. ಕೊನೇ ಪಕ್ಷ ಹೋಮವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಕು. (ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿದ ವೃಷಭ ವತ್ಸತರೀಯನ್ನು [ಹೆಣ್ಣುಕರುವನ್ನು] ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಲಾಂಛನ ಮಾಡುವುದಿದೆ. ಚರ್ಮ-ರೋಮ-ರಕ್ತ-ಮಾಂಸಾದಿಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟ ಪ್ರಯುಕ್ತ ದೋಷಮಾರ್ಜನೆಗಾಗಿ ಎಳ್ಳು, ನೀರು, ಸುವರ್ಣ, ಗೋ, ವಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು.)

ಪತಿಪುತ್ರವತೀ ನಾರೀ ಮ್ರಿಯತೇ ಚೋಭಯಾಗ್ರತಃ ।
ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗಂ ನ ಕುರ್ವೀತ ಧೇನುಂ ದದ್ಯಾದ್ದ್ವಿಜನ್ಮನಃ ॥

[ಸಂಗ್ರಹ]

ಗಂಡನು ಬದುಕಿದ್ದೂ ಮಕ್ಕಳಿರುವ ಮಹಿಳೆ ಮೃತಳಾದರೆ ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗ ಬದಲು ಗೋದಾನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಚನವಿದೆ.

ಪತಿಪುತ್ರವತೀ ನಾರೀ ಮೃತಾ ಚೇಜ್ಜೀವಭರ್ತೃಕಾ ।
ತಸ್ಯಾ ಅಪಿ ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗಃ ಕರ್ತವ್ಯಸ್ತು ಯಥಾವಿಧಿ ।
ಪಾತಿವ್ರತ್ಯೇನ ತಲ್ಲೋಕಂ ವೃಷಹೀನಾ ನ ಗಚ್ಛತಿ ॥

[ಸ್ಮೃತ್ಯಂತರ]

ಗಂಡನು ಬದುಕಿರುವಾಗಲೇ ಹೆಂಡತಿಯು ಮೃತಳಾದರೂ ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮಲೋಕವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದ್ಯಂ ಶ್ರಾದ್ಧಮಶುದ್ಧೋಽಪಿ ಕುರ್ಯಾದೇಕಾದಶೇಽಹನಿ ।
ಕರ್ತುಸ್ತಾತ್ಕಾಲಿಕೀ ಶುದ್ಧಿರಶುದ್ಧಃ ಪುನರೇವ ಸಃ ॥

[ಮನು]

ಹನ್ನೊಂದನೇ ದಿವಸ ಮಾಡುವ ಮೊದಲನೇ ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧವೇ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಆ ದಿನ ದುರ್ಲಭರಾದುದರಿಂದ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಆ 'ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟ' ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡವು ಬಿಲ್ವಫಲಪ್ರಮಾಣವಾಗಿರಬೇಕು. ಕರ್ತೃವು ಆ ಶ್ರಾದ್ಧಪ್ರಯುಕ್ತ ಶುದ್ಧನೆನಿಸಿ ಪುನಃ ಅಶುದ್ಧನೇ ಆಗುವನು ಎಂಬುದಾಗಿ ಆಚಾರಸಂಗ್ರಹ ನಿರ್ಣಯವಿದೆ. ಹತ್ತು ದಿನ ಕಳೆದರೆ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಆಶೌಚನಿವೃತ್ತಿಯೆಂದೂ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧದ ಅನಂತರ ಶುದ್ಧಿಯೆಂದೂ ಕೆಲವರ ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ. ಪಂಚಕ – ತ್ರಿಪಾದನಕ್ಷತ್ರದೋಷಗಳಿದ್ದರೆ

Scanned by CamScanner

ಸೂಕ್ತ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ವಸುಗಣ–ರುದ್ರಗಣ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಶ್ರಾದ್ಧನಿಮಿತ್ತ ಆಮಾನ್ನ ಕೊಡುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಿದೆ. ಗರುಡಪುರಾಣ ಪ್ರಕಾರ ವಿಷ್ಣ್ವಾದಿ ಹದಿನಾರು ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಇದು ಸದ್ಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೇ ಮಧ್ಯಮ ಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧವೆಂದೂ ಸಪಿಂಡೀಕರಣವಾದ ಬಳಿಕ ಪುನಃ ಮೃತನ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಮಾಡುವ ಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧವು ಉತ್ತಮಶ್ರಾದ್ಧವೆಂದೂ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಷೋಡಶಾದೀನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಕುರ್ಯಾದೇಕಾದಶೇಽಹನಿ ।
ಸಪಿಂಡೀಕರಣಂ ಚಾಪಿ ಕುರ್ಯಾದ್ವಾ ದ್ವಾದಶೇಽಹನಿ ॥ [ನಿರ್ಣಯಸಿಂಧು]

ಹನ್ನೊಂದನೇ ದಿವಸ ಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧಗಳನ್ನೂ ಹನ್ನೆರಡನೇ ದಿನ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು.

ಆ ದಿನ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧವಾದ ಬಳಿಕ ವಸುಗಣ ರುದ್ರಗಣಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೂ ತತ್ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಆಮಾನ್ನದಾನವನ್ನೂ ಕೊಡುವುದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಮರುದಿನ ಮಾಡುವ ಸಪಿಂಡೀಕರಣ ನಿಮಿತ್ತ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಿಯಂತೆ ಹದಿನಾರು ಪಿಂಡಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿ ತತ್ಪ್ರಯುಕ್ತ ೧೬, ೮, ೪, ೨ ಆದರೂ ಆಮಾನ್ನದಾನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಅಂಧತ್ವ, ಮೂಕತ್ವ, ಬಧಿರತ್ವ, ಪೈಶಾಚತ್ವನಿವೃತ್ತಿಗಾಗಿ ದೀಪ–ಗೀತಾಪುಸ್ತಕ–ಘಂಟಾಮಣಿ, ತಿಲ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ದಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಿದೆ. ಹಾಗೂ–

ಏಕಾದಶಾಹೇ ಶಯ್ಯಾಯಾ ದಾನೇ ಏಷ ವಿಧಿಃ ಸ್ಮೃತಃ ।
ಯದ್ಯದಿಷ್ಟಂ ಚ ತಸ್ಯಾಸೀತ್ತತ್ಸರ್ವಂ ಪರಿಕಲ್ಪಯೇತ್ ।
ತೇನೋಪಭುಕ್ತಂ ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ವಸ್ತ್ರವಾಹನಭಾಜನಮ್ ॥ [ನಿರ್ಣಯಸಿಂಧು]

ಹನ್ನೊಂದನೇ ದಿನ ವಿಶೇಷ ದಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮೃತನಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಶಯ್ಯಾದಾನ, ದಶದಾನ, ಪ್ರಾರಂಭದಿನ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದಂತೆ ಗೋದಾನ, ಆಮಾನ್ನಾದಿ ಅಷ್ಟದಾನಗಳನ್ನೂ ಅನ್ನಾದಿ ಉಪದಾನಾದಿಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. (ಆದರೆ ಅಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅಭಾವಪ್ರಯುಕ್ತ ಮರುದಿನ ಕೊಡುವುದು ರೂಢಿಯಾಗಿದೆ.)

Scanned by CamScanner

ಸಪಿಂಡೀಕರಣವಿಚಾರ –

(ಪ್ರೇತಜೀವಿಯನ್ನು ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯರೆಂಬ ಪಿತೃದೇವತಾಗಣದ ಅಧೀನರಾಗಿರುವ ತತ್ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹರುಗಳ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಗೊಳಿಸಿ ಪಿತೃತ್ವವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ವಿಧಾನವೇ ಸಪಿಂಡೀಕರಣ.)

ಆನಂತ್ಯಾತ್ಕುಲಧರ್ಮಾಣಾಂ ಪುಂಸಾಂ ಚೈವಾಯುಷಃ ಕ್ಷಯಾತ್ ।
ಅಸ್ಥಿರತ್ವಾಚ್ಛರೀರಸ್ಯ ದ್ವಾದಶಾಹೇ ಪ್ರಶಸ್ಯತೇ ॥ [ವ್ಯಾಘ್ರಸ್ಮೃತಿ]

ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ವರ್ಷಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೂ ಕರ್ತೃವಿನ ದೇಹಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಆಯುಷ್ಯಕಾಲ ನಿಶ್ಚಿತವಲ್ಲವಾದುದರಿಂದಲೂ ವರ್ಷತನಕ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾದಿ ನಿಯಮಬದ್ಧನಾಗಿರಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದೂ ಹಾಗೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದರಿಂದಲೂ ಹನ್ನೆರಡನೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಶಸ್ತವೆಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಸಪಿಂಡನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ದ್ವಾದಶಾಹೇಽನುಜೈಸ್ಸಹ ।
ಯದಿ ಚೇತ್ಸನ್ನಿಧೌ ನ ಸ್ಯಾತ್ಸನ್ನಿಧಿಸ್ಥೋಽನುಜೋಽಪಿ ವಾ ॥ [ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ]

ಹಿರಿಯ ಮಗನೇ ಸಹೋದರರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಹನ್ನೆರಡನೇ ದಿನದಂದು ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಜ್ಯೇಷ್ಠನು ದೇಶಾಂತರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಕಿರಿಯವನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು.

ಸರ್ವಾಭಾವೇ ಸ್ವಯಂ ಪತ್ನ್ಯಃ ಸ್ವಭರ್ತೃಣಾಮಮಂತ್ರಕಮ್ ।
ಸಪಿಂಡೀಕರಣಂ ಕುರ್ಯುಃ ತತಃ ಪಾರ್ವಣಮೇವ ಚ ॥ [ಬ್ರಾಹ್ಮ]

ಸಂತತಿ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಮೃತನ ಪತ್ನಿಯೇ ಅಮಂತ್ರಕ ವಿಧಾನದಿಂದ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನೂ, ಮುಂದೆ ಪಾರ್ವಣಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನೂ ಮಾಡಬಹುದು. (ಇದು ಸದ್ಯ ವಾಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಕಾಲಮಾನಪ್ರಕಾರ ವಿಧವಾಧರ್ಮವೇ ಕುಂಠಿತವಾಗಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿರಬಹುದು.)

Scanned by CamScanner

ಹಲವು ಪುತ್ರರಿದ್ದು ಸಪಿಂಡೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದಾಗ ಹಿರಿಯನಾಗಲೀ ಕಿರಿಯನಾಗಲೀ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಸಪಿಂಡನವನ್ನು ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಪುತ್ರನು 'ಪ್ರೇತ' ಶಬ್ದವನ್ನುಚ್ಚರಿಸದೆ ಪಿತೃಶಬ್ದದಿಂದಲೇ ಪ್ರೀತಿಶ್ರಾದ್ಧವೆಂದು ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಅನಂತರ ತಿಳಿದರೆ ತತ್ಕ್ಷಣ ವಪನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ತನಕ ಕೇವಲ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಶೌಚದಿಂದಿದ್ದು ಹನ್ನೊಂದನೇ ದಿನ ಪ್ರೀತಿಶ್ರಾದ್ಧವೆಂದು ಮಾಡಬೇಕು.

> ಪುನಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಂ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಪಾರ್ವಣವಚ್ಚರೇತ್ ।
> ಅರ್ಘ್ಯಸಂಯೋಜನಂ ನೈವ ಪಿಂಡಸಂಯೋಜನಂ ನ ಚ ॥ [ಅಪರಾದರ್ಶ]

ಸಪಿಂಡೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ಯಾವುದೇ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಕೇವಲ ಪಾರ್ವಣಶ್ರಾದ್ಧದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

> ಯಃ ಸಪಿಂಡೀಕೃತಂ ಪ್ರೇತಂ ಪುನಃ ಪ್ರೇತಂ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇತ್ ।
> ವಿಧಿಘ್ನಸ್ತೇನ ಭವತಿ ಪಿತೃಹಾ ಚೋಪಜಾಯತೇ ॥

ಪುನಃ ಪ್ರೇತಶಬ್ದಾದಿಗಳನ್ನುಚ್ಚರಿಸಿದರೆ ಪಿತೃಘಾತಕನೆನಿಸುವನು. ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಆತನಿಗೆ ಸೂತಕವು ಪಾತಕವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುವುದು.

(ಹನ್ನೊಂದರಂದು ಕೌಟುಂಬಿಕವಾಗಿ ಆಶೌಚಪ್ರಾಪ್ತವಾದರೆ ಸಪಿಂಡೀಕರಣ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಕ್ರಿಯಾದಶಾಹ ಮಧ್ಯೇ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರನ ಪತ್ನಿ ಪ್ರಸವಿಸಿದರೆ ಏಕಾದಶಾಹ ಪರ್ಯಂತ ಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡಿ ತನಗೆ ಬಂದ ಆಶೌಚ ಶುದ್ಧಿಯಂದು ಸಪಿಂಡೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತೃವಿನ ಸಹೋದರನ ಪತ್ನಿ ಪ್ರಸವಿಸಿದರೆ ಆತನು ಮಾತ್ರ ಏಕಾದಶಾಹ ತನಕ ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಸಿ ಆಶೌಚನಿವೃತ್ತಿಯಂದು ಪುಣ್ಯಾಹ, ಪಂಚಗವ್ಯಪ್ರಾಶನ, ತಿಲಹೋಮಪೂರ್ವಕ ಪ್ರೀತಿಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಪತ್ನಿ ರಜಸ್ವಲೆಯಾದರೂ ಮೇಲಿನ ನಿಯಮವನ್ನೇ ಆಚರಿಸಬೇಕು.

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿವಸ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನ ಮುಗಿಸಿ ಪವಮಾನಹೋಮ, ಕೂಶ್ಮಾಂಡಹೋಮ, ತಿಲಹೋಮಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷ ವೇದ ಪಾರಾಯಣಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಈ ಸತ್ಕರ್ಮದ ಪುಣ್ಯಫಲವನ್ನು ಪಿಂಡಸಂಯೋಜನಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ ಬಿಡುವುದರಿಂದ ಮೃತಜೀವಿಗೆ ಪಿತೃತ್ವವುಂಟಾಗಿ ವಸ್ವಾದಿಪುಣ್ಯಲೋಕಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಲು ಸಹಾಯವಾಗುವುದು.)

Scanned by CamScanner

ಸಪಿಂಡೀಕರಣಾತ್ ಪ್ರೇತೇ ಪೈತೃಕಂ ಪದಮಾಸ್ಥಿತೇ ॥

[ಸ್ಮೃತಿ]

ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧದಿಂದ ಮೃತಜೀವಿಯು ಪ್ರೇತತ್ವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಿತೃತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದುವುದು. (ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟ ವಿಧಿಯಂತೆ ಪ್ರೇತಾರಾಧನೆಯನ್ನು, ಪಾರ್ವಣವಿಧಿಯಂತೆ ಕರ್ತೃವಿನ ಪಿತಾಮಹಾದಿ ಮೂರು ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಿ. ಪ್ರೇತಪಿಂಡವನ್ನು ಮೂರು ಭಾಗ ಮಾಡಿ ತತ್ಪಿತ್ರಾದಿಗಳ ಪಿಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಬೇಕು. ಈ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭ ವಿಶ್ವೇದೇವರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ ಈರ್ವರನ್ನು, ಪೈತೃಕವರ್ಗವಾಗಿ ಮೂವರನ್ನು, ಪ್ರೇತಸ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ ಓರ್ವರನ್ನು – ಹೀಗೆ ಆರು ಮಂದಿ ವೇದಜ್ಞವಿಪ್ರರನ್ನು ನಿಮಂತ್ರಿಸಬೇಕು. ಆ ವಿಪ್ರರು ಸದಾಚಾರಸಂಪನ್ನರೂ ಸಹನಶೀಲರೂ ತೃಪ್ತಜೀವನವುಳ್ಳವರೂ ಆಗಿರಬೇಕು. "ವ್ರತಸ್ಥಮಪಿ ದೌಹಿತ್ರಂ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಯತ್ನೇನ ಭೋಜಯೇತ್" ಎಂಬ ಮನುವಚನ ಪ್ರಕಾರ ದೌಹಿತ್ರನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಪೈತೃಕಸ್ಥಾನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡಬಹುದು. ಒಟ್ಟು ಆರು ಮಂದಿ ದುರ್ಲಭವಾದರೆ ವಿಶ್ವೇದೇವರ ಸ್ಥಾನ, ಪೈತೃಕಸ್ಥಾನ, ಪ್ರೇತಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನಾಗಿಯೂ ನಿಮಂತ್ರಿಸಬಹುದು. ವಿಪ್ರರನ್ನು ಮೊದಲೇ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಆ ದಿನ ತೈಲೋದ್ವರ್ತನಾದಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಪಾದ್ಯ–ಅರ್ಘ್ಯ–ವಸ್ತ್ರ–ಗಂಧ–ಉಪವೀತ–ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೆ–ಜಲಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನಿತ್ತು ಸತ್ಕರಿಸಿ ನಿಯಮಿತ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿ ಅವರ ಅನುಮತಿಯಂತೆ ಪ್ರೇತಪಿಂಡವನ್ನು ಸಂಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ 'ಕ್ಷಣಪಾರ್ವಣಶ್ರಾದ್ಧ'ವೆಂದು ಹೆಸರು.

ಅಡುಗೆ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲೂ ನಿಯಮವಿದೆ. ಶೌಚಾಚಾರ ಮಡಿವಂತಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಅತಿ ಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಕೂಡದು. ಆದರೆ ಪಾರ್ವಣಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಪಿಂಡೀಕರಣದಲ್ಲಿ ವಿಪ್ರರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲೇಬೇಕೆಂದೂ ಅನ್ಯಥಾ ಕರ್ಮ ನಿಷ್ಫಲವೆಂದೂ ಬಹಳವಾಗಿ ಸ್ಮೃತಿಕಾರರು ಎಚ್ಚರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತಲಕ್ಷಣಗಳುಳ್ಳ ವಿಪ್ರರು ಸಿಗದಾಗ ಅಡುಗೆ–ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ, ಶೌಚಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಚಟಕಶ್ರಾದ್ಧ ವಿಧಿಯಿದೆ.

ನಿಧಾಯ ದರ್ಭನಿಚಯಮಾಸನೇಷು ಸಮಾಹಿತಃ ।
ಪ್ರೈಷಾನುಪ್ರೈಷಸಂಯುಕ್ತಂ ಸರ್ವಂ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇತ್ ॥

[ಹೇಮಾದ್ರಿ]

Scanned by CamScanner

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕೂರ್ಚಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿ ಕ್ಷಣಶ್ರಾದ್ಧದಂತೆ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಅವರಿಂದಲೇ ಪಡೆಯುವುದು. ಕೂರ್ಚಮುಖೇನವಾದಾಗ ಮಾನಸಿಕ ಚಿಂತನೆ ಸಮಾಧಾನವೇ ಉತ್ತರವಾಗುವುದು. (ವಿಶ್ವೇದೇವರ ಸ್ಥಾನೀಯ ವಿಪ್ರರು ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿಯೂ – ಕೂರ್ಚವಾದರೆ ನಾಲ್ಕು ಎಳೆಯ ದರ್ಭೆ ಪವಿತ್ರಗ್ರಂಥಿ ಮಾಡಿ ಪೂರ್ವಾಗ್ರವಾಗಿಯೂ; ಪ್ರೇತಸ್ಥಾನೀಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿಯೂ – ಕೂರ್ಚವಾದರೆ ಒಂದೆಸಳಿನ ಕೂರ್ಚ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರವಾಗಿಯೂ; ಪೈತೃಕವರ್ಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಉತ್ತರ ಮುಖವಾಗಿಯೂ – ಕೂರ್ಚವಾದರೆ ಮೂರು ಎಳೆಯ ಕೂರ್ಚಗಳನ್ನು ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರಗಳಾಗಿಯೂ ಇರಿಸಬೇಕು. ಚಟಕಶ್ರಾದ್ಧವಿಧಿಯು ಕೇವಲ ವಾರ್ಷಿಕ ಪಾರ್ವಣಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕಾರಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರಾಧನೆಯೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಯಜಮಾನನು ಒಂದೆಳೆಯ ಪವಿತ್ರವನ್ನೂ ಮೂರು ಎಳೆಯ ಪವಿತ್ರವನ್ನೂ ಧರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರೇತಶಬ್ದ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಲು ಒಂದು ಎಳೆಯ ಪವಿತ್ರ ಬಿಟ್ಟು ಎರಡೆಸಳಿನ ಹಾಗೂ ಮೂರು ಎಳೆಯ ಪವಿತ್ರ ಧರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರೇತಬರ್ಹಿಸ್ಸು ಒಂದೆಸಳು, ಪೈತೃಕವರ್ಗ ಬರ್ಹಿಸ್ಸು ಒಂದೆಸಳು, ಪೈತೃಕವರ್ಗ ಬರ್ಹಿಸ್ಸು ತೊಂಬತ್ತಾರೆಸಳು, ಜಲಕೂರ್ಚ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಎಸಳು, ಏರಕಾಕ್ಕೆ ಏಳು ಎಳೆಯ ಕೂರ್ಚಗಳೆಂದು ನಿಯಮಗಳಿಗೆ. ವಿಶ್ವೇದೇವ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಚತುರಸ್ರಮಂಡಲ, ಪ್ರೇತಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತ್ರಿಕೋಣ, ಪೈತೃಕವರ್ಗಕ್ಕೆ ವರ್ತುಲಮಂಡಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಪಿಂಡಸ್ಥಲವನ್ನು ರಂಗವಲ್ಲಿಯಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸದೆ ಜೇಡಿಪುಡಿಯಿಂದ ಬರೆಯಬೇಕು. ಕರ್ತೃವು ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖಿಯಾಗಿ ಆಚಮನವನ್ನು, ಪಶ್ಚಿಮಾಭಿಮುಖಿಯಾಗಿ ವಿಶ್ವೇದೇವತೆಗಳ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು, ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖಿಯಾಗಿ ಪೈತೃಕವರ್ಗ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಪಿಂಡವನ್ನು ಆಗ್ನೇಯಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಇಡಬೇಕು. ಮುಖ್ಯಕರ್ತೃವಿನ ಎಡ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಹೋದರರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದೇಶಾಚಾರದಂತೆ ಸಹೋದರರೆಲ್ಲರೂ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನ ಮಾಡುವುದು ಪೂರ್ವಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಅನುಜರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಜ್ಯೇಷ್ಠನೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನ ಮುಖ್ಯವಾದರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರಾಧನೆಯು ಅತಿ ಮಹತ್ತ್ವವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಜ್ಯೇಷ್ಠನೇ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.)

ತಿಲಮನ್ನಂ ಚ ಪಾನೀಯಂ ಗುಡಂ ದಧಿ ಪಯಸ್ತಥಾ ।
ಮಧುಸರ್ಪಿಃ ಸಮಾಯುಕ್ತಮಷ್ಟಾಂಗಂ ಪಿಂಡಲಕ್ಷಣಮ್ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಾರ]

ಎಳ್ಳು, ತೀರ್ಥ, ಬೆಲ್ಲ, ಮೊಸರು, ಹಾಲು, ಜೇನು, ತುಪ್ಪ ಮಿಶ್ರವಾದ ಅನ್ನದಿಂದ ಪಿಂಡ ಮಾಡಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ನಾಲಿಕೇರಸಮಂ ಪಿಂಡಂ ಪಾರ್ವಣೇ ಸಮುದಾಹೃತಮ್ ।
ಪ್ರೇತಪಿಂಡಸ್ತು ದೈರ್ಘ್ಯೇಣ ದ್ವಾದಶಾಂಗುಲ ಉಚ್ಯತೇ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಾರ]

ಪಾರ್ವಣಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡವು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಪ್ರೇತಪಿಂಡವು ಹನ್ನೆರಡಂಗುಲ ದೀರ್ಘವರ್ತುಲವಾಗಿರಬೇಕು. (ಪ್ರೇತಪಿಂಡವನ್ನು ಸಂಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಗೋದಾನ ಕೊಡಬೇಕು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಗೋದಾನ ಕೊಡುವುದಿದ್ದರೆ ಆಗ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿ ಶ್ರಾದ್ಧಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಕಬ್ಬಿನಿಂದ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ದೋಣಿಯನ್ನು ದಾನಕೊಡುವುದಿದೆ.)

ಗರುಡಪುರಾಣದ ವಾಕ್ಯದಂತೆ ಪ್ರೇತಘಟ ದಾನಮಾಡಬೇಕು. ಬಭ್ರುವಾಹನ ಪ್ರೇತಸಂವಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ–

ಸಂತಪ್ತಹಾಟಕಮಯಂ ತು ಘಟಂ ವಿಧಾಯ ಬ್ರಹ್ಮೇಶಕೇಶವಯುತಂ ಸಹ ಲೋಕಪಾಲೈಃ ।
ಕ್ಷೀರಾಜ್ಯಪೂರ್ಣವಿವರಂ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಭಕ್ತ್ಯಾ ವಿಪ್ರಾಯ ದೇಹಿ ತವ ದಾನಶತೈಃ ಕಿಮನ್ಯೈಃ ॥ [ಅತ್ರಿಸ್ಮೃತಿ]

ನೂರಾರು ದಾನಕ್ಕಿಂತ ಸುವರ್ಣಮಯ ಘಟವನ್ನು ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ತುಂಬಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿ ವೇದಜ್ಞ ವಿಪ್ರನಿಗೆ ದಾನಕೊಡುವುದು ಮಹತ್ತ್ವಪೂರ್ಣವೆನಿಸಿದೆ ಎಂದು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಕರ್ತೃವಿನ ತಂದೆಯು ಮರಣಪರ್ಯಂತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಊರ್ಧ್ವ ಪ್ರಪಿತಾಮಹನನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆರಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಪುಣ್ಯಲೋಕಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿ ವಿಪ್ರನಿಗೆ ಆಮಾನ್ನದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾಂಬೂಲ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳಿಂದ ಸಂತೃಪ್ತರಾಗಲು ಪ್ರೇತಸ್ಥಾನೀಯ ವಿಪ್ರನು "ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಪ್ರೇತ ಶಬ್ದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಿತೃಶಬ್ದದಿಂದ ಆರಾಧಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಲು; ಕರ್ತೃವು ತಾನು ಉತ್ತರೀಯವಾಗಿ ಧರಿಸಿದ್ದ ಕರ್ಮವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ(ಪ್ರೇತಸ್ಥಾನೀಯ)ನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೂರ್ಚಮುಖೇನವಾಗಿದ್ದರೆ ತತ್‌ಸ್ಥಾನೀಯ ಕೂರ್ಚದ ಜೊತೆ ವಿಸರ್ಜಿಸಬೇಕು. ವಿಪ್ರರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನೆ ಮಾಡಿ ಬೀಳ್ಕೊಡಬೇಕು. ಕೂರ್ಚಗಳನ್ನಾದರೂ ಹೊರಗೆ ತಂದು ಜಲವನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಬೇಕು. ವಿಶೇಷ ಗಮನೀಯ ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ–

Scanned by CamScanner

ಉಚ್ಛೇಷಣಂ ತು ತತ್ತಿಷ್ಠೇದ್ಯಾವದ್ವಿಪ್ರಾ ವಿಸರ್ಜಿತಾಃ ।
ತತೋ ಗೃಹಬಲಿಂ ಕುರ್ಯಾದಿತಿ ಧರ್ಮೋ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ॥ [ಮನು]

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಊಟಮಾಡಿ ಉಳಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅವರ ವಿಸರ್ಜನೆಯಾದ ಮೇಲೆಯೇ ತೆಗೆದು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕು. (ಬೋಜನ ಮಾಡಿದ ಪತ್ರಾದಿ ಉಚ್ಛಿಷ್ಟವನ್ನು ಭೂಗತ ಮಾಡುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಅನಂತರ ಯಜಮಾನನು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಕಲಶದ್ವಯದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಾಹ, ಪಂಚಗವ್ಯಪ್ರಾಶನ, ಉಪವೀತಧಾರಣ, ನಿರೀಕ್ಷ್ಯಾಜ್ಯದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ದಿನ ದಾನ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದಾನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಬಂಧುವರ್ಗದವರಿಗೆಲ್ಲ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ನೀಡಬೇಕು. ಆತ್ಮಸಂಬಂಧ ಹಿರಿಯರಿಂದ ತಾನೂ ನೂತನ ಬಟ್ಟೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಧರಿಸಿ ಅಮಂಗಲ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಓಕುಳಿ ಆರತಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆಚಾರ್ಯಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹತ್ತುದಿನ ತನಕ ಚರು ಬೇಯಿಸಿದ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಅಕ್ಕಿ ತುಂಬಿಸಿ ತರಕಾರಿಸಹಿತ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಿರಿಯರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು ತಾನು ಭೋಜನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದು ಮುಸ್ಸಂಜೆಕಾಲ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೋ ಹಿರಿಯ ಬಂಧುಗಳ ಮನೆಗೋ ಹೋಗಿಬರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇದೆ.)

ಪಿಂಡದಾನ–ವಿಕಿರಬಲಿ–ಬಲಿಹರಣವಿಚಾರ–

ಪಾರ್ವಣಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡದಾನಕಾಲವು ಆರು ವಿಧಗಳಾಗಿವೆ.

"ಅರ್ಚನೋತ್ತರಮ್ । ಅಗ್ನೌಕರಣೋತ್ತರಮ್ । ಭೋಜನೋತ್ತರಮ್ । ವಿಕಿರೋತ್ತರಮ್ । ಸ್ವಧಾವಾಚನೋತ್ತರಮ್ । ವಿಪ್ರ ವಿಸರ್ಜನೋತ್ತರಮ್ ॥"

ಶಾಖಾಭೇದಗಳಂತೆ ಕಾಲವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪಿಂಡದಾನದಂತೆ ವಿಕಿರಬಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಬಲಿವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಕಾಲವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಆಶ್ವಲಾಯನಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರದಂತೆ ವಿಪ್ರರ ಭೋಜನಾನಂತರ ಪಿಂಡದಾನವಾದ ಮೇಲೆ ವಿಕಿರಬಲಿ ಇಟ್ಟು ಆಚಮನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಭೋಜನಸಂದರ್ಭ ವಿಕಿರಬಲಿ ಇಟ್ಟು ಉತ್ತರಾಪೋಶನ–ಪಿಂಡದಾನವೆಂದೂ ಬಳಿಕ ಪಿಂಡದ ಸುತ್ತಲೂ ಬಲಿಹರಣ–ವಾಯಸಬಲಿ–ಪವಿತ್ರವಿಸರ್ಜನೆ–ಆಚಮನವೆಂದೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಬಲಿಹರಣವಿಚಾರ ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ದೇಶಪ್ರಯೋಗದಂತೆ ಬಲಿಹರಣವೂ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರಾದ್ಧಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಕಿರಬಲಿ ಪಿಂಡವನ್ನು ವಾಯಸಕ್ಕೆ ಇಡುವ ರೂಢಿ ಇದೆ.

Scanned by CamScanner

ಎರಡು ಬಲಿಗಳೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಮಾನತಂತ್ರಗಳಾದುದರಿಂದ ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರವಚನಕ್ಕೂ ವಿರೋಧವಾಗದಂತೆ ವಿಪ್ರರ ಭೋಜನೋತ್ತರ ಪಾತ್ರಸಮೀಪ ವಿಕಿರಬಲಿಯನ್ನೂ ಪಿಂಡದ ಸುತ್ತಲೂ ಬಲಿಹರಣವನ್ನೂ ಮಾಡಿ ವಾಯಸಬಲಿ ಇಟ್ಟು ಪವಿತ್ರವಿಸರ್ಜನೆ ಹಾಗೂ ಆಚಮನ ಮಾಡುವುದು ವಿಹಿತವೆಂದು ಈ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

॥ ಇತಿ ಸಪಿಂಡೀಕರಣವಿಚಾರಃ ॥

ಹದಿಮೂರನೆಯ ದಿನವಿಚಾರ–

ಪ್ರೇತಃ ಸಪಿಂಡಾನಾದೂರ್ಧ್ವಂ ಪಿತೃಲೋಕೇಽನುಗಚ್ಛತಿ ।
ಕುರ್ಯಾತ್ತಸ್ಯ ತು ಪಾಥೇಯಂ ದ್ವಿತೀಯೇಽಹ್ನಿ ಸಪಿಂಡನಾತ್ ।
ಸಪಿಂಡನದಿನೇ ವಾಪಿ ದ್ವಾದಶೇ ವಾ ತ್ರಯೋದಶೇ ॥ [ವಿಶ್ವಪ್ರಕಾಶ]

ಪಿತೃವು ಪ್ರೇತಲೋಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಿತೃಲೋಕಕ್ಕೆ ಪಯಣಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಸಾಧನೆಯ ಅನುಕೂಲತೆಯಿಂದ ಸುಖವಾಗಿ ಹೋಗಲು ಅನ್ನದಿಂದಲೋ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದಲೋ ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧವೆಂದು ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ತಿಲತರ್ಪಣವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು. (ಬಳಿಕ ಓರ್ವ ವಿಪ್ರನನ್ನು ಅರುಣೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರೆಯಿಸಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿ, ಬೇಳೆ, ಕಾಳು, ತರಕಾರಿ, ಜಲಪಾತ್ರೆ, ವಸ್ತ್ರ, ಛತ್ರ, ಆಸನ, ದೀಪಾದಿಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಈ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಉದಯಾತ್ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನಿರ್ಗಮಿಸಲು ಹೊಸ್ತಿಲಿಗೆ ರಂಗವಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಶಂಖಧ್ವನಿ ಮಾಡುವ ವಾಡಿಕೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿದೆ.)

ಶ್ರವಣದೇವತಾರಾಧನೆಯ ವಿಚಾರ –

ಶ್ರವಣಾ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪುತ್ರಾಃ ಸ್ವರ್ಭೂಃಪಾತಾಲಚಾರಿಣಃ ।
ದೂರಶ್ರವಣವಿಜ್ಞಾನಾ ದೂರದರ್ಶನಚಕ್ಷುಷಃ ॥

Scanned by CamScanner

ಶ್ರವಣದೇವತಾಃ – ಕಾಲನೇಮಿರ್ಜಗಚ್ಚಕ್ಷುಃ ವಕ್ರದಂಷ್ಟ್ರೋ ವೃಕೋದರಃ ।
ಸುದೀರ್ಘನಯನಃ ಕ್ರೂರಃ ಮರ್ಮಭೇದ್ಯಶರಸ್ತಥಾ ॥

ದುರ್ವಾತಶ್ಚಾತಕೋ ಭೀಮಃ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ಮಿತ್ರರಕ್ಷಕಃ ।
ದೇವತಾ ದ್ವಾದಶೈವೈತಾಃ ಶ್ರವಣಾಖ್ಯಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥

ತೇಷಾಂ ಪತ್ನ್ಯಸ್ತಥಾಭೂತಾಃ ಶ್ರವಣ್ಯಃ ಪೃಥಗಾಹ್ವಯಾಃ ।
ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ವಿಚೇಷ್ಟಿತಂ ಸರ್ವಂ ತಾ ವಿಜಾನಂತಿ ತತ್ತ್ವತಃ ॥ [ಗಾರುಡ]

ಬ್ರಹ್ಮನ ಹನ್ನೆರಡು ಜನ ಪುತ್ರರು ಶ್ರವಣದೇವತೆಗಳೆಂದೇ ಹೆಸರುಳ್ಳವರು. ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳಿದ್ದರೂ ಸಮಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಶ್ರವಣದೇವತೆಗಳು. ಅವರ ಪತ್ನಿಯರು ಅದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದಿರುವವರು. ಸ್ವರ್ಗ, ಮರ್ತ್ಯ, ಪಾತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳ ಶುಭಾಶುಭ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಹಾಗೂ ದೂರದಿಂದಲೇ ನೋಡಲೂ ಕೇಳಲೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದವರು. ಯಮರಾಜನ ಸಭಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. (ಜೀವಿಗಳ ಪಾಪಪುಣ್ಯಗಳನ್ನು ಯಮನು ಚಿತ್ರಗುಪ್ತನಿಂದ ತಿಳಿಯುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಶ್ರವಣದೇವತೆಗಳು ಜೀವಿಯು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಾತಿಶಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ರೀತಿಯಿಂದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನೀಡುವವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಹನ್ನೆರಡು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ(ಸಪತ್ನೀಕ)ರನ್ನೂ ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಓರ್ವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹೀಗೆ ಹದಿಮೂರು ವಿಪ್ರರನ್ನು ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಉಪಚರಿಸಿ ವಸ್ತ್ರ, ಗಂಧ, ಉಪವೀತ, ಪುಷ್ಪಮಾಲಾಕ್ಷತೆ, ಜಲಪಾತ್ರೆ, ಗೋಪೀಚಂದನ, ತಾಂಬೂಲ, ದಕ್ಷಿಣೆಗಳಿಂದಲೂ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯ ಪಾಯಸಗಳಿಂದಲೂ ಭೋಜನಮಾಡಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಶವಾದಿ ದ್ವಾದಶಮೂರ್ತಿ ಆರಾಧನೆ ಪ್ರಚಲಿತವಿದೆ. ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಈ ಶ್ರವಣದೇವತೆಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶವಿರಿಸಿಯೂ ಆರಾಧಿಸಬಹುದು.

'ವೈಕುಂಠಃ ಪುರುಷಃ ಪ್ರಾಣಃ' ಎಂಬ ಸಹಸ್ರನಾಮದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡಾಡುವ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿಯೇ ನಡೆಸಲಾಗುವ ಈ ದಿನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು 'ವೈಕುಂಠ'ಸಮಾರಾಧನೆ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಪಿತೃವು ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನೆಂದು ಸರ್ವಥಾ ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಈ

Scanned by CamScanner

ಸಮಾರಾಧನೆಯಿಂದ ಯಜಮಾನನಿಗೂ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಾಗುವುದು. ಇಷ್ಟಮಿತ್ರರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ನಡೆಸುವ ಈ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಹದಿನಾಲ್ಕನೇ ದಿವಸ ಆಚರಿಸುವುದಿದೆ.)

ವರ್ಷಪರ್ಯಂತ ಕರ್ತೃನಿಯಮ–

ಅನ್ಯಶ್ರಾದ್ಧಂ ಪರಾನ್ನಂ ಚ ಗಂಧಮಾಲ್ಯಂ ಚ ಮೈಥುನಮ್ ।
ವರ್ಜಯೇತ್ ಗುರುಪಾತೇ ತು ಯಾವತ್ಪೂರ್ಣೋ ನ ವತ್ಸರಃ ॥

ಮಾತಾಪಿತ್ರೋರ್ಮೃತೇಃ ಪ್ರಾಪ್ತೌ ವತ್ಸರಂ ಕೇಶಧಾರಣಮ್ ।
ವಾಪಯೇದ್ಯದಿ ಮೂಢಾತ್ಮಾ ರೌರವಂ ನರಕಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಾರ]

ಕರ್ತೃವು ಒಂದು ವರ್ಷ ತನಕ ಪರಾನ್ನಭೋಜನ, ಅನ್ಯರ ಶ್ರಾದ್ಧ, ಗಂಧಮಾಲ್ಯಾದಿ ಅಲಂಕಾರ, ಅಭ್ಯಂಗಸ್ನಾನ, ಸ್ತ್ರೀಸಂಗ, ಮಹಾದಾನಾದಿ ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮಗಳು, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾ ಕ್ಷೇತ್ರವಿಧಿ, ವಿವಾಹಾದಿ ಸಂಬಂಧ, ನಾಂದೀಶ್ರಾದ್ಧ ಹಾಗೂ ಇತರ ನೈಮಿತ್ತಿಕ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಕ್ಷೌರಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಮೂಢತನದಿಂದ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ಮಹಾ ಅನರ್ಥಫಲವಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಮೀತೌ ಪಿತರೌ ಯಸ್ಯ ದೇಹಸ್ತಸ್ಯಾಶುಚಿರ್ಭವೇತ್ ।
ನ ದೈವಂ ನಾಪಿ ವಾ ಪಿತ್ರ್ಯಂ ಯಾವತ್ಪೂರ್ಣೋ ನ ವತ್ಸರಃ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಂಗ್ರಹ]

ಶವದಹನ ಪ್ರೇತಕೃತ್ಯಗಳಿಂದ ಕರ್ತೃವಿನ ದೇಹ ಅಶುಚಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ವರ್ಷ ತನಕ ನಿಯಮದಲ್ಲಿದ್ದು ಪಿತೃಸಂಬಂಧ ಕರ್ಮ ಹಾಗೂ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯಯನ, ವೇದಪಾರಾಯಣಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅನ್ಯರ ಶ್ರಾದ್ಧ ವರ್ಜ್ಯವೆಂದರೆ–

ಪತ್ನೀ ಪುತ್ರಸ್ತಥಾ ಪೌತ್ರೋ ಭ್ರಾತಾ ತತ್ತನಯಃ ಸ್ನುಷಾ ।
ಮಾತಾ ಪಿತೃವ್ಯಶ್ಚೈತೇಷಾಂ ಮಹಾಗುರುನಿಪಾತನೇ ।
ಕುರ್ಯಾತ್ಸಪಿಂಡನಂ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ನಾನ್ಯೇಷಾಂ ತು ಕದಾಚನ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಂಗ್ರಹ]

Scanned by CamScanner

ಹೆಂಡತಿ, ಮಗ, ಮೊಮ್ಮಗ (ಮಗನ ಮಗ), ಸಹೋದರ, ಅವನ ಮಗ, ಸೊಸೆ, ತಾಯಿ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ದೊಡ್ಡಪ್ಪ – ಇವರಿಷ್ಟು ಮಂದಿ ಹೊರತು ಉಳಿದವರ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು.

ಷೋಡಶಮಾಸಿಕವಿಚಾರ–

ಕೃತೇ ಸಪಿಂಡೀಕರಣೇ ನರಃ ಸಂವತ್ಸರಾತ್ಪರಮ್ ।
ಪ್ರೇತದೇಹಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಭೋಗದೇಹಂ ಪ್ರಪದ್ಯತೇ ॥ [ನಿರ್ಣಯಸಿಂಧು]

ತಂದೆಯ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದರೆ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಮುಗಿಯಿತು ಎನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಪಿಂಡೀಕರಣ ಕರ್ಮದಿಂದ ಪ್ರೇತಶಬ್ದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಿತೃಶಬ್ದವನ್ನು ಪಡೆದ ಜೀವಿಯು ಭೋಗದೇಹ ಪಡೆಯಲು ಮನುಷ್ಯಮಾನ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ವರುಷ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಒಂದು ವರ್ಷ ತನಕ ಆ ಜೀವಿಯು ಪ್ರೇತ(ಪಯಣಿಗ)ನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರು ಭವನಗಳನ್ನು ಹಾದುಹೋಗಬೇಕು.

೧. ಸೌಮ್ಯಪುರ
೨. ಸೌರಿಪುರ
೩. ನಗೇಂದ್ರಭವನ
೪. ಗಂಧರ್ವಪುರ
೫. ಶೈಲಾಗಮಪುರ
೬. ಕ್ರೌಂಚಪುರ
೭. ಕ್ರೂರಪುರ
೮. ವಿಚಿತ್ರಭವನ
೯. ಬಹ್ವಾಪದ
೧೦. ದುಃಖಪ್ರದ
೧೧. ನಾನಾಕ್ರಂದಪುರ
೧೨. ಸುತಪ್ತಭವನ
೧೩. ರೌದ್ರಪುರ
೧೪. ಪಯೋವರ್ಷಣ
೧೫. ಶೀತಾಢ್ಯಪುರ
೧೬. ಬಹುಭೀತಿಧರ್ಮಭವನ

ಈ ರೀತಿ ಗರುಡಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಹದಿನಾರು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಆ ಜೀವಿಯು ತಾನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಶುಭಕರ್ಮಗಳ ಫಲಾನುಭವದೊಂದಿಗೆ ಮಗನು ನಡೆಸುವ ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧ–ದಾನಗಳ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಪಯಣಿಸುವನು. ಹದಿನಾರು ಸ್ಥಾನಗಳೂ ಅತಿಭಯಂಕರವಾಗಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಆ ಜೀವಿಗೆ ಆಗುವ ಕ್ಲೇಶವು – ಅತ್ಯಂತ ಬೇಸಗೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮರುಳುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಪ್ರಯಾಣಿಕನಿಗೆ ಆಗುವ ಅನುಭವಕ್ಕಿಂತ ಸಾವಿರಪಾಲು ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪುರಾಣವಾಕ್ಯವಿದೆ. ಹಾಹಾಕಾರದಿಂದ ಪಯಣಿಸುವ ಆ ಜೀವಿಗೆ 'ಗಚ್ಛಂತಮನುಗಚ್ಛಂತಿ ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಶುಭಾಶುಭಮ್'' ಎಂಬಂತೆ ತನ್ನ ಸತ್ಕರ್ಮದ ಫಲವೇ ಸಂಗಾತಿಯಾಗಬಲ್ಲುದು. ಜೊತೆಗೆ ಮಗನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಆಯಾಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡುವ ಅನ್ನೋದಕಾದಿಗಳೂ ಪುಷ್ಟಿನೀಡಬಲ್ಲವು.

Scanned by CamScanner

ದ್ವಾದಶಾಹಃ ಪ್ರಭೃತ್ಯಷ್ಟಾದಶಾಹೇಷ್ವಾದ್ಯಮಾಸಿಕಮ್ ।
ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶದ್ದಿನಾದೂರ್ಧ್ವಂ ತ್ರ್ಯಹಸ್ಸು ಹ್ಯೂನಮಾಸಿಕಮ್ ॥

ಚತ್ವಾರಿಂಶದ್ದಿನಾದೂರ್ಧ್ವಂ ಪಂಚಾಹಸ್ಸು ತ್ರಿಪಕ್ಷಕಮ್ ।
ತಥಾ ದಶಸು ಷಾಣ್ಮಾಸಂ ಸಪ್ತತ್ಯಧಿಶತಾತ್ಪರಮ್ ॥

ಊರ್ಧ್ವಂ ಪಂಚದಶಾಹಸ್ಸು ಚತ್ವಾರಿಂಶಚ್ಛತತ್ರಯಾತ್ ।
ಊನಾಬ್ದಿಕಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಮೃತೇಽಹ್ನಿ ಪುನರಾಬ್ದಿಕಮ್ ॥ [ವಸಿಷ್ಠ]

ಹನ್ನೆರಡು ದಿನದಿಂದ ಹದಿನೆಂಟನೇ ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಆದ್ಯಮಾಸಿಕ, ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೇ ದಿನದಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತರೊಳಗೆ ಊನಮಾಸಿಕ, ಎರಡನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಲ್ವತ್ತೊಂದನೇ ದಿನದಿಂದ ನಲ್ವತ್ತೈದರೊಳಗೆ ತ್ರೈಪಾಕ್ಷಿಕ, ನೂರ ಎಪ್ಪತ್ತೊಂದನೇ ದಿನದಿಂದ ನೂರ ಎಂಬತ್ತರೊಳಗಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಊನಷಾಣ್ಮಾಸಿಕ, ಮುನ್ನೂರ ನಲ್ವತ್ತೊಂದರಿಂದ ಮುನ್ನೂರ ಐವತ್ತೈದರೊಳಗೆ ಊನಾಬ್ದಿಕ. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಮೃತತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದರಂತೆ ಹನ್ನೊಂದು. ಹೀಗೆ ಹದಿನಾರು ಮಾಸಿಕಗಳು; ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದರಂದು ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಿಯಂತೆ ಪ್ರೇತಶಬ್ದದಿಂದ ಆದ್ಯಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧ ನಡೆಸಿರುವುದರಿಂದ ಪುನಃ ಪಿತೃಶಬ್ದವಾಚನಪೂರ್ವಕ ಪಾರ್ವಣವಿಧಿಯಂತೆ ಆದ್ಯಮಾಸಿಕವೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕ ಮಾಸಗಳು ಬಂದಾಗ ಎರಡಾವರ್ತಿ ಶ್ರಾದ್ಧ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಹಾಗೂ ದೋಷವಲ್ಲ. ಸೌರಮಾನ ನಿಯಮದವರು ಬೃಹದಾಶ್ವಲಾಯನಾಚಾರ್ಯರ ಮತದ ಪ್ರಕಾರ–

ಏಕವಿಂಶೇ ಭವೇದಾದ್ಯಂ ಸಪ್ತವಿಂಶೇ ತದೂನಕಮ್ ।
ಕವಿಃ ಕಥಯ ತನ್ವಂಗೀ ಪತಂಗಃ ಪಿತೃಸಂಗಮಃ ॥ [ಬೃಹದಾಶ್ವಲಾಯನಾಚಾರ್ಯ]

ಮರಣಾತ್ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೇ ದಿನ ಆದ್ಯಮಾಸಿಕ. ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೇ ದಿನ ಊನಮಾಸಿಕ, ನಲ್ವತ್ತೊಂದನೇ ದಿನ ತ್ರೈಪಾಕ್ಷಿಕ, ನೂರ ಎಪ್ಪತ್ತೊಂದನೇ ದಿನ ಊನ ಷಾಣ್ಮಾಸಿಕ, ಮುನ್ನೂರ ನಲ್ವತ್ತಾರನೇ ದಿನ ಊನಾಬ್ದಿಕ, ಮುನ್ನೂರ ಅರುವತ್ತೊಂದನೇ ದಿನ ಪತಂಗಮಾಸಿಕ–

Scanned by CamScanner

ಹೀಗೆ ಆರು ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧಗಳೂ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಮಾಸಿಕಗಳೆಂದೂ – ಹೀಗೆ ಹದಿನಾರು ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧಗಳು ಉತ್ತಮ ಷೋಡಶಮಾಸಿಕಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಮಾಸಿಕದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆಶೌಚಾದಿಗಳು ಬಂದರೆ ಸೂತಕನಿವೃತ್ತಿಯ ದಿವಸ ಅಥವಾ ಮುಂದಿನ ಮಾಸಿಕದ ಜೊತೆಗೆ ಆಚರಿಸಬಹುದು. ಅಥವಾ ವಸಿಷ್ಠವಚನದ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಮಾಸಿಕಗಳ ವಿಹಿತ ದಿನಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೂ ಆಚರಿಸಬಹುದು. ಉದ್ಯೋಗನಿಮಿತ್ತ ಪರವೂರಿನಲ್ಲಿರುವವರು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರು ಮಾಸಿಕಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಕ್ಷವೆನ್ನಬಹುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಾಗಿದ್ದರೂ ೪೧, ೧೭೧, ೩೪೬, ೩೬೧ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾಸಿಕಗಳನ್ನು ಆಯಾಯ ದಿವಸಗಳಲ್ಲೇ ಆಚರಿಸುವುದೇ ಉತ್ತಮಪಕ್ಷ.

ಶುಭಂ ಕರ್ಮ ಚ ಕುರ್ವೀತ ಮಾಸಿಕಾನ್ಯಪಕೃಷ್ಯ ಹಿ ।
ಸಮಾಪ್ಯಾಪಿ ಪುನಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಪಿತ್ರೋಃ ಸಂವತ್ಸರಂ ತತಃ ॥

ಮೃತಸ್ಯ ತೃಪ್ತಯೇ ಕುರ್ಯಾದ್ದ್ವಿಸ್ತ್ರಿರಾವೃತ್ತಿಭೇದತಃ ।
ದ್ವಿಸ್ತ್ರಿರಾವೃತ್ತಿದೋಷೋಽತ್ರ ನಾಸ್ತಿ ಮಾಸಿಕಕರ್ಮಣಿ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಂಗ್ರಹ]

ಪ್ರಾಪ್ತೇಽವಶ್ಯೇ ಮಾಸಿಕಂ ಕರ್ಮ ಚೇಷ್ಟಂ ಕುರ್ಯಾತ್ಪೂರ್ವಂ ಶೋಭನೇ ಶೋಭನಾತ್ತು ।
ಪಶ್ಚಾತ್ಪಿತ್ರೋರೇವ ಶೇಷಾಣಿ ಕುರ್ಯಾನ್ಮಾಸಿ ಶ್ರಾದ್ಧಾನ್ಯಬ್ದಪೂರ್ತೇರ್ನ ಚಾನ್ಯಃ ॥ [ವೈದ್ಯನಾಥೀಯ]

ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಶುಭಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಒದಗಿದರೆ ಮುಂದಿನ ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧಗಳನ್ನು ಅಪಕರ್ಷಣ ವಿಧಾನದಂತೆ ಶುಭಕರ್ಮನಿಮಿತ್ತ ಆಚರಿಸುವ ನಾಂದೀಶ್ರಾದ್ಧದ ಪೂರ್ವದಿನ ನಡೆಸಿ ಮಂಗಲಕಾರ್ಯ ಮುಗಿಸಿ ಪುನಃ ಉಳಿದ ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧಗಳನ್ನು ಯಥಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಶ್ರಾದ್ಧಗಳು ಎರಡು ಮೂರು ಆವೃತ್ತಿಯಾದರೂ ದೋಷವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶುಭಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯಗಳೆಂದರೆ–

ವ್ರತಸೀಮಂತಚೌಲೇಷು ವಿವಾಹೇ ಚ ದ್ವಿತೀಯಕೇ ।
ಅಪಕೃಷ್ಯ ತದಾ ಕುರ್ಯಾನ್ಮಾಸಿಕಾನಿ ತಥೈವ ಚ ॥ [ಶಾಕಟಾಯನ]

Scanned by CamScanner

ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಚರಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಉಪನಯನ, ಸೀಮಂತ, ಚೂಡಾಕರ್ಮ, ವಿಧುರನ ದ್ವಿತೀಯವಿವಾಹ– ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಪಕರ್ಷಣವಿಧಾನದ ಮಾಸಿಕಗಳೆಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಕನ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಬಹುದೆಂದೂ ಹಿರಿಯರ ವಚನವಿದೆ. (ಮಾತಾಪಿತೃಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಆತ್ಮೀಯರ ಮಾಸಿಕಗಳನ್ನು ಅಪಕರ್ಷಣರೀತ್ಯಾ ನಡೆಸಿದ ಅನಂತರ ಪುನಃ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ವಚನವಿದೆ.)

ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧಗಳನ್ನು ಪಾರ್ವಣವಿಧಿಯಂತೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರಾಧನೆ(ಕ್ಷಣ)ಪೂರ್ವಕವೂ ಆಚರಿಸಬಹುದು. ಕಾಲಮಾನರೀತ್ಯಾ ಚಟಕ ವಿಧಾನದಿಂದಲೂ ಆಚರಿಸಬಹುದು. ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ 'ಶ್ರದ್ಧೆ–ಶೌಚ–ಸಹನೆ–ನಿಧಾನ' (ಅವಸರ ಮಾಡದಿರುವಿಕೆ) –ಇವು ನಾಲ್ಕು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ.

ತಿಲತರ್ಪಣ ಮತ್ತು ವರ್ಷಾಂತಕರ್ತವ್ಯವಿಚಾರ –

ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡದಾನದಷ್ಟೇ ಮಹತ್ತ್ವವುಳ್ಳದ್ದು ತಿಲತರ್ಪಣ–

ಪೂರ್ವಂ ತಿಲೋದಕಂ ಕೃತ್ವಾ ಆಮಶ್ರಾದ್ಧಂ ತು ಕಾರಯೇತ್ ।
ಪ್ರತ್ಯಬ್ದೇ ನ ಭವೇತ್ಪೂರ್ವಂ ಪರೇಽಹನಿ ತಿಲೋದಕಮ್ ॥ [ಗರ್ಗಃ]

ದರ್ಶಾದಿ ಕೆಲವು ಶ್ರಾದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ತಿಲತರ್ಪಣ ಕೊಟ್ಟು ಬಳಿಕ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕು. ವಾರ್ಷಿಕಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗ ತಿಲತರ್ಪಣವನ್ನು ಮರುದಿನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದೆ.

ವೃದ್ಧಿಶ್ರಾದ್ಧೇ ಸಪಿಂಡ್ಯಾಂ ಚ ಪ್ರೇತಶ್ರಾದ್ಧೇಽನುಮಾಸಿಕೇ ।
ಸಂವತ್ಸರವಿಮೋಕೇ ಚ ನ ಕುರ್ಯಾತ್ತಿಲತರ್ಪಣಮ್ ॥ [ಬೃಹನ್ನಾರದೀಯೇ]

ವೃದ್ಧಿಶ್ರಾದ್ಧ, ಸಪಿಂಡೀಕರಣ, ಪ್ರೇತನಾಮೋಚ್ಚಾರಣಪೂರ್ವಕ ದಶಾಹಶ್ರಾದ್ಧ, ಸಪಿಂಡೀಕರಣವಾದ ಬಳಿಕ ವರ್ಷಪರ್ಯಂತ ಆಚರಿಸುವ

Scanned by CamScanner

ಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧ, ವರ್ಷಾಂತ್ಯದಿನದ ವಿಮೋಕಶ್ರಾದ್ಧ – ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ತಿಲತರ್ಪಣ ಕೊಡಬಾರದು. ವರ್ಷಾಂತ್ಯದ ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೆ ವಿಮೋಕ್ಷಶ್ರಾದ್ಧವೆಂದೂ ರೂಢಿಯಿದೆ. ಈ ದಿನ ಶ್ರೋತ್ರಿಯವಿಪ್ರರಿಗೆ ಆಹ್ವಾನ ಕೊಟ್ಟು ಪಾರ್ವಣವಿಧಿಯಂತೆ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕು.

ವಿಪ್ರರ ಭೋಜನ ಹಾಗೂ ಪಿಂಡದಾನ ಮುಗಿಸಿ ಯಜಮಾನನು ಶುಭಕರ್ಮಾಧಿಕಾರಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಓಕುಳಿ ಆರತಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ನೂತನ ವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಆಚಾರ್ಯಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ೪೭

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಮರಣವಿಚಾರ–

ಸ್ನಾತಕೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಚ ನಿಧನಂ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾದ್ಯದಿ ।
ಸಂಯೋಜ್ಯ ಚಾರ್ಕವಿಧಿನಾ ಸಂಯೋಜ್ಯೌ ತೌ ತತಃ ಪರಮ್ ॥ [ಶೌನಕಃ]

ಶೌನಕೀಯಮತದಂತೆ ಸ್ನಾತಕವ್ರತಿಯೂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯೂ ಮರಣಪಟ್ಟರೆ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ ವ್ರತವಿಸರ್ಗವಿಧಿ, ಅರ್ಕಶಾಖಾವಿವಾಹಪೂರ್ವಕ ಶವದಹನಗೊಳಿಸಿ ದುರ್ಗತಿಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕೃಚ್ಛ್ರ, ನಾರಾಯಣಬಲಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳ ಆರಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುವುದು. ಹನ್ನೆರಡು ವಯಸ್ಸಿನೊಳಗಿನ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಮರಣಪಟ್ಟರೆ ವ್ರತವಿಸರ್ಗವಿಧಿ ಮಾತ್ರವೆಂದೂ ಅನಂತರ ವಿವಾಹವಾಗದೆ ಮೃತಿ ಪಟ್ಟರೆ ಅರ್ಕವಿವಾಹಪದ್ಧತಿಸಹಿತವೆಂದೂ ಬಲ್ಲವರ ಅಭಿಮತ.

ಆದರೂ ಸ್ಮೃತ್ಯಂತರವಾಕ್ಯದಂತೆ–

ಅಪೂರ್ಣದ್ವಾದಶಾಬ್ದಾನಾಂ ಮೃತಾನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಾಮ್ ।
ದಾಹಾದಿ ಷೋಡಮಾಸಾಂತಂ ನಿರ್ವರ್ತ್ಯೈವ ಯಥಾವಿಧಿ ॥

ದ್ವಾದಶೇಽಹನಿ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ನೈವ ಕುರ್ಯಾತ್ಸಪಿಂಡನಮ್ ।
ನಾರಾಯಣಂ ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ ವಿಪ್ರಾನಷ್ಟೌ ತು ಭೋಜಯೇತ್ ।
ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಾನೇನ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ವಾ ಕಾರಯೇದ್ದ್ವಿಜಃ ॥ [ವೈದ್ಯನಾಥೀಯ]

Scanned by CamScanner

ಹನ್ನೆರಡು ವಯಸ್ಸು ಪೂರ್ಣವಾಗದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯು ಮರಣಹೊಂದಿದರೆ ದಹನಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ದಶಾಹ ತನಕ ಗಾತ್ರ(ನಿತ್ಯ)ವಿಧಿಗಳನ್ನೂ ಹನ್ನೊಂದನೇ ದಿವಸ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನೂ ಮಾಡಿ, ಹನ್ನೆರಡನೇ ದಿವಸ ನಾರಾಯಣಬಲಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಎಂಟು ಮಂದಿ ವಿಪ್ರರನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ, ಮೃತಜೀವಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಿಯಂತೆ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅರ್ಕವಿವಾಹವಿಧಿಯನ್ನಾಗಲಿ, ಸಪಿಂಡೀಕರಣವನ್ನಾಗಲಿ, ಪಿತೃವರ್ಗದೊಂದಿಗೆ ಪಿಂಡಸಂಯೋಜನೆ ವಿಧಾನವನ್ನಾಗಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿಲ್ಲ.

ಪತ್ನೀಭ್ರಾತೃಸುತಾದೀನಾಂ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಾತ್ಪರಮ್ ।
ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಾನೇನ ಮಾಸಿಕಾನಾಂ ಪುನಃ ಕ್ರಿಯಾ ॥ [ವೈದ್ಯನಾಥೀಯ]

ಕರ್ತೃವು ತನ್ನ ಪತ್ನಿ, ತಮ್ಮ, ಸುತ, ಭಗಿನೀ ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಸಪಿಂಡೀಕರಣವಾದ ಮೇಲೆ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಾನದಿಂದ ಮಾಸಿಕಾದಿ ಶ್ರಾದ್ಧಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಾರ್ವಣವಿಧಿಯಿಂದ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಲು ಸ್ಪಷ್ಟೋಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ.

ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟಂ ಯತ್ರಯತ್ರ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಾತ್ಪರಮ್ ।
ದೈವಯುಕ್ತಂ ತು ತತ್ಕಾರ್ಯಂ ದೈವಹೀನಂ ನ ತದ್ಭವೇತ್ ॥ [ವೈದ್ಯನಾಥೀಯ]

ಸಪಿಂಡೀಕರಣದ ಬಳಿಕ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಿಯಂತೆ ಶ್ರಾದ್ಧವಾದರೂ ವಿಶ್ವೇದೇವಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಗಮನೀಯ.

ನಾರಾಯಣಬಲಿವಿಚಾರ –

ನಾರಾಯಣಬಲಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಕಾಲನಿಯಮಗಳು ಬಹಳವಾಗಿವೆ. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯೂ ಗರ್ಭಿಣಿಸ್ತ್ರೀಯೂ ಮೃತರಾದರೂ ಇನ್ನು ದುರ್ಮರಣವಾದವರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಶವದಹನಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ನಾರಾಯಣಬಲಿವಿಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ, ವಿಷಜಂತುಗಳಿಂದ, ಶಸ್ತ್ರಾದಿಗಳಿಂದ, ವಾಹನಾಪಘಾತಗಳಿಂದ ಅಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಮರಣಪಟ್ಟರೆ ದುರ್ಮರಣವೆನಿಸುವುದು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೃತಜೀವಿಗೆ ದುರ್ಗತಿಯಾಗದಂತೆಯೂ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುವಂತೆಯೂ ನಾರಾಯಣಬಲಿ ಮಾಡಿ ಶವದಹನ ಮಾಡಬೇಕು. ಪುನಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣವಾದ ಮೇಲೆ ಸದ್ಗತಿಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ನಾರಾಯಣಬಲಿಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ನಾರಾಯಣಬಲಿಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ.

ಗರುಡಪುರಾಣವಾಕ್ಯದಂತೆ ಮರಣಸಂದರ್ಭವನ್ನು ತಿಳಿದು ನಾರಾಯಣಬಲಿ ಅಂಗವಾಗಿ ವಿಷ್ಣು–ಬ್ರಹ್ಮ–ರುದ್ರ–ಯಮ–ಪ್ರೇತ ಹೀಗೆ

Scanned by CamScanner

ಐದು ಪ್ರತಿಮೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಾಮಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಪಾದ್ಯಾದಿ ಪೂಜೆಮಾಡಿ ಪುರುಷಸೂಕ್ತ ವಿಷ್ಣುಸೂಕ್ತಗಳಿಂದಲೂ ಆರಾಧಿಸಿ ಬಳಿಕ ಶವದಹನ ಮಾಡಬೇಕು. ಪುನಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಶವಾದಿ ದ್ವಾದಶನಾಮಗಳಿಂದ ಪಿತೃದೇವತಾಸ್ವರೂಪ ಚಿಂತನೆಯೊಂದಿಗೆ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನ ದ್ವಾದಶಮೂರ್ತಿ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆ ಜೀವಿಯು ವಸ್ವಾದಿ ಪುಣ್ಯಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿದ್ವಾರಾ ಕ್ರಮೇಣ ಸದ್ಗತಿ ಹೊಂದುವುದೆಂದು ಶೌನಕೀಯ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.

॥ ಇತಿ ನಾರಾಯಣಬಲಿಃ ॥

ಏಕಾದಶ್ಯಾಂ ಮರಣೇ– [ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತೇ ಪದ್ಮಸಂಹಿತಾಯಾಂ]

ಏಕಾದಶ್ಯಾಂ ತು ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮ್ರಿಯತೇ ಯದಿ ।
ತದಾನೀಂ ಕಾಷ್ಠವದ್ದಗ್ಧ್ವಾ ಪರೇದ್ಯುರ್ಮಂತ್ರತೋ ದಹೇತ್ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರೇತಾಹುತಿರ್ನ ಹೋತವ್ಯಾ ನ ಪಿಂಡಂ ನ ತಿಲಾಂಜಲಿಮ್ ।
ಕುರ್ಯಾತ್ಸರ್ವಂ ಪರದಿನೇ ದೋಷಸ್ತತ್ರ ನ ವಿದ್ಯತೇ ॥ ೨ ॥

ಅಸ್ಥಿದಾಹಂ ತತಃ ಕಾರ್ಯಮೌಪಾಸನಪುಳಸ್ಸರಮ್ ।
ಮರಣೇಽಹ್ನಿ ಪ್ರಭೃತ್ಯಂತಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಹರಿವಾಸರೇ ॥ ೩ ॥

ನ ತತ್ರ ವೇದಿಕಾಪೂಜಾ ಕುರ್ಯಾತ್ಪೂರ್ವೇಽಹ್ನಿ ಸಮ್ಮತಾ ।
ಪಿತುರ್ದಶಾಹಮಧ್ಯೇ ತು ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಹರಿವಾಸರೇ ।
ಪಿಂಡದಾನಂ ನ ಕರ್ತವ್ಯಂ ನ ತಿಲೋದಕಸತ್ಕ್ರಿಯಾ ॥ ೪ ॥

Scanned by CamScanner

ಏಕಾದಶೀದಿನದಂದು ಶವದಹನಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿದರೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಸುಟ್ಟಂತೆ ದಹನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಧಿಯಿದೆ. ಮರಣೋತ್ತರ ಕರ್ಣಸೂಕ್ತವಾಚನ ಮಾಡಿಸಿ ಕರ್ತೃವು ಕೃಚ್ಛ್ರಾಚರಣೆ ಮಾಡಿ ನಾರಾಯಣಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಶವವನ್ನು ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲಿಟ್ಟು ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿ ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಕರ್ತೃವು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ನೂತನವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿ ಶವಕ್ಕೆ ನೂತನವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಆಚ್ಛಾದಿಸಿ ಪಾದದೇಶದಿಂದ ಚತುರ್ಥಭಾಗವನ್ನು ಉತ್ತರೀಯ(ಕರ್ಮವಸ್ತ್ರ)ವಾಗಿ ತುಂಡರಿಸಿಟ್ಟು ಬಂಧುಗಳೆಲ್ಲಾ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಶವವನ್ನು ಶ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ಚಿತೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಲೌಕಿಕಾಗ್ನಿಯಿಂದ ದಹನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ತಿಲಾಂಜಲಿ, ಉದಕಾಂಜಲಿ, ಪಿಂಡದಾನಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ದಹನಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಅಗ್ನಿತಾಪ, ಘೃತಧೂಮಾಘ್ರಾಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಶವಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಿದ ಸಪಿಂಡೇತರರು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಉಪವೀತವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಮರುದಿನ ಕ್ರಮದಂತೆ ಉಪವೀತವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು. ಮರುದಿನ ಕರ್ತೃವು ಕೃಚ್ಛ್ರ–ವಪನ–ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತೈಲಲೇಪನ ಉಷ್ಣೋದಕಸೇಚನ ಮಾಡಿ ವಿಧಿಪ್ರಕಾರ ದಹನಾದಿ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಹಾಗೂ ದ್ವಿತೀಯದಿನದ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು.

ಕೃತಚೂಡಸ್ಯ ಮರಣೇ–

ಶಾಸ್ತ್ರರೀತ್ಯಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು–ಮೂರು–ಐದನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚೂಡಾಕರ್ಮವಿಹಿತವೆನಿಸಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಚೂಡಾಕರ್ಮ ಆಗಿ ಮರಣಪಟ್ಟರೆ ಸ್ಮೃತಿವಾಕ್ಯ ಹೀಗಿದೆ –

ಮೃತಶ್ಚ ಪಂಚಮಾದೂರ್ಧ್ವಮವ್ರತಃ ಸವ್ರತೋಽಪಿ ವಾ ।
ಪಾಯಸೇನ ಗುಡೇನಾಪಿ ಪಿಂಡಾನ್ ದದ್ಯಾದ್ದಶ ಕ್ರಮಾತ್ ॥

ಏಕಾದಶಂ ದ್ವಾದಶಂ ಚ ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗವಿಧಿಂ ವಿನಾ ।
ಮಹಾದಾನವಿಹೀನಂ ಚ ಪೌಗಂಡೇ ಕೃತ್ಯಮಾಚರೇತ್ ॥

ಜೀವಮಾನೇ ಚ ಪಿತರಿ ನ ಪೌಗಂಡೇ ಸಪಿಂಡನಮ್ ।
ಅತಸ್ತಸ್ಯ ದ್ವಾದಶಾಹನ್ಯೇಕೋದ್ದಿಷ್ಟಂ ಸಮಾಚರೇತ್ ॥ [ಗಾರುಡ]

Scanned by CamScanner

ಐದು ವಯಸ್ಸಿನ ಬಳಿಕ ಉಪನಯನ ಆಗಿರಲಿ ಆಗದಿರಲಿ ಪುತ್ರನು ಮರಣಹೊಂದಿದರೆ ದಶಾಹತನಕ ಬೆಲ್ಲಮಿಶ್ರಿತ ಪಾಯಸದಿಂದ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನ ಮಾಡುವಂತೆಯೂ ಹನ್ನೊಂದನೇ ದಿವಸ ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗ ಮಹಾದಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವನ್ನು ಮಾಡಿ ಹನ್ನೆರಡನೇ ದಿವಸ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಿಯಂತೆ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡುವಂತೆಯೂ ಗಾರುಡವಚನವಿದೆ. ತಂದೆಯು ಬದುಕಿದ್ದಾಗ ಪುತ್ರನು ಮೃತನಾದರೆ ಸಪಿಂಡೀಕರಣ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ.

ಅಕ್ಲೃಪ್ತಚೂಡಾ ಯೇ ಬಾಲಾ ಯೇ ಚ ಗರ್ಭಾದ್ವಿನಿಃಸೃತಾಃ ।
ಮೃತಾ ಅನುಪನೀತಾ ಯೇ ಅನೂಢಾ ಅಪಿ ಕನ್ಯಕಾಃ ।
ಯೇ ಮೃತಾಶ್ಚಾಪ್ಯಸಂಸ್ಕಾರಾಸ್ತೇಭ್ಯೋ ಭೂಮೌ ಪ್ರದೀಯತೇ ॥ [ಹಾರೀತಃ]

ಶಾಲೀನಾಂ ಸಕ್ತುಭಿರ್ವಾಪಿ ಪಿಣ್ಯಾಕೈರ್ವಾಪಿ ನಿರ್ವಪೇತ್ ॥ [ವೃದ್ಧಶೌನಕಃ]

ಫಲಮೂಲೈಶ್ಚ ಪಯಸಾ ಶಾಕೇನ ಚ ಗುಡೇನ ಚ ।
ತಿಲಮಿಶ್ರಂ ತು ದರ್ಭೇಷು ಪಿಂಡಂ ದಕ್ಷಿಣತೋ ಹರೇತ್ ॥ [ಶುನಃಪುಚ್ಛಃ]

ಅಪ್ರಾಪ್ತವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳೂ, ಪ್ರಾಪ್ತವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಚೂಡಾಸಂಸ್ಕಾರವಾಗದ ಹಾಗೂ ಉಪನಯನವಾಗದ ಮಕ್ಕಳೂ ಮತ್ತು ವಿವಾಹವಾಗದ ಕನ್ನಿಕೆಯರೂ ಮರಣಪಟ್ಟರೆ ಅಕ್ಕಿಹಿಟ್ಟು ಯಾ ಸಕ್ತುವಿನಿಂದಾಗಲಿ ಫಲ, ಗಡ್ಡೆ, ಹಾಲು, ಬೆಲ್ಲ, ತಿಲಮಿಶ್ರಿತವಾಗಿ ಪಿಂಡವನ್ನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲೂ, ಸಂಸ್ಕಾರವಾಗಿದ್ದರೆ ದರ್ಭೆಯ ಮೇಲೂ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷಗಳ ವಿವರ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರೌಢಕನ್ಯಾಮರಣೇ –

ಷೋಡಶೇಽಬ್ದೇ ವ್ಯತೀತೇ ತು ಕನ್ಯಾ ಯದಿ ವಿಪದ್ಯತೇ ।
ಅಮಂತ್ರಕಂ ಶವಂ ದಗ್ಧ್ವಾ ನಿತ್ಯಂ ಪಿಂಡೋದಕಕ್ರಿಯಾಃ ॥

ದಶಾಹಾಂತಂ ಕ್ರಿಯಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಮಲಿನಂ ಷೋಡಶೀಯಕಮ್ ।
ಪ್ರೇತಮುದ್ದಿಶ್ಯ ರುದ್ರೇಽಹ್ನಿ ಬಲಿಂ ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಮ್ ॥

ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟಂ ತತಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ಶ್ರಾದ್ಧಮಗ್ನೌ ಯಥಾವಿಧಿ ।
ತಿಲಹೋಮಂ ದ್ವಾದಶೇಽಹ್ನಿ ಹೂಯಾತ್ ಕೂಶ್ಮಾಂಡಕೈಸ್ತಥಾ ॥

ಸ್ವಾಮ್ಯಭಾವಾತ್ತದ್ದಿನೇ ತು ನಾರಾಯಣಬಲಿಂ ಚರೇತ್ ।
ಕೇಶವಾದೀನ್ ನಾಮಮಂತ್ರೈರ್ವಿಪ್ರಾನ್ ಸಂತರ್ಪಯೇತ್ತತಃ ।
ಪ್ರೇತಶಬ್ದನಿವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ವಾಚಯೇತ್ ಸುಸಮಾಹಿತೈಃ ॥

ಹದಿನಾರು ವರ್ಷ ದಾಟಿದ ಅವಿವಾಹಿತ ಕನ್ಯೆಯು ಮೃತಳಾದಾಗ ನಾರಾಯಣಬಲಿ ಮಾಡಿ ಅಮಂತ್ರಕವಾಗಿ ಕಾಷ್ಠದಂತೆ ದಾಹ ಮಾಡಿ ದಶಾಹಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ, ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ದಿನದಂದು ನಾರಾಯಣಬಲಿ, ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿನದಂದು ತಿಲಹೋಮ, ಕೂಶ್ಮಾಂಡಹೋಮ ನಾರಾಯಣಬಲಿಪೂರ್ವಕ ದ್ವಾದಶಮೂರ್ತಿ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಿ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮರಿಂದ ಪ್ರೇತಶಬ್ದನಿವೃತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಪಡೆದರೆ ಅವಳು ಸ್ವಕುಲೋದ್ಧಾರಕಳಾಗುವಳೆಂದು ಪ್ರಮಾಣವಚನವಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ಅವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಯು ಮೃತಳಾದರೆ ಶವದಹನಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಮಹಾದೇವ, ಯಮ, ಪ್ರೇತ ಈ ಐವರ ಆರಾಧನಪೂರ್ವಕ ನಾರಾಯಣಬಲಿ ಮಾಡಿ ದಶಾಹತನಕ ಗಾತ್ರವಿಧಿಕ್ರಿಯಾ, ಧರ್ಮೋದಕ, ಹನ್ನೊಂದನೇ ದಿವಸ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿ ಅದೇ ದಿನ ಅಥವಾ ಮರುದಿನ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಕೇಶವಾದಿ ದ್ವಾದಶನಾಮಗಳಿಂದ ಆರಾಧನರೂಪವಾದ ನಾರಾಯಣಬಲಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಮಂಡಲದ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇತಾರಾಧನೆ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟ ವಿಧಿಯಂತೆ ನಡೆಸಿ, ಅಗ್ನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಪೂರ್ವಕ ಪುರುಷಸೂಕ್ತ, ವಿಷ್ಣುಸೂಕ್ತಗಳಿಂದ ಪಾಯಸಾಹುತಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೇಶವಾದಿ ದ್ವಾದಶ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನ, ಪ್ರೇತ ಪಿಂಡದಾನ ಮಾಡಿ ೧೨ ಅಥವಾ ೪ ಆಮಾನ್ನವನ್ನು ಶ್ರೋತ್ರೀಯರಿಗೆ ದಾನ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರಿಂದ ಪ್ರೇತಶಬ್ದನಿವೃತ್ತಿವಚನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, 'ಸ್ವಕುಲಂ ಗಚ್ಛ' ಎಂದು ಪ್ರೇತಪಿಂಡದ

Scanned by CamScanner

ಮೇಲೆ ಅರಳು ಚೆಲ್ಲಿ, ನಾರಾಯಣಪನ್ನ ಸೂಕ್ತಪಠನಪೂರ್ವಕ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿ ಪಿಂಡಾದಿಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಅಮಂಗಲ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಪಂಚಗವ್ಯಪ್ರಾಶನ, ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ವಿಹಿತವಾಗಿದೆ.

ಇಷ್ಟು ಕರ್ಮಭಾಗಗಳನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ರಜಸ್ವಲಾಮರಣವಿಚಾರ–

ರಜಸ್ವಲಾಯಾಃ ಪ್ರೇತಾಯಾಃ ಸಂಸ್ಕಾರಾದೀನಿ ನಾಚರೇತ್ ।
ಊರ್ಧ್ವಂ ತ್ರಿರಾತ್ರಾತ್ ಸ್ನಾತಾಯಾಃ ಶವಧರ್ಮೇಣ ದಾಹಯೇತ್ ॥ [ವೃದ್ಧಶಾತಾತಪಃ]

ರಜಸ್ವಲಾಸ್ತ್ರೀಯು ಮರಣಪಟ್ಟರೆ ಮೂರು ದಿನಗಳ ತನಕ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಶವವನ್ನೂ ಇಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಕರ್ತೃವು ಸೂತಕಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೋದಾನ, ತಿಲಹೋಮ, ನಾರಾಯಣಬಲಿ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಶ್ರೋತ್ರೀಯರ ಮುಂದೆ ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಶವಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ಕೇವಲ ದಹನ ಮಾಡುವುದು. ನಾಲ್ಕನೇ ದಿನವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಂತ್ರಾಗ್ನಿಯಿಂದ ದಹನ ಮಾಡಬಹುದು. ಕ್ರಿಯಾಭಾಗವನ್ನು ಐದನೇ ದಿನದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು.

ಗರ್ಭಿಣೀಮರಣವಿಚಾರ–

ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಮಾಸೇನ ಶೌನಕೋಽಹಂ ದ್ವಿಜನ್ಮನಾಮ್ ।
ಗರ್ಭಿಣೀಮರಣೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಗೋಮೂತ್ರೇಣ ಜಲೈಸ್ಸಹ ॥

ಆಪೋ ಹಿ ಷ್ಠಾದಿಭಿರ್ಮಂತ್ರೈಃ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ಭರ್ತಾ ಸಮಾಸ್ಥಿತಃ ।
ಪ್ರೇತಂ ಶ್ಮಶಾನೇ ನೀತ್ವಾಽಥೋಲ್ಲಿಖ್ಯ ಸವ್ಯೋದರಂ ತತಃ ॥

Scanned by CamScanner

ಪುತ್ರಮಾದಾಯ ಜೀವಂಶ್ಚೇತ್ ಸ್ತನಂ ದತ್ವಾ ಸುತಾಯ ತು ।
ಯತ್ನೇಸ್ತೇನಃ ಶಿಶಯ ಇತ್ಯೃಚಾ ಗ್ರಾಮೇ ನಿಧಾಯ ಚ ।

ಉದರಂ ಚಾಪ್ತ್ರಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ತ್ಪೃಷದಾಜ್ಯೇನ ಪೂರ್ಯ ಚ ।
ಸ್ನಾಪ್ಯ ಚಾಚ್ಛಾದ್ಯ ವಾಸೋಭಿಃ ಶವಧರ್ಮೇಣ ದಾಹಯೇತ್ ।
ಪ್ರಮೀತಂ ನಿಖನೇತ್ತಂ ತು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಮತಃ ಪರಮ್ ॥ [ಶೌನಕಃ]

ಮೃತಾ ಗರ್ಭಯುತಾ ನಾರೀ ಷಣ್ಮಾಸಾಭ್ಯಂತರೇ ಯದಿ ।
ಸಹೈವ ದಹನಂ ಕುರ್ಯಾದ್ಗರ್ಭಚ್ಛೇದಂ ನ ಕಾರಯೇತ್ ॥ [ಹೇಮಾದ್ರಿ]

ಏಳು ತಿಂಗಳಿನ ಗರ್ಭಿಣಿ ಮರಣವಾಗಲು ಗೋಮೂತ್ರದಿಂದ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ ಶ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ಶವದ ಬಲಭಾಗದ ಉದರವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಅಂಗುಲ ಸೀಳಿ ಮಗುವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು ಜೀವವಿದ್ದರೆ ತಾಯಿಯ ಸ್ತನಕ್ಕೆ ಮಗುವಿನ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ಮನೆಗೆ ಒಯ್ಯಬೇಕು. ಸತ್ತಿದ್ದರೆ ಭೂಗತಮಾಡುವುದು. ಶವದ ಸೀಳಿದ ಚರ್ಮವನ್ನು ಆಜ್ಯವನ್ನು ತುಂಬಿಸಿ ಹೊಲಿದು ಸ್ನಾನ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ದಹನಮಾಡುವುದು. ಸೂತಕಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಗರ್ಭಧರಿಸಿ ಆರು ತಿಂಗಳಿನ ಒಳಗೆ ಮೃತಪಟ್ಟರೆ ಉದರಚ್ಛೇದ ಮಾಡದೆ ಹಾಗೆಯೇ ವಿಧಿಪ್ರಕಾರ ದಹನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸೂತಿಕಾಸ್ತ್ರೀಮರಣವಿಚಾರ–

ಸೂತಿಕಾಮರಣೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಸರ್ವೌಷಧ್ಯನುಲೇಪನಮ್ ।
ಅಸೂತಕೀ ತು ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟಃ ಶೂರ್ಪಾಣಾಂ ತು ಶತಂ ಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥
ಸ್ನಾಪಯಿತ್ವಾ ತತಃ ಕರ್ಮ ಕುರ್ವೀತ ಸುವಿಚಕ್ಷಣಃ ॥ [ಗೃಹ್ಯಕಾರಿಕಾ–ವೈಶೀನಸಿಸ್ತು]

ಬಾಣಂತಿಯು ಮೃತಳಾದರೆ ಶವಶುದ್ಧಿಗಾಗಿ ಔಷಧಿಲೇಪನ, ಶೂರ್ಪಸ್ನಾನಾದಿಗಳನ್ನು ರಜಸ್ವಲಾಧರ್ಮದಂತೆ ಹೇಳಿದರೂ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದ ಕರ್ತೃವು ಸೂತಕಿಯೆನಿಸದೆ ದಹನಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

ರೋಗಿಮರಣವಿಚಾರ–

ಮೃತಸ್ಯ ಕುಷ್ಠಿನೋ ದೇಹಂ ನಿಖನೇತ್ ಗೋಷ್ಠಭೂಮಿಷು ।
ವಾಸರತ್ರಿತಯಂ ಪಶ್ಚಾದುದ್ಧೃತ್ಯಾನ್ಯತ್ರ ತಂ ದಹೇತ್ ॥ [ಸ್ಮೃತಿ ಸಮುಚ್ಚಯ]

ಕುಷ್ಠ ಮೊದಲಾದ ದೊಡ್ಡ ರೋಗಗಳಿಂದ ಮರಣಪಟ್ಟರೆ ಗೋಶಾಲೆ ಹತ್ತಿರ ಹೊಂಡಮಾಡಿ (ನೆಕ್ಕಿಸೊಪ್ಪು, ಬಿಲ್ವಪತ್ರೆ, ಉಪ್ಪು, ಕಾಳುಮೆಣಸು ಹಾಕಿ) ರೋಗಿಯ ಶವವನ್ನು ಹುಗಿಯಬೇಕು. ಮೂರು ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ತೆಗೆದು ವಿಧಿಪ್ರಕಾರ ದಹನ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಾಗಿ ತಿಲಹೋಮ, ಪವಮಾನಹೋಮ, ಕೂಷ್ಮಾಂಡಹೋಮ, ನಾರಾಯಣಬಲಿ ಮಾಡಿ ಗೋದಾನ ಕೊಡಬೇಕು. ಶವವನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಅಸಹ್ಯವಾದರೆ ಒಂದು ಮುಹೂರ್ತ (ಎರಡು ಘಳಿಗೆ) ತನಕ ಸೊಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಟ್ಟು ಬಳಿಕ ಅಮಂತ್ರಕವಾಗಿ ದಹನಮಾಡಿ ಅಸ್ಥಿಯನ್ನು ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿ ಸಮಂತ್ರಕವಾಗಿ ದಹನಮಾಡಬೇಕು.

ಮಸೂರಿಕಾಮೃತಾ ಯೇ ತು ಕಾಲೇ ಕರ್ಮ ನ ವಿದ್ಯತೇ ।
ಮಸೂರಿಕಾವ್ಯಾಧಿಮೃತಾಃ ದುರ್ಮೃತಾಸ್ತೇ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಾರ]

ಮಸೂರಿಕಾ (ಅಮ್ಮ–ಮಾರಿ) ರೋಗದಿಂದ ಮರಣವಾದರೆ ಅದು ದುರ್ಮರಣವೆನಿಸುವುದು. (ಅಮಂತ್ರಕವಾಗಿ ತುಳಸೀನಿರ್ಮಾಲ್ಯ, ಗೋಪೀಚಂದನ – ಮುತ್ತೈದೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಕುಂಕುಮಾದಿಸೌಭಾಗ್ಯದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಶವವನ್ನು ಭೂಗತ ಮಾಡಬೇಕು. ಶವವನ್ನು ತೆಗೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ನಲ್ವತ್ತೈದು ದಿವಸ ಆಶೌಚಾಚರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಲ್ವತ್ತಾರನೇ ದಿವಸ ಶಾಖಾ(ಪಾಲಾಶವಿಧಿ)ಸಂಸ್ಕಾರವಿಧಿಯಂತೆ ದಹನಮಾಡಿ ಮೂರು ದಿನದ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮರುದಿನ ಮೂರು ದಿನದ ಕ್ರಿಯೆ, ಅದರ ಮರುದಿನ ಮೂರು ದಿನದ ಕ್ರಿಯೆ –ಹೀಗೆ ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ (ನಲ್ವತ್ತೆಂಟನೇ ದಿನ) ದಶಾಹವಿಧಿಯಂತೆ ಶಿರಃಪ್ರಭೃತಿ ಅವಯವಗಳ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಆ ತನಕ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ೪೮ ದಿವಸಗಳ ಆಶೌಚವಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಪಿಂಡರಿಗೆ ಹತ್ತುದಿನಗಳ ಮೃತಾಶೌಚವಿದೆಯೆಂದು ವಿಧಿಯಿದೆ. ಮರುದಿನ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧ

Scanned by CamScanner

ನಡೆಸಿ ರಾತ್ರಿ ನಾರಾಯಣಬಲಿ ಮಾಡಿ ಮರುದಿನ ತಿಲಹೋಮಾದಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಸಪಿಂಡೀಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮರಣಹೊಂದಿ ಐವತ್ತನೇ ದಿವಸ ಪೂರ್ತಿಗೊಳ್ಳುವುದು. ಇಂದಿನ ಕಾಲಮಾನಪ್ರಕಾರ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದಾದರೆ ವೇದಜ್ಞವಿಪ್ರರ ಪೂರ್ಣಾನುಮತದಂತೆಯೂ, ಗುರುಪೀಠದ ಆದೇಶದಂತೆಯೂ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ತನಕ ಆಶೌಚಾಚರಣೆ ಮಾಡಿ ಶಾಖಾಸಂಸ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲೂ ಬಹುದೆಂದು ಪ್ರತೀತಿಯಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರಾಧಾರವಿಲ್ಲ.

ಪಾಲಾಶವಿಧಿವಿಚಾರ–

ವಿದೇಶಮರಣೇಽಸ್ಥೀನಿ ಆಹೃತ್ಯಾಭ್ಯಜ್ಯ ಸರ್ಪಿಷಾ ।
ದಾಹಯೇದ್ವರ್ಹಿಷಾಚ್ಛಾದ್ಯ ಪಾತ್ರನ್ಯಾಸಾದಿ ಪೂರ್ವವತ್ ॥ [ಹೇಮಾದ್ರಿ]

ಪರವೂರಲ್ಲಿ ಮರಣಗೊಂಡು ಸಂಬಂಧಿಗಳೇ ದಹನ ಮಾಡಿದರೂ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತೃವು ಸೂತಕಾಚರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಮೃತನ ಅಸ್ಥಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ದಹನಮಾಡಿ ಕ್ರಿಯಾ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಅಸ್ಥಿಯು ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದಾಗ ಪಾಲಾಶವಿಧಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಅಸ್ಥ್ನಾಮಲಾಭೇ ಪಾರ್ಣಾನಿ ಶಕಲಾನ್ಯುಕ್ತಯಾ ವೃತಾ ।
ದಾಹಯೇದಸ್ಥಿಸಂಖ್ಯಾನಿ ತತಃ ಪ್ರಭೃತಿ ಸೂತಕಮ್ ॥ [ನಿ.ಸಿಂಧು]

ಕುರ್ಯಾದ್ದರ್ಭಮಯಂ ಪ್ರೇತಂ ದರ್ಭೈಸ್ತ್ರಿಶತಷಷ್ಟಿಭಿಃ ।
ಪಾಲಾಶೀಭಿಃ ಸಮಿದ್ಭಿರ್ವಾ ಸಂಖ್ಯಾ ಚೈವಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ [ಭವಿಷ್ಯೇ]

ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಮುನ್ನೂರ ಅರುವತ್ತು ದರ್ಭೆಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಪಾಲಾಶಸಮಿಧೆಗಳಿಂದ ತಲೆಯಿಂದ ಕಾಲುತನಕ ಶರೀರವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ದಹನ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಾಲಾಶಸಂಸ್ಕಾರವಿಧಿಯ ಅನಂತರ ಸೂತಕಾಚರಣೆಯೆಂದಿದೆ.

Scanned by CamScanner

ವ್ಯುತ್ಕ್ರಮಮರಣವಿಚಾರ–

> ಮೃತೇ ಪಿತರಿ ಯಸ್ಯಾಥ ವಿದ್ಯತೇ ಚ ಪಿತಾಮಹಃ ।
> ತೇನ ದೇಯಾಸ್ತ್ರಯಃ ಪಿಂಡಾಃ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಪೂರ್ವಕಾಃ ॥ [ಹೇಮಾದ್ರಿ]

ಪಿತಾಮಹನು (ತಂದೆಯ ತಂದೆ) ಬದುಕಿರಲು ತಂದೆಯು ಮರಣ ಹೊಂದಿದರೆ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಿತಾಮಹ (ಮುತ್ತಜ್ಜ), ತತ್ಪಿತೃ (ಮುತ್ತಜ್ಜನ ತಂದೆ), ತತ್ಪಿತಾಮಹ (ಮುತ್ತಜ್ಜನ ಅಜ್ಜ) –ಇವರಿಗೆ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿ ತಂದೆಯ ಪ್ರೇತಪಿಂಡವನ್ನು ಆ ಪಿಂಡಗಳಿಗೆ ಸಂಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಮಾಸಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂವತ್ಸರಿಕಶ್ರಾದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ತಂದೆಗೆ ಎರಡು ಪಿಂಡಗಳನ್ನು, ಪ್ರಪಿತಾಮಹ(ಮುತ್ತಜ್ಜ)ನಿಗೊಂದು ಪಿಂಡಪ್ರದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಿತಾಮಹನು (ತಂದೆಯ ತಂದೆಯು) ಮೃತನಾಗಲು ತಾನೇ ಕ್ರಿಯೆಮಾಡುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಪಿಂಡೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಿತಾಮಹ–ತತ್ಪಿತೃ–ತತ್ಪಿತಾಮಹರ ಪಿಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಪಿತಾಮಹಪ್ರೇತಪಿಂಡವನ್ನು ಸಂಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ವರ್ಷಪರ್ಯಂತ ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಪಿತಾಮಹನಿಗೆ ಎರಡು ಪಿಂಡ, ಪ್ರಪಿತಾಮಹನಿಗೊಂದು ಪಿಂಡದಾನ ಮಾಡುವುದು.

> ಪ್ರಪಿತಾಮಹೇಽಪಿ ಜೀವೇ ಸ್ಯಾತ್ ಕಥಂ ಪಿತೃಸಪಿಂಡನಮ್ ।
> ತದಾ ತೃತೀಯಮಾರಭ್ಯ ದದ್ಯಾತ್ ಪಿಂಡತ್ರಯಂ ಬುಧಃ ।
> ತೇಷಾಮೇವ ತು ಪಿಂಡಾನಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಪ್ರೇತಂ ನಿಯೋಜಯೇತ್ ॥ [ದಾಕ್ಷ್ಯ]

ಪಿತಾಮಹನೂ, ಪ್ರಪಿತಾಮಹನೂ ಬದುಕಿರಲು ತಂದೆಯು ಮರಣಪಟ್ಟರೆ ಸಪಿಂಡೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಊರ್ಧ್ವಪ್ರಪಿತಾಮಹನಿಂದ ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ತತ್ಪಿತೃ, ತತ್ಪಿತಾಮಹ, ತತ್ಪ್ರಪಿತಾಮಹ (ಮುತ್ತಜ್ಜನ ತಂದೆ, ಮುತ್ತಜ್ಜನ ಅಜ್ಜ, ಮುತ್ತಜ್ಜನ ಮುತ್ತಜ್ಜ – ಕರ್ತೃವಿಗೆ ಏಳನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ)– ಇವರಿಗೆ ಪಿಂಡದಾನ ಮಾಡಿ ಆ ಪಿಂಡಗಳಿಗೆ ಪಿತೃಪ್ರೇತಪಿಂಡವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಮಾಸಿಕಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರು ಬದುಕಿರುವಷ್ಟು ಕಾಲ ತಂದೆಗೆ ಮೂರೂ ಪಿಂಡಗಳನ್ನಿಡಬೇಕು. ಇದೇ ಕ್ರಮದಂತೆ ಪಿತಾಮಹಿ, ಪ್ರಪಿತಾಮಹಿಯರು ಬದುಕಿರಲು ಮಾತೃ ಮರಣಪಟ್ಟರೆ ಈ ಮೇಲಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನೇ ಪಾಲಿಸಬೇಕು.

ತಾಯಿಯು ಬದುಕಿರುವಾಗ ಪತ್ನಿ ಮೃತಳಾದರೆ ಕರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ಪತಿಯೇ ಕ್ರಿಯೆಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಿತಾಮಹಿ (ತಾಯಿಯ

Scanned by CamScanner

ಅತ್ತೆ) ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ಮೂರು ಮಾತೃಗಳಿಗೆ – ಪಿತಾಮಹಿ (ಅಜ್ಜಿ– ತಾಯಿಯ ಅತ್ತೆ), ಪ್ರಪಿತಾಮಹಿ (ಮುತ್ತಜ್ಜಿ– ತಾಯಿಯ ಅತ್ತೆಯ ಅತ್ತೆ), ವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹಿ (ಮುತ್ತಜ್ಜಿಯ ಅತ್ತೆ– ತಾಯಿಯ ಅತ್ತೆಯ ಅತ್ತೆಯ ಅತ್ತೆ) ಪಿಂಡದಾನ ಮಾಡಿ ಪತ್ನೀಪಿಂಡವನ್ನು ಸಂಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಶ್ರಾದ್ಧಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಎರಡುಪಿಂಡ ಪಿತಾಮಹಿಗೆ ಒಂದು ಪಿಂಡ ಇಡಬೇಕು. ತಾಯಿಯೂ ಪಿತಾಮಹಿಯೂ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಿಯೂ ಬದುಕಿರಲು ಹೆಂಡತಿಯು ಮೃತಳಾದರೆ ವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹಿ ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ಮೂರು ಮಾತೃಗಳಿಗೆ (ವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹಿ, ತತ್ಪಿತಾಮಹಿ, ತತ್ಪ್ರಪಿತಾಮಹಿ) ಪಿಂಡಹಾಕಿ ಸಂಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಮುಂದಿನ ಶ್ರಾದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಮೂರೂ ಪಿಂಡಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಅಥವಾ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಿಯಂತೆ ಪತ್ನೀಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಆಚರಿಸಬಹುದು. ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಊರ್ಧ್ವಪಿತೃಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದೂ ಮಾಸಿಕಾದಿ ವಾರ್ಷಿಕಶ್ರಾದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನನ ಪ್ರಪಿತಾಮಹನಿಂದ ಹಿಂದಿನವರನ್ನು ಕರೆಯಲು ಶಾಸ್ತ್ರ ನಿಷೇಧಿಸಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಈ ರೀತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಋಷಿವಾಕ್ಯಗಳೇ ಮೂಲ ಆಧಾರವಾಗಿವೆ.

ನೈಮಿತ್ತಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಊರ್ಧ್ವಪಿತೃಗಳ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಯಜಮಾನನು ಸೇರಿ ಏಳನೇ ಪುರುಷನಾಗುವನು.

> **ಸಾಪಿಂಡ್ಯಂ ಸಾಪ್ತಪುರುಷಂ ಕೂಟಸ್ಥಾದಭಿಜಾಯತೇ ।**
> **ದಶಾಹಂ ಸೂತಕಂ ತೇಷಾಮನ್ಯೇಷಾಂ ತ್ರಿದಿನಂ ಭವೇತ್ ॥** [ಹಾರೀತಸ್ಮೃತಿ]

ಏಳು ತಲೆಯ ತನಕ ಸಪಿಂಡರಿಗೆ ದಶಾಹಸೂತಕವೆಂದೂ, ಎಂಟನೇ ಪುರುಷನಿಂದ ಏಳು ತಲೆಯ ತನಕ ಸೋದಕರಿಗೆ ಮೂರು ದಿನ ಆಶೌಚವೆಂದೂ, ಪುನಃ ಏಳು ತಲೆಯ ತನಕ ಸಗೋತ್ರರಿಗೆ ಪಕ್ಷಿಣೀ ಆಶೌಚವೆಂದೂ ಅನಂತರ ಒಂದು ದಿನ ಹಾಗೂ ಸ್ನಾನಮಾತ್ರವೆಂದೂ ವಿವರಣೆಗಳಿವೆ. ಸಗೋತ್ರರಿಗೂ ಸ್ನಾನಮಾತ್ರದಿಂದ ಶುದ್ಧಿಯೆಂದೂ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿವೆ.

ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ವ್ಯುತ್ಕ್ರಮ ರೀತಿಯ ಮರಣದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡ ಸಂಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರಾದ್ಧಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಕಲಸ್ಮೃತಿ, ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತ, ಸುಮಂತುಸ್ಮೃತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ನಿರೂಪಣೆ ಪ್ರಕಾರ ವಿಕಲ್ಪಗಳೂ ಇವೆ.

ಪಾರ್ವಣಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮೂವರ ಉದ್ದೇಶ ಪಿಂಡದಾನ ಮಾಡಿ ಕೈಗಂಟಿಕೊಂಡ ಪಿಂಡದ್ರವ್ಯವನ್ನು ದರ್ಭೆಯಿಂದ ತಿಕ್ಕಿ ಪಿಂಡಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದೂ ಅಥವಾ ಅದರಿಂದ ಲೇಪಪಿಂಡವೆಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಪಿಂಡ ಇಡುವ ರೂಢಿಯೂ ಇದೆ. ಹೇಮಾದ್ರಿ ವಚನದ ಪ್ರಕಾರ–

Scanned by CamScanner

ಲೇಪಭಾಗಾಶ್ಚತುರ್ಥಾದ್ಯಾಃ ಪಿತ್ರಾದ್ಯಾಃ ಪಿಂಡಭಾಗಿನಃ ।
ಪಿಂಡದಃ ಸಪ್ತಮಸ್ತೇಷಾಂ ಸಾಪಿಂಡ್ಯಂ ಸಾಪ್ತಪೌರುಷಮ್ ॥ [ಹೇಮಾದ್ರಿ]

ಎಂದಂತೆ ಪಿತ್ರಾದಿತ್ರಯರು ಪಿಂಡಭಾಗಿಗಳೆಂದೂ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದಿನವರು ಮೂವರು ಲೇಪಭಾಗಿಗಳೆಂದೂ ಯಜಮಾನನು ಏಳನೆಯವನಾಗಿ ಸಾಪಿಂಡ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದವನೆಂದೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ವಿವರಣೆಯಿದೆ.

ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಅಘಸಂಕೋಚವನ್ನೇ ನಿಷೇಧಗೊಳಿಸಿದ ವಾಕ್ಯಗಳು ಗರುಡಪುರಾಣ, ಶತಶ್ಲೋಕೀ ಸ್ಮೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಿದ್ದರೂ ಏಳುತಲೆ ಪುರುಷನ ವಿವರಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಎಂಟನೆಯ ಪುರುಷನು ಗುರುಮಠದ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಂತೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಅಘಸಂಕೋಚ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆಸಬಹುದೆಂದೂ ತಿಳಿದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ.

ಸಂಘಾತಮರಣವಿಚಾರ–

ಅನ್ಯೇಷಾಂ ಪ್ರೇತಕಾರ್ಯಾಣಿ ಮಹಾಗುರುನಿಪಾತನೇ ।
ಆದ್ಯಂ ಶ್ರಾದ್ಧಮಶುದ್ಧೇಽಪಿ ಕುರ್ಯಾದೇಕಾದಶೇಽಹನಿ ॥ [ಲೌಗಾಕ್ಷಿ]

ಪಿತನು ಮರಣಹೊಂದಿ ದಶಾಹವಿಧಿಯೊಳಗೆ ಮಾತೃ ಮರಣವಾದರೆ ಮಂತ್ರಾಗ್ನಿಯಿಂದ ದಹನಮಾಡಿ ನಿತ್ಯವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಪಿತೃಕಾರ್ಯ ಬಳಿಕ ಮಾತೃಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ತಾಯಿಯ ಹನ್ನೊಂದನೇ ದಿನದೊಳಗೆ ತಂದೆಯ ದಶಾಹವಿಧಿ ಮುಗಿದಿದ್ದರೂ ಪ್ರತಿದಿನ ತಿಲತೋಯಾಂಜಲಿ ನೀಡುತ್ತಾ ತಾಯಿಯ ಹನ್ನೊಂದನೇ ದಿವಸದಂದು ತಂದೆಯ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ತಾಯಿಯ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಮರುದಿನ ತಂದೆಯ ಸಪಿಂಡೀಕರಣ ಮಾಡಿ ತಾಯಿಯ ಸಪಿಂಡೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ತಾಯಿ ಮೊದಲು ಮರಣಹೊಂದಿ ದಶಾಹದೊಳಗೆ ತಂದೆಯು ಮರಣಪಟ್ಟರೆ ಮಂತ್ರಾಗ್ನಿಯಿಂದ ದಹನಮಾಡಿ ನಿತ್ಯವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ತಂದೆಯ ನಿತ್ಯವಿಧಿ ಬಳಿಕ ತಾಯಿಯ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ತಂದೆಯ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟ ದಿನದಂದು ಮೊದಲು ತಂದೆಯ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟ ಮಾಡಿ ಬಳಿಕ ತಾಯಿಯ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಮರುದಿನ ಸಪಿಂಡೀಕರಣವನ್ನೂ ಅದರಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾಯಿ ಯಾ

Scanned by CamScanner

ತಂದೆ ಮರಣ ಹೊಂದಿರಲು ಇತರರ ಕ್ರಿಯಾ ಒದಗಿದರೂ ಪ್ರೇತಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ದಾಹಾದಿ ಹನ್ನೊಂದನೇ ದಿನದ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧ ತನಕ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಕು.

ತಾಯಿತಂದೆಯವರು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದಿದರೆ ದಹನ ನಿತ್ಯವಿಧಿ ಸಪಿಂಡೀಕರಣ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೊದಲು ತಂದೆಗೆ ಮಾಡಿ ಬಳಿಕ ತಾಯಿಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಪತ್ನ್ಯಾಃ ಪುತ್ರಸ್ಯ ತತ್ಪುತ್ರಭ್ರಾತ್ರೋಸ್ತತ್ತನಯೇಷು ಚ ।
ಸ್ನುಷಾಸ್ವಸ್ರೋಶ್ಚ ಪಿತ್ರೋಶ್ಚ ಸಂಘಾತಮರಣಂ ಯದಿ ॥

ಅರ್ವಾಗಬ್ದಾನ್ಮಾತೃಪಿತೃಪೂರ್ವಂ ಸಾಪಿಂಡ್ಯಮಾಚರೇತ್ ।
ಕೃತ್ವಾ ಪೂರ್ವಮೃತಸ್ಯಾದೌ ದ್ವಿತೀಯಸ್ಯ ತತಃ ಪುನಃ ।
ತೃತೀಯಸ್ಯ ತತಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಸನ್ನಿಪಾತೇಷ್ವಯಂ ಕ್ರಮಃ ॥ [ಋಷ್ಯಶೃಂಗಃ (ನಿ.ಸಿಂಧು)]

ಕ್ರಿಯಾಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪತ್ನಿ, ಪುತ್ರ, ಮೊಮ್ಮಗ, ಭ್ರಾತೃ, ಅವನ ಮಗ, ಸೊಸೆ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅವರ ಮಕ್ಕಳು, ಮಾತಾಮಹ, ಮಾತಾಮಹಿಯರು ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಮರಣ ಹೊಂದಿದರೆ ದಹನ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಪ್ರಥಮಮೃತನ ಹನ್ನೊಂದನೇ ದಿನ ಅವನ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟಮಾಡಿ, ಅನಂತರ ಮೃತನ ಹನ್ನೊಂದನೇ ದಿನ ಅವನ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಈ ಇಬ್ಬರು ಮೃತರ ಷೋಡಶಮಾಸಿಕ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಾದಿಗಳನ್ನು ಮರಣ ಕ್ರಮದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಕ್ರಿಯಾಮಧ್ಯೇ ಮಾತೃವಿನ ಯಾ ಪಿತೃವಿನ ಮರಣವಾದರೆ ಮೊದಲು ತಾಯಿಯ, ತಂದೆಯ ಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡಿ ಬಳಿಕ ಬೇರೆಯವರ ಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ, ಪ್ರಥಮ ಮರಣಪಟ್ಟವರ ಹನ್ನೊಂದನೇ ದಿನ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟ ಮಾಡಿ ಬಳಿಕ ತಾಯಿ ಯಾ ತಂದೆಯ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಾಂತ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ಬಳಿಕವೇ ಮೊದಲು ಮೃತಪಟ್ಟವರ ಕ್ರಿಯಾಭಾಗವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬರ ಅಪರಕ್ರಿಯೆಯ ಮಧ್ಯೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಶ್ರಾದ್ಧ ಒದಗಿದರೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸಪಿಂಡೀಕರಣಾಂತ ಮಾಡಿ ಮರುದಿನ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ವಾಸ್ಯಾನುಜೋ ವಾಪಿ ಕುರ್ಯಾತ್ ಭ್ರಾತುಸ್ಸಪಿಂಡನಮ್ ।
ನ ಪುತ್ರಸ್ಯ ಪಿತಾ ಕುರ್ಯಾತ್ ನಾನುಜಸ್ಯ ತಥಾಗ್ರಜಃ ॥

ಯದಿ ಸ್ನೇಹೇನ ಕುರ್ಯಾತಾಂ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಂ ವಿನಾ ।
ಅನ್ಯಾಭಾವೇ ಪಿತಾ ಮಾತಾ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ವಾಪಿ ಸಪಿಂಡನಮ್ ॥

ಕುರ್ಯಾಜ್ಜೀವಂತಮಾಕ್ರಮ್ಯ ಪಿಂಡಭಾಗಂ ನಿಯೋಜಯೇತ್ ।
ಸರ್ವಾಭಾವೇ ಪಿತಾ ವಾಪಿ ಕುರ್ಯಾತ್ ಭ್ರಾತಾಽಥವಾಗ್ರಜಃ ॥ [ವೈದ್ಯನಾಥೀಯ]

ಮಗನ ಸಪಿಂಡೀಕರಣವನ್ನು ತಂದೆಯೂ ತಮ್ಮನ ಸಪಿಂಡೀಕರಣವನ್ನು ಅಣ್ಣನೂ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಶಸ್ತವಲ್ಲವೆಂದೂ ಆತ್ಮೀಯನೆಂದು ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಸಪಿಂಡೀಕರಣ ವಿನಾ ಉಳಿದ ಉದಕದಾನಾದಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೆಂದೂ ವಾಕ್ಯಗಳಿವೆ. ಕ್ರಿಯಾಕರ್ತೃಗಳು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದಾದರೆ ಪಿತನು ಪುತ್ರನ ಹಾಗೂ ಅಣ್ಣನು ತಮ್ಮನ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಾದಿಕ್ರಿಯೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಬಹುದೆಂದೂ ಸ್ಮೃತಿ ಇದೆ.

ನಾಸಪಿಂಡೀಕೃತೇಃ ಪಿತ್ರೋರನ್ಯೇಷಾಂ ಶ್ರಾದ್ಧಮಾಚರೇತ್ ।
ನಿತ್ಯಂ ನೈಮಿತ್ತಿಕಂ ಕಾಮ್ಯಮಿಷ್ಟಾಪೂರ್ತಾದಿಕಂ ಚ ನ ॥

ಮಾಸಿಕಾನ್ಯಾಬ್ದಿಕಂ ಪಿತ್ರೋರಶುದ್ಧೋಽಪ್ಯೌರಸಸ್ಸುತಃ ।
ಕುರ್ಯಾದೇವ ತಿಥಿಪ್ರಾಪ್ತಮಿತಿ ಶಾತಾತಪೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥ [ಋಷ್ಯಶೃಂಗ]

ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು ಮರಣಹೊಂದಿ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಪರ್ಯಂತ ಇತರರ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕಾದಿ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಆದರೆ, ಇತರರ ಕ್ರಿಯಾ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ತಿಥಿ ಹಾಗೂ ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧ ಬಂದರೆ ಹನ್ನೊಂದನೇ ದಿನ ಮೃತಜೀವಿಯ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟ-ಷೋಡಶಮಾಸಿಕ ಮಾಡಿ ಮರುದಿನ ಪಿತೃಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿ ಮರುದಿನ ಯಾ ಅದೇ ದಿನ ಮೊದಲು ಆರಂಭಿಸಿದ ಪ್ರೇತಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಶಾತಾತಪರ ವಚನವಿದೆ.

Scanned by CamScanner

ಶ್ರಾದ್ಧಗಳ ವಿಚಾರ–

ಪಿತ್ರೋಃ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಸಮಂ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ನವೇ ಪರ್ಯುಷಿತೇಽಪಿ ವಾ ।
ಪಿತೃಪೂರ್ವಂ ಸುತಃ ಕುರ್ಯಾದನ್ಯತ್ರಾಸತ್ತಿಯೋಗತಃ ॥ [ಕಾರ್ಷ್ಣಾಜಿನಿಃ]

ಹಿಂದಿನಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಅಥವಾ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ಶ್ರಾದ್ಧವು ಒಂದೇ ದಿನ ಬಂದೊದಗಿದರೆ ತಂದೆಯ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ತಾಯಿಯ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಬೇರೆಯವರ ಶ್ರಾದ್ಧವು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದರೆ ಮೊದಲು ಮೃತರ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಮೃತರ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಬಳಿಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ–

ಮಾತಾಪಿತ್ರೋರ್ಮೃತಾಹೈಕ್ಯಂ ಕಾಲೇನಾಪಿ ಭವೇದ್ಯದಿ ।
ಪಿತೃಶ್ರಾದ್ಧಂ ಪುರಾ ಕೃತ್ವಾ ಕುರ್ಯಾನ್ಮಾತುರನಂತರಮ್ ॥

– ಎಂದು ಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲೂ

ಪಿತ್ರೋಽಸ್ತು ಪಿತೃಪೂರ್ವತ್ವಂ ಸರ್ವತ್ರ ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮಣಿ ॥ [ಕಾಲಾದರ್ಶ]

– ಎಂದು ಕಾಲಾದರ್ಶದಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಏಕತ್ರೈವ ದಿನೇ ಶ್ರಾದ್ಧದ್ವಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಯದಾ ತದಾ ।
ಚರೇದೇವ ಪುರಾ ವರ್ಷಾತ್ ಪಿತುರ್ಮಾತುಶ್ಚ ತತ್ಸುತಃ ॥ [ವೈದ್ಯನಾಥೀಯ]

ತಂದೆಯ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿದ್ದರೂ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ತಾಯಿಯ ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧ ಮತ್ತು ತಂದೆಯ ಸಾಂವತ್ಸರಿಕಶ್ರಾದ್ಧಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ದಿನದಂದು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮೊದಲು ಪೂರೈಸಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಪಾಕಪೂರ್ವಕ ತಂದೆಯ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ಏಕಸ್ಮಿನ್ ಯಃ ಕರೋತ್ಯಹ್ನಿ ದ್ವಯೋಃ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಯದಾ ದ್ವಿಜಃ ।
ತದಾ ಪೂರ್ವಮೃತಸ್ಯಾದೌ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಯಥಾವಿಧಿ ।
ಪಶ್ಚಾತ್ ಪಶ್ಚಾನ್ಮೃತಸ್ಯೈವ ಪೃಥಕ್ ಪಾಕೈಃ ಸಮಾಚರೇತ್ ॥ [ಆಶ್ವಲಾಯನ]

ಒಬ್ಬನು ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮರಣಕ್ರಮದಂತೆ ಪೃಥಕ್ ಸ್ನಾನ ಹಾಗೂ ಪಾಕಪೂರ್ವಕ ಆ ಶ್ರಾದ್ಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ನೈಕಸ್ಮಿನ್ ದಿವಸೇ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ತ್ರಯಾಣಾಂ ಕುತ್ರಚಿದ್ದ್ವಿಜಃ ।
ಏಕಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ತಥಾ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಅನ್ಯೋ ಭ್ರಾತಾ ಸಮಾಚರೇತ್ ॥

ಭ್ರಾತರ್ಯವಿದ್ಯಮಾನೇ ತು ತತ್ಪರೇಽಹ್ನಿ ಸಮಾಚರೇತ್ ।
ಅನ್ಯಥಾ ಶ್ರಾದ್ಧಹಂತಾ ಸ್ಯಾತ್ ಶ್ರಾದ್ಧಸಂಕರಕೃತ್ ಭವೇತ್ ॥ [ಆಶ್ವಲಾಯನ]

ಒಬ್ಬನು ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಶ್ರಾದ್ಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಅಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದೊದಗಿದರೆ ಮರಣಕ್ರಮದಂತೆ ತಾನು ಎರಡು ಶ್ರಾದ್ಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮೂರನೆಯದನ್ನು ತಮ್ಮನಿಂದ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ತಮ್ಮನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮರುದಿನ ತಾನೇ ಆ ಮೂರನೆಯ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಕೆಡಿಸಿದ ಹಾಗೂ ಶ್ರಾದ್ಧಸಂಕರದ ದೋಷವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿವಾಹಮಾರಭ್ಯ ಚತುರ್ಥಮಧ್ಯೇ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ದಿನಂ ದರ್ಶದಿನಂ ಯದಿ ಸ್ಯಾತ್ ।
ವೈಧವ್ಯಮಾಪ್ನೋತಿ ತದಾಶು ಕನ್ಯಾ ಜೀವೇತ್ ಪತಿಶ್ಚೇದನಪತ್ಯತಾ ಸ್ಯಾತ್ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಮುಚ್ಚಯ]

ವಿವಾಹದಿಂದ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕಶ್ರಾದ್ಧ ಅಥವಾ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಬಂದರೆ ಮಹಾ ಆಪತ್ತು ಬರುವುದೆಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾಂದೀಶ್ರಾದ್ಧದ ಬಳಿಕ ವಿವಾಹಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ದರ್ಶ ಹಾಗೂ ವಾರ್ಷಿಕ ಶ್ರಾದ್ಧದಿನ ಬಂದರೂ ದೋಷ ಇದೆ.

Scanned by CamScanner

ವಿವಾಹಮಧ್ಯೇ ಯದಿ ಚೇತ್ ಕ್ಷಯಾಹಸ್ತತ್ರ ಸ್ವಮುಖ್ಯಾಃ ಪಿತರೋ ನ ಯಾಂತಿ ।
ವೃತ್ತೇ ವಿವಾಹೇ ಪರತಸ್ತು ಕುರ್ಯಾಚ್ಛ್ರಾದ್ಧಂ ಸ್ವಧಾಭಿರ್ನತು ದೂಷಯೇತ್ತಮ್ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಂಗ್ರಹ]

ವಿವಾಹಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿಸಿ ಬಳಿಕ ಕ್ಷಯಾಹದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ನಾಂದೀಶ್ರಾದ್ಧದ ಊರ್ಧ್ವಪಿತೃಗಳು ಸನ್ನಿಹಿತರಾದಾಗ ತನ್ನ ಮುಖ್ಯ ಪಿತೃಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ವಾರ್ಷಿಕಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಸ ವಾ ಪಕ್ಷ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಥವಾ ವಿವಾಹದಿನಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಶ್ರಾದ್ಧತಿಥಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ದೋಷವಿಲ್ಲವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವಿವಾಹಪ್ರಯುಕ್ತ ಮಾಡುವ ನಾಂದೀಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲಾಗಿರಬೇಕು.

ತ್ರಿಪಿಂಡೀಶ್ರಾದ್ಧವಿಚಾರ –

ಮಾತಾಪಿತೃಗುರುಘ್ನಾಶ್ಚ ದೇವವಿಪ್ರಸ್ವ ಹಾರಿಣಃ ।
ಕ್ರಿಯಾಕರ್ಮವಿಹೀನಾಶ್ಚ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತಿ ಪಿಶಾಚತಾಮ್ ।
ಪ್ರೇತೋದ್ಧಾರಶ್ಚ ಕರ್ತವ್ಯಃ ತೇಷಾಂ ಸುಗತಿಮಿಚ್ಛತಾ ॥ [ಯಮಸ್ಮೃತಿ]

ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯಾದಿಗಳನ್ನು ವಿಧಿಪ್ರಕಾರ ಆಚರಿಸದಿದ್ದರೆ, ವಿಧ್ಯುಕ್ತ ನಿತ್ಯಾನುಷ್ಠಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ, ದೇವಸ್ವ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದರೆ ಪಿಶಾಚಜನ್ಮ ಹೊಂದುವರೆಂದೂ ತಮ್ಮ ಸದ್ಗತಿಗಾಗಿ ಕುಟುಂಬದವರನ್ನು ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರ ಹಿಂಸಿಸುವರೆಂದೂ, ಆವೇಶ–ಹುಚ್ಚುತನ–ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಸಿಗದೆ ಇರುವ ರೋಗ, ಅಪಸ್ಮಾರ, ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿಘ್ನವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅನಿಷ್ಟ ಸೂಚನೆಯನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ರಕ್ತಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಆತ್ಮೀಯರಿಗಾದರೂ ಸದ್ಗತಿಯಾಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಪ್ರೇತತ್ವ ನಿವೃತ್ತಿಗಾಗಿ ಆತ್ಮೀಯ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಕಾಟ ಕೊಡಬಹುದು. ಪ್ರೇತತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದ ಆ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದುಮುಂದು ಯಾರು ಏನು ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಒಮ್ಮೆ ಕ್ರಿಯಾದಿಗಳು ನಡೆಸಿರಲು ಪುನಃ ಆ ಜೀವಿಯನ್ನು 'ಪ್ರೇತ'ವೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪಿಂಡೀಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೇ ಪುಣ್ಯನದ್ಯಾಂ ತ್ರಿಪಿಂಡೀವಿಧಿಮಾಚರೇತ್ ।
ತತ್ಪುತ್ರಸ್ತಸ್ಯ ಸಂಬಂಧೀ ಯಃ ಕೋಽಪ್ಯಸ್ಮಾದ್ವಿಮುಚ್ಯತೇ ॥

Scanned by CamScanner

ತ್ರಿಪಿಂಡೀವಿಧಿನಾ ಯಸ್ತು ಸಂಸ್ಕಾರಂ ಕುರುತೇ ಪುನಃ ।
ಪೈಶಾಚ್ಯಾತ್ಸ ವಿಮುಚ್ಯೇತ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೇ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ [ವೈದ್ಯನಾಥೀಯೇ]

ದುರ್ಗತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಕುಟುಂಬದ ಸಂಬಂಧಿಗಳ ಸದ್ಗತಿಗಾಗಿ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪುಣ್ಯ ನದೀತೀರದಲ್ಲಿ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಋತ್ವಿಜರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಕೃಚ್ಛ್ರಾಚರಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ದಶವಿಧಸ್ನಾನ – ಪಂಚಗವ್ಯಪ್ರಾಶನ – ಪುಣ್ಯಾಹ – ವಿಷ್ಣುಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ತಿಲಹೋಮ, ಪವಮಾನ, ಕೂಶ್ಮಾಂಡ ಹೋಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸತ್ಕರ್ಮದ ಪುಣ್ಯಾತಿಶಯ ಫಲಗಳನ್ನು ತ್ರಿಪಿಂಡೀಶ್ರಾದ್ಧ ಮೂಲಕ ಅಜ್ಞಾತನಾಮ ಗೋತ್ರಗಳುಳ್ಳ ಆ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಪಿತೃದೇವತಾಂತರ್ಗತ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಅರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಆ ಜೀವಿಗಳು ಪ್ರೇತತ್ವ–ಪಿಶಾಚತ್ವದಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿ ಉತ್ತಮ ಜನ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದುವರೆಂದೂ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಅನಿಷ್ಟಗಳೂ ದೂರವಾಗಿ ಶ್ರೇಯಸ್ಸುಂಟಾಗುವುದೆಂದೂ ಶ್ರುತಿಸಮ್ಮತ ಸ್ಮೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮಹಾಲಯವಿಚಾರ –

ಪಿತೃಋಣ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಶ್ರಾದ್ಧವೆಂದಷ್ಟೆ ತಿಳಿಯದೆ ತನಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮೃತಜೀವಿಗಳನ್ನು ಮಹಾಲಯಾದಿಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವುದೂ ಋಣಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ಆತ್ಮಸಂಬಂಧಿಗಳೆಂದರೆ–

ಪಿತಾ ಚ ತತ್ಪಿತಾ ಯಶ್ಚ ತತ್ಪಿತಾಮಹ ಏವ ಚ ।
ಮಾತಾ ಪಿತಾಮಹೀ ಚೈವ ತಥೈವ ಪ್ರಪಿತಾಮಹೀ ॥

ಮಾತಾಮಹಃ ಸಪತ್ನೀಕಃ ತತ್ಪಿತಾ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಃ ।
ಪಿತುರ್ಭ್ರಾತಾ ಕನಿಷ್ಠೋ ವಾ ಆತ್ಮಭ್ರಾತಾ ಕನಿಷ್ಠಕಃ ॥

ಪುತ್ರಃ ಪಿತೃಭಗಿನ್ಯಶ್ಚ ಮಾತುಲೋ ಮಾತೃಭಾಗಿನೀ ।
ಸ್ವಜಾಮಯಶ್ಚ ಭಾರ್ಯಾ ಚ ಭಗಿನ್ಯಶ್ಚಾಥ ಪುತ್ರಿಕಾ ॥

Scanned by CamScanner

ಶ್ವಶುರೋ ಭಾವುಕಶ್ಚೈವ ಸ್ನುಷಾ ಶ್ಯಾಲಶ್ಚ ವೈ ಗುರುಃ ।
ಆಚಾರ್ಯಾಃ ಸ್ವಾಮಿಮಿತ್ರೇ ಚ ಏಕತ್ರಿಂಶದುದಾಹೃತಾಃ ॥ [ಗೃಹ್ಯಪರಿಶಿಷ್ಟ]

ಪಿತೃ, ಪಿತಾಮಹ, ಪ್ರಪಿತಾಮಹ – ಮಾತೃ, ಪಿತಾಮಹಿ, ಪ್ರಪಿತಾಮಹಿ – ಮಾತಾಮಹ (ತಾಯಿಯ ತಂದೆ), ಮಾತುಃಪಿತಾಮಹ, ಮಾತುಃಪ್ರಪಿತಾಮಹ, ತಂದೆಯ ಅಣ್ಣಂದಿರು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮಂದಿರು, ತನ್ನ ಅಣ್ಣಂದಿರು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮಂದಿರು, ಪತ್ನಿ, ಪುತ್ರ, ತಂದೆಯ ಸಹೋದರಿಯರು, ಸೋದರಮಾವ, ತಾಯಿಯ ಸಹೋದರಿಯರು, ಅಳಿಯ, ತನ್ನ ಸಹೋದರಿಯರು, ಮಗಳು, ಮಾವ, ಭಾವ, ಸೊಸೆ, ಭಾವಮೈದುನ, ಗುರು, ಆಚಾರ್ಯ, ಸ್ವಾಮಿ, ಗೆಳೆಯ –ಈ ಮೂವತ್ತೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೃತಪಟ್ಟವರನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ತರ್ಪಣ, ಪರ್ವದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತಿಲತರ್ಪಣೆ ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕವೂ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ರಕ್ತಸಂಬಂಧಿಗಳು. ಬದುಕಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಅವರು ಮೃತಪಟ್ಟ ಮೇಲೆಯೂ ಪಿತೃದೇವತೆಗಳ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ಅವರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಪಿತೃವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬೋಧಾಯನ ರೀತ್ಯಾ ಹಾಗೂ ಸಾಮಶಾಖಾ ರೀತ್ಯಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ.

ಪ್ರತಿ ವರುಷದ ಭಾದ್ರಪದಮಾಸ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ದಿನಗಳು ವಿಶೇಷ ಪರ್ವದಿನಗಳೆನಿಸುತ್ತವೆ

ಆಷಾಢೀಮವಧಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಪಂಚಮಂ ಪಕ್ಷಮಾಶ್ರಿತಾಃ ।
ಕಾಂಕ್ಷಂತಿ ಪಿತರಃ ಕ್ಲಿಷ್ಟಾಃ ಅನ್ನಮಪ್ಯನ್ವಹಂ ಜಲಮ್ ॥ [ವೃದ್ಧಮನು]

ಆಷಾಢ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಬಳಿಕ ಐದನೇ ಪಕ್ಷದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪಿತ್ರಾದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಅನ್ನೋದಕವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಪಕ್ಷಮಾಸೇ ಯಮಃ ಪ್ರೇತಾನ್ ಪಿತೄಂಶ್ಚಾಪಿ ಯಮಾಲಯಾತ್ ।
ವಿಸರ್ಜಯತಿ ಮಾನುಷ್ಯೇ ನಿರಯಸ್ಥಾಂಶ್ಚ ಕಾಶ್ಯಪ ॥ [ಬೃಹದ್ಗಾರುಡ]

ಈ ಪಕ್ಷ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಯಮನು ಪಿತ್ರಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನರಕಾದಿ ಯಾವುದೇ ದುರ್ಗತಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮನುಷ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವನೆಂದು ಪುರಾಣವಚನವಿದೆ.

ಆಷಾಢ್ಯಾಃ ಪಂಚಮೇ ಪಕ್ಷೇ ಕನ್ಯಾಸಂಸ್ಥೇ ದಿವಾಕರೇ ।

Scanned by CamScanner

ಯೋ ವೈ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ನರಃ ಕುರ್ಯಾದೇಕಸ್ಮಿನ್ನಪಿ ವಾಸರೇ ।
ತಸ್ಯ ಸಂವತ್ಸರಂ ಯಾವತ್ಸಂತೃಪ್ತಾಃ ಪಿತರೋ ಧ್ರುವಮ್ ॥ [ಹೇಮಾದ್ರಿ]

ಭಾದ್ರಪದ ಬಹುಳ ಪಾಡ್ಯದಿಂದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯೊಳಗೆ ಸೂರ್ಯನು ಕನ್ಯಾರಾಶಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಮಾಡಲು ಆ ದಿನಗಳು ಪುಣ್ಯತಿಥಿಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರ ಉದ್ದೇಶವಿರಿಸಿ ಶ್ರಾದ್ಧಮೂಲಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲೇಬೇಕು. ಒಂದು ದಿನದ ಶ್ರಾದ್ಧದಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷ ತನಕ ತೃಪ್ತಿಪಡುತ್ತಾರೆಂದ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಷಪೂರ್ತಿ ಪಿತೃಕರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರೆ ತೃಪ್ತಿಗೊಂಡ ಹಿರಿಯರ ಪೂರ್ಣಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗುವುದು ಖಂಡಿತ.

ಕನ್ಯಾಗತೇ ಸವಿತರಿ ದಿನಾನಿ ದಶ ಪಂಚ ಚ ।
ಪಾರ್ವಣೇನೇಹ ವಿಧಿನಾ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ತತ್ರ ವಿಧೀಯತೇ ॥ [ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ]

ಪಕ್ಷಶ್ರಾದ್ಧಂ ಯದಾ ಕುರ್ಯಾತ್ತರ್ಪಣಂ ತು ದಿನೇದಿನೇ ।
ಸಕೃನ್ಮಹಾಲಯೇ ಚೈವ ಪರೇಽಹನಿ ತಿಲೋದಕಮ್ ॥ [ನಾರದೀಯ ಸ್ಮೃತಿ]

ಈ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಚತುರ್ದಶಿ ದಿನ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ (ಏಕಾದಶಿ ಬಿಟ್ಟು) ಒಂದು ದಿನ ಪಾರ್ವಣವಿಧಿಯಂತೆ ಮೃತರಾದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಹೆಸರಿಸಿ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನ ಮೂಲಕ ಶ್ರಾದ್ಧಮಾಡಿ ಉಳಿದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತಿಲತರ್ಪಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಶಸ್ತ್ರಾದಿ ಅಪಘಾತಗಳಿಂದ ಮೃತರಾದವರಿದ್ದರೆ ಚತುರ್ದಶೀ ದಿನ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಮುತ್ತೈದೆ ತಾಯಿ ಮರಣಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ತಂದೆ ಬದುಕಿರುವಷ್ಟು ಕಾಲ ನವಮಿ ತಿಥಿಯಂದು ಪುತ್ರರು ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕು.

ಯಾ ತಿಥಿರ್ಯಸ್ಯ ಮಾಸಸ್ಯ ಮೃತಾಹೇ ತು ಪ್ರವರ್ತತೇ ।
ಸಾ ತಿಥಿಃ ಪಿತೃಪಕ್ಷೇ ತು ಪೂಜನೀಯಾ ಪ್ರಯತ್ನತಃ ॥ [ನಾಗರಖಂಡಸ್ಮೃತಿ]

ಯಾವುದೇ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಆಗಿರಲಿ ತಂದೆಯು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ತಿಥಿಯು ಪಿತೃಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗ ಆ ತಿಥಿಯು ಮಹಾಲಯಶ್ರಾದ್ಧ

Scanned by CamScanner

ಮಾಡಲು ಬಹಳ ಪ್ರಶಸ್ತವೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾಲಯಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಿತೃವರ್ಗ, ಮಾತೃವರ್ಗ, ಮಾತಾಮಹವರ್ಗ, ಮಾತಾಮಹೀವರ್ಗ –ಈ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಗದ ಹನ್ನೆರಡು ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಪಾರ್ವಣವಿಧಿಯಂತೆಯೂ, ಉಳಿದ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾದಿ ಕನಿಷ್ಠಾದಿ ಪಿತೃವರ್ಗದವರನ್ನು ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಾನದಂತೆ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮೂಲಕವಾಗಲೀ ತರ್ಪಣ ಮೂಲಕವಾಗಲೀ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಪಕ್ಷದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತಂದೆ ಯಾ ತಾಯಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಶ್ರಾದ್ಧತಿಥಿ ಬಂದರೆ ಆ ದಿನ ಮೊದಲು ವಾರ್ಷಿಕ ಶ್ರಾದ್ಧಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಮಹಾಲಯಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕು. ವಸುರೂಪ ರುದ್ರರೂಪ ಆದಿತ್ಯರೂಪರೆಂದು ಅನುಸಂಧಾನದೊಂದಿಗೆ ಮಾಡುವ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹರ ಶ್ರಾದ್ಧವು ಪಾರ್ವಣ ವಿಧಾನವೆಂದೂ, ಕೇವಲ ವಸುರೂಪ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ನಡೆಸಲಾಗುವ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾದಿ ಕನಿಷ್ಠಾದಿ ಪಿತೃಗಳ ಶ್ರಾದ್ಧವು ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಾನವೆಂದೂ ಅರ್ಥೈಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆಶೌಚಾದಿಗಳಿಂದ ಈ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶ್ರಾದ್ಧಮಾಡಲು ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾದರೆ ಆಶ್ವಯುಜಮಾಸದ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಬಹುದು.

ಯಾವಚ್ಚ ಕನ್ಯಾತುಲಯೋಃ ಕ್ರಮಾದಾಸ್ತೇ ದಿವಾಕರಃ ।
ಶೂನ್ಯಂ ಪ್ರೇತಪುರಂ ತಾವದ್ವೃಶ್ಚಿಕಂ ಯಾವದಾಗತಃ ॥

[ಭಾರತ]

ವೃಶ್ಚಿಕೇ ಸಮತಿಕ್ರಾಂತೇ ಪಿತರೋ ದೈವತೈಸ್ಸಹ ।
ನಿಃಶ್ವಸ್ಯ ಪ್ರತಿಗಚ್ಛಂತಿ ಶಾಪಂ ದತ್ತ್ವಾ ಸುದಾರುಣಮ್ ॥

[ಕಾರ್ಷ್ಣಾಜಿನಿಃ]

ಕನ್ಯಾಮಾಸ ಹಾಗೂ ತುಲಾಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಯಮಪುರದಲ್ಲಿ ಪಿತೃಜೀವಿಗಳೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಎಲ್ಲರೂ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಯುರೂಪವಾಗಿ ಇರುತ್ತಾರೆಂಬ ವಾಕ್ಯ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲೂ; ವೃಶ್ಚಿಕಮಾಸ ಬರಲು ಪಿತೃಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸದೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧಿಗಳಿಗೆ ನಿರಾಶರಾದ ಪಿತೃಗಳು ಶಾಪಕೊಟ್ಟು ಹಿಂದೆ ತೆರಳುವರೆಂಬ ವಾಕ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಾಣದಲ್ಲೂ ಇದೆ.

ದುರೋ ಅಶ್ವಸ್ಯ ಮಂತ್ರಂ ಚ ದಶವಾರಂ ದ್ವಿಮಾಸಕೇ ।
ಮಹಾಲಯಂ ಯದಾ ನ್ಯೂನಂ ತದಾ ಸಂಪೂರ್ಣಮೇವ ತತ್ ॥

[ಋಗ್ವಿಧಾನೇ]

ಒಂದು ವೇಳೆ ಪಕ್ಷಶ್ರಾದ್ಧದ ನ್ಯೂನತೆಯಾದರೆ ಭಾದ್ರಪದ-ಆಶ್ವಿನ ಈ ಎರಡು ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ "ದುರೋ ಅಶ್ವಸ್ಯ"ವೆಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ಹತ್ತುಸಾರಿ ಜಪಿಸಲು ದೋಷ ಪರಿಹಾರವೆಂದಿದೆ.

ಓಂ ದುರೋ ಅಶ್ವಸ್ಯ ದುರ ಇಂದ್ರ ಗೋರಸಿ ದುರೋ ಯವಸ್ಯ ವಸುನ ಇನಸ್ಪತಿಃ । ಶಿಕ್ಷಾನರಃ ಪ್ರದಿವೋ ಅಕಾಮಕರ್ಶನಃ ಸಖಾ ಸಖಿಭ್ಯಸ್ತಮಿದಂ ಗೃಣೀಮಸಿ ॥

ಆತ್ಮಶ್ರಾದ್ಧವಿಚಾರ –

ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನರು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಗಳನ್ನು ಇಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅವುಗಳು ಅತ್ಯಂತ ವೇಗವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂದು ಪರಂಪರಾಗತಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಕರ್ಮಾರ್ಹತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರಿಗೂ ತುಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆಕಾಶಕ್ಕೂ ಭೂಮಿಗೂ ಇರುವಷ್ಟು ಅಂತರವಿದೆಯೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಇಹದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಯು ಸುಖವಾಗಿರುವಂತೆ ಸಂಸ್ಕಾರಮಾರ್ಗಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿರುವರು. ಹೇಗಾದರೂ ಸುಖಿಯಾಗಿ ಜೀವಿಸಲು ಆತ್ಮೀಯಬಂಧುಗಳ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯೋ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಮರ್ಯಾದೆ ಉಳಿಯುವಿಕೆಗಾಗಿಯೋ ಅನಿವಾರ್ಯ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕತೆಗಾಗಿಯೋ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವದ ಅಭಿರುಚಿಯಿಂದಲೋ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲೂ ಅದೆಷ್ಟೋ ಲುಪ್ತವಾಗಿವೆ. ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಸ್ವರೂಪ, ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನೂ ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮರಣೋತ್ತರ ಜೀವಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದೆಂದರೆ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಶುಭಾಶುಭ ಕರ್ಮಫಲಗಳು ಮಾತ್ರ. ನಿರ್ಜೀವಶರೀರದಹನದಿಂದ ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ಪಿತೃಪಂಕ್ತಿಪ್ರವೇಶದ ತನಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆಚರಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಪೋಷಕವಾಗುವುವು.

ಇಂದು ಹಿರಿಯರ ಮರಣೋತ್ತರ ನಡೆಸಲಾಗುವ ದಹನ, ಔರ್ಧ್ವದೈಹಿಕಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವಾಸಗಳೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಕರ್ಮಭಾಗಗಳೇ ಹ್ರಾಸವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ವಾತಾವರಣಮಾಲಿನ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾಕರ್ತೃಗಳಿಗೂ ಮಾಡಿಸುವ ಯಾಜ್ಞಿಕವರ್ಗದವರಿಗೂ ಸಹನೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಜೀವಿಯು ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲು ಮಕ್ಕಳು ಯಾ ಅಧಿಕಾರಿಬಂಧುಗಳು ಔರ್ಧ್ವದೈಹಿಕಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಜನ್ಮವಿತ್ತು ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆ ಹಾಗೂ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ ಋಣಬಾಧಾಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂಬಂತಾಗಿದೆ.

Scanned by CamScanner

ಸ್ವಂತಿಕೆಯ ಸುಖಸಂಪತ್ತಿಗಾಗಿ ವೃತ್ತಿಪರ ಆಮಿಷದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕರ್ತೃಗಳ ಪೋಷಕರ ಮರಣೋತ್ತರ ಸದ್ಗತಿದಾಯಕ ಕ್ರಿಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಗಲಿದವರಿಗೆ ನಾವು ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯಾದಿಗಳ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಾದರೂ ಏಕೆ ಎಂಬುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಮಗನ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ತಂದೆಯು ನಡೆಸುವ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ತಂದೆಯ ಮರಣಾನಂತರ ತನ್ನ ಜೀವಿತದ ತನಕ ಅವರ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ನಡೆಸಲಾಗುವ ಕ್ರಿಯಾದಿಗಳೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಎಚ್ಚರಿಸಿವೆ.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನರು ಮುಂದಿನ ಜನಜೀವನದ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಮನನೊಂದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಿಯೂ ತನ್ನ ಮರಣೋತ್ತರಕ್ರಿಯಾದಿಗಳನ್ನು ಜೀವಿತಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ “ಜೀವಚ್ಛ್ರಾದ್ಧಪದ್ಧತಿ” ಎಂದು ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಆಧಾರದಂತೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವುದು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಬಂಧುಗಳ ಪುಣ್ಯಾತಿಶಯವೇ ಸರಿ. ಮಕ್ಕಳು ಇರುವವರಾಗಲೀ, ಸಂತತಿಹೀನರಾದ ದಂಪತಿಗಳೇ ಆಗಿರಲಿ ಜೀವಿತಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ರಿಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರಯೋಗವಿದೆ.* ಸ್ವತಃ ಸೇವನೆಗಾಗಿ ತಯಾರಿಸುವ ಪದಾರ್ಥಗಳೆಂದಾದರೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ರುಚಿಕೆಡದಂತೆ ಶುಚಿಯಾಗಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು ಸಹಜವಷ್ಟೆ? ಅದರಂತೆ ಮರಣೋತ್ತರ ತನ್ನ ಆಮುಷ್ಮಿಕಸದ್ಗತಿಗಾಗಿ ತಾನೇ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ವಿಶೇಷ ಜಾಗ್ರತೆ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ವಿಶ್ವಾಸಗಳೂ ಉಂಟಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಬಂಧುಗಳು ಮರಣೋತ್ತರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಬಾಧಕವಾಗಲಿ ಅಪರಾಧವಾಗಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ.

* * *

* ಈ ಬಗೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ 'ಜೀವಚ್ಛ್ರಾದ್ಧಪ್ರಯೋಗ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

Scanned by CamScanner

ಅವಸಾನಕಾಲೇ ಕರ್ತವ್ಯಮ್

ಆಸನ್ನಮರಣಂ ಪಿತ್ರಾದಿಕಂ ಪುತ್ರಾದಿಃ ತೀರ್ಥಂ ನೀತ್ವಾ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಕಾರಯೇತ್ । ಪಿತ್ರಾದಿಃ ಅಶಕ್ತಶ್ಚೇತ್ ಸ್ವಯಮೇವ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಆಚಮ್ಯ ಪವಿತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ, ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ, ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ–

ಶುಭಪುಣ್ಯತಿಥೌ ಮಮ (ಪಿತುಃ) ಜನ್ಮಪ್ರಭೃತಿ ಏತಾವತ್ಕಾಲಪರ್ಯಂತಂ ಬಾಲ್ಯಕೌಮಾರವಾರ್ಧಕ್ಯಾದ್ಯವಸ್ಥಾಸು ಜಾಗ್ರತ್‍ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತ್ಯವಸ್ಥಾಸು ಮನೋವಾಕ್ಕಾಯಕರ್ಮಭಿಃ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯೈಃ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯೈಶ್ಚ ಜನ್ಯವ್ಯಾಪಾರೈಃ ಜ್ಞಾತಾಜ್ಞಾತಕಾಮಾಕಾಮಸಕೃದಸಕೃತ್‍ಕೃತಕಾಯಿಕವಾಚಿಕ–ಮಾನಸಿಕಸಾಂಸರ್ಗಿಕಸ್ಪೃಷ್ಟಾಸ್ಪೃಷ್ಟಭುಕ್ತಾಭುಕ್ತಪೀತಾಪೀತಾದೀನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಸುರಾಪಾನಸ್ವರ್ಣಸ್ತೇಯಗುರುದಾರಗಮನತತ್ಸಂಯೋಗಿತ್ವ–ರೂಪಪಂಚಮಹಾಪಾತಕಾನಾಂ, ಗುರುನಿಂದಾದ್ಯತಿಪಾತಕಾನಾಂ, ಗೋವಧಾದ್ಯುಪಪಾತಕಾನಾಂ, ಅಗಮ್ಯಾಗಮನಾದ್ಯನುಪಾತಕಾನಾಂ, ಗರ್ದಭವಧಾದಿಸಂಕಲೀಕರಣಾನಾಂ, ಕ್ರಿಮಿಕೀಟವಧಾದಿ ಮಲಿನೀಕರಣಾನಾಂ, ಮದ್ಯಗಂಧಾದ್ಯಾಘ್ರಾಣಾದಿಜಾತಿಭ್ರಂಶಾನಾಂ ಶೂದ್ರಸೇವಾದ್ಯಪಾತ್ರೀ–ಕರಣಾನಾಂ, ವಿಹಿತಪರಿತ್ಯಾಗಾದಿಪ್ರಕೀರ್ಣಕಾನಾಂ, ನವಾನಾಂ ನವವಿಧಾನಾಂ ಬಹೂನಾಂ ಬಹುವಿಧಾನಾಂ ರಹಸಿ ಕೃತಾನಾಂ ಪ್ರಕಾಶಕೃತಾನಾಂ ಪಾಪಾನಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಸಂಭಾವಿತಾಶೇಷಪಾಪಕ್ಷಯದ್ವಾರಾ ಸಕಲಪಾಪಾಪಹಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಮಮ (ಪಿತುಃ) ಸುಖೇನ ಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮ–ಣಾರ್ಥಂ ಸರ್ವಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ ದಶದಾನಮ್ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿಸಂಜ್ಞಕಗೋದಾನಂ (ಪ್ರತ್ಯಾಮ್ನಾಯಫಲದಾನಂ) ತಿಲದಾನಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಅವಸಾನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ-

ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥನು ತನ್ನ ಅವಸಾನಕಾಲವನ್ನು ಶಕುನಗಳಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಕಲ್ಪಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಾಪಪರಿಹಾರಕ ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣು ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ದಶದಾನ–ತಿಲದಾನ–ವಿಶೇಷ ಗೋದಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅಮೃತತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಕರ್ಣಸೂಕ್ತ, ಪುಣ್ಯಸೂಕ್ತಗಳು, ಗೀತಾ, ಸಹಸ್ರನಾಮಾದಿಗಳನ್ನು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಪಾರಾಯಣಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಬೇಕು. ಅಶಕ್ತನಾದಲ್ಲಿ ಮಗನಾದರೂ ಅಥವಾ ಬಂಧುಗಳಾದರೂ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ದಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮೇಲುಸಿರು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲು ಮಂಚ, ಚಾಪೆಯ ಸಂಪರ್ಕ ಬಿಡಿಸಿ ಮಗನು ತಂದೆಯ (ಯಾ ಪತ್ನಿಯಾದರೆ ಪತಿಯ) ಶಿರವನ್ನು ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಿ ನಾರಾಯಣಸ್ಮರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಗಂಗಾದಿ ತೀರ್ಥ, ನಿರ್ಮಾಲ್ಯತುಳಸೀಸಹಿತ ದೇವರ ತೀರ್ಥವನ್ನಾದರೂ ಪ್ರಾಶನಮಾಡಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಆಗಾಗ ಶಂಖಧ್ವನಿ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಇದೆ.

Scanned by CamScanner

ಅಥ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತದಾನವಿಧಿಃ

ಶ್ರೋತ್ರಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಗಂಧಾದಿನಾ ಸಂಪೂಜ್ಯ ದಾನಾನಿ ದದ್ಯಾತ್ ।

ಗೋಭೂತಿಲಹಿರಣ್ಯಾಜ್ಯವಾಸೋಧಾನ್ಯಗುಡಾನಿ ಚ ।
ರೌಪ್ಯಂ ಲವಣಮಿತ್ಯೇವಂ ದಶದಾನಾನ್ಯನುಕ್ರಮಾತ್ ॥

ಗೋದಾನಮಂತ್ರಃ (ಫಲದಾನಮ್)

ಗವಾಮಂಗೇಷು ತಿಷ್ಠಂತಿ ಭುವನಾನಿ ಚತುರ್ದಶ ।
ಯಸ್ಮಾತ್ತಸ್ಮಾಚ್ಛಿವಂ ಮೇ ಸ್ಯಾದಿಹ ಲೋಕೇ ಪರತ್ರ ಚ ॥

ಇದಂ ಸತಾಂಬೂಲಂ ಸಹಿರಣ್ಯಂ ಗೋದಾನಂ (ಪ್ರತ್ಯಾಮ್ನಾಯಫಲದಾನಂ) ಪಾಪಾಪಹಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣೋಸ್ಸುಪ್ರೀತಿಂ ಕಾಮಯಮಾನಃ ತುಭ್ಯಮಹಂ ಸಂಪ್ರದದೇ । ದತ್ತಂ ನ ಮಮ ನ ಮಮ ॥

ಭೂದಾನಮಂತ್ರಃ (ಗೋಪೀಚಂದನಮ್)

ಸರ್ವಭೂತಾಶ್ರಯಾ ಭೂಮಿರ್ವರಾಹೇಣ ಸಮುದ್ಧೃತಾ ।
ಅನಂತಸಸ್ಯಫಲದಾ ಅತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

ಇದಂ ಸತಾಂಬೂಲಂ ಸಹಿರಣ್ಯಂ ಭೂದಾನಂ .... ನ ಮಮ ॥ ಇತಿ ಸರ್ವತ್ರ ಜ್ಞೇಯಮ್ ॥

ತಿಲದಾನಮ್

ಮಹರ್ಷೇರ್ಗೋತ್ರಸಂಭೂತಾಃ ಕಶ್ಯಪಸ್ಯ ತಿಲಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ।
ತಸ್ಮಾದೇಷಾಂ ಪ್ರದಾನೇನ ಅತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

Scanned by CamScanner

ಹಿರಣ್ಯದಾನಮ್

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಗರ್ಭಸ್ಥಂ ಹೇಮ ಬೀಜಂ ವಿಭಾವಸೋಃ ।
ಅನಂತಪುಣ್ಯಫಲದಮತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

ಆಜ್ಯದಾನಮ್

ಕಾಮಧೇನುಷು ಸಂಭೂತಂ ಸರ್ವಕ್ರತುಷು ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ ।
ದೇವಾನಾಮಾಜ್ಯಮಾಹಾರಃ ಅತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

ವಸ್ತ್ರದಾನಮ್

ಶರಣ್ಯಂ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ಲಜ್ಜಾಯಾ ರಕ್ಷಣಂ ಪರಮ್ ।
ಸುವೇಷಧಾರಿವಸ್ತ್ರತ್ವಮತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

ಧಾನ್ಯದಾನಮ್

ಸರ್ವದೇವಮಯಂ ಧಾನ್ಯಂ ಸರ್ವೋತ್ಪತ್ತಿಕರಂ ಮಹತ್ ।
ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಜೀವನೋಪಾಯಃ ಅತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

ಗುಡದಾನಮ್

ಪ್ರಣವಃ ಸರ್ವಮಂತ್ರಾಣಾಂ ನಾರೀಣಾಂ ಪಾರ್ವತೀ ಯಥಾ ।
ತಥಾ ರಸಾನಾಂ ಪ್ರವರಃ ಸದೈವೇಕ್ಷುರಸೋ ಮತಃ ।
ಮಮ ತಸ್ಮಾತ್ಪರಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ದದಸ್ವ ಗುಡ ಸರ್ವದಾ ॥

ರಜತದಾನಮ್

ಪ್ರೀತಿರ್ಯತಃ ಪಿತೄಣಾಂ ಚ ವಿಷ್ಣುಶಂಕರಯೋಃ ಸದಾ ।
ಶಿವನೇತ್ರೋದ್ಭವಂ ರೌಪ್ಯಮತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

ಲವಣದಾನಮ್

ಯಸ್ಮಾದನ್ನರಸಾಃ ಸರ್ವೇ ನೋತ್ಕೃಷ್ಟಾ ಲವಣಂ ವಿನಾ ।
ಶಂಭೋಃ ಪ್ರೀತಿಕರಂ ನಿತ್ಯಮತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

ಏವಂ ದಶದಾನಾನಿ ದದ್ಯಾತ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿಧೇನುದಾನಮ್ ಕುಟುಂಬಿನಂ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ, ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ–

ಶುಭಪುಣ್ಯತಿಥೌ ಮಮ (ಪಿತುಃ) ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ....ಶರ್ಮಣಃ ಸುಖೇನ ಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮಣಪ್ರತಿಬಂಧಕೋಕ್ತನಿಷ್ಕೃತ್ಯನುಕ್ತನಿಷ್ಕೃತಿಸಕಲ– ಪಾತಕಕ್ಷಯದ್ವಾರಾ ಸುಖಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮಣಾರ್ಥಂ ಯಥಾಶಕ್ತ್ಯಲಂಕೃತಾಮಿಮಾಮ್ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿಧೇನುಂ (ತನ್ನಿಷ್ಕ್ರಯಂ ಸುವರ್ಣಂ ರಜತಂ ವಾ ದ್ರವ್ಯಂ ವಾ) ರುದ್ರದೈವತ್ಯಾಂ ....ಗೋತ್ರಾಯ ....ಶರ್ಮಣೇ ತುಭ್ಯಂ ಸಂಪ್ರದದೇ । ಗವಾಮಂಗೇಷು ....ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥ ಗೋಃ ಪುಚ್ಛಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಜಲಮಾಸಿಚ್ಯ 'ನ ಮಮ' ಇತಿ ದದ್ಯಾತ್ ।

ಧೇನುಕೇ ತ್ವಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷಸ್ವ ಯಮದ್ವಾರೇ ಮಹಾಭಯೇ ।
ಉತ್ತಿತೀರ್ಷುರಹಂ ದೇವಿ ವೈತರಣ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥

ವಿಷ್ಣುರೂಪ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠ ಭೂದೇವ ದ್ವಿಜಪಾವನ ।
ತರ್ತುಂ ವೈತರಣೀಮೇನಾಂ ಕೃಷ್ಣಾಂ ಗಾಂ ಪ್ರದದಾಮ್ಯಹಮ್ ॥

ಇತಿ ಗಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಚ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇತ । ತತಃ ಕಾಂಸ್ಯಪಾತ್ರೇ ತಿಲಂ ಸಂಪೂರ್ಯ, ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ–

ಶುಭಪುಣ್ಯತಿಥೌ ಮಮ (ಪಿತುಃ) ಜನ್ಮಪ್ರಭೃತಿ ಮರಣಾಂತಂ ನಾನಾವಿಧಪಾಪನಾಶಾರ್ಥಂ ತಿಲಪಾತ್ರದಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ತಿಲಾಃ ಕಶ್ಯಪಸಂಭೂತಾಃ ತಿಲಾಃ ಪಾಪಹರಾಶ್ಶುಭಾಃ ।
ತಿಲದಾನಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಸ ಮೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಸೀದತು ॥

ಯೋ ದೇವಃ ಪಿತೃರೂಪೇಣ ಹವ್ಯಕವ್ಯಭುಗವ್ಯಯಃ ।
ತಿಲಪಾತ್ರಪ್ರದಾನೇನ ಸ ಮೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಸೀದತು ॥

ಇತಿ ದಾನಾನಿ ದತ್ತ್ವಾ ಪಾಪಾಪಹಮಹಾವಿಷ್ಣವೇ ಅರ್ಪಣಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

Scanned by CamScanner

ತತಃ ಗೋಮಯೋಪಲಿಪ್ತಭೂಮೌ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರಾನ್ ಕುಶಾನಾಸ್ತೀರ್ಯ ತದುಪರಿ ಉಪವಿಷ್ಟೋ, ದಕ್ಷಿಣಶಿರಾಃ ಶಾಯಿತೋ ವಾ ತುಲಸ್ಯೂರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಗಂಗಾಮೃತ್ತಿಕಾದಿಪವಿತ್ರೈರಲಂಕೃತಃ ನಾರಾಯಣಂ ಸ್ಮರನ್ ಪುತ್ರೋತ್ಸಂಗೇ ಧಾರಿತಶಿರಾಸ್ತಿಷ್ಠೇತ್ । ತತಃ–

ಅಮೃತತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿಕಾಮನಯಾ ಪುಣ್ಯಸೂಕ್ತಾದಿಪಾಠಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ (ಶ್ರೋಷ್ಯೇ ವಾ)

ಕರ್ಣಸೂಕ್ತಮ್

ನಾನಾನಮಿತಿ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಶಿಶುರಾಂಗಿರಸಃ ಕಾಶ್ಯಪೋ ಮಾರೀಚಃ ಪವಮಾನಃ ಸೋಮಃ ಪಂಕ್ತಿಃ । ಅಮೃತತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಯೇ ಜಪೇ (ಶ್ರವಣೇ ವಾ) ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ನಾನಾನಂ ವಾ ಉ ನೋ ಧಿಯೋ ವಿ ವ್ರತಾನಿ ಜನಾನಾಮ್ । ತಕ್ಷಾ ರಿಷ್ಟಂ ರುತಂ ಭಿಷಗ್ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸುನ್ವಂತಮಿಚ್ಛತೀಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ೧ ॥ ಜರತೀಭಿರೋಷಧೀಭಿಃ ಪರ್ಣೇಭಿಃ ಶಕುನಾನಾಮ್ । ಕಾರ್ಮಾರೋ ಅಶ್ಮಭಿರ್ದ್ಯುಭಿರ್ಹಿರಣ್ಯವಂತಮಿಚ್ಛತೀಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ೨ ॥ ಕಾರುರಹಂ ತತೋ ಭಿಷಗುಪಲಪ್ರಕ್ಷಿಣೀ ನನಾ । ನಾನಾಧಿಯೋ ವಸೂಯವೋಽನು ಗಾ ಇವ ತಸ್ಥಿಮೇಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ೩ ॥ ಅಶ್ವೋ ವೋಹ್ಲಾ ಸುಖಂ ರಥಂ ಹಸನಾಮುಪಮಂತ್ರಿಣಃ । ಶೇಪೋ ರೋಮಣ್ವಂತೌ ಭೇದೌ ವಾರಿನ್ಮಂಡೂಕ ಇಚ್ಛತೀಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ೪ ॥ ಶರ್ಯಣಾವತಿ ಸೋಮಮಿಂದ್ರಃ ಪಿಬತು ವೃತ್ರಹಾ । ಬಲಂ ದಧಾನ ಆತ್ಮನಿ ಕರಿಷ್ಯನ್ವೀರ್ಯಂ ಮಹದಿಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ೫ ॥ ಆ ಪವಸ್ವ ದಿಶಾಂ ಪತ ಆರ್ಜೀಕಾತ್ಸೋಮ ಮೀಢ್ವಃ । ಋತವಾಕೇನ ಸತ್ಯೇನ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ತಪಸಾ ಸುತ

ಇಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ೬ ॥ ಪರ್ಜನ್ಯವೃದ್ಧಂ ಮಹಿಷಂ ತಂ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ದುಹಿತಾಭರತ್ । ತಂ ಗಂಧರ್ವಾಃ
ಪ್ರತ್ಯಗೃಭ್ಣನ್ ತಂ ಸೋಮೇ ರಸಮಾದಧುರಿಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ೭ ॥ ಋತಂ ವದನ್ನೃತದ್ಯುಮ್ನ ಸತ್ಯಂ ವದನ್
ಸತ್ಯಕರ್ಮನ್ । ಶ್ರದ್ಧಾಂ ವದನ್ ತ್ಸೋಮ ರಾಜನ್ ಧಾತ್ರಾ ಸೋಮ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಇಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ೮ ॥
ಸತ್ಯಮುಗ್ರಸ್ಯ ಬೃಹತಃ ಸಂ ಸ್ರವಂತಿ ಸಂಸ್ರವಾಃ । ಸಂ ಯಂತಿ ರಸಿನೋ ರಸಾಃ ಪುನಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಹರ ಇಂದ್ರಾಯೇಂದೋ
ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ೯ ॥ ಯತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಪವಮಾನ ಛಂದಸ್ಯಾಂ೩ ವಾಚಂ ವದನ್ । ಗ್ರಾವ್ಣಾ ಸೋಮೇ ಮಹೀಯತೇ ಸೋಮೇನಾನಂದಂ
ಜನಯನ್ನಿಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ೧೦ ॥ ಯತ್ರ ಜ್ಯೋತಿರಜಸ್ರಂ ಯಸ್ಮಿನ್ ಲೋಕೇ ಸ್ವರ್ಹಿತಮ್ । ತಸ್ಮಿನ್ಮಾಂ ಧೇಹಿ
ಪವಮಾನಾಽಮೃತೇ ಲೋಕೇ ಅಕ್ಷಿತ ಇಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ೧೧ ॥ ಯತ್ರ ರಾಜಾ ವೈವಸ್ವತೋ ಯತ್ರಾವರೋಧನಂ
ದಿವಃ । ಯತ್ರಾಮೂರ್ಯಹ್ವತೀರಾಪಸ್ತತ್ರ ಮಾಮಮೃತಂ ಕೃಧೀಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ೧೨ ॥ ಯತ್ರಾನುಕಾಮಂ ಚರಣಂ
ತ್ರಿನಾಕೇ ತ್ರಿದಿವೇ ದಿವಃ । ಲೋಕಾ ಯತ್ರ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮಂತಸ್ತತ್ರ ಮಾಮಮೃತಂ ಕೃಧೀಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ೧೩ ॥ ಯತ್ರ
ಕಾಮಾ ನಿಕಾಮಾಶ್ಚ ಯತ್ರ ಬ್ರಧ್ನಸ್ಯ ವಿಷ್ಟಪಮ್ । ಸ್ವಧಾ ಚ ಯತ್ರ ತೃಪ್ತಿಶ್ಚ ತತ್ರ ಮಾಮಮೃತಂ ಕೃಧೀಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ
ಸ್ರವ ॥ ೧೪ ॥ ಯತ್ರಾನಂದಾಶ್ಚ ಮೋದಾಶ್ಚ ಮುದಃ ಪ್ರಮುದ ಆಸತೇ । ಕಾಮಸ್ಯ ಯತ್ರಾಪ್ತಾಃ ಕಾಮಾಸ್ತತ್ರ ಮಾಮಮೃತಂ
ಕೃಧೀಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ೧೫ ॥ ಯ ಇಂದೋಃ ಪವಮಾನಸ್ಯಾಽನು ಧಾಮಾನ್ಯಕ್ರಮೀತ್ । ತಮಾಹುಃ ಸುಪ್ರಜಾ ಇತಿ
ಯಸ್ತೇ ಸೋಮಾವಿಧನ್ಮನ ಇಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ೧೬ ॥ ಋಷೇ ಮಂತ್ರಕೃತಾಂ ಸ್ತೋಮೈಃ ಕಶ್ಯಪೋದ್ವರ್ಧಯನ್ಗಿರಃ ।

Scanned by CamScanner

ಸೋಮಂ ನಮಸ್ಯ ರಾಜಾನಂ ಯೋ ಜಜ್ಞೇ ವೀರುಧಾಂ ಪತಿರಿಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ೧೭ ॥ ಸಪ್ತ ದಿಶೋ ನಾನಾಸೂರ್ಯಾಃ ಸಪ್ತ ಹೋತಾರ ಋತ್ವಿಜಃ । ದೇವಾ ಆದಿತ್ಯಾ ಯೇ ಸಪ್ತ ತೇಭಿಃ ಸೋಮಾಭಿ ರಕ್ಷ ನ ಇಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ೧೮ ॥ ಯತ್ತೇ ರಾಜಞ್ಛೃತಂ ಹವಿಸ್ತೇನ ಸೋಮಾಭಿ ರಕ್ಷ ನಃ । ಅರಾತೀವಾ ಮಾ ನಸ್ತಾರೀನ್ಮೋ ಚ ನಃ ಕಿಂ ಚನಾಮಮದಿಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ೧೯ ॥

[ಪರಿಶಿಷ್ಟಮ್] ಯತ್ರ ತತ್ಪರಮಂ ಪದಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ । ದೇವೈಃ ಸುಕೃತಕರ್ಮಭಿಸ್ತತ್ರ ಮಾಮಮೃತಂ ಕೃಧೀಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ಯತ್ರ ತತ್ಪರಮಾಪ್ಯಂ ಭೂತಾನಾಮಧಿಪತಿಮ್ । ಭಾವಭಾವೀ ಚ ಯೋಗೀಶ್ಚ ತತ್ರ ಮಾಮಮೃತಂ ಕೃಧೀಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ಯತ್ರ ಲೋಕಾಸ್ತನೂತ್ಯಜಃ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ತಪಸಾ ಜಿತಾಃ । ತೇಜಶ್ಚ ಯತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮ ಚ ತತ್ರ ಮಾಮಮೃತಂ ಕೃಧೀಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ಯತ್ರ ದೇವಾ ಮಹಾತ್ಮಾನಃ ಸೇಂದ್ರಾಶ್ಚ ಸಮರುದ್ಗಣಾಃ । ಬ್ರಹ್ಮಾ ಚ ಯತ್ರ ವಿಷ್ಣುಶ್ಚ ತತ್ರ ಮಾಮಮೃತಂ ಕೃಧೀಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ಯತ್ರ ಗಂಗಾ ಚ ಯಮುನಾ ಚ ಯತ್ರ ಪ್ರಾಚೀ ಸರಸ್ವತೀ । ಯತ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರೋ ದೇವಸ್ತತ್ರ ಮಾಮಮೃತಂ ಕೃಧೀಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿ ಸ್ರವ ॥ ಯತ್ರ ತದ್ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹೀಯತೇ ನರಾಣಾಮಧಿಪತಿಮ್ । ಯತ್ರ ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರಸ್ಮರಣಂ ಮುಕ್ತಿಶ್ಚ ತತ್ರ ಮಾಮಮೃತಂ ಕೃಧೀಂದ್ರಾಯೇಂದೋ ಪರಿಸ್ರವ ॥

॥ ಇತಿ ಕರ್ಣಸೂಕ್ತಮ್ ॥

Scanned by CamScanner

ನಾಸಾನಮಿತಿ ಸೂಕ್ತಂ ತು ಅಂತಕಾಲೇ ಸದಾ ಪಠೇತ್ ।
ಜಪ್ತ್ವಾ ಚೈವ ಪರಂ ಸ್ಥಾನಮ್ ಅಮೃತತ್ವಂ ಸ ಗಚ್ಛತಿ ॥

ಅವಕಾಶಶ್ಚೇತ್ ತ್ರಿಸುಪರ್ಣಸೂಕ್ತಮ್ ಅನ್ಯಾನಿ ಪುಣ್ಯಸೂಕ್ತಾನಿ ಗೀತಾಂ ವಿಷ್ಣುಸಹಸ್ರನಾಮಾದೀನಿ ಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ ಚ ಪಠೇತ್ ॥

ದಹನಕಾರಿಕಾ

ಉತ್ಕ್ರಾಂತೌ ತಿಲಪಾತ್ರಂ ಚ ಸೋಮಸೂಕ್ತಂ ತಥೈವ ಚ ।
ಪಾಥೇಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ಚ ವಪನಂ ಸ್ನಾನಮೇವ ಚ ॥

ಔಪಾಸನಂ ಚ ಭೂಶುದ್ಧಿಂ ಸ್ನಪನಂ ಚಾಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ।
ತ್ರಿಃಪ್ರೋಕ್ಷಣಂ ತ್ರಿವರ್ಗಂ ಚ ಶಕಲಂ ಚ ತಿಲೋದಕಮ್ ॥

ಚಿತಿಮಾಸಾದ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ನಾಮಗೋತ್ರೇ ತಥೈವ ಚ ।
ಪ್ರಧಾನಾಹುತಿರಾಜ್ಯೇನ ಶವಂ ಚ ಪೃಷದಾಜ್ಯಕಮ್ ॥

ವಿಪರೀತೇನ ಚಾಘಾರೌ ಪರಿಸ್ತೀರ್ಯಾಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ।
ಅರ್ಚನಂ ಚಮಸಂ ಚೈವ ಅಗ್ನೇರ್ದಕ್ಷಿಣದೇಶತಃ ॥

ಆಜ್ಯಸ್ಯೋತ್ಪವನಂ ತೂಷ್ಣೀಂ ಸ್ರುವಸಂಮಾರ್ಜನಾಂತಕಮ್ ।
ಆಘಾರಂ ಚ ಪ್ರಧಾನಂ ಚ ಪ್ರೇತಷಟ್ಕಂ ವಿವರ್ಜಯೇತ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಪ್ರೇತಂ ಚಿತಿಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಸಕ್ತುದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಕ್ಷೇಪಣಮ್ ।
ನವಾಹುತಿಂ ಪೃಷದಾಜ್ಯಂ ಕ್ರವ್ಯಾದಂ ತ್ವಗ್ನಿವೀರ್ಯತಾಮ್ ॥

ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ಚೋದಕುಂಭಂ ಚ ವಾತಾಸ್ತೇ ತ್ವಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ।
ಪ್ರೇತಸ್ಯ ನಾಮ ಗೋತ್ರಂ ಚ ಕಪಾಲಂ ಚಮಸೋದಕಮ್ ।
ಸ್ನಾನಂ ಜಲಾಂಜಲಿಂ ಚೈವ ಘೃತಪ್ರಾಶನಮೇವ ಚ ॥

॥ ಇತಿ ಕಾರಿಕಾ ॥

ಮರಣೋತ್ತರವಿಧಿಃ

ಪಿತುಃ ಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮಣಸಮಯೇ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರಃ (ಪತ್ನೀ ವಾ) ಸ್ವಾಂಕೇ ಶಿರಃ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ತುಲಸೀಶಾಲಗ್ರಾಮಾದಿತೀರ್ಥಾನಿ ಪಿತರಂ (ಪತಿಂ ವಾ) ಪ್ರಾಶಯೇತ್ । ಭಗವದ್ಗೀತಾಂ ವಿಷ್ಣುಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರಂ ನಾರಾಯಣನಾಮಸ್ಮರಣಾನಿ ಚ ಯಾವಚ್ಛಕ್ತಿ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಬಾಂಧವಾಃ ಸಮೀಪಸ್ಥಾ ಜಪೇಯುಃ । ಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮಣಂ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಕರ್ತಾ ಗೋಮಯೋಪಲಿಪ್ತೇ ದಕ್ಷಿಣಶಿರಸಂ ಶಾಯಯೇತ್ ॥

ಪೂರ್ವಂ ಕರ್ಣಸೂಕ್ತಾದಿಕಂ ನ ಪಠಿತಂ ಚೇತ್ ಶವಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ-

ಮರಣೋತ್ತರವಿಧಿ-

ಪ್ರಾಣಪಕ್ಷಿ ಹಾರಿಹೋದ ಬಳಿಕ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗೋಮಯದಿಂದ ಶುದ್ಧಮಾಡಿ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರವಾಗಿ ದರ್ಭೆಯನ್ನು ಹರಡಿ, ಎಳ್ಳು ಚೆಲ್ಲಿ, ದಕ್ಷಿಣಶಿರವಾಗುವಂತೆ ಶವವನ್ನು ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ ಮಲಗಿಸಿ, ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಆಚ್ಛಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ರೂಪಂರೂಪಂ ಪ್ರತಿರೂಪೋ ಬಭೂವ ತದಸ್ಯ ರೂಪಂ ಪ್ರತಿಚಕ್ಷಣಾಯ । ಇಂದ್ರೋ ಮಾಯಾಭಿಃ ಪುರುರೂಪ ಈಯತೇ ಯುಕ್ತಾ ಹ್ಯಸ್ಯ ಹರಯಃ ಶತಾ ದಶ ॥ ಅಸುನೀತೇ ಪುನರಸ್ಮಾಸು ಚಕ್ಷುಃ ಪುನಃ ಪ್ರಾಣಮಿಹ ನೋ ಧೇಹಿ ಭೋಗಮ್ । ಜ್ಯೋಕ್ಪಶ್ಯೇಮ ಸೂರ್ಯಮುಚ್ಚರಂತಮನುಮತೇ ಮೃಳಯಾ ನಃ ಸ್ವಸ್ತಿ ॥

ಇತಿ ಮಂತ್ರಂ ಪಠಿತ್ವಾ- ನಾನಾನಂ ವಾ.......... ಪರಿ ಸ್ರವ ॥

ಇತಿ ಕರ್ಣಸೂಕ್ತಂ ಚ ವಾಚಯಿತ್ವಾ ಶ್ವೇತವಸ್ತ್ರೇಣಾಚ್ಛಾದ್ಯ ನಾಲಿಕೇರಖಂಡೇ ಶಿರೋದೇಶೇ ತಂಡುಲರಾಶ್ಯುಪರಿ ಘೃತೇನ, ಪಾದದೇಶೇ ವ್ರೀಹಿರಾಶ್ಯುಪರಿ ತೈಲೇನ ಚ ದೀಪಂ ಪ್ರಜ್ವಾಲಯೇತ್ ॥

ಕ್ಷೌರವಿಧಿಃ

ಕರ್ತಾ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ–

ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಅಸ್ಮತ್ ಪಿತುಃ ...... ಗೋತ್ರಸ್ಯ ....ಶರ್ಮಣಃ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಅಂಧತ್ವ–ಮೂಕತ್ವ–ಬಧಿರತ್ವ–ಪಿಶಾಚತ್ವನಿವೃತ್ತಿಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕಕರ್ಮಾಧಿಕಾರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ (ಉಪವೀತೀ)

ಶಿರಪ್ರದೇಶದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಹರಡಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಅರ್ಧಭಾಗದಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪದ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿಡುವುದು. ಪಾದದೇಶದಲ್ಲಿ ಭತ್ತ ಹರಡಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಅರ್ಧಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ದೀಪವನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಬಂಧುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಮೃತವಾರ್ತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಂತೆ "ಆತ್ಮನಃ ಶುದ್ಧಿಕಾಮಃ...." ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತಂದೆಯ ಅಂತ್ಯೇಷ್ಟಿಗಾಗಿ ದೇಹಶುದ್ಧಿಗೆಂದು (ಹಗಲಾದರೆ) ಕ್ಷೌರಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಹೋದರರಿದ್ದರೆ ಕನಿಷ್ಠಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕ್ಷೌರಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕರ್ತೃವು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಮಣ್ಣಿನ ಕುಂಭದಲ್ಲಿ ನೀರುತಂದು ಬಿಸಿನೀರು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ಮಯಾ ಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನಕೃತಸಕಲಪಾಪಕ್ಷಯದ್ವಾರಾ ಆತ್ಮಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಕೃಚ್ಛ್ರಾಚರಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ವಪನಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ (ರಾತ್ರಿಶ್ಚೇತ್ ವಪನಂ ನಾಸ್ತಿ) ಕರ್ತಾ ಕೇಶಾನ್ ವಿಕೀರ್ಯ ಹಿರಣ್ಯತಿಲದರ್ಭಾನಾದಾಯ–

ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವಾಯ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಿತಾಯ ಚ ।
ಜಗದ್ಧಿತಾಯ ಕೃಷ್ಣಾಯ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮೋನಮಃ ॥

ಆಧಿವ್ಯಾಧಿಹರಂ ನೃಣಾಂ ಮೃತ್ಯುದಾರಿದ್ರ್ಯನಾಶನಮ್ ।
ಶ್ರೀಪುಷ್ಟಿಕೀರ್ತಿದಂ ವಂದೇ ವಿಪ್ರಶ್ರೀಪಾದಪಂಕಜಮ್ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)–

ಹೇ ಪರಿಷತ್, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ, ಮಯಾ ಸಮರ್ಪಿತಾಂ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಕೃಚ್ಛ್ರರೂಪಾಂ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ..... ಗೋತ್ರಸ್ಯ ....ಶರ್ಮಣಃ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕಕರ್ಮಾಧಿಕಾರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವಪನಂ ಕರ್ತುಮ್ ಅಧಿಕಾರಸಂಪದಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು ॥

ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇತ । ವಿಪ್ರೇಭ್ಯಃ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರಂ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ–

ಆತ್ಮನಃ ಶುದ್ಧಿಕಾಮೋ ವಾ ಪಿತೄಣಾಂ ಮುಕ್ತಿಹೇತವೇ ।
ವಪನಂ ಕಾರಯಾಮ್ಯದ್ಯ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ಸನ್ನಿಧಾವಹಮ್ ॥

ಯಾನಿ ಕಾನಿ ಚ ಪಾಪಾನಿ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಸಮಾನಿ ಚ ।
ಕೇಶಾನಾಶ್ರಿತ್ಯ ತಿಷ್ಠಂತಿ ತಸ್ಮಾತ್ಕೇಶಾನ್ವಪಾಮ್ಯಹಮ್ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದಕ್ಷಿಣಾಮುಖ ಉಪವಿಶೇತ್ । ಕಕ್ಷೋಪಸ್ಥಶಿಖಾವರ್ಜಂ ವಾಪಯಿತ್ವಾ ಸ್ನಾಯಾತ್ ।

Scanned by CamScanner

ಶವಸಂಸ್ಕಾರವಿಧಿಃ

(ಉಪವೀತೀ) ಸ್ನಾತ್ವಾಽಽಚಮ್ಯ ಗೋಪೀಚಂದನಾದಿನಾ ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಧಾರಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಏಕದರ್ಭಕೃತಂ ಪವಿತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ ಕೌಟುಂಬಿಕಜ್ಯೇಷ್ಠೇನ ಆಚಾರ್ಯೇಣ ವಾ ದತ್ತಮ್ ಅಹತವಸ್ತ್ರಮೇಕಂ ಪರಿಧಾಯ ಸ್ವಶರೀರಸ್ಥಂ ಪೂರ್ವಧೃತಂ ಸುವರ್ಣಾದಿಕಂ ಚೇತ್ ನಿಷ್ಕಾಸ್ಯ ಆಚಮ್ಯ ಅಮಂತ್ರಕಂ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ–

(ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ....ಶರ್ಮಣಃ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಮರಣಕಾಲೇ ಸಂಭಾವಿತೋರ್ಧ್ವೋಚ್ಛಿಷ್ಟಮರಣಾಧರೋಚ್ಛಿಷ್ಟ–ಮರಣೋಭಯೋಚ್ಛಿಷ್ಟಮರಣಖಟ್ವಾಮರಣಶಯ್ಯಾಮರಣಾಂತರಮರಣಯಾವಜ್ಜೀವಪರ್ಯಂತಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾದಿಲೋಪಜನಿತ–ಸಕಲದೋಷಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ (ಉಪವೀತೀ) ಪಾಪಾಪಹಮಹಾವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಹಿರಣ್ಯೇನ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಕುಶತಿಲಹಿರಣ್ಯಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪೂರ್ವವತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ತೇಭ್ಯಃ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರಂ ಸ್ವೀಕುರ್ಯಾತ್ । ಪುನಃ ಶವಸಂಸ್ಕಾರಾಧಿಕಾರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ವಿಧಾಯ ಸ್ನಾಯಾತ್ ॥* ಶವಸ್ನಾನಾರ್ಥಮ್ ಉಷ್ಣೋದಕಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಕರ್ತಾ ಮೃತ್ಪಾತ್ರೇಣ ಜಲಮಾನೀಯ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ನಿವೀತಿಭಿಃ ಶವವಾಹಕೈಃ ಸಹ ಶವಂ ಪ್ರಾಂಗಣಮಾನೀಯ ವಲಭೀಜಲಧಾರಾಸ್ಥಲೇ ಫಲಕೋಪರಿ ದಕ್ಷಿಣಶಿರಸಂ ಶಾಯಯಿತ್ವಾ ಪಾದಾದಿಶಿರಃಪರ್ಯಂತಂ ತೈಲಲೇಪನಂ ಕೃತ್ವಾ ಉಷ್ಣೋದಕೇನ ಸ್ನಾಪಯೇತ್ । ತತ್ರ ಮಂತ್ರಾಃ–

ಶವಸಂಸ್ಕಾರವಿಧಿ-

ಗೋಪೀಚಂದನ ಧರಿಸಿ ತನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಧರಿಸಿದ್ದ ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿರಿಸಿ ಕುಟುಂಬದ ಹಿರಿಯರಿಂದ ನೂತನವಸ್ತ್ರ ಪಡೆದು ಧರಿಸಿ, ಬಂಧುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಶವವನ್ನು ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ತಂದು ಮಾಡಿನ ನೀರು ಬೀಳುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ದಕ್ಷಿಣಶಿರವಾಗಿ ಮಲಗಿಸಬೇಕು. ಆಚಾರ್ಯರಿಂದ ಒಂದೆಸಳಿನ ಪವಿತ್ರ ಪಡೆದು ಶವಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡವಿಡಬೇಕು.

---

* ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಶವಸಂಸ್ಕಾರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣಬಲಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ನಿಮಿತ್ತ ಶವಸಂಸ್ಕಾರವಿಧಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಕಾಶನದ "ನಾರಾಯಣಬಲಿಪ್ರಯೋಗಃ" ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

Scanned by CamScanner

ಚಿತ್ತಿಃ ಸ್ರುಗಾಸೀಚ್ಚಿತ್ । ಚಿತ್ತಮಾಜ್ಯಮಾಸೀಚ್ಚಿತ್ । ವಾಗ್ವೇದಿರಾಸೀಚ್ಚಿತ್ । ಆಧೀತಂಬರ್ಹಿರಾಸೀಚ್ಚಿತ್ । ಕೇತೋಽಅಗ್ನಿರಾಸೀಚ್ಚಿತ್ । ವಿಜ್ಞಾತಮಗ್ನೀದಾಸೀಚ್ಚಿತ್ । ಪ್ರಾಣೋಹವಿರಾಸೀಚ್ಚಿತ್ । ಸಾಮಾಧ್ವರ್ಯುರಾಸೀಚ್ಚಿತ್ । ವಾಚಸ್ಪತಿರ್ಹೋತಾಸೀಚ್ಚಿತ್ । ಮನಉಪವಕ್ತಾಸೀಚ್ಚಿತ್ । ತೇ ವಾ ಏತಂ ಗ್ರಹಮಗೃಹ್ಣತ ।

ವಾಚಸ್ಪತೇ ವಿಧೇನಾಮನ್ । ವಿಧೇಮತೇ ನಾಮ । ವಿಧೇಸ್ತ್ವಮಸ್ಮಾಕಂ ನಾಮ ದ್ಯಾಂ ಗಚ್ಛ ॥

ಇತಿ ಸ್ನಾಪಯಿತ್ವಾ ಗೋಪೀಚಂದನತುಲಸೀಮೂಲಮೃತ್ತಿಕಾಗಂಧಾದಿಭಿಃ ಅಲಂಕೃತ್ಯ ನಲದ(ಲಾವಂಚ)ಮಾಲಾಮ್ ಆಬಧ್ಯ, ಅಹತವಸ್ತ್ರೈಕದೇಶೇನ ಕೌಪೀನಕಟಿಸೂತ್ರೇ ಧಾರಯಿತ್ವಾ ಪಾದಾಂಗುಷ್ಠೌ ಹಸ್ತಾಂಗುಷ್ಠೌ ಚ ನಮಸ್ಕಾರಮುದ್ರಯಾ ದರ್ಭೈಃ ಆಬಧ್ಯ, ಶವಶರೀರಸ್ಥನವದ್ವಾರೇಷು ತೂಲಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಜಿಹ್ವಾಧಃ ಸುವರ್ಣಂ ನಿಧಾಯ-

ಆಧೀಷಮಾಣಾಯಾ ಇತಿ ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಐಂದ್ರೋ ವಿಮದಃ ಪೂಷಾಽನುಷ್ಟುಪ್ ।

ಆಧೀಷಮಾಣಾಯಾಃ ಪತಿಃ ಶುಚಾಯಾಶ್ಚ ಶುಚಸ್ಯ ಚ । ವಾಸೋವಾಯೋಽವೀನಾಮಾ ವಾಸಾಂಸಿ ಮರ್ಮೃಜತ್ ॥

ಅನಂತರ ಶವವನ್ನು ಪಾದದಿಂದ ಶಿರಃಪರ್ಯಂತವಾಗಿ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಬಿಸಿನೀರಿನಿಂದ "ಚಿತ್ತಿಃ ಸ್ರುಗಾಸೀತ್......... ನಾಮ ದ್ಯಾಂ ಗಚ್ಛ" ಎಂದು ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಮೃತನ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಬಂಧುಗಳೂ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಬಿಳಿ ವಸ್ತ್ರ ಕಟಿಸೂತ್ರ ಕೌಪೀನ ಉತ್ತರೀಯಾದಿಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸಿ, ಗೋಪೀಚಂದನ ತುಲಸೀ ಮೃತ್ತಿಕಾ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಲಾವಂಚದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ತಲೆಗೆ ರುಮಾಲು ಕಟ್ಟುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಪಾದಾಂಗುಷ್ಠಗಳನ್ನು ಜೊತೆಸೇರಿಸಿ ದರ್ಭೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಕೈಗಳನ್ನು ನಮನಮುದ್ರೆಯಂತೆ ಕಟ್ಟುವುದು. ಶವದ ನವದ್ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಇಟ್ಟು ನಾಲಗೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣ ಇಟ್ಟು ನೂತನ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು "ಅಧೀಷಮಾಣಾ.....' ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪಾದತಲ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಪೂರ್ಣ ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಠದಿಂದ ಪಾದತಲಸಹಿತ ಆಚ್ಛಾದನ ಮಾಡುವುದು ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಮುಖ್ಯಾಂಶವೆಂದರೆ ಅಂತ್ಯೇಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಗೆ ಆಹುತಿ ನೀಡುವ ಶವವೇ ದ್ರವ್ಯವೆನಿಸಿದೆ. ಶವದ ನವರಂಧ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸೊಳ್ಳೆ, ಕೀಟಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ದ್ರವ್ಯವು ದುಷ್ಟವೆನಿಸುವುದು. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಆಚ್ಛಾದನೆ. ರೂಢಿಯಂತೆ ಅನುಸರಿಸುವಲ್ಲಿ ನವದ್ವಾರಗಳಲ್ಲೂ ಹತ್ತಿ ಇಡುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಿದೆ.

Scanned by CamScanner

ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಶಿರಃಪ್ರಭೃತಿ ಪಾದಾಂಗುಲಿಪರ್ಯಂತಂ ಪಾದತಲವರ್ಜಮಾಚ್ಛಾದ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಾದದೇಶಸ್ಥಂ ಚತುರ್ಥಭಾಗಂ ಛಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿನ್ ಭರ್ಜಿತತಿಲಂ ಲೋಹಂ ಚ ಗ್ರಂಥೌ ನಿಧಾಯ ಆತ್ಮನಃ ಉತ್ತರೀಯಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ।

ತಂತುದೇವಿ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಮ್ ಅಯಸಾ ಚ ಸಮನ್ವಿತೇ ।
ಆದ್ವಾದಶಾಹಪರ್ಯಂತಂ ಸರ್ವಾರಿಷ್ಟಂ ನಿವಾರಯ ॥ ಇತಿ ಕಂಠೇ ಧಾರಯೇತ್ ।

ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪುನಃಸಂಧಾನಮ್

ತತಃ ಕರ್ತಾ ಉಪವೀತೀ ಉಪವಿಶ್ಯ ಅಮಂತ್ರಕಂ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ–

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ .... ಗೋತ್ರಸ್ಯ ...... ಶರ್ಮಣಃ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಅಗ್ನಿವಿಚ್ಛೇದನದಿನಾದಾರಭ್ಯ ಏತಾವತ್ಕಾಲಪರ್ಯಂತಂ ಔಪಾಸನವಿಚ್ಛೇದದೋಷ–ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ದಾಹಾಯ ಅಗ್ನಿಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಕೃಚ್ಛ್ರಾಚರಣಮ್ ಔಪಾಸನದ್ರವ್ಯದಾನಂ ಪ್ರೇತಾಧಾನಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಕೃಚ್ಛ್ರಾಚರಣಂ ಪೂರ್ವವತ್ ಕೃತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರಂ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಪ್ರೇತಸಮೀಪೇ ಭೂಮಿಂ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ಚತುರಸ್ರಮಂಡಲಂ ಕೃತ್ವಾ ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ 'ಚತ್ವಾರಿ ಶೃಂಗೇ'ತಿ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಸಮಿದ್ದ್ವಯಮಾದಾಯ ಅನ್ವಾಧಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಅಸ್ಮಿನ್ನಗ್ನೌ ಅಯಾಸಮಗ್ನಿಂ ದ್ವಾದಶವಾರಂ

ಶವಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚಿದ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಂಶ ಬಿಟ್ಟು ಪಾದ ಪ್ರದೇಶದ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದಂಶವನ್ನು ಹರಿದು ಅದನ್ನು ಯಜಮಾನನು ಉತ್ತರೀಯವಾಗಿ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಮಾಲೆಯಂತೆ ಧರಿಸಬೇಕು. ಕರ್ಮವಸ್ತ್ರವೆನ್ನುವ ಅದರಲ್ಲಿ ಹುರಿದ ಎಳ್ಳು, ಕಬ್ಬಿಣಚೂರು ಗ್ರಂಥಿಯಾಗಿರಿಸಬೇಕು. ಸಹೋದರರಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕರ್ಮವಸ್ತ್ರಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. '**ತಂತುದೇವಿ .... ನಿವಾರಯ**' ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕರ್ಮವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ದಾಹಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅಗ್ನಿಸಂಪಾದನಕ್ರಮ – ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತು ಆಚಮನಮಾಡಿ ಪವಿತ್ರ ಧರಿಸಿ ಅಮಂತ್ರಕ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಾಡಿ ದೇಶಕಾಲವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ '**ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಪ್ರೇತಾಧಾನಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥**' ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಶವಸಮೀಪ ವಾಯವ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ

Scanned by CamScanner

ಗೃಹೀತಾಜ್ಯೇನ ವ್ಯಾಹೃತಿಚತುಷ್ಟಯೇನ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾಹುತಿಂ ಚ ಹೋಷ್ಯೇ । ಪ್ರೇತಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಮಿಧಾವಗ್ನೌ ಆಧಾಯ ಪರಿಸಮೂಹ್ಯ ಪರಿಸ್ತೀರ್ಯ ಅಗ್ನೇಃ ಪಶ್ಚಾತ್ ಆಜ್ಯಸ್ಥಾಲೀಂ ಸ್ರುಕ್‌ಸ್ರುವೌ ನಿಧಾಯ ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯ ಸ್ರುಕ್‌ಸ್ರುವೌ ಸಂಮಾರ್ಜ್ಯ ಅಗ್ನ್ಯರ್ಚನಂ ತೂಷ್ಣೀಂ ಕೃತ್ವಾ ದ್ವಾದಶವಾರಂ ಗೃಹೀತೇನಾಜ್ಯೇನ ಸ್ರುವಂ ಪೂರಯಿತ್ವಾ–

ಅಯಾಶ್ಚೇತಿ ವಿಮದೋ ಅಯಾ ಅಗ್ನಿಃ ಪಂಕ್ತಿಃ । ಲೌಕಿಕಾಗ್ನೇಃ ಔಪಾಸನೀಯತ್ವಸಿದ್ಧಯೇ ಆಜ್ಯಹೋಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಅಯಾಶ್ಚಾಗ್ನೇಽಸ್ಯನಭಿಶಸ್ತೀಶ್ಚ ಸತ್ಯಮಿತ್ತ್ವಮಯಾ ಅಸಿ । ಅಯಾಸಾ ವಯಸಾ ಕೃತೋಽಯಾಸನ್ ಹವ್ಯಮೂಹಿಷೇ ಯಾನೋ ಧೇಹಿ ಭೇಷಜಂ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಅಯಸೇಽಗ್ನಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಇತಿ ಹುನೇತ್ ।

ಯಸ್ಯಾಗ್ನಯೋ ಜುಹ್ವತೋ ಮಾಂಸಕಾಮಾಃ ಸಂಕಲ್ಪಯಂತೋ ಯಜಮಾನಮಾಂಸಮ್ ।

ಜಾನಂತು ತೇ ಹವಿಷೇ ಸಾದಿತಾಯ ಸ್ವರ್ಗಂ ಲೋಕಮಿದಂ ಪ್ರೇತಂ ನಯಂತು ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಸ್ವರಿದಂ ನ ಮಮ ॥

ಭೂಃ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಗ್ನಯೇ ಇದಂ ನ ಮಮ ।

ಭುವಃ ಸ್ವಾಹಾ । ವಾಯವ ಇದಂ ನ ಮಮ ।

ಯನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ ಚತುರಸ್ರಮಂಡಲ ಮಾಡಿ ಮೊದಲು ಹಚ್ಚಿಟ್ಟ ಹೋಳಿನಲ್ಲಿದ್ದ ದೀಪದಿಂದ ಕೆಂಡ ಸಿದ್ದಪಡಿಸಿ 'ಲೌಕಿಕಾಗ್ನಿ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿಟ್ಟು 'ಚತ್ವಾರಿ ಶೃಂಗಾ....' ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಎರಡು ಸಮಿಧೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅನ್ವಾಧಾನ ಮಾಡುವುದು. 'ಅಸ್ಮಿನ್ನಗ್ನೌ .... ಹೋಷ್ಯೇ' ಎಂದು ಸಮಿಧೆಯನ್ನು ಹೋಮಿಸಿ ಪರಿಸಮೂಹನ ಪರಿಸ್ತರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ತುಪ್ಪ ಔದುಂಬರಪತ್ರಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ 'ಅಯಾಶ್ಚಾಗ್ನೇ .... ಭೇಷಜಂ ಸ್ವಾಹಾ' ಎಂದು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾಹುತಿ ಕೊಟ್ಟು ವ್ಯಾಹೃತಿ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ಸ್ವಃ ಸ್ವಾಹಾ । ಸೂರ್ಯಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ।

ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಸ್ವಾಹಾ । ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ।

ಪುನಃ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ– ಪ್ರೇತೌಪಾಸನಹೋಮಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಸಮಿದ್ದ್ವಯಮ್ ಆದಾಯ ಪ್ರೇತಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ–

ಪ್ರತ್ಯವರೋಹ ಜಾತವೇದಃ ಸ್ವರ್ಗಾಯ ಲೋಕಾಯ ಪ್ರಜಾನನ್ ।

ಪ್ರಜಾಂ ಪುಷ್ಟಿಂ ರಯಿಮಸ್ಮಾಸು ಧೇಹಿ ಪ್ರೇತಾಹುತಿಶ್ಚಾಸ್ಯ ಜುಷಸ್ವ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಇತಿ ಪ್ರಥಮಾಂ ಸಮಿಧಂ ಹುನೇತ್ ।

ಉಪಾವರೋಹ ಜಾತವೇದ ಇಮಂ ತಂ ಸ್ವರ್ಗಾಯ ಲೋಕಾಯ ನಯ ಪ್ರಜಾನನ್ ।

ಆಯುಃ ಪ್ರಜಾಂ ರಯಿಮಸ್ಮಾಸು ಧೇಹ್ಯಜಸ್ರೋ ದೀದಿಹಿ ನೋ ದುರೋಣೇ ॥ ಇತಿ ಮಂತ್ರಮುಕ್ತ್ವಾ–

ಅದ್ಯ ಸಾಯಂಪ್ರಾತರೌಪಾಸನಂ ತಂಡುಲೈರ್ಹೋಷ್ಯೇ । ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ–

ಪುನಃ ಪರಿಸಮೂಹನಪರ್ಯುಕ್ಷಣೇ ಕೃತ್ವಾ ತೂಷ್ಣೀಮ್ ಅಪರಾಂ ಸಮಿಧಮಾದಾಯ 'ಸ್ವಾಹಾ' ಇತಿ ಹುನೇತ್ । ತಂಡುಲೇನ–

ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥

ಪ್ರಜಾಪತಯೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಇತಿ ಆಹುತಿದ್ವಯಂ ದತ್ತ್ವಾ–

ಪುನಃ ಪರಿಸಮೂಹ್ಯ ತೂಷ್ಣೀಂ ಸಮಿಧಮಾದಾಯ 'ಸ್ವಾಹಾ' ಇತಿ ಹುತ್ವಾ ತಂಡುಲೇನ–

'ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಔಪಾಸನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ' ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಎರಡು ಸಮಿಧೆಗಳನ್ನು ಶವಸ್ಪರ್ಶಮಾಡಿ ಆಹುತಿ ಕೊಡುವುದು. ಬಳಿಕ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಯಂ–ಪ್ರಾತಃ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಆಹುತಿ ಕೊಡುವುದು.

Scanned by CamScanner

ಸೂರ್ಯಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಸೂರ್ಯಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥

ಪ್ರಜಾಪತಯೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಇತಿ ಹುನೇತ್ ।

ಪುನಃ ಪರಿಷಿಚ್ಯ ಉಪಸ್ಥಾನಮ್ । ಗೋತ್ರಮುಚ್ಚಾರ್ಯ, ಅಭಿವಾದ್ಯ–

ಅನೇನ ಪ್ರೇತೌಪಾಸನೇನ ಹೋಮೇನ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಃ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥

ಇತಿ ಹೋಮಂ ಸಮಾಪ್ಯ ಅಗ್ನಿಂ ಮೃತ್ಪಾತ್ರೇ ನಿದಧ್ಯಾತ್ ॥ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಕರ್ತಾ ತಿಲಾನ್ ಗೃಹೀತ್ವಾ–

ಏತೋ ನ್ವಿಂದ್ರಂ ಸ್ತವಾಮ ಶುದ್ಧಂ ಶುದ್ಧೇನ ಸಾಮ್ನಾ । ಶುದ್ಧೈರುಕ್ಥೈರ್ವಾವೃಧ್ವಾಂಸಂ ಶುದ್ಧ ಆಶೀರ್ವಾನ್ ಮಮತ್ತು ॥ ಇಂದ್ರ ಶುದ್ಧೋ ನ ಆ ಗಹಿ ಶುದ್ಧಃ ಶುದ್ಧಾಭಿರೂತಿಭಿಃ । ಶುದ್ಧೋ ರಯಿಂ ನಿ ಧಾರಯ ಶುದ್ಧೋ ಮಮದ್ಧಿ ಸೋಮ್ಯಃ ॥ ಇಂದ್ರ ಶುದ್ಧೋ ಹಿ ನೋ ರಯಿಂ ಶುದ್ಧೋ ರತ್ನಾನಿ ದಾಶುಷೇ । ಶುದ್ಧೋ ವೃತ್ರಾಣಿ ಜಿಘ್ನಸೇ ಶುದ್ಧೋ ವಾಜಂ ಸಿಷಾಸಸಿ ॥ ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಪ್ರೇತಸ್ಯೋಪರಿ ವಿಕಿರೇತ್ ॥

ಮೃತಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ತ್ರಿಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕೃತ್ಯ ಕಂಠಾಭರಣಂ ಕಂಕಣಾಧಿಕಂ ಚ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಾದಮೂಲೇ ಸಮರ್ಪ್ಯ ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾತ್ । ಸರ್ವೇ ಬಾಂಧವಾಃ ಶವೋಪರಿ ತಿಲಾನ್ ಕ್ಷಿಪಂತಶ್ಚ ತ್ರಿಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕೃತ್ವಾ ನಮಸ್ಕುರ್ಯುಃ ॥

ಆಮೇಲೆ ಗೋತ್ರಾಭಿವಂದನ ಮಾಡಿ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ ಎಂದು ಆ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿಡುವುದು. ಅನಂತರ ಅಪಸವ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು 'ಏತೋ ನ್ವಿಂದ್ರಂ ಸ್ತವಾಮ............ ಸಿಷಾಸಸಿ' ಎಂದು ಎಳ್ಳನ್ನು ಶವದ ಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಬೇಕು. ಮೃತನ ಭಾರ್ಯೆಯು ಮೂರು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬಂದು ಕಂಠಾಭರಣ–ಕಂಕಣಾದಿಗಳನ್ನು ಶವದ ಪಾದಮೂಲದಲ್ಲಿಟ್ಟು ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಸಮೀಪಬಂಧುಗಳೂ ಎಳ್ಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಾ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದು.

Scanned by CamScanner

ಪ್ರೇತನಿರ್ಹರಣಪ್ರಕಾರಃ

ಶಿಬಿಕಾಂ (ನಿಶ್ರೇಣೀಂ) ವಿರಚಯ್ಯ ಶವಮ್ ಊರ್ಧ್ವಮುಖಂ ಶಾಯಯಿತ್ವಾ ಶಿಬಿಕಾಸಹಿತಂ ದೃಢಮ್ ಆಬಧ್ನೀಯಾತ್ । ಮೃತಸ್ಥಾನೇ ದ್ವಾರದೇಶೇ ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗೇ ಚಿತಾಯಾಂ ಶವಹಸ್ತೇ ಏವಂ ಪಂಚಸ್ಥಾನೇಷು ಸಕ್ತುಪಿಂಡಂ ದದ್ಯಾತ್ । ತತ್ರತ್ರ್ಯಾಮ್ನಾಯತಿಲೋದಕಂ ವಾ ದದ್ಯಾತ್ । ಕರ್ತಾ **'ಪಿತುಃ ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕಕರ್ಮಣಿ ಗೃಹಾತ್ ಶ್ಮಶಾನದೇಶಂ ಪ್ರತಿ ಶವನಿರ್ಹರಣಾಧಿಕಾರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಃ'** ಇತಿ ಸುವರ್ಣಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪುರತೋ ನಿಧಾಯ ತೇಭ್ಯಃ ಅನುಜ್ಞಾಂ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಸಮರ್ಥಾನ್ ಪ್ರೇತವಹನಾರ್ಥಂ ವೃಣೀಯಾತ್ । ತತಃ ಶಿಬಿಕಾಯಾಂ ಪ್ರೇತಂ ಪ್ರಾಕ್ಶಿರಸಂ ದಾಹದೇಶಂ ಪ್ರತಿ ನಯೇಯುಃ । ಶವಾಗ್ರೇ ಪೂರ್ವಸಂಸ್ಕೃತಾಗ್ನಿಃ ಜಲಪೂರ್ಣಮೃತ್ಕುಂಭಶ್ಚ । ಪುತ್ರೇಣ ಶಿರೋದೇಶೇ ಶವೋ ಗ್ರಹೀತವ್ಯಃ । ಪ್ರೇತಾಗ್ನ್ಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಅನ್ಯೇನ ನ ಗಂತವ್ಯಮ್ । ಸರ್ವೇ ಬಾಂಧವಾಃ ನಿವೀತಿನಃ ಅಪ್ರಾವರಣಾಃ ಮುಕ್ತಕೇಶಾಃ ವೃದ್ಧಪುರಸ್ಸರಾಃ ಪ್ರೇತಮನುಗಚ್ಛೇಯುಃ । ಆಚಾರವಿಶೇಷಾತ್ ತ್ರಿಪಥಮಧ್ಯೇ ಪ್ರೇತಶಿಬಿಕಾಂ ನಿಧಾಯ । ಭೂಮೌ ತಿಲಾಕ್ಷತಹಿರಣ್ಯಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಕರ್ತಾ–

ಇಮೇ ಜೀವಾ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಯಾಮಾಯನಃ ಸಂಕುಸುಕೋ ಮೃತ್ಯುಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಪ್ರೇತಮುಖಾವಲೋಕನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಇಮೇ ಜೀವಾ ವಿ ಮೃತೈರಾವವೃತ್ರನ್ನಭೂದ್ಭದ್ರಾ ದೇವಹೂತಿರ್ನೋ ಅದ್ಯ । ಪ್ರಾಂಚೋ ಅಗಾಮ ನೃತಯೇ ಹಸಾಯ

ಪ್ರೇತನಿರ್ಹರಣಪ್ರಕಾರ– ಮೃತಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ, ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಚಿತೆಯಲ್ಲಿ, ಶವಹಸ್ತದಲ್ಲಿ – ಸಕ್ತುಪಿಂಡ ಇಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಅಥವಾ ತಿಲೋದಕವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಶವನಿರ್ಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡ ಇಟ್ಟು ಸಮರ್ಥರಾದ ಶವವಾಹಕರನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸುವುದು. ಎಲ್ಲರೂ ಉಪವೀತವನ್ನು ಮಾಲಾಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಲೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮುಚ್ಚದಂತೆ ವಸ್ತ್ರ ಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಶವದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಶಿಕ್ಯ(ನೆಲುವು)ದಲ್ಲಿರಿಸಿ, ಜಲಕುಂಭಸಹಿತ ಮಗನು ಶವದ ಶಿರೋದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಉಳಿದವರು ಉಳಿದ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಚಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಗಲಲ್ಲಿರಿಸಿ ದಹನಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಬೇಕು. ಅಗ್ನಿ–ಶವಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಯಾರೂ ಸುಳಿಯಬಾರದು.

ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಶವವನ್ನು ಕೆಳಗಿರಿಸಿ ಆಚ್ಛಾದಿತವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸರಿಸಿ, **'ಇಮೇ ಜೀವಾ... ದಧಾನಾಃ'** ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶವದ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ದ್ರಾಘೀಯ ಆಯುಃ ಪ್ರತರಂ ದಧಾನಾಃ ॥ ಇತಿ ಮುಖವಸ್ತ್ರಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಪ್ರೇತಮುಖಾವಲೋಕನಂ ಕೃತ್ವಾ ತತ್ರ ಸಕ್ತುಪಿಂಡದ್ವಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರೇತಮುಖಮಾಚ್ಛಾದ್ಯ ಪಾರ್ಶ್ವಯೋಃ–

ಅತಿ ದ್ರವೇತಿ ದ್ವಯೋಃ ಯಮಶ್ವಾನೌ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಮಾರ್ಗೇ ಪಿಂಡದಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಅತಿ ದ್ರವ ಸಾರಮೇಯೌ ಶ್ವಾನೌ ಚತುರಕ್ಷೌ ಶಬಲೌ ಸಾಧುನಾ ಪಥಾ । ಅಥಾ ಪಿತೄನ್ ತ್ಸುವಿದತ್ರಾ ಉಪೇಹಿ ಯಮೇನ ಯೇ ಸಧಮಾದಂ ಮದಂತಿ ॥ ಶವಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣೇ ಶ್ಯಾಮಾಯ ಅಯಂ ಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ಯೌ ತೇ ಶ್ವಾನೌ ಯಮ ರಕ್ಷಿತಾರೌ ಚತುರಕ್ಷೌ ಪಥಿರಕ್ಷೀ ನೃಚಕ್ಷಸೌ । ತಾಭ್ಯಾಮೇನಂ ಪರಿ ದೇಹಿ ರಾಜನ್ ಸ್ವಸ್ತಿ ಚಾಸ್ಮಾ ಅನಮೀವಂ ಚ ಧೇಹಿ ॥ ಪ್ರೇತವಾಮಭಾಗೇ ಶಬಲಾಯ ಅಯಂ ಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ಇತಿ ಪಿಂಡದ್ವಯಂ ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ । ತತಃ ಪುರಸ್ಥವಾಹಕಾಃ ಪಶ್ಚಾತ್ ಪಶ್ಚಾದ್ವಾಹಕಾಃ ಪುರಃ ವಹೇಯುಃ । ಶಿಬಿಕಾಮ್ ಉದುಹ್ಯ ದಹನದೇಶಂ ಗತ್ವಾ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕೃತ್ಯ ಅಗ್ನಿಂ ವಾಯವ್ಯದೇಶೇ, ಜಲಭಾಂಡಮ್ ಈಶಾನ್ಯೇ, ಶವಂ ವಾಯವ್ಯೇ ಆಗ್ನೇಯಶಿರಸ್ಕಂ ನಿದಧ್ಯಾತ್ ॥

ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪುನಃ ಆಚ್ಛಾದನ ಮಾಡಿ ಎರಡು ಸಕ್ತುಪಿಂಡಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ‘ಅತಿ ದ್ರವ ಸಾರಮೇಯೌ.... । ....ಸಧಮಾದಂ ಮದಂತಿ ॥ ಯೌ ತೇ ಶ್ವಾನೌ..... । ...... ಚ ಧೇಹಿ ॥’ ಎಂಬ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಶವದ ಬಲ–ಎಡ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲೇ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನಕ್ರಮ ಹಲವರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಬಳಿಕ ಶವವಾಹಕರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನವರು ಮುಂದೆಯೂ ಮುಂದಿನವರು ಹಿಂದೆಯೂ ಆಗಿ ಶವವನ್ನು ಹೆಗಲ ಮೇಲೇರಿಸಿ ದಹನಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣವಾಗಿ ತಂದು ವಾಯವ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗ್ನೇಯಕ್ಕೆ ತಲೆ ಇರುವಂತೆ ಇರಿಸಿ, ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ವಾಯವ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ನೀರನ್ನು ಈಶಾನ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇಡಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕವಿಧಿಃ

ಕರ್ತಾ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ–(ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ....ಶರ್ಮಣಃ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವವಿಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಮ್ ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ತದಂಗಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ಕೃತ್ವಾ–

ಉಪ ಸರ್ಪೇತ್ಯಸ್ಯ ಸಂಕುಸುಕಃ ಪಿತೃಮೇಧಾಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಭೂಮಿಪ್ರಾರ್ಥನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಉಪ ಸರ್ಪ ಮಾತರಂ ಭೂಮಿಮೇತಾಮುರುವ್ಯಚಸಂ ಪೃಥಿವೀಂ ಸುಶೇವಾಮ್ । ಊರ್ಣಮ್ರದಾ ಯುವತಿರ್ದಕ್ಷಿಣಾವತ ಏಷಾ ತ್ವಾ ಪಾತು ನಿರ್ಋತೇರುಪಸ್ಥಾತ್ ॥

ಅಪಸರ್ಪಂತು ತೇ ಪ್ರೇತಾ ಯೇ ಕೇಚಿದಿಹ ಪೂರ್ವಜಾಃ ।
ಸ್ವಸ್ತಿ ನಃ ಕೃಣುತಾಮಾಶು ಆಪಾತಃ ಪುನರಾಗಮತ್ ॥ ಇತಿ ಭೂಮಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ–

ದಿವಿ ಜಾತಾ ಅಪ್ಸು ಜಾತಾ ಯಾ ಜಾತಾ ಓಷಧೀಭ್ಯಃ ।
ಅಥೋ ಯಾ ಅದ್ರಿಜಾ ಅಪಸ್ತಾ ನಃ ಶುಂಧಂತು ಶುಂಧನೀಃ ॥ ಇತಿ ಸ್ಥಲಶುದ್ಧಿಂ ಕೃತ್ವಾ–

ಅಪೇತೇತಿ ಯಮಃ ಪಿತರಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಭೂಮಿಪ್ರೋಕ್ಷಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕ ವಿಧಿ– ದೇಶಕಾಲವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಅಪಸವ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು 'ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ।' ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಅಧಿಕಾರಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡ ಇಟ್ಟು 'ಉಪ ಸರ್ಪ.... ನಿರ್ಋತೇರುಪಸ್ಥಾತ್ ॥ ಅಪಸರ್ಪಂತು..... ಪುನರಾಗಮತ್ ॥' ಎಂದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ 'ದಿವಿ ಜಾತಾ...... ಶುಂಧನೀಃ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸ್ಥಲಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ಅಪೇತ ವೀತ ವಿ ಚ ಸರ್ಪತಾತೋಽಸ್ಮಾ ಏತಂ ಪಿತರೋ ಲೋಕಮಕ್ರನ್ । ಅಹೋಭಿರದ್ಭಿರಕ್ತುಭಿರ್ವ್ಯಕ್ತಂ ಯಮೋ ದದಾತ್ವವಸಾನಮಸ್ಮೈ ॥ ಇತಿ ಚೂತಪಲ್ಲವೈಃ ದಾಹಸ್ಥಲಂ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೀಯಮ್ ॥

ತತಃ ಆಯಸೇನ ಗರ್ತಮಧ್ಯೇ–

ಯಮಾಯ ದಹನಪತಯೇ ಚೋಲ್ಲಿಖಾಮಿ । ಇತ್ಯೇಕಾಂ ರೇಖಾಮ್ ಆಗ್ನೇಯಾಭಿಮುಖಾಂ ದಕ್ಷಿಣಾಪವರ್ಗಮುಲ್ಲಿಖ್ಯ–

ಕಾಲಾಯ ದಹನಪತಯೇ ಚೋಲ್ಲಿಖಾಮಿ । ಇತ್ಯುತ್ತರತಃ ।

ಮೃತ್ಯವೇ ದಹನಪತಯೇ ಚೋಲ್ಲಿಖಾಮಿ । ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣತಃ ಏವಂ ದಕ್ಷಿಣಸಂಸ್ಥಂ ರೇಖಾತ್ರಯಂ ವಿಲಿಖ್ಯ ಗರ್ತೇ ತಿಲಾನ್ ಪ್ರಕ್ಷಿಪೇತ್ ।

ಯಮಾಯ ದಹನಪತಯೇ ಪಿತೃಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ । ಕಾಲಾಯ ದಹನಪತಯೇ ಪಿತೃಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ । ಮೃತ್ಯವೇ ದಹನಪತಯೇ ಪಿತೃಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ ॥ ಇತಿ ತಿಲೋದಕಂ ದತ್ವಾ, ಶ್ವೇತಪಾಷಾಣಖಂಡತ್ರಯಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ತಿಲೋದಕಂ ದತ್ವಾ, ಏಕಂ ಕಾಷ್ಠಂ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರಂ ನಿಧಾಯ– **'ಚಿತಿರ್ಯೋರ್ಜಾ'** ಇತಿ ಬ್ರೂಯಾತ್ । ಚಿತಿಂ ಶವದಹನಪರ್ಯಾಪ್ತಾಂ ಕುಶಲಃ ಕುರ್ಯಾತ್ । ತದುಪರಿ ಬರ್ಹಿರಾಸ್ತೀರ್ಯ ಪ್ರೇತಮ್ ಅಗ್ನೇರುತ್ತರತೋ ನೀತ್ವಾ ಚಿತೌ ದಕ್ಷಿಣಶಿರಸ್ಕಂ ನಿವೇಶಯೇತ್ । ಮಂತ್ರಃ–

'ಅಪೇತ ವೀತ......... ದದಾತ್ವವಸಾನಮಸ್ಮೈ ॥' ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶವದಹನಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಮಾವಿನ ಎಲೆಗಳಿಂದ ಪಂಚಗವ್ಯವನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಚಿತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಳಿನಷ್ಟು ಉದ್ದ ಚಿಕ್ಕ ಹೊಂಡ ಮಾಡಿ ಆ ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ **'ಯಮಾಯ........ ಚೋಲ್ಲಿಖಾಮಿ । ಕಾಲಾಯ.... ಚೋಲ್ಲಿಖಾಮಿ । ಮೃತ್ಯವೇ......... ಚೋಲ್ಲಿಖಾಮಿ ।'** ಎಂದು ಆಗ್ನೇಯಾಂತವಾಗಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಎಡ, ಬಲಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ ಬರೆದು ಎಳ್ಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲಬೇಕು. ಆ ರೇಖೆಗಳಿಗೆ ತಿಲೋದಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರೇಖೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿಳಿವರ್ಣದ ಚಿಕ್ಕ ಮೂರು ಶಿಲಾಖಂಡಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆಯೂ ತಿಲೋದಕ ಕೊಡಬೇಕು. **'ಚಿತಿರ್ಯೋರ್ಜಾ'** ಎಂದು ಮಧ್ಯರೇಖೆಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಕುಶಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಶವದಹನಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಚಿತೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಶವವನ್ನು

Scanned by CamScanner

ಯಸ್ಯಾಗ್ನಯೋ ಜುಹ್ವತೋ ಮಾಂಸಕಾಮಾಃ ಸಂಭಕ್ಷಯಂತೋ ಯಜಮಾನಮಾಂಸಮ್ ।
ಜಾನಂತು ತೇ ಹವಿಷೇ ಸಾದಿತಾಯ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಮಿಮಂ ಪ್ರೇತಂ ನಯಂತು ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಧನುರ್ಹಸ್ತಾದಾದದಾನ ಇತಿ ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಸಂಕುಸುಕಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ರಜ್ಜುಚ್ಛೇದನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಧನುರ್ಹಸ್ತಾದಾದದಾನೋ ಮೃತಸ್ಯಾಸ್ಮೇ ಕ್ಷತ್ರಾಯ ವರ್ಚಸೇ ಬಲಾಯ । ಅತ್ರೈವ ತ್ವಮಿಹ ವಯಂ ಸುವೀರಾ ವಿಶ್ವಾಃ ಸ್ಪೃಧೋ ಅಭಿಮಾತೀರ್ಜಯೇಮ ॥ ಇತಿ ಶವಬಂಧನರಜ್ಜುಂ ಛಿಂದ್ಯಾತ್ ॥

ತತಃ ಪ್ರೇತಾಚ್ಛಾದಕವಸ್ತ್ರಂ ಚಾಂಡಾಲೇಭ್ಯಃ ದೇಯಮ್ । ಪೃಥಕ್ ದಾಹಯೇದಿತಿ ಕೇಚಿತ್ । ತತಃ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಮುಖೇ ನಾಸಿಕಾದ್ವಯೇ–ಚಕ್ಷುರ್ದ್ವಯೇ–ಶ್ರೋತ್ರದ್ವಯೇ ಏವಂ ಸಪ್ತಛಿದ್ರೇಷು ಹಿರಣ್ಯಶಕಲಾನಿ ತದಭಾವೇ ಆಜ್ಯಬಿಂದೂನ್ ಪ್ರಕ್ಷಿಪೇತ್ ಮಂತ್ರಾಃ–

ಚಿತ್ತಮಾಜ್ಯಮಾಸೀಇತ್ । ವಾಗ್ವೇದಿರಾಸೀಇತ್ । ಆಧೀತಂಬರ್ಹಿರಾಸೀಇತ್ । ಕೇತೋಅಗ್ನಿರಾಸೀಇತ್ । ವಿಜ್ಞಾತಮಗ್ನಿದಾಸೀಇತ್ । ಪ್ರಾಣೋಹವಿರಾಸೀಇತ್ । ಸಾಮಾಧ್ವರ್ಯುರಾಸೀಇತ್ । ವಾಚಸ್ಪತಿರ್ಹೋತಾಸೀಇತ್ । ಮನಉಪವಕ್ತಾಸೀಇತ್ । ತೇ ವಾ ಏತಂ ಗ್ರಹಮಗೃಹ್ಣತ ।

ವಾಚಸ್ಪತೇ ವಿಧೇನಾಮನ್ । ವಿಧೇಮತೇ ನಾಮ । ವಿಧೇಸ್ತ್ವಮಸ್ಮಾಕಂ ನಾಮ ದ್ಯಾಂ ಗಚ್ಛ ॥

ತರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಚಿತೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೂ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಮಂತ್ರೋಕ್ತಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಳಿಕ **'ಯಸ್ಯಾಗ್ನಯೋ .... ನಯಂತು ಸ್ವಾಹಾ'** ಎನ್ನುತ್ತಾ ಚಿತೆಯ ಮೇಲೆ (ಕೃಷ್ಣಾಜಿನವನ್ನು ಊರ್ಧ್ವರೋಮಗಳಿರುವಂತೆ ಇಟ್ಟು) ದರ್ಭೆ ಹರಡಿ ಚಟ್ಟಸಹಿತ ಶವವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಶಿರವಿರುವಂತೆ ಚಿತೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಬೇಕು. **'ಧನುರ್ಹಸ್ತಾದಾದದಾನೋ .... ಅಭಿಮಾತೀರ್ಜಯೇಮ ।'** ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಚಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ ಶವದ ಬಂಧನವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಆಚ್ಛಾದಿತವಸ್ತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಚಾಂಡಾಲರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಗ್ನಿಗೆ ಹಾಕಬಹುದು. ಅನಂತರ ಶವದ ಬಾಯಿ–ಮೂಗು–ಕಣ್ಣು–ಕಿವಿಯ ರಂಧ್ರಗಳಿಗೆ ಹಿರಣ್ಯಚೂರು(ಆಜ್ಯಬಿಂದು)ಗಳನ್ನು **'ಚಿತ್ತಮಾಜ್ಯಮಾಸೀಇತ್.............. ನಾಮ ದ್ಯಾಂ ಗಚ್ಛ'** ಎಂದು ಹಾಕಬೇಕು.

ಪ್ರೇತಮುಖೇ ತುಲಸೀದಲಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖಃ ಸನ್ ಪೈತೃಮೇಧಿಕಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಅಧಿಕಾರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಇತಿ (ಉಪವೀತೀ) ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ವಿಧಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾತ್ ।

ಅಥ ಔಪಾಸನಾಗ್ನಿಂ 'ಕ್ರವ್ಯಾದಮಗ್ನಿಂ' ವಿಭಾವ್ಯ ಅಗ್ನಿಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಅನ್ವಾಧಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಔದುಂಬರಸಮಿದ್ದ್ವಯಮಾದಾಯ–

ಅಸ್ಮಿನ್ನಗ್ನೌ ಚಿತಿಮಿಧ್ಮಂ ಶವಂ ಹವಿಃ ವಿಪರೀತಾಘಾರವತ್ತಂತ್ರೇಣ ಅಗ್ನಿಂ ಕಾಮಂ ಲೋಕಮ್ ಅನುಮತಿಂ ಚೈತಾಃ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಃ ಆಜ್ಯೇನ ಪ್ರೇತಂ ಪ್ರೇತೋರಸಿ ಆಜ್ಯೇನ ಯಕ್ಷ್ಯೇ । ಸಮಿದ್ದ್ವಯಂ ಹುತ್ವಾ– (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)

ಆಚಾರಾತ್ ಕರ್ತಾ ಬಾಂಧವಾಶ್ಚ ಶವಸ್ಯ ಉಪರಿ ಕಾಷ್ಠಾನಿ ನಿದಧ್ಯುಃ । ತತಃ ಕರ್ತಾ ಚಿತಿಸಹಿತಾಗ್ನೇಃ ಪರಿಸಮೂಹನಂ (ಪರಿಸ್ತರಣಂ) ಚಾಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೀಂ–ಆಜ್ಯಸ್ಥಾಲೀಂ–ಸ್ರುವಂ ಜಲಗಂಧಾಕ್ಷತಸಹಿತಂ ಚಮಸಂ ಚ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ದರ್ಭಶಕಲಂ ನಿಧಾಯ–

ಇಮಮಗ್ನ ಇತಿ ದಮನೋಽಗ್ನಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಚಮಸಾಭಿಮಂತ್ರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಇಮಮಗ್ನೇ ಚಮಸಂ ಮಾ ವಿ ಜೀಹ್ವರಃ ಪ್ರಿಯೋ ದೇವಾನಾಮುತ ಸೋಮ್ಯಾನಾಮ್ । ಏಷ ಯಶ್ಚಮಸೋ ದೇವಪಾನಸ್ತಸ್ಮಿನ್ ದೇವಾ ಅಮೃತಾ ಮಾದಯಂತೇ ॥

ಇತಿ ಜಲಸಹಿತಮೃತ್ಕುಂಭರೂಪಸ್ಯ ಚಮಸಸ್ಯಾಭಿಮಂತ್ರಣಂ ಕೃತ್ವಾ. ತೂಷ್ಣೀಮ್ ಆಜ್ಯಮ್ ಉತ್ಪೂಯ ಔದುಂಬರಪತ್ರಂ ಸ್ರುವಂ

ಬಳಿಕ ಸಂಕಲ್ಪಪೂರ್ವಕ 'ಪೈತೃಮೇಧಿಕಾಖ್ಯಂ ...... । ....ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ।' ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮದಂಡವಿಟ್ಟು ಔಪಾಸನಾಗ್ನಿಯನ್ನು ತ್ರಿಕೋಣಾಕಾರ–ಮಂಡಲದಲ್ಲಿಟ್ಟು 'ಕ್ರವ್ಯಾದಂ ಅಗ್ನಿಂ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ಅತ್ತಿಸಮಿಧೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು 'ಅಸ್ಮಿನ್ನಗ್ನೌ .... ಯಕ್ಷ್ಯೇ ।' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಮಿಧೆಯನ್ನು ಹೋಮಿಸಬೇಕು. ಅಪಸವ್ಯದಿಂದ ಚಿತಿಸಹಿತಪರಿಸಮೂಹನ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. 'ಇಮಮಗ್ನೇ ಚಮಸಂ...... । ....ಮಾದಯಂತೇ ।' ಎಂದು ಮಣ್ಣಿನ ಕುಂಭಜಲವನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಣ ಮಾಡಿ ತುಪ್ಪ ಹಾಗೂ ಅತ್ತಿಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಮಾರ್ಜನಗೊಳಿಸಿ,

Scanned by CamScanner

ಸಂಮೃಜ್ಯ ತೂಷ್ಣೀಮ್ ಅಗ್ನಿಮಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮಲಂಕೃತ್ಯ ವಾಮಜಾನು ಪಾತಯಿತ್ವಾ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಪರಾಚೀನಪಾಣಿಃ ಸ್ರುವೇಣಾಜ್ಯಮಾದಾಯ ಅಗ್ನೇಃ ಆಗ್ನೇಯಾದ್ವಾಯವ್ಯಾಂತಂ ಐಶಾನಾತ್ ನೈರ್ಋತ್ಯಾಂತಂ ಆಘಾರಹೋಮಂ ತೂಷ್ಣೀಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಧಾನಾಹುತೀರ್ಜುಹುಯಾತ್ ।

ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಕಾಮಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಕಾಮಾಯೇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಲೋಕಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಲೋಕಾಯೇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಅನುಮತಯೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಅನುಮತಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಇತಿ ಆಜ್ಯಂ ಹುತ್ವಾ ಪುನಃ ಆಜ್ಯಮಾದಾಯ–

ಅಸ್ಮಾದ್ವೈ ತ್ವಮಜಾಯಥಾ ಅಯಂ ತ್ವದಭಿಜಾಯತಾಮ್ । ಅಸೌ ಸ್ವರ್ಗಾಯ ಲೋಕಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಇತಿ ಪ್ರೇತಸ್ಯೋರಸಿ ಜುಹುಯಾತ್ । ಪ್ರೇತಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಇತಿ ವದೇತ್ । ಏವಂ ಪಂಚಾಹುತೀಃ ಹುತ್ವಾ ತತಃ ಸಕ್ತುಪಿಷ್ಟೇನ (ಅಪೂಪಪಂಚಕಂ) ಪಂಚಪಿಂಡಾನ್ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಲಲಾಟೇ–ಮುಖೇ–ಬಾಹುದ್ವಯೇ–ಹೃದಯೇ ಚೇತಿ ನಿದಧ್ಯಾತ್ ॥ ತತ್ರ ಮಂತ್ರಾಃ–

ಅಗ್ನೇರ್ವರ್ಮೇತಿ ದಮನೋಽಗ್ನಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಲಲಾಟೇ ಮುಖೇ ಚ ಪಿಂಡದಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಅಗ್ನೇರ್ವರ್ಮ ಪರಿ ಗೋಭಿರ್ವ್ಯಯಸ್ವ ಸಂ ಪ್ರೋರ್ಣುಷ್ವ ಪೀವಸಾ ಮೇದಸಾ ಚ । ನೇತ್ವಾ ಧೃಷ್ಣುರ್ಹರಸಾ ಜರ್ಹೃಷಾಣೋ ದಧೃಗ್ವಿಧಕ್ಷ್ಯನ್ ಪರ್ಯಂಖಯಾತೇ ॥ ಇತಿ ಲಲಾಟೇ ಮುಖೇ ಚ ದ್ವೌ ಪಿಂಡೌ ದತ್ವಾ–

ಅತಿ ದ್ರವೇತಿ ಮಂತ್ರದ್ವಯಸ್ಯ ಯಮಶ್ವಾನೌ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಬಾಹುದ್ವಯೇ ಹೃದಯೇ ಚ ಸಕ್ತುಪಿಂಡದಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ ಎಡದ ಜಾನುವನ್ನು ಭೂಮಿಗಿಟ್ಟು ಆಗ್ನೇಯದಿಂದ ವಾಯವ್ಯ ತನಕವೂ ಈಶಾನ್ಯದಿಂದ ನೈಋತ್ಯ ತನಕವೂ ವಿಪರೀತಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆಘಾರಹೋಮ ಮಾಡಿ ಪ್ರಧಾನಾಹುತಿ ಕೊಡಬೇಕು. 'ಅಗ್ನಯೇ........ । ಕಾಮಾಯ .... । ಲೋಕಾಯ........ । ಅನುಮತಯೇ........ ' ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಹುತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ 'ಅಸ್ಮಾದ್ವೈ ತ್ವಮಜಾಯಥಾ....... ಲೋಕಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಪ್ರೇತಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ । ಎಂದು ಚಿತೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಶವದ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಆಹುತಿ ನೀಡುವುದು. ಅನಂತರ ಐದು ಸಕ್ತುಪಿಂಡಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ 'ಅಗ್ನೇರ್ವರ್ಮ.......... ಪರ್ಯಂಖಯಾತೇ । ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶವದ ಹಣೆ ಮತ್ತು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಎರಡನ್ನೂ–

Scanned by CamScanner

ಅತಿ ದ್ರವ ಸಾರಮೇಯೌ .... । ....ಸಧಮಾದಂ ಮದಂತಿ । ಯೌ ತೇ ಶ್ವಾನೌ ...... । ...... ಚ ಧೇಹಿ ॥ ಇತಿ ಬಾಹುದ್ವಯೇ ಪಿಂಡದ್ವಯಂ ಹೃದಯೇ ಏಕಃ ಪಿಂಡ ಇತ್ಯೇವಂ ಪಂಚ ಸಕ್ತುಪಿಂಡಾನ್ ದದ್ಯಾತ್ ।

ಪಂಚಕಾದಿದಾಹವಿಧಿಃ

ಪಂಚಕಮರಣೇ ಶವಸಮೀಪೇ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ– ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ....ಶರ್ಮಣಃ ಪಿತುಃ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಂಚಕನಕ್ಷತ್ರಮರಣಸೂಚಿತ–ವಂಶಾರಿಷ್ಟವಿನಾಶಾರ್ಥಂ ಪಂಚಕವಿಧಿಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ದರ್ಭಮಯೀಃ ಯವಪಿಷ್ಟಾನುಲಿಪ್ತಾ ಊರ್ಣಾಸೂತ್ರವೇಷ್ಟಿತಾಃ ಪಂಚ ಪ್ರತಿಮಾಃ ಕೃತ್ವಾ ತಾಸು ಧನಿಷ್ಠಾದಿಪಂಚನಕ್ಷತ್ರದೇವತಾ ಅಭಿಮಂತ್ರಯೇತ್ ।

ಧನಿಷ್ಠಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿಭ್ಯೋ ವಸುಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಶತಭಿಷಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಯೇ ವರುಣಾಯ ನಮಃ । ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಯೇ ಅಜೈಕಪದೇ ನಮಃ । ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಯೇ ಅಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯಾಯ ನಮಃ । ರೇವತೀನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಯೇ ಪೂಷ್ಣೇ ನಮಃ ॥ ಇತಿ ನಾಮಮಂತ್ರೈಃ ಅಭಿಮಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಥಮಾಂ ಪ್ರತಿಮಾಂ ಶವಸ್ಯ ಶಿರಸಿ, ದ್ವಿತೀಯಾಂ ನೇತ್ರಯೋಃ, ತೃತೀಯಾಂ ವಾಮಕುಕ್ಷೌ ಚತುರ್ಥೀಂ ನಾಭೌ, ಪಂಚಮೀಂ ಪಾದಯೋಃ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ತದುಪರಿ ತಾಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಾಮಮಂತ್ರೈಃ ಘೃತಾಹುತೀರ್ಹುನೇತ್ । ಮಂತ್ರಾಃ–

ಪ್ರೇತವಾಹಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಪ್ರೇತವಾಹಾಯೇದಂ ನ ಮಮ ॥

'ಅತಿ ದ್ರವ ಸಾರಮೇಯೌ .... । .... ಸಧಮಾದಂ ಮದಂತಿ ॥ ಯೌ ತೇ ಶ್ವಾನೌ........ । .... ಚ ಧೇಹಿ ।' ಈ ಎರಡು ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಬಾಹುದ್ವಯಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನ್ನೂ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನೂ – ಹೀಗೆ ಐದು ಪಿಂಡಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕು.

ಪಂಚಕಾದಿ ದಾಹವಿಧಿ–

ಧನಿಷ್ಠಾದಿ ಐದು ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮರಣವಾದರೆ ಸಂಕಲ್ಪಪೂರ್ವಕ ಐದು ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ದರ್ಭೆಗಳಿಂದ ಮಾಡಿ ಯವ (ಅಥವಾ ಅಕ್ಕಿ) ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಲೇಪಿಸಿ ಉಣ್ಣೆ ನೂಲಿನಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸುತ್ತಿ ಐದು ನಕ್ಷತ್ರದೇವತೆಗಳನ್ನು ನಾಮಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಆವಾಹಿಸಿ,

Scanned by CamScanner

ಪ್ರೇತಸಖಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಪ್ರೇತಸಖಾಯೇದಂ ನ ಮಮ ॥

ಪ್ರೇತಪಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಪ್ರೇತಪಾಯೇದಂ ನ ಮಮ ॥

ಪ್ರೇತಭೂಮಿಪಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಪ್ರೇತಭೂಮಿಪಾಯೇದಂ ನ ಮಮ ॥

ಪ್ರೇತಹರ್ತ್ರೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಪ್ರೇತಹರ್ತ್ರ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ತತಃ ತದುಪರಿ–

ಯಮಾಯ ಸೋಮಂ ಯಮೋ ಯಮೋಽನುಷ್ಟುಪ್ ।

ಯಮಾಯ ಸೋಮಂ ಸುನುತ ಯಮಾಯ ಜುಹುತಾ ಹವಿಃ । ಯಮಂ ಹ ಯಜ್ಞೋ ಗಚ್ಛತ್ಯಗ್ನಿದೂತೋ ಅರಂಕೃತಃ ॥

ತಿಲೋದಕಂ ದದ್ಯಾತ್ ।

ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ವಸಿಷ್ಠೋ ರುದ್ರೋಽನುಷ್ಟುಪ್ ।

ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ಯಜಾಮಹೇ ಸುಗಂಧಿಂ ಪುಷ್ಟಿವರ್ಧನಮ್ । ಉರ್ವಾರುಕಮಿವ ಬಂಧನಾನ್ಮೃತ್ಯೋರ್ಮುಕ್ಷೀಯ ಮಾಮೃತಾತ್ ॥

ತಿಲೋದಕಂ ದತ್ವಾ ಪುತ್ತಲೈಃ ಸಹ ಪ್ರೇತಂ ದಹೇತ್ ॥

ಪ್ರೇತವಾಹಾದಿ 'ಪ್ರೇತವಾಹಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । .... । ...... । .... । ...... । ಪ್ರೇತಹರ್ತ್ರ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥' ಈ ಐದು ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಶವದ ಶಿರ–ಕಣ್ಣು–ಹೊಟ್ಟೆಯ ಎಡಬದಿಯಲ್ಲಿ–ನಾಭಿ–ಪಾದ ಹೀಗೆ ಐದು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ 'ಯಮಾಯ ಸೋಮಂ..... । ....ಅರಂಕೃತಃ ॥ ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ..... । .... ಮಾಮೃತಾತ್ ॥' ಈ ಎರಡು ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಶವದ ಜೊತೆ ದಹನ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ತ್ರಿಪಾದನಕ್ಷತ್ರ–ದ್ವಿಪುಷ್ಕರ–ತ್ರಿಪುಷ್ಕರ ತಿಥಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೃತಪಟ್ಟರೂ ಪುತ್ತಲವಿಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ತ್ರಿಪಾದ್ಯಕ್ಷಮರಣೇ ವಿಧಿಃ –

ಅದ್ಯೇತ್ಯಾದಿ..... (ಅಪಸವ್ಯಮ್) ...... ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪಿತುಃ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ತ್ರಿಪಾದನಕ್ಷತ್ರಮರಣಸೂಚಿತವಂಶಾರಿಷ್ಟವಿನಾಶಾರ್ಥಂ ತದ್ವಿಧಿಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಪೂರ್ವವತ್ಪುತ್ತಲಿಕಾತ್ರಯಂ ನಿರ್ಮಾಯ ಸಂಪೂಜ್ಯ ದಾಹಸಮಯೇ ಪ್ರಥಮಾಂ ಶಿರಸಿ, ದ್ವಿತೀಯಾಂ ನೇತ್ರಯೋಃ, ತೃತೀಯಾಂ ಕುಕ್ಷೌ ಏವಂ ನ್ಯಸ್ಯ, ಪ್ರೇತವಾಹಾಯ, ಪ್ರೇತಸಖಾಯ, ಪ್ರೇತಪಾಯ ಪೂರ್ವವತ್ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಉದಕಧಾರಾಂ ದತ್ತ್ವಾ । 'ಯಮಾಯ ಸೋಮಂ', 'ತ್ರ್ಯಂಬಕ'ಮಿತಿಮಂತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ತಿಲೋದಕಂ ದತ್ತ್ವಾ ದಹೇತ್ ॥

ವಹ ವಪಾಂ ಜಾತವೇದಃ ಪಿತೃಭ್ಯೋ ಯತ್ರೈನಾನ್ವೇತ್ಥ ನಿಹಿತಾನ್ ಪರಾಕೇ । ಕುಲ್ಯಾ ಉಗ್ರತಾಃ ಕ್ಷರಂತು ಸತ್ಯಾ ಏತಾ ಆಶಿಷಃ ಸಂತು ಕಾಮೈಃ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಗ್ನಯೇ ಜಾತವೇದಸ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಇತಿ ವದೇತ್ । ತತಃ ದಹನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ।

ದಹನವಿಧಿಃ

ಕರ್ತಾ ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರಜ್ವಾಲ್ಯ ಉಲ್ಮುಕಂ (ಪುಂಸಃ) ಶಿರೋದೇಶೇ (ಸ್ತ್ರಿಯಃ ಪಾದದೇಶೇ) ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ ।

ಕ್ರವ್ಯಾದಮಿತಿ ದಮನೋಽಗ್ನಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಅಗ್ನಿಪ್ರಜ್ವಲನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಕ್ರವ್ಯಾದಮಗ್ನಿಂ ಪ್ರ ಹಿಣೋಮಿ ದೂರಂ ಯಮರಾಜ್ಞೋ ಗಚ್ಛತು ರಿಪ್ರವಾಹಃ । ಇಹೈವಾಯಮಿತರೋ ಜಾತವೇದಾ ದೇವೇಭ್ಯೋ ಹವ್ಯಂ ವಹತು ಪ್ರಜಾನನ್ ॥ ಇತಿ ॥

ದಹನವಿಧಿ–

ಯಜಮಾನನು ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಗೊಳಿಸಿ ಸೂಟೆ(ತೆಂಗಿನ ಸೋಗೆಯ ಕಂತೆ)ಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ ಶಿರಃಪ್ರದೇಶ(ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪಾದದೇಶ)ದಲ್ಲಿ 'ಕ್ರವ್ಯಾದಮಗ್ನಿಂ ..... । ..... ಪ್ರಜಾನನ್ ॥' ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು 'ತ್ವಂ ಭೂತಕೃತ್ ....ಮೃತಂ ನಯ ॥' ಶ್ಲೋಕವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಚಿತೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಕೊಡಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ತ್ವಂ ಭೂತಕೃಜ್ಜಗದ್ಯೋನೇ ತ್ವಂ ಲೋಕಪರಿಪಾಲಕಃ ।
ಉಕ್ತಸ್ಸಂಹಾರಕಸ್ತಸ್ಮಾದೇನಂ(ನಾಂ) ಸ್ವರ್ಗಂ ಮೃತಂ(ತಾಂ) ನಯ ॥

ತತಃ ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣಮಂತ್ರೈಃ ಚಿತೌ ವಸ್ತ್ರೇಣ ಪಲ್ಲವೈಃ ವಾ ವೀಜಯೇತ್ । ತತ್ರ ಮಂತ್ರಾಃ–

ವಾತಾಸ್ತೇ ವಾಂತು ಪಥಿ ಪುಣ್ಯಗಂಧಾ ಮನಃಸುಖಾ ಗಾತ್ರಸುಖಾನುಲೋಮಾಃ । ತ್ವಚಃ ಸುಖಾ ಮಾಂಸಸುಖಾ ಅಸ್ಥಿಸೌಖ್ಯಾ ವಹಂತು ತ್ವಾಂ ಮರುತಃ ಸುಕೃತಾಂ ಯತ್ರ ಲೋಕಾಃ ॥

ಇಮಾ ಆಪೋ ಮಧುಮತ್ಯೋಽಸ್ಮಿಂಸ್ತೇ ಲೋಕ ಉಪದುಹ್ಯಂತಾಮಕ್ಷೀಯಮಾಣಾಃ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ ॥ ಇಮಾ ಆಪೋ ಮಧುಮತ್ಯೋಽಂತರಿಕ್ಷೇ ತೇ ಲೋಕ ಉಪದುಹ್ಯಂತಾಮಕ್ಷೀಯಮಾಣಾಃ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ ॥ ಇಮಾ ಆಪೋ ಮಧುಮತ್ಯಃ ಸ್ವರ್ಗೇ ತೇ ಲೋಕ ಉಪದುಹ್ಯಂತಾಮಕ್ಷೀಯಮಾಣಾಃ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ ॥ ಇತಿ ಸರ್ವತ್ರಾಗ್ನಿಂ ಪ್ರಜ್ವಾಲಯೇತ್ । ತತೋ ದಹ್ಯಮಾನಪ್ರೇತಂ ಅನುಮಂತ್ರಯೇತ್ ।

ಪ್ರೇಹಿ ಪ್ರೇಹೀತಿ ದ್ವಯೋಃ ಯಮಃ ಪಿತರಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ದಹ್ಯಮಾನಪ್ರೇತಾನುಮಂತ್ರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಪ್ರೇಹಿ ಪ್ರೇಹಿ ಪಥಿಭಿಃ ಪೂರ್ವ್ಯೇಭಿರ್ಯತ್ರಾ ನಃ ಪೂರ್ವೇ ಪಿತರಃ ಪರೇಯುಃ । ಉಭಾ ರಾಜಾನಾ ಸ್ವಧಯಾ ಮದಂತಾ ಯಮಂ ಪಶ್ಯಾಸಿ ವರುಣಂ ಚ ದೇವಮ್ ॥ ಸಂ ಗಚ್ಛಸ್ವ ಪಿತೃಭಿಃ ಸಂ ಯಮೇನೇಷ್ಟಾಪೂರ್ತೇನ ಪರಮೇ ವ್ಯೋಮನ್ ।

ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸೂಟೆ ಹೊತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಎಡದ ಹೆಗಲಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಾ ಪೂರ್ವ, ಪಶ್ಚಿಮ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಮ್ಮುಖ (ಚಿತೆಗೆ ಬೆನ್ನುಹಾಕಿ) ನಿಂತುಕೊಂಡು ಬೆಂಕಿ ಕೊಡುವ ಕ್ರಮವಿದೆ. ಬಳಿಕ 'ವಾತಾಸ್ತೇ ....। ....ಲೋಕಾಃ ॥' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಸೊಪ್ಪು ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಗಾಳಿಹಾಕಬೇಕು. 'ಇಮಾ ಆಪೋ ಮಧುಮತ್ಯಃ........' ಎಂಬ ಮೂರು ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಚಿತೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ದಹನವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ದಹನವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಯ 'ಪ್ರೇಹಿ ಪ್ರೇಹಿ' ಎಂಬಲ್ಲಿಂದ ೨೪ ಋಙ್ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ಹಿತ್ವಾಯಾವದ್ಯಂ ಪುನರಸ್ತಮೇಹಿ ಸಂ ಗಚ್ಛಸ್ವ ತನ್ವಾ ಸುವರ್ಚಾಃ ॥

ಅತಿ ದ್ರವೇತಿ ದ್ವಯೋರ್ಯಮಶ್ವಾನೌ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ದಹ್ಯಮಾನಪ್ರೇತಾನುಮಂತ್ರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಅತಿ ದ್ರವ ಸಾರಮೇಯೌ ಶ್ವಾನೌ ಚತುರಕ್ಷೌ ಶಬಲೌ ಸಾಧುನಾ ಪಥಾ । ಅಥಾ ಪಿತೄನ್ ತ್ಸುವಿದತ್ರಾಁ ಉಪೇಹಿ ಯಮೇನ ಯೇ ಸಧಮಾದಂ ಮದಂತಿ ॥ ಯೌ ತೇ ಶ್ವಾನೌ ಯಮ ರಕ್ಷಿತಾರೌ ಚತುರಕ್ಷೌ ಪಥಿರಕ್ಷೀ ನೃಚಕ್ಷಸೌ । ತಾಭ್ಯಾಮೇನಂ ಪರಿ ದೇಹಿ ರಾಜನ್ ಸ್ವಸ್ತಿ ಚಾಸ್ಮಾ ಅನಮೀವಂ ಚ ಧೇಹಿ ॥

ಮೈನಮಿತಿ ಷಣ್ಣಾಂ ದಮನೋಽಗ್ನಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ದಹ್ಯಮಾನಪ್ರೇತಾನುಮಂತ್ರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಮೈನಮಗ್ನೇ ವಿ ದಹೋ ಮಾಭಿ ಶೋಚೋ ಮಾಸ್ಯ ತ್ವಚಂ ಚಿಕ್ಷಿಪೋ ಮಾ ಶರೀರಮ್ । ಯದಾ ಶೃತಂ ಕೃಣವೋ ಜಾತವೇದೋಽಥೇಮೇನಂ ಪ್ರ ಹಿಣುತಾತ್ಪಿತೃಭ್ಯಃ ॥ ಶೃತಂ ಯದಾ ಕರಸಿ ಜಾತವೇದೋಽಥೇಮೇನಂ ಪರಿ ದತ್ತಾತ್ಪಿತೃಭ್ಯಃ । ಯದಾ ಗಚ್ಛಾತ್ಯಸುನೀತಿಮೇತಾಮಥಾ ದೇವಾನಾಂ ವಶನೀರ್ಭವಾತಿ ॥ ಸೂರ್ಯಂ ಚಕ್ಷುರ್ಗಚ್ಛತು ವಾತಮಾತ್ಮಾ ದ್ಯಾಂ ಚ ಗಚ್ಛ ಪೃಥಿವೀಂ ಚ ಧರ್ಮಣಾ । ಅಪೋ ವಾ ಗಚ್ಛ ಯದಿ ತತ್ರ ತೇ ಹಿತಮೋಷಧೀಷು ಪ್ರತಿ ತಿಷ್ಠಾ ಶರೀರೈಃ ॥ ಅಜೋ ಭಾಗಸ್ತಪಸಾ ತಂ ತಪಸ್ವ ತಂ ತೇ ಶೋಚಿಸ್ತಪತು ತಂ ತೇ ಅರ್ಚಿಃ । ಯಾಸ್ತೇ ಶಿವಾಸ್ತನ್ವೋ ಜಾತವೇದಸ್ತಾಭಿರ್ವಹೈನಂ ಸುಕೃತಾಮು ಲೋಕಮ್ ॥ ಅವ ಸೃಜ ಪುನರಗ್ನೇ ಪಿತೃಭ್ಯೋ ಯಸ್ತ ಆಹುತಶ್ಚರತಿ ಸ್ವಧಾಭಿಃ । ಆಯುರ್ವಸಾನ ಉಪ ವೇತು ಶೇಷಃ ಸಂ ಗಚ್ಛತಾಂ ತನ್ವಾ ಜಾತವೇದಃ ॥ ಯತ್ತೇ ಕೃಷ್ಣಃ ಶಕುನ ಆತುತೋದ ಪಿಪೀಲಃ ಸರ್ಪ ಉತ ವಾ ಶ್ವಾಪದಃ ।

Scanned by CamScanner

ಅಗ್ನಿಷ್ಟದ್ವಿಶ್ವಾದಗದಂ ಕೃಣೋತು ಸೋಮಶ್ಚ ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಁ ಆವಿವೇಶ ॥

ಪೂಷಾ ತ್ವೇತಿ ಚತಸೃಣಾಂ ದೇವಶ್ರವಾಃ ಪೂಷಾ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ದಹ್ಯಮಾನಪ್ರೇತಾನುಮಂತ್ರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಪೂಷಾ ತ್ವೇತಶ್ಚ್ಯಾವಯತು ಪ್ರ ವಿದ್ವಾನನಷ್ಟಪಶುರ್ಭುವನಸ್ಯ ಗೋಪಾಃ । ಸ ತ್ವೈತೇಭ್ಯಃ ಪರಿ ದದತ್ಪಿತೃಭ್ಯೋಽಗ್ನಿರ್ದೇವೇಭ್ಯಃ ಸುವಿದತ್ರಿಯೇಭ್ಯಃ ॥ ಆಯುರ್ವಿಶ್ವಾಯುಃ ಪರಿ ಪಾಸತಿ ತ್ವಾ ಪೂಷಾ ತ್ವಾ ಪಾತು ಪ್ರಪಥೇ ಪುರಸ್ತಾತ್ । ಯತ್ರಾಸತೇ ಸುಕೃತೋ ಯತ್ರ ತೇ ಯಯುಸ್ತತ್ರ ತ್ವಾ ದೇವಃ ಸವಿತಾ ದಧಾತು ॥ ಪೂಷೇಮಾ ಆಶಾ ಅನು ವೇದ ಸರ್ವಾಃ ಸೋ ಅಸ್ಮಾಁ ಅಭಯತಮೇನ ನೇಷತ್ । ಸ್ವಸ್ತಿದಾ ಆಘೃಣಿಃ ಸರ್ವವೀರೋಽಪ್ರಯುಚ್ಛನ್ ಪುರ ಏತು ಪ್ರಜಾನನ್ ॥ ಪ್ರಪಥೇ ಪಥಾಮಜನಿಷ್ಟ ಪೂಷಾ ಪ್ರಪಥೇ ದಿವಃ ಪ್ರಪಥೇ ಪೃಥಿವ್ಯಾಃ । ಉಭೇ ಅಭಿ ಪ್ರಿಯತಮೇ ಸಧಸ್ಥೇ ಆ ಚ ಪರಾ ಚ ಚರತಿ ಪ್ರಜಾನನ್ ॥

ಉಪ ಸರ್ಪೇತಿ ಚತಸೃಣಾಂ ಸಂಕುಸುಕಃ ಪಿತೃಮೇಧಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ದ್ವಿತೀಯಾ ಪ್ರಸ್ತಾರಪಂಕ್ತಿಃ ಚತುರ್ಥೀ ಜಗತೀ । ದಹ್ಯಮಾನಪ್ರೇತಾನುಮಂತ್ರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಉಪ ಸರ್ಪ ಮಾತರಂ ಭೂಮಿಮೇತಾಮುರುವ್ಯಚಸಂ ಪೃಥಿವೀಂ ಸುಶೇವಾಮ್ । ಊರ್ಣಮ್ರದಾ ಯುವತಿರ್ದಕ್ಷಿಣಾವತ ಏಷಾ ತ್ವಾ ಪಾತು ನಿರ್ಋತೇರುಪಸ್ಥಾತ್ ॥ ಉಚ್ಛ್ವಂಚಸ್ವ ಪೃಥಿವಿ ಮಾ ನಿ ಬಾಧಥಾಃ ಸೂಪಾಯನಾಸ್ಮೈ ಭವ ಸೂಪವಂಚನಾ । ಮಾತಾ ಪುತ್ರಂ ಯಥಾ ಸಿಚಾಽಭ್ಯೇನಂ ಭೂಮ ಊರ್ಣುಹಿ ॥ ಉಚ್ಛ್ವಂಚಮಾನಾ ಪೃಥಿವೀ ಸು ತಿಷ್ಠತು ಸಹಸ್ರಂ ಮಿತ ಉಪ ಹಿ ಶ್ರಯಂತಾಮ್ । ತೇ ಗೃಹಾಸೋ ಘೃತಶ್ಚುತೋ ಭವಂತು ವಿಶ್ವಾಹಾಸ್ಮೈ ಶರಣಾಃ ಸಂತ್ವತ್ರ ॥ ಉತ್ತೇ ಸ್ತಭ್ನಾಮಿ ಪೃಥಿವೀಂ

Scanned by CamScanner

ತ್ವತ್ಪರೀಮಂ ಲೋಗಂ ನಿದಧನ್ಮೋ ಅಹಂ ರಿಷಮ್ । ಏತಾಂ ಸ್ಥೂಣಾಂ ಪಿತರೋ ಧಾರಯಂತು ತೇಽತ್ರಾ ಯಮಃ ಸಾದನಾ ತೇ ಮಿನೋತು ॥

ಸೋಮ ಏಕೇಭ್ಯ ಇತಿ ಪಂಚಾನಾಂ ಯಮೋ ಭಾವವೃತ್ತೋಽನುಷ್ಟುಪ್ । ದಹ್ಯಮಾನಪ್ರೇತಾನುಮಂತ್ರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಸೋಮ ಏಕೇಭ್ಯಃ ಪವತೇ ಘೃತಮೇಕ ಉಪಾಸತೇ । ಯೇಭ್ಯೋ ಮಧು ಪ್ರಧಾವತಿ ತಾಁಶ್ಚಿದೇವಾಪಿ ಗಚ್ಛತಾತ್ ॥ ತಪಸಾ ಯೇ ಅನಾಧೃಷ್ಯಾಸ್ತಪಸಾ ಯೇ ಸ್ವರ್ಯಯುಃ । ತಪೋ ಯೇ ಚಕ್ರಿರೇ ಮಹಸ್ತಾಁಶ್ಚಿದೇವಾಪಿ ಗಚ್ಛತಾತ್ ॥ ಯೇ ಯುಧ್ಯಂತೇ ಪ್ರಧನೇಷು ಶೂರಾಸೋ ಯೇ ತನೂತ್ಯಜಃ । ಯೇ ವಾ ಸಹಸ್ರದಕ್ಷಿಣಾಸ್ತಾಁಶ್ಚಿದೇವಾಪಿ ಗಚ್ಛತಾತ್ ॥ ಯೇ ಚಿತ್ಪೂರ್ವ ಋತಸಾಪ ಋತಾವಾನ ಋತಾವೃಧಃ । ಪಿತೄನ್ತಪಸ್ವತೋ ಯಮ ತಾಁಶ್ಚಿದೇವಾಪಿ ಗಚ್ಛತಾತ್ ॥ ಸಹಸ್ರಣೀಥಾಃ ಕವಯೋ ಯೇ ಗೋಪಾಯಂತಿ ಸೂರ್ಯಮ್ । ಋಷೀನ್ತಪಸ್ವತೋ ಯಮ ತಪೋಜಾಁ ಅಪಿ ಗಚ್ಛತಾತ್ ॥

ಉರೂಣಸಾವಿತ್ಯಸ್ಯ ಯಮಶ್ವಾನೌ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ದಹ್ಯಮಾನಪ್ರೇತಾನುಮಂತ್ರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಉರೂಣಸಾವಸುತೃಪಾ ಉದುಂಬಲೌ ಯಮಸ್ಯ ದೂತೌ ಚರತೋ ಜನಾಁ ಅನು । ತಾವಸ್ಮಭ್ಯಂ ದೃಶಯೇ ಸೂರ್ಯಾಯ ಪುನರ್ದಾತಾವಸುಮದ್ಯೇಹ ಭದ್ರಮ್ ॥

ಏಭಿರ್ಮಂತ್ರೈಃ ಪ್ರೇತಸ್ಯೋಪರಿ ಘೃತಾಕ್ತತಿಲಾನ್ ವಿಕಿರೇತ್ । ಕಪಾಲಮೋಕ್ಷಾನಂತರಂ ಗರ್ತಮೂಲಸ್ಥಿತಂ ಅಸ್ಫುಟಿತಂ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಮಶ್ಮಾನ-

---

ಈ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ತುಪ್ಪಮಿಶ್ರಿತ ಎಳ್ಳು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿರಬೇಕು. ಶಿರಸ್ಫೋಟವಾಗಲು ಚಿತೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ಬಿಳಿ ಶಿಲಾಖಂಡಗಳನ್ನು

ಮಾದಾಯ ಸವ್ಯೇಽಂಸೇ ಜಲಪೂರ್ಣಂ ಮೃನ್ಮಯಂ ಚಮಸಕುಂಭಂ ಧೃತ್ವಾ ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತೇನ ಶಿಲಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖಃ ಸನ್ ಘಟಸ್ಯ ಪೃಷ್ಠಭಾಗೇ ಏಕದೇಶೇ ಛಿದ್ರಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಪ್ರೇತಪಾದದೇಶಾದಾರಭ್ಯ ಪಾದದೇಶಪರ್ಯಂತಂ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣತಯಾ ಉದಕಧಾರಾಂ ವಿಸೃಜೇತ್ । ಏಭಿರ್ಮಂತ್ರೈಃ–

ವಾತಾಸ್ತೇ ವಾಂತು ಪಥಿ ಪುಣ್ಯಗಂಧಾ ಮನಃ ಸುಖಾ ಗಾತ್ರ ಸುಖಾನುಲೋಮಾಃ । ತ್ವಚಃ ಸುಖಾ ಮಾಂಸಸುಖಾ ಅಸ್ಥಿಸೌಖ್ಯಾ ವಹಂತು ತ್ವಾಂ ಮರುತಃ ಸುಕೃತಾಂ ಯತ್ರ ಲೋಕಾಃ ॥ ಇಮಾ ಆಪೋ ಮಧುಮತ್ಯೋಽಸ್ಮಿಂಸ್ತೇ ಲೋಕ ಉಪದುಹ್ಯಂತಾಮಕ್ಷೀಯಮಾಣಾಃ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ ॥ ಏಕವಾರಮಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕೃತ್ಯ ಪಾದದೇಶ ಏವ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ದ್ವಿತೀಯಚ್ಛಿದ್ರಂ ಕೃತ್ವಾ ಪುನರ್ವ್ರಜೇತ್ ॥

ವಾತಾಸ್ತೇ ವಾಂತು .... ಯತ್ರ ಲೋಕಾಃ ॥ ಇಮಾ ಆಪೋ ಮಧುಮತ್ಯೋಽಂತರಿಕ್ಷೇ ತೇ ಲೋಕ ಉಪದುಹ್ಯಂತಾಮಕ್ಷೀಯಮಾಣಾಃ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ ॥ ಪುನಃ ತಥೈವ ತೃತೀಯಚ್ಛಿದ್ರಂ ಕೃತ್ವಾ ಪೂರ್ವವತ್ ವ್ರಜನ್ ॥

ವಾತಾಸ್ತೇ ವಾಂತು .... ಯತ್ರ ಲೋಕಾಃ ॥ ಇಮಾ ಆಪೋ ಮಧುಮತ್ಯಃ ಸ್ವರ್ಗೇ ತೇ ಲೋಕ

ತೆಗೆದು ಆ ಶಿಲೆಯಿಂದ ಚಮಸವಾಗಿಟ್ಟಿರುವ ಜಲಕುಂಭದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ರಂಧ್ರ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರಂಧ್ರದ ಮೂಲಕ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಧಾರಾಕಾರ ನೀರು ಸುರಿಯುವಂತೆ ಅದನ್ನು ಎಡಹೆಗಲಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಪಾದದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ 'ವಾತಾಸ್ತೇ... । ......ಯತ್ರ ಲೋಕಾಃ ॥ ಇಮಾ ಆಪೋ ...... । .....ಸ್ವಧಾ ನಮಃ ॥' ಎಂಬ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಪಾದಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಪುನಃ ಒಂದು ತೂತು ಮಾಡಿ ಮೊದಲು ಪಠಿಸಿದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನೇ ಪಠಿಸುತ್ತಾ 'ಇಮಾ ಆಪೋ.....' ಮಂತ್ರದ 'ಮಧುಮತ್ಯ....' ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ಎರಡನೇ ಹಾಗೂ ಮೂರನೇ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬರಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ಉಪದುಹ್ಯಂತಾಮಕ್ಷೀಯಮಾಣಾಃ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ ॥

ಏವಂ ತ್ರಿಃ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕೃತ್ಯ ಪ್ರೇತಶಿರೋದೇಶೇ ಕುಂಭಂ ಸ್ಫೋಟಯೇತ್ । (ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖಃ ಸನ್ ಪೃಷ್ಠತಶ್ಛಿತಾಯಾ ಉತ್ತರದೇಶೇ ಸ್ತ್ರೀಚೇತ್ ಪಾದದೇಶೇ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ ಭಗ್ನಂ ಕುರ್ಯಾದಿತಿ ಆಚಾರವಿಶೇಷಃ ॥)

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ .... ಗೋತ್ರಸ್ಯ ....ಶರ್ಮಣಃ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ದಹನತಾಪೋಪಶಮನಾರ್ಥಂ ಇದಂ ತೇ ಕಪಾಲೋದಕಂ ದತ್ತಮುಪ–ತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ಭಗ್ನಪಾತ್ರಶಕಲಸ್ಥಿತಜಲಂ ಸತಿಲಂ ಶವೋಪರಿ ಪ್ರೋಕ್ಷೇತ್ ।

ಅನೇನ ಪಿತೃಮೇಧಾಖ್ಯೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಃ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪೀಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥ ಇತಿ ಜಲಮುತ್ಸೃಜೇತ್ ।

ಇಮೇ ಜೀವಾ ಸಂಕುಸುಕೋ ಮೃತ್ಯುಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಸವ್ಯಮಾವೃತ್ಯ ಗಮನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಇಮೇ ಜೀವಾ .... । .... ಪ್ರತರಂ ದಧಾನಾಃ ॥

ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಸವ್ಯಮಾವೃತ್ಯ ಸರ್ವೇ ಸಪಿಂಡಾಃ ಪೃಷ್ಠತೋಽನವೇಕ್ಷಮಾಣಾಃ ಮುಕ್ತಕೇಶಾಃ ಕನಿಷ್ಠಪೂರ್ವಕಾಃ ನಿರ್ಗಚ್ಛೇಯುಃ ॥ ಪರ್ವತಾವಲೋಕನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ತತಃ ಸರ್ವೇ ಸಪಿಂಡಾಃ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖಾಃ ಸಂತಃ ನದ್ಯಾಂ ತ್ರಿರ್ನಿಮಜ್ಜ್ಯ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈರುಕ್ತೇನ–

ಮೂರು ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಂತ್ರವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಗಮನೀಯ. ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖಿಯಾಗಿ ಶಿರಃಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ (ಸ್ತ್ರೀಯಾದರೆ ಪಾದಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ) ನಿಂತು ಕುಂಭವನ್ನು ಎಸೆದು ಒಡೆಯಬೇಕು. 'ಅಸ್ಮತ್ ......ಗೋತ್ರಸ್ಯ ......ಶರ್ಮಣಃ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ......ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಶಕಲಸ್ಥಿತಜಲವನ್ನು ಎಳ್ಳಿನೊಂದಿಗೆ ಶವದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ 'ಅನೇನ .... ಪ್ರೀಯತಾಮ್' ಎಂದು ಅಂತ್ಯೇಷ್ಟಿಕರ್ಮವನ್ನು ಸಮಾಪನಗೊಳಿಸುವುದು. ಬಳಿಕ 'ಇಮೇ ಜೀವಾ ...... । ....ಪ್ರತರಂ ದಧಾನಾಃ ॥' ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ದಹನದೇಶದಿಂದ ಎಡಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಹಿಂದೆ ನೋಡದೆ ಜಲಾಶಯ ಸಮೀಪ ಬಂದು ಪರ್ವತಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ಓಮ್ ಅಪ ನಃ ಶೋಽಶುಚದಘಮಗ್ನೇ ಶುಶುಗ್ಧ್ಯಾ ರಯಿಮ್ । ಅಪ ನಃ ಶೋಽಶುಚದಘಮ್ ॥ ಸುಕ್ಷೇತ್ರಿಯಾ ಸುಗಾತುಯಾ ವಸೂಯಾ ಚ ಯಜಾಮಹೇ । ಅಪ ನಃ ಶೋಽಶುಚದಘಮ್ ॥ ಪ್ರ ಯದ್ ಭಂದಿಷ್ಠ ಏಷಾಂ ಪ್ರಾಸ್ಮಾಕಾಸಶ್ಚ ಸೂರಯಃ । ಅಪ ನಃ ಶೋಽಶುಚದಘಮ್ ॥ ಪ್ರ ಯತ್ ತೇ ಅಗ್ನೇ ಸೂರಯೋ ಜಾಯೇಮಹಿ ಪ್ರ ತೇ ವಯಮ್ । ಅಪ ನಃ ಶೋಽಶುಚದಘಮ್ ॥ ಪ್ರ ಯದಗ್ನೇಃ ಸಹಸ್ವತೋ ವಿಶ್ವತೋ ಯಂತಿ ಭಾನವಃ । ಅಪ ನಃ ಶೋಽಶುಚದಘಮ್ ॥ ತ್ವಂ ಹಿ ವಿಶ್ವತೋಮುಖ ವಿಶ್ವತಃ ಪರಿಭೂರಸಿ । ಅಪ ನಃ ಶೋಽಶುಚದಘಮ್ ॥ ದ್ವಿಷೋ ನೋ ವಿಶ್ವತೋಮುಖಾತಿ ನಾವೇವ ಪಾರಯ । ಅಪ ನಃ ಶೋಽಶುಚದಘಮ್ ॥ ಸ ನಃ ಸಿಂಧುಮಿವ ನಾವಯಾತಿ ಪರ್ಷಾ ಸ್ವಸ್ತಯೇ । ಅಪ ನಃ ಶೋಽಶುಚದಘಮ್ ॥

ಇತಿ ಸೂಕ್ತೇನ ವಾಮಹಸ್ತೇನ ಅನಾಮಿಕಯಾ ಜಲಾವಲೋಡನಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಚೈಲಂ ಸ್ನಾತ್ವಾಽಽಚಮ್ಯೋತ್ತೀರ್ಯ ಯೇನಾಶ್ಮನಾ ಕುಂಭಚ್ಛಿದ್ರಾಣಿ ಕೃತಾನಿ ತಮಶ್ಮಾನಂ ಶುಚೌ ತೀರೇ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರೇಷು ದರ್ಭೇಷು ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾ ತಸ್ಯೋಪರಿ ಸತಿಲಮೇಕೈಕಂ ಜಲಾಂಜಲಿಂ ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತಪಿತೃತೀರ್ಥೇನ ಸವ್ಯೋತ್ತರಪಾಣಿನಾ ಯುಗಪದ್ದದ್ಯುಃ ।

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ .... ಗೋತ್ರ ....ಶರ್ಮನ್ ಪ್ರೇತೈತತ್ತೇ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಇತಿ । ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ನ ದದ್ಯಾತ್ । ಶವವಾಹಕೈಶ್ಚಾಂಜಲಿರ್ದೇಯಃ । ಅನ್ಯೇ ಸುಹೃದೋ ದದ್ಯುರ್ನವಾ । ದಾನೇಽಪಿ ನಾಶ್ಮನಿಯಮಃ ।

ಬರುವಾಗ ಪ್ರೇತಶಿಲೆ ತರಬೇಕು. '**ಅಪ ನಃ .... ಶೋಶುಚದಘಮ್**' ಎಂದು ವಿಪ್ರರಿಂದ ಮಂತ್ರವಾಚನ ಮಾಡಿಸುತ್ತ ಸಪಿಂಡರು ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖಿಗಳಾಗಿ ಅನಾಮಿಕಾ ಬೆರಳಿಂದ ಜಲಾವಲೋಡನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸಚೇಲಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರೇತಸ್ನಾನದಲ್ಲಿ ಸಚೇಲಸ್ನಾನವೆಂದರೆ ಉಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒದ್ದೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನೇ ಪುನಃ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸ್ನಾನಮಾಡುವುದು. ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಪ್ರೇತಶಿಲೆಯನ್ನು ದರ್ಭೆಯ ಮೇಲೆ ತೀರದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೂ ಅಂಜಲಿಯಿಂದ ಎಳ್ಳುನೀರು ಬಿಡಬೇಕು. ಯಜಮಾನನು ವಾಸೋದಕ (ಉತ್ತರೀಯದ ನೀರು), ತಿಲೋದಕ, ಕೇಶೋದಕಗಳನ್ನು ಸಮಂತ್ರವಾಗಿ ಬಿಡಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ಅಸ್ಮತ್ ಪಿತುಃ ......ಗೋತ್ರಸ್ಯ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಪ್ರೇತಸ್ಯ ದಾಹಜನಿತತೃಷೋಪಶಮನಾರ್ಥಂ ಇದಂ ತೇ ವಾಸೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಇತಿ ಕರ್ತಾಽಶ್ಮನಿ ತ್ರಿರುಣೀಕೃತೋತ್ತರೀಯೋದಕಂ ದದ್ಯಾತ್ । ಕೇಶೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಇತಿ ಕೇಶೋದಕಂ ದದ್ಯಾತ್ ।

ಶಿಖೋದಕಂ ಭೂಪತಿತಂ ಪಿಬಂತಿ ಪಿತರೋಽಖಿಲಾಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಶಿಖೋದಕಂ ದೇಯಂ ಪಿತೄಣಾಂ ತೃಪ್ತಿಹೇತವೇ ॥

ತತಃ ಮೃತ್ಯುಶಾಂತಿಂ ಪಠೇತ್ ॥

ನಿ ವರ್ತಧ್ವಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಯಾಮಾಯನೋ ಆಪೋ ದೇವತಾ । ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ । ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ನಿ ವರ್ತಧ್ವಂ ಮಾನು ಗಾತಾಽಸ್ಮಾನ್ ಸಿಷಕ್ತ ರೇವತೀಃ । ಅಗ್ನೀಷೋಮಾ ಪುನರ್ವಸೂ ಅಸ್ಮೇ ಧಾರಯತಂ ರಯಿಮ್ ॥

ಇತಿ ಪಠಿತ್ವಾ ಕನಿಷ್ಠಪೂರ್ವಕಃ ಗೃಹಂ ಗತ್ವಾ ನಿಂಬಪತ್ರಾಣಿ ಭಕ್ಷಯೇತ್ । ಘೃತಂ ಚ ಪ್ರಾಶ್ನೀಯಾತ್ । ತತಃ ಅಭ್ಯಾಗತಾನಾಂ ಮೃದುನಾಳಿಕೇರಫಲಾನಿ ದದ್ಯಾದಿತಿ ಲೋಕಾಚಾರಃ । ಪ್ರೇತಶಿಲಾಂ ದಶಾಹಪರ್ಯಂತಂ ರಕ್ಷೇತ್ ॥ ದಹನಕ್ರಿಯಾ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಯಾತ್ ಪೂರ್ವಮೇವ ಸಮಾಪ್ತಾ ಚೇತ್ ತದ್ದಿನೇ ಏವ ಪ್ರಥಮದಿನಕ್ರಿಯಾ ಆರಂಭಣೀಯಾ । ಅನ್ಯಥಾ ಅನಂತರದಿನೇ ಕ್ರಿಯಾ ಆರಂಭಣೀಯಾ ॥

॥ ಇತಿ ದಹನವಿಧಿಃ ॥

'ನಿ ವರ್ತಧ್ವಂ.......। ......ಧಾರಯತಂ ರಯಿಮ್ ॥' ಎಂಬ ಮಂತ್ರ ಹೇಳಿಸುತ್ತಾ ಕನಿಷ್ಠಪೂರ್ವಕರಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ನಿಂಬಪತ್ರವನ್ನು (ಕಹಿಬೇವಿನ ಎಲೆ) ತಿನ್ನಬೇಕು. ಘೃತಧೂಮಾಘ್ರಾಣ ಮಾಡಬೇಕು. ದಹನಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸೀಯಾಳ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಪ್ರೇತಶಿಲೆಯನ್ನು ದಶಾಹಪರ್ಯಂತ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ದಹನಕ್ರಿಯೆ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಮುಗಿದಿದ್ದರೆ ಅದೇ ದಿನ ಪ್ರಥಮದಿನವಿಧಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ದಹನಕ್ರಿಯೆ ಮುಗಿಯುವಾಗ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾಗಿದ್ದರೆ ಮರುದಿನದಿಂದ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ದಹನಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ಮತ್ತು ದಹನಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರು ಆ ದಿನ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಮರುದಿನ ಸೂರ್ಯೋದಯದ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮದಂತೆ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಏಕಾದಶಿಯಾದರೆ ತಂತುದೇವತೆಗಳ ಆವಾಹನೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿ ಉಪಚಾರರಹಿತವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ದ್ವಾದಶಿಯಂದು ಪುನಃ ನೂತನ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ವಿಧಿಪ್ರಕಾರ ಧರಿಸಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ಪ್ರಥಮದಿನವಿಧಿಃ

ಯಜಮಾನಃ ಪ್ರಥಮದಿನೇ ಪ್ರಾತಃಸ್ನಾನ (ಮಾನಸಿಕ) ಸಂಧ್ಯಾಂ ವಿಧಾಯ ದಹನದಿನೇ ಕ್ಷೌರಂ ನ ಕೃತಂ ಚೇತ್ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಕೃಚ್ಛ್ರಾದಿಕಂ ಕೃತ್ವಾ ವಾಪನಾದಿಕಂ ಸಮಾಪ್ಯ ಸ್ನಾತ್ವಾ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ–

ವಿಷ್ಣುಪುಣ್ಯತಿಥೌ ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯೋತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಕ್ಷುತ್ತೃಷಾದಾಹೋಪಶಮನಾರ್ಥಂ ಪ್ರೇತಾಪ್ಯಾಯನಾರ್ಥಂ ಶರೀರಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಮೃತ್ತಿಕಾದಿಸ್ನಾನಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ (ಉಪವೀತೀ)

ಉದು ತ್ಯಂ ಜಾತವೇದಸಂ ದೇವಂ ವಹಂತಿ ಕೇತವಃ । ದೃಶೇ ವಿಶ್ವಾಯ ಸೂರ್ಯಮ್ ॥

ಇತಿ ಶುದ್ಧಮೃತ್ತಿಕಾಂ ಸಂಗೃಹ್ಯ–

ಆ ಕೃಷ್ಣೇನ ರಜಸಾ ವರ್ತಮಾನೋ ನಿವೇಶಯನ್ನಮೃತಂ ಮರ್ತ್ಯಂ ಚ । ಹಿರಣ್ಯಯೇನ ಸವಿತಾ ರಥೇನಾಽಽದೇವೋ ಯಾತಿ ಭುವನಾನಿ ಪಶ್ಯನ್ ॥ ಇತಿ ಮೃತ್ತಿಕಾಂ ಸೂರ್ಯಾಯ ದರ್ಶಯಿತ್ವಾ–

ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಾ ಪುರುಷಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಸಹಸ್ರಪಾತ್ । ಸ ಭೂಮಿಂ ವಿಶ್ವತೋ ವೃತ್ವಾತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ದಶಾಂಗುಲಮ್ ॥ ಇತಿ ಶಿರಸಿ ಲೇಪನಮ್ ॥

ಅಂಗಾದಂಗಾಲ್ಲೋಮ್ನೋಲೋಮ್ನೋ ಜಾತಂ ಪರ್ವಣಿಪರ್ವಣಿ । ಯಕ್ಷ್ಮಂ ಸರ್ವಸ್ಮಾದಾತ್ಮನಸ್ತಮಿದಂ ವಿ ವೃಹಾಮಿ ತೇ ॥

Scanned by CamScanner

ಇತಿ ಸರ್ವಾಂಗಂ ವಿಲಿಪ್ಯ ಸ್ನಾಯಾತ್ । ತತಃ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಪುನಃ ತ್ರಿವಾರಮವಗಾಹ್ಯ ಉಪವೀತೀ ಗೋಪೀಚಂದನಂ ಧೃತ್ವಾ ಆಚಮ್ಯ ಏಕಕುಶಪವಿತ್ರಂ ಧಾರಯೇತ್ ।

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವವಿಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಮೃತಾಹಾತ್ ಪ್ರಥಮೇಽಹನಿ ಶಿರೋಮೂರ್ಧಾದ್ಯವ-ಯವನಿಷ್ಪಾದನಾರ್ಥಂ ಅಂಧತ್ವ-ಮೂಕತ್ವ-ಬಧಿರತ್ವ-ಪಂಗುತ್ವ-ಕುಬ್ಜತ್ವ-ನಗ್ನತ್ವ-ಪೈಶಾಚತ್ವಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಕ್ಷುತ್ತೃಷಾದಾಹೋಪಶಮನಾರ್ಥಂ ಪ್ರೇತಾಪ್ಯಾಯನಾರ್ಥಂ ಮೃತಾಹಾತ್ ದಶಾಹಪರ್ಯಂತಂ ವಾಸೋದಕ-ಕೇಶೋದಕ-ತಿಲೋದಕ-ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಥಂ ಪ್ರೇತಶಿಲಾಸ್ಥಾಪನಂ ಮೃತಸ್ಥಾನೇ ಪ್ರೇತಘಟಸ್ಥಾಪನಂ ಪ್ರೇತತಂತುಸ್ಥಾಪನಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಅಧಿಕಾರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ತತ್ಕೃತ್ವಾ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ತ್ರಿಕೋಣಾಕಾರವೇದಿಕಾಂ ಮೃದಾ ಕೃತ್ವಾ ಮಧ್ಯೇ ಗರ್ತೇ ದರ್ಭಮೇಕಂ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ತದುಪರಿ ದಹನಕಾಲೇ ಘಟಚ್ಛಿದ್ರಕರಣೋಪಯುಕ್ತಶಿಲಾಂ ಮೃತದಿನಾದಾರಭ್ಯ ದಶಾಹಪರ್ಯಂತಂ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ವಾಸೋದಕ-ಕೇಶೋದಕ-ತಿಲೋದಕಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಥಂ ಪ್ರೇತಶಿಲಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಯಾಮಿ । ಇತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ತದ್ದಕ್ಷಿಣತೋ ಬಲಾವೃಕ್ಷಂ (ಸಸ್ಯಮ್) ಆರೋಪ್ಯ ಮೃದಾ ಗರ್ತಂ ಪಿಧಾಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ- ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿ-ಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರೇತಾಪ್ಯಾಯನಾರ್ಥಂ ವಾಸೋದಕದಾನಂ ಕೇಶೋದಕದಾನಂ ತಿಲೋದಕದಾನಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಇತಿ ಉತ್ತರೀಯಂ ತ್ರಿಗುಣೀಕೃತ್ಯ ಜಲಸೇಚನಪೂರ್ವಕಂ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖಃ- ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ವಾಸೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಉತ್ತರೀಯಂ ಕಂಠೇ ಧೃತ್ವಾ ಸ್ವಕೇಶಾಗ್ರೈಃ ಜಲಸೇಚನಪೂರ್ವಕಂ 'ಕೇಶೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್' ಇತಿ ಕೇಶೋದಕಂ ದತ್ತ್ವಾ ತಿಲಾನ್ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಜಲಮಾಸಿಚ್ಯ- 'ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್' ಇತಿ ತಿಲೋದಕಂ ದದ್ಯಾತ್ । (ಉಪವೀತೀ)

ಅನಾದಿನಿಧನೋ ದೇವಃ ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರಃ ।
ಅಕ್ಷಯ್ಯಃ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಃ ಪ್ರೇತಮೋಕ್ಷಪ್ರದೋ ಭವ ॥

ಅತಸೀಪುಷ್ಪಸಂಕಾಶಂ ಪೀತವಾಸಸಮಚ್ಯುತಮ್ ।
ಯೇ ನಮಸ್ಯಂತಿ ಗೋವಿಂದಂ ನ ತೇಷಾಂ ವಿದ್ಯತೇ ಭಯಮ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಪುನಃ ಮೃತ್ತಿಕಾಸ್ನಾನಂ ಕೃತ್ವಾ ವಾಸೋದಕಾದಿಕಂ ದದ್ಯಾತ್ । ಏವಂ ತ್ರಿವಾರಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಯಸ್ಮಿನ್ ದಿನೇ ಕ್ರಿಯಾರಂಭಃ ತತ್ಪೂರ್ವದಿವಸಸ್ಯ ವಾಸೋದಕಾದಿಕಂ ದತ್ತ್ವಾ ತತಃ ಏತದ್ದಿನಸ್ಯ ಉದಕಾದಿದಾನಾದಿಕಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ತಿಲಾಂಜಲಿಸಂಖ್ಯಾ– ಪ್ರತಿದಿನಮೇಕೈಕ ಇತಿ ದಶಸು ದಿನೇಷು ದಶ ।
ಪ್ರತ್ಯಹಂ ತ್ರಯಸ್ತ್ರಯ ಇತಿ ತ್ರಿಂಶತ್ ।
ಪ್ರತ್ಯಹಂ ಏಕೈಕವೃದ್ಧಿರಿತಿ ದಶಸು ದಿನೇಷು ಪಂಚಪಂಚಾಶತ್ ।
ಪ್ರತ್ಯಹಂ ದಶದಶೇತಿ ದಶಸು ದಿನೇಷು ಶತಮ್ ।
ಪ್ರತಿದಿನಂ ದ್ವಯೋತ್ತರವೃದ್ಧಿರಿತಿ ದಶಸು ದಿನೇಷು ಶತಮ್ ।

ಏಷಾಂ ಪಕ್ಷಾಣಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಅನ್ಯತಮಪಕ್ಷಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ತಿಲತೋಯಾಂಜಲಿರ್ದೇಯಃ । ಪ್ರತ್ಯಂಜಲಿ ಸ್ನಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ತತಃ– **ವಾಸೋದಕಕೇಶೋದಕತಿಲೋದಕದಾನಾಖ್ಯೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಪ್ರೇತಾಂತರ್ಯಾಮೀ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್** ॥ ತತಃ ಮೃತಸ್ಥಾನಂ ಗತ್ವಾ ಭೂಮಿಂ ಶುದ್ಧೀಕೃತ್ಯ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ತ್ರಿಕೋಣಾಕಾರಮಂಡಲಂ ಜಲೇನ ಕೃತ್ವಾ ತದುಪರಿ ಪ್ರಸ್ಥಪರಿಮಿತವ್ರೀಹ್ಯುಪರಿ ದರ್ಭಮೇಕಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ತದುಪರಿ ಅಪೂರ್ಣಜಲಮೃತ್ಕುಂಭಂ ನಿಧಾಯ–

ದಶಾಹಪರ್ಯಂತಂ ವಾಸೋದಕಕೇಶೋದಕತಿಲೋದಕಸ್ವೀಕಾರಪೂರ್ವಕಂ ಪ್ರೇತಾಪ್ಯಾಯನಾರ್ಥಂ ಪ್ರೇತಘಟಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಯಾಮಿ । ಪ್ರೇತಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖಃ ತಿಲಾನ್ ಘಟೇ ಕ್ಷಿಪೇತ್ । ಯಜ್ಞೋಪವೀತೇನ ಹರಿದ್ರಾಖಂಡಂ ಬದ್ಧ್ವಾ ಪ್ರೇತಘಟಾಂತರ್ಗತಂ ಕೃತ್ವಾ ಮೂಲಮ್ ಉಪರಿ ಬಧ್ನೀಯಾತ್ । ತತಃ ಘಟೇ ವಾಸೋದಕಂ–ಕೇಶೋದಕಂ–ತಿಲೋದಕಂ ಚ ಪೂರ್ವವತ್ ದತ್ತ್ವಾ–(ಉಪವೀತೀ) ಪವಿತ್ರಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ಆಚಮ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇತ್ ॥

ಅನಾದಿನಿಧನೋ .... ॥ .... **ವಿದ್ಯತೇ ಭಯಮ್** ॥ ಶ್ಲೋಕದ್ವಯಮುಕ್ತ್ವಾ ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

Scanned by CamScanner

ನಿತ್ಯಕ್ರಿಯಾವಿಧಿಃ –

ತತಃ ಪ್ರೇತಶಿಲಾಸ್ಥಾಪನದೇಶಮಾಗತ್ಯ (ಸವ್ಯೇನ) ತಾಮ್ರಮಯಂ ನವಂ ಭಾಂಡಂ ಸಂಶೋಧ್ಯ ತಸ್ಮಿನ್ ಪಿಂಡಾರ್ಥಂ ಸಕೃತ್ಪ್ರಕ್ಷಾಳಿತಾನ್ ಪ್ರಸೃತಿಪರಿಮಿತಾನ್ ತಂಡುಲಾನ್ ಸೋದಕಾನ್ನಿಧಾಯ ತತ್ಪಾತ್ರಂ ಲೌಕಿಕಾಗ್ನೌ ಅಧಿಶ್ರಿತ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಚರುಂ ಶ್ರಪಯಿತ್ವಾ, ಪ್ರೇತಶಿಲಾವೇದಿಕಾಯಾಃ ಉತ್ತರತಃ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖ ಉಪವಿಶ್ಯ ಆಚಮ್ಯ ಏಕದರ್ಭಕೃತಂ ಪವಿತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ ಅಮಂತ್ರಕಂ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ– (ಅಪಸವ್ಯೇನ) ವಿಷ್ಣುತಿಥೌ ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರಥಮದಿವಸೇ ಶಿರೋಽವಯವನಿಷ್ಪತ್ತ್ಯರ್ಥಮ್ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಿನಾ ಶ್ರಾದ್ಧಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಅಧಿಕಾರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ–

ಸತಿಲಹಿರಣ್ಯಂ ನಿಧಾಯ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖೋ ಭೂತ್ವಾ ಪುರತಃ ಭೂಮಿಂ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ಪತ್ರೇ ಏಕದರ್ಭಕೃತಂ ಕೂರ್ಚಂ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ– ಪ್ರೇತಾರಾಧನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಪ್ರಥಮದಿನಕ್ರಿಯಾಶ್ರಾದ್ಧೇ .....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ....ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಅಯಂ ತೇ ಕ್ಷಣ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಆಸನ–ಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತೇದಂ ಪಾದ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಂ ಕೂರ್ಚೇ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಆವಾಹನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಅರ್ಘ್ಯ–ಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಸರ್ವೋಪಚಾರಾರ್ಥೇ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಮಂತ್ರೋಕ್ತಕ್ರಮೇಣ ಕೃತ್ವಾ (ಉಪವೀತೀ) ಅನಾದಿನಿಧನೇತಿ ಅತಸೀಪುಷ್ಪೇತಿ ಚ ಶ್ಲೋಕದ್ವಯಂ ಪಠಿತ್ವಾ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರಥಮದಿವಸೇ ಶ್ರಾದ್ಧೇ (ಕೂರ್ಚಮುಖೇನ) ಆಸನಾದಿ ತಿಲೋದಕಪರ್ಯಂತಂ ಮಯಾ ಕೃತಮಾರಾಧನಂ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು । ಗಂಧಾದಿಸಕಲಾರಾಧನೈಃ ಸ್ವರ್ಚಿತಮಸ್ತು ॥

ತತಃ (ಉಪವೀತೀ) ತೀರ್ಥಂ ದತ್ತ್ವಾ ಪತ್ರೇ ಕಿಂಚಿದನ್ನಂ ಪರಿವೇಷ್ಯ– (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)

ಪೃಥಿವೀ ತೇ ಪಾತ್ರಂ ವಿಷ್ಣೋ ಕವ್ಯಂ ರಕ್ಷಸ್ವ । ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ । ಸತ್ಯಂತ್ವರ್ತೇನ ಪರಿಷಿಂಚಾಮಿ ।

ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿ ಚಕ್ರಮೇ ತ್ರೇಧಾ ನಿ ದಧೇ ಪದಮ್ । ಸಮೂಢಮಸ್ಯ ಪಾಂಸುರೇ ॥

ಇತ್ಯಭಿಮಂತ್ರ್ಯ, ತುಲಸೀದಲಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ– ಪಿತ್ರೇ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾನಿವಾರಣಾರ್ಥಮ್ ಇದಮನ್ನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

Scanned by CamScanner

ಏಕೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹದ್ಭೂತಂ ಪೃಥಗ್ಭೂತಾನ್ಯನೇಕಶಃ ।
ತ್ರೀನ್ ಲೋಕಾನ್ ವ್ಯಾಪ್ಯ ಭೂತಾತ್ಮಾ ಭುಂಕ್ತೇ ವಿಶ್ವಭುಗವ್ಯಯಃ ॥

ಅನೇನ ಕೂರ್ಚಮುಖೇನ ಕೃತಪ್ರೇತಾರಾಧನಾಖ್ಯೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಃ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥

ಅಮೃತೋಪಸ್ತರಣಮಸಿ ಸ್ವಾ॑ಹಾ । ಪ್ರಾಣಾಯ ಸ್ವಾ॑ಹಾ । ಅಪಾನಾಯ ಸ್ವಾ॑ಹಾ । ವ್ಯಾನಾಯ ಸ್ವಾ॑ಹಾ । ಉದಾನಾಯ ಸ್ವಾ॑ಹಾ । ಸಮಾನಾಯ ಸ್ವಾ॑ಹಾ । ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ನಾರಾಯಣಸ್ಮರಣಪೂರ್ವಕಂ ತಿಲಮಧುಸರ್ಪಿಃಶರ್ಕರಾಪಯೋಮಿಶ್ರಿತಂ ಭಕ್ತಪಿಂಡಂ ಕೃತ್ವಾ, ಅಮೃತಾಪಿಧಾನಮಸಿ ಇತಿ ಉತ್ತರಾಪೋಶನಂ ದತ್ವಾ–

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ನಿತ್ಯಕ್ರಿಯಾಶ್ರಾದ್ಧೇ ಬರ್ಹಿಷಿ ತಿಲೋದಕಪಿಂಡಪ್ರದಾನಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ।

ಕೂರ್ಚಪುರತಃ ತ್ರಿಕೋಣಾಕಾರಮಂಡಲಂ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಂಗುಲಿನಾ ಕೃತ್ವಾ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರಂ ದರ್ಭಮೇಕಂ ನಿಧಾಯ– ಪಿಂಡಸ್ಥಲೇ ದರ್ಭಪತ್ರಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಆವಾಹನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಸರ್ವೋಪಚಾರಾರ್ಥೇ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪಿಂಡಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ– ಪಿತ್ರೇ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ಪ್ರಥಮೇಽಹನಿ ಶಿರೋಽವಯವನಿಷ್ಪತ್ತ್ಯರ್ಥಮ್ ಅಯಂ ತೇ ಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಬರ್ಹಿಷಿ ನಿದಧ್ಯಾತ್ ।

ಪಿಂಡಸ್ಯೋಪರಿ ಅಂಜನಾಭ್ಯಂಜನಪಂಚಾಮೃತವಾಸದಶಾತುಲಸೀಪತ್ರಪುಷ್ಪಾಣ್ಯುಪತಿಷ್ಠಂತಾಮ್ । ಸರ್ವೋಪಚಾರಾರ್ಥೇ ತಿಲೋದಕ–ಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪಿಂಡಂ ಪರಿತಃ ಬಲಿಸ್ಥಾನೇ ದರ್ಭಪತ್ರಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ತದುಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಬಲಿರುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಬಲೇರುಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ತತಃ ತಿಷ್ಠನ್ ದರ್ಭದೂರ್ವಾತಿಲಾನ್ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಜಲಮಾಸಿಚ್ಯ– ಪ್ರೇತಾಯ ನಿತ್ಯಕ್ರಿಯಾಶ್ರಾದ್ಧೇ ವಾಯಸಬಲಿರುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತಿ ಶೇಷಾನ್ನಸಹಿತಪತ್ರೇ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ–

ಯಮೋಽಸಿ ಯಮದೂತೋಽಸಿ ವಾಯಸೋಽಸಿ ಮಹಾಬಲ ।
ಸಪ್ತಜನ್ಮಕೃತಂ ಪಾಪಂ ಬಲಿಂ ಭುಂಜಂತು ವಾಯಸಾಃ ॥

Scanned by CamScanner

ಇತಿ ಪತ್ರಂ ಬಹಿಃ ದೂರತಃ ವಾಯಸಾರ್ಥೇ ನಿಧಾಯ ಪಾದೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯಾಽಗತ್ಯ, ತಾಂಬೂಲದಕ್ಷಿಣಾಶ್ಚ ಕೂರ್ಚಸನ್ನಿಧೌ ನಿಧಾಯ ಪಿಂಡಸ್ಯೋಪರಿ ವಾಸೋದಕಕೇಶೋದಕತಿಲೋದಕಾನಿ ಸಮಂತ್ರಕಂ ದದ್ಯಾತ್ । (ಉಪವೀತೀ) ಅನಾದಿನಿಧನೇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) **ಇದಂ ಸತಿಲೋದಕಪಿಂಡಪ್ರದಾನಂ ಪ್ರೇತಾಪ್ಯಾಯನಮಸ್ತು । ಅಭಿರಮ್ಯತಾಮ್** । ಇತಿ ಪಿಂಡಂ ಬಲಿಂ ಕೂರ್ಚಂ ಚ ಉದ್ವಾಸ್ಯ (ಉಪವೀತೀ) **ಅನೇನ ಪಿತೃಪ್ರೇತಸ್ಯ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಿನಾ ಕೃತನಿತ್ಯಶ್ರಾದ್ಧೇನ ಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಃ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್** । ಪವಿತ್ರಂ ನಿಷ್ಕಾಸ್ಯ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖಃ ಆಚಮ್ಯ ಸ್ಥಲಶುದ್ಧಿಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

॥ **ಇತಿ ಪ್ರಥಮದಿನಶ್ರಾದ್ಧಮ್** ॥

ಏವಂ ಸಮಾಪ್ಯ ಪುನಃ ನವ(ವಿಷಮ)ಶ್ರಾದ್ಧಂ, ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧಂ ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧಂ ಚ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಸಾಮಾನ್ಯತಃ ಆಚಾರೇ ಸಮಾನತಂತ್ರೇಣ ಶ್ರಾದ್ಧಚತುಷ್ಟಯಂ ಕುರ್ವಂತಿ । ನಿರ್ಣಯಾದೌ ಸಮಾನತಂತ್ರಮಿತಿ ನೋಕ್ತಮ್ । ಅತ್ರ ಸಮಾನತಂತ್ರೇ ಚ ಪ್ರಥಮಕ್ರಿಯಾಶ್ರಾದ್ಧೇ ಕೇವಲಂ ಪಿಂಡದಾನಂ ಶ್ರಾದ್ಧತ್ರಯೇಷು ಕೂರ್ಚಮುಖೇ ಆರಾಧನಂ, ಸಕ್ತುನಾ ಪಿಂಡದಾನಂ ಚ ಇತಿ ದೇಶಾಚಾರವ್ಯವಸ್ಥಾ ವರ್ತತೇ ॥

ನವ(ವಿಷಮ)ಶ್ರಾದ್ಧಮ್

ಆಚಮ್ಯ ಪವಿತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ– **ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವವಿಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಮ್ ಆದ್ಯೇಽಹನಿ ನವಶ್ರಾದ್ಧಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ** । (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖ ಉಪವಿಶ್ಯ ಸ್ವಾಗ್ರೇ ತ್ರಿಕೋಣಾಕಾರಮಂಡಲೇ ಏಕಕುಶಕೃತಂ ಕೂರ್ಚಮ್ ಉದಙ್ಮುಖಂ ನ್ಯಸ್ಯ– **ಪಿತಃ ....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ಪ್ರೇತ ನವಶ್ರಾದ್ಧೇ ಅಯಂ ತೇ ಕ್ಷಣ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪಿತಃ ....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ಪ್ರೇತ ನವಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪಾದ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್** । ಕೂರ್ಚವಾಮಭಾಗೇ ಏಕಂ ಸತಿಲಂ ಕುಶಂ ದತ್ತ್ವಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರಂ ದರ್ಭಮೇಕಂ ನ್ಯಸ್ಯ ತತ್ರ ಉತ್ತಾನಂ ಸಜಲಂ ಪಾತ್ರಮಾಸಾದ್ಯ ಏಕಂ ಪವಿತ್ರಂ ನಿಧಾಯ ತಿಲಾನ್ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪ್ರೇತಕೂರ್ಚೋಪರಿ (ಹಸ್ತೇ) ಅರ್ಘ್ಯಂ ನಿವೇದ್ಯ– **ಪಿತಃ ....ಶರ್ಮನ್**

Scanned by CamScanner

.........ಗೋತ್ರ ಪ್ರೇತ ನವಶ್ರಾದ್ಧೇ ಇದಮ್ ಅರ್ಘ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪಿತಃ ....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ಪ್ರೇತಾಚ್ಛಾದನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತಿ ಅರ್ಘ್ಯಂ ತತ್ರಸ್ಥದರ್ಭಂ ಚ ದತ್ತ್ವಾ ಘೃತಾಕ್ತಂ (ಅನ್ನಂ) ಸಕ್ತುಂ ವಾದಾಯ– ಪಿತ್ರೇ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಏಕಾಮಾಹುತಿಂ ದತ್ತ್ವಾ– ಪಿತ್ರೇ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ದಾಸ್ಯಮಾನಮಾಮಂ ಸೋಪಸ್ಕರಂ ತನ್ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಂ ಸವಾಸೋದಕಕುಂಭಂ ಸದಕ್ಷಿಣಾಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ತಿಲೋದಕಂ ದದ್ಯಾತ್ । ತತಃ ಪಿಂಡದಾನಾರ್ಥಂ ದರ್ಭಮೇಕಂ ನಿಧಾಯ ಅಭ್ಯುಕ್ಷ್ಯ– ಪಿತ್ರೇ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ಪ್ರಥಮೇಽಹನಿ ನವಶ್ರಾದ್ಧೇಽಯಂ ಸಕ್ತುಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪಿಂಡಂ ದತ್ತ್ವಾ, ತದುಪರಿ ತಿಲೋದಕಂ ದದ್ಯಾತ್ । ಅಭ್ಯಂಜನಾಂಜನೇ ವಾಸದಶಾಂ ಚ ನಿವೇದ್ಯ– ಪಿತ್ರೇ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ....ಪ್ರೇತಾಯ ನವಶ್ರಾದ್ಧೇ ದಕ್ಷಿಣೋಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತಿ ದತ್ತ್ವಾ, ಅನಾದಿನಿಧನೇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ– ಅಭಿರಮ್ಯತಾಮ್ । (ಉಪವೀತೀ) ಅನೇನ ನವಶ್ರಾದ್ಧಾಖ್ಯೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಃ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥ ಪಿಂಡಂ ಪ್ರವಾಹ್ಯ ಸ್ನಾಯಾತ್ ।

ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧಮ್

ಆಚಮ್ಯ, ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ– (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಅಸ್ಮತ್‌ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತಿಕಾಮಃ ಪ್ರಥಮದಿನವಿಹಿತಂ ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಉದಙ್ಮುಖಂ ಕೂರ್ಚಂ ನಿಧಾಯ– ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪಾದ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಏಕಪವಿತ್ರಯುಕ್ತಾರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರೇ ಜಲಮಾಸಿಚ್ಯ ಅನುಮಂತ್ರ್ಯ–

ತಿಲೋಽಸಿ ಪ್ರೇತದೇವತ್ಯೋ ಗೋಸವೇ ದೇವನಿರ್ಮಿತಃ ।
ಪ್ರತ್ನವದ್ಭಿಃ ಪ್ರತ್ತಃ ಪ್ರೇತೇಮಾನ್ ಲೋಕಾನ್ ಪ್ರೀಣಯಾಹಿ ನಃ ॥

ಇತಿ ತಿಲಾನ್ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ– ಪಿತಃ ......ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ಪ್ರೇತನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧೇ ಇದಮ್ ಅರ್ಘ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪಿತಃ

Scanned by CamScanner

...........ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ಪ್ರೇತ ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧೇ ಆಚ್ಛಾದನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪಿತ್ರೇ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಇತಿ ಕಿಂಚಿತ್ ಸಕ್ತುಂ ಹುತ್ವಾ– ಪಿತ್ರೇ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ದಾಸ್ಯಮಾನಮಾಮಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಸೋಪಸ್ಕರಂ ಸಘೃತಂ ಸೋದಕುಂಭಂ ಸವಸ್ತ್ರಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಕಾಂಸ್ಯಪಾತ್ರಸುವರ್ಣರಜತಲೋಹತೈಲದಕ್ಷಿಣೋಪೇತಂ ಸೋಪಾನತ್ಕಂ ಸೋದಪಾತ್ರ-ಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತ್ಯಾಮಂ ದದ್ಯಾತ್ । ತತಃ ಪಿಂಡದಾನಾರ್ಥಂ ಕುಶಮೇಕಂ ನಿಧಾಯಾಭ್ಯುಕ್ಷ್ಯ– ಶುಂಧತಾಂ ಪ್ರೇತಃ ಇತ್ಯುದಕಂ ನಿನೀಯ– ಪಿತ್ರೇ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧೇ ಅಯಂ ಸಕ್ತುಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪಿಂಡೋಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಅಭ್ಯಂಜನಾಂಜನೇ ವಾಸದಶಾದಿಕಂ ಸದಕ್ಷಿಣಾಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । (ಉಪವೀತೀ) ಅನಾದಿನಿಧನೇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ಅನೇನ ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧಾಖ್ಯೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಃ ಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥ ಪಿಂಡಮ್ ಉದ್ವಾಸ್ಯ ಸ್ನಾಯಾತ್ ।

॥ ಇತಿ ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧಮ್ ॥

ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧಮ್

ಆಚಮ್ಯ, ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ– (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಮನುಷ್ಯಲೋಕಾತ್ ಪ್ರೇತಲೋಕಗಮನಾರ್ಥಂ ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಪಿತ್ರೇ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧೇ ಅಯಂ ತೇ ಕ್ಷಣ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪಿತಃ ......ಶರ್ಮನ್ ......ಗೋತ್ರ ಪ್ರೇತ ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರಾಗ್ವತ್, ಅರ್ಘ್ಯಂ, ಆಚ್ಛಾದನಂ ದತ್ವಾ– ಪಿತ್ರೇ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಇತ್ಯೇಕಾಮ್ ಆಹುತಿಂ ದತ್ವಾ– ಪಿತ್ರೇ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ಆಮಂ ತನ್ನಿಷ್ಕ್ರಯಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಸೋಪಸ್ಕರಂ ಸಘೃತಂ ಸೋದಕುಂಭಂ ಸವಸ್ತ್ರಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಕಾಂಸ್ಯಪಾತ್ರಸುವರ್ಣರಜತಲೋಹತೈಲದಕ್ಷಿಣೋಪೇತಂ ಸೋಪಾನತ್ಕಂ ಸೋದಪಾತ್ರಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತಿ ತಿಲೋದಕಂ ಕ್ಷಿಪೇತ್ । ತತಃ ಪಿಂಡದಾನಾರ್ಥಮೇಕಂ ಕುಶಂ ನಿಧಾಯಾಭ್ಯುಕ್ಷ್ಯ– ಶುಂಧತಾಂ ಪ್ರೇತಃ ಇತ್ಯುದಕಂ ನಿನೀಯ– ಪಿತ್ರೇ ....ಶರ್ಮಣೇ

Scanned by CamScanner

..........ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧೇ ಅಯಂ ಸಕ್ತುಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಅನುಮಂತ್ರಣಾದಿ ವಾಸದಶಾದಾನಾಂತಂ ನವಶ್ರಾದ್ಧವತ್ ತೂಷ್ಣೀಂ ಕೃತ್ವಾ– ಪಿತಃ ....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ಪ್ರೇತ ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧೇ ಭೃಂಗರಾಜತುಲಸೀದಲಪತ್ರಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । (ಉಪವೀತೀ) "ಅನಾದಿನಿಧನ" ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ– ಅಭಿರಮ್ಯತಾಮ್ । ಅನೇನ ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧಾಖ್ಯೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಃ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥ ಪಿಂಡಮ್ ಉದ್ವಾಸ್ಯ ಸ್ನಾಯಾತ್ ॥

॥ ಇತಿ ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧಮ್ ॥

ಏವಂ ಕರ್ಮ ಸಮಾಪ್ಯ ಪಿಂಡಸ್ಥಲಸ್ಯ ಶುದ್ಧಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಗೃಹಂ ಗತ್ವಾ–

ಆಚಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ– ಕ್ಷೀರನೀರಪ್ರದಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಗೋಮಯೇನೋಪಲಿಪ್ತಮರಣಸ್ಥಾನೇ ಏಕವರ್ತಿತೈಲದೀಪಂ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖಂ ಪ್ರಜ್ವಾಲ್ಯ ದುಗ್ಧಪಾತ್ರಂ ಜಲಪಾತ್ರಂ ಚ ನಿಧಾಯ ।

ಶ್ಮಶಾನಾನಲದಗ್ಧೋಽಸಿ ಪರಿತ್ಯಕ್ತೋಽಸಿ ಬಾಂಧವೈಃ ।
ಇದಂ ಕ್ಷೀರಂ ಚ ನೀರಂ ಚ ಅತ್ರ ಸ್ನಾಹಿ ಇದಂ ಪಿಬ ॥

ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇತ । ಏವಂ ಸಂಧ್ಯಾತ್ರಯೇಽಪಿ ದೇಯಮ್ । ಕರ್ತಾ ಭೋಜನಸಮಯೇ ಮೃತಸ್ಥಾನೇ ತ್ರಿಕೋಣಾಕಾರಮಂಡಲಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವಕೀಯಭೋಜನಪಾತ್ರಸ್ಥಮನ್ನಂ ಗುಡಾಜ್ಯಮಿಶ್ರಿತಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ–

ಪಿತಃ ....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ಪ್ರೇತ ಇದಂ ತೇ ಭಕ್ತಮನ್ನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತಿ ಭೂಮೌ ಮಂಡಲೇ ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥

ಅನಾದಿನಿಧನೋ .... ಭವ ॥ ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ತದನ್ನಂ ಬಹಿಃ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪಾಣೀ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಭುಂಜೀತ ॥

॥ ಇತಿ ಪ್ರಥಮದಿನವಿಧಿಃ ॥

Scanned by CamScanner

ದ್ವಿತೀಯಾದಿದಿನವಿಧಿಃ

ಯಜಮಾನಃ ಪ್ರಥಮದಿನವತ್ ಸ್ನಾನಸಂಧ್ಯಾಂ ವಿಧಾಯ ಆಚಮ್ಯ ಏಕದರ್ಭಪವಿತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ ಅಮಂತ್ರಕಪ್ರಾಣಾಯಾಮಂ ಕೃತ್ವಾ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ–

ವಿಷ್ಣುಪುಣ್ಯತಿಥೌ ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಅಸ್ಮತ್‌ಪಿತುಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ....ಶರ್ಮಣಃ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವವಿಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಮೃತಾಹಾತ್ ದ್ವಿತೀಯೇಽಹನಿ ದಹನಜನಿತತಾಪೋಪ–ಶಮನಾರ್ಥಂ ಪ್ರೇತಾಪ್ಯಾಯನಾರ್ಥಂ ಮೃತ್ತಿಕಾಸ್ನಾನತಿಲತೋಯಾಂಜಲಿವಾಸೋದಕಕೇಶೋದಕದಾನಪೂರ್ವಕಂ ಚಕ್ಷುಃಶ್ರೋತ್ರನಾಸಾದ್ಯವ–ಯವನಿಷ್ಪಾದನಾರ್ಥಂ ನಿತ್ಯಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಾದಿ, ಮೃತ್ತಿಕಾಸ್ನಾನಮ್, ಉದಕಧಾರಾಂ ಚ ಪ್ರಥಮದಿನವತ್ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

(ದಶಾಹಪರ್ಯಂತಂ ನಿತ್ಯಶ್ರಾದ್ಧೇಷು ಪ್ರತ್ಯಹಂ ತತ್ತದವಯವನಿಷ್ಪತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಏಕೈಕಪಿಂಡದಾನಮ್, ವಿಷಮದಿನೇಷು ವಿಷಮಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗತ್ವೇನ ಏಕೈಕಪಿಂಡದಾನಮಧಿಕಮಿತಿ ವಿಜ್ಞೇಯಮ್ । ಏವಂ ಚ ದಶದಿನೇಷು ನಿತ್ಯಶ್ರಾದ್ಧಾನಿ ದಶ, ವಿಷಮಶ್ರಾದ್ಧಾನಿ ಪಂಚ, ಪ್ರಥಮದಿನೇ ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧಂ ಚ ಇತಿ ಷೋಡಶ ಮಲಿನಶ್ರಾದ್ಧಾನಿ ॥)

ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಅವಯವನಿಷ್ಪತ್ತಿವಿಚಾರಃ

ಪ್ರಥಮೇಽಹನಿ	:	ಶಿರೋಽವಯವನಿಷ್ಪತ್ತಿಃ ।
ದ್ವಿತೀಯೇಽಹನಿ	:	ಚಕ್ಷುಃಶ್ರೋತ್ರನಾಸಾವಯವನಿಷ್ಪತ್ತಿಃ ।
ತೃತೀಯೇಽಹನಿ	:	ಭುಜವಕ್ಷೋಗ್ರೀವಾಮುಖಾವಯವನಿಷ್ಪತ್ತಿಃ ।
ಚತುರ್ಥೇಽಹನಿ	:	ಪಾರ್ಷ್ಣಿಕುಕ್ಷಿಕಟಿನಾಭಿಗುದಲಿಂಗಾವಯವನಿಷ್ಪತ್ತಿಃ ।

Scanned by CamScanner

ಪಂಚಮೇಽಹನಿ : ಊರುಜಾನುಜಂಘಾವಯವನಿಷ್ಪತ್ತಿಃ ।

ಷಷ್ಠೇಽಹನಿ : ಗುಲ್ಫಪಾದಾಂಗುಲಿಮರ್ಮಾದ್ಯವಯವನಿಷ್ಪತ್ತಿಃ ।

ಸಪ್ತಮೇಽಹನಿ : ಅಸ್ಥಿಮಜ್ಜಾಶಿರೋಽವಯವನಿಷ್ಪತ್ತಿಃ ।

ಅಷ್ಟಮೇಽಹನಿ : ನಖದಂತರೋಮಾದ್ಯವಯವನಿಷ್ಪತ್ತಿಃ ।

ನವಮೇಽಹನಿ : ಮರ್ಮವೀರ್ಯಾದಿಸರ್ವಾವಯವನಿಷ್ಪತ್ತಿಃ ।

ದಶಮೇಽಹನಿ : ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾನಿವೃತ್ತಿಃ ।

ಸಮಾನತಂತ್ರಕರಣಪಕ್ಷೇ

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಅಂಧತ್ವ–ಮೂಕತ್ವ–ಬಧಿರತ್ವ–ಪೈಶಾಚತ್ವ ನಿವೃತ್ತಿದ್ವಾರಾ, ಅಕ್ಷಯಪುಣ್ಯಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಕ್ಷುತ್ತೃಷಾದಾಹೋಪಶಮನಾರ್ಥಂ ಪ್ರಥಮದಿನಾತ್ ದಶಮದಿನಪರ್ಯಂತಂ ಶಿರೋಽವಯವಾದಿ ನಿಷ್ಪತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಭೂಲೋಕಾತ್ ಪ್ರೇತಲೋಕಗಮನಕಾಲೇ ಸುಖಪಾಥೇಯಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರಥಮಾದಿ ದಶದಿನಪರ್ಯಂತಂ ಕ್ರಿಯಮಾಣಾನಿ ವಿಷಮಶ್ರಾದ್ಧಾನಿ ಪಾಥೇಯನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧೇ ವಾಸೋದಕಕೇಶೋದಕತಿಲೋದಕಪುರಸ್ಸರಪಿಂಡಪ್ರದಾನಾನಿ ಸ್ವಸ್ವಕಾಲೇ ಕರ್ತವ್ಯಾನಿ ತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಅಪಕೃಷ್ಯ ಪ್ರೇತಾಂತರ್ಯಾಮಿಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಿನಾ ಸಮಾನತಂತ್ರೇಣ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ (ಇತಿ ಕುರ್ಯಾಚ್ಚ ।)

Scanned by CamScanner

ಅಸ್ಥಿಸಂಚಯನಮ್

ನಿತ್ಯಕ್ರಿಯಾದಿಕಂ ಸಮಾಪ್ಯ । ದಾಹದೇಶಂ ಗತ್ವಾ । ಆಚಮ್ಯ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ–

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ .....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಅಸ್ಥಿಸಂಚಯನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಅಧಿಕಾರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ಕೃತ್ವಾ ಶಮೀಶಾಖಯಾ ಔದುಂಬರಶಾಖಯಾ ವಾ ಕ್ಷೀರೋದಕೇನ (ಪಂಚಗವ್ಯೇನ) (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ತ್ರಿಃ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಪರಿವ್ರಜನ್ ಚಿತಿದೇಶೇ ಪಾದಾದಾರಭ್ಯ ಸರ್ವಾಣ್ಯಸ್ಥೀನಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಯೇತ್ । ತತ್ರ ಮಂತ್ರಾಃ–

ಶೀತಿಕೇ ಶೀತಿಕೇತಿ ದಮನೋಽಗ್ನಿರನುಷ್ಟುಪ್ । ಚಿತಿಪ್ರೋಕ್ಷಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಶೀತಿಕೇ ಶೀತಿಕಾವತಿ ಹ್ಲಾದಿಕೇ ಹ್ಲಾದಿಕಾವತಿ । ಮಂಡೂಕ್ಯಾಽಸು ಸಂ ಗಮ ಇಮಂ ಸ್ವಗ್ನಿಂ ಹರ್ಷಯ ॥

ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ಅಂಗುಷ್ಠೋಪಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಮ್ ಏಕೈಕಮ್ ಅಸ್ಥಿ ಪಾದಪ್ರಭೃತಿಶಿರಃಪರ್ಯಂತಂ (ಪಾದ–ಉರಃ–ಶಿರೋದೇಶೇಷು) ಗೃಹೀತ್ವಾ ಮೃತ್ಕುಂಭೇ ಯಥಾ ಶಬ್ದೋ ನ ಭವತಿ ತಥಾ ನಿದಧ್ಯಾತ್ । ಅನ್ಯತ್ಸರ್ವಂ ಶೂರ್ಪೇಣ ಸಂಶೋಧ್ಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣ್ಯಸ್ಥೀನ್ಯಪಿ ಕುಂಭೇ ನಿಧಾಯ ಭಸ್ಮ ತು ಗಂಗಾಯಾಂ ಜಲೇ ಅಸಂಭವೇ ತತ್ರೈವ ಗರ್ತೇ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಮೃದಂ ಪೂರಯೇತ್ ।

ಅಸ್ಥಿಸಂಚಯನ–

ಅಸ್ಥಿಸಂಚಯನವೆಂದರೆ ಸಪ್ತಧಾತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಶರೀರವು ದಾಹವಾದ ಬಳಿಕ ಆ ಶರೀರದ ಎಲುಬುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದೆಂದರ್ಥ. ನಿತ್ಯವಿಧಿ ಮುಗಿಸಿ, ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆ, ಕ್ಷೀರಮಿಶ್ರಿತ ಜಲ, ಗೆರಸೆ ಶ್ರಾದ್ಧಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ದಹನದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ. '**ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ .... ಸಂಚಯನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ।**' ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡುವುದು.

ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಪೂರ್ವಕ ಆಜ್ಞೆ ಪಡೆದು ಉಪವೀತವನ್ನು ಎಡಮಾಡಿಕೊಂಡು ದಗ್ಧಶರೀರದ ಪಾದದೇಶದಿಂದ ಮೂರುಬಾರಿ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಾ '**ಶೀತಿಕೇ ಶೀತಿಕಾವತಿ...........**' ಎಂಬ ಮಂತ್ರ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿರಲು ಶಮೀಶಾಖೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಅತ್ತಿಶಾಖೆಯಿಂದ ಕ್ಷೀರಮಿಶ್ರಿತಜಲವನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಅಂಗುಷ್ಠ–ಕನಿಷ್ಠ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಪಾದ–ಊರು–ಶಿರೋಭಾಗದಿಂದ ಎಲುಬುಗಳನ್ನು ಹೆಕ್ಕಿ ಶಬ್ದವಾಗದಂತೆ ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ

Scanned by CamScanner

ತತಃ ಚಿತಿದೇಶಂ ಮೃದಾ ಸಂಪೂರ್ಯ ಗೋಮಯೇನೋಪಲಿಪ್ಯ ಮಧ್ಯೇ ತ್ರಿಕೋಣಾಂ ವೇದಿಕಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಹರಿದ್ರಾಚೂರ್ಣಂ ನವಧಾನ್ಯಾನಿ ಚ ವಿಕಿರೇತ್, ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ–

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವವಿಮೋಚನಾರ್ಥಂ ಮೃತಾತ್ ....ದಿವಸೇ ಅಸ್ಥಿಸಂಚಯನಾಂಗತ್ವೇನ ಶ್ಮಶಾನವೇದಿಕಾರಾಧನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಅಧಿಕಾರಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ವಿಧಾಯ, ವೇದಿಕಾಮಧ್ಯೇ ದರ್ಭಮೇಕಂ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರಂ ನಿಧಾಯ–

ಮಧ್ಯೇ ಪ್ರೇತರಾಜಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ತತ್ಪಶ್ಚಿಮೇ ಪ್ರೇತಸಖಂ ಶ್ಮಶಾನವಾಸಿನಂ ರುದ್ರಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಮಧ್ಯಾತ್ಪೂರ್ವೇ ಪ್ರೇತಸಖಂ ಶ್ಮಶಾನವಾಸಿನಂ ಯಮಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಪಿತುಃ ......ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಶ್ಮಶಾನವೇದಿಕಾರಾಧನೇ ಪ್ರೇತರಾಜಸ್ಯ ಅಯಂ ತೇ ಕ್ಷಣ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಸಖಿಶ್ಮಶಾನವಾಸಿರುದ್ರಸ್ಯ ಅಯಂ ತೇ ಕ್ಷಣ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಸಖಿಶ್ಮಶಾನವಾಸಿಯಮಸ್ಯ ಅಯಂ ತೇ ಕ್ಷಣ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ......ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಶ್ಮಶಾನವೇದಿಕಾರಾಧನೇ ಪ್ರೇತರಾಜಸ್ಯ ಇದಮಾಸನ–ಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಸಖಿಶ್ಮಶಾನವಾಸಿರುದ್ರಸ್ಯ ಇದಮಾಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಸಖಿಶ್ಮಶಾನವಾಸಿಯಮಸ್ಯ ಇದಮಾಸನಮುಪತಿಷ್ಠ–ತಾಮ್ । ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಶ್ಮಶಾನವೇದಿಕಾರಾಧನೇ ಪ್ರೇತರಾಜಸ್ಯ ಇದಂ ತೇ ಪಾದ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಸಖಿಶ್ಮಶಾನವಾಸಿನಃ ರುದ್ರಸ್ಯ ಇದಂ ತೇ ಪಾದ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಸಖಿಶ್ಮಶಾನವಾಸಿನಃ ಯಮಸ್ಯ ಇದಂ ತೇ ಪಾದ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಪಿತುಃ ......ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಶ್ಮಶಾನವೇದಿಕಾರಾಧನೇ ಪ್ರೇತರಾಜಸ್ಯ ಇದಂ ತೇ ಅರ್ಘ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಸಖಿಶ್ಮಶಾನವಾಸಿನಃ ರುದ್ರಸ್ಯ ಇದಂ ತೇ ಅರ್ಘ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಸಖಿಶ್ಮಶಾನವಾಸಿನಃ ಯಮಸ್ಯ ಇದಂ ತೇ ಅರ್ಘ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ

(ಕುಂಭದಲ್ಲಿ) ಇಡಬೇಕು. ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗದ ಎಲುಬುಗಳನ್ನು ಹೆಕ್ಕಿ ಗೆರಸೆಯಿಂದ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಅಸ್ಥಿಯ ತುಂಡುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಉಳಿದ ಬೂದಿಯನ್ನು ಗಂಗಾಸದೃಶ ಜಲಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಬೇಕು. ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಅಸ್ಥಿಯನ್ನು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾದಿ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧಿಪ್ರಕಾರ ವಿಸರ್ಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸದ್ಯ ಗರ್ತ(ಹೊಂಡ)ದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಗರ್ತದಲ್ಲಿ ಇಡುವ ವಿಧಿಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಬಳಿಕ ದಾಹಸ್ಥಳವನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರವಾಗಿ ತ್ರಿಕೋಣಾಕಾರ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಅರಸಿನಪುಡಿಯನ್ನು ನವಧಾನ್ಯವನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡುವುದು. ಬ್ರಹ್ಮದಂಡ ಇಟ್ಟು ಅಪಸವ್ಯದಿಂದ ವೇದಿಕೆಯ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರವಾಗಿ ದರ್ಭ ಎಸಳಿಟ್ಟು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇತರಾಜನನ್ನು, ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇತಸಖ ರುದ್ರನನ್ನು, ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇತಸಖ ಯಮನನ್ನು ಆವಾಹಿಸುವುದು. ಮೂರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕ್ಷಣ–ಆಸನ–ಪಾದ್ಯ–ಅರ್ಘ್ಯ–ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೆಗಳಿಂದ ಆರಾಧಿಸಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

........ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಶ್ಮಶಾನವೇದಿಕಾರಾಧನೇ ಪ್ರೇತರಾಜಾಯ ಇಮಾನಿ ತೇ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾನ್ಯುಪತಿಷ್ಠಂತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಸಖಾಯ ಶ್ಮಶಾನವಾಸಿನೇ ರುದ್ರಾಯ ಇಮಾನಿ ತೇ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾನ್ಯುಪತಿಷ್ಠಂತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಸಖಾಯ ಶ್ಮಶಾನವಾಸಿನೇ ಯಮಾಯ ಇಮಾನಿ ತೇ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾನ್ಯುಪತಿಷ್ಠಂತಾಮ್ ॥ ಅಲಂಕಾರಾರ್ಥೇ ಹರಿದ್ರಾಚೂರ್ಣಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಕಂಟಕನಿರ್ಹರಣಾರ್ಥಂ ಉಪಾನಹೌ ಉಪತಿಷ್ಠೇತಾಮ್ ॥ ವರ್ಷಾತಪನಿವಾರಣಾರ್ಥಂ ಛತ್ರಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಭೂಷಣಾರ್ಥೇ ಪತಾಕಾ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾ-ನಿವಾರಣಾರ್ಥಂ ಮೃದುನಾಳಿಕೇರಫಲಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಕ್ರಮುಕತಾಂಬೂಲಮ್ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಏವಂ ಸರ್ವೋಪಚಾರಾರ್ಥೇ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಇತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಪ್ರಾಗ್ವತ್ ದೇಯಮ್ । ತತಃ ಪಿಂಡತ್ರಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಏಕಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ-

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಶ್ಮಶಾನವೇದಿಕಾರಾಧನೇ ಮಧ್ಯೇ ಪ್ರೇತರಾಜಾಯ ಅಯಂ ತೇ ಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಸಖಾಯ ಶ್ಮಶಾನವಾಸಿನೇ ರುದ್ರಾಯ ಅಯಂ ತೇ ಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಸಖಾಯ ಶ್ಮಶಾನವಾಸಿನೇ ಯಮಾಯ ಅಯಂ ತೇ ಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಇತಿ ಪಿಂಡತ್ರಯಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ- ಪಿಂಡಸ್ಯೋಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಇತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ದದ್ಯಾತ್ । ಏವಂ- ಪೋಲಿಕಾಭಕ್ಷ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಇತಿ ಚ ॥

ಪಿಂಡಾನಾಮುಪರಿ ಅಂಜನಾಭ್ಯಂಜನತುಲಸೀಪತ್ರಭೃಂಗರಾಜದೂರ್ವಾಂಕುರಾಣಿ ಉಪತಿಷ್ಠಂತಾಮ್ ॥ ವೇದಿಕಾಯಾಃ ಪರಿತಃ ಅಪ್ರಾದಕ್ಷಿಣ್ಯೇನ ಬಲಿಸ್ಥಾನೇ ದರ್ಭಪತ್ರಾಣ್ಯುಪತಿಷ್ಠಂತಾಮ್ ॥ ದರ್ಭಾಣಾಮುಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಚಿತ್ರಾನ್ನಬಲಿರುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಬಲೇರುಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ತತಃ ದರ್ಭಪತ್ರದೂರ್ವಾಂಕುರಾಣಿ ಗೃಹೀತ್ವಾ-

ಶ್ಮಶಾನವೇದಿಕಾರಾಧನೇ ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾನಿವೃತ್ತ್ಯರ್ಥೇ ಅಯಂ ತೇ ವಾಯಸಬಲಿರುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಇತಿ ವಾಯಸಬಲಿಂ ದತ್ತ್ವಾ-

---

ಪಾದುಕಾ-ಛತ್ರ-ಪತಾಕಾದಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಎಳನೀರು ತಾಂಬೂಲ ಅಡಕೆ ಇಡುವುದು. ಬಳಿಕ ಅನ್ನದಿಂದ ಮೂರು ಪಿಂಡಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಡುವುದು. ಚಿತ್ರಾನ್ನ-ಬಲಿ-ವಾಯಸಬಲಿ ಇಟ್ಟು ಪಿಂಡಗಳ ಮೇಲೆ ವಾಸೋದಕ-ತಿಲೋದಕ-ಕೇಶೋದಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉಪವೀತಿಯಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದು.

Scanned by CamScanner

ಯಮೋಽಸಿ .... ವಾಯಸಾಃ ॥ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತತ್ರೈವ ವಿಸೃಜೇತ್ । ತತಃ ವೇದಿಕಾಯಾಂ ವಾಸೋದಕಂ–ಕೇಶೋದಕಂ–ತಿಲೋದಕಂ ಚ ದತ್ವಾ– "ಅನಾದಿನಿಧನೋ .... ಭವ ॥" ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾತ್ । "ಅಭಿರಮ್ಯತಾಮ್" ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದತ್ವಾ–

ಅನೇನ ಶ್ಮಶಾನವೇದಿಕಾರಾಧನೇನ ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥ ಇತಿ ಸಮಾಪ್ಯ, ತತ್ರಸ್ಥಪಿಂಡಾದಿಕಂ ನಿಶ್ಶೇಷಂ ಜಲೇ ವಿಸೃಜ್ಯ ತತ್ರ ನವಧಾನ್ಯಾನಿ ವಿಕಿರೇತ್ ॥

ಅಥ ಅಸ್ಥಿಕುಂಭಂ ವಾಮಾಂಸೇ ಧೃತ್ವಾ ಕ್ಷೀರವೃಕ್ಷಮೂಲಂ ಗತ್ವಾ ಕುಂಭಂ ಭುವಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಗರ್ತಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಉಪ ಸರ್ಪೇತಿ ಸಂಕುಸುಕಃ ಪಿತೃಮೇಧಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಗರ್ತೇಽಸ್ಥಿನಿಕ್ಷೇಪಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಉಪ ಸರ್ಪ ಮಾತರಂ ಭೂಮಿಮೇತಾಮುರುವ್ಯಚಸಂ ಪೃಥಿವೀಂ ಸುಶೇವಾಮ್ । ಊರ್ಣಮ್ರದಾ ಯುವತಿರ್ದಕ್ಷಿಣಾವತ ಏಷಾ ತ್ವಾ ಪಾತು ನಿರ್ಋತೇರುಪಸ್ಥಾತ್ ॥ ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಘಟಂ ಗರ್ತೇ ನಿದಧ್ಯಾತ್ ॥

ಉಚ್ಛ್ವಂಚಸ್ವೇತಿ ಸಂಕುಸುಕಃ ಪಿತೃಮೇಧಃ ಪ್ರಸ್ತಾರಪಂಕ್ತಿಃ । ಗರ್ತೇ ಪಾಂಸುಕ್ಷೇಪಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಉಚ್ಛ್ವಂಚಸ್ವ ಪೃಥಿವಿ ಮಾ ನಿ ಬಾಧಥಾಃ ಸೂಪಾಯನಾಸ್ಮೈ ಭವ ಸೂಪವಂಚನಾ । ಮಾತಾ ಪುತ್ರಂ ಯಥಾ ಸಿಚಾಽಭ್ಯೇನಂ ಭೂಮ ಊರ್ಣುಹಿ ॥ ಅನೇನ ಮಂತ್ರೇಣ ಘಟಸ್ಯ ಸಮಂತಾತ್ ಖಾತೇ ಮೃದಂ ಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥

'ಅಭಿರಮ್ಯತಾಂ' ಎಂದು ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ ಬಿಡುವುದು. ಪಿಂಡಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸುವುದು. ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನವಧಾನ್ಯವನ್ನು ಚೆಲ್ಲುವುದಿದೆ. ದೇಶಾಚಾರದಂತೆ ತುಳಸೀಗಿಡ ನೆಡುವುದು ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಮೊದಲೇ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಅಸ್ಥಿಸಹಿತ ಮಡಕೆಯನ್ನು ಎಡದ ಹೆಗಲಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಮನೆಯ ಸಮೀಪ ಕ್ಷೀರವೃಕ್ಷದ ಮೂಲದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ಹೊಂಡವನ್ನು ಮಾಡುವುದು. **'ಉಪ ಸರ್ಪ ಮಾತರಂ.......॥'** ಎಂದು ಆ ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಿಕುಂಭವನ್ನು ಇಡುವುದು. **'ಉಚ್ಛ್ವಂಚಸ್ವ ಪೃಥಿವಿ..... । ...... ॥ ಉಚ್ಛ್ವಂಚಮಾನಾ...... । ..... ॥'** ಎಂದು ಎರಡು ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ಉಚ್ಛ್ವಂಚಮಾನೇತಿ ಸಂಕುಸುಕಃ ಪಿತೃಮೇಧಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಅಸ್ಥಿಕುಂಭಸಮೀಪೇ ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಉಚ್ಛ್ವಂಚಮಾನಾ ಪೃಥಿವೀ ಸು ತಿಷ್ಠತು ಸಹಸ್ರಂ ಮಿತ ಉಪ ಹಿ ಶ್ರಯಂತಾಮ್ । ತೇ ಗೃಹಾಸೋ ಘೃತಶ್ಚುತೋ ಭವಂತು ವಿಶ್ವಾಹಾಸ್ಮೈ ಶರಣಾಃ ಸಂತ್ವತ್ರ ॥ ಇತಿ ಮಂತ್ರಮಂಜಲಿಂ ಬದ್ಧ್ವಾ ಜಪೇತ್ ॥

ಉತ್ತೇ ಸ್ತಭ್ನಾಮೀತಿ ಸಂಕುಸುಕಃ ಪಿತೃಮೇಧೋ ಜಗತೀ । ಘಟಸ್ಯ ಮುಖಾಪಿಧಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಉತ್ತೇ ಸ್ತಭ್ನಾಮಿ ಪೃಥಿವೀಂ ತ್ವತ್ಪರೀಮಂ ಲೋಗಂ ನಿದಧನ್ಮೋ ಅಹಂ ರಿಷಮ್ । ಏತಾಂ ಸ್ಥೂಣಾಂ ಪಿತರೋ ಧಾರಯಂತು ತೇಽತ್ರಾ ಯಮಃ ಸಾದನಾ ತೇ ಮಿನೋತು ॥

ಇತಿ ನವಕಪಾಲಂ ಘಟೋಪರಿ ನಿದಧ್ಯಾತ್ । ತತೋ ಯಥಾ ಕುಂಭೋ ನ ದೃಶ್ಯತೇ ತಥಾ ಮೃದಂ ನಿಧಾಯ ಪಶ್ಚಾದನವೇಕ್ಷಮಾಣೋಽನ್ಯತ್ರ ಗತ್ವಾ ಸ್ನಾಯಾತ್ । ಅಸ್ಥಿಘಟಂ ಗರ್ತೇ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ವೇದಿಕಾರಾಧನಮಿತಿ ಕೇಚಿತ್ ॥

॥ ಇತಿ ಅಸ್ಥಿಸಂಚಯನವಿಧಿಃ ॥

'ಉತ್ತೇ ಸ್ತಭ್ನಾಮಿ....... । .... ॥' ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕುಂಭವನ್ನು ಕಪಾಲ(ಮುಚ್ಚಳ)ದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಆ ಹೊಂಡವನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚುವುದು. ಬಳಿಕ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು. ಮುಂದೆ ಗಂಗಾದಿ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಗರ್ತದಿಂದ ತೆಗೆದು ವಿಧಿಪ್ರಕಾರ ದಶವಿಧಸ್ನಾನ-ಅಸ್ಥಿಶುದ್ಧಿ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

ದಶಮದಿನಕೃತ್ಯಮ್

ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ – ಅಸ್ಮತ್ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಅಂಧತ್ವ–ಮೂಕತ್ವ–ಬಧಿರತ್ವ–ಪೈಶಾಚತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಶಾಶ್ವತಪುಣ್ಯ–ಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಕ್ಷುತ್ತೃಷೋಪಶಮನಾರ್ಥಂ ದಾಹಜನಿತತಾಪೋಪಶಮನಾರ್ಥಂ ಪ್ರೇತಾಪ್ಯಾಯನಾರ್ಥಂ ಸಂಸ್ಕಾರಾದ್ದಶಮೇಽಹ್ನಿ ಕರ್ತವ್ಯನಿತ್ಯಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗಸತಿಲೋದಕಪಿಂಡಪ್ರದಾನಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಕರ್ತುಂ ತದಾದೌ ತದಂಗತಯಾ ವಿಹಿತಂ ದಶವಿಧಸ್ನಾನೇಷು ಮೃತ್ತಿಕಾಸ್ನಾನಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಪೂರ್ವವತ್ ಸ್ನಾನಂ ವಾಸೋದಕಂ, ಕೇಶೋದಕಂ, ತಿಲೋದಕಂ ಚ ದತ್ತ್ವಾ – ಅನೇನ ನೈಮಿತ್ತಿಕಸತಿಲೋದಕಪಿಂಡಪ್ರದಾನಾಂಗತಯಾ ಸ್ನಾನಾದಿತಿಲತೋಯಾಂಜಲಿಕರ್ಮಕರಣೇನ ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥ ನಿತ್ಯಶ್ರಾದ್ಧಂ ಸಂಪೂರ್ಯ, ತತಃ–

ಅದ್ಯ ಪೂರ್ವೋಚ್ಚರಿತ .... ಅಸ್ಮತ್ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಮೃತಾಹಾ–ದ್ದಶಮೇಽಹ್ನಿ ಕರ್ತವ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಮೃತಾಹಾದ್ದಶಮೇಽಹನಿ ಪ್ರೇತಶಿಲೋದ್ವಾಸನಂ ಮೃತಸ್ಥಾನೇ ಸ್ಥಿತಪ್ರೇತಪಾತ್ರೋದ್ವಾಸನಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಅಧಿಕಾರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ, ವಾಸೋದಕಂ ಕೇಶೋದಕಂ ತಿಲೋದಕಂ ಚ ದತ್ತ್ವಾ, 'ಅನಾದಿನಿಧನೋ ದೇವಃ' ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕೃತ್ಯ ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾತ್ । ತತಃ ಗರ್ತಾತ್ ಪ್ರೇತಶಿಲಾಮ್ ಉದ್ವಾಸ್ಯ ಉದ್ಧೃತ್ಯ ಪಾತ್ರೇ ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥ ವಾಸೋದಕಾದೀನಿ ದತ್ತ್ವಾ – 'ಪ್ರೇತಪಾತ್ರಮ್ ಉದ್ವಾಸಯಾಮಿ' ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪಾತ್ರಮ್ ಅನ್ಯತ್ರ ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ । ಮೃತಸ್ಥಾನಂ ಗತ್ವಾ ಪ್ರೇತತಂತುಂ ಘಟಂ ಚ ನಿಷ್ಕಾಸ್ಯ ಕ್ರಿಯಾಸ್ಥಲಮಾಗತ್ಯ, (ಉಪವೀತೀ) 'ಅದ್ಯ ಪೂರ್ವೋಚ್ಚರಿತೇ'ತ್ಯಾದ್ಯುಕ್ತ್ವಾ–

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ಮೃತಾಹಾದ್ದಶಮೇಽಹನಿ ಕರ್ತವ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)

Scanned by CamScanner

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ, ಪ್ರೇತಾಪ್ಯಾಯನಾರ್ಥಂ ಧರ್ಮವೇದಿಕಾರಾಧನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ವೇದಿಕಾರಾಧನಾಂಗತಯಾ ಕೃಚ್ಛ್ರಾಚರಣಂ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ (ಉಪವೀತೀ)

ನಮೋಽಸ್ತ್ವನಂತಾಯ ಸಹಸ್ರಮೂರ್ತಯೇ ಸಹಸ್ರಪಾದಾಕ್ಷಿಶಿರೋರುಬಾಹವೇ ।
ಸಹಸ್ರನಾಮ್ನೇ ಪುರುಷಾಯ ಶಾಶ್ವತೇ ಸಹಸ್ರಕೋಟೀಯುಗಧಾರಿಣೇ ನಮಃ ॥

ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವಾಯ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಿತಾಯ ಚ ।
ಜಗದ್ಧಿತಾಯ ಕೃಷ್ಣಾಯ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮೋನಮಃ ॥

ಮತ್ಸಮರ್ಪಿತಂ ಸಕುಶತಿಲಹಿರಣ್ಯಂ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಮಮ ಪಿತುಃ ದಶಮೇಽಹನಿ ಕರ್ತವ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕವೇದಿಕಾರಾಧನತಿಲೋದಕ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನ- ಯೋಗ್ಯತಾಸಿದ್ಧಿರಸ್ತು ಇತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು । [ಯೋಗ್ಯತಾಸಿದ್ಧಿರಸ್ತು] ಮೃದಾ ದ್ವ್ಯಂಗುಲೋನ್ನತಾಂ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರಾಂ ತ್ರಿಕೋಣಾಕಾರವೇದಿಕಾಂ ಕೃತ್ವಾ ನವಧಾನ್ಯಾನಿ ಹರಿದ್ರಾಚೂರ್ಣಂ ವಿಕೀರ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರಂ ದರ್ಭಂ ನಿಧಾಯ, (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖ ಉಪವಿಶ್ಯ-

ವೇದಿಕಾಮಧ್ಯೇ- **ಪ್ರೇತರಾಜಶಿಲಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಯಾಮಿ** । ತದ್ದಕ್ಷಿಣೇ ವೇದಿಕಾಗ್ರೇ- **ಪ್ರೇತಸಖ ಯಮಶಿಲಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಯಾಮಿ** ।

ಉತ್ತರೇ ದರ್ಭಮೂಲೇ- **ಪ್ರೇತಸಖಜಲಾಧಿವಾಸಿರುದ್ರಶಿಲಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಯಾಮಿ** ॥ ಏವಂ ಪ್ರಧಾನಶಿಲಾಮ್ ಅನ್ಯತ್ ಶಿಲಾಖಂಡದ್ವಯಂ (ತದಲಾಭೇ ದರ್ಭದ್ವಯಂ ವಾ) ಚ ನಿಧಾಯ ಅಭ್ಯಂಜನಾರ್ಥೇ ತೈಲಂ, ಸ್ನಾನಾರ್ಥೇ ಜಲಂ ದದ್ಯಾತ್ । **ಪ್ರೇತಸಖರುದ್ರಾಯ ಅಭ್ಯಂಜನಾರ್ಥೇ ತೈಲಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್** । ಇತಿ ದರ್ಭೇಣ ತೈಲಮಭಿಮೃಶ್ಯ-

ಪ್ರೇತರಾಜಾಯ ಸ್ನಾನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಸಖ ಯಮಾಯ ಸ್ನಾನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಸಖರುದ್ರಾಯ ಸ್ನಾನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಇತಿ ಜಲಧಾರಾಂ ವಿಸೃಜ್ಯ-

ಪ್ರೇತರಾಜಸ್ಯ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಸಖಯಮಸ್ಯ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಸಖರುದ್ರಸ್ಯ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಇತಿ ದರ್ಭಪತ್ರಾಣಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ತಿಲೈಃ ಆವಾಹಯೇತ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಪ್ರೇತರಾಜಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಆವಾಹನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಪ್ರೇತಸಖಂ ಯಮಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಆವಾಹನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಪ್ರೇತಸಖರುದ್ರಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಆವಾಹನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ಅಕ್ಷತೋದಕೇನ ಅರ್ಘ್ಯಂ ದದ್ಯಾತ್ । ಪ್ರೇತರಾಜ ಅರ್ಘ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಸಖಯಮ ಅರ್ಘ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಸಖರುದ್ರ ಅರ್ಘ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ತತಃ ಏವಂ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾನ್ ದತ್ವಾ, ಕಂಟಕನಿರ್ಹರಣಾರ್ಥಂ ಉಪಾನಹೌ, ವರ್ಷಾತಪನಿವಾರಣಾರ್ಥಂ ಛತ್ರಂ, ಭೂಷಣಾರ್ಥಂ ಪತಾಕಾಂ, ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾನಿವಾರಣಾರ್ಥಂ ಮೃದುನಾರಿಕೇಲಫಲಂ, ಕ್ರಮುಕತಾಂಬೂಲಕದಲೀಫಲಾನಿ ಚ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ದತ್ವಾ ॥

"ಸರ್ವೋಪಚಾರಾರ್ಥೇ ಇದಂ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।" ಇತಿ ದದ್ಯಾತ್ ।

ತತಃ ಪಿಂಡತ್ರಯಂ, ಪೋಲಿಕಾಭಕ್ಷ್ಯಾಣಿ ಚ ಕೃತ್ವಾ– ಪ್ರೇತರಾಜಪಿಂಡಸ್ಥಾನೇ ದರ್ಭ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತರಾಜಪಿಂಡಸ್ಥಾನೇ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತರಾಜಾಯ ಅಯಂ ಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತರಾಜಸ್ಯ ಪಿಂಡಸ್ಯೋಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಏವಂ ಯಮಾಯ, ರುದ್ರಾಯ ಚ ದತ್ವಾ, ಪೋಲಿಕಾಭಕ್ಷ್ಯಾಣಿ ನಿದಧ್ಯಾತ್ ॥

ಪಿಂಡಾನ್ ಪರಿತಃ ಬಲಿಸ್ಥಾನೇ ದರ್ಭಾ ಉಪತಿಷ್ಠಂತಾಮ್ । ದರ್ಭಾಣಾಮುಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತರಾಜಾಯ ಚಿತ್ರಾನ್ನಬಲಿರುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಲಾಜಬಲಿರುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಬಲೇರುಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಏವಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ದದ್ಯಾತ್ । ತಿಷ್ಠನ್ ತಿಲದೂರ್ವಾಂಕುರಾಣಿ ಗೃಹೀತ್ವಾ–

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಧರ್ಮವೇದಿಕಾರಾಧನೇ ವಾಯಸಬಲಿರುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತಿ ಪತ್ರಸ್ಥಾನ್ಯೋಪರಿ ತ್ಯಜೇತ್ ।

ಯಮೋಽಸಿ ಯಮದೂತೋಽಸಿ ವಾಯಸೋಽಸಿ ಮಹಾಬಲ ।
ಸಪ್ತಜನ್ಮಕೃತಂ ಪಾಪಂ ಬಲಿಂ ಭುಂಜಂತು ವಾಯಸಾಃ ॥

Scanned by CamScanner

ವಾಯಸಬಲಿಂ ದೂರತಃ ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ । ಪಾದೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯಾಗತ್ಯ–

ಪಿಂಡಸ್ಯೋಪರಿ ವಾಸೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಕೇಶೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ (ಉಪವೀತೀ) ಅನಾದಿನಿಧನೋ ದೇವಃ ....ಭವ ॥ ಸರ್ವೇಽಪಿ ನಮಸ್ಕುರ್ಯುಃ । "**ಅಭಿರಮ್ಯತಾಮ್** ।" ಇತಿ ವದೇತ್ ।

ಪಿತುಃ ......ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಮೃತಾಹಾದ್ದಶಮೇಽಹನಿ ಧರ್ಮವೇದಿಕಾರಾಧನಾಖ್ಯೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ । ಶಿಲಾಮ್ ಉದ್ವಾಸಯಿಷ್ಯೇ ॥

ಇತಿ ಶಿಲಾತ್ರಯಮ್ ಉದ್ವಾಸ್ಯ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಪಾತ್ರೇ ನಿದಧ್ಯಾತ್ । ತತಃ ಪಿಂಡಾನ್ ಬಲಿಂ ಚ ವಿಸೃಜ್ಯ, ಧರ್ಮವೇದಿಕಾರಾಧನಕರ್ಮಣಃ ಸಾಂಗತಾಫಲಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದದ್ಯಾತ್ । ಪಾತ್ರಸ್ಥಿತಶಿಲಾಃ ತೈಲೇನ ಅಭ್ಯಜ್ಯ ಶಿಷ್ಟಂ ತೈಲಂ ಸರ್ವೇ ಬಾಂಧವಾಃ ಧೃತ್ವಾ, ಸಂಕಲ್ಪಪುರಸ್ಸರಂ ಸ್ನಾಯುಃ । ಕರ್ತಾ–

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾನಿವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಮೃತಾಹಾತ್ ದಶಮೇಽಹನಿ ಧರ್ಮೋದಕಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಇತಿ ಕನಿಷ್ಠಪೂರ್ವಕಂ ವಾಸೋದಕಂ ಕೇಶೋದಕಂ ತಿಲೋದಕಂ ಚ ದತ್ವಾ, ತಿಲೇನ ಸಹ ಅಂಜಲಿನಾ ಉದಕಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ–

ಪಿತಃ .....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ಪ್ರೇತ ಅಯಂ ತೇ ತಿಲತೋಯಾಂಜಲಿರುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಋಣಮೋಚನಾರ್ಥಂ ಧರ್ಮೋದಕ–ಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

(ತತಃ ಪತ್ನೀ ಬಾಂಧವಾಃ ಸಂಬಂಧಿನಶ್ಚ ಕ್ರಮೇಣ ತತ್ತತ್ಸಂಬಂಧಕಥನಪೂರ್ವಕಂ ಧರ್ಮೋದಕಾಂಜಲಿಮೇಕೈಕಂ ಪ್ರೇತೋದ್ದೇಶೇನ ದದ್ಯುಃ । ಪ್ರೇತಶಿಲಾಯಾಃ ಉಪರಿ ದದ್ಯಾದಿತಿ ಆಚಾರವಿಶೇಷಃ ।)

ತತಃ ಕರ್ತಾ ಪ್ರೇತಶಿಲಾಃ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಕಟಿಪರಿಮಿತಜಲೇ ಪ್ರವಿಶ್ಯ–

Scanned by CamScanner

ಸೂರ್ಯಂ ಚಕ್ಷುರ್ಗಚ್ಛತು ವಾತಮಾತ್ಮಾ ದ್ಯಾಂ ಚ ಗಚ್ಛ ಪೃಥಿವೀಂ ಚ ಧರ್ಮಣಾ । ಅಪೋ ವಾ ಗಚ್ಛ ಯದಿ ತತ್ರ ತೇ ಹಿತಮೋಷಧೀಷು ಪ್ರತಿ ತಿಷ್ಠಾ ಶರೀರೈಃ ॥

ಶಿಲಾದೇವಿ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಪ್ರೇತರೂಪಂ ವಿಮುಚ್ಯತಾಮ್ ।

ಇತಿ ಪಠಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖಃ ಸನ್ ದಕ್ಷಿಣೇ ಜಲಮಧ್ಯೇ ಶಿರಸಿ ಅಂಜಲಿಸ್ಥಾಃ ಶಿಲಾಃ–

ಇಹಲೋಕಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಗತೋಽಸಿ ಪರಮಾಂ ಗತಿಮ್ ।
ಗತೋಽಸಿ ದಿವ್ಯದೇಹೇನ ಕುಶೇ ತ್ವಾಹಂ ನಿಯೋಜಯೇ ॥

ಪ್ರಸೀದ ಪರಮೇ ದೇವಿ ಪ್ರೇತರೂಪೇ ಶಿಲಾಮಯಿ ।
ಆಹಾರಾರ್ಥಂ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ಪಾಷಾಣಮುಪತಿಷ್ಠತು ॥

ಇತಿ ಜಲೇ ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ, ಸ್ನಾತ್ವಾ, (ಉಪವೀತೀ) ಆಚಮ್ಯ, ಪುನಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ, ಗೋಪೀಚಂದನಂ ಧೃತ್ವಾ, ಪಾತ್ರೇ ಜಲಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ, ಪೂರ್ಣಕುಂಭಲಾಜಾದೂರ್ವಾಹಸ್ತಾನ್ ಅಗ್ರೇ ಕೃತ್ವಾ ತಾನನುಪ್ರವಿಶೇತ್ । ಗೃಹದ್ವಾರೇ ಲಾಜಾನ್ ದೂರ್ವಾಂಶ್ಚ ವಿಕೀರ್ಯ, ಶೇಷಾನ್–

ದೂರ್ವಾವತ್ಕುಲವೃದ್ಧಿಸ್ತೇ ಲಾಜಾ ಇವ ವಿಕಾಸಿತಾ ।
ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತ್ಯಜೇದ್ಗೇಹೇ ಲಾಜಾನ್ ದೂರ್ವಾಸಮನ್ವಿತಾನ್ ॥

ಇತಿ ಮೃತಸ್ಥಾನೇ ಸರ್ವಾನ್ ವಿಕಿರೇತ್ ॥

(ಸಮುಚ್ಚಯೇ– ದಶಮದಿನೇ ವೇದಿಕಾಯಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಪ್ರೇತಂ, ಪೂರ್ವೇ ಪ್ರೇತಸಖಾನ್, ದಕ್ಷಿಣೇ ವೈವಸ್ವತಂ ಯಮಂ, ಪಶ್ಚಿಮೇ ವಾಯಸಾನ್, ಉತ್ತರೇ ಪ್ರೇತಾಧಿಪತಿಂ ರುದ್ರಂ ಚ ಆರಾಧಯೇದಿತಿ ಚ ವಿದ್ಯತೇ । ತತ್ರ ಪಶ್ಚಿಮಭಾಗಸ್ಥಂ ಪಿಂಡಮೇವ ವಾಯಸೇಭ್ಯಃ ದೂರತಃ ನಿಕ್ಷಿಪೇದಿತಿ ವಿಶೇಷಃ ॥)

ಏಕಾದಶದಿನಕೃತ್ಯಮ್

ಮೃತಾತ್ ಏಕಾದಶೇಽಹನಿ ಪ್ರಾತಃ ಗೃಹಾನುಲೇಪನಂ ಕೃತ್ವಾ, ಸ್ಪೃಷ್ಟಾನಾಂ ವಸ್ತ್ರಾದೀನಾಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಲನಮ್ । ಮೃದ್ಭಾಂಡಾನಾಂ ತ್ಯಾಗಃ । ಸರ್ವೈಃ ಸಪಿಂಡೈಃ ಸಹ ಸ್ನಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಆಚಾರ್ಯಃ ತುಳಸೀಸನ್ನಿಧೌ ವ್ರೀಹಿರಾಶ್ಯುಪರಿ ಕಲಶಮೇಕಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ, ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ–

ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಪಿತುಃ ಮೃತಾಹಾತ್ ಏಕಾದಶೇಽಹನಿ ಗೃಹಭಾಂಡಭಾಜನಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಸಪರಿವಾರಸ್ಯ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಮೃತಾಶೌಚ-ನಿವಾರಣದ್ವಾರಾ ಶರೀರಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಪಂಚಗವ್ಯಪ್ರಾಶನಾರ್ಥಂ ಪಂಚಗವ್ಯಮೇಲನಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ

ಗೋಮೂತ್ರಮ್ ಅಷ್ಟಮಾಷಪ್ರಮಾಣಂ 'ತತ್ಸವಿತು'ರಿತಿ ಗಾಯತ್ರ್ಯಾಽಽದಾಯ, ಗೋಃ ಶಕೃತ್ ಷೋಡಶಮಾಷಪ್ರಮಾಣಂ, 'ಗಂಧದ್ವಾರಾ'ಮಿತಿ ದ್ವಾದಶಮಾಷಪ್ರಮಾಣಂ ಕ್ಷೀರಂ 'ಆ ಪ್ಯಾಯಸ್ವೇ'ತಿ, ದಶಮಾಷಪ್ರಮಾಣಂ ದಧಿ 'ದಧಿಕ್ರಾವ್ಣ' ಇತಿ, ಅಷ್ಟಮಾಷಪ್ರಮಾಣಂ ಆಜ್ಯಂ 'ಶುಕ್ರಮಸಿ ಜ್ಯೋತಿರಸಿ ತೇಜೋಽಸಿ' ಇತಿ, ಕುಶೋದಕಂ ಚತುರ್ಮಾಷಪ್ರಮಾಣಂ 'ದೇವಸ್ಯ ತ್ವೇ'ತಿ ಕಲಶಪಾತ್ರೇ ಪೂರಯಿತ್ವಾ, ಪ್ರಣವೇನ ಸಪ್ತದಳಕೂರ್ಚಸಹಿತಯಾಜ್ಞೀಯಕಾಷ್ಠೇನ ಆಲೋಡ್ಯ ಸವಿತಾರಂ ಜಪಿತ್ವಾ, ಪುಣ್ಯಾಹಮಂತ್ರಾನ್ ವಾಚಯೇತ್ । ಕರ್ತಾ ಪಂಚಗವ್ಯಂ ಪ್ರಾಶ್ಯ ನೂತನಮ್ ಉಪವೀತಂ ಧೃತ್ವಾ ಪುನಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಮೃತಾಹಾತ್ ಏಕಾದಶೇಽಹನಿ ಕರಿಷ್ಯಮಾಣ– (ಧನಿಷ್ಠಾಪಂಚಕಶಾಂತಿ-ತ್ರಿಪಾದನಕ್ಷತ್ರಶಾಂತಿಪೂರ್ವಕ) ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗಹೋಮಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಕರ್ತುಂ ಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಪುಷ್ಟ್ಯರ್ಥಂ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಾಖ್ಯಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ವಾಚಯಿತ್ವಾ–

ಧನಿಷ್ಠಾಪಂಚಕವಿಧಿಃ

ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ– (ಅಪಸವ್ಯಂ) ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಂಚಕನಕ್ಷತ್ರಮರಣಾದಧೋಗತಿದೋಷಶುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕಂ ಮಮಾಶುಭತ್ವಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ವಂಶಾರಿಷ್ಟನಿವಾರಣಾರ್ಥಂ ಪಿತ್ರಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿ-ಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಸಗ್ರಹಮಖಪಂಚಕಶಾಂತಿಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ತದ್ಧೋಮಂ ಕರ್ತುಮ್ ಆಚಾರ್ಯಾದಿಋತ್ವಿಗ್ವರಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ, [ಕುರ್ಯಾಚ್ಚ ।]

Scanned by CamScanner

ಈಶಾನ್ಯೇ ಪಂಚಕಲಶಾನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಮಧ್ಯಮೇ ಕಲಶೇ ಯಮಂ, ಪೂರ್ವೇ ರುದ್ರಂ, ದಕ್ಷಿಣೇ ಅಗ್ನಿಂ, ಪಶ್ಚಿಮೇ ವಿಷ್ಣುಮ್, ಉತ್ತರೇ ಇಂದ್ರಮ್ ಆವಾಹ್ಯ, ಪುನಃ ಧನಿಷ್ಠಾದಿಪಂಚನಕ್ಷತ್ರದೇವತಾಶ್ಚ ಆವಾಹಯೇತ್ ॥

ಜ್ಮಯಾ ಅತ್ರ ವಸಿಷ್ಠೋ ವಸವಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಧನಿಷ್ಠಾನಕ್ಷತ್ರದೇವತಾವಸ್ವಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಜ್ಮಯಾ ಅತ್ರ ವಸವೋ ರಂತ ದೇವಾ ಉರಾವಂತರಿಕ್ಷೇ ಮರ್ಜಯಂತ ಶುಭ್ರಾಃ । ಅರ್ವಾಕ್ ಪಥ ಉರುಜ್ರಯಃ ಕೃಣುಧ್ವಂ ಶ್ರೋತಾ ದೂತಸ್ಯ ಜಗ್ಮುಷೋ ನೋ ಅಸ್ಯ ॥ ಧನಿಷ್ಠಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತೀನ್ ವಸೂನ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ತತ್ತ್ವಾ ಯಾಮಿ ಶುನಶ್ಶೇಪೋ ವರುಣಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಶತಭಿಷಾನಕ್ಷತ್ರದೇವತಾವರುಣಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ತತ್ತ್ವಾ ಯಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವಂದಮಾನಸ್ತದಾ ಶಾಸ್ತೇ ಯಜಮಾನೋ ಹವಿರ್ಭಿಃ । ಅಹೇಳಮಾನೋ ವರುಣೇಹ ಬೋಧ್ಯುರುಶಂಸ ಮಾ ನ ಆಯುಃ ಪ್ರ ಮೋಷೀಃ ॥ ಶತಭಿಷಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿಂ ವರುಣಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಅಭಿ ಯೇ ಮಿಥ ಇತ್ಯಸ್ಯ ವಸಿಷ್ಠೋಽಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಾನಕ್ಷತ್ರದೇವತಾಜೈಕಪಾದಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಅಭಿ ಯೇ ಮಿಥೋ ವನುಷಃ ಸಪಂತೇ ರಾತಿಂ ದಿವೋ ರಾತಿಷಾಚಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾಃ । ಅಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯ ಉತ ನಃ ಶೃಣೋತು ವರೂತ್ರ್ಯೇಕಧೇನುಭಿರ್ನಿ ಪಾತು ॥ ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿಮ್ ಅಜೈಕಪಾದಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಉತ ನ ಇತ್ಯಸ್ಯ ವಸಿಷ್ಠೋಽಜೈಕಪಾತ್ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಾನಕ್ಷತ್ರದೇವತಾಽಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

Scanned by CamScanner

ಓಮ್ ಉತ ನೋಽಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯಃ ಶೃಣೋತ್ವಜ ಏಕಪಾತ್ ಪೃಥಿವೀ ಸಮುದ್ರಃ । ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾ ಋತಾವೃಧೋ ಹುವಾನಾಃ ಸ್ತುತಾ ಮಂತ್ರಾಃ ಕವಿಶಸ್ತಾ ಅವಂತು ॥ ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿಮ್ ಅಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಪೂಷಾ ಗಾ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಭಾರದ್ವಾಜಃ ಪೂಷಾ ಗಾಯತ್ರೀ । ರೇವತೀನಕ್ಷತ್ರದೇವತಾಪೂಷಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಪೂಷಾ ಗಾ ಅನ್ವೇತು ನಃ ಪೂಷಾ ರಕ್ಷತ್ವರ್ವತಃ । ಪೂಷಾ ವಾಜಂ ಸನೋತು ನಃ ॥ ರೇವತೀನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿಂ ಪೂಷಣಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಪುನಃ ಯಮಂ । ಧರ್ಮರಾಜಂ । ಮೃತ್ಯುಂ । ಅಂತಕಂ । ವೈವಸ್ವತಂ । ಕಾಲಂ । ಸರ್ವಭೂತಕ್ಷಯಂ । ಔದುಂಬರಂ । ದಧ್ನಂ । ನೀಲಂ । ಪರಮೇಷ್ಠಿನಂ । ವೃಕೋದರಂ । ಚಿತ್ರಂ । ಚಿತ್ರಗುಪ್ತಂ –ಏಭಿಃ ನಾಮಮಂತ್ರೈಃ ಯಮಮಾವಾಹ್ಯ ಷೋಡಶೋಪಚಾರೈಃ ಸಂಪೂಜಯೇತ್ । ಉತ್ತರೇ ನವಗ್ರಹಾನ್ ಕಲಶಂ ಚ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇತ । ಆಚಾರ್ಯಃ ವರದನಾಮಾನಮಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಅಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಅನ್ವಾಧಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನೇತ್ಯಂತಮುಕ್ತ್ವಾ –

ಅತ್ರ ಪ್ರಧಾನಮ್– ಅಧಿಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾಸಹಿತನವಗ್ರಹಾನ್ ಅಷ್ಟಾಷ್ಟವಾರಂ ಸಮಿದಾಜ್ಯತಿಲೈಃ, ಪುನಃ ಧನಿಷ್ಠಾದಿಪಂಚನಕ್ಷತ್ರದೇವತಾಃ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಮ್ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತಿವಾರಂ ಪೂರ್ವೋಕ್ತದ್ರವ್ಯೈಃ ಪುನಃ ಯಮಾದಿಚತುರ್ದಶದೇವತಾಶ್ಚ ನಾಮಮಂತ್ರೈಃ ಅಷ್ಟಾಷ್ಟವಾರಂ ಪೂರ್ವೋಕ್ತದ್ರವ್ಯೈಃ ಆಜ್ಯಶೇಷೇಣ .... ಯಕ್ಷ್ಯೇ ॥ ಪರಿಸಮೂಹನಾದಿ ಕೃತ್ವಾ ತತ್ತದ್ದೇವತಾಮಂತ್ರೈಃ ಪ್ರಧಾನಹೋಮಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಪೂರ್ವೋಕ್ತಮಂತ್ರೈಃ ಹುತ್ವಾ ತತಃ ಕೋಮಲನಾಳಿಕೇರಜಲೇ ಕ್ಷೀರಂ ಸಂಮಿಶ್ರ್ಯ ವಸ್ವಾದೀನ್ ತೇನ ತರ್ಪಯೇತ್ ।

ವಸೂನ್ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ವರುಣಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಅಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಅಜೈಕಪಾದಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಪೂಷಣಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಆದಿತ್ಯಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಅಗ್ನಿಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ರುದ್ರಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಸೋಮಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಅಪಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ ।

Scanned by CamScanner

ಗೌರೀಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಅಂಗಾರಕಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಪೃಥಿವೀಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಸ್ಕಂದಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಬುಧಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ವಿಷ್ಣುಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಪುರುಷಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಬೃಹಸ್ಪತಿಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಇಂದ್ರಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಶುಕ್ರಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಇಂದ್ರಾಣೀಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಇಂದ್ರಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಶನಿಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಯಮಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ರಾಹುಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಸರ್ಪಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಮೃತ್ಯುಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಕೇತುಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಚಿತ್ರಗುಪ್ತಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । (ಅಪಸವ್ಯೇನ) ಪಿತರಂ ....ಶರ್ಮಾಣಂ ....ಗೋತ್ರಂ ಪ್ರೇತಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಪ್ರೇತವಾಹಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಪ್ರೇತಸಖಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಪ್ರೇತಪಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಪ್ರೇತಭೂಮಿಪಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಪ್ರೇತಹರ್ತಾರಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಇತಿ ತರ್ಪಯಿತ್ವಾ ಸವ್ಯೇನ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ ॥

ದಾನಾನಿ–

ತಿಲಪಾತ್ರಂ ಹಿರಣ್ಯಂ ಚ ರೌಪ್ಯಂ ರತ್ನಂ ಯಥಾಕ್ರಮಮ್ ।
ಘೃತಪೂರ್ಣಂ ಕಾಂಸ್ಯಪಾತ್ರಂ ದದ್ಯಾದ್ದೋಷಪ್ರಶಾಂತಯೇ ॥

ದಾನಾನಿ ದತ್ತ್ವಾ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಹೋಮಾನಂತರಂ ಆಜ್ಯಾವೇಕ್ಷಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

॥ ಇತಿ ಪಂಚಕಶಾಂತಿಃ ॥

Scanned by CamScanner

ತ್ರಿಪಾದನಕ್ಷತ್ರಶಾಂತಿಃ

ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ – ಅಸ್ಮತ್‌ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ತ್ರಿಪಾದನಕ್ಷತ್ರಮರಣಾದಧೋಗತಿದೋಷಶುದ್ಧಿದ್ವಾರಾ ಸ್ವಸ್ಯಾಶುಭತ್ವಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ವಂಶಾನಿಷ್ಟನಿವಾರಣಾರ್ಥಂ ಸಗ್ರಹಮಖತ್ರಿಪಾದಶಾಂತಿಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ತತ್ರ ಕಲಶತ್ರಯೇ ತ್ರಿಪಾದನಕ್ಷತ್ರದೇವತಾಂ ಪ್ರಧಾನಕಲಶೇ, ತದ್ದಕ್ಷಿಣೇ ಅಧಿದೇವತಾಂ, ವಾಮೇ ಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾಂ ತೈರೇವ ಮಂತ್ರೈಶ್ಚ ಆವಾಹಯೇತ್ । ತದ್ಯಥಾ–

ಆವಾಹನಕ್ರಮಃ

ಕೃತ್ತಿಕಾ– ಅಗ್ನಿಂ ದೂತಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಕಾಣ್ವೋ ಮೇಧಾತಿಥಿರಗ್ನಿರ್ಗಾಯತ್ರೀ । ಕೃತ್ತಿಕಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತ್ಯಗ್ನ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।*

ಓಮ್ ಅಗ್ನಿಂ ದೂತಂ ವೃಣೀಮಹೇ ಹೋತಾರಂ ವಿಶ್ವವೇದಸಮ್ । ಅಸ್ಯ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಸುಕ್ರತುಮ್ ॥ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ಕೃತ್ತಿಕಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿಮ್ ಅಗ್ನಿಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಭರಣೀ– ಯಮಾಯ ಸೋಮಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಯಮೋ ಯಮೋಽನುಷ್ಟುಪ್ । ಭರಣೀನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿಯಮಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಯಮಾಯ ಸೋಮಂ ಸುನುತ ಯಮಾಯ ಜುಹುತಾ ಹವಿಃ । ಯಮಂ ಹ ಯಜ್ಞೋ ಗಚ್ಛತ್ಯಗ್ನಿದೂತೋ ಅರಂಕೃತಃ ॥ ಅಧಿದೇವತಾಂ ಯಮಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

---

* ಹೋಮಕಾಲೇ ತು "..................ಅಗ್ನಯೇ ಹೋಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥" ಇತಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಕರಣಮ್ । ಆಹುತಿದಾನಾನಂತರಂ ತು "ಸ್ವಾಹಾ ಅಗ್ನಯೇ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥" ಇತಿ ತ್ಯಾಗಶ್ಚ ಸರ್ವತ್ರ ಜ್ಞೇಯಮ್ ॥

Scanned by CamScanner

ರೋಹಿಣೀ– ಪ್ರಜಾಪತೇ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಃ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ರೋಹಿಣೀನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿ ಪ್ರಜಾಪತ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಪ್ರಜಾಪತೇ ನ ತ್ವದೇತಾನ್ಯನ್ಯೋ ವಿಶ್ವಾ ಜಾತಾನಿ ಪರಿ ತಾ ಬಭೂವ । ಯತ್ಕಾಮಾಸ್ತೇ ಜುಹುಮಸ್ತನ್ನೋ ಅಸ್ತು ವಯಂ ಸ್ಯಾಮ ಪತಯೋ ರಯೀಣಾಮ್ ॥ ಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಮಾವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಪುನರ್ವಸು – ಅದಿತಿರಿತ್ಯಸ್ಯ ರಾಹೂಗಣೋ ಗೋತಮೋಽದಿತಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಪುನರ್ವಸುನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತ್ಯದಿತ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಅದಿತಿರ್ದ್ಯೌರದಿತಿರಂತರಿಕ್ಷಮದಿತಿರ್ಮಾತಾ ಸ ಪಿತಾ ಸ ಪುತ್ರಃ । ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾ ಅದಿತಿಃ ಪಂಚ ಜನಾ ಅದಿತಿ–ರ್ಜಾತಮದಿತಿರ್ಜನಿತ್ವಮ್ ॥ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ಪುನರ್ವಸುನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿಮ್ ಅದಿತಿಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಆರ್ದ್ರಾ– ಕದ್ರುದ್ರಾಯೇತ್ಯಸ್ಯ ಘೌರಃ ಕಣ್ವೋ ರುದ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀ । ಆರ್ದ್ರಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿ ರುದ್ರಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಕದ್ರುದ್ರಾಯ ಪ್ರಚೇತಸೇ ಮೀಳ್ಹುಷ್ಟಮಾಯ ತವ್ಯಸೇ । ವೋಚೇಮ ಶಂತಮಂ ಹೃದೇ ॥ ಅಧಿದೇವತಾಂ ರುದ್ರಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಪುಷ್ಯಾ– ಬೃಹಸ್ಪತೇ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಗೃತ್ಸಮದೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಪುಷ್ಯಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಬೃಹಸ್ಪತೇ ಅತಿ ಯದರ್ಯೋ ಅರ್ಹಾದ್ದ್ಯುಮದ್ವಿಭಾತಿ ಕ್ರತುಮಜ್ಜನೇಷು । ಯದ್ದೀದಯಚ್ಛವಸ ಋತಪ್ರಜಾತ ತದಸ್ಮಾಸು ದ್ರವಿಣಂ ಧೇಹಿ ಚಿತ್ರಮ್ ॥ ಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾಂ ಬೃಹಸ್ಪತಿಮಾವಾಹಯಾಮಿ ॥

Scanned by CamScanner

ಉತ್ತರಾ (ಉತ್ತರಾಫಲ್ಗುನೀ)– ಅರ್ಯಮಾ ಣೋ ಅದಿತಿರಿತ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ವೈಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಅರ್ಯಮಾ (ವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ) ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಉತ್ತರಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತ್ಯರ್ಯಮಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಅರ್ಯಮಾ ಣೋ ಅದಿತಿರ್ಯಜ್ಞಿಯಾಸೋಽದಬ್ಧಾನಿ ವರುಣಸ್ಯ ವ್ರತಾನಿ । ಯುಯೋತ ನೋ ಅನಪತ್ಯಾನಿ ಗಂತೋಃ ಪ್ರಜಾವಾನ್ ನಃ ಪಶುಮಾಁ ಅಸ್ತು ಗಾತುಃ ॥ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಮ್ ಉತ್ತರಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿಮ್ ಅರ್ಯಮಣಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಹುಬ್ಬಾ (ಪೂರ್ವಫಲ್ಗುನೀ)– ಭಗ ಏವ ಭಗವಾನಿತ್ಯಸ್ಯ ಮೈತ್ರಾವರುಣಿರ್ವಸಿಷ್ಠೋ ಭಗಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಹುಬ್ಬಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿ ಭಗಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಭಗ ಏವ ಭಗವಾಁ ಅಸ್ತು ದೇವಾಸ್ತೇನ ವಯಂ ಭಗವಂತಃ ಸ್ಯಾಮ । ತಂ ತ್ವಾ ಭಗ ಸರ್ವ ಇಜ್ಜೋಹವೀತಿ ಸ ನೋ ಭಗ ಪುರಏತಾ ಭವೇಹ ॥ ಅಧಿದೇವತಾಂ ಭಗಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಹಸ್ತಾ– ಉದುತ್ಯಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಕಾಣ್ವಃ ಪ್ರಸ್ಕಣ್ವಃ ಸೂರ್ಯೋ ಗಾಯತ್ರೀ । ಹಸ್ತಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿ ಸೂರ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಉದು ತ್ಯಂ ಜಾತವೇದಸಂ ದೇವಂ ವಹಂತಿ ಕೇತವಃ । ದೃಶೇ ವಿಶ್ವಾಯ ಸೂರ್ಯಮ್ ॥ ಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾಂ ಸೂರ್ಯಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ವಿಶಾಖಾ– ಇಂದ್ರಾಗ್ನೀ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಗಾಥಿನೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಇಂದ್ರಾಗ್ನೀ ಗಾಯತ್ರೀ । ವಿಶಾಖಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತೀಂದ್ರಾಗ್ನ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಇಂದ್ರಾಗ್ನೀ ಆ ಗತಂ ಸುತಂ ಗೀರ್ಭಿರ್ನಭೋ ವರೇಣ್ಯಮ್ । ಅಸ್ಯ ಪಾತಂ ಧಿಯೇಷಿತಾ ॥ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ವಿಶಾಖಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತೀ ಇಂದ್ರಾಗ್ನೀ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

Scanned by CamScanner

ಸ್ವಾತೀ– ತವ ವಾಯ ಇತ್ಯಸ್ಯ ವ್ಯಶ್ವೋ ವಾಯುರ್ಗಾಯತ್ರೀ । ಸ್ವಾತೀನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿವಾಯ್ವಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ತವ ವಾಯವೃತಸ್ಪತೇ ತ್ವಷ್ಟುರ್ಜಾಮಾತರದ್ಭುತ । ಅವಾಂಸ್ಯಾ ವೃಣೀಮಹೇ ॥ ಅಧಿದೇವತಾಂ ವಾಯುಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಅನುರಾಧಾ– ಮಿತ್ರೋ ಜನಾನಿತ್ಯಸ್ಯ ಗಾಥಿನೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಿತ್ರಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಅನುರಾಧಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿ ಮಿತ್ರಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಮಿತ್ರೋ ಜನಾನ್ಯಾತಯತಿ ಬ್ರುವಾಣೋ ಮಿತ್ರೋ ದಾಧಾರ ಪೃಥಿವೀಮುತ ದ್ಯಾಮ್ । ಮಿತ್ರಃ ಕೃಷ್ಟೀರನಿಮಿಷಾಭಿ ಚಷ್ಟೇ ಮಿತ್ರಾಯ ಹವ್ಯಂ ಘೃತವಜ್ಜುಹೋತ ॥ ಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾಂ ಮಿತ್ರಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಉತ್ತರಾಷಾಢಾ– ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾಸ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಗೃತ್ಸಮದಃ ಶೌನಕೋ ಭಾರ್ಗವಃ ವಿಶ್ವೇದೇವಾ ಗಾಯತ್ರೀ । ಉತ್ತರಾಷಾಢಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿ ವಿಶ್ವೇದೇವಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾಸ ಆ ಗತ ಶೃಣುತಾ ಮ ಇಮಂ ಹವಮ್ । ಏದಂ ಬರ್ಹಿರ್ನಿ ಷೀದತ ॥ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಃ ಉತ್ತರಾಷಾಢಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತೀನ್ ವಿಶ್ವೇದೇವಾನ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಪೂರ್ವಾಷಾಢಾ– ಯತ್ಕಿಂ ಚೇದಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಮೈತ್ರಾವರುಣಿರ್ವಸಿಷ್ಠೋ ವರುಣೋ ಜಗತೀ । ಪೂರ್ವಾಷಾಢಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿವರುಣಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಯತ್ಕಿಂ ಚೇದಂ ವರುಣ ದೈವ್ಯೇ ಜನೇಽಭಿದ್ರೋಹಂ ಮನುಷ್ಯಾಶ್ಚರಾಮಸಿ । ಅಚಿತ್ತೀ ಯತ್ತವ ಧರ್ಮಾ ಯುಯೋಪಿಮ ಮಾ ನಸ್ತಸ್ಮಾದೇನಸೋ ದೇವ ರೀರಿಷಃ ॥ ಅಧಿದೇವತಾಂ ವರುಣಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

Scanned by CamScanner

ಶ್ರವಣ– ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರಿತ್ಯಸ್ಯ ಕಾಣ್ವೋ ಮೇಧಾತಿಥಿಃ ವಿಷ್ಣುರ್ಗಾಯತ್ರೀ । ಶ್ರವಣಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿ ವಿಷ್ಣ್ವಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿ ಚಕ್ರಮೇ ತ್ರೇಧಾ ನಿ ದಧೇ ಪದಮ್ । ಸಮೂಢಮಸ್ಯ ಪಾಂಸುರೇ ॥ ಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾಂ ವಿಷ್ಣುಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಾ– ಸಮುದ್ರಸ್ಸಿಂಧುರಿತ್ಯಸ್ಯ ವಾಸುಕ್ರೋ ವಸುಕರ್ಣೋ ಅಜೈಕಪಾತ್ (ವಿಶ್ವೇದೇವಾ) ಜಗತೀ । ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತ್ಯ–ಜೈಕಪಾದಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಸಮುದ್ರಃ ಸಿಂಧೂ ರಜೋ ಅಂತರಿಕ್ಷಮಜ ಏಕಪಾತ್ತನಯಿತ್ನುರರ್ಣವಃ । ಅಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯಃ ಶೃಣವದ್ವಚಾಂಸಿ ಮೇ ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾಸ ಉತ ಸೂರಯೋ ಮಮ ॥ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿಮ್ ಅಜೈಕಪಾದಮಾವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಶತಭಿಷಾ– ಇಮಂ ಮೇ ವರುಣೇತ್ಯಸ್ಯಾಜೀಗರ್ತಿಃ ಶುನಃಶೇಪೋ ವರುಣೋ ಗಾಯತ್ರೀ । ಶತಭಿಷನ್ನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಿ ವರುಣಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಇಮಂ ಮೇ ವರುಣ ಶ್ರುಧೀ ಹವಮದ್ಯಾ ಚ ಮೃಳಯ । ತ್ವಾಮವಸ್ಯುರಾ ಚಕೇ ॥ ಅಧಿದೇವತಾಂ ವರುಣಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರ– ಅಭಿ ಯೇ ಮಿಥೋ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಮೈತ್ರಾವರುಣಿರ್ವಸಿಷ್ಠಃ । ಸವಿತಾ (ಅಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯಃ) ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಾನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತ್ಯಹಿ–ರ್ಬುಧ್ನ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಅಭಿ ಯೇ ಮಿಥೋ ವನುಷಃ ಸಪಂತೇ ರಾತಿಂ ದಿವೋ ರಾತಿಷಾಚಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾಃ । ಅಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯ ಉತ ನಃ

ಶೃಣೋತು ವರೂತ್ರ್ಯೇಕಧೇನುಭಿರ್ನಿ ಪಾತು ॥ ಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾಮ್ ಅಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಅತ್ರೈವ ಪಂಚಕವತ್ ಯಮಾದೀನ್ ನಾಮಮಂತ್ರೈಶ್ಚ ಆವಾಹ್ಯ ಷೋಡಶೋಪಚಾರೈಃ ಸಂಪೂಜ್ಯ ವರದನಾಮಾನಮಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಪಂಚಕವತ್ ನಕ್ಷತ್ರದೇವತಾಃ ಜುಹುಯಾತ್ । ಹೋಮಾನಂತರಂ ತರ್ಪಣಾದಿಕಂ ದತ್ವಾ, ದಾನಾನಿ ದದ್ಯಾತ್ । ಅಂತೇ ಆಜ್ಯಾವೇಕ್ಷಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

॥ ಇತಿ ತ್ರಿಪಾದನಕ್ಷತ್ರಶಾಂತಿಃ ॥

ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗಹೋಮವಿಧಿಃ

ಕರ್ತಾ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ– (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಅಂಧತ್ವ–ಮೂಕತ್ವ–ಬಧಿರತ್ವ–ಪೈಶಾಚತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಶಾಶ್ವತಪುಣ್ಯಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಹೋಮಾದಿಕಮ್ ಆಚಾರ್ಯಮುಖೇನ ಕಾರಯಿಷ್ಯೇ । ತದಂಗತಯಾ ವೃಷವತ್ಸತರೀಪೂಜಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಗೋವೃಷವತ್ಸತರೀಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ತದಲಾಭೇ ತಂಡುಲಪಿಷ್ಟೇನ ಗೋವೃಷವತ್ಸತರೀಂ ಕೃತ್ವಾ ಪತ್ರೇ ನಿಧಾಯ ಆವಾಹನಾದಿಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ।

ಆಧಾರಶಕ್ತ್ಯೈ ನಮಃ । ಮೂಲಪ್ರಕೃತ್ಯೈ ನಮಃ । ಕೂರ್ಮಾಯ ನಮಃ । ಅನಂತಾಯ ನಮಃ । ಓಂ ಸಕಲಗುಣಾತ್ಮಶಕ್ತಿಯುಕ್ತಾಯ ಸಶಕ್ತಿಸಾಂಗಸಾಯುಧಸವಾಹನಾಯ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ । ಸುವರ್ಣಪೀಠಂ ಕಲ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅಥ ನವಶಕ್ತಿಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಓಂ ವಾಮಾಯೈ ನಮಃ । ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಯೈ ನಮಃ । ಶ್ರೇಷ್ಠಾಯೈ ನಮಃ । ಕಾಲಾಯೈ ನಮಃ । ಕಲವಿಕಲಿನ್ಯೈ

Scanned by CamScanner

ನಮಃ । ಬಲಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಬಲಪ್ರಮಥಿನ್ಯೈ ನಮಃ । ಮನೋನ್ಮನ್ಯೈ ನಮಃ । ಸರ್ವಭೂತದಮನ್ಯೈ ನಮಃ ॥ ಜಯಾಯ್ಯೈ ನಮಃ। ವಿಜಯಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಅಜಿತಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಅಪರಾಜಿತಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ನಿತ್ಯಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ದೋಗ್ಧ್ರ್ಯೈ ನಮಃ । ವಿಲಾಸಿನ್ಯೈ ನಮಃ। ಅಘೋರಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಮಂಗಲಾಯ್ಯೈ ನಮಃ ॥

ಕದ್ರುದ್ರಾಯೇತ್ಯಸ್ಯ ಘೌರಃ ಕಣ್ವೋ ರುದ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀ । ರುದ್ರಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಕದ್ರುದ್ರಾಯ ಪ್ರಚೇತಸೇ ಮೀಢುಷ್ಟಮಾಯ ತವ್ಯಸೇ । ವೋಚೇಮ ಶಂತಮಂ ಹೃದೇ ॥

ಗೌರೀರ್ಮಿಮಾಯೇತ್ಯಸ್ಯ ದೀರ್ಘತಮಾ ಉಮಾ ಜಗತೀ । ಉಮಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಗೌರೀರ್ಮಿಮಾಯ ಸಲಿಲಾನಿ ತಕ್ಷತ್ಯೇಕಪದೀ ದ್ವಿಪದೀ ಸಾ ಚತುಷ್ಪದೀ । ಅಷ್ಟಾಪದೀ ನವಪದೀ ಬಭೂವುಷೀ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷರಾ ಪರಮೇ ವ್ಯೋಮನ್ ॥

ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ವೃಷವತ್ಸತರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರೌ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಆಪೋ ಹಿ ಷ್ಠೇತಿ ತಿಸೃಣಾಂ ಸಿಂಧುದ್ವೀಪ ಆಪೋ ಗಾಯತ್ರೀ । ವೃಷವತ್ಸತರೀಪ್ರೋಕ್ಷಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಆಪೋ ಹಿ ಷ್ಠಾ ಮಯೋಭುವಸ್ತಾ ನ ಊರ್ಜೇ ದಧಾತನ । ಮಹೇ ರಣಾಯ ಚಕ್ಷಸೇ ॥ ಯೋ ವಃ ಶಿವತಮೋ ರಸಸ್ತಸ್ಯ ಭಾಜಯತೇಹ ನಃ । ಉಶತೀರಿವ ಮಾತರಃ ॥ ತಸ್ಮಾ ಅರಂ ಗಮಾಮ ವೋ ಯಸ್ಯ ಕ್ಷಯಾಯ ಜಿನ್ವಥ । ಆಪೋ ಜನಯಥಾ ಚ ನಃ ॥ ಇತಿ ಪುಣ್ಯಾಹಕಲಶಜಲೇನ ಪ್ರೋಕ್ಷಯೇತ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಕಯಾ ನಶ್ಚಿತ್ರ ಇತಿ ತಿಸೃಣಾಂ ವಾಮದೇವೋ ಗೌತಮಃ ಇಂದ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀ । ತೃತೀಯಾ ಪಾದನಿಚೃತ್ । ವೃಷವತ್ಸತರ್ಯಭಿಷೇಕೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಕಯಾ ನಶ್ಚಿತ್ರ ಆ ಭುವದೂತೀ ಸದಾವೃಧಃ ಸಖಾ । ಕಯಾ ಶಚಿಷ್ಠಯಾ ವೃತಾ ॥ ಕಸ್ತ್ವಾ ಸತ್ಯೋ ಮದಾನಾಂ ಮಂಹಿಷ್ಠೋ ಮತ್ಸದಂಧಸಃ । ದೃಹ್ಲಾ ಚಿದಾರುಜೇ ವಸು ॥ ಅಭೀ ಷು ಣಃ ಸಖೀನಾಮವಿತಾ ಜರಿತೄಣಾಮ್ । ಶತಂ ಭವಾಸ್ಯೂತಿಭಿಃ ॥ ಇತ್ಯಭಿಷಿಚ್ಯ ॥

ಯುವಂ ವಸ್ತ್ರಾಣೀತ್ಯಸ್ಯ ಔಚಥ್ಯೋ ದೀರ್ಘತಮಾ ಭಿಷಗೋಷಧಯಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ವಸ್ತ್ರಧಾರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಯುವಂ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಪೀವಸಾ ವಸಾಥೇ ಯುವೋರಚ್ಛಿದ್ರಾ ಮಂತವೋ ಹ ಸರ್ಗಾಃ । ಅವಾತಿರತಮನೃತಾನಿ ವಿಶ್ವ ಋತೇನ ಮಿತ್ರಾವರುಣಾ ಸಚೇಥೇ ॥ ಇತಿ ವಸ್ತ್ರಂ ಧಾರಯಿತ್ವಾ ॥

ಗಂಧದ್ವಾರಾಮಿತಿ ಚಿಕ್ಲೀತೇಂದಿರಾನುಷ್ಟುಪ್ । ಗಂಧಾಲಂಕರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ ದುರಾಧರ್ಷಾಂ ನಿತ್ಯಪುಷ್ಟಾಂ ಕರೀಷಿಣೀಮ್ । ಈಶ್ವರೀಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ತಾಮಿಹೋಪ ಹ್ವಯೇ ಶ್ರಿಯಮ್ ॥ ಇತಿ ಗಂಧಂ ಲಿಂಪೇತ್ ॥

ಅರ್ಚತ ಪ್ರಾರ್ಚತೇತಿ ಪ್ರಿಯಮೇಧ ಆಂಗಿರಸ ಇಂದ್ರೋಽನುಷ್ಟುಪ್ । ಅಕ್ಷತಪ್ರಕ್ಷೇಪಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಅರ್ಚತ ಪ್ರಾರ್ಚತ ಪ್ರಿಯಮೇಧಾಸೋ ಅರ್ಚತ । ಅರ್ಚಂತು ಪುತ್ರಕಾ ಉತ ಪುರಂ ನ ಧೃಷ್ಣ್ವರ್ಚತ ॥ ಇತ್ಯಕ್ಷತಾನ್ ಪ್ರಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಆಯನೇ ತೇ ಇತಿ ಸ್ತಂಭಮಿತ್ರೋಽಗ್ನಿರನುಷ್ಟುಪ್ । ಪುಷ್ಪಾಲಂಕರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಆಯನೇ ತೇ ಪರಾಯಣೇ ದೂರ್ವಾ ರೋಹಂತು ಪುಷ್ಪಿಣೀಃ । ಹ್ರದಾಶ್ಚ ಪುಂಡರೀಕಾಣಿ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಗೃಹಾ ಇಮೇ ॥ ಇತಿ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯೇತ್ ॥

ನಾಮಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಓಂ ಹರಾಯ ನಮಃ । ತ್ರ್ಯಂಬಕಾಯ ನಮಃ । ರುದ್ರಾಯ ನಮಃ । ಮೃಗಾಯ ನಮಃ । ವ್ಯಾಧಾಯ ನಮಃ । ಕಪಾಲಿನೇ ನಮಃ । ಭೈರವಾಯ ನಮಃ । ಭರ್ಗಾಯ ನಮಃ । ಶಿವಾಯ ನಮಃ । ಶಂಭವೇ ನಮಃ । ಕಪರ್ದಿನೇ ನಮಃ । ಬಹುರೂಪಾಯ ನಮಃ ॥ ಧ್ಯಾಯಾಮಿ .... ॥ ಇತ್ಯಾದಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಪೂಜಾಃ ಕೃತ್ವಾ–

ಅನೇನ ವೃಷವತ್ಸತರೀಪೂಜನೇನ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಾಂತರ್ಗತಃ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಃ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥

ಆಚಾರ್ಯಃ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ–

ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಪಿತುಃ ಮೃತಾಹಾತ್ ಏಕಾದಶೇಽಹನಿ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗಹೋಮಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಅಧ್ವರನಾಮಾನಮಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಅಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಅನ್ವಾಧಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ।

ಅಸ್ಮಿನ್ನನ್ವಾಹಿತೇ .... ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನ । ಅತ್ರಪ್ರಧಾನಂ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ರುದ್ರಂ 'ಕದ್ರುದ್ರಾಯೇ'ತಿ ಸಕೃತ್ ವ್ರೀಹಿಮಿಶ್ರಚರುಣಾ, ಸೋಮಂ 'ಸೋಮೋ ಧೇನು'ಮಿತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಸಕೃತ್ ಪಾಯಸೇನ, ಇಂದ್ರಂ 'ಇಂದ್ರಂ ವೋ ವಿಶ್ವತಃ' ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಸಕೃತ್ ಯಾವಕ (ಗೋಧೂಮ)ಚೂರ್ಣೈಃ ಪಕ್ವದ್ರವ್ಯೇಣ, ಮಧ್ಯೇ ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗಾದಿತಂತ್ರೇಣ ತ್ರಯಾಣಾಂ ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಮ್ .... ಸದ್ಯೋ ಯಕ್ಷ್ಯೇ ॥

ಪರಿಸಮೂಹನಾದಿ ಚಕ್ಷುಷ್ಯಂತಂ ಹುತ್ವಾ ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಮಧ್ಯೇ ಕಲಶತ್ರಯೇ ರುದ್ರಸೋಮೇಂದ್ರಾಂತರ್ಗತಂ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಮ್ ಆವಾಹ್ಯ, ಷೋಡಶೋಪಚಾರೈಃ ಪೂಜಯೇತ್ । ಆಹುತಿದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಸಂಗೃಹ್ಯ ॥

Scanned by CamScanner

ಪ್ರಧಾನಹೋಮಃ –

ಕದ್ರುದ್ರಾಯೇತಿ....... । ವ್ರೀಹಿಮಿಶ್ರಚರುಹೋಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಕದ್ರುದ್ರಾಯ ಪ್ರಚೇತಸೇ .... ಶಂತಮಂ ಹೃದೇ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ರುದ್ರಾಯೇದಂ ನ ಮಮ ॥

ಸೋಮೋ ಧೇನುಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಗೌತಮಃ ಸೋಮಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಪಾಯಸಹೋಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಸೋಮೋ ಧೇನುಂ ಸೋಮೋ ಅರ್ವಂತಮಾಶುಂ ಸೋಮೋ ವೀರಂ ಕರ್ಮಣ್ಯಂ ದದಾತಿ । ಸಾದನ್ಯಂ ವಿದಥ್ಯಂ ಸಭೇಯಂ ಪಿತೃಶ್ರವಣಂ ಯೋ ದದಾಶದಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಸೋಮಾಯೇದಂ ನ ಮಮ ॥

ಇಂದ್ರಂ ವೋ ಮಧುಚ್ಛಂದಾ ಇಂದ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀ । ಯಾವಕಹೋಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಇಂದ್ರಂ ವೋ ವಿಶ್ವತಸ್ಪರಿ ಹವಾಮಹೇ ಜನೇಭ್ಯಃ । ಅಸ್ಮಾಕಮಸ್ತು ಕೇವಲಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಇಂದ್ರಾಯೇದಂ ನ ಮಮ ॥

ವ್ಯಾಹೃತೀರ್ಹುತ್ವಾ ತ್ರಯಾಣಾಂ ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ ಹುನೇತ್ ॥

ವೃಷವತ್ಸತರ್ಯೋಃ ತ್ರಿಃ ಹವಿಃಶೇಷಂ ಪ್ರಾಶಯೇತ್ ॥ ತತಃ ಉತ್ತರಪರಿಸ್ತರಣಾದಧಸ್ತಾತ್ ಸ್ವಾಂಜಲಿಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ವಾಮಹಸ್ತೇನಾಪಃ ಸೇಚಯಿತ್ವಾ ತಾಭಿರದ್ಭಿಃ ವೃಷವತ್ಸತರ್ಯೌ 'ಶಾಂತಿರಸ್ತು ಪುಷ್ಟಿರಸ್ತ್ವಿ'ತಿ ಪಂಚದಶವಾಕ್ಯೈಃ ಪ್ರೋಕ್ಷಯೇತ್ । ತತಃ ಕಲಶೋದಕಂ ಪಾತ್ರಾಂತರೇ ವಾಮಹಸ್ತೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ ವೃಷವತ್ಸತರ್ಯೋಃ ಲಾಂಗೂಲಾಭ್ಯಾಂ ಸಹೈವ ಕ್ರಮುಕಕೂರ್ಚೇ ಚ ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ, ಧಾರಾಃ ದದ್ಯಾತ್ । ಮಂತ್ರಾಃ–

ಗೋವೃಷಸ್ಯೈಕರೂಪೇಣ ಉಮಯಾ ಸಹ ಶಂಕರ ।
ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಶಂಭವೇ ತುಭ್ಯಂ ರುದ್ರಲೋಕಜಿಗೀಷಯಾ ॥

Scanned by CamScanner

ಅಯಂ ಹಿ ತೇ ಮಯಾ ದತ್ತಃ ಸುಖಾಯ ವೃಷ ಉತ್ತಮಃ ।
ತುಭ್ಯಂ ಚೈಷಾ ಮಯಾ ದತ್ತಾ ಪತ್ನೀ ಸರ್ವಮನೋರಮಾ ॥

ಸೌರಭೇಯ ಸುಪುಷ್ಟಾಂಗ ಗೋಪತೇ ಗತಿಸಾಧನ ।
ಹರಸ್ಯ ವಾಹನೋ ಭೂತ್ವಾ ವಿಹರಸ್ವ ಯಥಾಸುಖಮ್ ॥

ದೇವದೇವ ಮಹಾದೇವ ಸರ್ವದೇವೋತ್ತಮೋತ್ತಮ ।
ಪ್ರಸೀದ ಸರ್ವಭಾವೇನ ತ್ವಾಮಹಂ ಶರಣಂ ಗತಃ ॥

ತ್ವದ್ರೂಪಿಣಂ ವೃಷಮಿಮಂ ತವಾಗ್ರೇಽಪ್ಯುತ್ಸೃಜಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ತ್ವಲ್ಲಿಂಗಚಿಹ್ನಿತಂ ದೇವ ತನ್ಮೇಽನುಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಸಿ ॥

ಮಾತಃ ಪಾರ್ವತಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಸರ್ವಲೋಕೈಕಸುಂದರಿ ।
ಪ್ರಸಾದಂ ಕುರು ಮೇ ದೇವಿ ಶಾಂತ್ಯೈ ಶಂಕರವಲ್ಲಭೇ ॥

ತವ ರೂಪಧರಾಂ ಸಾಧ್ವೀಮಿಮಾಂ ವತ್ಸತರೀಂ ಶುಭಾಮ್ ।
ತವಾಗ್ರೇ ಹ್ಯುತ್ಸೃಜಾಮ್ಯಂಬ ತನ್ಮೇಽನುಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಸಿ ॥

(ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ರುದ್ರಾಂತರ್ಗತ-ಶ್ರೀನರಸಿಂಹಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಭೋ ವೃಷಭರಾಜ ಇಮಾಂ ವತ್ಸತರೀಂ ತುಭ್ಯಮಹಂ ಸಂಪ್ರದದೇ ॥

ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಲಾಂಗೂಲಯೋಃ ಸಹಿರಣ್ಯಧಾರಾಂ ವಿಸೃಜೇತ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಏತಂ ಯುವಾನಮಿತಿಮಂತ್ರಸ್ಯ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಃ ಋಷಭಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಏತಂ ಯುವಾನಂ ಪರಿ ವೋ ದದಾಮಿ ತೇನ ಕ್ರೀಡಂತೀಶ್ಚರತ ಪ್ರಿಯೇಣ । ಮಾ ನಃ ಶಾಪ್ತ ಜನುಷಾ ಸುಭಾಗಾ ರಾಯಸ್ಪೋಷೇಣ ಸಮಿಷಾ ಮದೇಮ ॥

ಓಂ ಶಾಂತಾ ಪೃಥಿವೀ ಶಿವಮಂತರಿಕ್ಷಂ ದ್ಯೌಸ್ತೇ ದೇವ್ಯಭಯಂ ಕೃಣೋತು । ಶಿವಾ ದಿಶಃ ಪ್ರದಿಶ ಉದ್ದಿಶಸ್ತ ಆಪೋ ವಿದ್ಯುತಃ ಪರಿಪಾಂತು ಸರ್ವತಃ ॥ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ॥

ಸರ್ವತೋ ವ್ರಜಸ್ವ ಇತಿ ಕರ್ತಾ ವೃಷಭಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮಗ್ನೇಃ ಪೂರ್ವತ ಆನೀಯ ತಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಬಾಹುಮೂಲೇ ಸ್ಫಿಚಿ ಭಸ್ಮನಾ ತ್ರಿಶೂಲಾಕಾರಂ ವಾಮೇ ಚಕ್ರಾಕಾರಮಂಕಯಿತ್ವಾ ತದುಪರಿ ಸ್ಥಂಡಿಲಾತ್ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗಸ್ಥಮ್ ಉಲ್ಮುಕಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಚಿಹ್ನಂ ಕೃತ್ವಾ ತದುಪರಿ ಆಜ್ಯಬಿಂದೂನ್ ಲೇಪಯೇತ್ ॥

ಋಷಭಂ ಮಾಮಿತಿ ಪಂಚರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಋಷಭೋ ವಿರಾಡನುಷ್ಟುಪ್ । ಅಂತ್ಯಾ ಮಹಾಪಂಕ್ತಿಃ । ವೃಷಭೋಪಸ್ಥಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಋಷಭಂ ಮಾ ಸಮಾನಾನಾಂ ಸಪತ್ನಾನಾಂ ವಿಷಾಸಹಿಮ್ । ಹಂತಾರಂ ಶತ್ರೂಣಾಂ ಕೃಧಿ ವಿರಾಜಂ ಗೋಪತಿಂ ಗವಾಮ್ ॥ ಅಹಮಸ್ಮಿ ಸಪತ್ನಹೇಂದ್ರ ಇವಾರಿಷ್ಟೋ ಅಕ್ಷತಃ । ಅಧಃ ಸಪತ್ನಾ ಮೇ ಪದೋರಿಮೇ ಸರ್ವೇ ಅಭಿಷ್ಠಿತಾಃ ॥ ಅತ್ರೈವ ವೋಽಪಿ ನಹ್ಯಾಮ್ಯುಭೇ ಆರ್ತ್ನೀ ಇವ ಜ್ಯಯಾ । ವಾಚಸ್ಪತೇ ನಿ ಷೇಧೇಮಾನ್ಯಥಾ ಮದಧರಂ ವದಾನ್ ॥ ಅಭಿಭೂರಹಮಾಗಮಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮೇಣ ಧಾಮ್ನಾ । ಆ ವಶ್ಚಿತ್ತಮಾ ವೋ ವ್ರತಮಾ ವೋಽಹಂ ಸಮಿತಿಂ ದದೇ ॥ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ

Scanned by CamScanner

ಪ ಆದಾಯಾಽಹಂ ಭೂಯಾಸಮುತ್ತಮ ಆ ವೋ ಮೂರ್ಧಾನಮಕ್ರಮೀಮ್ । ಅಧಸ್ಪದಾನ್ಮ ಉದ್ವದತ ಮಂಡೂಕಾ ಇವೋದಕಾನ್ಮಂಡೂಕಾ ಉದಕಾದಿವ ॥

ತತಃ ವೃಷಭಂ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವಯಮಪಿ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖಃ ಬದ್ಧಾಂಜಲಿಸ್ಸನ್ ತಿಷ್ಠೇತ್ ॥

ಕದ್ರುದ್ರಾಯೇತಿ ನವರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಘೌರಃ ಕಣ್ವೋ ರುದ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀ । ತೃತೀಯಾ ಮೈತ್ರಾವರುಣೀ ಅಂತ್ಯಾಸ್ತ್ರೃಚಃ ಸೌಮ್ಯಾಃ ಅಂತ್ಯಾನುಷ್ಟುಪ್ । ಪೂರ್ವದಿಗುಪಸ್ಥಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಕದ್ರುದ್ರಾಯ ಪ್ರಚೇತಸೇ ಮೀಳ್ಹುಷ್ಟಮಾಯ ತವ್ಯಸೇ । ವೋಚೇಮ ಶಂತಮಂ ಹೃದೇ ॥ ಯಥಾ ನೋ ಅದಿತಿಃ ಕರತ್ಪಶ್ವೇ ನೃಭ್ಯೋ ಯಥಾ ಗವೇ । ಯಥಾ ತೋಕಾಯ ರುದ್ರಿಯಮ್ ॥ ಯಥಾ ನೋ ಮಿತ್ರೋ ವರುಣೋ ಯಥಾ ರುದ್ರಶ್ಚಿಕೇತತಿ ॥ ಯಥಾ ವಿಶ್ವೇ ಸಜೋಷಸಃ ॥ ಗಾಥಪತಿಂ ಮೇಧಪತಿಂ ರುದ್ರಂ ಜಲಾಷಭೇಷಜಮ್ । ತಚ್ಛಂಯೋಃ ಸುಮ್ನಮೀಮಹೇ ॥ ಯಃ ಶುಕ್ರ ಇವ ಸೂರ್ಯೋ ಹಿರಣ್ಯಮಿವ ರೋಚತೇ । ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ದೇವಾನಾಂ ವಸುಃ ॥ ಶಂ ನಃ ಕರತ್ಯರ್ವತೇ ಸುಗಂ ಮೇಷಾಯ ಮೇಷ್ಯೇ । ನೃಭ್ಯೋ ನಾರಿಭ್ಯೋ ಗವೇ ॥ ಅಸ್ಮೇ ಸೋಮ ಶ್ರಿಯಮಧಿ ನಿ ಧೇಹಿ ಶತಸ್ಯ ನೃಣಾಮ್ । ಮಹಿ ಶ್ರವಸ್ತುವಿನೃಮ್ಣಮ್ ॥ ಮಾ ನಃ ಸೋಮಪರಿಬಾಧೋ ಮಾರಾತಯೋ ಜುಹುರಂತ । ಆ ನ ಇಂದೋ ವಾಜೇ ಭಜ ॥ ಯಾಸ್ತೇ ಪ್ರಜಾ ಅಮೃತಸ್ಯ ಪರಸ್ಮಿನ್ ಧಾಮನ್ನೃತಸ್ಯ । ಮೂರ್ಧಾ ನಾಭಾ ಸೋಮ ವೇನ ಆಭೂಷಂತೀಃ ಸೋಮ ವೇದಃ ॥ ಏತತ್ಸೂಕ್ತಾಂತೇ–

Scanned by CamScanner

ಭೋ ವೃಷಭರಾಜ ಅನಯಾ ವತ್ಸತರ್ಯಾ ಸಹ ಪೂರ್ವಸಮುದ್ರಾಂತಂ ಗತ್ವಾ ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣಕ್ಷೇತ್ರಾಣಿ ವರ್ಜಯಿತ್ವಾ ತತ್ರಸ್ಥತೃಣಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಜಲಂ ಪೀತ್ವಾ ಗೋಭಿಃ ಸಹ ಕ್ರೀಡಯ ಕ್ರೀಡಯ । ಸುಖೀ ಭವ ಸುಖೀ ಭವ ॥ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ .... ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತಿಂ ಕುರು ಕುರು ॥ (ಉಪವೀತೀ)

ಯಚ್ಚ ಖಾದತಿ ಯಚ್ಚ ಪಿಬತಿ ಭವಾನ್ ತೇನ ದೇವಾಂಶ್ಚ ಪ್ರೀಣಾತಿ ॥ ಇತಿ ಅಕ್ಷತೋದಕಧಾರಾಮ್ ಏಕವಾರಂ ವಿಸೃಜೇತ್ । (ನಿವೀತೀ ಭೂತ್ವಾ–)

ಋಷೀಂಶ್ಚ ಪ್ರೀಣಾತಿ ಪ್ರೀಣಾತಿ ॥ ಇತಿ ದ್ವಿವಾರಮ್ ಅಕ್ಷತೋದಕಧಾರಾಂ ವಿಸೃಜೇತ್ । (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)

ತೇನ ಪಿತೄಂಶ್ಚ ಪ್ರೀಣಾತಿ ಪ್ರೀಣಾತಿ ಪ್ರೀಣಾತಿ ॥ ಇತಿ ಪಿತೃತೀರ್ಥೇನ ತ್ರಿವಾರಂ ತಿಲೋದಕಂ ದತ್ತ್ವಾ ಪುನಃ ತಿಲಾನ್ ಗೃಹೀತ್ವಾ–

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಮೃತಾಹಾದೇಕಾದಶೇಽಹನಿ ಅಯಂ ತೇ ವೃಷ ಉತ್ಸೃಷ್ಟಃ ಪಿತರಂ ....ಶರ್ಮಾಣಂ ....ಗೋತ್ರಂ ಪ್ರೇತಂ ತಾರಯತು ॥ ಇತಿ ಊರ್ಧ್ವಭಾಗೇ ಕ್ಷಿಪೇತ್ । ತತಃ (ಉಪವೀತೀ) ವೃಷಭಂ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವಯಂ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖೋ ಭೂತ್ವಾ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ –

ಇಮಾ ರುದ್ರಾಯೇತ್ಯೇಕಾದಶರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಕುತ್ಸೋ ರುದ್ರೋ ಜಗತೀ । ಅಂತ್ಯೇ ತ್ರಿಷ್ಟುಭೌ । ದಕ್ಷಿಣದಿಗುಪಸ್ಥಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಇಮಾ ರುದ್ರಾಯ ತವಸೇ ಕಪರ್ದಿನೇ ಕ್ಷಯದ್ವೀರಾಯ ಪ್ರ ಭರಾಮಹೇ ಮತೀಃ । ಯಥಾ ಶಮಸದ್ದ್ವಿಪದೇ ಚತುಷ್ಪದೇ ವಿಶ್ವಂ ಪುಷ್ಟಂ ಗ್ರಾಮೇ ಅಸ್ಮಿನ್ನನಾತುರಮ್ ॥ ಮೃಳಾ ನೋ ರುದ್ರೋತ ನೋ ಮಯಸ್ಕೃಧಿ ಕ್ಷಯದ್ವೀರಾಯ ನಮಸಾ ವಿಧೇಮ ತೇ । ಯಚ್ಛಂ ಚ ಯೋಶ್ಚ ಮನುರಾಯೇಜೇ ಪಿತಾ ತದಶ್ಯಾಮ ತವ ರುದ್ರ ಪ್ರಣೀತಿಷು ॥ ಅಶ್ಯಾಮ ತೇ ಸುಮತಿಂ ದೇವಯಜ್ಯಯಾ ಕ್ಷಯದ್ವೀರಸ್ಯ ತವ ರುದ್ರ ಮೀಢ್ವಃ । ಸುಮ್ನಾಯನ್ನಿದ್ವಿಶೋ ಅಸ್ಮಾಕಮಾ ಚರಾರಿಷ್ಟವೀರಾ

Scanned by CamScanner

ಜುಹವಾಮ ತೇ ಹವಿಃ ॥ ತ್ವೇಷಂ ವಯಂ ರುದ್ರಂ ಯಜ್ಞಸಾಧಂ ವಂಕುಂ ಕವಿಮವಸೇ ನಿ ಹ್ವಯಾಮಹೇ । ಆರೇ ಅಸ್ಮದ್ದೈವ್ಯಂ ಹೇಳೋ ಅಸ್ಯತು ಸುಮತಿಮಿದ್ವಯಮಸ್ಯಾ ವೃಣೀಮಹೇ ॥ ದಿವೋ ವರಾಹಮರುಷಂ ಕಪರ್ದಿನಂ ತ್ವೇಷಂ ರೂಪಂ ನಮಸಾ ನಿ ಹ್ವಯಾಮಹೇ । ಹಸ್ತೇ ಬಿಭ್ರದ್ಭೇಷಜಾ ವಾರ್ಯಾಣಿ ಶರ್ಮ ವರ್ಮ ಚ್ಛರ್ದಿರಸ್ಮಭ್ಯಂ ಯಂಸತ್ ॥ ಇದಂ ಪಿತ್ರೇ ಮರುತಾಮುಚ್ಯತೇ ವಚಃ ಸ್ವಾದೋಃ ಸ್ವಾದೀಯೋ ರುದ್ರಾಯ ವರ್ಧನಮ್ । ರಾಸ್ವಾ ಚ ನೋ ಅಮೃತ ಮರ್ತಭೋಜನಂ ತ್ಮನೇ ತೋಕಾಯ ತನಯಾಯ ಮೃಳ ॥ ಮಾ ನೋ ಮಹಾಂತಮುತ ಮಾ ನೋ ಅರ್ಭಕಂ ಮಾ ನ ಉಕ್ಷಂತಮುತ ಮಾ ನ ಉಕ್ಷಿತಮ್ । ಮಾ ನೋ ವಧೀಃ ಪಿತರಂ ಮೋತ ಮಾತರಂ ಮಾ ನಃ ಪ್ರಿಯಾಸ್ತನ್ವೋ ರುದ್ರ ರೀರಿಷಃ ॥ ಮಾ ನಸ್ತೋಕೇ ತನಯೇ ಮಾ ನ ಆಯೌ ಮಾ ನೋ ಗೋಷು ಮಾ ನೋ ಅಶ್ವೇಷು ರೀರಿಷಃ । ವೀರಾನ್ಮಾ ನೋ ರುದ್ರ ಭಾಮಿತೋ ವಧೀರ್ಹವಿಷ್ಮಂತಃ ಸದಮಿತ್ತ್ವಾ ಹವಾಮಹೇ ॥ ಉಪ ತೇ ಸ್ತೋಮಾನ್ ಪಶುಪಾ ಇವಾಕರಂ ರಾಸ್ವಾ ಪಿತರ್ಮರುತಾಂ ಸುಮ್ನಮಸ್ಮೇ । ಭದ್ರಾ ಹಿ ತೇ ಸುಮತಿರ್ಮೃಳಯತ್ತಮಾಥಾ ವಯಮವ ಇತ್ತೇ ವೃಣೀಮಹೇ ॥ ಆರೇ ತೇ ಗೋಘ್ನಮುತ ಪೂರುಷಘ್ನಂ ಕ್ಷಯದ್ವೀರ ಸುಮ್ನಮಸ್ಮೇ ತೇ ಅಸ್ತು । ಮೃಳಾ ಚ ನೋ ಅಧಿ ಚ ಬ್ರೂಹಿ ದೇವಾಧಾ ಚ ನಃ ಶರ್ಮ ಯಚ್ಛ ದ್ವಿಬರ್ಹಾಃ ॥ ಅವೋಚಾಮ ನಮೋ ಅಸ್ಮಾ ಅವಸ್ಯವಃ ಶೃಣೋತು ನೋ ಹವಂ ರುದ್ರೋ ಮರುತ್ವಾನ್ । ತನ್ನೋ ಮಿತ್ರೋ ವರುಣೋ ಮಾಮಹಂತಾಮದಿತಿಃ ಸಿಂಧುಃ ಪೃಥಿವೀ ಉತ ದ್ಯೌಃ ॥

Scanned by CamScanner

ಭೋ ವೃಷಭರಾಜ ಅನಯಾ ವತ್ಸತರ್ಯಾ ಸಹ ದಕ್ಷಿಣಸಮುದ್ರಾಂತಂ ಗತ್ವಾ ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣಕ್ಷೇತ್ರಾಣಿ ವರ್ಜಯಿತ್ವಾ ತತ್ರಸ್ಥತೃಣಾನಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಜಲಂ ಪೀತ್ವಾ ಗೋಭಿಃ ಸಹ ಕ್ರೀಡಯ ಕ್ರೀಡಯ । ಸುಖೀ ಭವ ಸುಖೀ ಭವ ॥ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ .... ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತಿಂ ಕುರು ಕುರು ॥ (ಉಪವೀತೀ)

ಯಚ್ಚ ಖಾದತಿ ಯಚ್ಚ ಪಿಬತಿ ಭವಾನ್ ತೇನ ದೇವಾಂಶ್ಚ ಪ್ರೀಣಾತಿ ॥ ಇತಿ ಅಕ್ಷತೋದಕಧಾರಾಮ್ ಏಕವಾರಂ ವಿಸೃಜೇತ್ । (ನಿವೀತೀ ಭೂತ್ವಾ–)

ಋಷೀಂಶ್ಚ ಪ್ರೀಣಾತಿ ಪ್ರೀಣಾತಿ ॥ ಇತಿ ದ್ವಿವಾರಮ್ ಅಕ್ಷತೋದಕಧಾರಾಂ ವಿಸೃಜೇತ್ । (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)

ತೇನ ಪಿತೄಂಶ್ಚ ಪ್ರೀಣಾತಿ ಪ್ರೀಣಾತಿ ಪ್ರೀಣಾತಿ ॥ ಇತಿ ಪಿತೃತೀರ್ಥೇನ ತ್ರಿವಾರಂ ತಿಲೋದಕಂ ದತ್ತ್ವಾ ಪುನಃ ತಿಲಾನ್ ಗೃಹೀತ್ವಾ–

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಮೃತಾಹಾದೇಕಾದಶೇಽಹನಿ ಅಯಂ ತೇ ವೃಷ ಉತ್ಸೃಷ್ಟಃ ಪಿತರಂ ....ಶರ್ಮಾಣಂ ....ಗೋತ್ರಂ ಪ್ರೇತಂ ತಾರಯತು ॥ ಇತಿ ಊರ್ಧ್ವಭಾಗೇ ಕ್ಷಿಪೇತ್ । ತತಃ (ಉಪವೀತೀ) ವೃಷಭಂ ಪಶ್ಚಿಮಾಭಿಮುಖಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವಯಮಪಿ ತಥೈವ ತಿಷ್ಠನ್–

ಆ ತೇ ಪಿತರಿತಿ ಪಂಚದಶರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಗೃತ್ಸಮದೋ ರುದ್ರಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಪಶ್ಚಿಮದಿಗುಪಸ್ಥಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಆ ತೇ ಪಿತರ್ಮರುತಾಂ ಸುಮ್ನಮೇತು ಮಾ ನಃ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಸಂದೃಶೋ ಯುಯೋಥಾಃ । ಅಭಿ ನೋ ವೀರೋ ಅರ್ವತಿ ಕ್ಷಮೇತ ಪ್ರ ಜಾಯೇಮಹಿ ರುದ್ರ ಪ್ರಜಾಭಿಃ ॥ ತ್ವಾದತ್ತೇಭೀ ರುದ್ರ ಶಂತಮೇಭಿಃ ಶತಂ ಹಿಮಾ ಅಶೀಯ ಭೇಷಜೇಭಿಃ । ವ್ಯ೧ಸ್ಮದ್ದ್ವೇಷೋ ವಿತರಂ ವ್ಯಂಹೋ ವ್ಯಮೀವಾಶ್ಚಾತಯಸ್ವಾ ವಿಷೂಚೀಃ ॥ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಜಾತಸ್ಯ ರುದ್ರ ಶ್ರಿಯಾಸಿ ತವಸ್ತಮಸ್ತವಸಾಂ ವಜ್ರಬಾಹೋ । ಪರ್ಷಿ ಣಃ ಪಾರಮಂಹಸಃ ಸ್ವಸ್ತಿ ವಿಶ್ವಾ ಅಭೀತೀ ರಪಸೋ ಯುಯೋಧಿ ॥ ಮಾ ತ್ವಾ ರುದ್ರ ಚುಕ್ರುಧಾಮಾ

ನಮೋಭಿರ್ಮಾ ದುಷ್ಟುತೀ ವೃಷಭ ಮಾ ಸಹೂತೀ । ಉನ್ನೋ ವೀರಾಁ ಅರ್ಪಯ ಭೇಷಜೇಭಿರ್ಭಿಷಕ್ತಮಂ ತ್ವಾ ಭಿಷಜಾಂ
ಶೃಣೋಮಿ ॥ ಹವೀಮಭಿರ್ಹವತೇ ಯೋ ಹವಿರ್ಭಿರವ ಸ್ತೋಮೇಭೀ ರುದ್ರಂ ದಿಷೀಯ । ಋದೂದರಃ ಸುಹವೋ ಮಾ
ನೋ ಅಸ್ಯೈ ಬಭ್ರುಃ ಸುಶಿಪ್ರೋ ರೀರಧನ್ಮನಾಯೈ ॥ ಉನ್ಮಾ ಮಮಂದ ವೃಷಭೋ ಮರುತ್ವಾನ್ ತ್ವಕ್ಷೀಯಸಾ ವಯಸಾ
ನಾಧಮಾನಮ್ । ಘೃಣೀವ ಚ್ಛಾಯಾಮರಪಾಽಶೀಯಾ ವಿವಾಸೇಯಂ ರುದ್ರಸ್ಯ ಸುಮ್ನಮ್ ॥ ಕ್ವಸ್ಯ ತೇ ರುದ್ರ
ಮೃಳಯಾಕುರ್ಹಸ್ತೋ ಯೋ ಅಸ್ತಿ ಭೇಷಜೋ ಜಲಾಷಃ । ಅಪಭರ್ತಾ ರಪಸೋ ದೈವ್ಯಸ್ಯಾಭೀ ನು ಮಾ ವೃಷಭ ಚಕ್ಷಮೀಥಾಃ ॥
ಪ್ರ ಬಭ್ರವೇ ವೃಷಭಾಯ ಶ್ವಿತೀಚೇ ಮಹೋ ಮಹೀಂ ಸುಷ್ಟುತಿಮೀರಯಾಮಿ । ನಮಸ್ಯಾ ಕಲ್ಮಲೀಕಿನಂ ನಮೋಭಿರ್ಗೃಣೀಮಸಿ
ತ್ವೇಷಂ ರುದ್ರಸ್ಯ ನಾಮ ॥ ಸ್ಥಿರೇಭಿರಂಗೈಃ ಪುರುರೂಪ ಉಗ್ರೋ ಬಭ್ರುಃ ಶುಕ್ರೇಭಿಃ ಪಿಪಿಶೇ ಹಿರಣ್ಯೈಃ । ಈಶಾನಾದಸ್ಯ
ಭುವನಸ್ಯ ಭೂರೇರ್ನ ವಾ ಉ ಯೋಷದ್ರುದ್ರಾದಸುರ್ಯಮ್ ॥ ಅರ್ಹನ್ ಬಿಭರ್ಷಿ ಸಾಯಕಾನಿ ಧನ್ವಾರ್ಹನ್ನಿಷ್ಕಂ ಯಜತಂ
ವಿಶ್ವರೂಪಮ್ । ಅರ್ಹನ್ನಿದಂ ದಯಸೇ ವಿಶ್ವಮಭ್ವಂ ನ ವಾ ಓಜೀಯೋ ರುದ್ರ ತ್ವದಸ್ತಿ ॥ ಸ್ತುಹಿ ಶ್ರುತಂ ಗರ್ತಸದಂ
ಯುವಾನಂ ಮೃಗಂ ನ ಭೀಮಮುಪಹತ್ನುಮುಗ್ರಮ್ । ಮೃಳಾ ಜರಿತ್ರೇ ರುದ್ರ ಸ್ತವಾನೋಽನ್ಯಂ ತೇ ಅಸ್ಮನ್ನಿ ವಪಂತು
ಸೇನಾಃ ॥ ಕುಮಾರಶ್ಚಿತ್ಪಿತರಂ ವಂದಮಾನಂ ಪ್ರತಿ ನಾನಾಮ ರುದ್ರೋಪಯಂತಮ್ । ಭೂರೇರ್ದಾತಾರಂ ಸತ್ಪತಿಂ ಗೃಣೀಷೇ
ಸ್ತುತಸ್ತ್ವಂ ಭೇಷಜಾ ರಾಸ್ಯಸ್ಮೇ ॥ ಯಾ ವೋ ಭೇಷಜಾ ಮರುತಃ ಶುಚೀನಿ ಯಾ ಶಂತಮಾ ವೃಷಣೋ ಯಾ ಮಯೋಭು ।

ಯಾನಿ ಮನುರವೃಣೀತಾ ಪಿತಾ ನಸ್ತಾ ಶಂ ಚ ಯೋಶ್ಚ ರುದ್ರಸ್ಯ ವಶ್ಮಿ ॥ ಪರಿ ಣೋ ಹೇತೀ ರುದ್ರಸ್ಯ ವೃಜ್ಯಾಃ ಪರಿ ತ್ವೇಷಸ್ಯ ದುರ್ಮತಿರ್ಮಹೀ ಗಾತ್ । ಅವ ಸ್ಥಿರಾ ಮಘವದ್ಭ್ಯಸ್ತನುಷ್ವ ಮೀಢ್ವಸ್ತೋಕಾಯ ತನಯಾಯ ಮೃಳ ॥ ಏವಾ ಬಭ್ರೋ ವೃಷಭ ಚೇಕಿತಾನ ಯಥಾ ದೇವ ನ ಹೃಣೀಷೇ ನ ಹಂಸಿ । ಹವನಶ್ರುನ್ನೋ ರುದ್ರೇಹ ಬೋಧಿ ಬೃಹದ್ವದೇಮ ವಿದಥೇ ಸುವೀರಾಃ ॥

ಭೋ ವೃಷಭರಾಜ ಅನಯಾ ವತ್ಸತರ್ಯಾ ಸಹ ಪಶ್ಚಿಮಸಮುದ್ರಾಂತಂ ಗತ್ವಾ ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣಕ್ಷೇತ್ರಾಣಿ ವರ್ಜಯಿತ್ವಾ ತತ್ರಸ್ಥತೃಣಾನಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಜಲಂ ಪೀತ್ವಾ ಗೋಭಿಃ ಸಹ ಕ್ರೀಡಯ ಕ್ರೀಡಯ । ಸುಖೀ ಭವ ಸುಖೀ ಭವ ॥ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ .... ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತಿಂ ಕುರು ಕುರು ॥ (ಉಪವೀತೀ)

ಯಚ್ಚ ಖಾದತಿ ಯಚ್ಚ ಪಿಬತಿ ಭವಾನ್ ತೇನ ದೇವಾಂಶ್ಚ ಪ್ರೀಣಾತಿ ॥ ಇತಿ ಅಕ್ಷತೋದಕಧಾರಾಮ್ ಏಕವಾರಂ ವಿಸೃಜೇತ್ ॥ (ನಿವೀತೀ ಭೂತ್ವಾ–)

ಋಷೀಂಶ್ಚ ಪ್ರೀಣಾತಿ ಪ್ರೀಣಾತಿ ॥ ಇತಿ ದ್ವಿವಾರಮ್ ಅಕ್ಷತೋದಕಧಾರಾಂ ವಿಸೃಜೇತ್ ॥ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)

ತೇನ ಪಿತೄಂಶ್ಚ ಪ್ರೀಣಾತಿ ಪ್ರೀಣಾತಿ ಪ್ರೀಣಾತಿ ॥ ಇತಿ ಪಿತೃತೀರ್ಥೇನ ತ್ರಿವಾರಂ ತಿಲೋದಕಂ ದತ್ವಾ ಪುನಃ ತಿಲಾನ್ ಗೃಹೀತ್ವಾ–

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಮೃತಾಹಾದೇಕಾದಶೇಽಹನಿ ಅಯಂ ತೇ ವೃಷ ಉತ್ಸೃಷ್ಟಃ ಪಿತರಂ ....ಶರ್ಮಾಣಂ ....ಗೋತ್ರಂ ಪ್ರೇತಂ ತಾರಯತು ॥ ಇತಿ ಊರ್ಧ್ವಭಾಗೇ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ, ತತಃ (ಉಪವೀತೀ) ವೃಷಭಮ್ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವಯಮಪಿ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖೋ ಭೂತ್ವಾ–

ಇಮಾ ರುದ್ರಾಯೇತಿ ಚತಸೃಣಾಂ ವಸಿಷ್ಠೋ ರುದ್ರೋ ಜಗತೀ । ಅಂತ್ಯಾ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಉತ್ತರದಿಗುಪಸ್ಥಾನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

Scanned by CamScanner

ಓಮ್ ಇಮಾ ರುದ್ರಾಯ ಸ್ಥಿರಧನ್ವನೇ ಗಿರಃ ಕ್ಷಿಪ್ರೇಷವೇ ದೇವಾಯ ಸ್ವಧಾವ್ನೇ । ಅಷಾಢ್ಹಾಯ ಸಹಮಾನಾಯ ವೇಧಸೇ ತಿಗ್ಮಾಯುಧಾಯ ಭರತಾ ಶೃಣೋತು ನಃ ॥ ಸ ಹಿ ಕ್ಷಯೇಣ ಕ್ಷಮ್ಯಸ್ಯ ಜನ್ಮನಃ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯೇನ ದಿವ್ಯಸ್ಯ ಚೇತತಿ । ಅವನ್ನವಂತೀರುಪ ನೋ ದುರಶ್ಚರಾಽನಮೀವೋ ರುದ್ರ ಜಾಸು ನೋ ಭವ ॥ ಯಾ ತೇ ದಿದ್ಯುದವಸೃಷ್ಟಾ ದಿವಸ್ಪರಿ ಕ್ಷ್ಮಯಾ ಚರತಿ ಪರಿ ಸಾ ವೃಣಕ್ತು ನಃ । ಸಹಸ್ರಂ ತೇ ಸ್ವಪಿವಾತ ಭೇಷಜಾ ಮಾ ನಸ್ತೋಕೇಷು ತನಯೇಷು ರೀರಿಷಃ ॥ ಮಾ ನೋ ವಧೀ ರುದ್ರ ಮಾ ಪರಾ ದಾ ಮಾ ತೇ ಭೂಮ ಪ್ರಸಿತೌ ಹೀಳಿತಸ್ಯ । ಆ ನೋ ಭಜ ಬರ್ಹಿಷಿ ಜೀವಶಂಸೇ ಯೂಯಂ ಪಾತ ಸ್ವಸ್ತಿಭಿಃ ಸದಾ ನಃ ॥

ಭೋ ವೃಷಭರಾಜ ಅನಯಾ ವತ್ಸತರ್ಯಾ ಸಹ ಉತ್ತರಸಮುದ್ರಾಂತಂ ಗತ್ವಾ ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣಕ್ಷೇತ್ರಾಣಿ ವರ್ಜಯಿತ್ವಾ ತತ್ರಸ್ಥತೃಣಾನಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಜಲಂ ಪೀತ್ವಾ ಗೋಭಿಃ ಸಹ ಕ್ರೀಡಯ ಕ್ರೀಡಯ । ಸುಖೀ ಭವ ಸುಖೀ ಭವ ॥ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ .... ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತಿಂ ಕುರು ಕುರು ॥ (ಉಪವೀತೀ)

ಯಚ್ಚ ಖಾದತಿ ಯಚ್ಚ ಪಿಬತಿ ಭವಾನ್ ತೇನ ದೇವಾಂಶ್ಚ ಪ್ರೀಣಾತಿ ॥ ಇತಿ ಅಕ್ಷತೋದಕಧಾರಾಮ್ ಏಕವಾರಂ ವಿಸೃಜೇತ್ ॥ (ನಿವೀತೀ ಭೂತ್ವಾ-)

ಋಷೀಂಶ್ಚ ಪ್ರೀಣಾತಿ ಪ್ರೀಣಾತಿ ॥ ಇತಿ ದ್ವಿವಾರಮ್ ಅಕ್ಷತೋದಕಧಾರಾಂ ವಿಸೃಜೇತ್ ॥ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)

ತೇನ ಪಿತೄಂಶ್ಚ ಪ್ರೀಣಾತಿ ಪ್ರೀಣಾತಿ ॥ ಇತಿ ಪಿತೃತೀರ್ಥೇನ ತ್ರಿವಾರಂ ತಿಲೋದಕಂ ದತ್ವಾ ಪುನಃ ತಿಲಾನ್ ಗೃಹೀತ್ವಾ-

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಮೃತಾಹಾದೇಕಾದಶೇಽಹನಿ ಅಯಂ ತೇ ವೃಷ ಉತ್ಸೃಷ್ಟಃ ಪಿತರಂ ....ಶರ್ಮಾಣಂ ....ಗೋತ್ರಂ ಪ್ರೇತಂ ತಾರಯತು ॥ ಇತಿ ಊರ್ಧ್ವಭಾಗೇ ಪ್ರಕ್ಷಿಪೇತ್ । ತತಃ (ಉಪವೀತೀ) ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾದಿ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ ॥ ಅಗ್ನ್ಯುಪಸ್ಥಾನಾನಂತರಂ ಸಂಕಲ್ಪಪೂರ್ವಕಂ ದಾನಾನಿ ದದ್ಯಾತ್ ॥

Scanned by CamScanner

ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗಹೋಮಾಂಗತಯಾ ವೃಷಭವತ್ಸತರೀತಪ್ತಲೋಹಸ್ಪರ್ಶನ, ಚರ್ಮರುಧಿರಮಾಂಸರೋಮಾದಿದಹನದೋಷಪರಿಹಾರಾರ್ಥಮ್ ಉದಕುಂಭ-ತಿಲ-ಫಲ-ವಸ್ತ್ರಹಿರಣ್ಯಾದಿದಾನಾಖ್ಯಂ ರುದ್ರಸೋಮೇಂದ್ರೇಭ್ಯೋಽನುರೂಪಮ್ ಆಮಾನ್ನತ್ರಯದಾನಾಖ್ಯಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಉದಕುಂಭದಾನಮ್ –

ವಾರಿಪೂರ್ಣೋ ಘಟಶ್ಚಾಯಂ ದೇವತ್ರಯಮಯೋ ಯತಃ ।
ಪ್ರೀಯತಾಂ ಧರ್ಮರಾಜಸ್ತು ದಾನೇನಾನೇನ ಪುಣ್ಯದಃ ॥

ತಿಲಾಃ– ತಿಲಾಃ ಕಶ್ಯಪಸಂಭೂತಾಃ .... ಪ್ರಸೀದತು ॥

ಫಲಮ್– ಫಲಂ ಸ್ವಾದು ಪ್ರಿಯಕರಂ ಸರ್ವಕರ್ಮಸು ಪುಷ್ಟಿದಮ್ ।
ದೇವತಾನಾಂ ಪಿತ್ರೂಣಾಂ ಚ ತೃಪ್ತಿದಂ ಮಂಗಲಪ್ರದಮ್ ॥

ವಸ್ತ್ರಮ್ – ಶೀತವಾತೋಷ್ಣಸಂತ್ರಾಣಂ ಲಜ್ಜಾಯಾ ರಕ್ಷಣಂ ಪರಮ್ ।
ದೇಹಾಲಂಕರಣಂ ವಸ್ತ್ರಮತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

ಹಿರಣ್ಯಮ್– ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಗರ್ಭಸ್ಥಂ .... ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

ಕಾಯೇನ ವಾಚಾ .... ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಅನೇನ ಆಚಾರ್ಯಮುಖೇನ ಕಾರಿತವೃಷೋತ್ಸರ್ಗಹೋಮೇನ ತದಂಗತಯಾ ಮಯಾ ಕೃತವೃಷೋತ್ಸರ್ಜನದಾನಾದಿನಾ ಚ ಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಃ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥

॥ ಇತಿ ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗವಿಧಿಃ ॥

Scanned by CamScanner

ಅಥಾಗ್ನೌ ಮಹೈಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಿಃ

ಗ್ರಾಮಾದ್ಬಹಿಃ ನಿತ್ಯಕ್ರಿಯಾಸ್ಥಳೇ ಶುಚೌ ದೇಶೇ ವಾ ಗೋಮಯೇನೋಪಲಿಪ್ತೇ ಕರ್ತಾ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖ ಉಪವಿಶ್ಯ ಆಚಮ್ಯ ಏಕದರ್ಭಕೃತಪವಿತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ, ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖಃ ಅಮಂತ್ರಕಂ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ, ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ–

ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಅಸ್ಮತ್ ಪಿತುಃ .....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಮೃತಾಹಾದೇಕಾದಶೇಽಹನಿ ದ್ವಿಜಾಭಾವೇ ಅಗ್ನಾವೇಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಶ್ರಾದ್ಧಾಧಿಕಾರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ಕೃತ್ವಾ ಏಕೈಕರೇಖಯಾ ದಕ್ಷಿಣಸಂಸ್ಥಂ ಚತುರಸ್ರಂ ಸ್ಥಂಡಿಲಂ ವಿಧಾಯ ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗಾಗ್ನಿಂ 'ಕವ್ಯವಾಹನನಾಮಾಗ್ನಿ'ರಿತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ, ಅಭ್ಯರ್ಚ್ಯ, ಪರಿಸಮೂಹ್ಯ, ಪರಿಸ್ತೀರ್ಯ, ಪರ್ಯುಕ್ಷ್ಯ, ಅಗ್ನ್ಯಲಂಕರಣಪರ್ಯಂತಂ ತಂತ್ರೇಣ ಅಮಂತ್ರಕಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಪುನಃ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ– ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ದ್ವಿಜಾಭಾವೇ ಅಗ್ನೌ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗತ್ವೇನ ಪ್ರೇತಾರಾಧನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧೇ ಕ್ಷಣ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪಾದ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಆವಾಹನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಇತಿ ಸರ್ವಮಪಿ ಅಗ್ನಾವೇವ ಕಾರ್ಯಮ್ । ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಾಸಾದನಮ್ ಅಮಂತ್ರಕಂ ಕೃತ್ವಾ–

ಪಿತಃ ....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ಪ್ರೇತ ಇದಂ ತೇ ಅರ್ಘ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾದ್ಯುಪಚಾರಾ ಉಪತಿಷ್ಠಂತಾಮ್ । ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಮೃತಾಹಾದೇಕಾದಶೇಽಹನಿ ದ್ವಿಜಾಭಾವೇ ಅಗ್ನೌ ಮಹೈಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧೇ ಕೃತಮ್ ಆಸನಾದ್ಯುಪಚಾರಾಂತಂ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು । ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ,

ಪಿತುಃ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಅಗ್ನೌ ಮಹೈಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗಪ್ರೇತಾಗ್ನೌಕರಣಹೋಮಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

(ಉಪವೀತೀ) ಸ್ಥಂಡಿಲಾತ್ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗಸ್ಥಮ್ ಅಗ್ನಿಂ ಪಾತ್ರಾಂತರೇ ನಿಧಾಯ ವ್ಯಾಹೃತಿಭಿಃ ಹುತ್ವಾ ಕಿಂಚಿದನ್ನಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)

Scanned by CamScanner

............ಪಿತ್ರೇ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ಯಮಾಯ ಚ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಗ್ನೌ ಹುತ್ವಾ– ಪಿತ್ರೇ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ಯಮಾಯ ಚ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ತ್ಯಜೇತ್ । (ಉಪವೀತೀ) ವ್ಯಾಹೃತಿಭಿಃ ಹುತ್ವಾ– ಅಗ್ನೌಕರಣಹೋಮಾಖ್ಯೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥

ತತೋಽಗ್ನೇರಗ್ರತಃ ತ್ರಿಕೋಣಮಂಡಲೋಪರಿ ಕೂಷ್ಮಾಂಡಖಂಡೈಃ ಮಿಶ್ರಿತಮ್ ಅನ್ನಪಾತ್ರಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ– ಪೃಥಿವೀ ತೇ ಪಾತ್ರಂ ವಿಷ್ಣೋ ಕವ್ಯಂ ರಕ್ಷಸ್ವ । ಇತಿ ತಿಲಾನ್ ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ ಅಪ್ರಾದಕ್ಷಿಣ್ಯೇನ ಪರಿಷಿಚ್ಯ–

ಪಿತ್ರೇ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾನಿವಾರಣಾರ್ಥೇ ಇದಂ ಸೋಪಸ್ಕರಾನ್ನಮುಪತಿಷ್ಠತು ॥ ತತಃ (ಉಪವೀತೀ)

ದ್ವಿಜಾಭಾವೇ ಅಗ್ನೌ ಮಹೈಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪ್ರೇತಾರಾಧನಾಖ್ಯೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ಅಮೃತೋಪಸ್ತರಣಮಸಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಇತಿ ತೀರ್ಥಮ್ ಅಗ್ನೌ ಪ್ರಾಶ್ಯ ಪಂಚಾಹುತೀರಗ್ನಾವೇವ ಹುನೇತ್ ॥

ಪ್ರಾಣಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಪಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ವ್ಯಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಉದಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಸಮಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ತತಃ ಕೂಷ್ಮಾಂಡಖಂಡಸಹಿತಮನ್ನಂ ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣಮಂತ್ರೈಃ ಹುನೇತ್ । ನಾತ್ರ ಉದ್ದೇಶತ್ಯಾಗಃ ।

ಉದೀರತಾಮಿತಿ ಅಷ್ಟರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಶಂಖಃ ಪಿತರಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಮಹೈಕೋದ್ದಿಷ್ಟಾನ್ನಹೋಮೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಉದೀರತಾಮವರ ಉತ್ಪರಾಸ ಉನ್ಮಧ್ಯಮಾಃ ಪಿತರಃ ಸೋಮ್ಯಾಸಃ । ಅಸುಂ ಯ ಈಯುರವೃಕಾ ಋತಜ್ಞಾಸ್ತೇ ನೋಽವಂತು ಪಿತರೋ ಹವೇಷು ಸ್ವಾಹಾ ॥ ೧ ॥ ಇದಂ ಪಿತೃಭ್ಯೋ ನಮೋ ಅಸ್ತ್ವದ್ಯ ಯೇ ಪೂರ್ವಾಸೋ ಯ ಉಪರಾಸ ಈಯುಃ । ಯೇ ಪಾರ್ಥಿವೇ ರಜಸ್ಯಾ ನಿಷತ್ತಾ ಯೇ ವಾ ನೂನಂ ಸುವೃಜನಾಸು ವಿಕ್ಷು ಸ್ವಾಹಾ ॥ ೨ ॥ ಆಹಂ ಪಿತೄನ್

ತ್ಸುವಿದತ್ರಾ ಅವಿತ್ಸಿ ನಪಾತಂ ಚ ವಿಕ್ರಮಣಂ ಚ ವಿಷ್ಣೋಃ । ಬರ್ಹಿಷದೋ ಯೇ ಸ್ವಧಯಾ ಸುತಸ್ಯ ಭಜಂತ ಪಿತ್ವಸ್ತ ಇಹಾಗಮಿಷ್ಠಾಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ೩ ॥ ಬರ್ಹಿಷದಃ ಪಿತರ ಊತ್ಯರ್ವಾಗಿಮಾ ವೋ ಹವ್ಯಾ ಚಕೃಮಾ ಜುಷಧ್ವಮ್ । ತ ಆ ಗತಾವಸಾ ಶಂತಮೇನಾಽಥಾ ನಃ ಶಂ ಯೋರರಪೋ ದಧಾತ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ೪ ॥ ಉಪಹೂತಾಃ ಪಿತರಃ ಸೋಮ್ಯಾಸೋ ಬರ್ಹಿಷ್ಯೇಷು ನಿಧಿಷು ಪ್ರಿಯೇಷು । ತ ಆ ಗಮಂತು ತ ಇಹ ಶ್ರುವಂತ್ವಧಿ ಬ್ರುವಂತು ತೇಽವಂತ್ವಸ್ಮಾನ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ೫ ॥ ಆಚ್ಯಾ ಜಾನು ದಕ್ಷಿಣತೋ ನಿಷದ್ಯೇಮಂ ಯಜ್ಞಮಭಿ ಗೃಣೀತ ವಿಶ್ವೇ । ಮಾ ಹಿಂಸಿಷ್ಟ ಪಿತರಃ ಕೇನ ಚಿನ್ನೋ ಯದ್ವ ಆಗಃ ಪುರುಷತಾ ಕರಾಮ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ೬ ॥ ಆಸೀನಾಸೋ ಅರುಣೀನಾಮುಪಸ್ಥೇ ರಯಿಂ ಧತ್ತ ದಾಶುಷೇ ಮರ್ತ್ಯಾಯ । ಪುತ್ರೇಭ್ಯಃ ಪಿತರಸ್ತಸ್ಯ ವಸ್ವಃ ಪ್ರ ಯಚ್ಛತ ತ ಇಹೋರ್ಜಂ ದಧಾತ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ೭ ॥ ಯೇ ನಃ ಪೂರ್ವೇ ಪಿತರಃ ಸೋಮ್ಯಾಸೋಽನೂಹಿರೇ ಸೋಮಪೀಥಂ ವಸಿಷ್ಠಾಃ । ತೇಭಿರ್ಯಮಃ ಸಂರರಾಣೋ ಹವೀಂಷ್ಯುಶನ್ನುಶದ್ಭಿಃ ಪ್ರತಿಕಾಮಮತ್ತು ಸ್ವಾಹಾ ॥ ೮ ॥

ಏವಂ ಚತುರಾವೃತ್ತಸೂಕ್ತೈಃ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದಾಹುತೀರ್ಹುತ್ವಾ 'ಅಮೃತಾಪಿಧಾನಮಸಿ' ಇತಿ ಉದಕಮ್ ಅಗ್ನೌ ದತ್ವಾ ಉಪವೀತೀ ವ್ಯಾಹೃತಿಭಿಃ ಹುನೇತ್ । ಪುನಃ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ– (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಮೃತಾಹಾದೇಕಾದಶೇಽಹನಿ ಅಗ್ನೌ ಮಹೈಕೋದ್ದಿಷ್ಟಹೋಮಾನಂತರಂ ಪಿಂಡದಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಅಗ್ನಿಸಮೀಪೇ ಪಿಂಡಾರ್ಥಂ ತ್ರಿಕೋಣಾಕಾರಮಂಡಲಂ ಕೃತ್ವಾ– ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಿಂಡಾರ್ಥಂ ದರ್ಭ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ದರ್ಭಸ್ಯೋಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪಿತ್ರೇ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ಅಯಂ ತೇ ಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪಿಂಡಸ್ಯೋಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ತೃಷ್ಣೋಪಶಮನಾರ್ಥಂ ವಾಸೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

Scanned by CamScanner

ಆಪ್ಯಾಯನಾರ್ಥಂ ಕೇಶೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಅಂಜನಾಭ್ಯಂಜನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪಾದ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಅರ್ಘ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಆಚಮನೀಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಸ್ನಾನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ವಸ್ತ್ರದಶಾ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಗಂಧಮಾಲ್ಯಭೃಂಗರಾಜತುಲಸೀಪತ್ರಾಣಿ ಉಪತಿಷ್ಠಂತಾಮ್ । ನೈವೇದ್ಯಾರ್ಥೇ ಕಿಂಚಿದನ್ನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ತಾಂಬೂಲದಕ್ಷಿಣಾದಿಸರ್ವೋಪಚಾರಾರ್ಥೇ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ಪಿಂಡಂ ಪರಿತಃ ದರ್ಭಪತ್ರಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಪರಿತ ಏಕೈಕಂ ದರ್ಭಖಂಡಂ ಪರಿಸ್ತೀರ್ಯ– ದರ್ಭೋಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ತದುಪರಿ ಏಷಃ ಬಲಿರುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಬಲಿಂ ವಿಕೀರ್ಯ– ಬಲೇರುಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

'ಯಮೋಽಸಿ .... ವಾಯಸಾಃ' ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಪತ್ರೇ ಸತಿಲದರ್ಭಂ ತುಲಸೀದಲೋದಕಂ ದತ್ವಾ ಕಿಂಚಿದ್ದೂರೇ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ 'ವಾಯಸಗಣಾನಾಂ ತೃಪ್ತಿರಸ್ತು' ಇತಿ ವದೇತ್ ॥ ಯಥಾಸ್ಥಾನಮಾಗತ್ಯ–

ಅನೇನ ಮಹೈಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗಪಿಂಡಪ್ರದಾನೇನ ಪ್ರೇತಾಪ್ಯಾಯನಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು ॥

ಇತಿ ಪಿಂಡೋಪರಿ ಯವಾನ್ ಪ್ರಕ್ಷಿಪೇತ್ । (ಉಪವೀತೀ) ಅನಾದಿನಿಧನೋ ದೇವಃ ....ಭವ ॥ ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾತ್ ।

ಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗತಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ಸೋಪಸ್ಕರಾಮಂ ದತ್ವಾ–

ಅನೇನ ದ್ವಿಜಾಭಾವೇ ಅಗ್ನೌ ಮಹೈಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧಪುರಸ್ಸರಂ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನಪುರಸ್ಸರಾಮದಾನಕರ್ಮಣಾ ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಃ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥

ಅಗ್ನೇಃ ಪರಿಸ್ತರಣಾನಿ ವಿಸೃಜ್ಯ ಪರ್ಯುಕ್ಷ್ಯ– ಪಿಂಡಮ್ ಉದ್ವಾಸಯಿಷ್ಯೇ । ಬಲಿಮ್ ಉದ್ವಾಸಯಿಷ್ಯೇ ॥

ಇತಿ ಜಲೇ ವಿಸೃಜ್ಯ ಸ್ನಾಯಾತ್ । ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಾದಿಕಂ ಧೃತ್ವಾ ಪಂಚಗವ್ಯಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಂ ಕೃತ್ವಾ ನೂತನಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಧಾರಯೇತ್ । ತತಃ ಪಾಕಾದೀನ್ ಪ್ರಾರಭೇತ । ಪಂಚಕಾದಿದೋಷಶ್ಚೇತ್ ತದರ್ಥಮ್ ಋತ್ವಿಗ್ವರಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಇತಃ ಪರಂ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ಯಾದಿತಿ ಕೇಚಿತ್ ॥

Scanned by CamScanner

ರುದ್ರಗಣಶ್ರಾದ್ಧಮ್

ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ– ಅಸ್ಮತ್‌ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ರುದ್ರಗಣಶ್ರಾದ್ಧಂ ತಂತ್ರೇಣ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಏಕಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮ್ ಉಪವೇಶ್ಯ ಕ್ಷಣಪಾದ್ಯಾಸನಾದಿಕ್ರಮೇಣ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಸೋಪಸ್ಕರಮ್ ಆಮಾನ್ನಂ ಸತಾಂಬೂಲಂ ಸದಕ್ಷಿಣಾದಿಕಂ ದತ್ತ್ವಾ–

ಅಜೈಕಪಾದಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯಃ ಕಪಾಲೀ ರುದ್ರ ಏವ ಚ ।
ವೃಷಾಕಪಿಶ್ಚ ಶಂಭುಶ್ಚ ಕಪರ್ದೀ ರೈವತಸ್ತಥಾ ।
ಹರಶ್ಚ ಬಹುರೂಪಶ್ಚ ತ್ರ್ಯಂಬಕಶ್ಚಾಪರಾಜಿತಃ ॥

ಅನೇನ ಸತಾಂಬೂಲಸದಕ್ಷಿಣಾಕಸೋಪಸ್ಕರಾಮಾನ್ನದಾನೇನ ಏಕಾದಶರುದ್ರಗಣಾಂತರ್ಗತಃ ಶ್ರೀಸಂಕರ್ಷಣರೂಪೀಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥

॥ ಇತಿ ರುದ್ರಗಣಶ್ರಾದ್ಧಮ್ ॥

ವಸುಗಣಶ್ರಾದ್ಧಮ್

ಇದಂ ತು ಕೃತಾಕೃತಮ್ । ರುದ್ರಗಣಶ್ರಾದ್ಧವದೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ಆಮಾದಿಕಂ ದತ್ತ್ವಾ–

ಅನೇನ ಆಮಾನ್ನದಾನೇನ ಅಷ್ಟವಸುಗಣಾಂತರ್ಗತಃ ಶ್ರೀಪ್ರದ್ಯುಮ್ನರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥

॥ ಇತಿ ವಸುಗಣಶ್ರಾದ್ಧಮ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಅಥ ಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧವಿಧಿಃ

ಕರ್ತಾ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಪುಂಡ್ರಾದಿಕಂ ಧೃತ್ವಾ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖ ಉಪವಿಶ್ಯ ಆಚಮ್ಯ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ–

ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಮ್ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಅಸ್ಮತ್ ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಶ್ವಃ (ದ್ವಾದಶೇಽಹನಿ) ಕರ್ತವ್ಯ–ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಾಧಿಕಾರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ತದಂಗತಯಾ ವಿಹಿತಾನಿ ಆದ್ಯ–ಊನ–ದ್ವಿತೀಯ–ತ್ರೈಪಾಕ್ಷಿಕ–ತೃತೀಯ–ಚತುರ್ಥ–ಪಂಚಮ–ಊನಷಾಣ್ಮಾಸಿಕ–ಷಾಣ್ಮಾಸಿಕ–ಸಪ್ತಮ–ಅಷ್ಟಮ–ನವಮ–ದಶಮ–ಏಕಾದಶ–ದ್ವಾದಶ–ಊನಾಬ್ದಿಕಾಖ್ಯಷೋಡಶಮಾಸಿಕಾನಿ ಸ್ವಸ್ವಕಾಲವಿಹಿತಾನಿ ಅಪಕೃಷ್ಯ ಅತಿಕ್ರಾಂತೇನಾದ್ಯಮಾಸಿಕೇನ ಸಹ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಾನೇನ ಸೋದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧಪೂರ್ವಕಂ ತಂತ್ರೇಣ ಸದ್ಯಃ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ (ಉಪವೀತೀ) ತದಂಗತಯಾ ಜಲಪಾತ್ರಸ್ಥಾಪನಂ ಸ್ಥಲಶುದ್ಧಿಂ ಚ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಓಂ ಸ್ಯೋನಾ ಪೃಥಿವಿ ಭವಾನೃಕ್ಷರಾ ನಿವೇಶನೀ । ಯಚ್ಛಾ ನಃ ಶರ್ಮ ಸಪ್ರಥಃ ॥

ಇತಿ ಭೂಮಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ತ್ರಿಕೋಣಮಂಡಲಂ ಕೃತ್ವಾ ಏಕಂ ದರ್ಭಂ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರಂ ನಿಧಾಯ ಜಲಪಾತ್ರಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ।

ಓಮ್ ಇದಂ ತೇ ಪಾತ್ರಂ ಸನವಿತ್ತಮಿಂದ್ರ ಪಿಬಾ ಸೋಮಮೇನಾ ಶತಕ್ರತೋ । ಪೂರ್ಣ ಆಹಾವೋ ಮದಿರಸ್ಯ ಮಧ್ವೋ ಯಂ ವಿಶ್ವ ಇದಭಿಹರ್ಯಂತಿ ದೇವಾಃ ॥ ಇತಿ ಊರ್ಧ್ವಮುಖಂ ನ್ಯಸ್ಯ ।

ಓಮ್ ಇಮಂ ಮೇ ಗಂಗೇ ಯಮುನೇ ಸರಸ್ವತಿ ಶುತುದ್ರಿ ಸ್ತೋಮಂ ಸಚತಾ ಪರುಷ್ಣ್ಯಾ । ಅಸಿಕ್ನ್ಯಾ ಮರುದ್ವೃಧೇ ವಿತಸ್ತಯಾಽಽರ್ಜೀಕೀಯೇ ಶೃಣುಹ್ಯಾ ಸುಷೋಮಯಾ ॥ ಇತಿ ಜಲಮಾಪೂರ್ಯ ।

Scanned by CamScanner

ಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧಮಂಡಲ

1. ಕರ್ತೃ
2. ಸಹೋದರರು
3. ಜಲಪಾತ್ರ
4. ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರ
5. ಆದ್ಯಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧ ಪಿಂಡಸ್ಥಲ
6. ಉದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧ ಪಿಂಡಸ್ಥಲ
7. ಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧ ಪಿಂಡಸ್ಥಲ
8. ಪ್ರೇತಾರ್ಚನಸ್ಥಾನ
9. ಪ್ರೇತಾನ್ನ ಎಲೆ

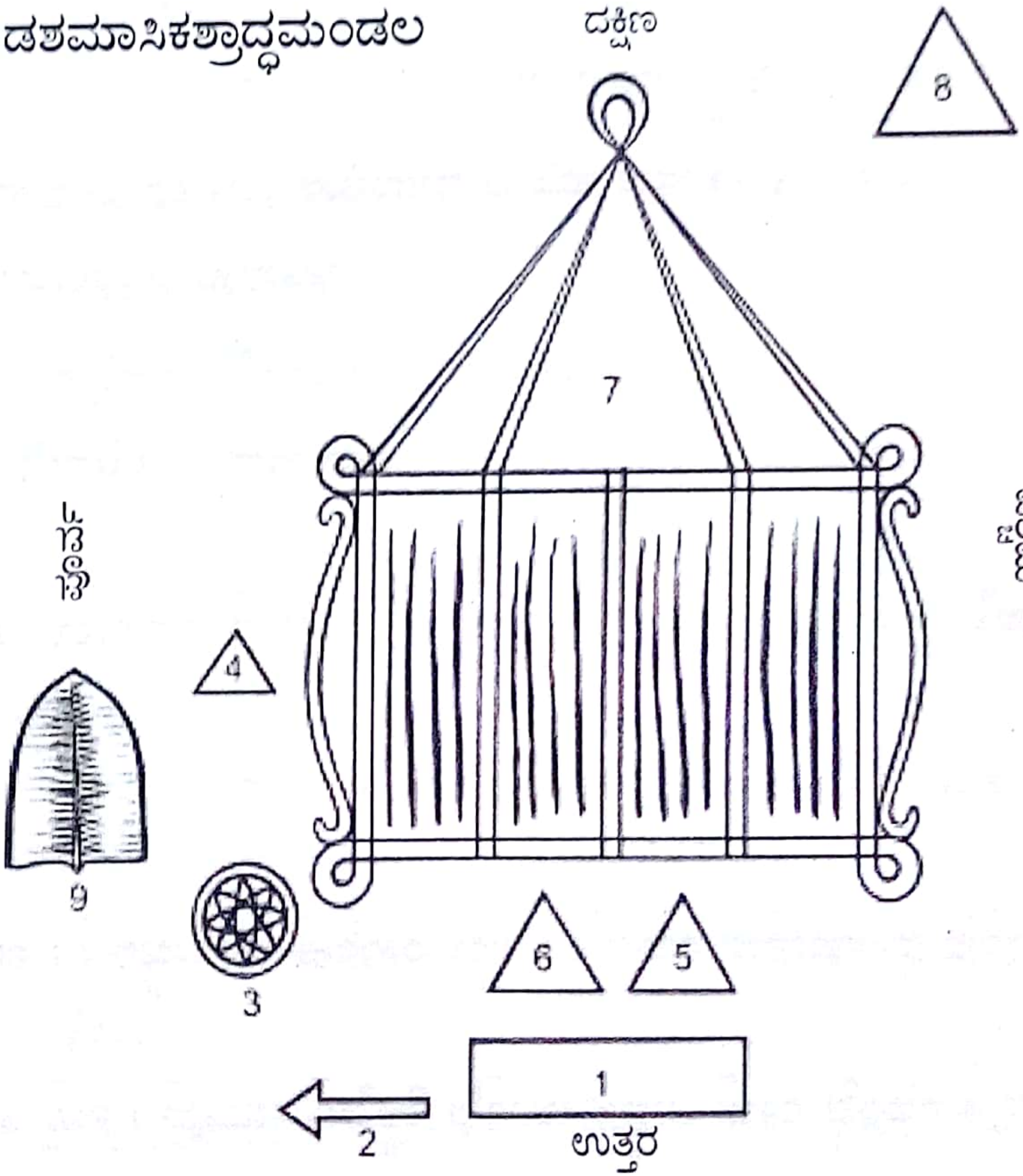

ಓಂ ಶರಾಸಃ ಕುಶರಾಸೋ ದರ್ಭಾಸಃ ಸೈರ್ಯಾ ಉತ । ಮೌಂಜಾ ಅದೃಷ್ಟಾ ವೈರಿಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಾಕಂ ನ್ಯಲಿಪ್ಸತ ॥ ಇತಿ ಏಕವಿಂಶತಿದರ್ಭಕೃತಂ ಜಲಕೂರ್ಚಮ್ ಅಧೋಮುಖಂ ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ ।

ಓಂ ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ ದುರಾಧರ್ಷಾಂ ನಿತ್ಯಪುಷ್ಟಾಂ ಕರೀಷಿಣೀಮ್ । ಈಶ್ವರೀಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ತಾಮಿಹೋಪಹ್ವಯೇ ಶ್ರಿಯಮ್ ॥ ಇತಿ ಗಂಧಮ್ ।

ಓಮ್ ಅರ್ಚತ ಪ್ರಾರ್ಚತ ಪ್ರಿಯಮೇಧಾಸೋ ಅರ್ಚತ । ಅರ್ಚಂತು ಪುತ್ರಕಾ ಉತ ಪುರಂ ನ ಧೃಷ್ಣ್ವರ್ಚತ ॥ ಇತ್ಯಕ್ಷತಾನ್ ।

ಓಮ್ ಆಯನೇ ತೇ ಪರಾಯಣೇ ದೂರ್ವಾ ರೋಹಂತು ಪುಷ್ಪಿಣೀಃ । ಹ್ರದಾಶ್ಚ ಪುಂಡರೀಕಾಣಿ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಗೃಹಾ ಇಮೇ ॥ ಇತಿ ದೂರ್ವಾಮ್ ।

ಯವೋಽಸಿ ಧಾನ್ಯರಾಜೋ ವಾ ವಾರುಣೋ ಮಧುಸಂಯುತಃ ।
ನಿರ್ಣೋದಃ ಸರ್ವಪಾಪಾನಾಂ ಪವಿತ್ರಮೃಷಿಭಿಃ ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ ಇತಿ ಯವಾನ್ ।

ತಿಲೋಽಸಿ ಸೋಮದೈವತ್ಯೋ ಗೋಸವೇ ದೇವನಿರ್ಮಿತಃ ।
ಪ್ರತ್ನವದ್ಭಿಃ ಪ್ರತ್ತಃ ಸ್ವಧಯಾ ಪಿತೄನಿಮಾನ್ ಲೋಕಾನ್ ಪ್ರೀಣಯಾಹಿ ನಃ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ ॥ ಇತಿ ತಿಲಾನ್ ।

ಓಂ ಹಿರಣ್ಯರೂಪಃ ಸ ಹಿರಣ್ಯಸಂದೃಗಪಾಂ ನಪಾತ್ಸೇದು ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಃ । ಹಿರಣ್ಯಯಾತ್ಪರಿ ಯೋನೇರ್ನಿಷದ್ಯಾ ಹಿರಣ್ಯದಾ ದದತ್ಯನ್ನಮಸ್ಮೈ ॥ ಇತಿ ಹಿರಣ್ಯಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಜಲಪಾತ್ರಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ।

Scanned by CamScanner

ಕಲಶಸ್ಯ ಮುಖೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಕಂಠೇ ರುದ್ರಃ ಸಮಾಶ್ರಿತಃ ।
ಮೂಲೇ ತತ್ರ ಸ್ಥಿತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಧ್ಯೇ ಮಾತೃಗಣಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ॥ ೧ ॥

ಕುಕ್ಷೌ ತು ಸಾಗರಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಾ ವಸುಂಧರಾ ।
ಋಗ್ವೇದೋಽಥ ಯಜುರ್ವೇದಃ ಸಾಮವೇದೋ ಹ್ಯಥರ್ವಣಃ ॥ ೨ ॥

ಅಂಗೈಶ್ಚ ಸಹಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಕಲಶಾಂಬುಸಮಾಶ್ರಿತಾಃ ।
ಸರ್ವೇ ಸಮುದ್ರಾಃ ಸರಿತಃ ತೀರ್ಥಾನಿ ಚ ನದೀನದಾಃ ॥ ೩ ॥

ಶಾಂತಿಃ ಪುಷ್ಟಿಶ್ಚ ಗಾಯತ್ರೀ ಸಾವಿತ್ರೀ ಚ ಸರಸ್ವತೀ ।
ಆಯಾಂತು ಪಿತೃಕಾರ್ಯಾರ್ಥಂ ದುರಿತಕ್ಷಯಕಾರಕಾಃ ॥ ೪ ॥

ಗಂಗೇ ಚ ಯಮುನೇ ಕೃಷ್ಣೇ ಗೋದಾವರಿ ಸರಸ್ವತಿ ।
ನರ್ಮದೇ ಸಿಂಧುಕಾವೇರಿ ಜಲೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕುರು ॥ ೫ ॥

ಇತಿ ಜಪಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಜಲಪಾತ್ರಸ್ಯ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೈಃ ಸ್ವಧಾ ನ ಮಮ । ಜಲಪಾತ್ರಂ ಸಂಪನ್ನಮ್ ॥ [ಸುಸಂಪನ್ನಮ್ ॥ ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ।]

ವೈಶ್ವದೇವಸೂಕ್ತಮ್

ಮಮಾಗ್ನೇ ಇತಿ ದಶರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ವಿಹವ್ಯ ಋಷಿಃ । ವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ ದೇವತಾಃ । ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ । ಅಂತ್ಯಾ ಜಗತೀ । ವೈಶ್ವದೇವಸೂಕ್ತಮಂತ್ರಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಮಮಾಗ್ನೇ ವರ್ಚೋ ವಿಹವೇಷ್ವಸ್ತು ವಯಂ ತ್ವೇಂಧಾನಾಸ್ತನ್ವಂ ಪುಷೇಮ । ಮಹ್ಯಂ ನಮಂತಾಂ ಪ್ರದಿಶಶ್ಚತಸ್ರಸ್ತ್ವ–

ಯಾಧ್ಯಕ್ಷೇಣ ಪೃತನಾ ಜಯೇಮ ॥ ೧ ॥ ಮಮ ದೇವಾ ವಿಹವೇ ಸಂತು ಸರ್ವ ಇಂದ್ರವಂತೋ ಮರುತೋ ವಿಷ್ಣುರಗ್ನಿಃ । ಮಮಾಂತರಿಕ್ಷಮುರುಲೋಕಮಸ್ತು ಮಹ್ಯಂ ವಾತಃ ಪವತಾಂ ಕಾಮೇ ಅಸ್ಮಿನ್ ॥ ೨ ॥ ಮಯಿ ದೇವಾ ದ್ರವಿಣಮಾ ಯಜಂತಾಂ ಮಯ್ಯಾಶೀರಸ್ತು ಮಯಿ ದೇವಹೂತಿಃ । ದೈವ್ಯಾ ಹೋತಾರೋ ವನುಷಂತ ಪೂರ್ವೇಽರಿಷ್ಟಾಃ ಸ್ಯಾಮ ತನ್ವಾ ಸುವೀರಾಃ ॥ ೩ ॥ ಮಹ್ಯಂ ಯಜಂತು ಮಮ ಯಾನಿ ಹವ್ಯಾಽಽಕೂತಿಃ ಸತ್ಯಾ ಮನಸೋ ಮೇ ಅಸ್ತು । ಏನೋ ಮಾ ನಿ ಗಾಂ ಕತಮಚ್ಚನಾಹಂ ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾಸೋ ಅಧಿ ವೋಚತಾ ನಃ ॥ ೪ ॥ ದೇವೀಃ ಷಳುರ್ವೀರುರು ನಃ ಕೃಣೋತ ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾಸ ಇಹ ವೀರಯಧ್ವಮ್ । ಮಾ ಹಾಸ್ಮಹಿ ಪ್ರಜಯಾ ಮಾ ತನೂಭಿರ್ಮಾ ರಧಾಮ ದ್ವಿಷತೇ ಸೋಮ ರಾಜನ್ ॥ ೫ ॥ ಅಗ್ನೇ ಮನ್ಯುಂ ಪ್ರತಿನುದನ್ಪರೇಷಾಮದಬ್ಧೋ ಗೋಪಾಃ ಪರಿ ಪಾಹಿ ನಸ್ತ್ವಮ್ । ಪ್ರತ್ಯಂಚೋ ಯಂತು ನಿಗುತಃ ಪುನಸ್ತೇಽಮೈಷಾಂ ಚಿತ್ತಂ ಪ್ರಬುಧಾಂ ವಿ ನೇಶತ್ ॥ ೬ ॥ ಧಾತಾ ಧಾತೄಣಾಂ ಭುವನಸ್ಯ ಯಸ್ಪತಿರ್ದೇವಂ ತ್ರಾತಾರಮಭಿಮಾತಿಷಾಹಮ್ । ಇಮಂ ಯಜ್ಞಮಶ್ವಿನೋಭಾ ಬೃಹಸ್ಪತಿರ್ದೇವಾಃ ಪಾಂತು ಯಜಮಾನಂ ನ್ಯರ್ಥಾತ್ ॥ ೭ ॥ ಉರುವ್ಯಚಾ ನೋ ಮಹಿಷಃ ಶರ್ಮ ಯಂಸದಸ್ಮಿನ್ ಹವೇ ಪುರುಹೂತಃ ಪುರುಕ್ಷುಃ । ಸ ನಃ ಪ್ರಜಾಯೈ ಹರ್ಯಶ್ವ ಮೃಳಯೇಂದ್ರ ಮಾ ನೋ ರೀರಿಷೋ ಮಾ ಪರಾ ದಾಃ ॥ ೮ ॥ ಯೇ ನಃ ಸಪತ್ನಾ ಅಪ ತೇ ಭವಂತ್ವಿಂದ್ರಾಗ್ನಿಭ್ಯಾಮವ ಬಾಧಾಮಹೇ ತಾನ್ । ವಸವೋ ರುದ್ರಾ ಆದಿತ್ಯಾ ಉಪರಿಸ್ಪೃಶಂ ಮೋಗ್ರಂ ಚೇತ್ತಾರಮಧಿರಾಜಮಕ್ರನ್ ॥ ೯ ॥ ಅರ್ವಾಂಚಮಿಂದ್ರಮಮುತೋ ಹವಾಮಹೇ ಯೋ ಗೋಜಿದ್ಧನಜಿದಶ್ವಜಿದ್ಯಃ । ಇಮಂ ನೋ ಹವ್ಯಂ ವಿಹವೇ ಜುಷಸ್ವಾಸ್ಮ ಕುರ್ಮೋ ಹರಿವೋ ಮೇದಿನಂ ತ್ವಾ ॥ ೧೦ ॥

Scanned by CamScanner

ಪುರುಷಸೂಕ್ತಮ್

ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಾ ನಾರಾಯಣಃ ಪುರುಷೋಽನುಷ್ಟುಪ್ । ಅಂತ್ಯಾ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ । ಪುರುಷಸೂಕ್ತಮಂತ್ರಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಾ ಪುರುಷಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಸಹಸ್ರಪಾತ್ । ಸ ಭೂಮಿಂ ವಿಶ್ವತೋ ವೃತ್ವಾತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ದಶಾಂಗುಲಮ್ ॥ ೧ ॥
ಪುರುಷ ಏವೇದಂ ಸರ್ವಂ ಯದ್ಭೂತಂ ಯಚ್ಚ ಭವ್ಯಮ್ । ಉತಾಮೃತತ್ವಸ್ಯೇಶಾನೋ ಯದನ್ನೇನಾತಿರೋಹತಿ ॥ ೨ ॥
ಏತಾವಾನಸ್ಯ ಮಹಿಮಾಽತೋ ಜ್ಯಾಯಾಁಶ್ಚ ಪೂರುಷಃ । ಪಾದೋಽಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾ ಭೂತಾನಿ ತ್ರಿಪಾದಸ್ಯಾಮೃತಂ ದಿವಿ ॥ ೩ ॥
ತ್ರಿಪಾದೂರ್ಧ್ವ ಉದೈತ್ಪುರುಷಃ ಪಾದೋಽಸ್ಯೇಹಾಭವತ್ಪುನಃ । ತತೋ ವಿಷ್ವಙ್ ವ್ಯಕ್ರಾಮತ್ಸಾಶನಾನಶನೇ ಅಭಿ ॥ ೪ ॥
ತಸ್ಮಾದ್ವಿರಾಳಜಾಯತ ವಿರಾಜೋ ಅಧಿ ಪೂರುಷಃ । ಸ ಜಾತೋ ಅತ್ಯರಿಚ್ಯತ ಪಶ್ಚಾದ್ಭೂಮಿಮಥೋ ಪುರಃ ॥ ೫ ॥ ಯತ್ಪುರುಷೇಣ
ಹವಿಷಾ ದೇವಾ ಯಜ್ಞಮತನ್ವತ । ವಸಂತೋ ಅಸ್ಯಾಸೀದಾಜ್ಯಂ ಗ್ರೀಷ್ಮ ಇಧ್ಮಃ ಶರದ್ಧವಿಃ ॥ ೬ ॥ ತಂ ಯಜ್ಞಂ ಬರ್ಹಿಷಿ
ಪ್ರೌಕ್ಷನ್ ಪುರುಷಂ ಜಾತಮಗ್ರತಃ । ತೇನ ದೇವಾ ಅಯಜಂತ ಸಾಧ್ಯಾ ಋಷಯಶ್ಚ ಯೇ ॥ ೭ ॥ ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾತ್ಸರ್ವಹುತಃ
ಸಂಭೃತಂ ಪೃಷದಾಜ್ಯಮ್ । ಪಶೂನ್ ತಾಁಶ್ಚಕ್ರೇ ವಾಯವ್ಯಾನಾರಣ್ಯಾನ್ ಗ್ರಾಮ್ಯಾಶ್ಚ ಯೇ ॥ ೮ ॥ ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾತ್ಸರ್ವಹುತ
ಋಚಃ ಸಾಮಾನಿ ಜಜ್ಞಿರೇ । ಛಂದಾಂಸಿ ಜಜ್ಞಿರೇ ತಸ್ಮಾದ್ಯಜುಸ್ತಸ್ಮಾದಜಾಯತ ॥ ೯ ॥ ತಸ್ಮಾದಶ್ವಾ ಅಜಾಯಂತ ಯೇ ಕೇ
ಚೋಭಯಾದತಃ । ಗಾವೋ ಹ ಜಜ್ಞಿರೇ ತಸ್ಮಾತ್ತಸ್ಮಾಜ್ಜಾತಾ ಅಜಾವಯಃ ॥ ೧೦ ॥ ಯತ್ಪುರುಷಂ ವ್ಯದಧುಃ ಕತಿಧಾ

ವ್ಯಕಲ್ಪಯನ್ । ಮುಖಂ ಕಿಮಸ್ಯ ಕೌ ಬಾಹೂ ಕಾ ಊರೂ ಪಾದಾ ಉಚ್ಯೇತೇ ॥ ೧೧ ॥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಽಸ್ಯ ಮುಖಮಾಸೀದ್ಬಾಹೂ ರಾಜನ್ಯಃ ಕೃತಃ । ಊರೂ ತದಸ್ಯ ಯದ್ವೈಶ್ಯಃ ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ಶೂದ್ರೋ ಅಜಾಯತ ॥ ೧೨ ॥ ಚಂದ್ರಮಾ ಮನಸೋ ಜಾತಶ್ಚಕ್ಷೋಃ ಸೂರ್ಯೋ ಅಜಾಯತ । ಮುಖಾದಿಂದ್ರಶ್ಚಾಗ್ನಿಶ್ಚ ಪ್ರಾಣಾದ್ವಾಯುರಜಾಯತ ॥ ೧೩ ॥ ನಾಭ್ಯಾ ಆಸೀದಂತರಿಕ್ಷಂ ಶೀರ್ಷ್ಣೋ ದ್ಯೌಃ ಸಮವರ್ತತ । ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ಭೂಮಿರ್ದಿಶಃ ಶ್ರೋತ್ರಾತ್ತಥಾ ಲೋಕಾಂ ಅಕಲ್ಪಯನ್ ॥ ೧೪ ॥ ಸಪ್ತಾಸ್ಯಾಸನ್ಪರಿಧಯಸ್ತ್ರಿಃ ಸಪ್ತ ಸಮಿಧಃ ಕೃತಾಃ । ದೇವಾ ಯದ್ಯಜ್ಞಂ ತನ್ವಾನಾ ಅಬಧ್ನನ್ಪುರುಷಂ ಪಶುಮ್ ॥ ೧೫ ॥ ಯಜ್ಞೇನ ಯಜ್ಞಮಯಜಂತ ದೇವಾಸ್ತಾನಿ ಧರ್ಮಾಣಿ ಪ್ರಥಮಾನ್ಯಾಸನ್ । ತೇ ಹ ನಾಕಂ ಮಹಿಮಾನಃ ಸಚಂತ ಯತ್ರ ಪೂರ್ವೇ ಸಾಧ್ಯಾಃ ಸಂತಿ ದೇವಾಃ ॥ ೧೬ ॥

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಸೂಕ್ತಮ್

ಅತೋ ದೇವಾ ಇತಿ ಷಡೃಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಕಾಣ್ವೋ ಮೇಧಾತಿಥಿ ಋಷಿಃ । ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಃ । ವಿಷ್ಣುರ್ದೇವತಾ । ವಿಷ್ಣುಸೂಕ್ತಮಂತ್ರಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಅತೋ ದೇವಾ ಅವಂತು ನೋ ಯತೋ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿ ಚಕ್ರಮೇ । ಪೃಥಿವ್ಯಾಃ ಸಪ್ತ ಧಾಮಭಿಃ ॥ ೧ ॥ ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿ ಚಕ್ರಮೇ ತ್ರೇಧಾ ನಿ ದಧೇ ಪದಮ್ । ಸಮೂಳ್ಹಮಸ್ಯ ಪಾಂಸುರೇ ॥ ೨ ॥ ತ್ರೀಣಿ ಪದಾ ವಿ ಚಕ್ರಮೇ ವಿಷ್ಣುರ್ಗೋಪಾ ಅದಾಭ್ಯಃ । ಅತೋ ಧರ್ಮಾಣಿ ಧಾರಯನ್ ॥ ೩ ॥ ವಿಷ್ಣೋಃ ಕರ್ಮಾಣಿ ಪಶ್ಯತ ಯತೋ ವ್ರತಾನಿ ಪಸ್ಪಶೇ । ಇಂದ್ರಸ್ಯ ಯುಜ್ಯಃ ಸಖಾ

Scanned by CamScanner

॥ ೪ ॥ ತದ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಮಂ ಪದಂ ಸದಾ ಪಶ್ಯಂತಿ ಸೂರಯಃ । ದಿವೀವ ಚಕ್ಷುರಾತತಮ್ ॥ ೫ ॥ ತದ್ವಿಪ್ರಾಸೋ ವಿಪನ್ಯವೋ ಜಾಗೃವಾಂಸಃ ಸಮಿಂಧತೇ । ವಿಷ್ಣೋರ್ಯತ್ಪರಮಂ ಪದಮ್ ॥ ೬ ॥

ವಿಷ್ಣೋರ್ನುಕಮಿತಿ ಷಡೃಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಔಚಥ್ಯೋ ದೀರ್ಘತಮಾ ಋಷಿಃ । ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ । ವಿಷ್ಣುರ್ದೇವತಾ । ವಿಷ್ಣುಸೂಕ್ತಮಂತ್ರಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ನು ಕಂ ವೀರ್ಯಾಣಿ ಪ್ರ ವೋಚಂ ಯಃ ಪಾರ್ಥಿವಾನಿ ವಿಮಮೇ ರಜಾಂಸಿ । ಯೋ ಅಸ್ಕಭಾಯದುತ್ತರಂ ಸಧಸ್ಥಂ ವಿಚಕ್ರಮಾಣಸ್ತ್ರೇಧೋರುಗಾಯಃ ॥ ೧ ॥ ಪ್ರ ತದ್ವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ತವತೇ ವೀರ್ಯೇಣ ಮೃಗೋ ನ ಭೀಮಃ ಕುಚರೋ ಗಿರಿಷ್ಠಾಃ । ಯಸ್ಯೋರುಷು ತ್ರಿಷು ವಿಕ್ರಮಣೇಷ್ವಧಿಕ್ಷಿಯಂತಿ ಭುವನಾನಿ ವಿಶ್ವಾ ॥ ೨ ॥ ಪ್ರ ವಿಷ್ಣವೇ ಶೂಷಮೇತು ಮನ್ಮ ಗಿರಿಕ್ಷಿತ ಉರುಗಾಯಾಯ ವೃಷ್ಣೇ । ಯ ಇದಂ ದೀರ್ಘಂ ಪ್ರಯತಂ ಸಧಸ್ಥಮೇಕೋ ವಿಮಮೇ ತ್ರಿಭಿರಿತ್ಪದೇಭಿಃ ॥ ೩ ॥ ಯಸ್ಯ ತ್ರೀ ಪೂರ್ಣಾ ಮಧುನಾ ಪದಾನ್ಯಕ್ಷೀಯಮಾಣಾ ಸ್ವಧಯಾ ಮದಂತಿ । ಯ ಉ ತ್ರಿಧಾತು ಪೃಥಿವೀಮುತ ದ್ಯಾಮೇಕೋ ದಾಧಾರ ಭುವನಾನಿ ವಿಶ್ವಾ ॥ ೪ ॥ ತದಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಮಭಿ ಪಾಥೋ ಅಶ್ಯಾಂ ನರೋ ಯತ್ರ ದೇವಯವೋ ಮದಂತಿ । ಉರುಕ್ರಮಸ್ಯ ಸ ಹಿ ಬಂಧುರಿತ್ಥಾ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪದೇ ಪರಮೇ ಮಧ್ವ ಉತ್ಸಃ ॥ ೫ ॥ ತಾ ವಾಂ ವಾಸ್ತೂನ್ಯುಶ್ಮಸಿ ಗಮಧ್ಯೈ ಯತ್ರ ಗಾವೋ ಭೂರಿಶೃಂಗಾ ಅಯಾಸಃ । ಅತ್ರಾಹ ತದುರುಗಾಯಸ್ಯ ವೃಷ್ಣಃ ಪರಮಂ ಪದಮವ ಭಾತಿ ಭೂರಿ ॥ ೬ ॥

Scanned by CamScanner

ವರುಣಸೂಕ್ತಮ್

ನ ತಮಂಹೋನೇತ್ಯಷ್ಟರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಶೈಲೂಷಿಃ ಕುಲ್ಮಲಬರ್ಹಿಷೋ ವಾಮದೇವ್ಯೋ ವಾ ಋಷಯಃ । ಬೃಹತ್ಯಶ್ಛಂದಾಂಸಿ । ಅಂತ್ಯಾ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ । ವಿಶ್ವೇದೇವಾ ದೇವತಾಃ ॥ ತತ್ತ್ವಾ ಯಾಮೀತಿ ಪಂಚರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಶುನಃಶೇಪ ಋಷಿಃ । ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ । ವರುಣೋ ದೇವತಾ । ವರುಣಸೂಕ್ತಮಂತ್ರಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ನ ತಮಂಹೋ ನ ದುರಿತಂ ದೇವಾಸೋ ಅಷ್ಟ ಮರ್ತ್ಯಮ್ । ಸಜೋಷಸೋ ಯಮರ್ಯಮಾ ಮಿತ್ರೋ ನಯಂತಿ ವರುಣೋ ಅತಿ ದ್ವಿಷಃ ॥ ತದ್ಧಿ ವಯಂ ವೃಣೀಮಹೇ ವರುಣ ಮಿತ್ರಾರ್ಯಮನ್ । ಯೇನಾ ನಿರಂಹಸೋ ಯೂಯಂ ಪಾಥ ನೇಥಾ ಚ ಮರ್ತ್ಯಮತಿ ದ್ವಿಷಃ ॥ ತೇ ನೂನಂ ನೋಽಯಮೂತಯೇ ವರುಣೋ ಮಿತ್ರೋ ಅರ್ಯಮಾ । ನಯಿಷ್ಠಾ ಉ ನೋ ನೇಷಣಿ ಪರ್ಷಿಷ್ಠಾ ಉ ನಃ ಪರ್ಷಣ್ಯತಿ ದ್ವಿಷಃ ॥ ಯೂಯಂ ವಿಶ್ವಂ ಪರಿ ಪಾಥ ವರುಣೋ ಮಿತ್ರೋ ಅರ್ಯಮಾ । ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಶರ್ಮಣಿ ಪ್ರಿಯೇ ಸ್ಯಾಮ ಸುಪ್ರಣೀತಯೋಽತಿ ದ್ವಿಷಃ ॥ ಆದಿತ್ಯಾಸೋ ಅತಿ ಸ್ರಿಧೋ ವರುಣೋ ಮಿತ್ರೋ ಅರ್ಯಮಾ । ಉಗ್ರಂ ಮರುದ್ಭೀ ರುದ್ರಂ ಹುವೇಮೇಂದ್ರಮಗ್ನಿಂ ಸ್ವಸ್ತಯೇಽತಿ ದ್ವಿಷಃ ॥ ನೇತಾರ ಊ ಷು ಣಸ್ತಿರೋ ವರುಣೋ ಮಿತ್ರೋ ಅರ್ಯಮಾ । ಅತಿ ವಿಶ್ವಾನಿ ದುರಿತಾ ರಾಜಾನಶ್ಚರ್ಷಣೀನಾಮತಿ ದ್ವಿಷಃ ॥ ಶುನಮಸ್ಮಭ್ಯಮೂತಯೇ ವರುಣೋ ಮಿತ್ರೋ ಅರ್ಯಮಾ । ಶರ್ಮ ಯಚ್ಛಂತು ಸಪ್ರಥ ಆದಿತ್ಯಾಸೋ ಯದೀಮಹೇ ಅತಿ ದ್ವಿಷಃ ॥ ಯಥಾ ಹ ತ್ಯದ್ವಸವೋ ಗೌರ್ಯಂ ಚಿತ್ಪದಿ ಷಿತಾಮಮುಂಚತಾ ಯಜತ್ರಾಃ । ಏವೋ ಷ್ವಸ್ಮನ್ಮುಂಚತಾ ವ್ಯಂಹಃ ಪ್ರ ತಾರ್ಯಗ್ನೇ ಪ್ರತರಂ

Scanned by CamScanner

ನ ಆಯುಃ ॥ ೧ ॥ ತತ್ತ್ವಾ ಯಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವಂದಮಾನಸ್ತದಾ ಶಾಸ್ತೇ ಯಜಮಾನೋ ಹವಿರ್ಭಿಃ । ಅಹೇಳಮಾನೋ ವರುಣೇಹ ಬೋಧ್ಯುರುಶಂಸ ಮಾ ನ ಆಯುಃ ಪ್ರ ಮೋಷೀಃ ॥ ತದಿನ್ನಕ್ತಂ ತದ್ದಿವಾ ಮಹ್ಯಮಾಹುಸ್ತದಯಂ ಕೇತೋ ಹೃದ ಆ ವಿ ಚಷ್ಟೇ । ಶುನಃಶೇಪೋ ಯಮಹ್ವದ್ಗೃಭೀತಃ ಸೋ ಅಸ್ಮಾನ್ರಾಜಾ ವರುಣೋ ಮುಮೋಕ್ತು ॥ ಶುನಃಶೇಪೋ ಹ್ಯಹ್ವದ್ಗೃಭೀತಸ್ತ್ರಿಷ್ವಾದಿತ್ಯಂ ದ್ರುಪದೇಷು ಬದ್ಧಃ । ಅವೈನಂ ರಾಜಾ ವರುಣಃ ಸಸೃಜ್ಯಾದ್ವಿದ್ವಾ ಅದಬ್ಧೋ ವಿ ಮುಮೋಕ್ತು ಪಾಶಾನ್ ॥ ಅವ ತೇ ಹೇಳೋ ವರುಣ ನಮೋಭಿರವ ಯಜ್ಞೇಭಿರೀಮಹೇ ಹವಿರ್ಭಿಃ । ಕ್ಷಯನ್ನಸ್ಮಭ್ಯಮಸುರ ಪ್ರಚೇತಾ ರಾಜನ್ನೇನಾಂಸಿ ಶಿಶ್ರಥಃ ಕೃತಾನಿ ॥ ಉದುತ್ತಮಂ ವರುಣ ಪಾಶಮಸ್ಮದವಾಧಮಂ ವಿ ಮಧ್ಯಮಂ ಶ್ರಥಾಯ । ಅಥಾ ವಯಮಾದಿತ್ಯ ವ್ರತೇ ತವಾನಾಗಸೋ ಅದಿತಯೇ ಸ್ಯಾಮ ॥ ೨ ॥

ಪವಮಾನಸೂಕ್ತಮ್

ಸ್ವಾದಿಷ್ಠಯೇತಿ ದಶರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಮಧುಚ್ಛಂದಾ ವೈಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಋಷಿಃ । ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಃ । ಸೋಮಃ ಪವಮಾನೋ ದೇವತಾ । ಪವಮಾನಸೂಕ್ತಮಂತ್ರಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಸ್ವಾದಿಷ್ಠಯಾ ಮದಿಷ್ಠಯಾ ಪವಸ್ವ ಸೋಮ ಧಾರಯಾ । ಇಂದ್ರಾಯ ಪಾತವೇ ಸುತಃ ॥ ರಕ್ಷೋಹಾ ವಿಶ್ವಚರ್ಷಣಿರಭಿ ಯೋನಿಮಯೋಹತಮ್ । ದ್ರುಣಾ ಸಧಸ್ಥಮಾಸದತ್ ॥ ವರಿವೋಧಾತಮೋ ಭವ ಮಂಹಿಷ್ಠೋ ವೃತ್ರಹಂತಮಃ । ಪರ್ಷಿ ರಾಧೋ ಮಘೋನಾಮ್ ॥ ಅಭ್ಯರ್ಷ ಮಹಾನಾಂ ದೇವಾನಾಂ ವೀತಿಮಂಧಸಾ । ಅಭಿ ವಾಜಮುತ ಶ್ರವಃ ॥ ತ್ವಾಮಚ್ಛಾ

Scanned by CamScanner

ಚರಾಮಸಿ ತದಿದರ್ಥಂ ದಿವೇದಿವೇ । ಇಂದೋ ತ್ವೇ ನ ಆಶಸಃ ॥ ೧ ॥ ಪುನಾತಿ ತೇ ಪರಿಸ್ರುತಂ ಸೋಮಂ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ದುಹಿತಾ । ವಾರೇಣ ಶಶ್ವತಾ ತನಾ ॥ ತಮೀಮಣ್ವೀಃ ಸಮರ್ಯ ಆ ಗೃಭ್ಣಂತಿ ಯೋಷಣೋ ದಶ । ಸ್ವಸಾರಃ ಪಾರ್ಯೇ ದಿವಿ ॥ ತಮೀಂ ಹಿನ್ವಂತ್ಯಗ್ರುವೋ ಧಮಂತಿ ಬಾಕುರಂ ದೃತಿಮ್ । ತ್ರಿಧಾತು ವಾರಣಂ ಮಧು ॥ ಅಭೀ೩ಮಮಘ್ನ್ಯಾ ಉತ ಶ್ರೀಣಂತಿ ಧೇನವಃ ಶಿಶುಮ್ । ಸೋಮಮಿಂದ್ರಾಯ ಪಾತವೇ ॥ ಅಸ್ಯೇದಿಂದ್ರೋ ಮದೇಷ್ವಾ ವಿಶ್ವಾ ವೃತ್ರಾಣಿ ಜಿಘ್ನತೇ । ಶೂರೋ ಮಘಾ ಚ ಮಂಹತೇ ॥ ೨ ॥

ತರತ್ಸ ಮಂದೀತಿ ಚತುರೃಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಕಾಶ್ಯಪೋಽವತ್ಸಾರ ಋಷಿಃ । ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಃ । ಸೋಮಃ ಪವಮಾನೋ ದೇವತಾ । ಪವಮಾನಸೂಕ್ತಮಂತ್ರಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ತರತ್ಸ ಮಂದೀ ಧಾವತಿ ಧಾರಾ ಸುತಸ್ಯಾಂಧಸಃ । ತರತ್ಸ ಮಂದೀ ಧಾವತಿ ॥ ಉಸ್ರಾ ವೇದ ವಸೂನಾಂ ಮರ್ತಸ್ಯ ದೇವ್ಯವಸಃ । ತರತ್ಸ ಮಂದೀ ಧಾವತಿ ॥ ಧ್ವಸ್ರಯೋಃ ಪುರುಷಂತ್ಯೋರಾ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ದದ್ಮಹೇ । ತರತ್ಸ ಮಂದೀ ಧಾವತಿ ॥ ಆ ಯಯೋಸ್ತ್ರಿಂಶತಂ ತನಾ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಚ ದದ್ಮಹೇ । ತರತ್ಸ ಮಂದೀ ಧಾವತಿ ॥

ಯದಂತಿ ಯಚ್ಚೇತಿ ವರ್ಗದ್ವಯಸ್ಯ ಆದ್ಯಾಯಾ ವಸಿಷ್ಠ ಋಷಿಃ । ಅವಶಿಷ್ಟಾನಾಮೇಕಾದಶಾನಾಂ ಪವಿತ್ರವಸಿಷ್ಠಾವೃಷೀ । ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಃ । ಸೋಮಃ ಪವಮಾನೋ ದೇವತಾ । ಯತ್ತೇ ಪವಿತ್ರಮರ್ಚಿಷೀತಿ ದ್ವೇ ಅಗ್ನಿದೈವತೇ । ಉಭಾಭ್ಯಾಂ ದೇವ ಸವಿತರಿತಿ ಋಕ್ ಸವಿತೃದೈವತಾ । ತ್ರಿಭಿಷ್ಟ್ವಮಿತಿ ಋಗಗ್ನಿಸವಿತೃದೈವತಾ । ಪುನಂತು ಮಾಮಿತ್ಯೃಕ್ ವೈಶ್ವದೇವೀ । ಅಲಾಯ್ಯಸ್ಯೇತ್ಯೃಕ್ ಪುರ ಉಷ್ಣಿಕ್ । ಪುನಂತು ಮಾಮಿತಿ ಯಃ ಪಾವಮಾನೀರಿತಿ ಪಾವಮಾನೀರ್ಯೋಽಧ್ಯೇತೀತಿ ಚಾನುಷ್ಟುಭಃ । ಪವಮಾನಸೂಕ್ತಮಂತ್ರಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

Scanned by CamScanner

ಓಂ ಯದಂತಿ ಯಚ್ಚ ದೂರಕೇ ಭಯಂ ವಿಂದತಿ ಮಾಮಿಹ । ಪವಮಾನ ವಿ ತಜ್ಜಹಿ ॥ ಪವಮಾನಃ ಸೋ ಅದ್ಯ ನಃ ಪವಿತ್ರೇಣ ವಿಚರ್ಷಣಿಃ । ಯಃ ಪೋತಾ ಸ ಪುನಾತು ನಃ ॥ ಯತ್ತೇ ಪವಿತ್ರಮರ್ಚಿಷ್ಯಗ್ನೇ ವಿತತಮಂತರಾ । ಬ್ರಹ್ಮ ತೇನ ಪುನೀಹಿ ನಃ ॥ ಯತ್ತೇ ಪವಿತ್ರಮರ್ಚಿವದಗ್ನೇ ತೇನ ಪುನೀಹಿ ನಃ । ಬ್ರಹ್ಮಸವೈಃ ಪುನೀಹಿ ನಃ ॥ ಉಭಾಭ್ಯಾಂ ದೇವ ಸವಿತಃ ಪವಿತ್ರೇಣ ಸವೇನ ಚ । ಮಾಂ ಪುನೀಹಿ ವಿಶ್ವತಃ ॥ ೧ ॥ ತ್ರಿಭಿಷ್ಟ್ವಂ ದೇವ ಸವಿತರ್ವರ್ಷಿಷ್ಠೈಃ ಸೋಮ ಧಾಮಭಿಃ । ಅಗ್ನೇ ದಕ್ಷೈಃ ಪುನೀಹಿ ನಃ ॥ ಪುನಂತು ಮಾಂ ದೇವಜನಾಃ ಪುನಂತು ವಸವೋ ಧಿಯಾ । ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾಃ ಪುನೀತ ಮಾ ಜಾತವೇದಃ ಪುನೀಹಿ ಮಾ ॥ ಪ್ರ ಪ್ಯಾಯಸ್ವ ಪ್ರ ಸ್ಯಂದಸ್ವ ಸೋಮ ವಿಶ್ವೇಭಿರಂಶುಭಿಃ । ದೇವೇಭ್ಯ ಉತ್ತಮಂ ಹವಿಃ ॥ ಉಪ ಪ್ರಿಯಂ ಪನಿಪ್ನತಂ ಯುವಾನಮಾಹುತೀವೃಧಮ್ । ಅಗನ್ಮ ಬಿಭ್ರತೋ ನಮಃ ॥ ಅಲಾಯ್ಯಸ್ಯ ಪರಶುರ್ನನಾಶ ತಮಾ ಪವಸ್ವ ದೇವ ಸೋಮ । ಆಖುಂ ಚಿದೇವ ದೇವ ಸೋಮ ॥ ಯಃ ಪಾವಮಾನೀರಧ್ಯೇತ್ಯೃಷಿಭಿಃ ಸಂಭೃತಂ ರಸಮ್ । ಸರ್ವಂ ಸ ಪೂತಮಶ್ನಾತಿ ಸ್ವದಿತಂ ಮಾತರಿಶ್ವನಾ ॥ ಪಾವಮಾನೀರ್ಯೋ ಅಧ್ಯೇತ್ಯೃಷಿಭಿಃ ಸಂಭೃತಂ ರಸಮ್ । ತಸ್ಮೈ ಸರಸ್ವತೀ ದುಹೇ ಕ್ಷೀರಂ ಸರ್ಪಿರ್ಮಧೂದಕಮ್ ॥

॥ ೨ ॥

ಇತಿ ಪಠಿತ್ವಾ ಗಾಯತ್ರೀಮ್ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಮಂತ್ರಂ ಚ ಜಪೇತ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಶಾರೀರಸೂಕ್ತಮ್

ಕರ್ತಾ ಉದರನ್ಯಸ್ತಹಸ್ತಃ –

ಶಾರೀರಷಟ್ಕಸ್ಯ ಆತ್ಮಾ ಋಷಿಃ । ಪ್ರಕೃತಿಪುರುಷಶ್ಛಂದಃ । ಸತ್ಯೋ ದೇವತಾ । ಮಮಾಂತರ್ಬಹಿಃಶರೀರಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥೇ ಶಾರೀರಸೂಕ್ತಮಂತ್ರಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಶಾರೀರಮಂತಃಕರಣೋಪಘಾತಂ ವಾಚಶ್ಚ ವಿಷ್ಣುರ್ಭಗವಾನನಂತಃ ।
ಶಮಂ ನಯತ್ವಸ್ತು ಮಮೇಹ ಶರ್ಮ ಪಾಯಾದನಂತೋ ಹೃದಿ ಸನ್ನಿವಿಷ್ಟಃ ॥ ೧ ॥

ಅಂತಃಶುದ್ಧಿಂ ಬಹಿಃಶುದ್ಧಿಂ ಶುದ್ಧೋ ಧರ್ಮಮಯೋಽಚ್ಯುತಃ ।
ಸ ಕರೋತು ಮಮೈತಸ್ಮಿಞ್ಛುಚಿರೇವಾಸ್ಮಿ ಸರ್ವದಾ ॥ ೨ ॥

ಬಾಹ್ಯೋಪಘಾತಾನನಘೋ ಬೌದ್ಧಾಂಶ್ಚ ಭಗವಾನಜಃ ।
ಶಮಂ ನಯತ್ವನಂತಾತ್ಮಾ ವಿಷ್ಣುಶ್ಚೇತಸಿ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ॥ ೩ ॥

ಶಾರೀರಂ ಮೇ ಹೃಷೀಕೇಶ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಮಾನಸಮ್ ।
ಪಾಪಂ ಪ್ರಶಮಯಾದ್ಯ ತ್ವಂ ವಾಕ್ಕೃತಂ ಮಮ ಮಾಧವ ॥ ೪ ॥

ಯದ್ಯಪ್ಯುಪಹತಃ ಪಾಪೈರ್ಯದಿ ವಾಽತ್ಯಂತದುಷ್ಕೃತೈಃ ।
ತಥಾಽಪಿ ಸಂಸ್ಮರೇದ್ವಿಷ್ಣುಂ ಸರ್ವಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೫ ॥

ಅಪವಿತ್ರಃ ಪವಿತ್ರೋ ವಾ ಸರ್ವಾವಸ್ಥಾಂ ಗತೋಽಪಿ ವಾ ।
ಯಃ ಸ್ಮರೇತ್ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಂ ಸ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಃ ಶುಚಿಃ ॥ ೬ ॥

Scanned by CamScanner

ಓಂ ಶುಚೀ ವೋ ಹವ್ಯಾ ಮರುತಃ ಶುಚೀನಾಂ ಶುಚಿಂ ಹಿನೋಮ್ಯಧ್ವರಂ ಶುಚಿಭ್ಯಃ । ಋತೇನ ಸತ್ಯಮೃತಸಾಪ ಆಯಞ್ಛುಚಿಜನ್ಮಾನಃ ಶುಚಯಃ ಪಾವಕಾಃ ॥ ಉದಗ್ನೇ ಶುಚಯಸ್ತವ ಶುಕ್ರಾ ಭ್ರಾಜಂತ ಈರತೇ । ತವ ಜ್ಯೋತೀಂಷ್ಯರ್ಚಯಃ ॥ ಅಗ್ನಿಃ ಶುಚಿವ್ರತತಮಃ ಶುಚಿರ್ವಿಪ್ರಃ ಶುಚಿಃ ಕವಿಃ । ಶುಚೀ ರೋಚತ ಆಹುತಃ ॥ ಭದ್ರಂ ನೋ ಅಪಿ ವಾತಯ ಮನಃ ॥

ಓಂ ಕಿತವಾಸೋ ಯದ್ರಿರಿಪುರ್ನ ದೀವಿ ಯದ್ವಾ ಘಾ ಸತ್ಯಮುತ ಯನ್ನ ವಿದ್ಮ । ಸರ್ವಾ ತಾ ವಿ ಷ್ಯ ಶಿಥಿರೇವ ದೇವಾऽಥಾ ತೇ ಸ್ಯಾಮ ವರುಣ ಪ್ರಿಯಾಸಃ ॥ ಯತ್ಕಿಂ ಚೇದಂ ವರುಣ ದೈವ್ಯೇ ಜನೇऽಭಿದ್ರೋಹಂ ಮನುಷ್ಯಾಶ್ಚರಾಮಸಿ । ಅಚಿತ್ತೀ ಯತ್ತವ ಧರ್ಮಾ ಯುಯೋಪಿಮ ಮಾ ನಸ್ತಸ್ಮಾದೇನಸೋ ದೇವ ರೀರಿಷಃ ॥

ಇತಿ ಮಂತ್ರೈಃ ಪಾಕಂ ಪಿಂಡಸ್ಥಲಂ ಚ ಪ್ರೋಕ್ಷಯೇತ್ ॥

ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ– ವಿಷ್ಣುಪುಣ್ಯತಿಥೌ ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧಾಧಿಕಾರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಯಥಾಂಶಂ ಹಿರಣ್ಯೇನ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಕಿಂಚಿದ್ಧಿರಣ್ಯಂ ಭೂಮೌ ನಿಧಾಯ–

ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವಾಯ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಿತಾಯ ಚ ।
ಜಗದ್ಧಿತಾಯ ಕೃಷ್ಣಾಯ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮೋನಮಃ ॥

ಮಮ ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಮೃತಾದೇಕಾದಶೇऽಹನಿ ಕರ್ತವ್ಯಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧಾಧಿಕಾರಸಂಪದಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು ॥ ಸಂತು ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಾಃ । ಅದ್ಯ ಪೂರ್ವೋಚ್ಚರಿತೇತ್ಯಾದ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಅಸ್ಮತ್ ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ

.........ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಪುಣ್ಯಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಮೃತಾಹಾದೇಕಾದಶೇಽಹನಿ ಕರ್ತವ್ಯಸೋದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧಪೂರ್ವಕಂ ಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ಕ್ಷಣಪಾದ್ಯಾದಿಕಂ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಆದ್ಯಾದ್ಯೂನಷಾಣ್ಮಾಸಿಕಾಂತಶ್ರಾದ್ಧೇಷು ಕ್ಷಣ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಷಾಣ್ಮಾಸಿಕಾದ್ಯೂನಾಬ್ದಿಕಾಂತಶ್ರಾದ್ಧೇಷು ಕ್ಷಣ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಉದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧೇ ಕ್ಷಣ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಇತಿ ಪಿಂಡಸ್ಥಲಾತ್ ಉಪರಿ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗೇ ತ್ರಿಕೋಣಾಕಾರಮಂಡಲೇ ಏಕದರ್ಭಕೃತಂ ಕೂರ್ಚದ್ವಯಂ ನಿಧಾಯ ಸ್ಪೃಶೇತ್ । ಆದ್ಯಾದ್ಯೂನಷಾಣ್ಮಾಸಿಕಾಂತಶ್ರಾದ್ಧೇಷು ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಷಾಣ್ಮಾಸಿಕಾದ್ಯೂನಾಬ್ದಿಕಾಂತಶ್ರಾದ್ಧೇಷು ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತ್ಯಕ್ಷತೋದಕಂ ದದ್ಯಾತ್ । (ಉಪವೀತೀ) ಸ್ವಯಮಪಿ ಪಾದೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಆಚಮ್ಯ ಏಕದರ್ಭನಿರ್ಮಿತಂ ಪವಿತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ ಪೂರ್ವೋಚ್ಚರಿತೇತ್ಯಾದ್ಯುಕ್ತ್ವಾ –

ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಮೃತಾಹಾದೇಕಾದಶೇಽಹ್ನಿ ಉಪಕ್ರಾಂತಸೋದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧಪೂರ್ವಕಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧಂ ಸದ್ಯಃ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)

ಓಮ್ ಉದೀರತಾಮವರ ಉತ್ಪರಾಸ ಉನ್ಮಧ್ಯಮಾಃ ಪಿತರಃ ಸೋಮ್ಯಾಸಃ । ಅಸುಂ ಯ ಈಯುರವೃಕಾ ಋತಜ್ಞಾಸ್ತೇ ನೋಽವಂತು ಪಿತರೋ ಹವೇಷು ॥ ಇತಿ ದರ್ಭೇಣ ಪಿಂಡಸ್ಥಲಂ ಪರಿಶೋಧ್ಯ–

ಓಮ್ ಅಪಹತಾ ಅಸುರಾ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಪಿಶಾಚಾ ಯೇ ಕ್ಷಯಂತಿ ಪೃಥಿವೀಮನು । ಅನ್ಯತ್ರೇತೋ ಗಚ್ಛಂತು ಯತ್ರೈಷಾಂ ಗತಂ ಮನಃ ॥

ಗೋಕರ್ಣ ಸೇತೋ ಹಿಮವತ್ಪ್ರಯಾಗೌ ಕಾಶ್ಮೀರಸೋಮೇಶ್ವರವಿಷ್ಣುಪಾದಾಃ ।
ಶ್ರೀರಂಗ ಕೇದಾರ ಅನಂತ ಕನ್ಯೇ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಸದಾ ನಮಸ್ತೇ ॥

Scanned by CamScanner

ಅಯೋಧ್ಯಾ ಮಥುರಾ ಮಾಯಾ ಕಾಶೀ ಕಾಂಚೀ ಅವಂತಿಕಾ ।
ಪುರೀ ದ್ವಾರಾವತೀ ಚೈವ ಸಪ್ತೈತಾ ಮೋಕ್ಷದಾಯಿಕಾಃ ॥

ತಿಲಾನ್ ವಿಕೀರ್ಯ ಷೋಡಶದರ್ಭಪತ್ರೈಃ ಬರ್ಹಿರ್ಧಾಸ್ತರಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

'ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯೇ'ತಿ ಪ್ರತಿಪದಂ ಷೋಡಶವಾರಂ (ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ) ತತ್ತತ್ಸ್ಥಾನಸ್ಪರ್ಶನಪೂರ್ವಕಂ ವದೇತ್ ।

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ಮೃತಾಹಾತ್ ಏಕಾದಶೇಽಹನಿ ಕರ್ತವ್ಯಷೋಡಶಮಾಸಿಕೇಷು–

೧. ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಆದ್ಯಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಸರ್ವತ್ರ ದರ್ಭಖಂಡಂ ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ ।

೨. ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಊನಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

೩. ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ದ್ವಿತೀಯಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

೪. ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ತ್ರೈಪಕ್ಷಿಕಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

೫. ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ತೃತೀಯಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

೬ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಚತುರ್ಥಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

೭ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಂಚಮಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

೮. ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಊನಷಾಣ್ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

೯. ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಷಾಣ್ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

೧೦. ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಸಪ್ತಮಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

Scanned by CamScanner

೧೧. ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಅಷ್ಟಮಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

೧೨. ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ನವಮಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

೧೩. ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ದಶಮಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

೧೪. ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಏಕಾದಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

೧೫. ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ದ್ವಾದಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

೧೬. ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಊನಾಬ್ದಿಕಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

ಏವಮ್– ....ಆವಾಹನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತಿ ಪ್ರತಿವಾರಂ ಸಮಂತ್ರಕಂ ತಿಲಸಹಿತತುಲಸೀದಲಂ ತತ್ತತ್ಸ್ಥಾನೇಷು ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ । ತತಃ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರದ್ವಯಂ ಬರ್ಹಿಷಃ ಅಧಸ್ತಾನ್ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಜಲಗಂಧಪುಷ್ಪತಿಲೈಃ ಸಂಪೂರ್ಯ–

ಪಿತುಃ ಮೃತಾಹಾತ್ ಏಕಾದಶೇಽಹನಿ ಕರ್ತವ್ಯಷೋಡಶಮಾಸಿಕೇಷು ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಸೋದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧಪೂರ್ವಕಂ ಆದ್ಯಾದ್ಯೂನಷಾಣ್ಮಾಸಿಕಾಂತಶ್ರಾದ್ಧೇಷು ಅರ್ಘ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತಿ ಅಷ್ಟಸು ಸ್ಥಾನೇಷು ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸ್ಥಜಲಂ ತಿಲಸಹಿತಂ ದದ್ಯಾತ್ । ಏವಂ–

ಪಿತುಃ ಮೃತಾಹಾತ್ ....ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಸೋದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧಪೂರ್ವಕಂ ಷಾಣ್ಮಾಸಿಕಾದ್ಯೂನಾಬ್ದಿಕಾಂತಶ್ರಾದ್ಧೇಷು ಅರ್ಘ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ಇತಿ ಶಿಷ್ಟೇಷು ಅಷ್ಟಸು ಸ್ಥಾನೇಷು ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಅಪರಾರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರೋದಕಸ್ಥಂ ಜಲಂ ಸತಿಲಂ ದದ್ಯಾತ್ । ತಥಾ ಉಭಯಸ್ಥಾನಸ್ಥಿತಕೂರ್ಚಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಕೂರ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪರಿ–

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಸೋದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧಪೂರ್ವಕಂ ಆದ್ಯಾದ್ಯೂನಷಾಣ್ಮಾಸಿಕಾಂತಶ್ರಾದ್ಧೇಷು ಅರ್ಘ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಏವಂ–

Scanned by CamScanner

ಅನ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಕೂರ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಥಾನೇ–

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಷಾಣ್ಮಾಸಿಕಾದ್ಯೂನಾಬ್ದಿಕಾಂತಶ್ರಾದ್ಧೇಷು ಅರ್ಘ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

ತತಃ ಗಂಧತಿಲಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸಮಂತ್ರಕಂ ದದ್ಯಾತ್ । ಗಂಧತಿಲಪುಷ್ಪತುಲಸೀಪತ್ರಾದಿಸರ್ವೋಪಚಾರಾಃ ಉಪತಿಷ್ಠಂತಾಮ್ । ತುಳಸೀಸಹಿತಜಲಂ ದದ್ಯಾತ್ । (ಉಪವೀತೀ)

ಅನಾದಿನಿಧನೋ .... ಮೋಕ್ಷಪ್ರದೋ ಭವ ॥

ಇತಿ ಕೂರ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪರಿ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ ನಮಸ್ಕಾರಮುದ್ರಾಂ ಪ್ರದರ್ಶಯೇತ್ । ಏಕತಮಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಭ್ಯರ್ಣೇ (ಕೂರ್ಚಪುರತಃ) ಪಾಣಿಹೋಮಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ದರ್ಭಮೇಕಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಗ್ರೇ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಅಥ ಪಾಣಿಹೋಮಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ .... ಮೃತಾಹಾದೇಕಾದಶೇಽಹ್ನಿ ಕರ್ತವ್ಯಸೋದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧಪೂರ್ವಕಂ ಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇಷು ಪಿತ್ರೇ .... ಶರ್ಮಣೇ .....ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ಅಮುಷ್ಮೈ ಯಮಾಯ ಚ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಇತಿ ಏಕಸ್ಮಿನ್ ಪತ್ರೇ ದರ್ಭೋಪರಿ ಕಿಂಚಿದನ್ನಂ ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ । ಅಯಮೇವ ಪಾಣಿಹೋಮಃ । ತತಃ ಪ್ರೇತಕೂರ್ಚಪುರತಃ ಉಭಯಪತ್ರೋಪರಿ ಅನ್ನಂ ಪರಿವೇಷಯೇತ್ ।

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಸತ್ಯಂತ್ವರ್ತೇನ ಪರಿಷಿಂಚಾಮಿ । ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಪರಿಷಿಚ್ಯ–

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯೋತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಸೋದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧಪೂರ್ವಕಂ ಆದ್ಯಾದ್ಯೂನಷಾಣ್ಮಾಸಿಕಾಂತಶ್ರಾದ್ಧೇಷು ಇದಮಿದಮನ್ನಂ ಸೋಪಸ್ಕರಂ ಸತಾಂಬೂಲಂ ಸದಕ್ಷಿಣಂ ಸೋದಕುಂಭಮ್ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ತಥಾ ಅನ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಪತ್ರೇಽಪಿ–

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಸತ್ಯಂತ್ವರ್ತೇನ ಪರಿಷಿಂಚಾಮಿ । ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಸೋದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧಪೂರ್ವಕಮ್ ಊನಷಾಣ್ಮಾಸಿಕಾದ್ಯೂನಾಬ್ದಿಕಾಂತಶ್ರಾದ್ಧೇಷು ಇದಮಿದಮನ್ನಂ ಸೋಪಸ್ಕರಂ ಸತಾಂಬೂಲಂ ಸದಕ್ಷಿಣಾಕಂ ಸೋದಕುಂಭಮ್ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ (ಉಪವೀತೀ)

Scanned by CamScanner

ಏಕೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹದ್ಭೂತಂ ಪೃಥಗ್ಭೂತಾನ್ಯನೇಕಶಃ ।

ತ್ರೀನ್ ಲೋಕಾನ್ ವ್ಯಾಪ್ಯ ಭೂತಾತ್ಮಾ ಭುಂಕ್ತೇ ವಿಶ್ವಭುಗವ್ಯಯಃ ॥

ಅನೇನ ಕೂರ್ಚಮುಖಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರಾಧನೇನ ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಃ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥ ಅಮೃತೋಪಸ್ತರಣಮಸಿ । ಪ್ರಾಣಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಪಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ವ್ಯಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಉದಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಸಮಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಇತ್ಯಾದಿ ಜಲಪಾತ್ರೇ ಜಲಂ ದದ್ಯಾತ್ ।

ಅನಾದಿನಿಧನೋ .... ಪ್ರದೋ ಭವ ॥

ಅಮೃತಾಪಿಧಾನಮಸಿ । ಇತಿ ಉತ್ತರಾಪೋಶನಮ್ । ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ–

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ಮೃತಾಹಾದೇಕಾದಶೇಽಹನಿ ಸೋದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧಪೂರ್ವಕಂ ಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ತಿಲೋದಕಪಿಂಡಪ್ರದಾನಾನಿ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

(ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ......ಶರ್ಮಣಃ ......ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಉದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧೇ ಇದಂ ತೇ ಪಿಂಡಾದೌ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ......ಶರ್ಮಣಃ ......ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಉದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧೇ ದರ್ಭೋಪರಿ ಏಷಃ ಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ......ಶರ್ಮಣಃ ......ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಉದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪಿಂಡೋಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಆದ್ಯಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ಇದಂ ತೇ ಪಿಂಡಾದೌ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಏವಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಮಾಸಿಕೇಷು ತಿಲೋದಕಂ ದದ್ಯಾತ್ ।

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಊನಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ಇದಂ ತೇ ಪಿಂಡಾದೌ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಇತ್ಯಾದಿರೀತ್ಯಾ ಷೋಡಶಸ್ಥಾನೇಷು ತತ್ತನ್ಮಾಸಿಕನಿರ್ದೇಶನಪೂರ್ವಕಂ ದರ್ಭಖಂಡೋಪರಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಷೋಡಶಶ್ರಾದ್ಧಾನಾಂ ಕೃತೇ ಷೋಡಶವಾರಂ ತಿಲೋದಕಂ ದದ್ಯಾತ್ । ತತಃ –

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಆದ್ಯಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ದರ್ಭೋಪರಿ ಏಷಃ ಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಏವಂ ಷೋಡಶಪಿಂಡಾನ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಷೋಡಶಶ್ರಾದ್ಧಾನಾಂ ಕೃತೇ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ–

Scanned by CamScanner

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಆದ್ಯಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪಿಂಡೋಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಇತ್ಯಾದಿ ರೀತ್ಯಾ ತತ್ತನ್ಮಾಸಿಕನಿರ್ದೇಶನಪೂರ್ವಕಂ ಷೋಡಶಸ್ಥಾನೇಷು ದತ್ತ್ವಾ-

ಅಂಜನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತಿ ಹವಿಃಪಾತ್ರಾಧಸ್ಥಾಂಜನಮ್ ।

ಅಭ್ಯಂಜನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತಿ ತಿಲಪೇಷಣೇನ ಜಲಮ್ ।

ಲಜ್ಜಾಬಾಧಾನಿವಾರಣಾರ್ಥಂ ವಸ್ತ್ರಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತಿ ವಾಸದಶಾಂ ದದ್ಯಾತ್ ।

ಏವಂ ಸರ್ವೋಪಚಾರಾ ಉಪತಿಷ್ಠಂತಾಮ್ ।

(ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಅನಾದಿನಿಧನೋ ....ಮೋಕ್ಷಪ್ರದೋ ಭವ ॥

ಪಿಂಡಾನ್ ಪರಿತಃ ದರ್ಭಪತ್ರಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ದರ್ಭೋಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ದರ್ಭೋಪರಿ ಏಷ ಬಲಿರುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಬಲೇರುಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ತತಃ ತಿಲದರ್ಭಾಂಶ್ಚ ಗೃಹೀತ್ವಾ-

ಯಮೋಽಸಿ ಯಮದೂತೋಽಸಿ ವಾಯಸೋಽಸಿ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಸಪ್ತಜನ್ಮಕೃತಂ ಪಾಪಂ ಬಲಿಂ ಭುಂಜಂತು ವಾಯಸಾಃ ॥

ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಪತ್ರೇ ಸತಿಲೋದಕಂ ದತ್ತ್ವಾ ದೂರೇ ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ । ಯಥಾಸ್ಥಾನಮಾಗತ್ಯ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಗೃಹೀತ್ವಾ । (ಉಪವೀತೀ)

ಅನೇನ ಏಕಾದಶೇಽಹ್ನಿ ಕರ್ತವ್ಯ ಸತಿಲೋದಕಪಿಂಡಪ್ರದಾನೇನ ಪ್ರೇತಾಪ್ಯಾಯನಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು । ಇತಿ ಪಿಂಡೋಪರಿ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಕ್ಷಿಪೇತ್ । ಅಧಿಕಾರಿಣಃ ದುಹಿತರಶ್ಚ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತಾನ್ ಪ್ರಕ್ಷಿಪೇಯುಃ ।

ಕೃತಸ್ಯ ಸೋದಕುಂಭಪೂರ್ವಕಮ್ ಆದ್ಯಾದಿಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮಣಃ ಸಂಪೂರ್ಣಫಲಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಮ್ ಆಮಾನ್ನದಾನಾಖ್ಯಂ

Scanned by CamScanner

ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ಉದಕುಂಭಮ್ ಆಮಾನ್ನಂ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಚ ದತ್ತ್ವಾ, ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಅಂಧತ್ವ–ಮೂಕತ್ವ–ಬಧಿರತ್ವ–ಪಿಶಾಚತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ದೀಪಂ, ಗೀತಾಪುಸ್ತಕಂ – ಘಂಟಾಂ – ತಿಲಂ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ದದ್ಯಾತ್ ।

ಅನೇನ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ಮೃತಾಹಾದೇಕಾದಶೇಽಹನಿ ಕರ್ತವ್ಯಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧಾಖ್ಯೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಃ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥ ತತಃ ಪಿಂಡಾನ್ ಪ್ರವಾಹಯೇತ್ ॥

॥ ಇತಿ ಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧವಿಧಿಃ ॥

ದ್ವಾದಶದಿನಕೃತ್ಯಮ್

ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧವಿಧಿಃ

ವಿಶ್ವೇದೇವಾರ್ಥಂ ದ್ವೌ ವಿಪ್ರೌ, ಪ್ರೇತಸ್ಥಾನಾರ್ಥಮೇಕೋ ವಿಪ್ರಃ, ಪಿತಾಮಹಾದಿಸ್ಥಾನತ್ರಯಸ್ಯ ತ್ರಯಃ ವಿಪ್ರಾಃ, ಏವಂ ಷಡ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಪೂರ್ವೇದ್ಯುಃ ನಿಮಂತ್ರಯೇತ್ । ಅತ್ಯಶಕ್ತೌ ವಿಶ್ವೇದೇವಾರ್ಥಂ ಪಿತಾಮಹಾದ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರೇತಾರ್ಥಂ ಚೈಕೈಕ ಇತಿ ತ್ರೀನ್ ॥

ಕರ್ತಾ ಸ್ನಾತ್ವಾ ನಿತ್ಯಾಹ್ನಿಕಂ ಕೃತ್ವಾ ಮೃತಾಹಾದ್ದ್ವಾದಶೇಽಹನಿ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಾಧಿಕಾರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಕರಿಷ್ಯಮಾಣತಿಲಕೂಷ್ಮಾಂಡ–ಪವಮಾನಹೋಮಕರ್ಮಣಾಂ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ವಾಚಯಿತ್ವಾ ಋತ್ವಿಗ್ವರಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಪ್ರಾಂಗಣೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಂಖ್ಯಯಾ ದ್ರೋಣಪಾತ್ರೇಷು ತೈಲಂ ಸಂಗೃಹ್ಯ, ತೇಭ್ಯೋ ದೀಯಮಾನಾನಿ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಕಲಶಸದರ್ವೀಪಂಚಪಾತ್ರಾಣಿ ಚ ಸಂಗೃಹ್ಯ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖ ಉಪವಿಶ್ಯ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ–

Scanned by CamScanner

ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಮಂಡಲ

1. ಮಹಾವಿಷ್ಣು ಸ್ಥಾನ
2. ವಿಶ್ವೇದೇವ ಸ್ಥಾನ
3. ಪ್ರೇತ ಸ್ಥಾನ
4. ಪಿತೃ ಸ್ಥಾನ
5. ಪಿತಾಮಹ ಸ್ಥಾನ
6. ಪ್ರಪಿತಾಮಹ ಸ್ಥಾನ
7. ಕರ್ತೃ
8. ಸಹೋದರರು
9. ಜಲಪಾತ್ರ
10. ಪ್ರೇತಬರ್ಹಿಸ್ಸು
11. ಪ್ರೇತಾರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರ
12. ಪ್ರೇತಾನ್ನ ಎಲೆ
13. ಕಮಂಡಲು
14. ಬರ್ಹಿಸ್ಸು
15. ಏರಕಾ
16. 17. 18. ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರೆಗಳು
19. ಪೈತೃಕಾನ್ನ ಎಲೆ.

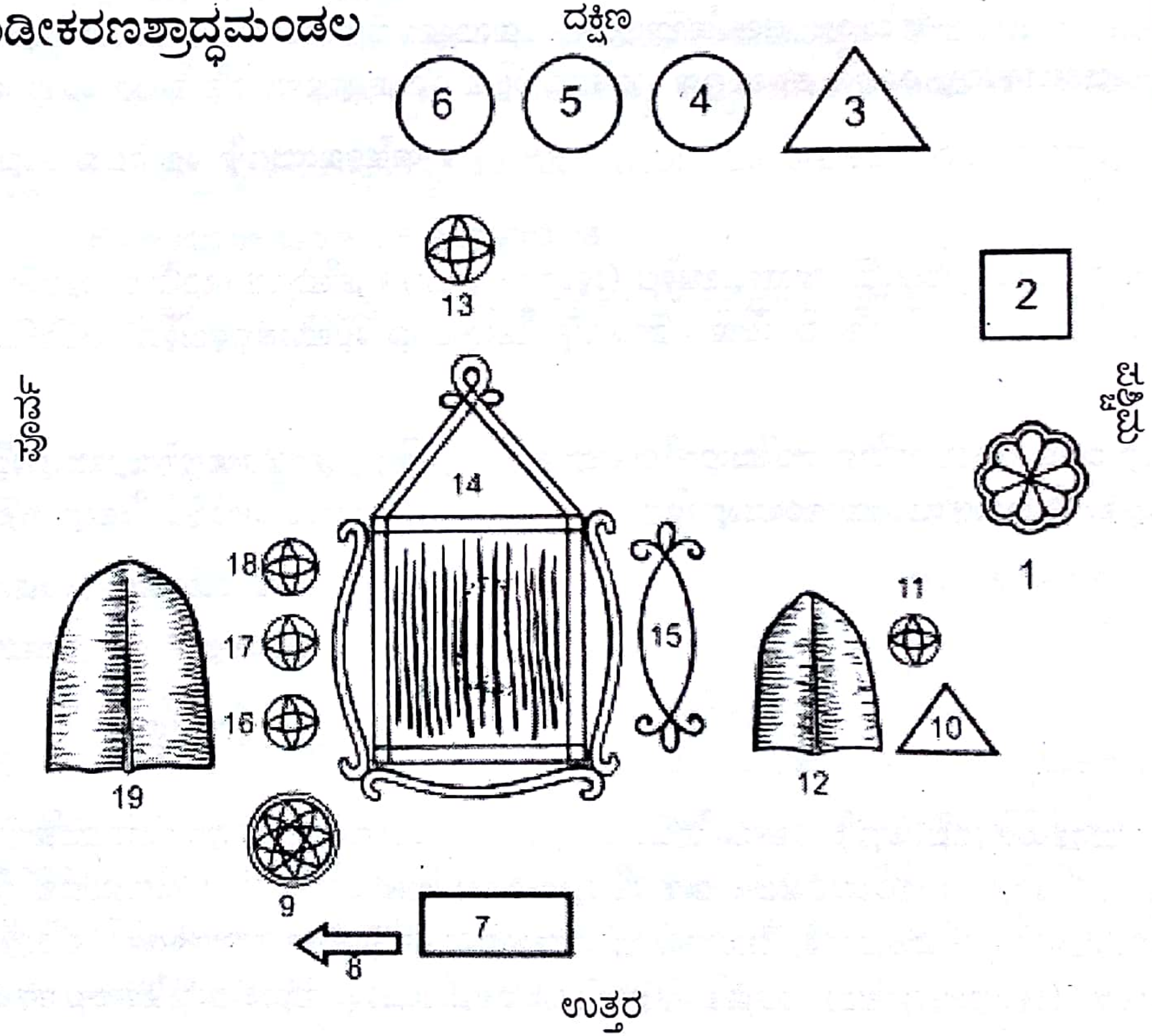

Scanned by CamScanner

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಪಿತುಃ ......ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹೈಃ ....ಶರ್ಮಭಿಃ ....ಗೋತ್ರೈಃ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪೈಃ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವೈಃ ಸಹ ಸಮಾನೋದಕಸಾಪಿಂಡ್ಯಸಿದ್ಧಿದ್ವಾರಾ ವಸ್ವಾದಿಪುಣ್ಯ ಪಿತೃಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗತಯಾ ವಿಹಿತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ತೈಲೋದ್ವರ್ತನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ತೈಲೋದ್ವರ್ತನವಿಧಿಃ

(ಉಪವೀತೀ) ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವಾಯ.......... ನಮೋನಮಃ ॥

ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ವಿಶ್ವೇದೇವಸ್ಥಾನೀಯವಿಪ್ರಂ ಪುರತಃ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ–

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧಸ್ಯ ಸ್ಥಾನೇ ಅಭ್ಯಂಜನಾರ್ಥೇ ಅಯಂ ತೇ ಕ್ಷಣಃ । ವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ ಸನ್ನಿಹಿತಾಃ ಸಂತು । ವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧಾಯ ಅಭ್ಯಂಜನಾಯ ಇದಂ ತೇ ತೈಲಮ್ ॥

ಇತಿ ಕಿಂಚಿತ್ತೈಲಂ ಸ್ವಾಂಗುಲಿಭಿಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಶಿರೋಭಾಗೇ ಲೇಪಯಿತ್ವಾ ತೈಲಪಾತ್ರಂ ಹಸ್ತೇ ದದ್ಯಾತ್ । ಅಪ ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ಜಲಪಾತ್ರವಸ್ತ್ರಾದಿಕಂ ಗೋಪೀಚಂದನಮುದ್ರಾದಿಕಂ ಚ ಪುರತಃ ನಿದಧ್ಯಾತ್ ॥ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖಃ ಪ್ರೇತಸ್ಥಾನೀಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪುರತಃ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ–

ಪಿತುಃ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಸ್ಥಾನೇ ಅಭ್ಯಂಜನಾರ್ಥೇ ಇದಂ ತೇ ತೈಲಮುಪತಿಷ್ಠತು ॥

ಇತಿ ತೈಲಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ವಾಮಶಿರೋಭಾಗೇ ವಿಲಿಪ್ಯ ತೈಲಸಹಿತಪತ್ರಪಾತ್ರಂ ಹಸ್ತೇ ದದ್ಯಾತ್ । ಜಲಪಾತ್ರವಸ್ತ್ರಾದಿಕಂ ಗೋಪೀಚಂದನ–ಮುದ್ರಾದಿಕಂ ಚ ಪುರತೋ ನಿದಧ್ಯಾತ್ । ತತಃ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಸ್ಥಾನೀಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ–

Scanned by CamScanner

ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹಾನಾಂ ....ಶರ್ಮಣಾಂ ....ಗೋತ್ರಾಣಾಂ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾಣಾಂ ಸ್ಥಾನೇ ಅಭ್ಯಂಜನಾರ್ಥೇ ಅಯಂ ವಃ ಕ್ಷಣಃ । ಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ ಸನ್ನಿಹಿತಾಃ ಸಂತು । ಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹೇಭ್ಯಃ ....ಶರ್ಮಭ್ಯಃ ....ಗೋತ್ರೇಭ್ಯಃ ಅಭ್ಯಂಜನಾರ್ಥೇ ಇದಂ ವಸ್ತೈಲಮ್ ।

ಇತಿ ವಾಮೇ ವಿಲಿಪ್ಯ ಹಸ್ತೇ ದತ್ವಾ ಅಪ ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ಜಲಪಾತ್ರವಸ್ತ್ರಾದಿಕಂ ಗೋಪೀಚಂದನಮುದ್ರಾದಿಕಂ ಪುರತಃ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ –

(ಉಪವೀತೀ) ಅನಾದಿನಿಧನೋ.......... ಮೋಕ್ಷಪ್ರದೋ ಭವ ॥ ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇತ ।

ಅನೇನ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗತಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ತೈಲೋದ್ವರ್ತನಾಖ್ಯೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥

ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಸಂಕಲ್ಪಃ

ತತಃ ಕರ್ತಾ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಗೋಪೀಚಂದನೋರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಾದಿ ಧಾರಯಿತ್ವಾ ಶ್ರಾದ್ಧದೇಶೇ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖಃ ಉಪವಿಶ್ಯ ಆಚಮ್ಯ ಕುಶತ್ರಯಪವಿತ್ರಂ ದರ್ಭೈಕಪವಿತ್ರಂ ಪವಿತ್ರೇ ದ್ವೇ ಧೃತ್ವಾ ಆಸನಪ್ರಾಣಾಯಾಮಾದಿಕಂ ಕೃತ್ವಾ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ–

ವಿಷ್ಣುಪುಣ್ಯತಿಥೌ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹೈಃ ....ಶರ್ಮಭಿಃ ....ಗೋತ್ರೈಃ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪೈಃ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣ–ವಾಸುದೇವೈಃ ಸಹ ಸಮಾನೋದಕಸಾಪಿಂಡ್ಯಸಿದ್ಧಿದ್ವಾರಾ ವಸ್ವಾದಿಪುಣ್ಯಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ (ಉಪವೀತೀ) ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಕರ್ತುಂ ತದಂಗತಯಾ ವಿಹಿತಂ ಜಲಪಾತ್ರಸ್ಥಾಪನಂ ಜಲಶುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕಂ ಸ್ಥಲಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಆತ್ಮಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಗೃಹಭಾಂಡಭಾಜನಕರ್ತೃಭೋಕ್ತೃ–ಹವ್ಯಕವ್ಯಪಾಕಾದಿಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಪಾಪಕ್ಷಯಸಾಧನೀಭೂತಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಕೃಚ್ಛ್ರಪ್ರತ್ಯಾಮ್ನಾಯತ್ವೇನ ದ್ವಿಜೈಸ್ಸಹ ಶಾರೀರಸೂಕ್ತ–ವೈಶ್ವದೇವಸೂಕ್ತಪುರುಷಸೂಕ್ತವಿಷ್ಣುಸೂಕ್ತವರುಣಸೂಕ್ತಪವಮಾನಸೂಕ್ತಪಠನಂ ಚ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

Scanned by CamScanner

ಜಲಪಾತ್ರಸ್ಥಾಪನಮ್

ಓಂ ಸ್ಯೋನಾ ಪೃಥಿವೀ ಭವಾನೃಕ್ಷರಾ ನಿವೇಶನೀ । ಯಚ್ಛಾ ನಃ ಶರ್ಮ ಸಪ್ರಥಃ ॥ ಇತಿ ಭೂಮಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ,

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ॥ ಇತಿ ಜಲಂ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ । ಜಲಪಾತ್ರಸ್ಥಾಪನಾರ್ಥಂ ಏಕತ್ರೈವ ಚತುರಸ್ರಂ ವರ್ತುಲಂ ಚ ಮಂಡಲಂ ಕೃತ್ವಾ ದರ್ಭದ್ವಯಂ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರಂ ನಿಧಾಯ ಜಲಪಾತ್ರಮ್–

ಓಮ್ ಇದಂ ತೇ ಪಾತ್ರಂ .... ದೇವಾಃ ॥ ಇತಿ ಊರ್ಧ್ವಂ ನ್ಯಸ್ಯ ।

ಓಮ್ ಇಮಂ ಮೇ ಗಂಗೇ ....ಸುಷೋಮಯಾ ॥ ಇತಿ ಜಲಮಾಪೂರ್ಯ ।

ಓಂ ಶರಾಸಃ ಕುಶರಾಸೋ.................ಸಾಕಂ ನ್ಯಲಿಪ್ಸತ ॥ ಇತಿ ಜಲಕೂರ್ಚಮ್ ।

ಓಂ ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ............................ಶ್ರಿಯಮ್ ॥ ಇತಿ ಗಂಧಮ್ ।

ಓಮ್ ಅರ್ಚತ ಪ್ರಾರ್ಚತ................ಧೃಷ್ಣ್ವರ್ಚತ ॥ ಇತಿ ಅಕ್ಷತಾನ್ ।

ಓಮ್ ಆಯನೇ ತೇ..........................ಗೃಹಾ ಇಮೇ ॥ ಇತಿ ದೂರ್ವಾಮ್ ।

ಓಂ ಯವೋಽಸಿ..................................ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ ಇತಿ ಯವಾನ್ ।

Scanned by CamScanner

ಓಂ ಹಿರಣ್ಯರೂಪಃ .... ದದತ್ಯನ್ನಮಸ್ಮೈ ॥ ಇತಿ ಹಿರಣ್ಯಂ ಚ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಜಲಪಾತ್ರಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ–

ಕಲಶಸ್ಯ ಮುಖೇ .... ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕುರು ॥ ಇತಿ ಜಪಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ।

ಜಲಪಾತ್ರಸ್ಯ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೈಃ ಸ್ವಧಾ ನ ಮಮ । ಜಲಪಾತ್ರಂ ಸಂಪನ್ನಮ್ ॥ [ಸುಸಂಪನ್ನಮ್ ॥ ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ।] ವೈಶ್ವದೇವಸೂಕ್ತಮ್, ಪುರುಷಸೂಕ್ತಮ್, ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಸೂಕ್ತಮ್, ವರುಣಸೂಕ್ತಮ್, ಪವಮಾನಸೂಕ್ತಮ್, ಶಾರೀರಸೂಕ್ತಂ ಚ ಜಪಿತ್ವಾ–

ಓಂ ಶುಚೀ ವೋ ಹವ್ಯಾ .... ಪಾವಕಾಃ ॥ ಉದಗ್ನೇ ಶುಚಯಸ್ತವ .... ಜ್ಯೋತೀಂಷ್ಯರ್ಚಯಃ ॥ ಅಗ್ನಿಃ ಶುಚಿವ್ರತತಮಃ .... ಆಹುತಃ ॥ ಭದ್ರಂ ನೋ ಅಪಿ ವಾತಯ ಮನಃ ॥

ಓಂ ಕಿತವಾಸೋ .... ಪ್ರಿಯಾಸಃ ॥ ಯತ್ಕಿಂ ಚೇದಂ ....ದೇವ ರೀರಿಷಃ ॥ ಇತಿ ಪಠಿತ್ವಾ ಗಾಯತ್ರೀಮ್ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಮಂತ್ರಂ ಚ ಜಪೇತ್ ॥

ಅಪವಿತ್ರಃ ಪವಿತ್ರೋ ವಾ .... ಶುಚಿಃ ॥ ಇತಿ ಮಂತ್ರೈಃ ಪಾಕಾನ್ ದ್ವಿಜಾಂಶ್ಚ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ–

ಸರ್ವೇ ಪಾಕಾಃ ಸ್ಥಲಾನಿ ವಿಪ್ರಾಃ ಶುಚಯೋ ಭವಂತು । ಕರ್ತೃಭೋಕ್ತೃಭಾಂಡಭಾಜನದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಶುದ್ಧಾನಿ ಭವಂತು ॥

ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಃ

ವಿಷ್ಣುಪುಣ್ಯತಿಥೌ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ನೈಮಿತ್ತಿಕಸಪಿಂಡೀಕರಣಾಧಿಕಾರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಯಥಾಂಶಂ ಹಿರಣ್ಯೇನ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಸಕುಶತಿಲಹಿರಣ್ಯಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣತ್ರಯಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ।

ಸಮಸ್ತಸಂಪತ್ಸಮವಾಪ್ತಿಹೇತವಃ ಸಮುತ್ಥಿತಾಪತ್ಕುಲಧೂಮಕೇತವಃ ।
ಅಪಾರಸಂಸಾರಸಮುದ್ರಸೇತವಃ ಪುನಂತು ಮಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪಾದಪಾಂಸವಃ ॥ ೧ ॥

ಆಪದ್ಘನಧ್ವಾಂತಸಹಸ್ರಭಾನವಃ ಸಮೀಹಿತಾರ್ಥಾರ್ಪಣಕಾಮಧೇನವಃ ।
ಸಮಸ್ತತೀರ್ಥಾಂಬುಪವಿತ್ರಮೂರ್ತಯೋ ರಕ್ಷಂತು ಮಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪಾದಪಾಂಸವಃ ॥ ೨ ॥

ಸರ್ವೇ ಧರ್ಮವಿವ(ವೇ)ಕ್ತಾರೋ ಗೋಪ್ತಾರಃ ಸಕಲಾ ದ್ವಿಜಾಃ ।
ಮಮ ದೇಹಸ್ಯ ಸಂಶುದ್ಧಿಂ ಕುರ್ವಂತು ದ್ವಿಜಸತ್ತಮಾಃ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಸಾದಃ ಕ್ರಿಯತಾಂ ಮಹ್ಯಂ ಶುಭಾನುಜ್ಞಾಂ ಪ್ರಯಚ್ಛತ ।
ಪೂಜ್ಯೈಃ ಕೃತಪವಿತ್ರೋಽಹಂ ಭವೇಯಂ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮೈಃ ॥ ೪ ॥

ವಿಪ್ರೌಘದರ್ಶನಾತ್ಸದ್ಯಃ ಕ್ಷೀಯಂತೇ ಪಾಪರಾಶಯಃ ।
ವಂದನಾನ್ಮಂಗಲಾವಾಪ್ತಿರರ್ಚನಾದಚ್ಯುತಂ ಪದಮ್ ॥ ೫ ॥

ಆಧಿವ್ಯಾಧಿಹರಂ ನೄಣಾಂ ಮೃತ್ಯುದಾರಿದ್ರ್ಯನಾಶನಮ್ ।
ಶ್ರೀಪುಷ್ಟಿಕೀರ್ತಿದಂ ವಂದೇ ವಿಪ್ರಶ್ರೀಪಾದಪಂಕಜಮ್ ॥ ೬ ॥

ಇತಿ ತ್ರಿಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕೃತ್ಯ ತದ್ಧಿರಣ್ಯಂ ಭೂಮೌ ನಿಧಾಯ– ನಮೋ ದೇವೇಭ್ಯಃ । (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಸ್ವಧಾ ಪಿತೃಭ್ಯಃ ॥

ಮಮ ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ......ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಾಧಿಕಾರಸಿದ್ಧಿರಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು । [ಅಧಿಕಾರಸಿದ್ಧಿರಸ್ತು ।] ಕಾಲಸ್ತು ಮುಖ್ಯಕಾಲೋಽಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು । [ಮುಖ್ಯಕಾಲೋಽಸ್ತು ।] ಇಮೇ ಕುಶಾಃ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಾಃ । [ಸಂತು ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಾಃ ।] ಪಾಕಾದೀನಾಂ ಹವಿರ್ಯೋಗ್ಯತಾಸಿದ್ಧಿರಸ್ತು । [ತಥಾಸ್ತು ।] (ಉಪವೀತೀ) ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾತ್ । ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖ ಉಪವಿಶ್ಯ– (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)

Scanned by CamScanner

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ವಸ್ವಾದ್ಯುತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ತಸ್ಯ ಮೃತಾಹಾದ್ದ್ವಾದಶೇಽಹ್ನಿ ಕರ್ತವ್ಯಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತಿಪೂರ್ವಕಂ ತತ್ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹೈಃ ....ಶರ್ಮಭಿಃ .... ಗೋತ್ರೈಃ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪೈಃ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವೈಃ ಸಹ ಸಮಾನೋದಕಸಾಪಿಂಡ್ಯ-ಸಿದ್ಧಿದ್ವಾರಾ ವಸ್ವಾದಿಪುಣ್ಯಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಿನಾ ತತ್ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾ-ಮಹಾನಾಂ ......ಶರ್ಮಣಾಂ ....ಗೋತ್ರಾಣಾಂ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾಣಾಂ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾನಾಂ ಪಾರ್ವಣವಿಧಾನೇನ (ಸವ್ಯೇನ) ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧಸ್ಯ ಆಜ್ಞಯಾ ಪಾರ್ವಣೈಕೋದ್ದಿಷ್ಟೋಭಯಾತ್ಮಕೇನ ವಿಧಿನಾ ಉಪಕ್ರಾಂತಂ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಂ ಸದ್ಯಃ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಮಹಾವಿಷ್ಣುಪೂಜಾ

ಆದೌ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಓಂ ತದ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಮಂ ಪದಂ ಸದಾ ಪಶ್ಯಂತಿ ಸೂರಯಃ । ದಿವೀವ ಚಕ್ಷುರಾತತಮ್ ॥ ತದ್ವಿಪ್ರಾಸೋ ವಿಪನ್ಯವೋ ಜಾಗೃವಾಂಸಃ ಸಮಿಂಧತೇ । ವಿಷ್ಣೋರ್ಯತ್ಪರಮಂ ಪದಮ್ ॥ ಮಹಾವಿಷ್ಣವೇ ನಮಃ ॥

ಜಿತಂ ತೇ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ನಮಸ್ತೇ ವಿಶ್ವಭಾವನ ।
ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ನಮಸ್ತೇಽಸ್ತು ಮಹಾಪುರುಷ ಪೂರ್ವಜ ॥

ಅನಾನಿಧನೋ .... ಮೋಕ್ಷಪ್ರದೋ ಭವ ॥

Scanned by CamScanner

ಶ್ರಾದ್ಧಕಾಲೇ ಗಯಾಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ದೇವಂ ಜನಾರ್ದನಮ್ ।
ವಸ್ವಾದೀಂಶ್ಚ ಪಿತೄನ್ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ತತಃ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಪ್ರವರ್ತಯೇ ॥ [ಪ್ರವರ್ತಯ ।]

(ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಪ್ರೇತಸ್ಥಂಡಿಲಸ್ಯ ಉತ್ತರಭಾಗೇ ಪರ್ಣಪಾತ್ರಂ ಪ್ರೇತಕಮಂಡಲುಂ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ಜಲಮಾಸಿಚ್ಯ ಏಕದರ್ಭಕೃತಕೂರ್ಚಂ, ತಿಲಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾದಿ ಅಮಂತ್ರಕಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪ್ರೇತಂ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ತತ್ರೈವ ಸ್ಥಾಪಯೇತ್ । ಪ್ರೇತಸ್ಥಂಡಿಲಂ ಔದುಂಬರಶಾಖಯಾ ಉಲ್ಲಿಖ್ಯ ಪೃಷ್ಠತಃ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ ಸ್ಥಂಡಿಲಂ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ಪ್ರಾದೇಶಮಾತ್ರಮೇಕಂ ದರ್ಭಂ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರಂ ಬರ್ಹಿಃ ನಿಧಾಯ-

ಪ್ರೇತಾಯ ಇದಂ ಸ್ಥಾನಮ್ । ಪಿತರಂ ....ಶರ್ಮಾಣಂ ....ಗೋತ್ರಂ ಪ್ರೇತಂ ಬರ್ಹಿಸ್ಥಾನೇ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಆವಾಹನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಇತಿ ತಿಲಾನ್ ।

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ಗೋತ್ರಸ್ಯ ....ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಇದಮಾಸನಮ್ । ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ದರ್ಭಮೇಕಂ ದತ್ವಾ ಜಲಂ ದದ್ಯಾತ್ । ಆಸನಾಂತೇ ಉದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ಕಮಂಡಲುಸ್ಥಾಪನಮ್

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವಃ ॥ ಇತಿ ಕಮಂಡಲುಂ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ಉತ್ತಾನೀಕೃತ್ಯ, ಸಮೀಪೇ ನಿಧಾಯ-

ಓಂ ಶಂ ನೋ ದೇವೀರಭಿಷ್ಟಯ ಆಪೋ ಭವಂತು ಪೀತಯೇ । ಶಂ ಯೋರಭಿ ಸ್ರವಂತು ನಃ ॥

ಇತಿ ಕೂರ್ಚಂ ಜಲಂ ಚಾಽಪೂರ್ಯ- ಓಂ ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ .... ಹ್ವಯೇ ಶ್ರಿಯಮ್ ॥ ಇತಿ ಗಂಧಮ್ ।

ಓಮ್ ಅರ್ಚತ ಪ್ರಾರ್ಚತ .... ಧೃಷ್ಣ್ವರ್ಚತ ॥ ಇತ್ಯಕ್ಷತಾನ್ ।

Scanned by CamScanner

ಓಮ್ ಆಯನೇ ತೇ ಪರಾಯಣೇ .... ಗೃಹಾ ಇಮೇ ॥ ಇತಿ ದೂರ್ವಾಮ್ ।

ಓಂ ಯವೋಽಸಿ .... ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ ಇತಿ ಯವಾನ್ । ಯವಾಭಾವೇ ಗೋಧೂಮಾನ್ವಾ ವ್ರೀಹೀನ್ವಾ ನಿಧಾಯ ।

ತಿಲೋಽಸಿ ಸೋಮದೈವತ್ಯೋ ಗೋಸವೇ ದೇವನಿರ್ಮಿತಃ । ಪ್ರತ್ನವದ್ಭಿಃ ಪ್ರತ್ತಃ ಸ್ವಧ ಏಹಿ ಪಿತೄನಿಮಾನ್ ಲೋಕಾನ್ ಪ್ರೀಣಯಾಹಿ ನಃ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ ॥ ಇತಿ ತಿಲಾನ್ ।

ಓಂ ಹಿರಣ್ಯರೂಪಃ .... ದದತ್ಯನ್ನಮಸ್ಮೈ ॥ ಇತಿ ಹಿರಣ್ಯಂ ಚ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ।

ಕಮಂಡಲ್ವರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರೇ ಸಕೂರ್ಚಜಲಗಂಧದೂರ್ವಾಕ್ಷತೈಃ ಸ್ವಧಾ ನ ಮಮ । ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಂ ಸಂಪನ್ನಮ್ ॥ [ಸುಸಂಪನ್ನಮ್ ।] ತತ್ತೀರ್ಥಂ ಕಿಂಚಿದ್ಭುವಿ ವಿಸೃಜನ್ ।

ಓಂ ರೂಪಂರೂಪಂ ಪ್ರತಿರೂಪೋ ಬಭೂವ ತದಸ್ಯ ರೂಪಂ ಪ್ರತಿಚಕ್ಷಣಾಯ । ಇಂದ್ರೋ ಮಾಯಾಭಿಃ ಪುರುರೂಪ ಈಯತೇ ಯುಕ್ತಾ ಹ್ಯಸ್ಯ ಹರಯಃ ಶತಾ ದಶ ॥ ಭೂಮಿಸ್ಥೋದಕೇ ಸ್ವಮುಖಚ್ಛಾಯಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪೂರ್ವಸ್ಥಾನೇ ತತ್ಪಾತ್ರಂ ಸ್ಥಾಪಯೇತ್ ॥

ಬರ್ಹಿಷಃ ಶುದ್ಧಿಃ

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವರೋಮ್ ಇತಿ ಪೈತೃಕಪಿಂಡಸ್ಥಲಂ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ ಉದುಂಬರಶಾಖಯಾ–

ಓಮ್ ಉದೀರತಾಮವರ .... ಹವೇಷು ॥ ಪಿಂಡಭೂಮಿಮುಲ್ಲಿಖ್ಯ ಪೃಷ್ಠಭಾಗೇ ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ ಸ್ಥಲಂ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ।

Scanned by CamScanner

ಓಮ್ ಅಪಹತಾ ಅಸುರಾ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಪಿಶಾಚಾ ಯೇ ಕ್ಷಯಂತಿ ಪೃಥಿವೀಮನು । ಅನ್ಯತ್ರೇತೋ ಗಚ್ಛಂತು ಯತ್ರೈಷಾಂ ಗತಂ ಮನಃ ॥ ಇತಿ ದರ್ಭೇಣ ಸಂಶೋಧ್ಯ ।

ಗೋಕರ್ಣ ಸೇತೋ ಹಿಮವತ್ಪ್ರಯಾಗೌ ಕಾಶ್ಮೀರಸೋಮೇಶ್ವರವಿಷ್ಣುಪಾದಾಃ ।
ಶ್ರೀರಂಗ ಕೇದಾರ ಅನಂತ ಕನ್ಯೇ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಸದಾ ನಮಸ್ತೇ ॥ ಇತಿ ತಿಲಾನ್ ವಿಕೀರ್ಯ ।

ಅಯೋಧ್ಯಾ ಮಥುರಾ ಮಾಯಾ ಕಾಶೀ ಕಾಂಚೀ ಅವಂತಿಕಾ ।
ಪುರೀ ದ್ವಾರಾವತೀ ಚೈವ ಸಪ್ತೈತಾ ಮೋಕ್ಷದಾಯಿಕಾಃ ॥

ಇತಿ ವಿಷ್ಣುಪಾದೋಪರಿ ೯೬ ಸಂಖ್ಯಾಕಾನಿ ಬರ್ಹೀಂಷಿ ಆಸ್ತೀರ್ಯ ।

ಬರ್ಹಿಷ್ಯಾಸನಾವಾಹನೇ

ಬರ್ಹಿಷಿ ಉತ್ತರಾದಾರಭ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಾಂತಕ್ರಮೇಣ ಸ್ಥಾನತ್ರಯಂ ಸ್ಪೃಶೇತ್ (ಅಪಸವ್ಯೇನ–)

ಓಂ ಯೇ ಪಾರ್ಥಿವಾಸಃ ಪಿತರೋ ಯೇ ಅಂತರಿಕ್ಷೇ ಯೇ ದಿವಿ ಯೇ ಹಾಮೃತಾ ಬಭೂವುಸ್ತೇಽಸ್ಮಿನ್ಯಜ್ಞೇ ಸಮವಯಂತಾಮ್ ॥

ಪಿತಾಮಹೇಭ್ಯೋ ವ ಇಮಾನಿ ಸ್ಥಾನಾನಿ ॥ ಪ್ರಪಿತಾಮಹೇಭ್ಯೋ ವ ಇಮಾನಿ ಸ್ಥಾನಾನಿ ॥ ವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹೇಭ್ಯೋ ವ ಇಮಾನಿ ಸ್ಥಾನಾನಿ ॥ ಇತಿ ಸ್ಥಾನತ್ರಯಂ ಪ್ರಕಲ್ಪ್ಯ – ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ ॥ ಇತಿ ತ್ರಿವಾರಂ ಜಲಂ ದದ್ಯಾತ್ । (ಸವ್ಯೇನ) ಏವಂ ಏರಕಾಯಾಂ ಚ ಸ್ಥಾನತ್ರಯಂ ಪ್ರಕಲ್ಪ್ಯ, (ಅಪಸವ್ಯೇನ) ಬರ್ಹಿಷಿ ತ್ರಿಷು ಸ್ಥಾನೇಷು ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರೇಣ ಉತ್ತರಾದಾರಭ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಾಂತಕ್ರಮೇಣ ಜಲಗಂಧಾಕ್ಷತಪುಷ್ಪೈಃ ತಿಲೋದಕಂ ದದ್ಯಾತ್ । ಪುನಃ (ಸವ್ಯೇನ) ಏರಕಾಯಾಂ ಅಕ್ಷತೋದಕಂ ದದ್ಯಾತ್ ॥ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತಾಮಹಂ ....ಶರ್ಮಾಣಂ ....ಗೋತ್ರಂ ವಸುರೂಪಂ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಂ ಬರ್ಹಿಸ್ಥಾನೇ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಅಸ್ಮತ್ಪ್ರಪಿತಾಮಹಂ ....ಶರ್ಮಾಣಂ ....ಗೋತ್ರಂ ರುದ್ರರೂಪಂ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಸಂಕರ್ಷಣಂ ಬರ್ಹಿಸ್ಥಾನೇ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಅಸ್ಮತ್ವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹಂ .....ಶರ್ಮಾಣಂ ......ಗೋತ್ರಮ್ ಆದಿತ್ಯರೂಪಂ ತದಂತರ್ಯಾಮಿವಾಸುದೇವಂ ಬರ್ಹಿಸ್ಥಾನೇ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತಾಮಹಸ್ಯ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ವಸುರೂಪಸ್ಯ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸ್ಯ ಇದಮಾಸನಮ್ ॥

ಅಸ್ಮತ್ಪ್ರಪಿತಾಮಹಸ್ಯ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ರುದ್ರರೂಪಸ್ಯ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಸಂಕರ್ಷಣಸ್ಯ ಇದಮಾಸನಮ್ ॥

ಅಸ್ಮತ್ವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹಸ್ಯ ...ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಆದಿತ್ಯರೂಪಸ್ಯ ತದಂತರ್ಯಾಮಿವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಇದಮಾಸನಮ್ ॥

ತತಃ (ಉಪವೀತೀ) ಏರಕಾಯಾಮ್–

ಪಿತುಃ ಮೃತಾಹಾದ್ದ್ವಾದಶೇಽಹನಿ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾನಾಂ ....ಶರ್ಮಣಾಂ ....ಗೋತ್ರಾಣಾಂ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾಣಾಂ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾನಾಮ್ ಇದಮಿದಮಾಸನಮ್ । [ಸುಖಾಸನಮ್ ।] ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ ॥ ಇತಿ ಕೂರ್ಚೇನ ಉದಕಂ ದತ್ತ್ವಾ । ಔದುಂಬರಪತ್ರಸ್ಥಿತಘೃತಂ ದರ್ಭದ್ವಯೇನ ಸಂಶೋಧಯೇತ್ ।

ಸವಿತುಷ್ಟ್ವೇತಿ ಹಿರಣ್ಯಸ್ತೂಪಋಷಿಃ । ಪುರ ಉಷ್ಣಿಕ್ಛಂದಃ । ಸವಿತಾ ದೇವತಾ । ಆಜ್ಯಸ್ಯೋತ್ಪವನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಸವಿತುಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಸವ ಉತ್ಪುನಾಮ್ಯಚ್ಛಿದ್ರೇಣ ಪವಿತ್ರೇಣ ವಸೋಃ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ರಶ್ಮಿಭಿಃ ॥

ಅಂಗುಷ್ಠೋಪಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಮುತ್ತಾನಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ ದರ್ಭದ್ವಯೇನ ಸಕೃನ್ಮಂತ್ರೇಣ ದ್ವಿಸ್ತೂಷ್ಣೀಮುತ್ಪವನಂ ಕೃತ್ವಾ ।

ಓಂ ಶುಕ್ರಮಸಿ ಜ್ಯೋತಿರಸಿ ತೇಜೋಽಸಿ ದೇವೋ ವಃ ಸವಿತೋತ್ಪುನಾತ್ವಚ್ಛಿದ್ರೇಣ ಪವಿತ್ರೇಣ ವಸೋಃ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ರಶ್ಮಿಭಿಃ ॥

Scanned by CamScanner

ತದಾಜ್ಯಂ ವಿರಕಾಯಾಂ ಸ್ಪರ್ಶಯಿತ್ವಾ ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ ತದ್ಧೃತಂ ಬರ್ಹಿಷಿ ತ್ರಿಃಸ್ಥಾನೇಷು ಪ್ರೇತಬರ್ಹಿಸ್ಥಾನೇ ಚ ಸ್ಪರ್ಶಯಿತ್ವಾ, ತದಾಜ್ಯಂ ಪತ್ರಾಂತರೇಣ ಪಿಧಾಯ ಬರ್ಹಿಷೋ ಮೂಲೇ ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾ ತದುಪರಿ ದೂರ್ವಾಕ್ಷತಾನ್ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ ।

ಕ್ಷಣಪಾದ್ಯಾದಿ

(ಸವ್ಯೇನ) ಅದ್ಯ ಪೂರ್ವೋಚ್ಚರಿತೇತ್ಯಾದ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿ-ಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಮ್ (ಅಪಸವ್ಯೇನ) ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಮೃತಾಹಾದ್ದ್ವಾದಶೇಽಹ್ನಿ ಕರ್ತವ್ಯಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾನಾಂ .... ಶರ್ಮಣಾಂ....... ಗೋತ್ರಾಣಾಂ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯ-ಸ್ವರೂಪಾಣಾಂ (ಸವ್ಯೇನ) ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾನಾಂ ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕಾನಾಂ ವಿಶ್ವೇಷಾಂ ದೇವಾನಾಂ ಚ ಕ್ಷಣಪಾದ್ಯಾದಿಕಂ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ– ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧಸ್ಯ ಸ್ಥಾನೇ ಆಹವನೀಯಾರ್ಥೇ ಕ್ಷಣಃ । ಭವದ್ಭಿಃ ಪ್ರಸಾದಃ ಕರ್ತವ್ಯಃ । ವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ ಸನ್ನಿಹಿತಾಃ ಸಂತು ॥ (ಅಪಸವ್ಯೇನ) ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಥಾನೇ ಆಹವನೀಯಾರ್ಥೇ ಕ್ಷಣ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಾತ್ರ ಸನ್ನಿಹಿತೋ ಭವ । ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪಿತುಃ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾನಾಂ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾಣಾಂ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾನಾಂ ಸ್ಥಾನೇ ಆಹವನೀಯಾರ್ಥೇ ಕ್ಷಣಃ । ಭವದ್ಭಿಃ ಪ್ರಸಾದಃ ಕರ್ತವ್ಯಃ । ಪಿತೃಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ ಸನ್ನಿಹಿತಾಃ ಸಂತು ॥ (ಉಪವೀತೀ)

ಅಕ್ರೋಧನೈಃ ಶೌಚಪರೈಃ ಸತತಂ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿಭಿಃ ।
ಭವಿತವ್ಯಂ ಭವದ್ಭಿಶ್ಚ ಮಯಾ ಚ ಶ್ರಾದ್ಧಕಾರಿಣಾ ॥

ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಸಹ ಬಹಿಃ ತುಳಸೀವೇದಿಕಾಸಮೀಪಂ ಗತ್ವಾ ತತ್ರ ಪಶ್ಚಿಮದೇಶೇ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಃ ವಿಪ್ರಃ ವಿಶ್ವೇದೇವಸ್ಥಾನೀಯಃ ತಿಷ್ಠೇತ್ । ಅಭಿಮುಖಃ ಕರ್ತಾ– ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧಸ್ಯ ಸ್ಥಾನೇ ಕ್ಷಣಃ ಕ್ರಿಯತಾಮ್ । ಇತಿ ದರ್ಭದ್ವಯಂ ದದ್ಯಾತ್ ।

Scanned by CamScanner

ತತ್ಪಾದಮೂಲೇ ಭುವಿ ಚತುರಸ್ರಮಂಡಲದ್ವಯಂ ವಿಧಾಯ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ಮೃತಾಹಾದ್ದ್ವಾದಶೇಽಹನಿ ಕರ್ತವ್ಯಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧಸ್ಯ ಪಾದ್ಯಸ್ಥಾನಂ ಕಲ್ಪಯಾಮಿ । ಆಸನಸ್ಥಾನಂ ಕಲ್ಪಯಾಮಿ । ಇತಿ ಸ್ಥಾನದ್ವಯಂ ಪ್ರಕಲ್ಪ್ಯ ಪಾದ್ಯಸ್ಥಾನೇ ಇಮೌ ದರ್ಭೌ । ಆಸನಸ್ಥಾನೇ ಇಮೌ ದರ್ಭೌ । ಇತಿ ದರ್ಭದ್ವಯಂ ಪಾದ್ಯಾಸನಸ್ಥಾನಯೋಃ ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ । ಪಾದ್ಯಸ್ಥಾನೇ ಅಕ್ಷತೋದಕಮ್ । ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧ ಸ್ವಾಗತಮ್ । ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತೇ ವಿಪ್ರಹಸ್ತಂ ಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ । ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಶಿರಸಿ ಪುಷ್ಪಮ್ । ಪಾದಯೋರ್ಜಲಮ್ । ಇತಿ ಕಿಂಚಿಜ್ಜಲಮ್ ಅಕ್ಷತೈಸ್ಸಹ ಗೃಹೀತ್ವಾ ವಿಪ್ರಪಾದಯೋಃ ಪ್ರಕ್ಷಿಪೇತ್ ।

ವಿಶ್ವೇದೇವಾ ಇದಂ ವಃ ಪಾದ್ಯಮ್ ॥ [ಅಸ್ತು ಪಾದ್ಯಮ್ ॥]

ಓಂ ಶಂ ನೋ ದೇವೀರಭಿಷ್ಟಯ ಆಪೋ ಭವಂತು ಪೀತಯೇ । ಶಂ ಯೋರಭಿ ಸ್ರವಂತು ನಃ ॥

ಆಪಃ ಪಾದಾವನೇಜನೀರ್ದ್ವಿಷಂತಂ ನಿರ್ದಹಂತು ಮೇ । ಅಸ್ಮಿನ್ ಕುಲೇ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ್ವ್ಯಸಾನಿ ॥

ಇತಿ ಪಾದೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಳಯೇತ್ । ತತಃ (ಅಪಸವ್ಯೇನ) ತದ್ದಕ್ಷಿಣೇ ತ್ರಿಕೋಣಾಕಾರಮಂಡಲಂ ವಿಧಾಯ–

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ಮೃತಾಹಾದ್ದ್ವಾದಶೇಽಹನಿ ಕರ್ತವ್ಯಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ನಿಮಿತ್ತಸ್ಥಾನೇ ಕ್ಷಣ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ಪ್ರೇತಾರ್ಥಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ಏಕಂ ದರ್ಭಂ ದದ್ಯಾತ್ ।

ಪಾದ್ಯಸ್ಥಾನೇ ಅಯಂ ದರ್ಭಃ । ಆಸನಸ್ಥಾನೇ ಅಯಂ ದರ್ಭಃ । ಪಾದ್ಯಸ್ಥಾನೇ ತಿಲೋದಕಮ್ । ಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿನ್ ಸ್ವಾಗತಮ್ ।

ಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಣೇ ನಮಃ । ಶಿರಸಿ ಪುಷ್ಪಮ್ । ಪಾದಯೋರ್ಜಲಮ್ । ತಿಲೈಸ್ಸಹ ಉದಕಮಾಸಿಚ್ಯ–

ಇದಂ ತೇ ಪಾದ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಅಮಂತ್ರಕಂ ಪಾದೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ, ತತಃ ತತ್ಪೂರ್ವತಃ ವರ್ತುಲಾಕಾರಮಂಡಲದ್ವಯಂ ಕೃತ್ವಾ–

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ಮೃತಾಹಾದ್ದ್ವಾದಶೇಽಹನಿ ಕರ್ತವ್ಯಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಮೃತಸ್ಯ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾನಾಂ ಸ್ಥಾನೇ ಕ್ಷಣಃ ಕ್ರಿಯತಾಮ್ ।

Scanned by CamScanner

ದರ್ಭತ್ರಯಮ್ ಉಭಯತಃ । ಪಾದ್ಯಸ್ಥಾನೇ ತಿಲೋದಕಮ್ । ಮೃತಸ್ಯ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ ....ಶರ್ಮಾಣಃ ....ಗೋತ್ರಾಃ ....ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾಃ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾಃ ಸ್ವಾಗತಮ್ । ಶಿರಸಿ ಪುಷ್ಪಮ್ । ಪಾದಯೋರ್ಜಲಮ್ । ಇತಿ ತಿಲೋದಕಂ ಪಾದಯೋಃ ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ–

ಓಂ ಶಂ ನೋ ದೇವೀರಭಿಷ್ಟಯ .... ಸ್ರವಂತು ನಃ ॥

ಆಪಃ ಪಾದಾ .... ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ್ವ್ಯಸಾನಿ ॥ ಇತಿ ಪಾದೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ।

ಯದೀಚ್ಛಸಿ ಮಹಾರಾಜ ಸರ್ವತೀರ್ಥಾವಗಾಹನಮ್ ।
ವಿಪ್ರಪಾದವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಂ ತೋಯಂ ಶಿರಸಿ ಧಾರಯ ॥ ಇತಿ ಪ್ರಕ್ಷಾಲಿತೋದಕಂ ಸ್ವಶಿರಸಿ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ।

ಮಂತ್ರಮಧ್ಯೇ ಕ್ರಿಯಾಮಧ್ಯೇ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸ್ಮರಣಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ ಕ್ರಿಯತೇ ಕರ್ಮ ತತ್ಕರ್ಮ ಸಫಲಂ ಕುರು ॥

ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ (ಸವ್ಯೇನ) ಪವಿತ್ರಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಪಾದೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ ದ್ವಿರಾಚಮ್ಯ ಅಂತರ್ಗಚ್ಛೇತ್ । ವಿಪ್ರಾಶ್ಚ ಕೃತಾಚಮನಾಃ ಅನುಪ್ರವಿಶೇಯುಃ । ಕರ್ತಾ ಪೂರ್ವವದುಪವಿಶ್ಯ ದ್ವಿರಾಚಮ್ಯ, ದರ್ಭತ್ರಯನಿರ್ಮಿತಂ ಏಕದರ್ಭನಿರ್ಮಿತಮಿತಿ ಪವಿತ್ರದ್ವಯಂ ಧೃತ್ವಾ । (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಮೃತಾಹಾದ್ದ್ವಾದಶೇಽಹನಿ ಉಪಕ್ರಾಂತಂ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಂ ಸದ್ಯಃ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಜಲಮ್ ಉತ್ಸೃಜ್ಯ (ಸವ್ಯೇನ) ತದಾದೌ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಓಂ ತದ್ವಿಷ್ಣೋಃ .... ವಿಷ್ಣೋರ್ಯತ್ಪರಮಂ ಪದಮ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಓಂ ಜಿತಂ ತೇ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ನಮಸ್ತೇ ವಿಶ್ವಭಾವನ ।
ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ನಮಸ್ತೇಽಸ್ತು ಮಹಾಪುರುಷ ಪೂರ್ವಜ ॥

ಶ್ರಾದ್ಧಕಾಲೇ ಗಯಾಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ದೇವಂ ಗದಾಧರಮ್ ।
ವಸ್ವಾದೀಂಶ್ಚ ಪಿತೄನ್ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ತತಃ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಪ್ರವರ್ತಯೇ ॥ [ಪ್ರವರ್ತಯ]

ದಿಗ್ಬಂಧನಮ್

ಪ್ರಾಚ್ಯಾದಿದಿಗ್ಬಂಧನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ವಾಮಹಸ್ತೇ ತಿಲಾಕ್ಷತದರ್ಭಾನ್ ಗೃಹೀತ್ವಾ, ಉತ್ಥಾಯ ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣಮಂತ್ರೈಃ ಪೂರ್ವಾದಿಚತುರ್ದಿಕ್ಷು ಅಕ್ಷತಾನ್ ಪ್ರಕ್ಷಿಪೇತ್ ।

ಅಗ್ನಿಷ್ವಾತ್ತಾಃ ಪಿತೃಗಣಾಃ ಪ್ರಾಚೀಂ ರಕ್ಷಂತು ಮೇ ದಿಶಮ್ । ಬರ್ಹಿಷದಃ ಪಿತೃಗಣಾಃ ಯಾಮ್ಯಾಂ ರಕ್ಷಂತು ಮೇ ದಿಶಮ್ । ಆಜ್ಯಪಾಃ ಪಿತೃಗಣಾಃ ಪ್ರತೀಚೀಂ ರಕ್ಷಂತು ಮೇ ದಿಶಮ್ । ಸೋಮಪಾಃ ಪಿತೃಗಣಾ ಉದೀಚೀಂ ರಕ್ಷಂತು ಮೇ ದಿಶಮ್ ॥

ಇತಿ ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ತಿಲಾನ್ ಐಶಾನ್ಯಾದಿವಿದಿಕ್ಷು ವಿಕಿರೇತ್ ॥

ರಕ್ಷೋಭೂತಪಿಶಾಚೇಭ್ಯಸ್ತಥೈವಾಸುರದೋಷದಃ ।
ಸರ್ವತಶ್ಚಾಧಿಪಸ್ತೇಷಾಂ ಯಮೋ ರಕ್ಷಾಂ ಕರೋತು ಮೇ ॥

ನಿಹನ್ಮಿ ಸರ್ವಂ ಯದಮೇಧ್ಯವದ್ಭವೇದ್ಧತಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇಽಸುರದಾನವಾ ಮಯಾ ।
ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಯಕ್ಷಾಃ ಸಪಿಶಾಚಗುಹ್ಯಕಾ ಹತಾ ಮಯಾ ಯಾತುಧಾನಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ॥

ಅಪಹತಾ ಅಸುರಾ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ವೇದಿಷದಃ ॥

Scanned by CamScanner

ಇತಿ ಹಸ್ತಸ್ಥದರ್ಭೇಷು ದರ್ಭದ್ವಯಂ ವಾಮಕಟಿಸ್ಥಾನೇ ನಿಧಾಯ, ಶೇಷಾನ್ ದ್ವಾರದೇಶೇ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ, ಸ್ಥಾನೇ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖ ಉಪವಿಶ್ಯ (ಸವ್ಯೇನ) ಪವಿತ್ರಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ದ್ವಿರಾಚಮ್ಯ ಅನ್ಯತ್ ಪವಿತ್ರಂ ಧಾರಯೇತ್ ॥ ತತಃ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖ ಉಪವಿಶ್ಯ ॥

ವಿಶ್ವೇದೇವಾರ್ಚನಮ್

ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ – ಅಸ್ಮತ್ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಮೃತಾಹಾದ್ದ್ವಾದಶೇಽಹನಿ ಕರ್ತವ್ಯಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗತಯಾ ವಿಶ್ವೇದೇವಾರಾಧನಂ, ಪಿತೃಪ್ರೇತಾರಾಧನಂ ತತ್ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾನಾಂ ಚ ಆರಾಧನಂ ಯಥಾಕ್ರಮಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧಸ್ಯ ವಿಷ್ಟರೋಽಯಮ್ ॥ ತತ್ಸ್ಥಾನೀಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ದರ್ಭದ್ವಯಂ ದದ್ಯಾತ್ । [ಸುವಿಷ್ಟರಃ ।] ಪ್ರತಿವಚನಮ್ ।

ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಸಮಾಧ್ವಮ್ । ಆಸ್ಯತಾಂ ಧರ್ಮೋಽಸಿ ವಿಶಿರಾಜಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ । ವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧಸ್ಯ ಇದಮಾಸನಮ್ । [ಸುಖಾಸನಮ್ ।]

ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯಃ ಕ್ಷಣಃ ಕ್ರಿಯತಾಮ್ ॥ [ಓಂ ತಥಾ] ಪ್ರಾಪ್ನೋತು ಭವಾನ್ । [ಪ್ರಾಪ್ನವಾನಿ ।]

ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧಂ ಭವತ್ಸು ಆವಾಹಯಿಷ್ಯೇ । [ಅಸ್ತು ಆವಾಹಯ] ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ವಿಪ್ರದಕ್ಷಿಣಜಾನು ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ –

ಓಂ ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾಸ ಆ ಗತ ಶೃಣುತಾ ಮ ಇಮಂ ಹವಮ್ । ಏದಂ ಬರ್ಹಿರ್ನಿ ಷೀದತ ॥ ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾಃ ಶೃಣುತೇಮಂ ಹವಂ ಮೇ ಯೇ ಅಂತರಿಕ್ಷೇ ಯ ಉಪ ದ್ಯವಿ ಷ್ಠ । ಯೇ ಅಗ್ನಿಜಿಹ್ವಾ ಉತ ವಾ ಯಜತ್ರಾ ಆಸದ್ಯಾಸ್ಮಿನ್ ಬರ್ಹಿಷಿ ಮಾದಯಧ್ವಮ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಆಗಚ್ಛಂತು ಮಹಾಭಾಗಾ ವಿಶ್ವೇದೇವಾ ಮಹಾಬಲಾಃ ।
ಯೇ ಚಾತ್ರ ವಿಹಿತಾಃ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಸಾವಧಾನಾ ಭವಂತು ತೇ ॥

ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧಂ ಭವತ್ಸು ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಾಸಾದನಮ್

ಅರ್ಘ್ಯಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ತದಂಗತಯಾ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಾಸಾದನಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರದ್ವಯಂ ವಿಪ್ರಪುರಸ್ತಾತ್ ಸಮಂತ್ರಕಂ ಸಂಪೂರ್ಯ– ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರೇ ದೂರ್ವಾಯವಗಂಧಾಕ್ಷತಪುಷ್ಪಹಿರಣ್ಯೈಃ ಸ್ವಾಹಾ ನ ಮಮ । ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರೇ ಸಂಪನ್ನೇ । [ಸುಸಂಪನ್ನೇ] ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಂ ಜಪಿತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಸ್ತೇ ಕೂರ್ಚಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ–

ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧ, ಇದಂ ತೇ ಅರ್ಘ್ಯಂ ಸ್ವಾಹಾ ನ ಮಮ । [ಅಸ್ತ್ವರ್ಘ್ಯಮ್ ।]

ಯಾ ದಿವ್ಯಾ ಆಪಃ ಪೃಥಿವೀ ಸಂಬಭೂವುರ್ಯಾ ಅಂತರಿಕ್ಷ ಉತ ಪಾರ್ಥಿವೀರ್ಯಾಃ । ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಾ ಯಜ್ಞಿಯಾಸ್ತಾ ನ ಆಪಃ ಶಂ ಸ್ಯೋನಾ ಭವಂತು ॥ ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧ ಸ್ವಾಹಾ ಅರ್ಘ್ಯಮ್ ॥ ಇತಿ ದ್ವಿವಾರಮ್ । [ಅಸ್ತ್ವರ್ಘ್ಯಮ್ ।] ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರದ್ವಯಮೇಕೀಕೃತ್ಯ ಸಂಪುಟೀಕೃತ್ಯ ಯವದೂರ್ವಾದೀನ್ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ । ಪವಿತ್ರಮಪನೀಯ ।

ಓಂ ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ .... ಹ್ವಯೇ ಶ್ರಿಯಮ್ ॥

ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧ, ಅಲಂಕಾರಾರ್ಥೇ ಯಥಾಭಾಗಶೋಽಮೀ ತೇ ಗಂಧಾಃ ॥ [ಸುಗಂಧಾಃ ।]

ಪವಿತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ–

ಓಮ್ ಅರ್ಚತ ಪ್ರಾರ್ಚತ .... ಧೃಷ್ಣ್ವರ್ಚತ ॥ ಅಲಂಕಾರಾರ್ಥೇ ಇಮೇ ಅಕ್ಷತಾಃ । [ಸಂತ್ವಕ್ಷತಾಃ ।]

Scanned by CamScanner

ಓಮ್ ಆಯನೇ ತೇ ಪರಾಯಣೇ .... ಗೃಹಾ ಇಮೇ ॥

ಮಾಲ್ಯಾರ್ಥೇ ಇಮಾನಿ ದೂರ್ವಾಂಕುರಭೃಂಗರಾಜಕುಶತುಲಸೀಶ್ವೇತಪತ್ರಪುಷ್ಪಾಣಿ ಮಾಲ್ಯಾನಿ । [ಸುಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸುಮಾಲ್ಯಾನಿ ।]

ಪಾದಾರಾಧನಮ್

ಪಾದಾರಾಧನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಚತುರಸ್ರಮಂಡಲಂ ಕೃತ್ವಾ–

ಉಪೇಂದ್ರಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ । ಪಾದಪದ್ಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ।

ಆಧಿವ್ಯಾಧಿಹರಂ ನೃಣಾಂ ಮೃತ್ಯುದಾರಿದ್ರ್ಯನಾಶನಮ್ ।
ಶ್ರೀಪುಷ್ಟಿಕೀರ್ತಿದಂ ವಂದೇ ವಿಪ್ರಶ್ರೀಪಾದಪಂಕಜಮ್ ॥

ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥ ಇತಿ ಮಂಡಲೇ ಪುಷ್ಪಂ ನಿಧಾಯ–

ಪಿತುಃ ಮೃತಾಹಾದ್ದ್ವಾದಶೇಽಹನಿ ಕರ್ತವ್ಯಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧಸ್ಯ ಪಾದಾದಿಕೇಶ–ಪರ್ಯಂತಂ ಸರ್ವಾಲಂಕಾರೋಽಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು । [ಅಸ್ತು ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಃ ।]

ವನಸ್ಪತಿರಸೋತ್ಪನ್ನೋ ಗಂಧಾಢ್ಯೋ ಧೂಪ ಉತ್ತಮಃ ।
ಆಘ್ರೇಯಃ ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ಧೂಪೋಽಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಮ್ ॥

ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧ ಆಘ್ರಾಣಾರ್ಥೇ ಅಯಂ ತೇ ಧೂಪಃ [ಸುಧೂಪಃ ।]

ಜ್ಯೋತಿಃ ಶುಕ್ಲಶ್ಚ ತೇಜಶ್ಚ ದೇವಾನಾಂ ಸತತಂ ಪ್ರಿಯಃ ।
ಪ್ರಭಾಕರೋ ಮಹಾತೇಜಃ ದೀಪೋಽಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಮ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧ ಆದರ್ಶನಾರ್ಥೇ ಅಯಂ ತೇ ದೀಪಃ । [ಸುದೀಪಃ ।] ಧೂಪದೀಪ ಇದಮಂಜನಮ್ । ಅಂಜನಾರ್ಥೇ ಕ್ರಮುಕಮ್ । ಆಚ್ಛಾದನಾರ್ಥೇ ವಸ್ತ್ರಮಿದಮಾಚ್ಛಾದನಮ್ । ಲೇಪನಾರ್ಥೇ ಗೋಪೀಚಂದನಮ್ । ಧಾರಣಾರ್ಥೇ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಮ್ । ಪವಿತ್ರಾರ್ಥಾವಿಮೌ ಕುಶೌ । [ಸುಕುಶೌ ।] ಆಚಮನೀಯಾರ್ಥೇ ಜಲಪಾತ್ರಮ್ । ಕರಪ್ರಕ್ಷಾಳನಾರ್ಥೇ ತಾಮ್ರಮಯಘಟಃ । ಧೂಪದೀಪಾಂಜನಾಚ್ಛಾದನಶುದ್ಧಜಲಸಮಸ್ತೋಪಚಾರಾನ್ ಅಕ್ಷತೋದಕೇನೈವ ಸಂಕಲ್ಪಯಾಮಿ । [ಸಂಕಲ್ಪಿತಾಃ ಸಂತು ।]

ಓಂ ನಮೋ ಮಹದ್ಭ್ಯೋ ನಮೋ ಅರ್ಭಕೇಭ್ಯೋ ನಮೋ ಯುವಭ್ಯೋ ನಮ ಆಶಿನೇಭ್ಯಃ । ಯಜಾಮ ದೇವಾನ್ಯದಿ ಶಕ್ನವಾಮ ಮಾ ಜ್ಯಾಯಸಃ ಶಂಸಮಾ ವೃಕ್ಷಿ ದೇವಾಃ ॥

ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮುಖೇಷು ಮಯಾ ಕೃತಮಾರಾಧನಂ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು । [ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯಮಸ್ತು] ಸಕಲಾರಾಧನೈಃ ಸ್ವರ್ಚಿತಮ್ । [ಸ್ವರ್ಚಿತಮಸ್ತು] ಅಕ್ಷಯ್ಯಾರ್ಘ್ಯಂ ಸಂಪೂರ್ಯತಾಮ್ । [ಸಂಪೂರ್ಣಮಸ್ತು] ॥ ಇತ್ಯನೇನ ಜಲಕೂರ್ಚೇನ ತತ್ಪಾಣಿಜಲಂ ಸ್ಪರ್ಶಯೇತ್ ॥

ಪಿತ್ರಾದ್ಯಾರಾಧನಮ್

ಯುಷ್ಮದನುಜ್ಞಯಾ ಪೈತೃಕಂ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ । [ಕುರುಷ್ವ] (ಅಪಸವ್ಯೇನ) ಪ್ರೇತಪುರತ ಆಗತ್ಯ–

ಪಿತುಃ ಮೃತಾಹಾದ್ದ್ವಾದಶೇಽಹನಿ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ವಿಷ್ಟರೋಽಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಇದಮಾಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತಿ ಪ್ರೇತಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಸನೇ ಏಕಂ ದರ್ಭಂ ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥
ತತಃ ತತ್ಪೂರ್ವತಃ–

Scanned by CamScanner

ತತ್ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾನಾಂ ....ಶರ್ಮಣಾಂ ....ಗೋತ್ರಾಣಾಂ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾಣಾಂ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾನಾಮ್ ಇದಮಿದಮಾಸನಮ್ । ಇತಿ ದರ್ಭತ್ರಯಂ ಪಿತ್ರರ್ಥಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಸನಸ್ಥಾನೇ ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ । ತ್ರಿಸ್ಥಾನೇಷು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಶ್ಚೇತ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಮನುಸರಣೀಯಮ್ । ಆಸನಾಂತೇ ಉದಕಮ್ । ಜಲಕೂರ್ಚೇನ ದದ್ಯಾತ್ ॥ ತತಃ ಆವಾಹನಮ್ । ಪ್ರೇತಸ್ಥಾನೇ–

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತರಂ ....ಶರ್ಮಾಣಂ ....ಗೋತ್ರಂ ಪ್ರೇತಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ಆವಾಹನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತಿ ಸತಿಲತುಲಸೀದಲಂ ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ । ತತಃ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾನ್ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಾನ್ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾನ್ ತದಂತರ್ಯಾಮಿ–ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾನ್ ಭವತ್ಸು ಆವಾಹಯಿಷ್ಯೇ ॥ ವಾಮಜಾನು ಸಂಸ್ಪೃಶ್ಯ–

ಓಮ್ ಉಶಂತಸ್ತ್ವಾ ನಿ ಧೀಮಹ್ಯುಶಂತಃ ಸಮಿಧೀಮಹಿ । ಉಶನ್ನುಶತ ಆ ವಹ ಪಿತೄನ್ ಹವಿಷೇ ಅತ್ತವೇ ॥ ಆಯಂತು ನಃ ಪಿತರಃ ಸೋಮ್ಯಾಸೋಽಗ್ನಿಷ್ವಾತ್ತಾಃ ಪಥಿಭಿರ್ದೇವಯಾನೈಃ । ಅಸ್ಮಿನ್ ಯಜ್ಞೇ ಸ್ವಧಯಾ ಮದಂತ್ವಧಿ ಬ್ರುವಂತು ತೇಽವಂತ್ವಸ್ಮಾನ್ ॥

ಇತಿ ದರ್ಭೇಣ ಪೂರ್ವಂ ಪ್ರೇತಸ್ಥಾನೀಯಸ್ಯ ಉದಙ್ಮುಖಸ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ವಾಮಜಾನು ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಆವಾಹ್ಯ ತತಃ ತೇನೈವ ಮಂತ್ರೇಣ ತತ್ಪೂರ್ವತಃ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ ಉದಙ್ಮುಖಸ್ಯ ಪಿತೃಸ್ಥಾನೀಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ವಾಮಜಾನು ಸ್ಪೃಶೇತ್ । ದರ್ಭತ್ರಯೇಣೇತಿ ವಿಶೇಷಃ ।

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತರಂ ....ಶರ್ಮಾಣಂ ....ಗೋತ್ರಂ ಪ್ರೇತಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಆವಾಹನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ತತ್ಪಿತರಂ ....ಶರ್ಮಾಣಂ ....ಗೋತ್ರಂ ವಸುರೂಪಂ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ತತ್ಪಿತಾಮಹಂ ....ಶರ್ಮಾಣಂ ....ಗೋತ್ರಂ ರುದ್ರರೂಪಂ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಸಂಕರ್ಷಣಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ತತ್ಪ್ರಪಿತಾಮಹಂ ....ಶರ್ಮಾಣಂ ....ಗೋತ್ರಮ್ ಆದಿತ್ಯರೂಪಂ ತದಂತರ್ಯಾಮಿವಾಸುದೇವಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ । [ಅಸ್ತ್ವಾವಾಹಯ] ಇತ್ಯುಕ್ತೇ, ಅರ್ಘ್ಯಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

Scanned by CamScanner

ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಾಸಾದನಮ್

ಪ್ರೇತಾರ್ಥಮ್ ಏಕಪತ್ರಪಾತ್ರಮ್ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಮ್ ಆಸಾದ್ಯ ತತ್ಪೂರ್ವತಃ ಪಾತ್ರತ್ರಯಮಾಸಾದ್ಯ, ಪ್ರೇತಪಾತ್ರೇ ಚತುರಃ ಕುಶಾನ್ ನಿಧಾಯ, ಅಮಂತ್ರಕಮ್ ಅಪ ಆಸಿಚ್ಯ ತಿಲಾನ್ ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ, (ಉಪವೀತೀ) ಪೈತೃಕಪಾತ್ರಾಂತರೇಷು ತ್ರಿಕುಶಕೂರ್ಚಾನಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ, ಅಪ ಆಸಿಚ್ಯ,

ಓಂ ಶಂ ನೋ ದೇವೀರಭಿಷ್ಟಯ .... ಸ್ರವಂತು ನಃ ॥ ಶರಾಸಃ ಕುಶರಾಸೋ .... ಸಾಕಂ ನ್ಯಲಿಪ್ಸತ ॥ ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ ....ಶ್ರಿಯಮ್ ॥ ಇತಿ ಗಂಧಮ್ ।

ತಿಲೋಽಸಿ ಸೋಮದೈವತ್ಯೋ ಗೋಸವೇ ದೇವನಿರ್ಮಿತಃ । ಪ್ರತ್ನವದ್ಭಿಃ ಪ್ರತ್ತಃ ಸ್ವಧಯಾ ಪಿತೄನಿಮಾನ್ ಲೋಕಾನ್ ಪ್ರೀಣಯಾಹಿ ನಃ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ ॥ ಇತಿ ತಿಲಾನ್ ।

ಓಮ್ ಆಯನೇ ತೇ ....ಗೃಹಾ ಇಮೇ ॥ ಇತಿ ದೂರ್ವಾಪುಷ್ಪಾಣಿ ।

ಓಂ ಹಿರಣ್ಯರೂಪಃ .... ದದತ್ಯನ್ನಮಸ್ಮೈ ॥ ಇತಿ ಹಿರಣ್ಯಮ್ । ಹಸ್ತೇನಾಚ್ಛಾದ್ಯ–

ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರೇಷು ಸಕೂರ್ಚಜಲಗಂಧದೂರ್ವಾಪುಷ್ಪತಿಲಹಿರಣ್ಯೈಃ ಸ್ವಧಾ ನ ಮಮ । ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಾಣಿ ಸಂಪನ್ನಾನಿ । ಸುಸಂಪನ್ನಾನಿ ॥ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಂ ಜಪಿತ್ವಾ ।

ಪ್ರೇತಾರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸ್ಥಜಲಸಂಯೋಜನಮ್

ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ– (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಅಸ್ಮತ್‌ಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹೈಃ ....ಶರ್ಮಭಿಃ .....ಗೋತ್ರೈಃ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪೈಃ ಸಹ ಸಮಾನೋದಕತ್ವಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ

Scanned by CamScanner

ಪ್ರೇತಾರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸ್ಥೋದಕಂ ಅಸ್ಮತ್‌ಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹಾನಾಂ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸ್ಥೋದಕೈಃ ಸಹ ಸಂಯೋಜಯಿಷ್ಯೇ ॥ ಅಧಿಕಾರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ (ಉಪವೀತೀ)

ಸಕುಶತಿಲಹಿರಣ್ಯಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣತ್ರಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಹಿರಣ್ಯಂ ಭೂಮೌ ನಿಧಾಯ ಮತ್ಸಮರ್ಪಿತಂ ಸಕುಶತಿಲಹಿರಣ್ಯಂ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಮಮ ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸ್ಥೋದಕಂ ತತ್ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾನಾಂ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸ್ಥೋದಕೈಃ ಸಹ ಸಂಯೋಜನಾಧಿಕಾರಸಿದ್ಧಿರಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು ॥ [ಅಸ್ತು ಸಂಯೋಜಯ]

(ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ವಾಮಜಾನು ಭುವಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪ್ರೇತಾರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಂ ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತೇ ಉದ್ಧೃತ್ಯ ತತ್ರಸ್ಥಂ ಕುಶತ್ರಯಂ ಪಿತ್ರಾದಿಪಾತ್ರತ್ರಯೇ ನಿಧಾಯ ವಾಮಹಸ್ತೇನ ಪಿಧಾಯ–

ಓಂ ಯೇ ಸಮಾನಾಃ ಸಮನಸಃ ಪಿತರೋ ಯಮರಾಜ್ಯೇ । ತೇಷಾಂ ಲೋಕಃ ಸ್ವಧಾ ನಮೋ ಯಜ್ಞೋ ಯಜ್ಞೇಷು ಕಲ್ಪತಾಮ್ ॥ ಯೇ ಸಜಾತಾಃ ಸಮನಸೋ ಜೀವಾ ಜೀವೇಷು ಮಾಮಕಾಃ । ತೇಷಾಂ ಶ್ರೀರ್ಮಯಿ ಕಲ್ಪತಾಮಸ್ಮಿಁಲ್ಲೋಕೇ ಶತಂ ಸಮಾಃ ॥ ಸಂ ಗಚ್ಛಧ್ವಂ ಸಂ ವದಧ್ವಂ ಸಂ ವೋ ಮನಾಂಸಿ ಜಾನತಾಮ್ । ದೇವಾ ಭಾಗಂ ಯಥಾ ಪೂರ್ವೇ ಸಂಜಾನಾನಾ ಉಪಾಸತೇ । ಸಮಾನೋ ಮಂತ್ರಃ ಸಮಿತಿಃ ಸಮಾನೀ ಸಮಾನಂ ಮನಃ ಸಹ ಚಿತ್ತಮೇಷಾಮ್ । ಸಮಾನಂ ಮಂತ್ರಮಭಿ ಮಂತ್ರಯೇ ವಃ ಸಮಾನೇನ ವೋ ಹವಿಷಾ ಜುಹೋಮಿ ॥ ಸಮಾನೀ ವ ಆಕೂತಿಃ ಸಮಾನಾ ಹೃದಯಾನಿ ವಃ । ಸಮಾನಮಸ್ತು ವೋ ಮನೋ ಯಥಾ ವಃ ಸುಸಹಾಸತಿ ॥ ಓಂ ಮಧು ವಾತಾ ಋತಾಯತೇ ಮಧು ಕ್ಷರಂತಿ ಸಿಂಧವಃ । ಮಾಧ್ವೀರ್ನಃ ಸಂತ್ವೋಷಧೀಃ ॥

Scanned by CamScanner

ಪಿತಃ ....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ಪ್ರೇತಾರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸ್ಥೋದಕಂ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತಾಮಹೇನ ....ಶರ್ಮಣಾ ....ಗೋತ್ರೇಣ ವಸುರೂಪೇಣ ಸಹ ಸಂಯೋಜಯಿಷ್ಯೇ । ಸಾಯುಜ್ಯಂ ಗಚ್ಛ ॥ ಇತಿ ಪಿತೃಪ್ರೇತಪಾತ್ರಸ್ಥಂ ಕಿಂಚಿದುದಕಂ ತತ್ಪಿತ್ರರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸ್ಥೋದಕೇ ಸಂಯೋಜಯೇತ್ । ಪುನಃ–

ಓಂ ಯೇ ಸಮಾನಾಃ .... ಯಥಾ ವಃ ಸುಸಹಾಸತಿ ॥ ಓಂ ಮಧು ನಕ್ತಮುತೋಷಸೋ ಮಧುಮತ್ಪಾರ್ಥಿವಂ ರಜಃ । ಮಧು ದ್ಯೌರಸ್ತು ನಃ ಪಿತಾ ॥

ಪಿತಃ ....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ಪ್ರೇತಾರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸ್ಥೋದಕಂ ಅಸ್ಮತ್ಪ್ರಪಿತಾಮಹೇನ ......ಶರ್ಮಣಾ ....ಗೋತ್ರೇಣ ರುದ್ರರೂಪೇಣ ಸಹ ಸಂಯೋಜಯಿಷ್ಯೇ । ಸಾಯುಜ್ಯಂ ಗಚ್ಛ ॥ ಇತಿ ಪ್ರೇತಪಾತ್ರಸ್ಥಜಲಂ ತತ್ಪಿತಾಮಹಾರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸ್ಥೋದಕೇ ಸಂಯೋಜಯೇತ್ । ಪುನಃ–

ಓಂ ಯೇ ಸಮಾನಾಃ .... ಯಥಾ ವಃ ಸುಸಹಾಸತಿ ॥ ಓಂ ಮಧುಮಾನ್ನೋ ವನಸ್ಪತಿರ್ಮಧುಮಾಁ ಅಸ್ತು ಸೂರ್ಯಃ । ಮಾಧ್ವೀರ್ಗಾವೋ ಭವಂತು ನಃ ॥

ಪಿತಃ ....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ಪ್ರೇತಾರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸ್ಥೋದಕಂ ಅಸ್ಮತ್ವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹೇನ ....ಶರ್ಮಣಾ ....ಗೋತ್ರೇಣ ಆದಿತ್ಯರೂಪೇಣ ಸಹ ಸಂಯೋಜಯಿಷ್ಯೇ । ಸಾಯುಜ್ಯಂ ಗಚ್ಛ ॥ ಇತಿ ಕಿಂಚಿದುದಕಂ ಪ್ರೇತಪಾತ್ರಸ್ಥಂ ತತ್ಪ್ರಪಿತಾಮಹಾರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸ್ಥೋದಕೇ ಸಂಯೋಜ್ಯ ತತಃ ಪ್ರೇತಪಾತ್ರಸ್ಥಜಲಂ ತತ್ರಸ್ಥೇನ ಏಕದರ್ಭೇಣ ಸಹ ನಿಃಶೇಷಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪ್ರೇತಾರ್ಥಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಮೀಪಮಾಗತ್ಯ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತಃ ......ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ಪ್ರೇತ ಇದಂ ತೇ ಅರ್ಘ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಚತುರ್ಥಂ ದರ್ಭಂ ವಿಪ್ರಹಸ್ತೇ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಅರ್ಘ್ಯಂ ಪಾತ್ರೇಣೈವ ದತ್ವಾ ಪ್ರೇತಪಾತ್ರಂ ಭೂಮೌ ನಿಧಾಯ ಸ್ವವಾಮಪಾದಾಂಗುಷ್ಠೇನ ಅದೃಷ್ಟ್ವೈವ ಹರಿಸ್ಮರಣಪೂರ್ವಕಂ ತತ್ ಛಿತ್ವಾ ಪೃಷ್ಠತಃ ಕ್ಷಿಪೇತ್ । ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖ ಉಪವಿಶ್ಯ ಉಪವೀತೀ ಪವಿತ್ರದ್ವಯಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ದ್ವಿರಾಚಮ್ಯ ಚಕ್ಷುಃ ಪಾಣಿಪಾದೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ ಪೂರ್ವವತ್ ನೂತನಪವಿತ್ರದ್ವಯಂ ಧಾರಯೇತ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಪಿತ್ರಾದ್ಯರ್ಘ್ಯಮ್

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ಮೃತಾಹಾದ್ದ್ವಾದಶೇಽಹನಿ ಕರ್ತವ್ಯಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಿತಃ ....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ವಸುರೂಪ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಇದಂ ತೇ ಅರ್ಘ್ಯಮ್ ॥ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಿತಾಮಹ ....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ರುದ್ರರೂಪ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಸಂಕರ್ಷಣ ಇದಂ ತೇ ಅರ್ಘ್ಯಮ್ ॥ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರಪಿತಾಮಹ ....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ಆದಿತ್ಯರೂಪ ತದಂತರ್ಯಾಮಿವಾಸುದೇವ ಇದಂ ತೇ ಅರ್ಘ್ಯಮ್ ॥ ಇತಿ ಬರ್ಹಿಷಿ ತತ್ತತ್ಸ್ಥಾನೇ ಅರ್ಘ್ಯಂ (ಸವ್ಯೇನ) ದತ್ತ್ವಾ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರತ್ರಯಸ್ಯ ಜಲಂ ಕಿಂಚಿತ್ಕಿಂಚಿದುದ್ಧರಣ್ಯಾ ಉದ್ಧೃತ್ಯ ತತ್ರಸ್ಥಕೂರ್ಚಾನಿ ಚ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಥಾನೇ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತೇ–

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ಮೃತಾಹಾದ್ದ್ವಾದಶೇಽಹನಿ ಕರ್ತವ್ಯಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ ....ಶರ್ಮಾಣಃ ....ಗೋತ್ರಾಃ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾಃ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾಃ ಇದಂ ವೋಽರ್ಘ್ಯಮ್ ಇದಂ ವೋಽರ್ಘ್ಯಮ್ ಇದಂ ವೋಽರ್ಘ್ಯಮ್ ॥ ಇತ್ಯರ್ಘ್ಯಂ ದತ್ತ್ವಾ (ಅಪಸವ್ಯೇನ) "ಯಾ ದಿವ್ಯಾ ಆಪಃ ಪೃಥಿವೀ .... ಶಂ ಸ್ಯೋನಾ ಭವಂತು । ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ ಸ್ವಧಾ ಅರ್ಘ್ಯಮ್ । [ಅಸ್ತ್ವರ್ಘ್ಯಮ್ ॥] ತತಃ ಅವರೋಹಣಕ್ರಮೇಣ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಯೋರ್ಜಲಂ ಪ್ರಥಮಪಾತ್ರೇ ಸಂಯೋಜ್ಯ ಪಾತ್ರಂ ಪಾತ್ರಾಂತರೇಣ ಪಿಧಾಯ ತಿಲಪುಷ್ಪಾಣಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ **ಶುಂಧಂತಾಂ ಯೇ ಲೋಕಾಃ ಪಿತೃಸದನಸ್ಥಾನಮಸಿ** । **ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮಾವಸಾನಪರ್ಯಂತಂ ಪಿತರಃ ಕಮಂಡಲುತೀರ್ಥೇ ಸನ್ನಿಹಿತಾಃ ಸಂತು** ॥

ಪೈತೃಕಾರಾಧನಮ್

ಪವಿತ್ರಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರೇತಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ **'ಗಂಧ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್'** ಇತಿ ಗಂಧಂ ದತ್ತ್ವಾ ಪವಿತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ **ತಿಲಾಃ ಉಪತಿಷ್ಠಂತಾಮ್ । ಪುಷ್ಪಾಣ್ಯುಪತಿಷ್ಠಂತಾಮ್ । ಸರ್ವೋಪಚಾರಾ ಉಪತಿಷ್ಠಂತಾಮ್ ॥** ವಾಮಭಾಗೇ ತ್ರಿಕೋಣಾಕಾರಮಂಡಲಂ ಕೃತ್ವಾ **ಉಪೇಂದ್ರಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ ಪಾದಪದ್ಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ॥** ಮಂಡಲೇ ತಿಲೋದಕಂ ದತ್ತ್ವಾ ಧೂಪದೀಪೌ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯ, **ಅಂಜನಾರ್ಥೇ ಕ್ರಮುಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಆಚ್ಛಾದನಾರ್ಥೇ ವಸ್ತ್ರಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪವಿತ್ರಾರ್ಥಃ ಅಯಂ ಕುಶಃ । ಆಚಮನೀಯಾರ್ಥೇ ಜಲಪಾತ್ರಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನಾರ್ಥೇ**

Scanned by CamScanner

ತಾಮ್ರಮಯಕುಂಭ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಏವಂ ಧೂಪದೀಪಾಂಜನಾಚ್ಛಾದನಾದಿಶುದ್ಧಜಲಸಮಸ್ತೋಪಚಾರಾಃ ತಿಲೋದಕೇನೈವ ಉಪತಿಷ್ಠಂತಾಮ್ ॥
ತತಃ ಪವಿತ್ರಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ (ಉಪವೀತೀ) ಪಾರ್ವಣಪಿತೃಸ್ಥಾನೇ–

ಓಂ ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ .... ಹ್ವಯೇ ಶ್ರಿಯಮ್ ॥

ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಿತೃ ....ವಾಸುದೇವಾಃ, ಅಲಂಕಾರಾರ್ಥೇ ಯಥಾಭಾಗಶಃ ಅಮೀ ವೋ ಗಂಧಾಃ । [ಸುಗಂಧಾಃ]

ಪವಿತ್ರಂ ಧಾರಯನ್ ಮಧ್ಯೇಮಧ್ಯೇ ಜಲಂ ದತ್ವಾ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)

ಓಮ್ ಅರ್ಚತ ಪ್ರಾರ್ಚತ .... ಧೃಷ್ಣ್ವರ್ಚತ ॥

ತಿಲೋಽಸಿ .... ಪ್ರೀಣಯಾಹಿ ನಃ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ । ಅಲಂಕಾರಾರ್ಥೇ ಇಮೇ ವಸ್ತಿಲಾಃ । [ಸುತಿಲಾಃ]

ಓಮ್ ಆಯನೇ ತೇ ಪರಾಯಣೇ .... ಗೃಹಾ ಇಮೇ ॥

ಮಾಲ್ಯಾರ್ಥೇ ಇಮಾನಿ ವೋ ದೂರ್ವಾಂಕುರಭೃಂಗರಾಜಕುಶತುಲಸೀಶ್ವೇತಪತ್ರಪುಷ್ಪಾಣಿ ಮಾಲ್ಯಾನಿ ॥ [ಸುಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸುಮಾಲ್ಯಾನಿ ।]

ಪಾದಾರಾಧನಮ್

ವಾಮಭಾಗೇ ವರ್ತುಲಾಕಾರಮಂಡಲಂ ಕೃತ್ವಾ ತದುಪರಿ ತಿಲಪುಷ್ಪಾಣಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ–

ಉಪೇಂದ್ರಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ । ಪಾದಪದ್ಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ॥ ಆಧಿವ್ಯಾಧಿಹರಂ .... ವಿಪ್ರಶ್ರೀಪಾದಪಂಕಜಮ್ । ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾನಾಂ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾಣಾಂ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾನಾಂ ಮೂರ್ಧಾದಿ

Scanned by CamScanner

ಪಾದಪರ್ಯಂತಂ ಸರ್ವಾಲಂಕಾರೋಽಸ್ತು [ಅಸ್ತು ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಃ] ॥ ವನಸ್ಪತಿರಸೋತ್ಪನ್ನೋ .... ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಮ್ । ಆಘ್ರಾಣಾರ್ಥೇ ಅಯಂ ವೋ ಧೂಪಃ । [ಸುಧೂಪಃ] ॥ ಜ್ಯೋತಿಃ ಶುಕ್ಲಶ್ಚ .... ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಮ್ । ಆದರ್ಶನಾರ್ಥೇ ಅಯಂ ವೋ ದೀಪಃ । [ಸುದೀಪಃ] ॥ ಧೂಪದೀಪ ಇದಮಂಜನಮ್ । [ಅಸ್ತ್ವಂಜನಮ್] ॥ ಅಂಜನಾರ್ಥೇ ಕ್ರಮುಕಮ್ । ತಿಲೋದಕಂ ದತ್ತ್ವಾ–

ಆಚ್ಛಾದನಾರ್ಥೇ ವಸ್ತ್ರಮಿದಮಾಚ್ಛಾದನಮ್ । ಧಾರಣಾರ್ಥೇ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಮ್ । ಆಚಮನೀಯಾರ್ಥೇ ಜಲಪಾತ್ರಮ್ । ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಳನಾರ್ಥೇ ತಾಮ್ರಮಯಕುಂಭಃ । ಧೂಪದೀಪಾಂಜನಾಚ್ಛಾದನಾದಿಶುದ್ಧಜಲಸಮಸ್ತೋಪಚಾರಾನ್ ತಿಲೋದಕೇನೈವ ಸಂಕಲ್ಪಯಾಮಿ । [ಸಂಕಲ್ಪಿತಾಃ ಸಂತು] (ಉಪವೀತೀ)

ದೇವತಾಭ್ಯಃ ಪಿತೃಭ್ಯಶ್ಚ ಮಹಾಯೋಗಿಭ್ಯ ಏವ ಚ ।
ನಮಃ ಸ್ವಧಾಯೈ ಸ್ವಾಹಾಯೈ ನಿತ್ಯಮೇವ ನಮೋನಮಃ ॥ ೧ ॥

ಸಪ್ತವ್ಯಾಧಾ ದಶಾರ್ಣೇಷು ಮೃಗಾಃ ಕಾಲಂಜರೇ ಗಿರೌ ।
ಚಕ್ರವಾಕಾಃ ಶರದ್ವೀಪೇ ಹಂಸಾಃ ಸರಸಿ ಮಾನಸೇ ॥ ೨ ॥

ತೇಽಪಿ ಜಾತಾಃ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವೇದಪಾರಗಾಃ ।
ಪ್ರಸ್ಥಿತಾ ದೀರ್ಘಮಧ್ವಾನಂ ಯೂಯಂ ತೇಭ್ಯೋಽವಸೀದಥ ॥ ೩ ॥

ಅಮೂರ್ತಾನಾಂ ಸಮೂರ್ತಾನಾಂ ಪಿತೄಣಾಂ ದೀಪ್ತತೇಜಸಾಮ್ ।
ನಮಸ್ಯಾಮಿ ಸದಾ ತೇಷಾಂ ಧ್ಯಾಯಿನಾಂ ಯೋಗಚಕ್ಷುಷಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚ ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಪಂಚಭಿರೇವ ಚ ।
ಹೂಯತೇ ಚ ಪುನರ್ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಸ ಮೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಸೀದತು ॥ ೫ ॥

Scanned by CamScanner

ಮಂತ್ರಹೀನಂ ಕ್ರಿಯಾಹೀನಂ ಭಕ್ತಿಹೀನಂ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಾಃ ।
ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಸಂಪೂರ್ಣತಾಂ ಯಾತು ಪ್ರಸಾದಾದ್ಭವತಾಂ ಮಮ ॥ ೬ ॥

(ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾನಾಂ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾಣಾಂ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾನುದ್ದಿಶ್ಯ ಭವತ್ಸು ಮಯಾ ಕೃತಮಾರಾಧನಂ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು ॥ [ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯಮಸ್ತು] ಸಕಲಾರಾಧನೈಃ ಸ್ವರ್ಚಿತಮ್ । [ಅಸ್ತು] । ಅಷ್ಟಾರ್ಘ್ಯಂ ಸಂಪೂರ್ಯತಾಮ್ ॥ [ಸಂಪೂರ್ಣಮಸ್ತು]

ಮಂಡಲಾದ್ಯರ್ಚನಮ್

ಯುಷ್ಮದನುಜ್ಞಯಾ ಮಂಡಲಾರಾಧನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ (ಉಪವೀತೀ) ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ತೀರ್ಥಂ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಾದಿಕಂ ಚ ದತ್ತ್ವಾ ವಿಶ್ವೇದೇವಪುರತಃ ಚತುರಸ್ರಮಂಡಲಂ, ಪ್ರೇತಪುರತಃ ತ್ರಿಕೋಣಾಕಾರಮಂಡಲಂ, ಪಿತೃಪುರತಃ ವರ್ತುಲಾಕಾರಮಂಡಲಂ ಯಜಮಾನೇನೈವ ಕಾರ್ಯಮ್ । ತದುಪರಿ ಭೋಜನಪತ್ರಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಅಭಿಘಾರ್ಯ ಅನ್ನಾದಿ ಪರಿವೇಷಯೇತ್ ।

ಪಾಣಿಹೋಮಃ

ಪುನಃ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ– ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ತದಂಗತಯಾ ವಿಪ್ರಪಾಣೌ ಅಗ್ನೌಕರಣಹೋಮಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಪ್ರೇತಬ್ರಾಹ್ಮಣದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತೇ (ಪುರತಃ ತ್ರಿಕೋಣಮಂಡಲೇ ವಾ) ದರ್ಭದ್ವಯಂ ನಿಧಾಯ–

ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರಜ್ವಲಿತಂ ವಂದೇ ಜಾತವೇದಂ ಹುತಾಶನಮ್ ।
ಸುವರ್ಣವರ್ಣಮನಲಂ ಸಮಿದ್ಧಂ ವಿಶ್ವತೋಮುಖಮ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಶ್ರೀಯಜ್ಞಪುರುಷಾಯ ನಮಃ ॥ ಇತ್ಯಕ್ಷತಾನ್ ಕ್ಷಿಪೇತ್ । ಔದುಂಬರಪತ್ರಸ್ಥಘೃತೇನ ವ್ಯಾಹೃತಿಭಿಃ ಹುತ್ವಾ, ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ । ಏಕಂ ಪಿಂಡಂ ಔದುಂಬರಪತ್ರೇಣ ಗೃಹೀತ್ವಾ– ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ಯಮಾಯ ಚ ಸ್ವಾಹಾ । ಪ್ರೇತಾಯ ಯಮಾಯ ಚ ಇದಂ ನ ಮಮ । ತತಃ (ಸವ್ಯೇನ) ವ್ಯಾಹೃತೀರ್ಹುತ್ವಾ ಉಪಸ್ಥಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ತತಃ ವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹಸ್ಥಾನೀಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಸ್ತೇ (ಪುರತಃ ವರ್ತುಲಾಕಾರಮಂಡಲೇ ವಾ) ದರ್ಭದ್ವಯಂ ನಿಧಾಯ–

ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರಜ್ವಲಿತಂ ವಂದೇ .... ವಿಶ್ವತೋ ಮುಖಮ್ । ಶ್ರೀಯಜ್ಞಪುರುಷಾಯ ನಮಃ ॥ ವ್ಯಾಹೃತಿಭಿಃ ಹುತ್ವಾ, ಅಣುಪಿಂಡಚತುಷ್ಟಯಂ ಕೃತ್ವಾ, ಅಭಿಘಾರ್ಯ, ಪಿಂಡದ್ವಯಂ ಔದುಂಬರಪತ್ರೇಣ ಗೃಹೀತ್ವಾ–

ಸೋಮಾಯ ಪಿತೃಮತೇ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ ಸ್ವಾ॥ಹಾ ॥ (ಅಪಸವ್ಯೇನ) ಹುತ್ವಾ (ಸವ್ಯೇನ) ಸ್ಪೃಶನ್,

ಸೋಮಾಯ ಪಿತೃಮತೇ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಇತಿ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಪುನಃ ವ್ಯಾಹೃತಿಭಿಃ ಹುನೇತ್ । (ಅಪಸವ್ಯೇನ) ಪಿಂಡದ್ವಯಂ ಉದ್ಧೃತ್ಯ–

ಅಗ್ನಯೇ ಕವ್ಯವಾಹನಾಯ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ ಸ್ವಾ॥ಹಾ । (ಸವ್ಯೇನ)

ಕವ್ಯವಾಹನಾಯ ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ತತಃ ವ್ಯಾಹೃತಿಭಿರ್ಹುನೇತ್ ।

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರದ್ಧಾಂ .... ಕವ್ಯವಾಹನ । ಇತಿ ಉಪಸ್ಥಾನಮ್ ।

ಅನೇನ ಅಗ್ನೌಕರಣಹೋಮೇನ ಪ್ರೇತಪಿತ್ರಾದ್ಯಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಾತ್ಮಕಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಜನಾರ್ದನವಾಸುದೇವಃ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೋಜನಾದಿವಿಧಿಃ

ವಿಶ್ವೇದೇವಸ್ಥಾನೇ ವಿಸ್ತೃತಾಂಜಲಿನಾ–

ಪೃಥಿವೀ ತೇ ಪಾತ್ರಮ್ । ದ್ಯೌರಪಿಧಾನಮ್ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ಮುಖೇಽಮೃತೇಽಮೃತಂ ಜುಹೋಮಿ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ತ್ವಾ ವಿದ್ಯಾವತಾಂ

Scanned by CamScanner

ಪ್ರಾಣಾಪಾನಯೋರ್ಜುಹೋಮಿ । ಅಕ್ಷಿತಮಸಿ ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧ ಮಾಮೈಷಾಂ ಕ್ಷೇಷ್ಠಾಃ । ಅತ್ರಾಮುಷ್ಮಿನ್ ಲೋಕೇ ॥ ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ । ಸತ್ಯಂ ತ್ವರ್ತೇನ ಪರಿಷಿಂಚಾಮಿ ॥

ಅತೋ ದೇವಾ ಮೇಧಾತಿಥಿರ್ವಿಷ್ಣುರ್ಗಾಯತ್ರೀ । ಅನ್ನಾಭಿಮಂತ್ರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಅತೋ ದೇವಾ .... ಸಪ್ತ ಧಾಮಭಿಃ ॥

ವಿಷ್ಣೋ ಹವ್ಯಂ ರಕ್ಷಸ್ವ । ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧಾಯ ಇದಮನ್ನಮಮೃತರೂಪಂ ಸ್ವಾಹಾ ಹವ್ಯಂ ನ ಮಮ ನ ಮಮ । ಗಯಾಯಾಂ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪಾದಾದಿಸಮಸ್ತಪಾದೇಷು ಆತೃಪ್ತೇರ್ದತ್ತಂ ದಾಸ್ಯಮಾನಂ ಚ ಸ್ವಾಹಾ । ಶ್ರೀಗಯಾಗದಾಧರಃ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ । [ಸುಪ್ರೀಯತಾಂ ಗಯಾಗದಾಧರಃ] ॥

ಓಂ ಯೇ ದೇವಾಸೋ ದಿವ್ಯೇಕಾದಶ ಸ್ಥ ಪೃಥಿವ್ಯಾಮಧ್ಯೇಕಾದಶ ಸ್ಥ । ಅಪ್ಸುಕ್ಷಿತೋ ಮಹಿನೈಕಾದಶ ಸ್ಥ ತೇ ದೇವಾಸೋ ಯಜ್ಞಮಿಮಂ ಜುಷಧ್ವಮ್ ॥ ವಿಶ್ವೇದೇವಾ ಇದಮನ್ನಂ ಯಥಾಸುಖಂ ಜುಷಧ್ವಮ್ ॥ [ಜುಷಾಮಹೈ] ॥

ಇತ್ಯಕ್ಷತಾನ್ ಕ್ಷಿಪನ್ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ–

(ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಪ್ರೇತಪುರತಃ ಪೃಥಿವೀ ತೇ ಪಾತ್ರಂ ತಿಲಮಸಿ ಮಾಂ ಪ್ರೇತಾಯ ಕ್ಷೇಷ್ಠಾಃ ಅತ್ರಾಮುಷ್ಮಿನ್ ಲೋಕೇ । ಪ್ರೇತಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಸ್ತಸ್ಥಜಲಪಾತ್ರೋದಕೇನ ಯಜಮಾನಃ ಪತ್ರಸ್ಥಮನ್ನಂ ವ್ಯಾಹೃತ್ಯಾ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ, ತೇನ ಉದಕೇನ ಪ್ರೇತಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಸ್ತೇನೈವ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣತಯಾ ಪರಿಷೇಚಯಿತ್ವಾ ತುಲಸೀದಲಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ವಿಷ್ಣೋ ಕವ್ಯಂ ರಕ್ಷಸ್ವ । ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪಿತ್ರೇ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾನಿವಾರಣಾರ್ಥಮ್ ಇದಂ ಸೋಪಸ್ಕರಾನ್ನಮ್ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ । ಪ್ರೇತ ಯಥಾಸುಖಂ ಜುಷಸ್ವ ॥

Scanned by CamScanner

ತತಃ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಿತ್ರಾದಿಬ್ರಾಹ್ಮಣಪುರತಃ ವ್ಯತ್ಯಸ್ತಪಾಣಿನಾ ಪೃಥಿವೀ ತೇ ಪಾತ್ರಮ್ । ದ್ಯೌರಪಿಧಾನಮ್ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ಮುಖೇ ಅಮೃತೇಽಮೃತಂ ಜುಹೋಮಿ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ತ್ವಾ ವಿದ್ಯಾವತಾಂ ಪ್ರಾಣಾಪಾನಯೋರ್ಜುಹೋಮಿ । ಅಕ್ಷಿತಮಸಿ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾನಾಂ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾಣಾಂ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾನಾಂ ಮಾಕ್ಷೇಷ್ಠಾಃ । ಅತ್ರಾಮುಷ್ಮಿನ್ ಲೋಕೇ ॥ ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ । ಸತ್ಯಂತ್ವರ್ತೇನ ಪರಿಷಿಂಚಾಮಿ ॥ ಇತ್ಯಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಪರಿಷಿಚ್ಯ–

ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರ್ಮೇಧಾತಿಥಿರ್ವಿಷ್ಣುರ್ಗಾಯತ್ರೀ । ಅನ್ನಾಭಿಮಂತ್ರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿ ಚಕ್ರಮೇ .... ಪಾಂಸುರೇ ॥

ವಿಷ್ಣೋ ಕವ್ಯಂ ರಕ್ಷಸ್ವ ॥ ಪಿತುಃ ನೈಮಿತ್ತಿಕಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹೇಭ್ಯಃ ....ಶರ್ಮಭ್ಯಃ ....ಗೋತ್ರೇಭ್ಯಃ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪೇಭ್ಯಃ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವೇಭ್ಯಃ ಇದಮಮೃತರೂಪಮನ್ನಂ ಸ್ವಧಾ ಕವ್ಯಂ ನ ಮಮ ನ ಮಮ । ಗಯಾಯಾಂ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪಾದಾದಿಸಮಸ್ತಪಾದೇಷು ಆತೃಪ್ತೇರ್ದತ್ತಂ ದಾಸ್ಯಮಾನಂ ಚ ಸ್ವಧಾ । ಗಯಾಗದಾಧರಃ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ । [ಸುಪ್ರೀಯತಾಂ ಗಯಾಗದಾಧರಃ] ॥

ಓಂ ಯೇ ಚೇಹ ಪಿತರೋ ಯೇ ಚ ನೇಹ ಯಾꣳಶ್ಚ ವಿದ್ಮ ಯಾꣳ ಉ ಚ ನ ಪ್ರವಿದ್ಮ । ತ್ವಂ ವೇತ್ಥ ಯತಿ ತೇ ಜಾತವೇದಃ ಸ್ವಧಾಭಿರ್ಯಜ್ಞಂ ಸುಕೃತಂ ಜುಷಸ್ವ ॥

ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾಃ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾಃ ಇದಮನ್ನಂ ಯಥಾಸುಖಂ ಜುಷಧ್ವಮ್ ॥ [ಜುಷಾಮಹೈ] ॥

(ಉಪವೀತೀ) ಬ್ರಹ್ಮಾ ಋಷಿಃ । ದೈವೀ ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಃ । ಸವಿತಾ ದೇವತಾ । ಅನ್ನಾಭಿಮಂತ್ರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

Scanned by CamScanner

ಓಂ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ । ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ॥

ಇತಿ ತೀರ್ಥಮನ್ನೋಪರಿ ದತ್ತ್ವಾ –

ಸುರಭಿರ್ವೈಷ್ಣವೀ ಮಾತಾ ನಿತ್ಯಂ ವಿಷ್ಣುಪದೇ ಸ್ಥಿತಾ ।
ಗೋಗ್ರಾಸಸ್ತು ಮಯಾ ದತ್ತಃ ಸುರಭಿಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಮ್ ॥
ಗವಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಃ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥ ಇತಿ ಗೋಗ್ರಾಸಂ ದದ್ಯಾತ್ ।

ಏಕೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹದ್ಭೂತಂ ಪೃಥಗ್ ಭೂತಾನ್ಯನೇಕಶಃ ।
ತ್ರೀನ್ ಲೋಕಾನ್ ವ್ಯಾಪ್ಯ ಭೂತಾತ್ಮಾ ಭುಂಕ್ತೇ ವಿಶ್ವಭುಗವ್ಯಯಃ ॥

ಅನೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಮಾರಾಧನೇನ ಪೈತೃಕವರ್ಗಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾತ್ಮಕಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಜನಾರ್ದನಃ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥
ತತಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಪ್ರಾದಕ್ಷಿಣ್ಯೇನ ಪರಿಷಿಂಚೇಯುಃ ॥ ಕರ್ತಾ ಹಸ್ತೋದಕಂ ತೀರ್ಥಂ ದತ್ತ್ವಾ ತಿಷ್ಠನ್ ಜಲಪಾತ್ರಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ।

ಮಾಯಾವೀ ಪರಮಾನಂದಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ವೈಕುಂಠಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಸ್ವಾಮಿ ಪುಷ್ಕರಿಣೀತೀರೇ ರಮಯಾ ಸಹ ಮೋದತೇ ॥

ಕಲ್ಯಾಣಾದ್ಭುತಗಾತ್ರಾಯ ಕಾಮಿತಾರ್ಥಪ್ರದಾಯಿನೇ ।
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟನಾಥಾಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥

"ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು – ಸುಭೋಜ್ಯಮಸ್ತು" ಇತಿ ವದೇತ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಆಪೋಶನಮ್

ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಪುರುಷ ಹರಿತಪಿಂಗಲಲೋಹಿತಾಕ್ಷೋಽಗ್ನಿವರ್ಣೋ ಅಜಪುರುಷೋಽಮೃತ ಋಷಿಃ । ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಃ । ಸತ್ಯೋ ದೇವತಾ । ಅಮೃತೋಪಸ್ತರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಅಮೃತೋಪಸ್ತರಣಮಸಿ ಜುಹೋಮಿ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಓಂ ಶ್ರದ್ಧಾಯಾಂ ಪ್ರಾಣೇ ನಿವಿಷ್ಟೋಽಮೃತಂ ಜುಹೋಮಿ । ಶಿವೋ ಮಾ ವಿಶಾಪ್ರದಾಹಾಯ । ಪ್ರಾಣಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಓಂ ಶ್ರದ್ಧಾಯಾಮಪಾನೇ ನಿವಿಷ್ಟೋಽಮೃತಂ ಜುಹೋಮಿ । ಶಿವೋ ಮಾ ವಿಶಾಪ್ರದಾಹಾಯ । ಅಪಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಓಂ ಶ್ರದ್ಧಾಯಾಂ ವ್ಯಾನೇ ನಿವಿಷ್ಟೋಽಮೃತಂ ಜುಹೋಮಿ । ಶಿವೋ ಮಾ ವಿಶಾಪ್ರದಾಹಾಯ । ವ್ಯಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಓಂ ಶ್ರದ್ಧಾಯಾಮುದಾನೇ ನಿವಿಷ್ಟೋಽಮೃತಂ ಜುಹೋಮಿ । ಶಿವೋ ಮಾ ವಿಶಾಪ್ರದಾಹಾಯ । ಉದಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಓಂ ಶ್ರದ್ಧಾಯಾ೦ ಸಮಾನೇ ನಿವಿಷ್ಟೋಽಮೃತಂ ಜುಹೋಮಿ । ಶಿವೋ ಮಾ ವಿಶಾಪ್ರದಾಹಾಯ । ಸಮಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಓಂ ಶ್ರದ್ಧಾಯಾಂ ಪ್ರಾಣೇ ನಿವಿಶ್ಯಾಮೃತ೦ ಹುತಮ್ । ಪ್ರಾಣಮನ್ನೇನಾಪ್ಯಾಯಸ್ವ ॥ ಓಂ ಶ್ರದ್ಧಾಯಾಮಪಾನೇ ನಿವಿಶ್ಯಾಮೃತ೦ ಹುತಮ್ । ಅಪಾನಮನ್ನೇನಾಪ್ಯಾಯಸ್ವ ॥ ಓಂ ಶ್ರದ್ಧಾಯಾಂ ವ್ಯಾನೇ ನಿವಿಶ್ಯಾಮೃತ೦ ಹುತಮ್ । ವ್ಯಾನಮನ್ನೇನಾಪ್ಯಾಯಸ್ವ ॥ ಓಂ ಶ್ರದ್ಧಾಯಾಮುದಾನೇ ನಿವಿಶ್ಯಾಮೃತ೦ ಹುತಮ್ । ಉದಾನಮನ್ನೇನಾಪ್ಯಾಯಸ್ವ ॥ ಓಂ ಶ್ರದ್ಧಾಯಾ೦ ಸಮಾನೇ ನಿವಿಶ್ಯಾಮೃತ೦ ಹುತಮ್ । ಸಮಾನಮನ್ನೇನಾಪ್ಯಾಯಸ್ವ ॥ ಓಂ ಶ್ರದ್ಧಾಯಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಮ ಆತ್ಮಾಽಮೃತತ್ವಾಯ । ಆತ್ಮನೇ ಸ್ವಾಹಾ (ಪರಮಾತ್ಮನ ಇದಂ ನ ಮಮ) ॥

Scanned by CamScanner

ಓಂ ಮಧು ವಾತಾ .... ಭವಂತು ನಃ ॥ ಇತಿ ಪಠಿತ್ವಾ–

ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧ ಶನೈಶ್ಶನೈರ್ಭುಜ್ಯತಾಮ್ ॥

(ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮನ್ ಶನೈಶ್ಶನೈರ್ಭುಜ್ಯತಾಮ್ ॥ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾಃ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾಃ ಶನೈಶ್ಶನೈರ್ಭುಜ್ಯತಾಮ್ ॥

ಅಪೇಕ್ಷಿತಂ ಯಾಚಿತವ್ಯಂ ಶ್ರಾದ್ಧಾರ್ಥಮುಪಕಲ್ಪಿತಮ್ ।
ಉಪವಿಶ್ಯ ಸುಖೇನೈವ ಭೋಕ್ತವ್ಯಂ ಸ್ವಸ್ಥಮಾನಸೈಃ ॥

ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇತ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೋಜನಕಾಲೇ ದಾನಾದಿಕಂ ಕಾರ್ಯಮ್ ॥ (ಉಪವೀತೀ)

ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ – ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಜನ್ಮಪ್ರಭೃತಿ ಮರಣಪರ್ಯಂತಂ ಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನಕೃತಸಕಲಪಾಪಪರಿಹಾರ–ಪೂರ್ವಕಮ್ ಅಂಧತ್ವ–ಮೂಕತ್ವ–ಬಧಿರತ್ವ–ಪೈಶಾಚತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಂ, ಪಿತುಃ ಭೂಲೋಕಾತ್ ಪಿತೃಲೋಕಗಮನಕಾಲೇ ಸುಖೇನ ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗೇ ಸ್ಥಿತವೈತರಣೀನದ್ಯುತ್ತಾರಣಾರ್ಥಮ್ ಇಕ್ಷುಮಯನಾವಂ ಸುವರ್ಣಮಯಪ್ರೇತಘಟಂ ಗಾಂ ಚ, ಆಚಾರ್ಯಮುಖೇನ ಕಾರಿತಪವಮಾನ–ಹೋಮಾದಿಕರ್ಮಣಃ ಸಂಪೂರ್ಣಫಲಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ವಿಹಿತಂ ದಾನಾದಿಕಂ ಚ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ವೈತರಣೀನೌಕಾದಾನಂ ಪ್ರೇತಘಟದಾನಂ ಚ

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗೋದಾನಂ ಚೇತ್ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಮ್ ಆಹೂಯ ಕರ್ಮಾಂತೇ ದಾಸ್ಯೇ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಗೋಪ್ರತ್ಯಾಮ್ನಾಯಫಲದಾನಂ ಚೇತ್ ದದ್ಯಾತ್ । ವೈತರಣೀನೌಕಾದಾನಂ ದದ್ಯಾತ್ ।

ಸಂಸಾರಾರ್ಣವಮಗ್ನಂ ಮಾಂ ಶೋಕತಾಪಾದಿದುಃಖಿತಮ್ ।
ಧರ್ಮಪ್ಲವವಿಹೀನಂ ಚ ತಾರಯಸ್ವ ಜನಾರ್ದನ ॥

Scanned by CamScanner

यमद्वारे पथे घोरे घोरा वैतरणी नदी ।

तस्या उत्तारणार्थाय नौकादानं ददाम्यहम् ॥

सताम्बूलं सदक्षिणाकं नौकादानम् अस्मत्पितुः पितृलोकगमनकाले वैतरणीनद्युत्तारणं कामयमानः सम्प्रददे, दत्तं न मम न मम ॥

(प्राचीनावीती) अस्मत्पितुः ....शर्मणः ....गोत्रस्य प्रेतस्य प्रेतत्वनिवृत्त्या उत्तमलोकप्राप्त्यर्थं प्रेतघटदानं करिष्ये ॥

(सव्येन) स्वर्णमयघटं (राजतं वा) क्षीराज्यपूरितं कृत्वा घटे विष्णुं–ब्रह्माणं–रुद्रम् आवाह्य पूर्वादिक्रमेण इन्द्रादिलोकपालांश्च आवाह्य अभ्यर्च्य श्रोत्रियं सम्पूज्य–

घृतक्षीरसमायुक्तो देवत्रयमयो यतः ।

प्रीयतां धर्मराजस्तु दानेनानेन पुण्यदः ॥

इमं प्रेतघटं दास्ये प्रेतत्वविनिवृत्तये ।

प्रीत्या गृहाण भो विप्र पिता यातु परां गतिम् ॥

सताम्बूलं सदक्षिणाकम् इमं प्रेतघटं तुभ्यमहं सम्प्रददे, दत्तं न मम न मम ॥

ततः होमाङ्गानि इतरदानानि दद्यात् । कृष्णार्पणं च कुर्यात् ॥

ओम् उपास्मै गायता नरः पवमानायेन्दवे । अभि देवाँ इयक्षते ॥ अभि ते मधुना

Scanned by CamScanner

ಪರ್ಯೋಽಥರ್ವಾಣೋ ಅಶಿಶ್ರಯುಃ । ದೇವಂ ದೇವಾಯ ದೇವಯು ॥ ಸ ನಃ ಪವಸ್ವ ಶಂ ಗವೇ ಶಂ ಜನಾಯ ಶಮರ್ವತೇ । ಶಂ ರಾಜನ್ನೋಷಧೀಭ್ಯಃ ॥ ಬಭ್ರವೇ ನು ಸ್ವತವಸೇಽರುಣಾಯ ದಿವಿಸ್ಪೃಶೇ । ಸೋಮಾಯ ಗಾಥಮರ್ಚತ ॥ ಹಸ್ತಚ್ಯುತೇಭಿರದ್ರಿಭಿಃ ಸುತಂ ಸೋಮಂ ಪುನೀತನ । ಮಧಾವಾ ಧಾವತಾ ಮಧು ॥ ೧ ॥ ನಮಸೇದುಪ ಸೀದತ ದಧ್ನೇದಭಿ ಶ್ರೀಣೀತನ । ಇಂದುಮಿಂದ್ರೇ ದಧಾತನ ॥ ಅಮಿತ್ರಹಾ ವಿಚರ್ಷಣಿಃ ಪವಸ್ವ ಸೋಮ ಶಂ ಗವೇ । ದೇವೇಭ್ಯೋ ಅನುಕಾಮಕೃತ್ ॥ ಇಂದ್ರಾಯ ಸೋಮ ಪಾತವೇ ಮದಾಯ ಪರಿ ಷಿಚ್ಯಸೇ । ಮನಶ್ಚಿನ್ಮನಸಸ್ಪತಿಃ ॥ ಪವಮಾನ ಸುವೀರ್ಯಂ ರಯಿಂ ಸೋಮ ರಿರೀಹಿ ನಃ । ಇಂದವಿಂದ್ರೇಣ ನೋ ಯುಜಾ ॥ ೨ ॥ ಅಕ್ಷನ್ನಮೀಮದಂತ ಹ್ಯವ ಪ್ರಿಯಾ ಅಧೂಷತ । ಅಸ್ತೋಷತ ಸ್ವಭಾನವೋ ವಿಪ್ರಾ ನವಿಷ್ಠಯಾ ಮತೀ ಯೋಜಾ ನ್ವಿಂದ್ರ ತೇ ಹರೀ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೋಜನಕಾಲೇ ನಾರಾಯಣಸ್ಮರಣಪೂರ್ವಕಂ ಪಿಂಡಾನ್ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಏಕಃ ದೀರ್ಘಾಕಾರಪಿಂಡಃ, ತಥಾ ಪಾರ್ವಣವತ್ ವರ್ತುಲಪಿಂಡತ್ರಯಮ್ ಏಕಃ ಲೇಪಪಿಂಡಶ್ಚ । ಹಸ್ತಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ–

ಓಂ ಮಧು ವಾತಾ .... ಭವಂತು ನಃ ॥ ಇತಿ ಮಧು ಸ್ವಯಮೇವ ಪರಿವೇಷ್ಯ ॥

ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧ ಮಧು ಮಧು ಸಂಪನ್ನಮ್ । [ಸುಸಂಪನ್ನಮ್] । (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮನ್ ಮಧು ಮಧು ಸಂಪನ್ನಮ್ । [ಸುಸಂಪನ್ನಮ್] । ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾಃ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾಃ ಮಧು ಮಧು ಸಂಪನ್ನಮ್ । [ಸುಸಂಪನ್ನಮ್] । (ಉಪವೀತೀ) ವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ, ತೃಪ್ತಾಃ ಸ್ಥ । [ತೃಪ್ತಾಃ ಸ್ಮಃ] । (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಪೈತೃಕವರ್ಗಾಃ, ತೃಪ್ತಾಃ ಸ್ಥ । [ತೃಪ್ತಾಃ ಸ್ಮಃ] ॥

ಉತ್ತರಾಪೋಶನಮ್

(ಉಪವೀತೀ) 'ಅಮೃತಾಪಿಧಾನಮಸಿ' ಇತಿ ಉತ್ತರಾಪೋಶನಂ ಪ್ರಥಮತಃ ಪ್ರೇತಾಯ ತತಃ ಪಿತೃಸ್ಥಾನೀಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ತತಃ ವಿಶ್ವೇದೇವಸ್ಥಾನೀಯವಿಪ್ರಾಯ ದದ್ಯಾತ್–

ಯಜಮಾನಕುಲೇ ಜಾತಾ ದಾಸಾ ದಾಸ್ಯೋಽನ್ನಕಾಂಕ್ಷಿಣಃ ।
ತೇ ಸರ್ವೇ ತೃಪ್ತಿಮಾಯಾಂತು ಭುಕ್ತಶೇಷೇಣ ಭೂತಲೇ ॥

ಇತಿ ಪಿತೃಸ್ಥಾನೀಯವಿಪ್ರಃ ಪತ್ರಮಯಪಾತ್ರೇ ಉಚ್ಛಿಷ್ಟಂ ಭೋಜನಪರ್ಣಾತ್ ಭೂಮೌ ನಿಸ್ಸಾರಯೇತ್ । ವಿಪ್ರಾಃ ಹಸ್ತಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಆಚಮ್ಯ ಯಥಾಸ್ಥಾನೇ ಉಪವಿಶೇಯುಃ ॥ ಕರ್ತಾ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ– ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿ–ಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ಮೃತಾಹಾದ್ದ್ವಾದಶೇಽಹನಿ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೋಜನಾಂತೇ ಪ್ರೇತಬರ್ಹಿಷಿ ತಿಲೋದಕಪಿಂಡಪ್ರದಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಬರ್ಹಿಷಿ ತಿಲೋದಕಂ ಪಿಂಡದಾನಂ ಚ

(ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪಿಂಡಾದೌ ಬರ್ಹಿಷಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತಿ ತಿಲೋದಕಂ ದತ್ತ್ವಾ ದೀರ್ಘಂ ಪಿಂಡಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ವಾಮಜಾನು ಭುವಿ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ–

ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಮ್ ಅಯಂ ತೇ ಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಇತಿ ಪ್ರೇತಬರ್ಹಿಷಿ ದೀರ್ಘಾಕಾರಪಿಂಡಂ ದತ್ತ್ವಾ ತಿಲೋದಕಂ ದದ್ಯಾತ್ । ಪಿಂಡಸ್ಯೋಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪವಮಾನಹೋಮಾದಿಹೋಮಾನಾಮ್ ಅಂಜನಂ ಭಸ್ಮ ಚ ಗೃಹೀತ್ವಾ–

ಅಂಜನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತಿ ದತ್ತ್ವಾ– ಅಭ್ಯಂಜನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತಿ ತಿಲಪೇಷಣೇನ ಜಲಂ ದದ್ಯಾತ್ ।

Scanned by CamScanner

ಅಂಜನಾಭ್ಯಂಜನತುಲಸೀಭೃಂಗರಾಜಪತ್ರದೂರ್ವಾಂಕುರಾಣಿ ಚ ಉಪತಿಷ್ಠಂತಾಮ್ । ಹೋಮಪ್ರಸಾದಾನ್ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥

ಪಿಂಡಂ ಪರಿತಃ ಬಲಿಹರಣಾರ್ಥಂ ದರ್ಭಪತ್ರಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ದರ್ಭೋಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ದರ್ಭೋಪರಿ ಏಷಃ ಬಲಿರುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಪತ್ರಸ್ಥಿತಮನ್ನಂ ಸರ್ವಂ ವಿಕಿರೇತ್ ।

ಬಲೇರುಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪಿಂಡಸ್ಯೋಪರಿ ವಾಸೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಕೇಶೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । (ಉಪವೀತೀ)

ಅನಾದಿನಿಧನೋ .... ಮೋಕ್ಷಪ್ರದೋ ಭವ ॥

ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾತ್ । ದರ್ಭಾಕ್ಷತತಿಲತುಲಸೀದಲಾನಿ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಜಲಮಾಸಿಚ್ಯ–

ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣನಿಮಿತ್ತಮ್ ಆಚಾರ್ಯಮುಖೇನ ಕಾರಿತೇನ ಪವಮಾನಾದಿಹೋಮೇನ ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಗೋದಾನಾನ್ನದಾನಾದಿನಾ ಚ ಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಃ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಪಿಂಡೋಪರಿ ವಿಸೃಜೇತ್ ।

ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ– ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಅಸ್ಮತ್ ಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹಾನಾಂ ಬರ್ಹಿಷಿ ತಿಲೋದಕಪಿಂಡಪ್ರದಾನಾನಿ ಕರಿಷ್ಯೇ । [ಕುರುಷ್ವ]

ಈಶಾನವಿಷ್ಣುಕಮಲಾಸನಕಾರ್ತಿಕೇಯವಹ್ನಿತ್ರಯಾರ್ಕರಜನೀಶಗಣೇಶ್ವರಾಣಾಮ್ ।
ಕ್ರೌಂಚಾಮರೇಂದ್ರಕಲಶೋದ್ಭವಕಾಶ್ಯಪಾನಾಂ ಪಾದಾನ್ನಮಾಮಿ ಶಿರಸಾ ಪಿತೃಮುಕ್ತಿಹೇತೋಃ ॥

ದೇವತಾಭ್ಯಃ ಪಿತೃಭ್ಯಶ್ಚ ಮಹಾಯೋಗಿಭ್ಯ ಏವ ಚ ।
ನಮಃ ಸ್ವಧಾಯೈ ಸ್ವಾಹಾಯೈ ನಿತ್ಯಮೇವ ನಮೋನಮಃ ॥

ಜನ್ಮಭೂಮಿಗಯಾಕ್ಷೇತ್ರೇ ವಿಷ್ಣುವೈಷ್ಣವಸನ್ನಿಧೌ ಪಿಂಡದಾನಸ್ಯ ಅನುಜ್ಞಾ ॥ [ಅಸ್ತು ಪಿಂಡದಾನಮ್ ॥]

(ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಪಿಂಡಸ್ಥಾನೇ ಕಮಂಡಲುತೀರ್ಥೇನ ತಿಲೋದಕಂ ದತ್ತ್ವಾ–

ಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ ಪಿತಾಮಹಾಃ । ಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ । ಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ ವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ ॥

ವಾಮಜಾನು ಭುವಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಉಪವೀತೀ ಪಿಂಡಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ದದ್ಯಾತ್ ।

ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತಾಮಹ ....ಶರ್ಮನ್ .....ಗೋತ್ರ ವಸುರೂಪ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಯೇ ಚ ತ್ವಾಮತ್ರಾನು । ಪಿತಾಮಹಾಯ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ವಸುರೂಪಾಯ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯ ತೇಭ್ಯಶ್ಚಾಯಂ ಪಿಂಡಃ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ । ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ ॥

ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಅಸ್ಮತ್ಪ್ರಪಿತಾಮಹ ....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ರುದ್ರರೂಪ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಸಂಕರ್ಷಣ ಯೇ ಚ ತ್ವಾಮತ್ರಾನು । ಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಯ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ರುದ್ರರೂಪಾಯ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಸಂಕರ್ಷಣಾಯ ತೇಭ್ಯಶ್ಚಾಯಂ ಪಿಂಡಃ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ । ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ ॥

ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಅಸ್ಮದ್ವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹ ....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ಆದಿತ್ಯರೂಪ ತದಂತರ್ಯಾಮಿ ವಾಸುದೇವ ಯೇ ಚ ತ್ವಾಮತ್ರಾನು । ವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಯ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ಆದಿತ್ಯರೂಪಾಯ ತದಂತರ್ಯಾಮಿವಾಸುದೇವಾಯ ತೇಭ್ಯಶ್ಚಾಯಂ ಪಿಂಡಃ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ । ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ । ಓಮ್ ॥ ಏವಂ ಪಿಂಡತ್ರಯಂ ಪಾರ್ವಣವತ್ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ, ಉಪವೀತೀ ಪಿಂಡಾನ್ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಂ ಜಪೇತ್ ।

ಪಿಂಡಸಂಯೋಜನಮ್

ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ– ವಿಷ್ಣುಪುಣ್ಯತಿಥೌ ಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತಿಪೂರ್ವಕಂ ತತ್ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹೈಃ

Scanned by CamScanner

..........ಶರ್ಮಭಿಃ ....ಗೋತ್ರೈಃ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪೈಃ ಸಹ ಸಾಪಿಂಡ್ಯಸಿದ್ಧಿದ್ವಾರಾ ವಸ್ವಾದಿಪುಣ್ಯಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗತ್ವೇನ ಪಿಂಡಸಂಯೋಜನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

(ಉಪವೀತೀ) ಅಧಿಕಾರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಕೃಚ್ಛ್ರಾಚರಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ [ಕುರ್ಯಾಚ್ಚ] ಪ್ರೇತಪಿಂಡಖಂಡನಪೂರ್ವಕಂ ಸಂಯೋಜನಾಧಿಕಾರಸಿದ್ಧಿರಸ್ತು । ಇತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು । [ಪಿಂಡಸಂಯೋಜನಾಧಿಕಾರಸಿದ್ಧಿರಸ್ತು] ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರತಿವಚನಂ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ದೀರ್ಘಪಿಂಡಸ್ಯೋಪರಿ ಮಧುಮಿಶ್ರದಧ್ನಾ ಸಂಲಿಪ್ಯ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ವಾಮಜಾನು ಭುವಿ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಚಕ್ಷುಷೀ ನಿಮೀಲ್ಯ ಸುವರ್ಣರಜ್ಜ್ವಾ – ರಜತರಜ್ಜ್ವಾ – ದರ್ಭರಜ್ಜ್ವಾ ವಾ ನಾರಾಯಣನಾಮಸ್ಮರಣಪೂರ್ವಕಂ ಸಕೃದೇವ ತ್ರಿಧಾ ಖಂಡಯೇತ್ ॥ ತತ್ರ ಮಂತ್ರಃ–

ಓಂ ಮಧುಮತೀರೋಷಧೀರ್ದ್ಯಾವ ಆಪೋ ಮಧುಮನ್ನೋ ಭವತ್ವಂತರಿಕ್ಷಮ್ । ಕ್ಷೇತ್ರಸ್ಯ ಪತಿರ್ಮಧುಮಾನ್ನೋ ಅಸ್ತ್ವರಿಷ್ಯಂತೋ ಅನ್ವೇನಂ ಚರೇಮ ॥

ತತಃ ಮೂಲಾತ್ ಏಕಂ ಪಿಂಡಶಕಲಂ ಗೃಹ್ಣನ್ ದಧಿ ಮಧು ಲೇಪಯಿತ್ವಾ ಪಿತಾಮಹಪಿಂಡಸ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮಭಾಗೇ–

ಓಂ ಮಧು ವಾತಾ .... ಸಂತ್ವೋಷಧೀಃ ॥ ಯೇ ಸಮಾನಾಃ ಸಮನಸಃ ಪಿತರೋ ಯಮರಾಜ್ಯೇ । ತೇಷಾಂ ಲೋಕಃ ಸ್ವಧಾ ನಮೋ ಯಜ್ಞೋ ಯಜ್ಞೇಷು ಕಲ್ಪತಾಮ್ ॥ ಯೇ ಸಜಾತಾಃ ಸಮನಸೋ ಜೀವಾ ಜೀವೇಷು ಮಾಮಕಾಃ । ತೇಷಾಂ ಶ್ರೀರ್ಮಯಿ ಕಲ್ಪತಾಮಸ್ಮಿಲ್ಲೋಕೇ ಶತಂ ಸಮಾಃ ॥ ಸಂ ಗಚ್ಛಧ್ವಂ ಸಂ ವದಧ್ವಂ ಸಂ ವೋ ಮನಾಂಸಿ ಜಾನತಾಮ್ । ದೇವಾ ಭಾಗಂ ಯಥಾ ಪೂರ್ವೇ ಸಂಜಾನಾನಾ ಉಪಾಸತೇ ॥ ಸಮಾನೋ ಮಂತ್ರಃ ಸಮಿತಿಃ ಸಮಾನೀ ಸಮಾನಂ ಮನಃ ಸಹ ಚಿತ್ತಮೇಷಾಮ್ । ಸಮಾನಂ ಮಂತ್ರಮಭಿ ಮಂತ್ರಯೇ ವಃ ಸಮಾನೇನ ವೋ ಹವಿಷಾ ಜುಹೋಮಿ ॥ ಸಮಾನೀ ವ ಆಕೂತಿಃ ಸಮಾನಾ ಹೃದಯಾನಿ ವಃ । ಸಮಾನಮಸ್ತು ವೋ ಮನೋ ಯಥಾ ವಃ ಸುಸಹಾಸತಿ ॥

Scanned by CamScanner

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತಃ .....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ, ಪ್ರೇತ ಸ್ವಪಿತ್ರಾ ....ಶರ್ಮಣಾ ....ಗೋತ್ರೇಣ ವಸುರೂಪೇಣ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೇನ ಸಹ ಸಂಸೃಜಸ್ವ ॥ ಇತಿ ಪ್ರಥಮಖಂಡಂ ಸಂಯೋಜ್ಯ, ದ್ವಿತೀಯಪಿಂಡಶಕಲಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಪಿಂಡಸ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮಭಾಗೇ–

ಓಂ ಮಧು ನಕ್ತಮುತೋಷಸೋ ....ದ್ಯೌರಸ್ತು ನಃ ಪಿತಾ ॥ ಯೇ ಸಮಾನಾಃ .... ಶತಂ ಸಮಾಃ ॥ ಸಂ ಗಚ್ಛಧ್ವಂ .... ಸುಸಹಾಸತಿ ॥ ಪಿತಃ ....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ಪ್ರೇತ, ಸ್ವಪಿತಾಮಹೇನ ....ಶರ್ಮಣಾ ....ಗೋತ್ರೇಣ ರುದ್ರರೂಪೇಣ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಸಂಕರ್ಷಣೇನ ಸಹ ಸಂಸೃಜಸ್ವ । ಇತಿ ಸಂಯೋಜ್ಯ ತೃತೀಯಪಿಂಡಶಕಲಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಊರ್ಧ್ವಪ್ರಪಿತಾಮಹಪಿಂಡಸ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮಭಾಗೇ –

ಓಂ ಮಧುಮಾನ್ನೋ .... ಭವಂತು ನಃ ॥ ಯೇ ಸಮಾನಾಃ .... ಶತಂ ಸಮಾಃ ॥ ಸಂ ಗಚ್ಛಧ್ವಂ .... ಸುಸಹಾಸತಿ ॥

ಪಿತಃ ....ಶರ್ಮನ್ .... ಗೋತ್ರ ಪ್ರೇತ, ಸ್ವಪ್ರಪಿತಾಮಹೇನ .... ಶರ್ಮಣಾ ....ಗೋತ್ರೇಣ ಆದಿತ್ಯರೂಪೇಣ ವಾಸುದೇವೇನ ಸಹ ಸಂಸೃಜಸ್ವ॥ ಇತಿ ಸಂಯೋಜಯೇತ್ ॥ ಪ್ರೇತಪಿಂಡದೇಶಸ್ಥಕಮಂಡಲೂದಕಂ ತತ್ಪಿತೃಕಮಂಡಲೂದಕೇ ಸಂಯೋಜಯೇತ್ । ಪ್ರೇತಬಲಿಹರಣಾನ್ನಂ ಪಿತಾಮಹಾದಿಪಿಂಡಾನಾಂ ಪಶ್ಚಿಮತಃ ಭಿತ್ತಿಮಿವ ದದ್ಯಾತ್ । ಪ್ರೇತಪಾತ್ರಂ ವಿಸೃಜೇತ್ । ಹಸ್ತಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ–

(ಸವ್ಯೇನ) ನಿಮಿತ್ತಸ್ಥಾನೀಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ಮುಖಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಕ್ರಮುಕತಾಂಬೂಲಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ದಕ್ಷಿಣಾ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ತಸ್ಯ ಅಂಗುಷ್ಠಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ– "ಪ್ರೇತಮ್ ಉದ್ವಾಸಯಿಷ್ಯೇ" ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಹಸ್ತೇ ನಾಳಿಕೇರಫಲಂ ದತ್ವಾ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇತ ॥

ಇಹಲೋಕಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಗತೋಽಸಿ ಪರಮಾಂ ಗತಿಮ್ ।
ಮನಸಾ ವಾಯುರೂಪೇಣ ವಿಪ್ರೇ ತ್ವಾ ಯೋಜಯಾಮ್ಯಹಮ್ ॥
ಏಷ ವೋಽನುಗತಃ ಪ್ರೇತಂ ಪಿತೃಭಾಗಮವಾಪ್ತವಾನ್ ।
ಶಿವಮಸ್ತ್ವಿಹ ಶೇಷಾಣಾಂ ಜಾಯಂತಾಂ ಚಿರಜೀವಿನಃ ॥

Scanned by CamScanner

ತತಃ ಕರ್ತಾ ತಿಷ್ಠನ್ ನಿಮಿತ್ತಸ್ಥಾನೀಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪ್ರತಿ ಇತಃ ಪರಂ ಪ್ರೇತಶಬ್ದೋ ನಾಸ್ತಿ ವಾ? ಇತಿ ಪೃಚ್ಛೇತ್ । ಇತಃ ಪರಂ ಪ್ರೇತಶಬ್ದೋ ನಾಸ್ತಿ । ಇತಿ ಪ್ರತಿವಚನೇ ದತ್ತೇ ಪೈತೃಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಇತಃ ಪರಂ ಪಿತೃಶಬ್ದೋಚ್ಚಾರಣಂ ಕುರು । ಇತ್ಯಾಜ್ಞಾಂ ಕುರ್ಯುಃ ॥ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಂ ಚಟಕ(ಕೂರ್ಚಮುಖೇನ)ಶ್ರಾದ್ಧವಿಧಿನಾ ಕ್ರಿಯತೇ ಚೇದಪಿ ಪಿತ್ರಾದಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವೇನ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಉಪವೇಶ್ಯ ತೇಭ್ಯಃ ತಾಂಬೂಲಫಲವಸ್ತ್ರದಕ್ಷಿಣಾದಿಕಂ ದತ್ತ್ವಾ ಇತಃಪರಂ ಪ್ರೇತಶಬ್ದೋ ನಾಸ್ತಿ ವಾ ಇತಿ ಪೃಚ್ಛೇತ್ । ತೇ ಚ – "ಇತಃಪರಂ ಪ್ರೇತಶಬ್ದೋ ನಾಸ್ತಿ, ಪಿತೃಶಬ್ದೋಚ್ಚಾರಣಂ ಕುರು" ಇತಿ ಆಜ್ಞಾಂ ಕುರ್ಯುರಿತಿ ವಿಶೇಷಃ ಅವಗಂತವ್ಯಃ ॥

(ಪ್ರಯೋಗರತ್ನೇ– ಪಿಂಡಾವಯವತ್ರಯೇಣ ಸಂಯೋಜಿತಾಂಸ್ತ್ರೀನ್ ಪಿಂಡಾನಿದಾನೀಂತನಮೃತಮಾರಭ್ಯ ಪುರುಷತ್ರಯಾಯ ಪಾರ್ವಣವತ್ಪುನರಪಿ ನಾಮಗೋತ್ರಾದ್ಯುಚ್ಚಾರ್ಯ ದದ್ಯಾದಿತಿ ಭಾತಿ ।)

(ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಪಿಂಡಾನ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಸಮಂತ್ರಕಂ ಸ್ಪೃಶೇತ್ । ತತ್ರ ಮಂತ್ರಾಃ–

ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತ್ರೇ .... ಶರ್ಮಣೇ .... ಗೋತ್ರಾಯ ವಸುರೂಪಾಯ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯ ತೇಭ್ಯಶ್ಚಾಯಂ ಪಿಂಡಃ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ । ಓಮ್ ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ ಓಮ್ ॥

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತಾಮಹಾಯ .... ಶರ್ಮಣೇ .... ಗೋತ್ರಾಯ ರುದ್ರರೂಪಾಯ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಸಂಕರ್ಷಣಾಯ ತೇಭ್ಯಶ್ಚಾಯಂ ಪಿಂಡಃ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ । ಓಮ್ ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ ಓಮ್ ॥

ಅಸ್ಮತ್ಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಯ .... ಶರ್ಮಣೇ .... ಗೋತ್ರಾಯ ಆದಿತ್ಯರೂಪಾಯ ತದಂತರ್ಯಾಮಿವಾಸುದೇವಾಯ ತೇಭ್ಯಶ್ಚಾಯಂ ಪಿಂಡಃ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ । ಓಮ್ ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ ಓಮ್ ॥ ಇತಿ । ತತಃ ಲೇಪಪಿಂಡಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ–

ಅತ್ರ ಪಿತರೋ ಮಾದಯಧ್ವಮ್ । ಯಥಾಭಾಗಮಾವೃಷಾಯಧ್ವಮ್ ॥ ಇತಿ ಪಿತೃಪಿಂಡಮೂಲೇ ನಿದಧ್ಯಾತ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಘ್ರಾಣಭಕ್ಷಣಮ್

ಅಮೀಮದಂತ ಪಿತರೋ ಯಥಾಭಾಗಮಾವೃಷಾಯೀಷತ । ಇತಿ ಕಿಂಚಿದನ್ನಮ್ ಆಘ್ರಾಯ ತದ್ಘ್ರಾಣಭಕ್ಷಣಮನ್ನಮ್ ಅಗ್ನೌ ಭೂಮೌ ವಾ ದೂರತಃ ನಿಧಾಯ, ಹಸ್ತಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ, ಕಟಿದರ್ಭಾನ್ ವಿಸೃಜ್ಯ, ಪಾದೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ, (ಉಪವೀತೀ) ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖಃ, ಆಚಮ್ಯ ಕುಶತ್ರಯಕೃತಂ ಪವಿತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ, (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಸತಿಲಕಮಂಡಲೂದಕೇನ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖಃ–

ಶುಂಧಂತಾಂ ಪಿತರಃ । ಶುಂಧಂತಾಂ ಪಿತಾಮಹಾಃ । ಶುಂಧಂತಾಂ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ ॥ ಪಿಂಡಸ್ಯೋಪರಿ ಅರ್ಘ್ಯಂ ದತ್ತ್ವಾ ಅಂಜನೋದಕೇನ ಅಂಜತಾಂ ಪಿತರಃ । ಅಂಜತಾಂ ಪಿತಾಮಹಾಃ । ಅಂಜತಾಂ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ ॥ ಪುನಃ ಶುಂಧಂತಾಂ ಪಿತರಃ ...... । .... ಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ । ತಿಲಪೇಷಣೇನ ಜಲಮ್ ಅಭ್ಯಂಜತಾಂ ಪಿತರಃ । ಅಭ್ಯಂಜತಾಂ ಪಿತಾಮಹಾಃ । ಅಭ್ಯಂಜತಾಂ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ ॥ ಪುನಃ ಶುಂಧಂತಾಂ ಪಿತರಃ .... । ....ಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ । ಏತದ್ವಃ ಪಿತರೋ ವಾಸೋ ವಾಸಾಂಸಿ । ವಾಸೋ ಮಾ ನೋಽತೋಽನ್ಯತ್ಪಿತರೋ ಯುಙ್ಧ್ವಮ್ । ಏತಾನಿ ವಃ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಾಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ ವಾಸಾಂಸಿ ॥ ಇತಿ ವಸ್ತ್ರಂ ಸಮರ್ಪ್ಯ, ಪುಷ್ಪಾದಿಭಿರಲಂಕೃತ್ಯ ॥

ಷಡ್ಭಿರ್ನಮಸ್ಕಾರಃ

ಷಡ್ಭಿರ್ನಮಸ್ಕಾರಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ತಿಲದರ್ಭತೀರ್ಥಾದಿಕಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ–

೧. ಓಂ ನಮೋ ವಃ ಪಿತರ ಇಷೇ ನಮೋ ವಃ ಪಿತರ ಊರ್ಜೇ ನಮೋ ವಃ ಪಿತರಃ ಶುಷ್ಮಾಯ ನಮೋ ವಃ ಪಿತರೋ ಘೋರಾಯ ನಮೋ ವಃ ಪಿತರೋ ಜೀವಾಯ ನಮೋ ವಃ ಪಿತರೋ ರಸಾಯ ॥ ಸ್ವಧಾ ವಃ ಪಿತರೋ ನಮೋ ವಃ ಪಿತರೋ ನಮ ಏತಾ ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಪಿತರ ಇಮಾ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಜೀವಾವೋ ಜೀವಂತಾಂ ಇಹ ಸಂತಃ ಸ್ಯಾಮ ॥

ಉಪಸ್ಥಾನಮ್

(ಉಪವೀತೀ) ಓಂ ಮನೋ ನ್ವಾ ಹುವಾಮಹೇ ನಾರಾಶಂಸೇನ ಸೋಮೇನ । ಪಿತೄಣಾಂ ಚ ಮನ್ಮಭಿಃ ॥ ಆ ತ ಏತು ಮನಃ ಪುನಃ ಕ್ರತ್ವೇ ದಕ್ಷಾಯ ಜೀವಸೇ । ಜ್ಯೋಕ್ಚ ಸೂರ್ಯಂ ದೃಶೇ ॥ ಪುನರ್ನಃ ಪಿತರೋ ಮನೋ ದದಾತು ದೈವ್ಯೋ ಜನಃ । ಜೀವಂ ವ್ರಾತಂ ಸಚೇಮಹಿ ॥ ಇತಿ ತೀರ್ಥಾದಿಕಂ ಪಿಂಡಸ್ಯೋಪರಿ ದದ್ಯಾತ್ ॥

ವಿಶ್ವೇದೇವಪುರತಃ ಚತುರಸ್ರಮಂಡಲಂ ಕೃತ್ವಾ ದರ್ಭದ್ವಯಂ ನಿಧಾಯ ಅಕ್ಷತೋದಕಂ ದತ್ತ್ವಾ ।

ವಿಕಿರಬಲಿಃ

ಅಸೋಮಪಾಶ್ಚ ಯೇ ದೇವಾ ಯಜ್ಞಭಾಗವಿವರ್ಜಿತಾಃ ।
ತೇಷಾಮನ್ನಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ವಿಕಿರಂ ವೈಶ್ವದೇವಿಕಮ್ ॥

ಅಸೋಮಪೇಭ್ಯೋ ದೇವಗಣೇಭ್ಯಸ್ತೃಪ್ತಿರಸ್ತು ॥ ಇತಿ ವಿಕಿರಬಲಿಂ ದತ್ತ್ವಾ ತದುಪರಿ ಅಕ್ಷತೋದಕಂ ದದ್ಯಾತ್ । (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಪಿತೃಸ್ಥಾನೀಯದ್ವಿಜಪುರತಃ ವರ್ತುಲಾಕಾರಮಂಡಲಂ ಕೃತ್ವಾ ತ್ರೀನ್ ದರ್ಭಾನ್ನಿಧಾಯ ತಿಲೋದಕಂ ದತ್ತ್ವಾ–

ಅಸಂಸ್ಕೃತಪ್ರಮೀತಾ ಯೇ ತ್ಯಾಗಿನ್ಯೋ ಯಾಃ ಕುಲಸ್ತ್ರಿಯಃ ।
ದಾಸ್ಯಾಮಿ ತೇಭ್ಯೋ ವಿಕಿರಮನ್ನಂ ತಾಭ್ಯಶ್ಚ ಪೈತೃಕಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯೇ ಅಗ್ನಿದಗ್ಧಾ ಯೇಽನಗ್ನಿದಗ್ಧಾ ಯೇ ವಾ ಜಾತಾಃ ಕುಲೇ ಮಮ ।
ಭೂಮೌ ದತ್ತೇನ ಪಿಂಡೇನ ತೃಪ್ತಾ ಯಾಂತು ಪರಾಂ ಗತಿಮ್ ॥ ೨ ॥

Scanned by CamScanner

ಅಗ್ನಿದಗ್ಧೇಭ್ಯೋಽನಗ್ನಿದಗ್ಧೇಭ್ಯೋಽಸ್ಮತ್ಕುಲಪ್ರಸೂತೇಭ್ಯಸ್ತಾಭ್ಯಸ್ತೇಭ್ಯಸ್ತೃಪ್ತಿರಸ್ತು ॥ ಅಯಂ ಪಿಂಡಃ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ ॥

ಇತಿ ಅಣುಪಿಂಡಂ ದತ್ತ್ವಾ ತದುಪರಿ ತಿಲೋದಕಂ ದದ್ಯಾತ್ ॥ [ಅಸ್ತು ತೃಪ್ತಿಃ]

ಬಲಿಹರಣಮ್

ದತ್ತಂ ಪಿಂಡಾದಿಕಂ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಪಿತೃಭಿಃ ಸಹಾಽಗತಾನಾಂ ಪರಿವಾರಗಣಾನಾಂ ಬಲಿಹರಣಸ್ಯ ಅನುಜ್ಞಾ॥ [ಅಸ್ತು ಬಲಿಹರಣಮ್] ಬಲಿಸ್ಥಾನೇ ಇಮೇ ದರ್ಭಾಃ । ಇತಿ ಹಸ್ತಸ್ಥದರ್ಭಾನ್ ಪಿಂಡಪರಿತಃ ಬಲಿಹರಣಸ್ಥಾನೇಷು ವಿಕೀರ್ಯ–

ದರ್ಭಾಣಾಮುಪರಿ ಏತತ್ತಿಲೋದಕಮ್ ॥ ಇತಿ ತಿಲೋದಕಂ ದತ್ತ್ವಾ–

ಆ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಯೇ ಪಿತೃವಂಶಜಾತಾ ಮಾತುಸ್ತಥಾ ವಂಶಭವಾ ಮದೀಯಾಃ ।
ವಂಶದ್ವಯೇಽಸ್ಮಿನ್ ಮಮ ದಾಸಭೂತಾ ಭೃತ್ಯಾಸ್ತಥೈವಾಶ್ರಿತಸೇವಕಾಶ್ಚ ॥ ೧ ॥

ಮಿತ್ರಾಣಿ ಸಖ್ಯಃ ಪಶವಶ್ಚ ವೃಕ್ಷಾಃ ಸ್ಪೃಷ್ಟಾಶ್ಚ ದೃಷ್ಟಾಶ್ಚ ಕೃತೋಪಕಾರಾಃ ।
ಜನ್ಮಾಂತರೇ ಯೇ ಮಮ ಸಂಗತಾಶ್ಚ ತೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ಹ್ಯನ್ನಮಹಂ ದದಾಮಿ ॥ ೨ ॥

ಶಮೀಪತ್ರಪ್ರಮಾಣೇನ ಪಿಂಡಂ ದದ್ಯಾದ್ಗಯಾಶಿರೇ ।
ಉದ್ಧರೇತ್ ಸಪ್ತ ಗೋತ್ರಾಣಿ ಕುಲಮೇಕೋತ್ತರಂ ಶತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ಬಲಿಮಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ದತ್ತ್ವಾ–

ಪಿತೃವಂಶೇ ಮೃತಾ ಯೇ ಚ ಮಾತೃವಂಶೇ ತಥೈವ ಚ ।
ಗುರುಶ್ವಶುರಬಂಧೂನಾಂ ಯೇ ಚಾನ್ಯೇ ಬಾಂಧವಾ ಮೃತಾಃ ॥ ೧ ॥

Scanned by CamScanner

ಯೇ ಮೇ ಕುಲೇ ಲುಪ್ತಪಿಂಡಾಃ ಪುತ್ರದಾರವಿವರ್ಜಿತಾಃ ।
ಕ್ರಿಯಾಲೋಪಹತಾಶ್ಚೈವ ಜಾತ್ಯಂಧಾಃ ಪಂಗವಸ್ತಥಾ ॥ ೨ ॥

ಅರೂಪಾ ಆಮಗರ್ಭಾಶ್ಚ ಜ್ಞಾತಾಜ್ಞಾತಾಃ ಕುಲೇ ಮಮ ।
ಭೂಮೌ ದತ್ತೇನ ಪಿಂಡೇನ ತೃಪ್ತಾ ಯಾಂತು ಪರಾಂ ಗತಿಮ್ ॥ ೩ ॥

ತತಃ ಸತಿಲದರ್ಭಮನ್ನಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ–

ಅತೀತಕುಲಕೋಟೀನಾಂ ಸಪ್ತದ್ವೀಪನಿವಾಸಿನಾಮ್ ।
ಪ್ರಾಣಿನಾಮುದಕಂ ದತ್ತಮಕ್ಷಯ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತು ॥ ೧ ॥

ಅಸ್ಮತ್‌ಕುಲೇಷು ಯೇ ಜಾತಾಃ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಾಃ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಶ್ಚ ಯೇ ।
ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥಾ ನರಕಸ್ಥಾ ವಾ ಅಂತರಿಕ್ಷಗತಾಶ್ಚ ವಾ ।
ಅನ್ನೇನಾನೇನ ತೃಪ್ಯಂತು ತೃಪ್ತಾ ಯಾಂತು ಪರಾಂ ಗತಿಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅಸಿಪತ್ರವನೇ ಘೋರೇ ಕುಂಭೀಪಾಕೇ ಚ ರೌರವೇ ।
ತೇಷಾಮುದ್ಧರಣಾರ್ಥಾಯ ಕುಶಪೃಷ್ಠೈಸ್ತಿಲೋದಕಮ್ ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ಪಿಂಡೋಪರಿ ತಿಲೋದಕಂ ದದ್ಯಾತ್ ॥

ವಾಯಸಬಲಿಃ

ತಿಲೋದಕಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ–

Scanned by CamScanner

ಆಬ್ರಹ್ಮಸ್ತಂಬಪರ್ಯಂತಂ ಯತ್ ಕಿಂಚಿತ್ ಸಚರಾಚರಮ್ ।
ಮಯಾ ದತ್ತೇನ ಹವಿಷಾ ತೃಪ್ತಿಮಾಯಾಂತು ಪುಷ್ಕಲಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಗಯಾಯಾಂ ಧರ್ಮಪೃಷ್ಠೇಷು ಸದಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತೇಃ ।
ಗಯಾಶೀರ್ಷೇ ವಟೇ ಚೈವ ಪಿತೃಣಾಂ ದತ್ತಮಕ್ಷಯಮ್ ॥ ೨ ॥

ಇತಿ ಪತ್ರೇ ತಿಲೋದಕಂ ದತ್ವಾ–

ಬಾಹ್ಯಪರಿವಾರಗಣಾನಾಂ ತೃಪ್ತಿರಸ್ತು । ಬಲಿಪಾತ್ರಮುದ್ವಾಸಯಿಷ್ಯೇ ॥ [ಉದ್ವಾಸಯ] ಇತಿ ವಿಪ್ರೈಃ ಉಕ್ತೇ ವಾಯಸಬಲಿಂ ಬಹಿರ್ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ । ತತ್ರ ಮಂತ್ರಃ–

ಓಂ ದಿವ್ಯಂ ಸುಪರ್ಣಂ ವಾಯಸಂ ಬೃಹಂತಮಪಾಂ ಗರ್ಭಂ ದರ್ಶತಮೋಷಧೀನಾಮ್ । ಅಭೀಪತೋ ವೃಷ್ಟಿಭಿಸ್ತರ್ಪಯಂತಂ ಸರಸ್ವಂತಮವಸೇ ಜೋಹವೀಮಿ ॥

ಹಸ್ತಪಾದೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ (ಉಪವೀತೀ) ಯಥಾಸ್ಥಾನಮಾಗತ್ಯ ಪವಿತ್ರಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ಆಚಮ್ಯ ನೂತನಪವಿತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ತಾಂಬೂಲದಕ್ಷಿಣಾದಿಕಂ ದದ್ಯಾತ್ ॥

ತಾಂಬೂಲದಕ್ಷಿಣಾ

ತಾಂಬೂಲಂ ಶ್ರೀಕರಂ ಭದ್ರಂ ವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತಿಕರಂ ಶುಭಮ್ ।
ತಸ್ಮಾದಸ್ಯ ಪ್ರದಾನೇನ ಸ ಮೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಸೀದತು ॥

Scanned by CamScanner

ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾನಾಂ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾಣಾಂ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣ-ವಾಸುದೇವಾನಾಂ ಮುಖಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಕ್ರಮುಕಚೂರ್ಣೋಪೇತತಾಂಬೂಲಂ ಪ್ರತಿಪಾದಯಾಮಿ ॥

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಗರ್ಭಸ್ಥಂ ಹೇಮಬೀಜಂ ವಿಭಾವಸೋಃ ।
ಅನಂತಪುಣ್ಯಫಲದಮತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪಿತೃ .... ವಾಸುದೇವಾನಾಂ ತಿಲೋಪೇತರಜತದಕ್ಷಿಣಾಂ ಪ್ರತಿಪಾದಯಾಮಿ ॥ [ಅಸ್ತು ಪ್ರತಿಪಾದಯ । ಸುದಕ್ಷಿಣಮಸ್ತು]

ತಾಂಬೂಲಂ .... ಪ್ರಸೀದತು ॥ ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ, ಮುಖಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಕ್ರಮುಕತಾಂಬೂಲಂ ಪ್ರತಿಪಾದಯಾಮಿ ॥

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಗರ್ಭಸ್ಥಂ .... ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥ ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ, ಯವೋಪೇತಸುವರ್ಣದಕ್ಷಿಣಾಂ ಪ್ರತಿಪಾದಯಾಮಿ ॥ [ಅಸ್ತು ಪ್ರತಿಪಾದಯ । ಸುದಕ್ಷಿಣಮಸ್ತು]

ಪಾರ್ವಣದೇವತಾಪೂಜಾ

ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಪಾರ್ವಣದೇವತಾಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಪಾರ್ವಣದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ಧ್ಯಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಆಸನಂ । ಆವಾಹಯಾಮಿ, ಆವಾಹನಂ । ಸ್ವಾಗತಂ । ಪಾದಯೋಃ ಪಾದ್ಯಂ । ಅರ್ಘ್ಯಂ । ಆಚಮನಂ । ಮಧುಪರ್ಕಂ । ಪುನರಾಚಮನಂ । ಸ್ನಾನಂ । ವಸ್ತ್ರಂ । ಉಪವೀತಂ । ಆಭರಣಂ । ಗಂಧಂ । ಪುಷ್ಪಾಣಿ । ಧೂಪಮಾಘ್ರಾಪಯಾಮಿ । ದೀಪಂ ದರ್ಶಯಾಮಿ । ಪಾರ್ವಣದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ । ನೈವೇದ್ಯಾರ್ಥೇ ಕದಲೀಫಲಕ್ರಮುಕತಾಂಬೂಲಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ನೀರಾಜನಂ । ಸುವರ್ಣಪುಷ್ಪಂ । ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಂ । ಸರ್ವೋಪಚಾರಪೂಜಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

Scanned by CamScanner

ತೃಪ್ತಿಜಲಮ್

(ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ವಾಮಜಾನು ಭುವಿ ನಿಪಾತ್ಯ ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ[೧] ಪಿತ್ರಾ ಸಹ ಪಿತಾಮಹಸ್ಯ ....ಶರ್ಮಣಃ ____________ಗೋತ್ರಸ್ಯ ವಸುರೂಪಸ್ಯ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸ್ಯ ಪಿಂಡಸ್ಯೋಪರಿ ಅಕ್ಷಯ್ಯತಿಲೋದಕಮ್ । ತೃಪ್ತಿರಸ್ತು ॥ ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪಿತ್ರಾ ಸಹ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಸ್ಯ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ರುದ್ರರೂಪಸ್ಯ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಸಂಕರ್ಷಣಸ್ಯ ಪಿಂಡಸ್ಯೋಪರಿ ಅಕ್ಷಯ್ಯತಿಲೋದಕಮ್ । ತೃಪ್ತಿರಸ್ತು ॥ ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪಿತ್ರಾ ಸಹ ವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹಸ್ಯ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಆದಿತ್ಯರೂಪಸ್ಯ ತದಂತರ್ಯಾಮಿವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಪಿಂಡಸ್ಯೋಪರಿ ಅಕ್ಷಯ್ಯತಿಲೋದಕಮ್ । ತೃಪ್ತಿರಸ್ತು ॥ ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ ಓಮ್ ॥ ಇತಿ ತೃಪ್ತಿಜಲಂ ದತ್ತ್ವಾ–

ಪಿಂಡಾನುದ್ವಾಸಯಿಷ್ಯೇ । ಬಲಿಮುದ್ವಾಸಯಿಷ್ಯೇ । ಸ್ವಧಾಂ ವಾಚಯಿಷ್ಯೇ । [ವಾಚ್ಯತಾಮ್] ।

(ಉಪವೀತೀ) ಅಕ್ಷತೋದಕಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ–

ಪರೇತನಃ ಪಿತರಃ ಸೋಮ್ಯಾಸೋಽಗ್ನಿಷ್ವಾತ್ತಾಃ ಪಥಿಭಿರ್ದೇವಯಾನೈಃ । ಅಸ್ಮಿನ್ಯಜ್ಞೇ ಸ್ವಧಯಾ ಮದಂತ್ವಧಿಬ್ರುವಂತು ತೇಽವಂತ್ವಸ್ಮಾನ್ ॥

ವಿರಕಾಯಾ ಗ್ರಂಥಿಂ ವಿಸ್ರಸ್ಯ ವಿಸೃಜ್ಯ ಬಾಂಧವೈಃ ಸಹ ನಮಸ್ಕಾರಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಪಿಂಡನಮಸ್ಕಾರಃ

ಪಿತ್ರಾದಿಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಸ್ತೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ದತ್ತ್ವಾ ಸ್ವಯಂ ನಿವೀತೀ ತಿಷ್ಠನ್, ತಿಲದರ್ಭಾನ್ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಚ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಜಲಧಾರಾಂ ಪಿಂಡಸ್ಯೋಪರಿ ಕುರ್ವನ್ ।

---

೧. ಅತ್ರ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾನಾಮೇವ ತೃಪ್ತಿಜಲಮಿತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಃ । ತಥಾಪಿ ಪಿತೃಪಿಂಡಸಂಯೋಜನನಿಮಿತ್ತೇನ ಪಿತ್ರಾ ಸಹ ಪಿತಾಮಹಸ್ಯ, ಪಿತ್ರಾ ಸಹ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಸ್ಯ, ಪಿತ್ರಾ ಸಹ ವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹಸ್ಯ ಚೇತಿ ಅತ್ರ ಉಲ್ಲೇಖ ಅನುಚಿತೋ ನ ಭವೇದಿತಿ ಭಾತಿ ॥

Scanned by CamScanner

ಓಂ ಸ್ವಾದುಷಂಸದಃ ಪಿತರೋ ವಯೋಧಾಃ ಕೃಚ್ಛ್ರೇಶ್ರಿತಃ ಶಕ್ತೀವಂತೋ ಗಭೀರಾಃ । ಚಿತ್ರಸೇನಾ ಇಷುಬಲಾ ಅಮೃಧ್ರಾಃ ಸತೋವೀರಾ ಉರವೋ ವ್ರಾತಸಾಹಾಃ ॥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಸಃ ಪಿತರಃ ಸೋಮ್ಯಾಸಃ ಶಿವೇ ನೋ ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವೀ ಅನೇಹಸಾ । ಪೂಷಾ ನಃ ಪಾತು ದುರಿತಾದೃತಾವೃಧೋ ರಕ್ಷಾ ಮಾಕಿರ್ನೋ ಅಘಶಂಸ ಈಶತ ॥ ಇದಂ ಪಿತೃಭ್ಯೋ ನಮೋ ಅಸ್ತ್ವದ್ಯ ಯೇ ಪೂರ್ವಾಸೋ ಯ ಉಪರಾಸ ಈಯುಃ । ಯೇ ಪಾರ್ಥಿವೇ ರಜಸ್ಯಾ ನಿಷತ್ತಾ ಯೇ ವಾ ನೂನಂ ಸುವೃಜನಾಸು ವಿಕ್ಷು ॥

(ಸವ್ಯೇನ) ಈಶಾನ ವಿಷ್ಣು .... ಶಿರಸಾ ಪಿತೃಮುಕ್ತಿಹೇತೋಃ ॥[೧]

ದೇವತಾಭ್ಯಃ .... ನಿತ್ಯಮೇವ ನಮೋನಮಃ ॥

ಇತಿ ಮಂತ್ರೈಃ ಕರ್ತಾಽಕ್ಷತಾನ್ ಪಿಂಡೋಪರಿ ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾತ್ । ತದನಂತರಂ ಸರ್ವೇ ಸಪಿಂಡಜ್ಞಾತಿಬಾಂಧವಾ ಅಪಿ ದೂರ್ವಾಂಕುರಾನ್ ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ ನಮಸ್ಕುರ್ಯುಃ ॥

ಕಾಯೇನ ವಾಚಾ .... ನಾರಾಯಣಾಯೇತಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ಪಿತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಕರಣೇನ ಪೈತೃಕವರ್ಗಾಂತರ್ಗತ-ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾತ್ಮಕಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಜನಾರ್ದನಃ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥

ಪಿಂಡವಿಸರ್ಜನಮ್

ಪಿಂಡನಿಕ್ಷೇಪಣಪಾತ್ರೇ ತೀರ್ಥಮಾಸಿಚ್ಯ ಗಂಗಾಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ, ಓಂ ಯಜ್ಞೇನ ಯಜ್ಞಂ .... ದೇವಾಃ ॥

---

೧. ಅಥವಾ- ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚ ಧಾತೃಶಿವಶಕ್ರಗುಹೇಂದ್ರಸೂರ್ಯವಹ್ನಿತ್ರಯೇಭಮುಖಕ್ರೌಂಚಘಟೋದ್ಭವಾನಾಮ್ ।
ಯತ್ಕಾಶ್ಯಪಸ್ಯ ಹೃದಯಸ್ಥಗದಾಧರಸ್ಯ ಪಾದಾನ್ನಮಾಮಿ ಶಿರಸಾ ಪಿತೃಮುಕ್ತಿಹೇತೂನ್ ॥

Scanned by CamScanner

(ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಸರ್ವೋದ್ದಿಷ್ಟಃ ಪಿತ್ರಾ ಸಹ ಪಿತಾಮಹಪಿಂಡೋಽಯಂ ಗಯಾರ್ಪಿತೋಽಸ್ತು । ಪಿತ್ರಾ ಸಹ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಪಿಂಡೋಽಯಂ ಗಯಾರ್ಪಿತೋಽಸ್ತು । ಪಿತ್ರಾ ಸಹ ವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹಪಿಂಡೋಽಯಂ ಗಯಾರ್ಪಿತೋಽಸ್ತು । ಓಮ್ ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ ಓಮ್ ॥ ಇತಿ ತತ್ಪಾತ್ರೇ ಪಿಂಡಾನ್ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪಿಂಡಸ್ಯೋಪರಿ ತಿಲೋದಕಂ ವಿಸೃಜೇತ್ ॥

ಓಮ್ ಅಗ್ನೇ ತಮದ್ಯಾಽಶ್ವಂ ನ ಸ್ತೋಮೈಃ ಕ್ರತುಂ ನ ಭದ್ರಂ ಹೃದಿಸ್ಪೃಶಮ್ । ಋಧ್ಯಾಮಾ ತ ಓಹೈಃ ॥ ಯದಂತರಿಕ್ಷಂ ಪೃಥಿವೀಮುತ ದ್ಯಾಂ ಯನ್ಮಾತರಂ ಪಿತರಂ ವಾ ಜಿಹಿಳ್ಸಿಮ । ಅಗ್ನಿರ್ಮಾ ತಸ್ಮಾದೇನಸೋ ಗಾರ್ಹಪತ್ಯಃ ಪ್ರ ಮುಂಚತು ದುರಿತಾ ಯಾನಿ ಚಕೃಮ ಕರೋತು ಮಾಮನೇನಸಮ್ ॥ ವೀರಂ ಮೇ ದತ್ತ ಪಿತೃ-ಪಿತಾಮಹ-ಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ । ಸ್ವರ್ಗಂ ಗಚ್ಛಂತು ಪಿತರಃ ॥ ಇತಿ ತಿಲಾನ್ ಉಪರಿ ಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥

ಓಂ ಸ್ವಾಹಾಗ್ನಯೇ ವರುಣಾಯ ಸ್ವಾಹೇಂದ್ರಾಯ ಮರುದ್ಭ್ಯಃ । ಸ್ವಾಹಾ ದೇವೇಭ್ಯೋ ಹವಿಃ ॥

ಶಾಂತಿರಸ್ತು । ಪುಷ್ಟಿರಸ್ತು । ತುಷ್ಟಿರಸ್ತು । ವೃದ್ಧಿರಸ್ತು । ಅವಿಘ್ನಮಸ್ತು । ಆಯುಷ್ಯಮಸ್ತು । ಆರೋಗ್ಯಮಸ್ತು । ಶಿವಂ ಕರ್ಮಾಸ್ತು । ಕರ್ಮಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು । ಧರ್ಮಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು । ವೇದಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು । ಶಾಸ್ತ್ರಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು । ಪುತ್ರಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು । ಧನಧಾನ್ಯಸಮೃದ್ಧಿರಸ್ತು । ಇಷ್ಟಸಂಪದಸ್ತು । ಉತ್ತರೋತ್ತರಮಹರಹರಭಿವೃದ್ಧಿರಸ್ತು ॥ ಇತಿ ಕಮಂಡಲೂದಕಂ ಸ್ವಶಿರಸಿ ಮಾರ್ಜಯೇತ್ ॥

ಪೈತೃಕವರ್ಗೋದ್ವಾಸನಮ್

ತತಃ ಪಿತೃವಿಸರ್ಜನಕಾಲೇ ಪಿತ್ರರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸ್ಥಕೂರ್ಚಂ ವಿಶ್ವೇದೇವಸ್ಥಾನೀಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಸ್ತೇ ದದ್ಯಾತ್ ।

ಪೈತೃಕವರ್ಗಾನ್ ಉದ್ವಾಸಯಾಮಿ । ವಿಶ್ವಾನ್ ದೇವಾನ್ ಉದ್ವಾಸಯಾಮಿ ॥ ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಗುಷ್ಠಂ ಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ । ಸಕೂರ್ಚಜಲಪಾತ್ರೇಣ

Scanned by CamScanner

ಸಾಕಂ ಪ್ರಾಂಗಣೇ ತುಲಸೀಸನ್ನಿಧೌ, ಪ್ರಥಮತಃ ಮುಖ್ಯ(ಪ್ರೇತ)ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನಂ ಕೃತ್ವಾ ಫಲಛತ್ರದಕ್ಷಿಣಾಸಂಭಾವನಾಂ ದತ್ತ್ವಾ ಪ್ರಣಮೇತ್ । ತತಃ ಪೈತೃಕವರ್ಗಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನುಜ್ಞಾಂ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಪೂಗೀಫಲೇನ ಸಹ ಕಂಠಸ್ಥಕರ್ಮವಸ್ತ್ರಂ ಮುಖ್ಯಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಸ್ತೇ ದದ್ಯಾತ್ । ಗಚ್ಛಂತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಕರ್ತಾ ನ ನಿರೀಕ್ಷೇತ । ತತಃ ಪಿತೃವಿಶ್ವೇದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನಂ ಕೃತ್ವಾ ಫಲಛತ್ರದಕ್ಷಿಣಾಂ ದತ್ತ್ವಾ ಜಲಪಾತ್ರಸಹಿತಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣತ್ರಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಂ ಪ್ರಣಮೇತ್ ॥

ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವಾಯ .... ನಮೋನಮಃ ॥

ಅದ್ಯ ಮೇ ಸಫಲಂ ಜನ್ಮ ಭವತ್ಪಾದಾಬ್ಜವಂದನಾತ್ ।
ಅದ್ಯ ಮೇ ವಂಶಜಾಃ ಸರ್ವೇ ಯಾತಾ ವೋಽನುಗ್ರಹಾದ್ದಿವಮ್ ।
ಭವತ್ಪ್ರಸಾದತೋ ಭೂಯಾದ್ಧನಧಾನ್ಯಾದಿಕಂ ಮಮ ॥

ಓಂ ವಾಜೇವಾಜೇಽವತ ವಾಜಿನೋ ನೋ ಧನೇಷು ವಿಪ್ರಾ ಅಮೃತಾ ಋತಜ್ಞಾಃ । ಅಸ್ಯ ಮಧ್ವಃ ಪಿಬತ ಮಾದಯಧ್ವಂ ತೃಪ್ತಾ ಯಾತ ಪಥಿಭಿರ್ದೇವಯಾನೈಃ ॥

ಇತಿ ಜಲಕೂರ್ಚಂ ವಿಶ್ವೇದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಸ್ತೇ ಸ್ಪರ್ಶಯಿತ್ವಾ ಪಿತೃಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಸ್ತೇ ದದ್ಯಾತ್ ॥ “ಆಸೀಮಾಂತಮನುವ್ರಜೇ” ಇತಿ ಯಜಮಾನೇನ ಪ್ರಾರ್ಥಿತೇ “ಮಾಽನುವ್ರಜ” ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಪ್ರತಿವದೇಯುಃ ॥

ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಂ ಗಯಾಶ್ರಾದ್ಧತುಲ್ಯಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು ॥ ಇತಿ ಕರ್ತಾ ವದೇತ್ ॥ “ಗಯಾಶ್ರಾದ್ಧತುಲ್ಯಮಸ್ತು” ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಗಚ್ಛೇಯುಃ । ತತಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೋಜನೋಚ್ಛಿಷ್ಟಪತ್ರಾದಿಕಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ಸ್ಥಲಂ ಶೋಧಯೇತ್ । ಉಚ್ಛಿಷ್ಟಪತ್ರಾದಿಕಂ ದೂರತಃ ಭುವಿ ನಿಖನೇದಿತಿ ಕೇಚಿತ್ ।

Scanned by CamScanner

ಕರ್ತಾ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ–

ಅಸ್ಮಿನ್ ದಿನೇ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಾರ್ಥಮ್ ಆಗತಸ್ಯ ವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹಸ್ಯ .... ಶರ್ಮಣಃ .... ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಭೂಲೋಕಾತ್ ಪಿತೃಲೋಕಗಮನಕಾಲೇ ಸುಖಪಾಥೇಯಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಸೋಪಸ್ಕರಮ್ ಆಮದ್ರವ್ಯಂ ದಾಸ್ಯೇ ॥

ಇತಿ ವೃದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಆಮಾನ್ನದ್ರವ್ಯಂ ದತ್ತ್ವಾ ಸ್ನಾಯಾತ್ ॥

ಶುದ್ಧಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಮ್

ಗೋಪೀಚಂದನೋರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಾಣಿ ಧೃತ್ವಾ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ–

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ಮೃತಾಹಾತ್ ದ್ವಾದಶೇಽಹನಿ ಸಕುಟುಂಬಕಸ್ಯ ಮೃತಾಶೌಚನಿವಾರಣದ್ವಾರಾ ಸಮಸ್ತಸನ್ಮಾಂಗಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಪಂಚಗವ್ಯಪ್ರಾಶನಯಜ್ಞೋಪವೀತಧಾರಣಾನಿ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪಯೇತ್ ।

ಆಚಾರ್ಯಃ ಪಂಚಗವ್ಯಮೇಲನಪೂರ್ವಕಂ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ವಾಚಯೇತ್ । ಕರ್ತಾ ಪಂಚಗವ್ಯಂ ಪ್ರಾಶ್ಯ ಉಪವೀತಂ ಧೃತ್ವಾ ದ್ರವೀಕೃತೇ ಆಜ್ಯೇ ಸ್ವಮುಖಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ–

ಯಾಽಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಯಚ್ಚ ಮೇ ದೌಃಸ್ಥ್ಯಂ ಸರ್ವಗಾತ್ರೇಷ್ವವಸ್ಥಿತಮ್ ।
ತತ್ಸರ್ವಂ ಶಮಯಾಜ್ಯ ತ್ವಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಪುಷ್ಟಿಂ ಚ ವರ್ಧಯ ॥

ಇತಿ ತದಾಜ್ಯಂ ಸದಕ್ಷಿಣಾಕಂ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಾಯ ದೇಯಮ್ । ತತಃ ವೃದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಶಯ್ಯಾದಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಮಂತ್ರಃ–

ಯಸ್ಮಾದಶೂನ್ಯಂ ಶಯನಂ ಕೇಶವಸ್ಯ ಶಿವಸ್ಯ ಚ ।
ಶಯ್ಯಾ ಮಮಾಪ್ಯಶೂನ್ಯಾ ಸ್ಯಾತ್ತಥಾ ಜನ್ಮನಿಜನ್ಮನಿ ॥

Scanned by CamScanner

ಪ್ರತಿಗ್ರಹೀತಾ 'ಸ್ವಸ್ತಿ' ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ 'ದೇವಸ್ಯ ತ್ವಾ' ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ । ತತಸ್ತಂ ಕರೇ ಧೃತ್ವಾ ಶಯ್ಯಾಯಾಂ ಉಪವೇಶ್ಯ ಭಾಗದ್ವಯಂ ಉಪಬರ್ಹಣಂ ಚ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ತಾಂಬೂಲಪೂಗೀಫಲಂ ದತ್ತ್ವಾ ಕ್ಷೀರಂ ಚ ದದ್ಯಾತ್ । ತಸ್ಮಿನ್ ವಿಪ್ರೇ ಕ್ಷೀರಂ ಪಿಬತಿ–

ಯಥಾ ಕೃಷ್ಣ ತ್ವದೀಯಾಸ್ತಿ ಶಯ್ಯಾ ಕ್ಷೀರೋದಸಾಗರೇ ।
ತಥಾ ಭೂಯಾದಶೂನ್ಯೇಯಂ ಪಿತುರ್ಜನ್ಮನಿಜನ್ಮನಿ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ದೀಪ, ಗೀತಾಪುಸ್ತಕ, ಘಂಟಾ, ಶಾಲಗ್ರಾಮ, ರಜತಮಯರಥ, ದೋಲಿಕಾ, ಪಾದುಕಾ, ನೌಕಾದಾನಾನಿ; ಅನ್ನಪಾತ್ರಾದಿಚತುರ್ದಶದಾನಾನಿ; ತ್ರಯೋದಶೋಪದಾನಾನಿ; ಕ್ಷೀರಮಧ್ವಾಜ್ಯರಸದ್ರವ್ಯದಾನಾನಿ ಚ ಏವಮ್ ಅನ್ಯಾನಿ ಯಥಾಸಂಭವದಾನಾನಿ ಚ ದದ್ಯಾತ್ ॥

ದಾನಮಂತ್ರಾಃ

ಅಷ್ಟದಾನಾನಿ–

ಆಮಾನ್ನಮ್–

ಅನ್ನಮೇವ ಯತೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಅನ್ನಮೇವ ಜನಾರ್ದನಃ ।
ಅನ್ನಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಖಿಲತ್ರಾಣಮಸ್ತು ಜನ್ಮನಿಜನ್ಮನಿ ॥

ಉದಕುಂಭಮ್–

ವಾರಿಪೂರ್ಣೋ ಘಟಶ್ಚಾಯಂ ದೇವತ್ರಯಮಯೋ ಯತಃ ।
ಪ್ರೀಯತಾಂ ಧರ್ಮರಾಜಸ್ತು ದಾನೇನಾನೇನ ಪುಣ್ಯದಃ ॥

ಗೋದಾನಮ್–

ಯಜ್ಞಸಾಧನಭೂತಾ ಯಾ ವಿಶ್ವಸ್ಯಾಘೌಘನಾಶಿನೀ ।
ವಿಶ್ವರೂಪಧರೋ ದೇವಃ ಪ್ರೀಯತಾಮನಯಾ ಗವಾ ॥

ವಸ್ತ್ರಮ್– ಶೀತವಾತೋಷ್ಣಸಂತ್ರಾಣಂ ಲಜ್ಜಾಯಾ ರಕ್ಷಣಂ ಪರಮ್ ।
ದೇಹಾಲಂಕರಣಂ ವಸ್ತ್ರಮತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

ಭೂಮಿದಾನಮ್–

ಸರ್ವೇಷಾಮಾಶ್ರಯಾ ಭೂಮಿಃ ವರಾಹೇಣ ಸಮುದ್ಧೃತಾ ।
ಅನಂತಸಸ್ಯಫಲದಾ ಅತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

ಶಯ್ಯಾದಾನಮ್–

ಯಥಾ ನ ಕೃಷ್ಣಶಯನಂ ಶೂನ್ಯಂ ಸಾಗರಜಾತಯಾ ।
ಶಯ್ಯಾ ಮಮಾಪ್ಯಶೂನ್ಯಾಸ್ತು ತಥಾ ಜನ್ಮನಿಜನ್ಮನಿ ॥

ಛತ್ರಮ್– ಇಹಾಮುತ್ರಾತಪತ್ರಾಣಂ ಕುರು ಮೇ ಕೇಶವ ಪ್ರಭೋ ।
ಛತ್ರಂ ತತ್ಪ್ರೀತಯೇ ದತ್ತಂ ತತೋಽಸ್ತು ಚ ಸದಾ ಶುಭಮ್ ॥

ಆಸನದಾನಮ್–

ತ್ರಿಲೋಕೀನಾಥ ದೇವೇಶ ಸರ್ವಭೂತಕೃಪಾನಿಧೇ ।
ಆಸನೇನ ಚ ತುಷ್ಟಸ್ತ್ವ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮಮ ವಾಂಛಿತಮ್ ॥

ಇತ್ಯಷ್ಟದಾನಾನಿ ॥

Scanned by CamScanner

ಉಪದಾನಾನಿ :

ಅನ್ನಮ್–

ಅನ್ನಮೇವ ಯತೋ .... । .... ಜನ್ಮನಿಜನ್ಮನಿ ॥

ಉದಕುಂಭಮ್–

ವಾರಿಪೂರ್ಣೋ ಘಟಶ್ಚಾಯಂ .... । .... ದಾನೇನಾನೇನ ಪುಣ್ಯದಃ ॥

ಉಪಾನಹೌ–

ಉಪಾನಹೌ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಕಂಟಕಾದಿನಿವಾರಣೇ ।
ಸರ್ವಮಾರ್ಗೇಷು ಸುಖದೇ ಅತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

ಕಮಂಡಲುಃ–

ತ್ರಿಲೋಕೀನಾಥ ದೇವೇಶ ದಾನಾನಾಮುತ್ತಮೋತ್ತಮಮ್ ।
ಉದಪಾತ್ರೇಣ ಸಂತುಷ್ಟಃ ಅತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

ಛತ್ರಮ್– ಇಹಾಮುತ್ರಾತಪತ್ರಾಣಂ .... । .... ಸದಾ ಶುಭಮ್ ॥

ವಸ್ತ್ರಮ್– ಶೀತವಾತೋಷ್ಣಸಂತ್ರಾಣಂ .... । .... ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

ಯಷ್ಟಿದಾನಮ್–

ತ್ರಿಲೋಕೀನಾಥ ದೇವೇಶ ಸರ್ವಭೂತಕೃಪಾನಿಧೇ ।
ಅನೇನ ಯಷ್ಟಿದಾನೇನ ಅತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

Scanned by CamScanner

ಲೋಹದಂಡಃ–

ಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನಾತ್ಕೃತಂ ಪಾಪಂ ತಥಾ ಲೋಭಾತ್ ಕೃತಂ ಚಿರಾತ್ ।
ಲೋಹದಂಡಪ್ರದಾನೇನ ಸರ್ವಂ ಪಾಪಂ ವ್ಯಪೋಹತು ॥

ಅಗ್ನೀಷ್ಟಿಕಾ–

ತ್ರಿಲೋಕೀನಾಥ ದೇವೇಶ ಸರ್ವಭೂತಕೃಪಾನಿಧೇ ।
ಅಗ್ನೀಷ್ಟಿಕಾಪ್ರದಾನೇನ ಅತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

ದೀಪದಾನಮ್–

ದೀಪೋ ಜ್ಞಾನಪ್ರದೋ ನಿತ್ಯಂ ದೇವತಾನಾಂ ಪ್ರಿಯಃ ಸದಾ ।
ದಾನೇನಾಸ್ಯ ಭವೇತ್ಸೌಖ್ಯಂ ಶಾಂತಿಸ್ತದ್ವಾಂಛಿತಂ ಫಲಮ್ ॥

ತಿಲದಾನಮ್–

ಮಹರ್ಷೇರ್ಗೋತ್ರಸಂಭೂತಾಃ ಕಶ್ಯಪಸ್ಯ ತಿಲಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ।
ತಸ್ಮಾದೇಷಾಂ ಪ್ರದಾನೇನ ಅತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

ತಾಂಬೂಲಮ್–

ಸೋಪಸ್ಕರಂ ಚ ತಾಂಬೂಲಂ ಸರ್ವದಾ ಮಂಗಲಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಪ್ರಿಯಂ ಚೈವ ತು ದೇವಾನಾಂ ಸೌಗಂಧ್ಯಂ ವದನೇಽಸ್ತು ವೈ ॥

ಚಂದನಮ್–

ತ್ರಿಲೋಕೀನಾಥ ದೇವೇಶ ಸರ್ವಭೂತಕೃಪಾನಿಧೇ ।
ಚಂದನಸ್ಯ ಪ್ರದಾನೇನ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮಮ ವಾಂಛಿತಮ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಪುಷ್ಪಾಣಿ–

ತ್ರಿಲೋಕೀನಾಥ ದೇವೇಶ ಸರ್ವಭೂತಕೃಪಾನಿಧೇ ।
ಪುಷ್ಪಮಾಲಾಪ್ರದಾನೇನ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮಮ ವಾಂಛಿತಮ್ ॥

ಇತರದಾನಾನಿ –

ಊರ್ಣಾವಸ್ತ್ರದಾನಮ್–

ಊರ್ಣಾವಸ್ತ್ರಂ ಚಾರುಚಿತ್ರಂ ದೇವಾನಾಂ ಪ್ರೀತಿವರ್ಧನಮ್ ।
ಸುಖಸ್ಪರ್ಶಕರಂ ಯಸ್ಮಾದತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥

ವ್ಯಜನಮ್–

ವ್ಯಜನಂ ವಾಯುದೈವತ್ಯಂ ಗ್ರೀಷ್ಮಕಾಲೇ ಸುಖಪ್ರದಮ್ ।
ಅಸ್ಯ ಪ್ರದಾನಾತ್ಸಕಲಾಃ ಮಮ ಸಂತು ಮನೋರಥಾಃ ॥

ಶಾಲಗ್ರಾಮದಾನಮ್–

ಮಹಾಕೋಶನಿವಾಸೇನ ಚಕ್ರಾದ್ಯೈರುಪಶೋಭಿತಮ್ ।
ಶಾಲಗ್ರಾಮಪ್ರದಾನೇನ ಮಮ ಸಂತು ಮನೋರಥಾಃ ॥

ಶಂಖದಾನಮ್–

ಶಂಖಃ ಶುಭಕರೋ ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಮಂಗಲದಾಯಕಃ ।
ತಸ್ಮಾದಸ್ಯ ಪ್ರದಾನೇನ ಶಾಂತಿರಸ್ತು ಸದಾ ಮಮ ॥

Scanned by CamScanner

ಘಂಟಾದಾನಮ್–

ಘಂಟಾ ದೇವಪ್ರಿಯಾ ನಿತ್ಯಂ ದೈತ್ಯತ್ರಾಸಕರೀ ಸದಾ ।
ಸಂಪ್ರದಾನೇನ ಚೈತಸ್ಯಾ ವಿಜಯೋಽಸ್ತು ಸದಾ ಮಮ ॥

ಅನ್ನದಾನಮ್

ಅಥ ಸಂಕಲ್ಪಪೂರ್ವಕಮ್ ಅನ್ನದಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಭೋಜನಾನಂತರಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಬಂಧುವರ್ಗಾಣಾಂ ಜ್ಞಾತೀನಾಂ ಚ ನೂತನವಸ್ತ್ರಾಣಿ ದತ್ತ್ವಾ ಆಚಾರ್ಯಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಆಚಾರ್ಯಾಯ ಭೂಯಸೀಂ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಅವಯವಪಿಂಡಾರ್ಥಾಂ ಪಾಕಸ್ಥಾಲೀಂ ಚ ದದ್ಯಾತ್ ॥ ಕರ್ತಾ ಮಾತುಲೇನ ದತ್ತಂ ವಸ್ತ್ರಂ ಪರಿಧಾಯ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತಪಾತ್ರಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ಆಶಿಷಂ ಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ ॥

ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತಮಂತ್ರಾಃ

ಓಮ್ ಇಂದ್ರ ಶ್ರೇಷ್ಠಾನಿ ದ್ರವಿಣಾನಿ ಧೇಹಿ ಚಿತ್ತಿಂ ದಕ್ಷಸ್ಯ ಸುಭಗತ್ವಮಸ್ಮೇ । ಪೋಷಂ ರಯೀಣಾಮರಿಷ್ಟಿಂ ತನೂನಾಂ ಸ್ವಾದ್ಮಾನಂ ವಾಚಃ ಸುದಿನತ್ವಮಹ್ನಾಮ್ ॥ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೇಣ ಶತಶಾರದೇನ ಶತಾಯುಷಾ ಹವಿಷಾಹಾರ್ಷಮೇನಮ್ । ಶತಂ ಯಥೇಮಂ ಶರದೋ ನಯಾತೀಂದ್ರೋ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ದುರಿತಸ್ಯ ಪಾರಮ್ ॥ ಶತಂ ಜೀವ ಶರದೋ ವರ್ಧಮಾನಃ ಶತಂ ಹೇಮಂತಾಞ್ಛತಮು ವಸಂತಾನ್ । ಶತಮಿಂದ್ರಾಗ್ನೀ ಸವಿತಾ ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ ಶತಾಯುಷಾ ಹವಿಷೇಮಂ ಪುನರ್ದುಃ ॥ ಆಹಾರ್ಷಂ ತ್ವಾವಿದಂ ತ್ವಾ ಪುನರಾಗಾಃ ಪುನರ್ನವ । ಸರ್ವಾಂಗ ಸರ್ವಂ ತೇ ಚಕ್ಷುಃ ಸರ್ವಮಾಯುಶ್ಚ ತೇಽವಿದಮ್ ॥ ಸರ್ವಸ್ಯಾಽಸ್ಪ್ತೆ ಚ

ಸರ್ವಸ್ಯ ಜಿತ್ಯೈ ಸರ್ವಮೇವ ತೇನಾಽಽಪ್ನೋತಿ ಸರ್ವಂ ಜಯತಿ ॥ ಋದ್ಧ್ಯಾಸ್ಮ ಹವ್ಯೈರ್ನಮಸೋಪಸದ್ಯ ಮಿತ್ರಂ ದೇವಂ ಮಿತ್ರಧೇಯಂ ನೋ ಅಸ್ತು । ಅನೂರಾಧಾನ್ ಹವಿಷಾ ವರ್ಧಯಂತಃ ಶತಂ ಜೀವೇಮ ಶರದಃ ಸವೀರಾಃ ॥ ನವೋನವೋ ಭವತಿ ಜಾಯಮಾನೋಽಹ್ನಾಂ ಕೇತುರುಷಸಾಮೇತ್ಯಗ್ರಮ್ । ಭಾಗಂ ದೇವೇಭ್ಯೋ ವಿ ದಧಾತ್ಯಾಯನ್ ಪ್ರ ಚಂದ್ರಮಾಸ್ತಿರತೇ ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ॥

ಸ್ವಸ್ತಿ ಮಂತ್ರಾರ್ಥಾಃ ಸತ್ಯಾಃ ಸಫಲಾ ಭೂಯಾಸುರಿತಿ ಭವಂತೋ ಮಹಾಂತೋಽನುಗೃಹ್ಣಂತು ॥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ "ತಥಾಸ್ತು" ಇತಿ ಪ್ರತಿವಚನಂ ವದೇಯುಃ ॥

ಅಯಂ (ಸಭ್ರಾತೃಕಃ) ಯಜಮಾನಃ ತೇಜಸ್ವೀ ಓಜಸ್ವೀ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ್ವೀ ಭೂಯಾದಿತಿ ಭವಂತೋ ಮಹಾಂತೋಽನುಗೃಹ್ಣಂತು ॥

ಅನೇನ (ಸಭ್ರಾತೃಕೇನ) ಯಜಮಾನೇನ ಪಿತರಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮಣಾದಾರಭ್ಯ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಪರ್ಯಂತಂ ಸಮಾಚರಿತೇನ ದಶಾಹಗಾತ್ರವಿಧಿ, ಧರ್ಮೋದಕಪ್ರದಾನ, ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗ, ಮಹೈಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧ, ಪವಮಾನಸೂಕ್ತಹೋಮ, ತಿಲಹೋಮ, ಕೂಶ್ಮಾಂಡಹೋಮಾದಿ-ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಪೂರ್ವಕಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮಭಿಃ ಪಿತುಃ ಸಕಲಪಾಪಪರಿಹಾರದ್ವಾರಾ ವಸ್ವಾದಿಪುಣ್ಯಲೋಕಾವಾಪ್ತಿರ್ಭೂಯಾದಿತಿ ಭವಂತೋ ಮಹಾಂತೋಽನುಗೃಹ್ಣಂತು ॥

ಅನೇನ (ಸಭ್ರಾತೃಕೇನ) ಯಜಮಾನೇನ ಪಿತರಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಕೃತೈಃ ಗೋಭೂತಿಲಾದಿದಶದಾನೈಃ ಆಮಾನ್ನೋದಕಾದ್ಯಷ್ಟದಾನೈಃ ಅನ್ನೋದಕಾದಿ ಚತುರ್ದಶಮಹಾದಾನೈಃ ದಂಪತಿಪೂಜಾಚಾರ್ಯಪೂಜಾದ್ಯೌರ್ಧ್ವದೇಹಿಕವಿಹಿತಕ್ರಿಯಾಭಿಃ ತತ್ತದ್ದಾನಕಲ್ಪೋಕ್ತಫಲಾವಾಪ್ತಿಃ ಅಂಧತ್ವ-ಮೂಕತ್ವ-ಬಧಿರತ್ವ-ಪೈಶಾಚತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ವಸ್ವಾದಿಶಾಶ್ವತಾಽಕ್ಷಯ್ಯಪುಣ್ಯಲೋಕಾವಾಪ್ತಿಶ್ಚ ಭೂಯಾದಿತಿ ಭವಂತೋ ಮಹಾಂತೋಽನುಗೃಹ್ಣಂತು ॥

ಅಸ್ಯ (ಸಪರಿವಾರಸ್ಯ) ಯಜಮಾನಸ್ಯ ನಿಖಿಲಾಪದುಪಹತಿಃ ಧನಕನಕಧಾನ್ಯಾದಿಭೋಗೈಶ್ವರ್ಯಾವಾಪ್ತಿಃ ಆಯುಷ್ಮತ್ಸುರೂಪಸುಗುಣಾತಿಶಯ-ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದ್ಯನವಚ್ಛಿನ್ನಸಂತತ್ಯಭಿವೃದ್ಧಿಃ ಪಿತೃಋಣಪರಿಹಾರಪೂರ್ವಕವ್ ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮಫಲಾವಾಪ್ತಿರ್ಭೂಯಾದಿತಿ ಭವಂತೋ ಮಹಾಂತೋಽನುಗೃಹ್ಣಂತು ॥

Scanned by CamScanner

ಸಮಸ್ತಸನ್ಮಂಗಲಾನಿ ಭವಂತು ॥

ತತಃ ಕರ್ತಾರಂ ವೃದ್ಧಸುವಾಸಿನೀ ಮಂಗಲಜಲೇನ ನೀರಾಜಯೇತ್ । ತತಃ ಕರ್ತಾ ತೀರ್ಥಂ ಪ್ರಸಾದಂ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಭುಂಜೀತ ॥

॥ ಇತಿ ಸಪಿಂಡೀಕರಣವಿಧಿಃ (ದ್ವಾದಶಾಹಕೃತ್ಯಮ್) ॥

ಮಾತೃಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ವಿಶೇಷಃ

ಸರ್ವಂ ಸಾರ್ವಣವತ್ ಜ್ಞೇಯಮ್ । ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಯತ್ರ ವಿಶೇಷಃ ತನ್ಮಾತ್ರಸ್ಯ ಉಲ್ಲೇಖಃ ಕರಿಷ್ಯತೇ ।

ಸಂಕಲ್ಪೇ– ....ತಿಥೌ ....ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ (ಅಪಸವ್ಯೇನ) ಅಸ್ಮನ್ಮಾತುಃ ....ದಾಯಾಃ ....ಗೋತ್ರಾಯಾಃ ಪ್ರೇತಾಯಾಃ ಪ್ರೇತಭರ್ತೃಮಾತೃಪಿತಾಮಹೀಪ್ರಪಿತಾಮಹೀಭಿಃ ....ಗೋತ್ರಾಭಿಃ ....ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾಭಿಃ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣ–ವಾಸುದೇವೈಃ ಸಹ ಸಮಾನೋದಕಸಾಪಿಂಡ್ಯಸಿದ್ಧಿದ್ವಾರಾ ವಸ್ವಾದಿಪುಣ್ಯಲೋಕಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಮಾತೃಪ್ರೇತಾಯಾಃ ....ದಾಯಾಃ ....ಗೋತ್ರಾಯಾಃ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಿನಾ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತಾಮಹೀಪ್ರಪಿತಾಮಹೀವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹೀನಾಂ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾಣಾಮಂತರ್ಯಾಮಿ–ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾನಾಂ ಪಾರ್ವಣವಿಧಾನೇನ (ಸವ್ಯೇನ) ಕಾಮಕಾಲಸಂಜ್ಞಕವಿಶ್ವೇದೇವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯನಿರುದ್ಧಸ್ಯ ಅಕ್ಷಯ್ಯ–ತೃಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಬರ್ಹಿಷ್ಯಾಸನಾವಾಹನೇ, ಪ್ರೇತಬರ್ಹಿಷಿ–

ಮಾತುಃ ಪ್ರೇತಾಯಾಃ ....ದಾಯಾಃ ....ಗೋತ್ರಾಯಾಃ ಬರ್ಹಿಸ್ಥಾನೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

ಮಾತುಃ ಪ್ರೇತಾಯಾಃ ....ದಾಯಾಃ ....ಗೋತ್ರಾಯಾಃ ಬರ್ಹಿಸ್ಥಾನೇ ಆವಾಹನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

ಮಾತುಃ ಪ್ರೇತಾಯಾಃ ....ಆಸನಾಂತೇ ಉದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಪಾರ್ವಣಮಾತೃಸ್ಥಾನೇಷು–

ಅಸ್ಮತ್‌ಪಿತಾಮಹ್ಯಾಃ ....ದಾಯಾಃ ....ಗೋತ್ರಾಯಾಃ ತದಂತರ್ಯಾಮಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸ್ಯ ಇದಮಾಸನಮ್ ।

ಅಸ್ಮತ್‌ಪ್ರಪಿತಾಮಹ್ಯಾಃ ....ದಾಯಾಃ ....ಗೋತ್ರಾಯಾಃ ತದಂತರ್ಯಾಮಿ ಸಂಕರ್ಷಣಸ್ಯ ಇದಮಾಸನಮ್ ।

Scanned by CamScanner

ಅಸ್ಮದ್ವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹ್ಯಾಃ ______ದಾಯಾಃ ______ಗೋತ್ರಾಯಾಃ ತದಂತರ್ಯಾಮಿ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಇದಮಾಸನಮ್ ।

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತಾಮಹೀಂ ______ದಾಂ ______ಗೋತ್ರಾಂ ವಸುರೂಪಾಂ ತದಂತರ್ಯಾಮಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಮ್ ಆವಾಹಯಿಷ್ಯೇ ।

ಅಸ್ಮತ್ಪ್ರಪಿತಾಮಹೀಂ ______ದಾಂ ______ಗೋತ್ರಾಂ ರುದ್ರರೂಪಾಂ ತದಂತರ್ಯಾಮಿ ಸಂಕರ್ಷಣಮ್ ಆವಾಹಯಿಷ್ಯೇ ।

ಅಸ್ಮದ್ವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹೀಂ ______ದಾಂ ______ಗೋತ್ರಾಂ ಆದಿತ್ಯರೂಪಾಂ ತದಂತರ್ಯಾಮಿ ವಾಸುದೇವಮ್ ಆವಾಹಯಿಷ್ಯೇ ।

ಏವಮ್ ಉದಕಂ ಚ ದತ್ವಾ ಕೂರ್ಚಸ್ಥಾನೇಷು ಪಾರ್ವಣವತ್ ಆರಾಧಯೇತ್ ॥

ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸ್ಥೋದಕಸಂಯೋಜನೇ–

ಸಂಕಲ್ಪ– ಅಸ್ಮನ್ಮಾತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ಅಸ್ಮನ್ಮಾತುಃ ______ದಾಯಾಃ ______ಗೋತ್ರಾಯಾಃ ಪ್ರೇತಾಯಾಃ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತಿದ್ವಾರಾ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತಾಮಹೀಪ್ರಪಿತಾಮಹೀವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹೀಭಿಃ ______ದಾಭಿಃ ______ಗೋತ್ರಾಭಿಃ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾಭಿಃ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವೈಃ ಸಹ ಸಮಾನೋದಕಸಾಪಿಂಡ್ಯಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಮಾತೃಪ್ರೇತಾರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸ್ಥಮುದಕಂ ತದ್ಭರ್ತೃಮಾತೃಪಿತಾಮಹೀಪ್ರಪಿತಾಮಹೀನಾಂ ವಸ್ವಾದಿರೂಪಾಣಾಂ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸ್ಥೋದಕೈಸ್ಸಹ ಸಂಯೋಜಯಿಷ್ಯೇ ।

ಓಂ ಮಧು ವಾತಾ ______ ಸಂತ್ವೋಷಧೀಃ ॥ ಯೇ ಸಮಾನಾಃ ______ ಯಜ್ಞೇಷು ಕಲ್ಪತಾಮ್ ॥

೧. ಅಸ್ಮನ್ಮಾತಃ ______ದೇ ______ಗೋತ್ರೇ ಪ್ರೇತೇ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸ್ಥೋದಕಂ ಅಸ್ಮತ್ಪಿತಾಮಹ್ಯಾ ______ದಯಾ ______ಗೋತ್ರಯಾ ವಸುರೂಪಯಾ ಸಹ ಸಂಯೋಜಯಿಷ್ಯೇ ।

೨. ಅಸ್ಮನ್ಮಾತಃ ______ದೇ ______ಗೋತ್ರೇ ಪ್ರೇತೇ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸ್ಥೋದಕಂ ಅಸ್ಮತ್ಪ್ರಪಿತಾಮಹ್ಯಾ ______ದಯಾ ______ಗೋತ್ರಯಾ ರುದ್ರರೂಪಯಾ ಸಹ ಸಂಯೋಜಯಿಷ್ಯೇ ।

೩. ಅಸ್ಮನ್ಮಾತುಃ ......ದೇ ......ಗೋತ್ರೇ ಪ್ರೇತೇ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸ್ಥೋದಕಂ ಅಸ್ಮದ್ವೃದ್ಧಪ್ರಪಿತಾಮಹ್ಯಾ ......ದಯಾ ......ಗೋತ್ರಯಾ ಆದಿತ್ಯರೂಪಯಾ ಸಹ ಸಂಯೋಜಯಿಷ್ಯೇ । ಇತಿ ಕ್ರಮೇಣ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸ್ಥೋದಕಸಂಯೋಜನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ।

ಪ್ರಾಚ್ಯಾಗ್ರೇಣ (ಕೂರ್ಚೇನ) ಏವಮೇವ ಸಂಯೋಜಯೇತ್ ।

ಪಿಂಡಸಂಯೋಜನಮ್

ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ – ಏವಂಪುಣ್ಯತಿಥೌ ಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಅಸ್ಮನ್ಮಾತುಃ ......ದಾಯಾಃ ......ಗೋತ್ರಾಯಾಃ ಪ್ರೇತಾಯಾಃ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯೋತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ತದ್ಭರ್ತೃ–ಮಾತೃಪಿತಾಮಹೀಪ್ರಪಿತಾಮಹೀಭಿಃ ......ದಾಭಿಃ ......ಗೋತ್ರಾಭಿಃ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾಭಿಃ ಸಹ ಸಾಪಿಂಡ್ಯಸಿದ್ಧಿದ್ವಾರಾ ವಸ್ವಾದಿ–ಪುಣ್ಯಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಮಾತುಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗತ್ವೇನ ಪಿಂಡಸಂಯೋಜನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ।।

(ಉಪವೀತೀ) ಅಧಿಕಾರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಕೃಚ್ಛ್ರಾಚರಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । [ಬ್ರೂಯಾತ್] ಪ್ರೇತಾಪಿಂಡಖಂಡನಪೂರ್ವಕಂ ಸಂಯೋಜನಾಧಿಕಾರಸಿದ್ಧಿರಸ್ತು । ಇತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು । [ಪಿಂಡಸಂಯೋಜನಾಧಿಕಾರಸಿದ್ಧಿರಸ್ತು] ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರತಿವಚನಂ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ದೀರ್ಘಪಿಂಡಸ್ಯೋಪರಿ ಮಧುಮಿಶ್ರದಧ್ನಾ ಸಂಲಿಪ್ಯ ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ ವಾಮಜಾನು ಭೂಮೌ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಚಕ್ಷುಷೀ ನಿಮೀಲ್ಯ ಸುವರ್ಣರಜ್ಜ್ವಾ – ರಜತರಜ್ಜ್ವಾ – ದರ್ಭರಜ್ಜ್ವಾ ವಾ ನಾರಾಯಣನಾಮಸ್ಮರಣಪೂರ್ವಕಂ ಸಕೃದೇವ ತ್ರಿಧಾ ಖಂಡಯೇತ್ । ತತ್ರ ಮಂತ್ರಃ –

ಓಂ ಮಧುಮತೀರೋಷಧೀರ್ದ್ಯಾವ ಆಪೋ ಮಧುಮನ್ನೋ ಭವತ್ವಂತರಿಕ್ಷಮ್ । ಕ್ಷೇತ್ರಸ್ಯ ಪತಿರ್ಮಧುಮಾನ್ನೋ ಅಸ್ತ್ವರಿಷ್ಯಂತೋ ಅನ್ವೇನಂ ಚರೇಮ ।।

ತತಃ ಮೂಲಾತ್ ಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ತೃತೀಯಪಿಂಡಶಕಲಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ದಧಿ ಮಧು ಲೇಪಯಿತ್ವಾ ಭರ್ತೃಮಾತೃ ಭರ್ತೃಪಿತಾಮಹೀ-ಭರ್ತೃಪ್ರಪಿತಾಮಹೀನಾಂ ಪಿಂಡಸ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮಭಾಗೇ ಕ್ರಮಶಃ –

ಓಂ ಮಧು ವಾತಾ .... ಸಂತ್ವೋಷಧೀಃ ॥ ಯೇ ಸಮಾನಾಃ .... ವಃ ಸುಸಹಾಸತಿ ॥

೧. ಅಸ್ಮನ್ಮಾತಃ ....ದೇ ....ಗೋತ್ರೇ ಪ್ರೇತೇ ಸ್ವಭರ್ತೃಮಾತ್ರಾ ಸ್ವಶ್ವಶ್ರ್ವಾ ....ದಯಾ ....ಗೋತ್ರಯಾ ವಸುರೂಪಯಾ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೇನ ಸಹ ಸಂಸೃಜಸ್ವ ॥

೨. ಅಸ್ಮನ್ಮಾತಃ ....ದೇ ....ಗೋತ್ರೇ ಪ್ರೇತೇ ಸ್ವಭರ್ತೃಪಿತಾಮಹ್ಯಾ ....ದಯಾ ....ಗೋತ್ರಯಾ ರುದ್ರರೂಪಯಾ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಸಂಕರ್ಷಣೇನ ಸಹ ಸಂಸೃಜಸ್ವ ॥

೩. ಅಸ್ಮನ್ಮಾತಃ ....ದೇ ....ಗೋತ್ರೇ ಪ್ರೇತೇ ಸ್ವಭರ್ತೃಪ್ರಪಿತಾಮಹ್ಯಾ ....ದಯಾ ....ಗೋತ್ರಯಾ ಆದಿತ್ಯರೂಪಯಾ ತದಂತರ್ಯಾಮಿವಾಸುದೇವೇನ ಸಹ ಸಂಸೃಜಸ್ವ ॥

ಇತಿ ಪಿಂಡಸಂಯೋಜನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಮಾತೃಸಂಬಂಧಿನೀಷು ಇತರಕ್ರಿಯಾಸ್ವಪಿ ವಿಭಕ್ತಿಭೇದೇನ ಮಾತೃಪದಪ್ರಯೋಗಃ ಏವಂ ಜ್ಞಾತವ್ಯಃ ॥

ಸಂಬುದ್ಧೌ– ಮಾತಃ ....ಗೋತ್ರೇ ....ದೇ ಪ್ರೇತೇ

ದ್ವಿತೀಯಾವಿಭಕ್ತೌ – ಮಾತರಂ ....ಗೋತ್ರಾಂ ....ದಾಂ ಪ್ರೇತಾಂ

ಚತುರ್ಥೀವಿಭಕ್ತೌ– ಮಾತ್ರೇ ....ಗೋತ್ರಾಯೈ ....ದಾಯೈ ಪ್ರೇತಾಯೈ

ಷಷ್ಠೀವಿಭಕ್ತೌ– ಮಾತುಃ ....ಗೋತ್ರಾಯಾಃ ....ದಾಯಾಃ ಪ್ರೇತಾಯಾಃ ॥

॥ ಇತಿ ಮಾತೃಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ವಿಶೇಷಃ ॥

Scanned by CamScanner

ಅಥ ತ್ರಯೋದಶದಿನಕೃತ್ಯಮ್

ತ್ರಯೋದಶೇಽಹ್ನಿ ಪ್ರಾತಃ ಅರುಣೋದಯಕಾಲೇ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಂ ಸಮಾಪ್ಯ ಪ್ರಾಂಗಣೇ ತುಲಸೀಸನ್ನಿಧೌ ಸ್ಥಲಂ ಸಂಶೋಧ್ಯ ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕರ್ತವ್ಯಮ್ ॥ ಕುಶತ್ರಯಪವಿತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ, ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ–

ಶುಭಪುಣ್ಯತಿಥೌ ಅಸ್ಮದಾದಿಗುರೂಣಾಂ ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯಾಣಾಂ ಹೃತ್ಕಮಲಮಧ್ಯನಿವಾಸಿವಾಸುದೇವಸಂಕರ್ಷಣಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾನಿರುದ್ಧ-ಚತುಮೂರ್ತ್ಯಾದ್ಯನಂತಾವತಾರಾತ್ಮಕಹನುಮದ್ಭೀಮಮಧ್ವಾಂತರ್ಗತಪಿತೃ–ಪಿತಾಮಹ–ಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಂತರ್ಗತಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣ–ವಾಸುದೇವಾತ್ಮಕಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಜನಾರ್ದನಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಜನಾರ್ದನಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ವಸುರೂಪಸ್ಯ ಭೂಲೋಕಾತ್ ಪಿತೃಲೋಕಗಮನಕಾಲೇ ಪಥಿ ಸುಖಪಾಥೇಯಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾನಿವಾರಣದ್ವಾರಾ ಅಕ್ಷಯ್ಯತೃಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಪಾರ್ವಣವಿಧಾನೇನ ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಸಾಂವತ್ಸರಿಕಶ್ರಾದ್ಧವತ್ ಕಲಶಾರ್ಚನಂ–ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ–ಕ್ಷಣಾದಿಕಂ–ಸದೈವಂ–ಪಿತೃವರ್ಗಾರಾಧನಂ–ಪಾಣಿಹೋಮಃ–ಅನ್ನನಿವೇದನಂ–ಪಿಂಡಪ್ರದಾನಮ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಮ್ ॥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಭಾವೇ ಕೂರ್ಚಮುಖೇ ವಾ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕಾರ್ಯಮ್ । ತತ್ರಾಪ್ಯಶಕ್ತೌ ತಿಲತರ್ಪಣಂ ವಾ ದದ್ಯಾತ್ । ಪಾಥೇಯಾರ್ಥಂ ಸೋಪಸ್ಕರದ್ರವ್ಯಂ ಸಂಗೃಹ್ಯ, ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ–

ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮಣಃ ಸಂಪೂರ್ಣಫಲಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೋಜನಪ್ರತ್ಯಾಮ್ನಾಯತ್ವೇನ ಸೋಪಸ್ಕರಪಾಥೇಯ–ದಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ದಾನಂ ಕರ್ತುಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರಾಧನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ವಸುರೂಪಸ್ಯ ತದಂತರ್ಯಾಮಿ–ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸ್ಯ ಅಯಂ ತೇ ಕ್ಷಣಃ ॥ ಸ್ವಾಗತಮ್ । ಪಾದ್ಯಂ । ಆವಾಹನಂ । ಅರ್ಘ್ಯಂ । ಗಂಧಾದ್ಯಾರಾಧನಮ್ । ಅಸ್ಮತ್ಪಿತರಂ ....ಶರ್ಮಾಣಂ ....ಗೋತ್ರಂ ವಸುರೂಪಂ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಆಮಾನ್ನದಾನಂ ಕರ್ತುಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮುಖೇ ಕೃತಮಾರಾಧನಂ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು ॥ ತೀರ್ಥಾಂಗಾರನಿರ್ಮಾಲ್ಯಾನಿ ದತ್ತ್ವಾ ತಾಂಬೂಲಫಲಗೋಪೀಚಂದನಾನಿ ಸೋಪಸ್ಕರಂ ಹಿರಣ್ಯಪೂರ್ವಕಂ ದದ್ಯಾತ್ ।

Scanned by CamScanner

ಇದಂ [illegible] ಸಾಂಕಲ್ಪಿಕಂ [illegible] ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ವಸುರೂಪಸ್ಯ [illegible] ತುಭ್ಯಮಹಂ ಸಂಪ್ರದದೇ ॥ ಅನೇನ [illegible] ಇತಿ [illegible] । [illegible] ॥ [illegible] ಕುರ್ಯಾತ್ । [illegible] "[illegible] । [illegible] ಭವ ॥" [illegible] ಗಚ್ಛೇತ್ । ತತಃ—

ಸಾಂಕಲ್ಪಶ್ರಾದ್ಧಸಮಾಪ್ತೌ [illegible] ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಅಗ್ನೇರ್ದಕ್ಷಿಣತಃ ಮಂಡಲಂ ಕೃತ್ವಾ ಪಿಂಡಾನ್ [illegible] ಪಿತ್ರೇ [illegible] । ಪಿತಾಮಹಾಯ [illegible] । ಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಯ [illegible] ॥ ತಿಲೋದಕಂ ದತ್ತ್ವಾ [illegible] ದತ್ತ್ವಾ [illegible] ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಪಿತರಂ ....ಶರ್ಮಾಣಂ ....ಗೋತ್ರಂ ವಸುರೂಪಂ [illegible] ಸ್ವಧಾ ನಮಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಸ್ವಧಾ ನಮಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಸ್ವಧಾ ನಮಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಪಿತಾಮಹಂ........ಶರ್ಮಾಣಂ ....ಗೋತ್ರಂ ರುದ್ರರೂಪಂ [illegible] ಸ್ವಧಾ ನಮಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಸ್ವಧಾ ನಮಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಸ್ವಧಾ ನಮಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಪ್ರಪಿತಾಮಹಂ........ಶರ್ಮಾಣಂ ....ಗೋತ್ರಂ ಆದಿತ್ಯರೂಪಂ [illegible] ಸ್ವಧಾ ನಮಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಸ್ವಧಾ ನಮಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಸ್ವಧಾ ನಮಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ತತಃ (ಉಪವೀತೀ) ದೇವತಾಭ್ಯಃ .... ನಮೋನಮಃ ॥ ಇತಿ [illegible] ಪ್ರಾರ್ಥಯೇತ್ । "[illegible]" ಇತಿ [illegible] ಆಚಾರ್ಯಾಯ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದತ್ತ್ವಾ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

॥ ಇತಿ ಸಾಂಕಲ್ಪಶ್ರಾದ್ಧವಿಧಿಃ ॥

ಶ್ರವಣದೇವತಾರಾಧನವಿಧಿಃ

ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ಚತುರ್ದರ್ಭಕೃತಂ ಪವಿತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ– ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ವಸುರೂಪಸ್ಯ ಜನ್ಮಪ್ರಭೃತಿ ಮರಣಪರ್ಯಂತಂ ಕೃತಜ್ಞಾತಾಜ್ಞಾತಸಕಲಪಾಪಕ್ಷಯಪೂರ್ವಕಂ ಮರಣಕಾಲೇ ಸಂಭಾವಿತೋರ್ಧ್ವೋಚ್ಛಿಷ್ಟಾಧರೋಚ್ಛಿಷ್ಟೋಭಯೋ–ಚ್ಛಿಷ್ಟಮರಣಾದಿಸಕಲದೋಷಪರಿಹಾರಪೂರ್ವಕಮ್ ಅಂಧತ್ವಾದಿನಿಮಿತ್ತಸಮಸ್ತಪಾಪಕ್ಷಯದ್ವಾರಾ ಅಕ್ಷಯ್ಯಪುಣ್ಯಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಪಿತುಃ ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕಕರ್ಮಣಃ ಸಂಪೂರ್ಣಫಲಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಪಿತ್ರಾದೇಃ ಜನ್ಮಪ್ರಭೃತಿ ಮರಣಾಂತಮ್ ಆಚರಿತಸುಕೃತಕರ್ಮಣಃ ಧರ್ಮರಾಜಾಗ್ರೇ ಕಥಯಿತೄಣಾಂ ಕಾಲನೇಮ್ಯಾದಿಶ್ರವಣದೇವತಾನಾಮಂತರ್ಗತಸ್ಯ ಕೇಶವಾದಿದ್ವಾದಶಮೂರ್ತ್ಯಾತ್ಮಕಸ್ಯ ಮಹಾವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ತ್ರಯೋದಶ–ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮುಖೇಷು ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಆರಾಧನಂ ತತ್ತದ್ದಾನಾದಿಕಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸುವಾಸಿನೀಸಮಾರಾಧನಾಖ್ಯಂ ಚ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ತ್ರಯೋದಶಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನಾಸನಫಲತಾಂಬೂಲಗೋಪೀಚಂದನಯಜ್ಞೋಪವೀತವ್ಯಜನಜಲಪಾತ್ರವಸ್ತ್ರ ಹಿರಣ್ಯದಾನಪುರಸ್ಸರಂ ಶ್ರವಣನಾಮಕದೇವತಾರಾಧನಂ ಮಹಾವಿಷ್ಣೋಶ್ಚ ಆರಾಧನಂ ಕಾರ್ಯಮ್ ॥

ದ್ವಾದಶಶ್ರವಣದೇವತಾನಾಂ ನಾಮಾನಿ –

ಕಾಲನೇಮಿರ್ಜಗಚ್ಚಕ್ಷುಃ ವಕ್ರದಂಷ್ಟ್ರೋ ವೃಕೋದರಃ ।
ಸುದೀರ್ಘನಯನಃ ಕ್ರೂರಃ ಮರ್ಮಭೇದ್ಯಶರಸ್ತಥಾ ॥
ದುರ್ವಾತಶ್ಚಾತಕೋ ಭೀಮಃ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ಮಿತ್ರರಕ್ಷಕಃ ।
ದೇವತಾ ದ್ವಾದಶೈವೈತಾಃ ಶ್ರವಣಾಖ್ಯಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥

ಶಾಲಗ್ರಾಮರಜತಮಯರಥಾಂದೋಲಿಕಾಪಾದುಕಾನೌಕಾದಾನಾನಿ, ಯಥಾಸಂಭವದಾನಾನಿ ಚ ದದ್ಯಾತ್ । ಭೋಜನಕಾಲೇ ಯಥಾಸಂಭವಂ ಭಕ್ಷ್ಯ–ಚಿತ್ರಾನ್ನ–ದಧ್ಯನ್ನ–ಪರಮಾನ್ನ–ಕೇಸರಾನ್ನ–ಅಪೂಪ–ವಟಕೇತ್ಯಾದಿದಾನಪೂರ್ವಕಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸುವಾಸಿನೀನಾಮ್ ಆರಾಧನಂ ಕಾರ್ಯಮ್ । ಭೋಜನಾನಂತರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಸ್ವಸ್ತಿ ವಾಚಯೇತ್ ॥

Scanned by CamScanner

ತ್ರಯೋದಶೇ ದಿವಸೇ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತಮಂತ್ರಾಃ

ಓಂ ಪುನಸ್ತ್ವಾಽಽದಿತ್ಯಾ ರುದ್ರಾ ವಸವಃ ಸಮಿಂಧತಾಂ ಪುನರ್ಬ್ರಹ್ಮಾಣೋ ವಸುನೀಥ ಯಜ್ಞೈಃ । ಘೃತೇನ ತ್ವಂ ತನುವೋ ವರ್ಧಯಸ್ವ ಸತ್ಯಾಃ ಸಂತು ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಕಾಮಾಃ ॥ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೇಣ ಶತಶಾರದೇನ ಶತಾಯುಷಾ ಹವಿಷಾಹಾರ್ಷಮೇನಮ್ । ಶತಂ ಯಥೇಮಂ ಶರದೋ ನಯಾತೀಂದ್ರೋ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ದುರಿತಸ್ಯ ಪಾರಮ್ ॥ ಶತಂ ಜೀವ ಶರದೋ ವರ್ಧಮಾನಃ ಶತಂ ಹೇಮಂತಾಞ್ಛತಮು ವಸಂತಾನ್ । ಶತಮಿಂದ್ರಾಗ್ನೀ ಸವಿತಾ ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ ಶತಾಯುಷಾ ಹವಿಷೇಮಂ ಪುನರ್ದುಃ ॥ ಆಹಾರ್ಷಂ ತ್ವಾವಿದಂ ತ್ವಾ ಪುನರಾಗಾಃ ಪುನರ್ನವ । ಸರ್ವಾಂಗ ಸರ್ವಂ ತೇ ಚಕ್ಷುಃ ಸರ್ವಮಾಯುಶ್ಚ ತೇಽವಿದಮ್ ॥ ಸರ್ವಸ್ಯಾಽಽಪ್ತ್ಯೈ ಸರ್ವಸ್ಯ ಜಿತ್ಯೈ ಸರ್ವಮೇವ ತೇನಾಽಽಪ್ನೋತಿ ಸರ್ವಂ ಜಯತಿ ॥ ಋಧ್ಯಾಸ್ಮ ಹವ್ಯೈರ್ನಮಸೋಪಸದ್ಯ ಮಿತ್ರಂ ದೇವಂ ಮಿತ್ರಧೇಯಂ ನೋ ಅಸ್ತು । ಅನೂರಾಧಾನ್ ಹವಿಷಾ ವರ್ಧಯಂತಃ ಶತಂ ಜೀವೇಮ ಶರದಃ ಸವೀರಾಃ ॥ ನವೋನವೋ ಭವತಿ ಜಾಯಮಾನೋಽಹ್ನಾಂ ಕೇತುರುಷಸಾಮೇತ್ಯಗ್ರಮ್ । ಭಾಗಂ ದೇವೇಭ್ಯೋ ವಿ ದಧಾತ್ಯಾಯನ್ ಪ್ರ ಚಂದ್ರಮಾಸ್ತಿರತೇ ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ॥

ಸ್ವಸ್ತಿ ಮಂತ್ರಾರ್ಥಾಃ ಸತ್ಯಾಃ ಸಫಲಾಃ ಭೂಯಾಸುರಿತಿ ಭವಂತೋ ಮಹಾಂತೋಽನುಗೃಹ್ಣಂತು ॥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಪ್ರತಿವಚನಂ "ತಥಾಸ್ತು" ।

ಅಯಂ (ಸಭ್ರಾತೃಕಃ) ಯಜಮಾನಃ ತೇಜಸ್ವೀ ಓಜಸ್ವೀ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ್ವೀ ಭೂಯಾದಿತಿ ಭವಂತೋ ಮಹಾಂತೋಽನುಗೃಹ್ಣಂತು ॥

ಅನೇನ (ಸಭ್ರಾತೃಕೇನ) ಯಜಮಾನೇನ ಪಿತರಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಮೃತಾತ್ ತ್ರಯೋದಶೇಽಹನಿ ಕೃತಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧಾಖ್ಯೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಪಿತುಃ ಭೂಲೋಕಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ವರ್ಷಾಂತೇ ವಸ್ವಾದಿಪುಣ್ಯಲೋಕಾವಾಪ್ತಿಪರ್ಯಂತಂ ಗಮನಕಾಲೇ ಸುಖಸಿದ್ಧಿರ್ಭೂಯಾದಿತಿ ಭವಂತೋ

Scanned by CamScanner

ಮಹಾಂತೋಽನುಗೃಹ್ಣಂತು ॥

ಅನೇನ (ಸಭ್ರಾತೃಕೇನ) ಯಜಮಾನೇನ ಆಚರಿತಂ ಯಮಸದನೇ ಗುಣಕಥಯಿತ್ರ್ಯಾಣಾಂ ಸಪತ್ನೀಕಶ್ರವಣದೈವತಾನಾಂ ಮಹಾವಿಷ್ಣೋಶ್ಚ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ತ್ರಯೋದಶಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರಾಧನಕರ್ಮ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯಂ ಭೂಯಾದಿತಿ ಭವಂತೋ ಮಹಾಂತೋಽನುಗೃಹ್ಣಂತು ॥

ಅನೇನ (ಸಭ್ರಾತೃಕೇನ) ಯಜಮಾನೇನ ಪಿತರಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮಣಾದಾರಭ್ಯ ಶ್ರವಣದೇವತಾರಾಧನಪರ್ಯಂತಂ ಸಮಾಚರಿತಾಸು ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕಕ್ರಿಯಾಸು ನ್ಯೂನಾತಿರಿಕ್ತಜ್ಞಾತಾಜ್ಞಾತದೋಷಪರಿಹಾರದ್ವಾರಾ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾನಾಂ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾಣಾಂ ತದಂತರ್ಗತಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾತ್ಮಕಗಯಾಗದಾಧರಮಹಾವಿಷ್ಣೋಃ ಅನುಗ್ರಹೇಣ ಕ್ರಿಯಾಸಾದ್ಗುಣ್ಯಸಿದ್ಧಿರ್ಭೂಯಾದಿತಿ ಭವಂತೋ ಮಹಾಂತೋಽನುಗೃಹ್ಣಂತು ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ ಯಜಮಾನಗೃಹೇ ಗುರುದೇವತಾಕುಲದೇವತಾಪಿತೃದೇವತಾನುಗ್ರಹೇಣ ಋಣಾನುಬಂಧಮನುಸೃತ್ಯ ದೂರ್ವಾವತ್ಕುಲವೃದ್ಧಿಃ ಸ್ಥಿರಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಕೀರ್ತಿಲಾಭಾದಿಃ ಭೂಯಾತ್ ತಥಾ ಪತಿಪತ್ನೀಸುತಾಲಯಾಃ ಲಾಜಾ ಇವ ವಿಕಸಿತಾಶ್ಚ ಭೂಯಾಸುರಿತಿ ಭವಂತೋ ಮಹಾಂ–ತೋಽನುಗೃಹ್ಣಂತು ॥ ಸಮಸ್ತಸನ್ಮಂಗಲಾನಿ ಭವಂತು ॥

ಕಾಯೇನ ವಾಚಾ .... ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ಪಿತರಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಮೃತಾಹಾತ್ ಏತಾವತ್ಕಾಲಪರ್ಯಂತಂ ಮಯಾಕೃತೇನ ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕ–ಕರ್ಮಣಾ ಅಸ್ಮಿನ್ ದಿನೇ ಆಚರಿತಮಹಾವಿಷ್ಣುಸಹಿತಶ್ರವಣದೇವತಾರಾಧನಪೂರ್ವಕಯಥಾಸಂಭವದಾನದಕ್ಷಿಣಾದಿನಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸುವಾಸಿನೀನಾಮ್ ಆರಾಧನೇನ ಚ ಪಿತ್ರಂತರ್ಗತಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಜನಾರ್ದನಃ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥

ಸರ್ವೇಭ್ಯೋಽಕ್ಷತಾನ್ ದತ್ತ್ವಾ ಆಶಿಷಃ ಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರವಣದೇವತಾರಾಧನವಿಧಿಃ ತ್ರಯೋದಶದಿನಕೃತ್ಯಂ ಚ ॥

Scanned by CamScanner

ಅಪರಪರಿಶಿಷ್ಟಮ್

ಉದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧಮ್

ಇದಮ್ ಅಬ್ದಪರ್ಯಂತಂ ಪ್ರತ್ಯಹಮ್ ಅಶಕ್ತೌ ಪ್ರತಿಮಾಸಮ್, ಸಂಕಟೇ ಏಕದಿನೇ ವಾ ಕಾರ್ಯಮ್ । ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ-(ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಅಸ್ಮತ್ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಪ್ರಪಿತಾಮಹಾನಾಂ ....ಶರ್ಮಣಾಂ ....ಗೋತ್ರಾಣಾಂ ವಸುರುದ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಾಣಾಂ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾನಾಮ್ ಅಕ್ಷಯ್ಯತೃಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಸೋದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಅದ್ಯೈವಂ ಸಂಕಲ್ಪವಿಧಿನಾ ಪಾರ್ವಣವತ್ ಯಾವಚ್ಛಕ್ತಿ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಶ್ರೋತ್ರಿಯಮಾಹೂಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಕ್ಷಣಪಾದ್ಯಾಸನಗಂಧಾಚ್ಛಾದನಾಂತ-ಪೂಜಾನ್ನಪರಿವೇಷಣಾಂತೇ । ಏಷ ಉದಕುಂಭ ಇದಮನ್ನಂ ದತ್ತಂ ನ ಮಮ ನ ಮಮ ॥

ಇತಿ ಉದಕಪೂರ್ಣಕುಂಭಂ ಅನ್ನದಾನಂ ಚ ದತ್ತ್ವಾ ತಾಂಬೂಲದಕ್ಷಿಣಾದಿಕಂ ದದ್ಯಾತ್ । ಅಶಕ್ಯೇ ಸೋಪಸ್ಕರಮ್ ಆಮಮ್ ಉದಕುಂಭಂ ಚ ದದ್ಯಾತ್ । ಭಗವದರ್ಪಣಂ ಚ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

॥ ಇತಿ ಉದಕುಂಭಶ್ರಾದ್ಧವಿಧಿಃ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಮರಣೇ ವಿಧಿಃ

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೋ ಮೃತಿಸಂಭವೇ ಮರಣೋತ್ತರಂ ಶವಸ್ನಾನಾಂತಂ ವಿಧಾಯ, ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ, ...ಗೋತ್ರಸ್ಯ ....ನಾಮ್ನೋ ಮೃತಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಃ ಅವಕೀರ್ಣಿತಾದೋಷನಿವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ದ್ವಾದಶಾಬ್ದಷಡಬ್ದತ್ರ್ಯಬ್ದಾನ್ಯತಮಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಪ್ರತ್ಯಾಮ್ನಾಯ-ಯಥಾಶಕ್ತಿಹಿರಣ್ಯದಾನಂ ಸೂತಕಾಂತೇ ಅಹಮಾಚರಿಷ್ಯೇ । (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ....ನಾಮ್ನೋ ಮೃತಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೋ

Scanned by CamScanner

ವ್ರತವಿಸರ್ಗಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ತದಂಗಯಥಾಶಕ್ತಿಹಿರಣ್ಯೇನ ನಾಂದೀಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ತತ್ಕೃತ್ವಾ ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಪ್ರಜ್ವಾಲ್ಯ ಅನ್ವಾಧಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಅತ್ರ ಪ್ರಧಾನಮ್ ಅಗ್ನಿಂ ವಾಯುಂ ಸೂರ್ಯಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಮ್ ಅಗ್ನಿಂ ವ್ರತಪತಿಮ್ ಅಗ್ನಿಂ ವ್ರತಾನುಷ್ಠಾನಫಲಸಂಪಾದನಂ, ವಿಶ್ವಾನ್ ದೇವಾನ್ ಏತಾಃ ಸಪ್ತದೇವತಾಃ ಸಕೃತ್ಸಕೃತ್ ಆಜ್ಯಾಹುತ್ಯಾ ಯಕ್ಷ್ಯೇ ॥ ಪರಿಸಮೂಹನಾದಿ ಆಘಾರಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ– ಓಂ ಭೂಃ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಓಂ ಭುವಃ ಸ್ವಾಹಾ । ವಾಯವ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಓಂ ಸ್ವಃ ಸ್ವಾಹಾ । ಸೂರ್ಯಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಸ್ವಾಹಾ । ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಓಮ್ ಅಗ್ನಯೇ ವ್ರತಪತಯೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಗ್ನಯೇ ವ್ರತಪತಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಓಮ್ ಅಗ್ನಯೇ ವ್ರತಾನುಷ್ಠಾನಫಲಸಂಪಾದನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಗ್ನಯೇ ವ್ರತಾನುಷ್ಠಾನಫಲಸಂಪಾದನಾಯೇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಓಂ ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ । ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಇತಿ ಸಪ್ತಾಜ್ಯಾಹುತೀಃ ಹುನೇತ್ ॥

ತತಃ ಅರ್ಕಶಾಖಾಮಾನೀಯ ಅರ್ಕಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೌ ಹರಿದ್ರಯಾನುಲಿಪ್ಯ, ಪೀತಸೂತ್ರೇಣಾವೇಷ್ಟ್ಯ, ವಸ್ತ್ರಯುಗ್ಮೇನಾಚ್ಛಾದ್ಯ, ಅಗ್ನಿಮುಪಸಮಾಧಾಯ, ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ, ...ಗೋತ್ರಸ್ಯ ....ಶರ್ಮಣಃ ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕಾಧಿಕಾರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಅರ್ಕವಿವಾಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ತದಂಗತಯಾ ಹಿರಣ್ಯೇನ ನಾಂದೀಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕೃತ್ವಾ ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ಅನ್ವಾದಧ್ಯಾತ್ ।

ಅತ್ರ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಃ ಅಗ್ನಿಂ ಬೃಹಸ್ಪತಿಂ, ವಿವಾಹವಿಧಿಯೋಜಕಂ, ಕಾಮಂ, ಅಗ್ನಿಂ, ವಾಯುಂ, ಸೂರ್ಯಂ, ಪ್ರಜಾಪತಿಮ್ ಏತಾಃ ಅಷ್ಟೌ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಃ ಏಕೈಕವಾರಮಾಜ್ಯಾಹುತ್ಯಾ ಯಕ್ಷ್ಯೇ ॥

ಪ್ರಧಾನಾಹುತಯಃ –

ಓಮ್ ಅಗ್ನಯೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಓಂ ಬೃಹಸ್ಪತಯೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಬೃಹಸ್ಪತಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಓಂ ವಿವಾಹವಿಧಿಯೋಜಕಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ವಿವಾಹವಿಧಿಯೋಜಕಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥

ಓಂ ಯಸ್ಮೈ ತ್ವಂ ಕಾಮಕಾಮಾಯ ವಯಂ ಸಮ್ರಾಡ್ಯಜಾಮಹೇ । ತಮಸ್ಮಭ್ಯಂ ಕಾಮಂ ದತ್ತ್ವಾಥೇದಂ ತ್ವಂ ಘೃತಂ ಪಿಬ ಸ್ವಾಹಾ । ಕಾಮಕಾಮಾಯೇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಓಂ ಭೂಃ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಗ್ನಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಓಂ ಭುವಃ ಸ್ವಾಹಾ । ವಾಯವ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥

Scanned by CamScanner

ಓಂ ಸ್ವಃ ಸ್ವಾಹಾ । ಸೂರ್ಯಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಸ್ವಾಹಾ । ಪ್ರಜಾಪತಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥ ತತಃ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪ್ಯ ಅರ್ಕಶಾಖಾಂ ಶವಂ ಚ ವಿಧಿನಾ ದಹೇತ್ । ಅಥವಾ ಶಾಖಾಂ ಪ್ರವಾಹಯೇತ್ । ತತಃ ನಿತ್ಯಕ್ರಿಯಾದಿ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಾಂತಂ ಕಾರ್ಯಮ್ । ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧೇ ನಾರಾಯಣಬಲಿಂ ಕೃತ್ವಾ ವಿಶೇಷತಃ ತ್ರಿಂಶದ್‌ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಭ್ಯಃ ಪಾದುಕಾಛತ್ರಗೋಪೀಚಂದನತುಲಸೀಮಣಿಮಾಲಾವಸ್ತ್ರಾದೀನಿ ದದ್ಯಾತ್ । ವರ್ಷಪರ್ಯಂತಂ ಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧಾನಿ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಪ್ರತಿಸಾಂವತ್ಸರಿಕಶ್ರಾದ್ಧದಿನೇ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನಪೂರ್ವಕಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಃ ತೋಷಯೇತ್ ॥

॥ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಮರಣೇ ವಿಧಿಃ ॥

ಪ್ರೌಢಕನ್ಯಾಮರಣೇ ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷಃ

ಷೋಡಶೇಽಬ್ದೇ ವ್ಯತೀತೇ ಕನ್ಯಾಮೃತೌ ಸ್ನಾಪಯಿತ್ವಾ ಕಲಶದ್ವಯೇ ವಿಷ್ಣುಂ ಯಮಂ ಚಾವಾಹ್ಯ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಮಧುಘೃತತಿಲಮಿಶ್ರಪಿಷ್ಟೇನ ಪಿಂಡದ್ವಯಂ ದತ್ವಾ ಅಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಪಿಂಡದ್ವಯಂ ವಿಸೃಜ್ಯ, ಕಲಶೋದಕೈಃ ಶವಂ ಸಂಸ್ನಾಪ್ಯ ಅಮಂತ್ರಕಂ ತುಷಾಗ್ನಿನಾ ದಹೇತ್ ॥ ರಜಸ್ವಲಾ ಚೇತ್ ವೃದ್ಧಶಾತಾತಪೋಕ್ತೇನ ವಿಧಿವತ್ ಸಂಸ್ನಾಪ್ಯ ತತಃ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಕ್ರಮೇಣ ದಹೇತ್ ॥ ನವಮೇಽಹನಿ ಮಲಿನಷೋಡಶೀಯ ಮಾಸಿಕಕ್ರಿಯಾದಿಕೈಃ ಅತಿವಾಹಿಕ ಪ್ರೇತಶರೀರಂ ವಿಚಿಂತ್ಯ ದಶಮೇಽಹನಿ ಉದಕಾದಿಕಂ ದತ್ವಾ ಏಕಾದಶೇಽಹನಿ ವಿಷ್ಣ್ವಾದಿಪಂಚದೇವತಾಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ನಾರಾಯಣಬಲಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಅಗ್ನೌ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ದ್ವಾದಶೇಽಹನಿ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ವಾಚಯಿತ್ವಾ ತಿಲಹೋಮಂ ಕೂಶ್ಮಾಂಡಹೋಮಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ ನಾರಾಯಣಬಲಿಃ ಕಾರ್ಯಃ ॥

ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ – ಪ್ರಮೀತಕನ್ಯಾಯಾಃ ....ದಾಯಾಃ ....ಗೋತ್ರಾಯಾಃ ಪ್ರೇತಾಯಾಃ ಅಕಾಲಮರಣಾಜ್ಜನಿತಸಕಲದೋಷಪರಿಹಾರಪೂರ್ವಕಂ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತಿದ್ವಾರಾ ಸ್ವರೂಪಸ್ವಕುಲಸ್ಥಾನಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ನಾರಾಯಣಬಲಿಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಶ್ರಾದ್ಧವತ್ ಕಲಶಸ್ಥಾಪನಂ, ಸೂಕ್ತಪಠನಂ, ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ವಿಧಾಯ ಆಗ್ನೇಯಾಭಿಮುಖ ಉಪವಿಶ್ಯ ಭೂಮಿಂ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ಗಯಾಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಜನ್ಮಕುಂಡಲಿವತ್ ಶ್ವೇತಮೃದಾ ದ್ವಾದಶಪದಮಂಡಲಂ ತದ್ದಕ್ಷಿಣೇ ತ್ರಿಕೋಣಮಂಡಲಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ ದ್ವಾದಶಪದಮಂಡಲಮಧ್ಯೇ ದ್ವಾದಶದಲಕೂರ್ಚಂ ನ್ಯಸ್ಯ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಮ್ ಆವಾಹಯೇತ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಪೂರ್ವಾದಿದ್ವಾದಶಪದೇಷು ಕೇಶವಾದಿನಾಮಭಿಃ ನಾರಾಯಣಮ್ ಆವಾಹ್ಯ ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಾದಿಗಂಧಪುಷ್ಪಾಂತಂ ಪೂಜಯೇತ್ ॥ ಅಪಸವ್ಯೇನ ದಕ್ಷಿಣೇ ತ್ರಿಕೋಣಪದೇ ಪ್ರಮೀತಕನ್ಯಾಪ್ರೇತಮುದ್ದಿಶ್ಯ "**ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್**" ಇತಿ ಆಸನಾದಿಪುಷ್ಪಾಂತಂ ದದ್ಯಾತ್ ॥

ತತಃ ಸವ್ಯೇನ ೧೨-೮-೪ ವಾ ವಿಪ್ರಾನ್ ನಿಮಂತ್ರ್ಯ ಪಾದ್ಯಾದಿ ಗಂಧ-ವಸ್ತ್ರ-ಪುಷ್ಪಾದಿಭಿಃ ಅರ್ಚಯೇತ್ ॥ ಮಂಡಲಮಧ್ಯಸ್ಥಿತವಿಷ್ಣವೇ ಪಾಯಸಂ ನಿವೇದ್ಯ ಮಧುಘೃತಮಿಶ್ರಪಾಯಸೇನ ೧೨ ವರ್ತುಲಾಕಾರ ಪಿಂಡಮ್ ಏಕಮ್ ಆಯತಾಕಾರ ಪಿಂಡಂ ಕೃತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಪೂರ್ವಕಂ ಪಿಂಡದಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಕ್ರಮಃ - (ಅಪಸವ್ಯ) **ಮಮ ಪ್ರಮೀತಕನ್ಯಾಯಾಃ ....ದಾಯಾಃ ....ಗೋತ್ರಾಯಾಃ ಪ್ರೇತಾಯಾಃ ಪ್ರೇತತ್ವ ನಿವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಂ** (ಸವ್ಯ) **ನಾರಾಯಣಬಲಿಶ್ರಾದ್ಧೇ ತದ್ರೂಪಿಣೇ ಅಯಂ ಪಿಂಡಃ ಕೇಶವಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಓಮ್ ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ** । ಏವಂ ದಾಮೋದರಾಂತ-ನಾಮಭಿಃ ಪಿಂಡಾನ್ ದತ್ತ್ವಾ ಅಪಸವ್ಯೇನ ಪ್ರೇತಪಿಂಡಂ "**ಉಪತಿಷ್ಠತಾಂ**" ಇತಿ ತ್ರಿಕೋಣೇ ದತ್ತ್ವಾ ತಿಲತೋಯಾಂಜಲಿಂ ದದ್ಯಾತ್ । (ಸವ್ಯೇನ) ಪುರುಷಸೂಕ್ತೈಃ ಪಿಂಡಾನಲಂಕೃತ್ಯ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ತಾಂಬೂಲದಕ್ಷಿಣಾದಿಕಂ ದತ್ತ್ವಾ ಬದ್ಧಾಂಜಲಿಃ ತಿಷ್ಠನ್ "**ಭೋ ಮಹಾಂತಃ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಾಃ ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಿ । ಮಮ ಪ್ರಮೀತಾಯಾಃ ಕನ್ಯಾಯಾಃ ....ಗೋತ್ರಾಯಾಃ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಕಾರಿತ ತಿಲಹೋಮ-ಕೂಶ್ಮಾಂಡಹೋಮನಾರಾಯಣಬಲಿಶ್ರಾದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರಾಧನೈಃ ಕನ್ಯಾಯಾಃ ರಜಸ್ವಲಾದೋಷ, ಜ್ಞಾತಾಜ್ಞಾತಸಕಲಪಾಪಪರಿಹಾರದ್ವಾರಾ ಸ್ವಸ್ವರೂಪ-ಸ್ವಕುಲಸ್ಥಾನಪ್ರಾಪ್ತಿರಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು** ॥ ಇತ್ಯುಕ್ತೇ "**ತಥಾಸ್ತು**" ಪ್ರತಿವಚನ ಪೂರ್ವಕಂ ಲೌಕಿಕವಚನೈಶ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಆಶೀರ್ವಚನಾನಿ ಬ್ರೂಯುಃ ॥

ತತಃ ಗೋಪ್ರತ್ಯಾಮ್ನಾಯ ಫಲದಾನಂ ದೀಪ-ಘಂಟಾ-ಗೀತಾಪುಸ್ತಕ-ತಿಲಾದಿ ಮನಸೋದ್ದಿಷ್ಟದಾನಾನಿ ಕೃತ್ವಾ ಅಪಸವ್ಯೇನ ಪ್ರೇತಪಿಂಡಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಸವ್ಯೇನ ವರ್ತುಲಂ ಕೃತ್ವಾ ಮಂಡಲಮಧ್ಯೇ "**ಅನಾದಿನಿಧನೋ .... ಭವ** ॥" ಇತಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ "**ಸಂಗಚ್ಛಧ್ವಂ** ...." ಇತಿ ಮಂತ್ರಮುಕ್ತ್ವಾ ತ್ರಿವಾರಂ ಲಾಜಾನ್ ವಿಕೀರ್ಯ ವಿಪ್ರಾನ್ ವಿಸೃಜ್ಯ "**ಕಾಯೇನ ವಾಚಾ**....." ಇತಿ ಕರ್ಮ ಸಮಾಪ್ಯ ಪಿಂಡಾನ್ ವಿಸೃಜ್ಯ ಆಚಮ್ಯ ಸ್ನಾಯಾತ್ । ಪಂಚಗವ್ಯಪ್ರಾಶನಂ-ಉಪವೀತಧಾರಣಂ-ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಂ ಕೃತ್ವಾ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಕನ್ಯಾಭ್ಯಃ ವಸ್ತ್ರಾದಿಕಂ ದತ್ತ್ವಾ ಪಾಯಸೇನ ಭೋಜಯೇತ್ ॥

॥ ಇತಿ ಪ್ರೌಢಕನ್ಯಾಮರಣೇ ಪ್ರಯೋಗಃ ॥

Scanned by CamScanner

ರಜಸ್ವಲಾಮರಣೇ ವಿಧಿಃ (ವೃದ್ಧಶಾತಾತಪಃ)

ವಿಷ್ಣುಪುಣ್ಯತಿಥೌ ....ಗೋತ್ರಾಯಾಃ ....ದಾಯಾಃ ರಜಸ್ವಲಾವಸ್ಥಾಮರಣನಿಮಿತ್ತಪ್ರತ್ಯವಾಯಪರಿಹಾರಾರ್ಥಮ್ ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕಾಧಿಕಾರ–ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಚಾಂದ್ರಾಯಣತ್ರಯಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಪೂರ್ವಕಂ ಶೂರ್ಪೇಣಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತಸ್ನಾನಾನಿ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಚಾಂದ್ರಾಯಣತ್ರಯಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಭೂತಂ ಹಿರಣ್ಯದಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ದತ್ವಾ ಯವಪಿಷ್ಟೇನ ಪ್ರೇತಮನುಲಿಪ್ಯ, ಸ್ವಯಂ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಶೂರ್ಪೋದಕೇನ ಶತವಾರಂ ಸ್ನಾಪಯೇತ್ । ತತಃ ಪ್ರೇತಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ, ಭಸ್ಮ, ಗೋಮಯ, ಮೃತ್ತಿಕಾ, ಕುಶೋದಕ, ಪಂಚಗವ್ಯಶುದ್ಧೋದಕೈಃ ಸ್ನಾಪಯೇತ್ ॥

ಓಂ ಪಾವಮಾನೀಃ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನೀಃ ಸುದುಘಾ ಹಿ ಘೃತಶ್ಚುತಃ । ಋಷಿಭಿಃ ಸಂಭೃತೋ ರಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಷ್ವಮೃತಂ ಹಿತಮ್ ॥ ೧ ॥ ಪಾವಮಾನೀರ್ದಿಶಂತು ನ ಇಮಂ ಲೋಕಮಥೋ ಅಮುಮ್ ॥ ಕಾಮಾನ್ಸಮರ್ಧಯಂತು ನೋ ದೇವೀರ್ದೇವೈಃ ಸಮಾಹಿತಾಃ ॥ ೨ ॥ ಯೇನ ದೇವಾಃ ಪವಿತ್ರೇಣಾತ್ಮಾನಂ ಪುನತೇ ಸದಾ । ತೇನ ಸಹಸ್ರಧಾರೇಣ ಪಾವಮಾನ್ಯಃ ಪುನಂತು ಮಾಮ್ ॥ ೩ ॥ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಂ ಪವಿತ್ರಂ ಶತೋದ್ಯಾಮಂ ಹಿರಣ್ಮಯಮ್ । ತೇನ ಬ್ರಹ್ಮವಿದೋ ವಯಂ ಪೂತಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪುನೀಮಹೇ ॥ ೪ ॥ ಇಂದ್ರಃ ಪುನೀತೀ ಸಹ ಮಾ ಪುನಾತು ಸೋಮಃ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಾ ವರುಣಃ ಸಮೀಚ್ಯಾ । ಯಮೋ ರಾಜಾ ಪ್ರಮೃಣಾಭಿಃ ಪುನಾತು ಮಾ ಜಾತವೇದಾ ಮೂರ್ಜಯಂತ್ಯಾ ಪುನಾತು ॥ ೫ ॥ ಯದಂತಿ ಯಚ್ಚ ದೂರಕೇ ಭಯಂ ವಿಂದತಿ ಮಾಮಿಹ । ಪವಮಾನ ವಿ ತಜ್ಜಹಿ ॥ ಪವಮಾನಃ ಸೋ ಅದ್ಯ ನಃ ಪವಿತ್ರೇಣ ವಿಚರ್ಷಣಿಃ । ಯಃ ಪೋತಾ ಸ ಪುನಾತು ನಃ ॥ ಯತ್ತೇ ಪವಿತ್ರಮರ್ಚಿಷ್ಯಗ್ನೇ ವಿತತಮಂತರಾ । ಬ್ರಹ್ಮ ತೇನ ಪುನೀಹಿ ನಃ ॥ ಆಪೋ ಹಿ ಷ್ಠಾ ಮಯೋಭುವಸ್ತಾ ನ ಊರ್ಜೇ ದಧಾತನ । ಮಹೇ ರಣಾಯ ಚಕ್ಷಸೇ ॥ ಯೋ ವಃ ಶಿವತಮೋ ರಸಸ್ತಸ್ಯ ಭಾಜಯತೇಹ ನಃ । ಉಶತೀರಿವ ಮಾತರಃ ॥ ತಸ್ಮಾ

Scanned by CamScanner

ಅರಂ ಗಮಾಮ ವೋ ಯಸ್ಯ ಕ್ಷಯಾಯ ಜಿನ್ವಥ । ಆಪೋ ಜನಯಥಾ ಚ ನಃ ॥ ಕಯಾ ನಶ್ಚಿತ್ರ ಆ ಭುವದೂತೀ ಸದಾವೃಧಃ ಸಖಾ । ಕಯಾ ಶಚಿಷ್ಠಯಾ ವೃತಾ ॥ ಕಸ್ತ್ವಾ ಸತ್ಯೋ ಮದಾನಾಂ ಮಂಹಿಷ್ಠೋ ಮತ್ಸದಂಧಸಃ । ದೃಢಾ ಚಿದಾರುಜೇ ವಸು ॥ ಅಭೀ ಷು ಣಃ ಸಖೀನಾಮವಿತಾ ಜರಿತೄಣಾಮ್ । ಶತಂ ಭವಾಸ್ಯೂತಿಭಿಃ ॥

ಇತಿ 'ಪಾವಮಾನೀಃ' ಇತ್ಯಾದಿಪಂಚಋುಗ್ಭಿಃ, 'ಯದಂತೀ'ತ್ಯಾದಿತಿಸೃಭಿಃ, 'ಆಪೋ ಹಿ ಷ್ಠೇ'ತ್ಯಾದಿತಿಸೃಭಿಃ, 'ಕಯಾನಶ್ಚಿತ್ರ' ಇತ್ಯಾದಿತಿಸೃಭಿಃ ಸಂಸ್ನಾಪ್ಯ ಪೂರ್ವವಸ್ತ್ರಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ವಿಧಿನಾ ದಹೇತ್ ॥ ಯದ್ವಾ ರಜಸ್ವಲಾಂ ಸೂತಿಕಾಂ ಚ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಕ್ರಮೇಣ ರಜಸ್ವಲಾಸೂತಿಕಾಸಂಬಂಧಿ–ಮಾಲಿನ್ಯಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಸ್ನಾಪಯಿತ್ವಾ ಕಾಷ್ಠವತ್ ದಗ್ಧ್ವಾಸ್ಥೀನಿ ವಿಧಿನಾ ದಹೇತ್ ॥

॥ ಇತಿ ರಜಸ್ವಲಾಮರಣೇ ವಿಧಿಃ ॥

ಗರ್ಭಿಣೀಮರಣೇ ವಿಧಿಃ (ಶೌನಕಃ)

ಷಣ್ಮಾಸೋತ್ತರಂ ಗರ್ಭಿಣ್ಯಾಂ ಮೃತಾಯಾಂ ಭರ್ತ್ರಾದಿಃ ಜಲೈಃ ಗೋಮೂತ್ರೇಣ "ಆಪೋ ಹಿ ಷ್ಠಾ"ದಿಭಿಃ ನವಭಿಃ ಮಂತ್ರೈಃ ಪ್ರತಿಮಂತ್ರಂ ಶವಂ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ಶ್ಮಶಾನಂ ನೀತ್ವಾ ನಾಭೇರಧಃ ಸವ್ಯಮ್ ಉದರಂ ಚತುರಂಗುಲಂ ಭಿತ್ವಾ ಶಿಶುಮಾದಾಯ ಜೀವಂಶ್ಚೇತ್

ಯಸ್ತೇ ಸ್ತನಃ ಶಶಯೋ ಯೋ ಮಯೋಭೂರ್ಯೇನ ವಿಶ್ವಾ ಪುಷ್ಯಸಿ ವಾರ್ಯಾಣಿ । ಯೋ ರತ್ನಧಾ ವಸುವಿದ್ಯಃ ಸುದತ್ರಃ ಸರಸ್ವತಿ ತಮಿಹ ಧಾತವೇ ಕಃ ॥

ಇತ್ಯೃಚಾ ಶವಸ್ಯ ಸ್ತನಂ ಸ್ಪರ್ಶಯಿತ್ವಾ ಶಿಶುಂ ಗೃಹಂ ನಯೇತ್ । ತತಃ ಸೂತ್ರಗ್ರಥನೇನ ಉದರಮವ್ರಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಪೃಷದಾಜ್ಯೇನ ಚಾಪೂರ್ಯ ಹುತಭಸ್ಮಗೋಮೂತ್ರೈಃ "ಆಪೋ ಹಿ ಷ್ಠಾ"ದಿಭಿಃ ತ್ರಿಭಿಃ ಸಂಸ್ನಾಪ್ಯ ವಾಸೋಭಿಃ ಪ್ರೇತಮಾಚ್ಛಾದ್ಯ ಶವಧರ್ಮೇಣ ದಾಹಯೇತ್

Scanned by CamScanner

ಯದಿ ಗರ್ಭಶ್ಛೇದಪ್ರಾಣಃ ತಂ ನಿಖನೇತ್ ॥ ನಾರೀ ಯದಿ ಷಣ್ಮಾಸಾಭ್ಯಂತರೇ ಮೃತಾ ಗರ್ಭಚ್ಛೇದಂ ನ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಸಹೈವ ದಹನಂ ಕಾರ್ಯಮ್ । ರಜೋದರ್ಶನಸ್ಯ ಪಂಚದಶದಿನಾತ್ ಪರಂ ಗಣನೀಯಮ್ । ತತಃ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಹೋಮಾದಿಕಮ್ ಅವಶ್ಯಂ ಕರಣೀಯಮ್ ॥

॥ **ಇತಿ ಗರ್ಭಿಣೀಮರಣೇ ವಿಧಿಃ** ॥

ಸೂತಿಕಾಮರಣೇ ವಿಧಿಃ

ಪೂರ್ವೋಕ್ತಕ್ರಮೇಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಚನಾತ್ ಚಾಂದ್ರಾಯಣತ್ರಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಶೂರ್ಪಸ್ನಾನಾದಿ ಕಾರಯಿತ್ವಾ ಕುಂಭೇ ಜಲಮಾದಾಯ ಪಂಚಗವ್ಯಂ ತತ್ರ ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಮಂತ್ರೈಃ ಅಭಿಮಂತ್ರ್ಯ ಸಂಸ್ನಾಪ್ಯ ವಿಧಿನಾ ದಹೇತ್ ॥

॥ **ಇತಿ ಸೂತಿಕಾಮರಣೇ ವಿಧಿಃ** ॥

ಪಾಲಾಶವಿಧಿಃ (ಹೇಮಾದ್ರಿಃ)

ಮೃತಸ್ಯಾಸ್ಥೀನಿ ಯದಿ ನ ಲಭ್ಯಂತೇ ತಸ್ಯ ಪರ್ಣಶರದಾಹಃ ॥ ಶುಚಿಭೂಮೌ ಕೃಷ್ಣಮೃಗಚರ್ಮ ಆಸ್ತೀರ್ಯ ತದುಪರಿ ಏಕಂ ಶರಂ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರಾಯತಂ ನಿವೇಶ್ಯ ತದುಪರಿ ಪಲಾಶವೃಂತಾನಿ ನ್ಯಸೇತ್ । ಶಿರಸಿ– ೪೦, ಗ್ರೀವಾಯಾಂ– ೧೦, ಬಾಹ್ವೋಃ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಪಂಚಾಶದಿತಿ– ೧೦೦, ಕರಾಂಗುಲೀಷು ಸರ್ವಾಸು– ೧೦, ಉದರೇ– ೩೦, ಜಠರೇ– ೨೦, ಶಿಶ್ನೇ– ೪, ಅಂಡಯೋಃ– ೬, ಊರ್ವೋಃ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಪಂಚಾಶದಿತಿ– ೧೦೦, ಜಂಘಾತಃ ಪಾದತಲಾಂತಂ ಯಾವತ್ಪಾದಯೋಃ ಪಂಚದಶ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಮಿತಿ– ೩೦, ಸರ್ವಾಸು ಪಾದಾಂಗುಲೀಷು– ೧೦, ಏವಂ– ೩೬೦ ಪರ್ಣಶರೈಃ ಶರೀರಂ ನಿರ್ಮಾಯ ಊರ್ಣಾಸೂತ್ರೇಣ ಶರೇಣ ಸಹ ಬದ್ಧ್ವಾ ಜಲಾಲೋಡಿತಯವಪಿಷ್ಟೇನಾನುಲಿಂಪೇತ್ । ಪುನಃ ಮೂರ್ಧಸ್ಥಾನೇ ಕದಲೀಫಲಮ್ । ಶಿರಸಿ ನಾಲಿಕೇರಮ್ । ಲಲಾಟೇ ಕದಲೀಪತ್ರಮ್ । ದಂತೇಷು ದಾಡಿಮೀಬೀಜಾನಿ । ಕರ್ಣೇ ಕಂಕಣಮ್ । ನೇತ್ರಯೋಃ ಕಪರ್ದಿಕೇ । ನಾಸಿಕಾಯಾಂ ತಿಲಪುಷ್ಪಮ್ । ನಾಭಾವಾಮ್ರಮ್ ।

Scanned by CamScanner

ಸ್ತನಯೋಃ ಜಂಬೀರಫಲದ್ವಯಮ್ । ವಾತೇ ಮನಃಶಿಲಾಮ್ । ಪಿತ್ತೇ ಹರಿತಾಲಮ್ । ಕಫೇ ಸಮುದ್ರಫೇನಮ್ । ರುಧಿರೇ ಮಧು । ಪುರೀಷೇ ಗೋಮಯಮ್ । ಮೂತ್ರೇ ಗೋಮೂತ್ರಮ್ । ರೇತಸಿ ಪಾರದಮ್ [ಸ್ತ್ರೀ ಚೇತ್ ಸ ಏವ ಕುಂಕುಮಮಿಶ್ರಿತಃ] । ವೃಷಣಯೋಃ ವೃಂತಾಕದ್ವಯಮ್ [ಸ್ತ್ರೀ ಚೇತ್ ನ] । ಶಿಶ್ನೇ ಗೃಂಜನಮ್ [ಸ್ತ್ರೀ ಚೇತ್ ಅಶ್ವತ್ಥಪತ್ರಮ್] । ಕೇಶೇಷು ವನಸೂಕರಕೇಶಾನ್ । ಲೋಮಸೂರ್ಣಾಮ್ । ಮಾಂಸಸ್ಥಾನೇ ಯವಪಿಷ್ಟೇನ ಮಾಷಪಿಷ್ಟೇನ ವಾ ತಂಡುಲಪಿಷ್ಟೇನ ವಾ ಲಿಂಪೇತ್ । ಪಂಚಗವ್ಯೇನ ಪಂಚಾಮೃತೈಶ್ಚ ಪ್ರೋಕ್ಷಯೇತ್ ॥

ಪುನರ್ನೋ ಅಸುಮಿತಿ ಬೃಹದುಕ್ಥ್ಯಃ ಪ್ರಾಣಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಪ್ರಾಣಪ್ರವೇಶನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಪುನರ್ನೋ ಅಸುಂ ಪೃಥಿವೀ ದದಾತು ಪುನರ್ದ್ಯೌರ್ದೇವೀ ಪುನರಂತರಿಕ್ಷಮ್ । ಪುನರ್ನಃ ಸೋಮಸ್ತನ್ವಂ ದದಾತು ಪುನಃ ಪೂಷಾ ಪಥ್ಯಾಂ ಯಾ ಸ್ವಸ್ತಿಃ ॥

ಇತಿ ಪ್ರಾಣಪ್ರವೇಶಂ ಭಾವಯೇತ್ । "ಶುಕ್ರಮಸಿ ಜ್ಯೋತಿರಸಿ ತೇಜೋಽಸಿ" ಮಂತ್ರೇಣ ಪಾರದಂ (ಪಾದರಸಂ) ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ "ಅಕ್ಷೀಭ್ಯಾಂ ತ" ಇತಿ ಷಣ್ಮಂತ್ರೈಃ ಶರೀರಂ ಸ್ಪೃಶೇತ್ ।

ಓಮ್ ಅಕ್ಷೀಭ್ಯಾಂ ತೇ ನಾಸಿಕಾಭ್ಯಾಂ ಕರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಛುಬುಕಾದಧಿ । ಯಕ್ಷ್ಮಂ ಶೀರ್ಷಣ್ಯಂ ಮಸ್ತಿಷ್ಕಾಜ್ಜಿಹ್ವಾಯಾ ವಿ ವೃಹಾಮಿ ತೇ ॥ ೧ ॥ ಗ್ರೀವಾಭ್ಯಸ್ತ ಉಷ್ಣಿಹಾಭ್ಯಃ ಕೀಕಸಾಭ್ಯೋ ಅನೂಕ್ಯಾತ್ । ಯಕ್ಷ್ಮಂ ದೋಷಣ್ಯಮಂಸಾಭ್ಯಾಂ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ವಿ ವೃಹಾಮಿ ತೇ ॥ ೨ ॥ ಆಂತ್ರೇಭ್ಯಸ್ತೇ ಗುದಾಭ್ಯೋ ವನಿಷ್ಠೋರ್ಹೃದಯಾದಧಿ । ಯಕ್ಷ್ಮಂ ಮತಸ್ನಾಭ್ಯಾಂ ಯಕ್ನಃ ಪ್ಲಾಶಿಭ್ಯೋ ವಿ ವೃಹಾಮಿ ತೇ ॥ ೩ ॥ ಊರುಭ್ಯಾಂ ತೇ ಅಷ್ಠೀವದ್ಭ್ಯಾಂ ಪಾರ್ಷ್ಣಿಭ್ಯಾಂ ಪ್ರಪದಾಭ್ಯಾಮ್ । ಯಕ್ಷ್ಮಂ ಶ್ರೋಣಿಭ್ಯಾಂ ಭಾಸದಾದ್ಭಂಸಸೋ ವಿ ವೃಹಾಮಿ ತೇ ॥ ೪ ॥ ಮೇಹನಾದ್ವನಂಕರಣಾಲ್ಲೋಮಭ್ಯಸ್ತೇ ನಖೇಭ್ಯಃ । ಯಕ್ಷ್ಮಂ ಸರ್ವಸ್ಮಾದಾತ್ಮನಸ್ತಮಿದಂ

Scanned by CamScanner

ವಿ ವೃಹಾಮಿ ತೇ ॥ ೫ ॥ ಅಂಗಾದಂಗಾಲ್ಲೋಮ್ನೋಲೋಮ್ನೋ ಜಾತಂ ಪರ್ವಣಿಪರ್ವಣಿ । ಯಕ್ಷ್ಮಂ ಸರ್ವಸ್ಮಾದಾತ್ಮನಸ್ತಮಿದಂ ವಿ ವೃಹಾಮಿ ತೇ ॥ ೬ ॥

ತತಃ ಶರೀರಂ ಸ್ನಾಪಯಿತ್ವಾ ಚಂದನೇನಾನುಲಿಪ್ಯ ವಸ್ತ್ರೋಪವೀತೈಃ ಪರಿಧಾಪ್ಯ ಅಲಂಕೃತ್ಯ "ಅಯಂ ಸ ದೇವದತ್ತ" (ದೇವದತ್ತಪದಸ್ಥಾನೇ ತನ್ನಾಮ ಉಲ್ಲಿಖೇತ್ ।) ಇತ್ಯಭಿಮೃಶ್ಯ "ಇದಂ ಚಾಸ್ಯೋಪಾಸನ"ಮಿತಿ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ವಿಧಿವದ್ದಾಹಾದಿ ಕಾರ್ಯಮ್ ॥

॥ ಇತಿ ದಾಹವಿಧಿಃ ॥

ತೀರ್ಥೇ ಅಸ್ಥಿಕ್ಷೇಪಂ ಕರ್ತುಂ ವಿಧಿಃ

ಯತ್ರಾಸ್ಥೀನಿ ವಿದಾಹಾನಿ ತಾಂ ಭೂಮಿಂ ಸಚೈಲಸ್ನಾನಪೂರ್ವಕಂ ಗೋಮೂತ್ರಾದಿಭಿಃ ಪ್ರೋಕ್ಷಯೇತ್ ।

ಉಪ ಸರ್ಪೇತಿ ಚತಸೃಣಾಂ ಪಿತರಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಭೂಪ್ರಾರ್ಥನಖನನಮೃದುದ್ಧರಣಾಸ್ಥಿಗ್ರಹಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಉಪ ಸರ್ಪ ಮಾತರಂ ಭೂಮಿಮೇತಾಮುರುವ್ಯಚಸಂ ಪೃಥಿವೀಂ ಸುಶೇವಾಮ್ । ಊರ್ಣಮ್ರದಾ ಯುವತಿರ್ದಕ್ಷಿಣಾವತ ಏಷಾ ತ್ವಾ ಪಾತು ನಿರ್ಋತೇರುಪಸ್ಥಾತ್ ॥ ಉಚ್ಛ್ವಂಚಸ್ವ ಪೃಥಿವಿ ಮಾ ನಿ ಬಾಧಥಾಃ ಸೂಪಾಯನಾಸ್ಮೈ ಭವ ಸೂಪವಂಚನಾ । ಮಾತಾ ಪುತ್ರಂ ಯಥಾ ಸಿಚಾಽಭ್ಯೇನಂ ಭೂಮ ಊರ್ಣುಹಿ ॥ ಉಚ್ಛ್ವಂಚಮಾನಾ ಪೃಥಿವೀ ಸು ತಿಷ್ಠತು ಸಹಸ್ರಂ ಮಿತ ಉಪ ಹಿ ಶ್ರಯಂತಾಮ್ । ತೇ ಗೃಹಾಸೋ ಘೃತಶ್ಚುತೋ ಭವಂತು ವಿಶ್ವಾಹಾಸ್ಮೈ ಶರಣಾಃ ಸಂತ್ವತ್ರ ॥ ಉತ್ತೇ

ಸ್ತಭ್ನಾಮಿ ಪೃಥಿವೀಂ ತ್ವತ್ಪರೀಮಂ ಲೋಗಂ ನಿದಧನ್ಮೋ ಅಹಂ ರಿಷಮ್ । ಏತಾಂ ಸ್ಥೂಣಾಂ ಪಿತರೋ ಧಾರಯಂತು ತೇಽತ್ರಾ ಯಮಃ ಸಾದನಾ ತೇ ಮಿನೋತು ॥ ಏತಾಭಿ ಋಗ್ಭಿಃ ಕ್ರಮೇಣಾಸ್ಥಿಗ್ರಹಣಾಂತಾನಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವಯಂ ಜಲಾಶಯೇ ಸ್ನಾಯಾತ್ ॥

ದಶವಿಧಸ್ನಾನವಿಧಿಃ

ಆಚಮ್ಯ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ– ಮಹಾವಿಷ್ಣುಪ್ರೇರಣಯಾ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಅಸ್ಥಿಶುದ್ಧಿಂ ಕರ್ತುಂ ಮಮ ದೇಹಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ದಶವಿಧಸ್ನಾನಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಭಸ್ಮಸ್ನಾನಮ್–

ಈಶಾನಾಯ ನಮಃ (ಶಿರಸಿ) ತತ್ಪುರುಷಾಯ ನಮಃ (ಮುಖೇ) ಅಘೋರಾಯ ನಮಃ (ಹೃದಯೇ) ವಾಮದೇವಾಯ ನಮಃ (ಗುಹ್ಯೇ) ಸದ್ಯೋಜಾತಾಯ ನಮಃ (ಪಾದಯೋಃ) ಪ್ರಣವೇನ ಸರ್ವಾಂಗೇಷು ಭಸ್ಮ ವಿಲಿಪ್ಯ ಸ್ನಾಯಾತ್ ॥

ಗೋಮಯಸ್ನಾನಮ್–

ಗೋಮಯಮಾದಾಯ ವಾಮಹಸ್ತೇ ಕೃತ್ವಾ ತ್ರೇಧಾ ವಿಭಜ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗಂ ಪ್ರಣವೇನ ದಿಕ್ಷು ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಉತ್ತರಭಾಗಂ ಚ ತೀರ್ಥೇ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಶೇಷಂ 'ಮಾನಸ್ತೋಕ' ಇತ್ಯಭಿಮಂತ್ರ್ಯ, 'ಗಂಧದ್ವಾರಾ'ಮಿತಿ ಸರ್ವಾಂಗಮನುಲಿಪ್ಯ ಗಂಗಾಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಸ್ನಾತ್ವಾ ದ್ವಿರಾಚಾಮೇತ್ ।

ಮೃತ್ತಿಕಾಸ್ನಾನಮ್–

ಅಶ್ವಕ್ರಾಂತೇ ರಥಕ್ರಾಂತೇ ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾಂತೇ ವಸುಂಧರೇ ।
ಶಿರಸಾ ಧಾರಯಿಷ್ಯಾಮಿ ರಕ್ಷಸ್ವ ಮಾಂ ಪದೇ ಪದೇ ॥ ಇತಿ ಅಭಿಮಂತ್ರ್ಯ

Scanned by CamScanner

ಉದ್ಧೃತಾಸಿ ವರಾಹೇಣ ಕೃಷ್ಣೇನ ಶತಬಾಹುನಾ ।
ಮೃತ್ತಿಕೇ ಹರ ಮೇ ಪಾಪಂ ಯನ್ಮಯಾ ದುಷ್ಕೃತಂ ಕೃತಮ್ ॥ ಇತ್ಯಾದಾಯ–

ಓಂ ನಮೋ ಮಿತ್ರಸ್ಯ ವರುಣಸ್ಯ ಚಕ್ಷಸೇ ಮಹೋ ದೇವಾಯ ತದೃತಂ ಸಪರ್ಯತ । ದೂರೇದೃಶೇ ದೇವಜಾತಾಯ ಕೇತವೇ ದಿವಸ್ಪುತ್ರಾಯ ಸೂರ್ಯಾಯ ಶಂಸತ ॥

ಇತಿ ಸೂರ್ಯಾಯ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯ, 'ಗಂಧದ್ವಾರಾ'ಮಿತಿ 'ಸ್ಯೋನಾ ಪೃಥಿವೀ'ತಿ ವಾ ಮಂತ್ರೇಣ ಶಿರಃಪ್ರಭೃತ್ಯಂಗಾನಿ ವಿಲಿಪ್ಯ, ಸ್ನಾತ್ವಾ ದ್ವಿರಾಚಾಮೇತ್ ॥

ಮಧುಸ್ನಾನಮ್–

ಓಂ ಮಧು ವಾತಾ .... ಭವಂತು ನಃ ॥ ಇತಿ ಮಧುಸ್ನಾನಮ್ ॥

ಅಥ ವಾರಿಸ್ನಾನಮ್–

ಓಮ್ ಆಪೋ ಅಸ್ಮಾನ್ ಮಾತರಃ ಶುಂಧಯಂತು ಘೃತೇನ ನೋ ಘೃತಪ್ವಃ ಪುನಂತು । ವಿಶ್ವಂ ಹಿ ರಿಪ್ರಂ ಪ್ರವಹಂತಿ ದೇವೀರುದಿದಾಭ್ಯಃ ಶುಚಿರಾ ಪೂತ ಏಮಿ ॥

ಇತಿ ಭಾಸ್ಕರಾಭಿಮುಖಃ ಸ್ಥಿತ್ವಾ 'ಇದಂ ವಿಷ್ಣು'ರಿತಿ ಜಪಿತ್ವಾ ಅವಗಾಹೇತ ॥ ತತಃ ಮಿಳಿತಪಂಚಗವ್ಯಂ ತತ್ತನ್ಮಂತ್ರೈಃ ಪ್ರೋಕ್ಷಯೇತ್ । 'ದೇವಸ್ಯೇ'ತಿ ಕುಶೋದಕಂ ಸಂಗೃಹ್ಯ 'ಆಪೋ ಹಿ ಷ್ಠೇ'ತಿ ಸ್ವಶಿರಸಿ ಮಾರ್ಜಯೇತ್ ॥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದತ್ತ್ವಾ,

ಅಸ್ಥಿಶುದ್ಧಿಕರ್ಮಾಂಗದಶವಿಧಸ್ನಾನಾಖ್ಯೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಪಾಪಾಪಹಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಅಸ್ಥಿಶುದ್ಧಿವಿಧಿಃ

ತತಃ ಅಸ್ಥಿಶುದ್ಧಿಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಅಸ್ಥೀನಿ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ–

ಓಮ್ ಏತೋ ನ್ವಿಂದ್ರಂ ಸ್ತವಾಮ ಶುದ್ಧಂ ಶುದ್ಧೇನ ಸಾಮ್ನಾ । ಶುದ್ಧೈರುಕ್ಥೈರ್ವಾವೃಧ್ವಾಂಸಂ ಶುದ್ಧ ಆಶೀರ್ವಾನ್ ಮಮತ್ತು ॥ ಇಂದ್ರ ಶುದ್ಧೋ ನ ಆ ಗಹಿ ಶುದ್ಧಃ ಶುದ್ಧಾಭಿರೂತಿಭಿಃ । ಶುದ್ಧೋ ರಯಿಂ ನಿ ಧಾರಯ ಶುದ್ಧೋ ಮಮದ್ಧಿ ಸೋಮ್ಯಃ ॥ ಇಂದ್ರ ಶುದ್ಧೋ ಹಿ ನೋ ರಯಿಂ ಶುದ್ಧೋ ರತ್ನಾನಿ ದಾಶುಷೇ । ಶುದ್ಧೋ ವೃತ್ರಾಣಿ ಜಿಘ್ನಸೇ ಶುದ್ಧೋ ವಾಜಂ ಸಿಷಾಸಸಿ ॥

ಇತಿ ಪಂಚಗವ್ಯೈಃ ಅಸ್ಥೀನಿ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣಮಂತ್ರೈಃ ಕುಶೈಃ ಮಾರ್ಜನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಅತೋ ದೇವಾ ಮೇಧಾತಿಥಿರ್ವಿಷ್ಣುರ್ಗಾಯತ್ರೀ । ಅಸ್ಥಿಪ್ರೋಕ್ಷಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಅತೋ ದೇವಾ ಅವಂತು .... ಸಪ್ತ ಧಾಮಭಿಃ ॥

ಏತೋನ್ವಿಂದ್ರಮಿತಿ ತೃಚಸ್ಯಾಂಗಿರಸಃ ತಿರಶ್ಚೀರಿಂದ್ರೋಽನುಷ್ಟುಪ್ । ಅಸ್ಥಿಪ್ರೋಕ್ಷಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಏತೋ ನ್ವಿಂದ್ರಂ .... ಶುದ್ಧೋ ವಾಜಂ ಸಿಷಾಸಸಿ ॥

ಶುಚೀವೋ ಹವ್ಯೇತಿ ಮೈತ್ರಾವರುಣಿರ್ವಸಿಷ್ಠೋ ಮರುತಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಅಸ್ಥಿಪ್ರೋಕ್ಷಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಶುಚೀ ವೋ ಹವ್ಯಾ .... ಶುಚಯಃ ಪಾವಕಾಃ ॥

Scanned by CamScanner

ನ ತಮಂಹೋ ಇತ್ಯಷ್ಟರ್ಚಸ್ಯ ಅಂಹೋಮುಕ್ ವಿಶ್ವೇದೇವಾ ಬೃಹತೀ ಅಂತ್ಯಾ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಅಸ್ಥಿಪ್ರೋಕ್ಷಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ನ ತಮಂಹೋ ನ ದುರಿತಂ .... ಪ್ರತರಂ ನ ಆಯುಃ ॥

ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ತ್ರಯೋದಶರ್ಚಸ್ಯ ಲವ ಐಂದ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀ । ಅಸ್ಥಿಪ್ರೋಕ್ಷಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಮ್ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಮೇ ಮನೋ ಗಾಮಶ್ವಂ ಸನುಯಾಮಿತಿ । ಕುವಿತ್ಸೋಮಸ್ಯಾಪಾಮಿತಿ ॥ ಪ್ರ ವಾತಾ ಇವ ದೋಧತ ಉನ್ಮಾ ಪೀತಾ ಅಯಂಸತ । ಕುವಿತ್ಸೋಮಸ್ಯಾಪಾಮಿತಿ ॥ ಉನ್ಮಾ ಪೀತಾ ಅಯಂಸತ ರಥಮಶ್ವಾ ಇವಾಶವಃ । ಕುವಿತ್ಸೋಮಸ್ಯಾಪಾಮಿತಿ ॥ ಉಪ ಮಾ ಮತಿರಸ್ಥಿತ ವಾಶ್ರಾ ಪುತ್ರಮಿವ ಪ್ರಿಯಮ್ । ಕುವಿತ್ಸೋಮಸ್ಯಾಪಾಮಿತಿ ॥ ಅಹಂ ತಷ್ಟೇವ ವಂಧುರಂ ಪರ್ಯಚಾಮಿ ಹೃದಾ ಮತಿಮ್ । ಕುವಿತ್ಸೋಮಸ್ಯಾಪಾಮಿತಿ ॥ ನಹಿ ಮೇ ಅಕ್ಷಿಪಚ್ಚನಾಽಚ್ಛಾಂತ್ಸುಃ ಪಂಚ ಕೃಷ್ಟಯಃ । ಕುವಿತ್ಸೋಮಸ್ಯಾಪಾಮಿತಿ ॥ ನಹಿ ಮೇ ರೋದಸೀ ಉಭೇ ಅನ್ಯಂ ಪಕ್ಷಂ ಚನ ಪ್ರತಿ । ಕುವಿತ್ಸೋಮಸ್ಯಾಪಾಮಿತಿ ॥ ಅಭಿ ದ್ಯಾಂ ಮಹಿನಾ ಭುವಮಭೀಽಮಾಂ ಪೃಥಿವೀಂ ಮಹೀಮ್ । ಕುವಿತ್ಸೋಮಸ್ಯಾಪಾಮಿತಿ ॥ ಹಂತಾಹಂ ಪೃಥಿವೀಮಿಮಾಂ ನಿ ದಧಾನೀಹ ವೇಹ ವಾ । ಕುವಿತ್ಸೋಮಸ್ಯಾಪಾಮಿತಿ ॥ ಓಷಮಿತ್ ಪೃಥಿವೀಮಹಂ ಜಂಘನಾನೀಹ ವೇಹ ವಾ । ಕುವಿತ್ಸೋಮಸ್ಯಾಪಾಮಿತಿ ॥ ದಿವಿ ಮೇ ಅನ್ಯಃ ಪಕ್ಷೋಽಧೋ ಅನ್ಯಮಚೀಕೃಷಮ್ । ಕುವಿತ್ಸೋಮಸ್ಯಾಪಾಮಿತಿ ॥ ಅಹಮಸ್ಮಿ ಮಹಾಮಹೋಽಭಿನಭ್ಯಮುದೀಷಿತಃ । ಕುವಿತ್ಸೋಮಸ್ಯಾಪಾಮಿತಿ ॥ ಗೃಹೋ ಯಾಮ್ಯರಂಕೃತೋ ದೇವೇಭ್ಯೋ ಹವ್ಯವಾಹನಃ । ಕುವಿತ್ಸೋಮಸ್ಯಾಪಾಮಿತಿ ॥

Scanned by CamScanner

ಯದಂತಿ ಯಚ್ಚೇತಿ ಸಪ್ತಾನಾಂ ವಸಿಷ್ಠೋ ದ್ವಯೋಃ ಪವಮಾನಃ ಸೋಮೋಽಂತ್ಯಾನಾಮ್ ಅಗ್ನಿರ್ಗಾಯತ್ರೀ । ಅಸ್ಥಿಪ್ರೋಕ್ಷಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಯದಂತಿ ಯಚ್ಚ .... ಕ್ಷೀರಂ ಸರ್ಪಿರ್ಮಧೂದಕಮ್ ॥

ಮಮಾಗ್ನ ಇತಿ ದಶರ್ಚಸ್ಯ ವಿಹವ್ಯೋ ವಿಶ್ವೇದೇವಾಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಅಸ್ಥಿಪ್ರೋಕ್ಷಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಮಮಾಗ್ನೇ ವರ್ಚೋ .... ಹರಿವೋ ಮೇದಿನಂ ತ್ವಾ ॥

ಕದ್ರುದ್ರಾಯೇತಿ ನವರ್ಚಸ್ಯ ಘೌರಃ ಕಣ್ವೋ ರುದ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀ । ತೃತೀಯಾ ಮೈತ್ರಾವರುಣೀ, ಅಂತ್ಯಾಸ್ತ್ರ್ಯೃಚಃ ಸೋಮ್ಯಾಃ । ಅಂತ್ಯಾ ಅನುಷ್ಟುಪ್ । ಅಸ್ಥಿಪ್ರೋಕ್ಷಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಕದ್ರುದ್ರಾಯ ಪ್ರಚೇತಸೇ .... ಆಭೂಷಂತೀಃ ಸೋಮ ವೇದಃ ॥

ತತಃ ಯದೀಯಾನ್ಯಸ್ಥೀನಿ ತಸ್ಯ ಕೃತಸಪಿಂಡೀಕರಣಸ್ಯ ಪಾರ್ವಣವಿಧಿನಾ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಅಸ್ಥಿಪ್ರಕ್ಷೇಪಣಾಂಗಭೂತಂ ಸಕ್ತುನಾ, ಹಿರಣ್ಯೇನ ವಾ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ದಶಾಹಾಂತರಸ್ಥಿಪ್ರಕ್ಷೇಪಕರಣೇ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಿನಾ ಶ್ರಾದ್ಧಮ್ । ಶ್ರಾದ್ಧಾನಂತರಂ ತಿಲತರ್ಪಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಪಂಚಗವ್ಯ-ಪಂಚಾಮೃತಶುದ್ಧೋದಕೈರಸ್ಥೀನಿ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಯಕ್ಷಕರ್ದಮೇನಾಲಿಪ್ಯ ಪುಷ್ಪೈಃ ಸಂಪೂಜ್ಯ ತಾನಿ ಅಸ್ಥೀನಿ ಕಂಬಲದರ್ಭಭೂರ್ಜಪತ್ರಶಾಣಪತ್ರ-ಪಟ್ಟವಸ್ತ್ರಕೃಷ್ಣಾಜಿನತಾಡಪತ್ರೈಃ ಕ್ರಮೇಣ ಸಪ್ತಧಾ ಸಂವೇಷ್ಟ್ಯ ತಾಮ್ರಸಂಪುಟೇ ಸ್ಥಾಪಯೇತ್ ॥

ಯಕ್ಷಕರ್ದಮಲಕ್ಷಣಮ್ – ದ್ವಾದಶಕರ್ಷಂ (೧ ತೊಲೆ) ಚಂದನಂ ಕುಂಕುಮಂ ಚ, ಷಟ್‌ಕರ್ಷಃ ಕರ್ಪೂರಶ್ಚತುಃಕರ್ಷಾ ಕಸ್ತೂರೀ ಚೈತೇಷಾಂ ಮೇಲನಾದ್ಯಕ್ಷಕರ್ದಮಃ ॥ ಅಸ್ಥಿಪ್ರಕ್ಷೇಪಹೋಮಶ್ಚ ವರ್ತತೇ ॥ ತತಃ ಸ್ವಸೂತ್ರೋಕ್ತವಿಧಿನಾ ಸ್ಥಂಡಿಲೇಽಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ, ಅಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಅನ್ವಾದಧ್ಯಾತ್ । ತದ್ಯಥಾ– **ಅತ್ರ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಃ ಪಿತೃದೇವತಾಃ ೧೦೮ ವಾರಂ ಉದೀರತಾಮಿತಿ ಚತುರ್ದಶಋಗ್ಭಿಃ, ಏತತ್ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಸಪ್ತಾವೃತ್ತಿಭಿಃ ೯೮ (ಅಷ್ಟನವತಿ) ವಾರಂ ಅಷ್ಟಮಾವೃತ್ತೌ ಆದ್ಯೈಃ ದಶರ್ಚೈಃ ಉದ್ದೇಶತ್ಯಾಗಂ ವಿನಾ ಹುತ್ವಾ ಪಶ್ಚಾತ್ "ಅಗ್ನಿಷ್ವಾತ್ತಾಃ ಪಿತರಃ....." ಇತ್ಯಾದಿ ಋಕ್‌ಚತುಷ್ಟಯೇನ ಉದ್ದೇಶತ್ಯಾಗಸಹಿತಂ ತಿಲಾಜ್ಯಾಹುತಿಭಿಃ .... ಸದ್ಯೋ ಯಕ್ಷ್ಯೇ** ॥ [ಚತುರುತ್ತರಶತಪರ್ಯಂತಮ್ ಉದ್ದೇಶತ್ಯಾಗಃ ನಾಸ್ತೀತಿ ಭಾತಿ ।]

Scanned by CamScanner

ಉದೀರತಾಮಿತಿ ಚತುರ್ದಶರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಯಾಮಾಯನಃ ಶಂಖಃ ಪಿತರಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಬೇಕಾದಶೀ ಜಗತೀ ॥

ಓಮ್ ಉದೀರತಾಮವರ ಉತ್ಪರಾಸ ಉನ್ಮಧ್ಯಮಾಃ ಪಿತರಃ ಸೋಮ್ಯಾಸಃ । ಅಸುಂ ಯ ಈಯುರವೃಕಾ ಋತಜ್ಞಾಸ್ತೇ ನೋಽವಂತು ಪಿತರೋ ಹವೇಷು ಸ್ವಾಹಾ ॥ ೧ ॥ ಇದಂ ಪಿತೃಭ್ಯೋ ನಮೋ ಅಸ್ತ್ವದ್ಯ ಯೇ ಪೂರ್ವಾಸೋ ಯ ಉಪರಾಸ ಈಯುಃ । ಯೇ ಪಾರ್ಥಿವೇ ರಜಸ್ಯಾ ನಿಷತ್ತಾ ಯೇ ವಾ ನೂನಂ ಸುವೃಜನಾಸು ವಿಕ್ಷು ಸ್ವಾಹಾ ॥ ೨ ॥ ಆಹಂ ಪಿತೄನ್ತ್ಸುವಿದತ್ರಾಂ ಅವಿತ್ಸಿ ನಪಾತಂ ಚ ವಿಕ್ರಮಣಂ ಚ ವಿಷ್ಣೋಃ । ಬರ್ಹಿಷದೋ ಯೇ ಸ್ವಧಯಾ ಸುತಸ್ಯ ಭಜಂತ ಪಿತ್ವಸ್ತ ಇಹಾಗಮಿಷ್ಠಾಃ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ೩ ॥ ಬರ್ಹಿಷದಃ ಪಿತರ ಊತ್ಯರ್ವಾಗಿಮಾ ವೋ ಹವ್ಯಾ ಚಕೃಮಾ ಜುಷಧ್ವಮ್ । ತ ಆ ಗತಾವಸಾ ಶಂತಮೇನಾಥಾ ನಃ ಶಂ ಯೋರರಪೋ ದಧಾತ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ೪ ॥ ಉಪಹೂತಾಃ ಪಿತರಃ ಸೋಮ್ಯಾಸೋ ಬರ್ಹಿಷ್ಯೇಷು ನಿಧಿಷು ಪ್ರಿಯೇಷು । ತ ಆ ಗಮಂತು ತ ಇಹ ಶ್ರುವಂತ್ವಧಿ ಬ್ರುವಂತು ತೇಽವಂತ್ವಸ್ಮಾನ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ೫ ॥ ಆಚ್ಯಾ ಜಾನು ದಕ್ಷಿಣತೋ ನಿಷದ್ಯೇಮಂ ಯಜ್ಞಮಭಿ ಗೃಣೀತ ವಿಶ್ವೇ । ಮಾ ಹಿಂಸಿಷ್ಟ ಪಿತರಃ ಕೇನ ಚಿನ್ನೋ ಯದ್ವ ಆಗಃ ಪುರುಷತಾ ಕರಾಮ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ೬ ॥ ಆಸೀನಾಸೋ ಅರುಣೀನಾಮುಪಸ್ಥೇ ರಯಿಂ ಧತ್ತ ದಾಶುಷೇ ಮರ್ತ್ಯಾಯ । ಪುತ್ರೇಭ್ಯಃ ಪಿತರಸ್ತಸ್ಯ ವಸ್ವಃ ಪ್ರ ಯಚ್ಛತ ತ ಇಹೋರ್ಜಂ ದಧಾತ ಸ್ವಾಹಾ ॥ ೭ ॥ ಯೇ ನಃ ಪೂರ್ವೇ ಪಿತರಃ ಸೋಮ್ಯಾಸೋಽನೂಹಿರೇ ಸೋಮಪೀಥಂ ವಸಿಷ್ಠಾಃ । ತೇಭಿರ್ಯಮಃ ಸಂರರಾಣೋ ಹವೀಂಷ್ಯುಶನ್ನುಶದ್ಭಿಃ ಪ್ರತಿಕಾಮಮತ್ತು ಸ್ವಾಹಾ ॥ ೮ ॥ ಯೇ ತಾತೃಷುರ್ದೇವತ್ರಾ ಜೇಹಮಾನಾ ಹೋತ್ರಾವಿದಃ ಸ್ತೋಮತಷ್ಟಾಸೋ ಅರ್ಕೈಃ । ಆಗ್ನೇ ಯಾಹಿ ಸುವಿದತ್ರೇಭಿರರ್ವಾಙ್ ಸತ್ಯೈಃ

ಕವ್ಯೈಃ ಪಿತೃಭಿರ್ಘರ್ಮಸದ್ಭಿಃ ॥ ೯ ॥ ಯೇ ಸತ್ಯಾಸೋ ಹವಿರದೋ ಹವಿಷ್ಪಾ ಇಂದ್ರೇಣ ದೇವೈಃ ಸರಥಂ ದಧಾನಾಃ । ಆಗ್ನೇ ಯಾಹಿ ಸಹಸ್ರಂ ದೇವವಂದ್ಯೈಃ ಪರೈಃ ಪೂರ್ವೈಃ ಪಿತೃಭಿರ್ಘರ್ಮಸದ್ಭಿಃ ॥ ೧೦ ॥ ಅಗ್ನಿಷ್ವಾತ್ತಾಃ ಪಿತರ ಏಹ ಗಚ್ಛತ ಸದಃಸದಃ ಸದತ ಸುಪ್ರಣೀತಯಃ । ಅತ್ತಾ ಹವೀಂಷಿ ಪ್ರಯತಾನಿ ಬರ್ಹಿಷ್ಯಥಾ ರಯಿಂ ಸರ್ವವೀರಂ ದಧಾತನ ॥ ೧೧ ॥ ತ್ವಮಗ್ನ ಈಳಿತೋ ಜಾತವೇದೋಽವಾಡ್ಢವ್ಯಾನಿ ಸುರಭೀಣಿ ಕೃತ್ವೀ । ಪ್ರಾದಾಃ ಪಿತೃಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಯಾ ತೇ ಅಕ್ಷನ್ನದ್ಧಿ ತ್ವಂ ದೇವ ಪ್ರಯತಾ ಹವೀಂಷಿ ॥ ೧೨ ॥ ಯೇ ಚೇಹ ಪಿತರೋ ಯೇ ಚ ನೇಹ ಯಾಁಶ್ಚ ವಿದ್ಮ ಯಾಁ ಉ ಚ ನ ಪ್ರವಿದ್ಮ । ತ್ವಂ ವೇತ್ಥ ಯತಿ ತೇ ಜಾತವೇದಃ ಸ್ವಧಾಭಿರ್ಯಜ್ಞಂ ಸುಕೃತಂ ಜುಷಸ್ವ ॥ ೧೩ ॥ ಯೇ ಅಗ್ನಿದಗ್ಧಾ ಯೇ ಅನಗ್ನಿದಗ್ಧಾ ಮಧ್ಯೇ ದಿವಃ ಸ್ವಧಯಾ ಮಾದಯಂತೇ । ತೇಭಿಃ ಸ್ವರಾಳಸುನೀತಿಮೇತಾಂ ಯಥಾವಶಂ ತನ್ವಂ ಕಲ್ಪಯಸ್ವ ॥ ೧೪ ॥

ಸಂವೇಷ್ಟಿತಾಸ್ಥಿಸಮುಚ್ಚಯಯುತಂ ತಾಮ್ರಸಂಪುಟಮಾದಾಯ ತೀರ್ಥಂ ಗಚ್ಛೇತ್ ॥

ತತಃ ತೀರ್ಥಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತೀರ್ಥಪ್ರಾಪ್ತಿನಿಮಿತ್ತಕಂ ಸ್ನಾನಾದಿ ವಿಧಾಯಾಸ್ಥೀನಿ ಸ್ನಾಪಯಿತ್ವಾ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ....ಶರ್ಮಣೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾದಿಪ್ರಾಪ್ತಯೇ ....ತೀರ್ಥೇಽಸ್ಥಿಪ್ರಕ್ಷೇಪಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಪಲಾಶಪರ್ಣಪುಟೇ ಪಂಚಗವ್ಯೇನಾಸ್ಥೀನ್ಯಾಸಿಚ್ಯ ಹಿರಣ್ಯಶಕಲಮಾಲ್ಯಘೃತತಿಲಮಿಶ್ರಿತಾಸ್ಥೀನಿ ಮೃತ್ಪಿಂಡೇ ನಿಧಾಯ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮವೇಕ್ಷಮಾಣೋ "ನಮೋಽಸ್ತು ಧರ್ಮಾಯೇ"ತಿ ವದಂಸ್ತೀರ್ಥೇ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ನಾಭಿಮಾತ್ರಜಲೇ ಸ್ಥಿತ್ವಾ "ಸ ಮೇ ಸುಪ್ರೀತೋಽಸ್ತು" ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತೀರ್ಥೇ ಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥ ತತಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಜಲಾದ್ಬಹಿರಾಗತ್ಯ ಸೂರ್ಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹರಿಂ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ವಿಪ್ರಾಯ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ರಜತದಕ್ಷಿಣಾಂ ದದ್ಯಾತ್ ॥

॥ ಇತಿ ತೀರ್ಥೇ ಅಸ್ಥಿಕ್ಷೇಪವಿಧಿಃ ॥

Scanned by CamScanner

ನಾರಾಯಣಬಲಿಪ್ರಯೋಗಾಃ

ಶೌನಕೋऽಹಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ನಾರಾಯಣಬಲಿಂ ಪರಮ್ ।
ಚಂಡಾಲಾದುದಕಾತ್ಸರ್ಪಾದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದ್ವೈದ್ಯುತಾದಪಿ ॥

ದಂಷ್ಟ್ರಿಭಿಶ್ಚ ಪಶುಭ್ಯಶ್ಚ ರಜ್ಜುಶಸ್ತ್ರವಿಷಾದಿಭಿಃ ।
ದೇಶಾಂತರಮೃತಾನಾಂ ಚ ಮೃತಾನಾಂ ವಾನ್ಯಸಾಧನೈಃ ॥

ನಾರಾಯಣಬಲಿಂ ಕುರ್ಯಾತ್ತೇಷಾಂ ಸುಗತಿಮಿಚ್ಛತಾ ।
ಗರ್ಭಿಣೀಮರಣೇ ಚೈವ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಮೃತಾವಪಿ ॥ [ಶೌನಕಃ]

ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕಂ ಮೃತಾನಾಂ, ದುರ್ಮೃತಾನಾಂ ಚ–

ನ ತೇಷಾಂ ಕಾರಯೇದ್ದಾಹಂ ಸೂತಕಂ ನೋದಕಕ್ರಿಯಾ ।
ನ ವಿಧಾನಂ ಮೃತಾದ್ಯಂ ಚ ನ ಕುರ್ಯಾದೌರ್ಧ್ವದೇಹಿಕಮ್ ॥ [ಬೃಹದ್ಗಾರುಡೇ]

ದೇಶಕಾಲಭಯಾದ್ವಾಪಿ ಸದ್ಯಃ ಕರ್ತುಮುಪಕ್ರಮೇತ್ ।
ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾದಿ ದ್ವಿಗುಣಂ ವಿಧಾಯ ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕಮ್ ॥ [ಷಟ್ತ್ರಿಂಶನ್ಮತೇ]

ಅರ್ವಾಕ್ ಸಂವತ್ಸರಾತ್ ಕುರ್ಯಾತ್ ದಹನಾದಿ ಯಥೋದಿತಮ್ ।
ಕೃತ್ವಾ ನಾರಾಯಣಬಲಿಮನಿತ್ಯತ್ವಾತ್ ತದಾಯುಷಃ ॥ [ಹೇಮಾದ್ರಿಃ]

ಆಯುಷ್ಯಸ್ಯ ಅನಿತ್ಯತ್ವೇನ ದೇಶಕಾಲಭಯಾದಪಿ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕಂ ಮೃತಾನಾಂ ದುರ್ಮೃತಾನಾಂ ಚ ಸಂವತ್ಸರಾದರ್ವಾಗಪಿ ನಾರಾಯಣಬಲಿಮ್ ಆದೌ ಕೃತ್ವಾ ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕಂ ಕಾರ್ಯಮ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಅಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕಂ ಮೃತಾನಾಂ ದುರ್ಮೃತಾನಾಂ ಚ ಮೃತಾದೇಕಾದಶೇಽಹನಿ ಪಾಪಾನುಸಾರೇಣ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ವಿಧಾಯ ನಾರಾಯಣಬಲಿಂ ಕೃತ್ವಾ ತತಃ ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗಾದಿ ಷೋಡಶಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧಂ ಸಮಾಪ್ಯ ದ್ವಾದಶೇಽಹನಿ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಂ ಕಾರ್ಯಮ್ ।

ಶೌನಕೀಯನಿರ್ಣಯೇ–

ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕಮೃತಾನಾಂ ಶರೀರಂ ಲೌಕಿಕಾಗ್ನೌ ಕಾಷ್ಠವತ್ ದಗ್ಧ್ವಾ ಅಸ್ಥೀನಿ ಸಂಗೃಹ್ಯ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಪೂರ್ವಕನಾರಾಯಣಬಲಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಮಂತ್ರಕಂ ದಹೇತ್ ॥ ಪುನಃ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಾಂತೇ ಅಘಪರಿಹಾರದ್ವಾರಾ ಪುಣ್ಯಲೋಕಾವಾಪ್ತಯೇ ಪುನಃ ನಾರಾಯಣಬಲಿಂ ಕುರ್ಯಾದಿತಿ ಭಾತಿ ॥

ಪ್ರಯೋಗಾಃ* –

ದಹನಾತ್ ಪೂರ್ವಂ ಬಲಿಪ್ರಯೋಗಃ –

ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ–

..........ಗೋತ್ರಸ್ಯ ....ಶರ್ಮಣಃ ದುರ್ಮರಣದೋಷಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಸದ್ಗತಿಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಮ್ ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕಸಂಪ್ರದಾನತ್ವಯೋಗ್ಯತಾ–ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ನಾರಾಯಣಬಲಿಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ತದಂಗಭೂತಂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ–

ವಿಧಿನಾ ಸ್ಥಾಪಿತೇ ಕಲಶದ್ವಯೇ ವಿಷ್ಣುಂ ವೈವಸ್ವತಂ ಯಮಂ ಚಾವಾಹ್ಯ ಪುರುಷಸೂಕ್ತೇನ ಯಮಾಯ ಸೋಮಮಿತಿ ಚ ಕ್ರಮೇಣ ಷೋಡಶೋಪಚಾರೈಃ ಸಂಪೂಜ್ಯ ತತ್ಪೂರ್ವಭಾಗೇ ರೇಖಾಯಾಂ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರಕುಶಾನಾಸ್ತೀರ್ಯ "ಶುಂಧತಾಂ ವಿಷ್ಣುರೂಪಿ(ಅಮುಕ)ಪ್ರೇತಃ"। ಇತಿ ದಶಸ್ಥಾನೇಷ್ವಪೋ ನಿನೀಯ ತೇಷು ದಶಸ್ಥಾನೇಷು ಮಧುಘೃತತಿಲಮಿಶ್ರಾನ್ ದಶ ಓದನಪಿಂಡಾನ್ ....ಗೋತ್ರ ....ಶರ್ಮನ್

---

* ನಾರಾಯಣಬಲಿವಿಚಾರವಾಗಿ ವಿವರವಾದ 'ನಾರಾಯಣಬಲಿಪ್ರಯೋಗಃ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

Scanned by CamScanner

ಪ್ರೇತ ವಿಷ್ಣುದೈವತಾಯಂ ತೇ ಪಿಂಡಃ । ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣಸಂಸ್ಥಾನ್ ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀತ್ಯಾದಿಪೈತೃಕಧರ್ಮೇಣ ದದ್ಯಾತ್ । ತಾನ್ ಪಿಂಡಾನ್ ಗಂಧಾದಿಭಿರಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಪ್ರವಹಣಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ ನದ್ಯಾಂ ಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥ ತತಃ ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕಂ ಕಾರ್ಯಮ್ ॥

॥ ಇತಿ ದಹನಾತ್ಪೂರ್ವಂ ನಾರಾಯಣಬಲಿಪ್ರಯೋಗಃ ॥

ಏಕಾದಶೇಽಹನಿ ಕ್ರಿಯಮಾಣ ನಾರಾಯಣಬಲಿಃ –

ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗಾನಂತರಂ ಪಂಚಕುಂಭೇಷು ವಿಷ್ಣುಂ, ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ, ಶಿವಂ, ಯಮಂ, ಪ್ರೇತಂ ಚ ಆವಾಹ್ಯ ಷೋಡಶೋಪಚಾರೈಃ ಸಂಪೂಜಯೇತ್ ॥ ತತ್ರ ಚ–

ವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ವರ್ಣಮಯಃ ಕಾರ್ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ರೌಪ್ಯಮಯಸ್ತಥಾ ।
ಶಿವಸ್ತಾಮ್ರಮಯಶ್ಚೈವ ಯಮೋ ಲೋಹಮಯೋ ಭವೇತ್ ॥
ಪ್ರೇತೋ ದರ್ಭಮಯಃ ಕಾರ್ಯ ಇತಿ ದೇವಪ್ರಕಲ್ಪನಾ ॥ [ನಿರ್ಣಯಸಿಂಧುಃ]

ತತಃ ಪುರುಷಸೂಕ್ತೇನ ಅಭ್ಯರ್ಚ್ಯ, ಅಗ್ನೌ ಪ್ರತ್ಯೃಚಂ ಚರುಂ 'ನಾರಾಯಣಾಯೇದ'ಮಿತಿ ಹುತ್ವಾ ದೇವಾನಾಮಗ್ರೇ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರದರ್ಭೇಷು ....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ಪ್ರೇತ ವಿಷ್ಣುರೂಪ ಅಯಂ ತೇ ಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಇತಿ ಮಧುಘೃತತಿಲಯುಕ್ತ ಚರುಣಾ ದಶ ಪಿಂಡಾನ್ ದದ್ಯಾತ್ ॥ ಪುನಃ ಪುರುಷಸೂಕ್ತೇನಾಭಿಮಂತ್ರ್ಯ ತೇನೈವ ಶಂಖೋದಕೇನಾಭಿಷಿಚ್ಯ, ಅಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ....ಶರ್ಮಾಣಂ ....ಗೋತ್ರಂ ವಿಷ್ಣುರೂಪಂ ಪ್ರೇತಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ಇತಿ ಪುರುಷಸೂಕ್ತೇನ ಷೋಡಶವಾರಂ ತರ್ಪಯಿತ್ವಾ ಏಕೈಕಮ್ ಆಮಾನ್ನಂ ವಿಷ್ಣ್ವಾದಿದೇವತಾಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ದತ್ವಾ–

ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಮಹಾದೇವಾ ಯಮಶ್ಚೈವ ಸಕಿಂಕರಃ ।
ಬಲಿಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಕುರ್ವಂತು ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಚ ಶುಭಾಂ ಗತಿಮ್ ॥ [ನಿರ್ಣಯಸಿಂಧುಃ]

Scanned by CamScanner

ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇತ । ತತಃ ಪ್ರತಿದೈವತಂ ತ್ರಿವಿಧಂ ಫಲಂ ಶರ್ಕರಾಮಧುಗುಡಘೃತಾನಿ ಚ ನಿವೇದ್ಯ ಪಿಂಡಾನಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಕರ್ಮ ಸಮಾಪ್ಯ ಪಿಂಡಾನ್ ನದ್ಯಾಂ ಪ್ರವಾಹಯೇತ್ ॥

॥ ಇತಿ ಏಕಾದಶಾಹ ನಾರಾಯಣಬಲಿಪ್ರಯೋಗಃ ॥

ಸಪಿಂಡೀಕರಣಾನಂತರಂ ದ್ವಾದಶೇಽಹನಿ ಕ್ರಿಯಮಾಣ ನಾರಾಯಣಬಲಿಪ್ರಯೋಗಃ

ಸಪಿಂಡೀಕರಣಾದೂರ್ಧ್ವಂ ಪುಣ್ಯಾಯಾಘಕ್ಷಯಾಯ ಚ ।
ದ್ವಾದಶ್ಯಾಂ ಶ್ರವಣೇಽಬ್ದಾಂತೇ ಪಂಚಮ್ಯಾಂ ಪರ್ವಣೋಽಸ್ತು ವಾ ॥ [ಶೌನಕೀಯೇ]

........ಶುಭಪುಣ್ಯತಿಥೌ ಅಸ್ಮತ್ ....(ಸಂಬಂಧೋಲ್ಲೇಖಃ ಕಾರ್ಯಃ) ______ಶರ್ಮಣಃ ______ಗೋತ್ರಸ್ಯ ವಸುರೂಪಸ್ಯ ಸಮಸ್ತಾಘಪರಿಹಾರ–ಪೂರ್ವಕಂ ಪುಣ್ಯಫಲಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ನಾರಾಯಣಬಲಿಕರ್ಮಾಖ್ಯಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಸ್ವಸ್ತಿಕೋಪರಿ ಸುವರ್ಣನಿರ್ಮಿತಾಂ ವಿಷ್ಣುಪ್ರತಿಮಾಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಶಾಲಗ್ರಾಮಂ ನಿಧಾಯ ಪೀಠಪೂಜಾಪುರಸ್ಸರಂ “ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷೇ”ತಿ ನಾರಾಯಣಮ್ ಆವಾಹ್ಯ ಪುರುಷಸೂಕ್ತೈಃ ವಿಷ್ಣುಸೂಕ್ತೈಶ್ಚ ಅಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಕೇಶವಾದಿದ್ವಾದಶನಾಮಭಿಃ ಪೂಜಯೇತ್ । ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ “ಅತೋದೇವೇ’ತಿ ಷಡ್ಭಿಃ “ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷೇ”ತಿ ಷೋಡಶಭಿಶ್ಚ ಪಾಯಸಂ ಹುತ್ವಾ, ಕೇಶವಾದಿದ್ವಾದಶನಾಮಭಿಃ ವಿಪ್ರಾನ್ ಸಂಭೋಜ್ಯ (ಆಮಂ ವಾ ದತ್ವಾ) ಮಂಡಲೇ ತನ್ನಾಮಭಿಸ್ತದ್ರೂಪಿಣೇ ಪಿತ್ರೇ ದ್ವಾದಶಪಿಂಡಾನ್ ದದ್ಯಾತ್ ॥

॥ ಇತಿ ನಾರಾಯಣಬಲಿಪ್ರಯೋಗಃ ॥

Scanned by CamScanner

ತ್ರಿಪಿಂಡೀಶ್ರಾದ್ಧವಿಧಿಃ

(ವೈದ್ಯನಾಥೀಯೇ)

ಕೃತನಿತ್ಯಕ್ರಿಯಃ ಕರ್ತಾ ಪುರುಷಸೂಕ್ತೇನ ವಿಷ್ಣುಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ, ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಂ ಕೃತ್ವಾ ತಿಲಹೋಮಾರ್ಥಂ ಋತ್ವಿಗ್ವರಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಆಮಾನ್ನಗ್ರಂಥಿತ್ರಯಂ, ಕಲಶವಸ್ತ್ರಜಲಪಾತ್ರಾಣಿ, ಶ್ರಾದ್ಧಸಂಭಾರಾನ್ ಯವ-ವ್ರೀಹಿ-ತಿಲ-ಪಿಷ್ಟತ್ರಯಂ ಸಂಗೃಹ್ಯ ನದೀತೀರಂ ಗತ್ವಾ ದಶವಿಧಸ್ನಾನಂ ಕೃತ್ವಾ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಪ್ರಾರಭೇತ ॥

ಸಂಕಲ್ಪಃ- ಶುಭಪುಣ್ಯತಿಥೌ ಪಾಪಾಪಹಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಅಸ್ಮತ್ಕುಲೇ ಪ್ರಜಾತಾನಾಂ ಗೋತ್ರಜಾನಾಮ್ ಅನ್ಯಗೋತ್ರೇ ಜಾತಾನಾಂ ತ್ರಿವಿಧಾನಾಂ ದಿವ್ಯಾಂತರಿಕ್ಷಭೌಮಾನಾಂ ಸಾತ್ತ್ವಿಕ-ರಾಜಸ-ತಾಮಸಾನಾಮ್ ಅಜ್ಞಾತನಾಮಗೋತ್ರಾಣಾಂ ದುರ್ಗತಿಂ-ಗತಾನಾಂ ಅಸ್ಮತ್ಕುಲೇ ಕ್ಲೇಶದಾನಾಂ ಸಂತತ್ಯಾದಿಪ್ರತಿಬಂಧಕಾರಿಣಾಂ ಪ್ರೇತಸ್ವರೂಪಿಣಾಂ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತಿಪೂರ್ವಕಂ ಸದ್ಗತಿಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಸರ್ವವಿಧಬಾಧಾಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ತ್ರಿಪಿಂಡೀಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಕಮಂಡಲುಸ್ಥಾಪನಮ್ । ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಃ । ವಿಶ್ವೇದೇವಸ್ಥಾನೇ ಸ್ವಸ್ತಿಕೋಪರಿ ಶಾಲಗ್ರಾಮಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಪುರುಷಸೂಕ್ತೈಃ ವಿಷ್ಣುಸೂಕ್ತೈಶ್ಚ ವಿಷ್ಣುಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಪುನಃ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ- ತಿಲೋದಕಸಹಿತತ್ರಿಪಿಂಡೀಶ್ರಾದ್ಧಂ ಸದ್ಯಃ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

(ಅಪಸವ್ಯೇನ) ಕೂರ್ಚತ್ರಯಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಮಂಡಲೋಪರಿ ನಿಧಾಯ ಕ್ಷಣಪಾದ್ಯಾದಿಕಂ ಕಾರ್ಯಮ್ ॥

೧. ದಿವಿಷ್ಠಾನಾಂ ಸಾತ್ತ್ವಿಕಾನಾಮ್ ಅಜ್ಞಾತನಾಮಗೋತ್ರಾಣಾಂ ಪ್ರೇತಾನಾಂ ಸ್ಥಾನೇ ಕ್ಷಣಃ ॥

೨. ಅಂತರಿಕ್ಷಸ್ಥಾನಾಂ ರಾಜಸಾನಾಮ್ ಅಜ್ಞಾತನಾಮಗೋತ್ರಾಣಾಂ ಪ್ರೇತಾನಾಂ ಸ್ಥಾನೇ ಕ್ಷಣಃ ॥

೩. ಭೂಮಿಷ್ಠಾನಾಂ ತಾಮಸಾನಾಮ್ ಅಜ್ಞಾತನಾಮಗೋತ್ರಾಣಾಂ ಪ್ರೇತಾನಾಂ ಸ್ಥಾನೇ ಕ್ಷಣಃ ॥

Scanned by CamScanner

(ಸವ್ಯೇನ) ಅಕ್ರೋಧನೈಃ ಶೌಚಪರೈಃ .... ಮಯಾ ಚ ಶ್ರಾದ್ಧಕಾರಿಣಾ ॥

(ಅಪಸವ್ಯೇನ) ದಿವಿಷ್ಠಾಃ ಸಾತ್ತ್ವಿಕಾಃ ಅಜ್ಞಾತನಾಮಗೋತ್ರಾಃ ಪ್ರೇತಾಃ, ಇದಂ ವಃ ಪಾದ್ಯಮ್ ॥

ಅಂತರಿಕ್ಷಸ್ಥಾಃ ರಾಜಸಾಃ ಅಜ್ಞಾತನಾಮಗೋತ್ರಾಃ ಪ್ರೇತಾಃ, ಇದಂ ವಃ ಪಾದ್ಯಮ್ ॥

ಭೂಮಿಷ್ಠಾಃ ತಾಮಸಾಃ ಅಜ್ಞಾತನಾಮಗೋತ್ರಾಃ ಪ್ರೇತಾಃ, ಇದಂ ವಃ ಪಾದ್ಯಮ್ ॥

ಶ್ರಾದ್ಧವತ್ ಅರ್ಘ್ಯಂ ಗಂಧಂ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಉಪತಿಷ್ಠಂತಾಮಿತಿ ಕಲ್ಪಯೇತ್ ॥

(ಸವ್ಯೇನ) ದೇವತಾಭ್ಯಃ ಪಿತೃಭ್ಯಶ್ಚ ಮಹಾಯೋಗಿಭ್ಯ ಏವ ಚ ।
ನಮಃ ಸ್ವಧಾಯೈ ಸ್ವಾಹಾಯೈ ನಿತ್ಯಮೇವ ನಮೋನಮಃ ॥

ಸಪ್ತವ್ಯಾಧಾ ದಶಾರ್ಣೇಷು .... ಭವತಾಂ ಮಮ ॥

ಪಠಿತ್ವಾ ನೈವೇದ್ಯಾರ್ಥೇ ಆಮಾನ್ನಗ್ರಂಥಿಸ್ಥದ್ರವ್ಯಂ ತತ್ತತ್‌ಸ್ಥಾನೇಷು ನಿಧಾಯ ನಿವೇದಯೇತ್ । ತತಃ ಯವ–ತಿಲ–ವ್ರೀಹಿ–ಪಿಷ್ಟತ್ರಯಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಪರ್ಣೇ ನಿಧಾಯ, ಆಜ್ಯ, ಗುಡ, ಕದಳೀ, ಮಧು, ತಿಲದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಸಂಮಿಶ್ರ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ವರ್ತುಲಪಿಂಡತ್ರಯಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

(ಅಪಸವ್ಯೇನ) **ಅಪಹತಾ .... ವೇದಿಷದಃ** ॥ ಇತಿ ರೇಖಾತ್ರಯಂ ದಕ್ಷಿಣಾಂತಂ ವಿಲಿಖ್ಯ, ಸಕೃದಾಚ್ಛಿನ್ನೇಷು ದರ್ಭೇಷು ಸ್ಥಾನತ್ರಯಂ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇತ್ ॥

ದಿವಿಷ್ಠೇಭ್ಯಃ ಅಂತರಿಕ್ಷಸ್ಥೇಭ್ಯಃ ಭೂಮಿಷ್ಠೇಭ್ಯಃ ಇಮಾನಿ ವಃ ಸ್ಥಾನಾನಿ ॥

ಇತಿ ಪೂರ್ವೇ ಮಧ್ಯೇ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಸ್ಥಾನಂ ಪರಿಕಲ್ಪ್ಯ ತಿಲೋದಕಂ ದದ್ಯಾತ್ ॥

ತಿಲಾನ್ ಗೃಹೀತ್ವಾ–

Scanned by CamScanner

೧. ಅಸ್ಮತ್ಕುಲೇ ಮೃತಾ ಯೇ ಚ ಗತಿರ್ಯೇಷಾಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ ।
ಆವಾಹಯಿಷ್ಯೇ ತಾನ್ ಪ್ರೇತಾನ್ ದರ್ಭಪೃಷ್ಠೈಸ್ತಿಲೋದಕೈಃ ॥

೨. ಮಾತಾಮಹಕುಲೇ ಯೇ ಚ ಗತಿರ್ಯೇಷಾಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ ।
ಆವಾಹಯಿಷ್ಯೇ ತಾನ್ ಪ್ರೇತಾನ್ ದರ್ಭಪೃಷ್ಠೈಸ್ತಿಲೋದಕೈಃ ॥ ಇತಿ ತಿಲೈಃ ಆವಾಹ್ಯ,

ಓಂ ಮಧು ವಾತಾ .... ಭವಂತು ನಃ ॥ ಇತಿ ಋಚಾ ದಧಿಮಧುಘೃತತ್ರಯಂ ಮ್ರಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ಪಿಂಡಮೇಕಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ–

ಪಿತೃವಂಶೇ ಮೃತಾ ಯೇ ಚ ಮಾತೃವಂಶೇ ತಥೈವ ಚ ।
ಗುರುಶ್ವಶುರಬಂಧೂನಾಂ ಯೇ ಚಾನ್ಯೇ ಬಾಂಧವಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ॥ ೧ ॥

ಯೇ ಮೇ ಕುಲೇ ಲುಪ್ತಪಿಂಡಾಃ ಪುತ್ರದಾರವಿವರ್ಜಿತಾಃ ।
ಕ್ರಿಯಾಲೋಪಗತಾಶ್ಚೈವ ಜಾತ್ಯಂಧಾಃ ಪಂಗವಸ್ತಥಾ ॥ ೨ ॥

ವಿರೂಪಾ ಆಮಗರ್ಭಾಶ್ಚ ಜ್ಞಾತಾಜ್ಞಾತಾಃ ಕುಲೇ ಮಮ ।
ಧರ್ಮಪಿಂಡಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಹ್ಯಕ್ಷಯ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತು ॥ ೩ ॥

ಇಮಂ ಯವಮಯಂ ಪಿಂಡಂ ಮಧುರತ್ರಯಸಂಯುತಮ್ ।
ದದಾಮಿ ತಸ್ಮೈ ಪ್ರೇತಾಯ ಯಃ ಪೀಡಾಂ ಕುರುತೇ ಮಮ ॥ ೪ ॥

ಯೇ ಕೇಚಿತ್ಪ್ರೇತರೂಪೇಣ ವರ್ತಂತೇ ಪಿತರೋ ಮಮ ।
ಯವಪಿಂಡಪ್ರದಾನೇನ ತೃಪ್ತಿಂ ಗಚ್ಛಂತು ಶಾಶ್ವತೀಮ್ ॥ ೫ ॥

Scanned by CamScanner

ಯೇ ಕೇಚಿದ್ದಿವಿ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಪ್ರೇತಾಃ ಸಾತ್ವಿಕರೂಪಿಣಃ ।
ಯವಪಿಂಡಪ್ರದಾನೇನ ತೇ ತೃಪ್ಯಂತು ಕ್ಷುಧಾರ್ದಿತಾಃ ॥ ೬ ॥

ಯವಪಿಂಡಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ– ದಿವಿಷ್ಠಾಃ ಸಾತ್ವಿಕಾಃ ಅಜ್ಞಾತನಾಮಗೋತ್ರಜಾಃ ಪ್ರೇತಾಃ, ಏಷ ವೋ ಯವಮಯಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಇತಿ ಪೂರ್ವೇಲಿಖಿತರೇಖಾಮಧ್ಯೇ ನಿದಧ್ಯಾತ್ ॥

ಪುನಃ– ಪಿತೃವಂಶೇ ಮೃತಾ ಯೇ .... ತೇ ತೃಪ್ಯಂತು ಕ್ಷುಧಾರ್ದಿತಾಃ ॥ ಶ್ಲೋಕಾನ್ ಪಠಿತ್ವಾ,

ಅಂತರಿಕ್ಷಸ್ಥಿತಾಃ ರಾಜಸಾಃ ಅಜ್ಞಾತನಾಮಗೋತ್ರಜಾಃ ಪ್ರೇತಾಃ, ಏಷ ವಃ ತಿಲಮಯಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಇತಿ ಮಧ್ಯೇ ।

ಪುನಃ– ಪಿತೃವಂಶೇ ಮೃತಾ ಯೇ .... ತೇ ತೃಪ್ಯಂತು ಕ್ಷುಧಾರ್ದಿತಾಃ ॥

ಭೂಮಿಷ್ಠಾಃ ತಾಮಸಾಃ ಅಜ್ಞಾತನಾಮಗೋತ್ರಜಾಃ ಪ್ರೇತಾಃ, ಏಷ ವೋ ವ್ರೀಹಿಮಯಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಇತಿ ಪಶ್ಚಿಮೇ ।

ಮಾರ್ಜಯಂತಾಂ ದಿವಿಷ್ಠಾಃ ಅಂತರಿಕ್ಷಸ್ಥಾಃ ಭೂಮಿಷ್ಠಾಃ ಪ್ರೇತಾಃ ॥

ಇತಿ ಅಂಜನಾಭ್ಯಂಜನಾದಿಕಂ ಶ್ರಾದ್ಧವತ್ ॥ ಸವ್ಯೇನ ಷಡ್ಭಿರ್ನಮಸ್ಕಾರಪೂರ್ವಕಮ್ ಉಪಸ್ಥಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಪುರುಷಸೂಕ್ತೈಃ ಅರ್ಚನಮ್ ॥ ಮಾತುಲಂಗಫಲಂ ಜಂಬೀರಫಲಂ ಖರ್ಜೂರಂ ಚ ಕ್ರಮೇಣ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ । ಪಿಂಡೋಪರಿ ಅರ್ಘ್ಯಂ ದದ್ಯಾತ್ ॥

ಅನಾದಿನಿಧನೋ ದೇವಃ .... ಪ್ರದೋ ಭವ ॥
ಅತಸೀಪುಷ್ಪಸಂಕಾಶಂ .... ವಿದ್ಯತೇ ಭಯಮ್ ॥

ಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣ ಕೃಪಾಲೋ ತ್ವಮ್ ಅಗತೀನಾಂ ಗತಿರ್ಭವ ।
ಸಂಸಾರಾರ್ಣವಮಗ್ನಾನಾಂ ಪ್ರಸೀದ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ॥

Scanned by CamScanner

ನಾರಾಯಣ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ವರಪ್ರದ ।
ಅನೇನ ತರ್ಪಣೇನಾದ್ಯ ಪ್ರೇತಮೋಕ್ಷಪ್ರದೋ ಭವ ॥

ಇತಿ ಪುರಾಣಮಂತ್ರಚತುಷ್ಟಯೇನ ತರ್ಪಯೇತ್ ॥ ತತಃ (ಅಪಸವ್ಯೇನ) ಕ್ಷೀರತಿಲಜಲೇನ–

೧. ಯೇ ಕೇಚಿದನ್ನಲೋಭೇನ ಮೃತ್ಯುಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ನರಾಧಮಾಃ ।
ತೇ ಮೇ ಪ್ರೇತಾಃ ಸುಖಂ ದದ್ಯುಃ ತೇಭ್ಯಃ ಕ್ಷೀರತಿಲೋದಕಮ್ ॥ ತಾನ್ ಪ್ರೇತಾನ್ ತರ್ಪಯಾಮಿ ॥

೨. ಯೇ ಕೇಚಿದ್ದ್ರವ್ಯಲೋಭೇನ ಮೃತ್ಯುಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ನರಾಧಮಾಃ ।
ತೇ ಮೇ ಪ್ರೇತಾಃ ಸುಖಂ ದದ್ಯುಃ ತೇಭ್ಯಃ ಕ್ಷೀರತಿಲೋದಕಮ್ ॥ ತಾನ್ ಪ್ರೇತಾನ್ ತರ್ಪಯಾಮಿ ॥

೩. ಯೇ ಕೇಚಿತ್ಸರ್ವಲೋಭೇನ ಮೃತ್ಯುಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ನರಾಧಮಾಃ ।
ತೇ ಮೇ ಪ್ರೇತಾಃ ಸುಖಂ ದದ್ಯುಃ ತೇಭ್ಯಃ ಕ್ಷೀರತಿಲೋದಕಮ್ ॥ ತಾನ್ ಪ್ರೇತಾನ್ ತರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ತತಃ (ಸವ್ಯೇನ) ಪಿಂಡನಮಸ್ಕಾರಃ । ತಾನ್ ವಿಪ್ರಾನ್ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಆಮಾನ್ನಗ್ರಂಥಿತ್ರಯಂ ಸದಕ್ಷಿಣಾಕಂ ದದ್ಯಾತ್ ॥ ತತಃ ಗಂಗಾಪೂಜಾಂ ವಿಧಾಯ ಪಿಂಡಾನ್ ವಿಸೃಜೇತ್ । ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣಮಂತ್ರೈಃ ॥ (ಅಪಸವ್ಯೇನ)

೧. ದಿವಿಷ್ಠಾಃ ಸಾತ್ವಿಕಾಃ ಅಜ್ಞಾತನಾಮಗೋತ್ರಜಾಃ ಪ್ರೇತಾಃ ದೇವತಾಃ ಇದಂ ವೋಽನ್ನಂ ಭೂಃ ದಿವಿಷ್ಠೇಭ್ಯಃ ಸಾತ್ವಿಕೇಭ್ಯಃ ಅಜ್ಞಾತೇಭ್ಯಃ ಪ್ರೇತೇಭ್ಯ ಇದಮ್ ಅನ್ನಮ್ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

೨. ಅಂತರಿಕ್ಷಸ್ಥಾಃ ರಾಜಸಾಃ ಅಜ್ಞಾತನಾಮಗೋತ್ರಜಾಃ ಪ್ರೇತಾಃ ದೇವತಾಃ ಇದಂ ವೋಽನ್ನಂ ಭೂಃ ಅಂತರಿಕ್ಷಸ್ಥೇಭ್ಯಃ ರಾಜಸೇಭ್ಯಃ ಅಜ್ಞಾತಪ್ರೇತೇಭ್ಯ ಇದಮ್ ಅನ್ನಮ್ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

೩. ಭೂಮಿಷ್ಠಾಃ ತಾಮಸಾಃ ಅಜ್ಞಾತನಾಮಗೋತ್ರಜಾಃ ಪ್ರೇತಾಃ ದೇವತಾಃ ಇದಂ ವೋಽನ್ನಂ ಭೂಃ ಭೂಮಿಷ್ಠೇಭ್ಯಃ ತಾಮಸೇಭ್ಯಃ ಅಜ್ಞಾತಪ್ರೇತೇಭ್ಯ ಇದಮ್ ಅನ್ನಮ್ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

Scanned by CamScanner

(ಸರ್ವೈನ) ಪ್ರಾರ್ಥನಾ– ದಿವ್ಯಂತರಿಕ್ಷಭೂಮಿಷ್ಠಾಃ ಸಾತ್ವಿಕಾ ರಾಜಸಾಸ್ತಥಾ ।
ಪ್ರೇತಾ ವೈ ತಾಮಸಾ ಯೇಽನ್ಯೇ ಶಾಂತಿಂ ಯಚ್ಛಂತು ತರ್ಪಿತಾಃ ॥

ಯಾನುದ್ದಿಶ್ಯ ಭವದ್ಭಿರ್ಯತ್ಕೃತಂ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ತ್ರಿಪಿಂಡಕಮ್ ।
ಶ್ರಾದ್ಧೇನಾನೇನ ತೇ ಸರ್ವೇ ತೃಪ್ತಿಂ ಯಾಂತು ಮುದಾನ್ವಿತಾಃ ॥

ತೇಷಾಂ ಪ್ರಸಾದಾತ್ ಭವತಾಂ ಪೂರ್ಣಾಃ ಸಂತು ಮನೋರಥಾಃ ।
ಸಂಪತ್ತಿಃ ಸಂತತಿಶ್ಚೈವ ವರ್ಧತಾಮುತ್ತರೋತ್ತರಮ್ ॥

ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ತಾಂಬೂಲದಕ್ಷಿಣಾದಿಕಮ್ ಆಚಾರ್ಯಾಯ ದತ್ತ್ವಾ ಕರ್ಮ ಸಮಾಪಯೇತ್ ॥

॥ ಇತಿ ವೈದ್ಯನಾಥೀಯಃ ತ್ರಿಪಿಂಡೀಶ್ರಾದ್ಧವಿಧಿಃ ॥

ಗೋದಾನವಿಧಿಃ

ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ– ಮಮ ಪಿತುಃ (ಪ್ರೇತಸ್ಯ) ಜನ್ಮಪ್ರಭೃತಿ ಅದ್ಯ ಯಾವತ್ ಆಚರಿತಸಮಸ್ತಪಾತಕಸ್ಯ ಅಕೃತಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಸ್ಯ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ (ದೇಹಾಂತೇ ಶಾಶ್ವತವಿಷ್ಣುಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ) ಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನಕಾಮಾಕಾಮಸಕೃದಸಕೃತ್‌ಕಾಯಿಕವಾಚಿಕಸಾಂಸರ್ಗಿಕಮಾನಸಿಕಸ್ಪೃಷ್ಟಾಸ್ಪೃಷ್ಟ–ಭುಕ್ತಾಭುಕ್ತಪೀತಾಪೀತಸಕಲಪಾತಕಾತಿಪಾತಕೋಪಪಾತಕಲಘುಪಾತಕಸಂಕಲೀಕರಣಮಲಿನೀಕರಣಾಪಾತ್ರೀಕರಣಜಾತಿಭ್ರಂಶಕರಣಪ್ರಕೀರ್ಣಕ–ಪಾತಕಾನಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಸಂಭಾವಿತಾಶೇಷಪಾಪಕ್ಷಯಾರ್ಥಂ (ಪಿತುಃ ಭೂಲೋಕಾತ್ ಪಿತೃಲೋಕಗಮನಕಾಲೇ ಸುಖೇನ ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗಸ್ಥಿತ–ಮಹಾಘೋರವೈತರಣೀನದ್ಯುತ್ತಾರಣಾರ್ಥಂ) ಗವಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಸಾಲಂಕೃತಗೋದಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ತದಂಗತ್ವೇನ ಗವಾಂತರ್ಗತಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

Scanned by CamScanner

ಓಮ್ ಆ ಗಾವೋ॑ ಅಗ್ಮನ್ನುತ ಭ॒ದ್ರಮ॑ಕ್ರ॒ನ್ ತ್ಸೀದ॑ಂತು ಗೋ॒ಷ್ಠೇ ರ॒ಣಯ॑ಂತ್ವ॒ಸ್ಮೇ । ಪ್ರ॒ಜಾವ॑ತೀಃ ಪುರು॒ರೂಪಾ॑ ಇ॒ಹ ಸ್ಯು॒ರಿಂದ್ರಾ॑ಯ ಪೂ॒ರ್ವೀರು॒ಷಸೋ॒ ದುಹಾ॑ನಾಃ ॥

ಗವಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಶೃಂಗಯೋಃ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣೂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಅಗ್ರಯೋಃ ಸರ್ವತೀರ್ಥದೇವತಾ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಲಲಾಟೇ ಮಹಾದೇವಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಅಗ್ರೇ ಮಹಾದೇವೀಮಾವಾಹಯಾಮಿ ॥ ನಾಸಿಕಾಯಾಂ ಷಣ್ಮುಖಮಾವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಕರ್ಣಯೋಃ ಅಶ್ವಿನೌ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಚಕ್ಷುಷೋಃ ಶಶಿಭಾಸ್ಕರೌ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ದಂತೇಷು ವಾಯುಮಾವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಜಿಹ್ವಾಯಾಂ ವರುಣಮಾವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಹೂಂಕಾರೇ ಸರಸ್ವತೀಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಗಂಡಯೋಃ ಯಮದಕ್ಷೌ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಗ್ರೀವಾಯಾಮಿಂದ್ರಮ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಕುಕ್ಷಿದೇಶೇ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಊಧಸಿ ಸಾಧ್ಯಾನ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಚತುಃಪಾದೇಷು ಧರ್ಮಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯೈಶ್ವರ್ಯಾನ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಖುರಮಧ್ಯೇ ಗಂಧರ್ವಮಾವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಖುರಾಗ್ರೇ ಪನ್ನಗಾನ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಖುರಪಾರ್ಶ್ವೇ ಅಪ್ಸರಸ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಪೃಷ್ಠೇ ಏಕಾದಶರುದ್ರಾನ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಸರ್ವಸಂಧಿಷು ವಸೂನ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಶ್ರೋಣಿತಟೇ ಪಿತೄನ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಭಾಲೇ ಆದಿತ್ಯಾನ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಗೋಮೂತ್ರೇ ಗಂಗಾಮಾವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಗೋಮಯೇ ಗೋದಾವರೀಮಾವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಕ್ಷೀರೇ ಸಾಗರಮಾವಾಹಯಾಮಿ ॥ ದಧನಿ ನರ್ಮದಾಮಾವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಘೃತೇ ಹುತಾಶನಮಾವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಉದರೇ ಪೃಥಿವೀಮಾವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಲಾಂಗೂಲೇ ಸೋಮಮಾವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಪಯೋಧರೇಷು ಸಾಗರಾನಾವಾಹಯಾಮಿ ॥ ರೋಮಸು ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶತ್ಕೋಟಿದೇವತಾ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ಏವಂ ದೇವತಾ ಆವಾಹ್ಯ ಪಾದಾನ್ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಅಲಂಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಕುಂಕುಮಂ ಫಾಲೇ, ಶೃಂಗೇ ಸುವರ್ಣಂ, ಖುರೇ ರೌಪ್ಯಂ, ಪೃಷ್ಠೇ ತಾಮ್ರಂ, ಫಾಲೇ ಆದರ್ಶಂ, ನೇತ್ರಯೋಃ ರತ್ನದ್ವಯಂ, ಕಂಠೇ ಘಂಟಾಂ, ಪೃಷ್ಠೇ ಅಂಶುಕಂ, ಪುಚ್ಛೇ ಮುಕ್ತಾಫಲಾನಿ ॥ ಪುಷ್ಪಮಾಲಾಂ ಚ ನಿಧಾಯ ಅಂಗಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಓಂ ನಂದಿನ್ಯೈ ನಮಃ । ಪಾದಾನ್ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥ ಓಂ ಜಗದುತ್ಪತ್ತಿಕಾರಿಣ್ಯೈ ನಮಃ । ಜಾನುನೀ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥ ಓಂ ಶ್ರೀಮತ್ಯೈ

Scanned by CamScanner

ನಮಃ । ಕಂಠಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥ ಓಂ ಪವಿತ್ರಾಯೈ ನಮಃ । ಉದರಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥ ಓಂ ಯಜ್ಞಸಾಧನಾಯೈ ನಮಃ । ಮುಖಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥ ಓಮ್ ಅಘನಾಶಿನ್ಯೈ ನಮಃ । ಶಿರಃ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥ ಓಂ ಸರ್ವೇಶ್ವರ್ಯೈ ನಮಃ । ಸರ್ವಾಂಗಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥ ಧೂಪದೀಪನೈವೇದ್ಯಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ ಗೋಗ್ರಾಸಂ ದದ್ಯಾತ್ । ನೀರಾಜನಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕೃತ್ಯ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇತ ॥

ನಮೋ ಗೋಭ್ಯಃ ಶ್ರೀಮತೀಭ್ಯಃ ಸೌರಭೇಯೀಭ್ಯ ಏವ ಚ ।
ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಸುತಾಭ್ಯಶ್ಚ ಪವಿತ್ರಾಭ್ಯೋ ನಮೋನಮಃ ॥

ತತಃ ಗೋಪುಚ್ಛಭಾಗೇ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ದೇವಾನ್ ತರ್ಪಯೇತ್ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾ ತೃಪ್ಯತು । ರುದ್ರಸ್ತೃಪ್ಯತು । ವಿಷ್ಣುಸ್ತೃಪ್ಯತು । ರಾಕಾದ್ಯಾ ದೇವತಾಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ಮನವಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ಋಷಯಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ರುದ್ರಾಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ದಿತಿಜಾಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ಸಾಧ್ಯಾಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ಮರುದ್ಗಣಾಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ಗ್ರಹಾಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ನಕ್ಷತ್ರಾಣಿ ತೃಪ್ಯಂತು । ಯೋಗಾಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ರಾಶಯಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ವಸುಧಾ ತೃಪ್ಯತು । ಅಶ್ವಿನೌ ತೃಪ್ಯೇತಾಮ್ । ಯಕ್ಷಾಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ರಕ್ಷಾಂಸಿ ತೃಪ್ಯಂತು । ಮಾತರಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ದೇವಮಾತರಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ಶ್ರೀಸ್ತೃಪ್ಯತು । ರುದ್ರಾಣೀ ತೃಪ್ಯತು । ಪಿಶಾಚಾಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ಸುಪರ್ಣಾಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ಪಶವಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ದಾನವಾಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ದೈತ್ಯಾಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ಯೋಗಿನಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ವಿದ್ಯಾಧರಾಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ಓಷಧಯಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ದಿಗ್ಗಜಾಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ದೇವತಾಗಣಾಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ಯಜ್ಞಾಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ದೇವಪತ್ನ್ಯಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ಲೋಕಪಾಲಾಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ಅನಿರುದ್ಧಸ್ತೃಪ್ಯತು । ಬಲದೇವಸ್ತೃಪ್ಯತು । ನಾರದಸ್ತೃಪ್ಯತು । ಜಂತವಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ಸ್ಥಾವರಾಣಿ ತೃಪ್ಯಂತು । (ನಿವೀತೀ) ಸನಕಸ್ತೃಪ್ಯತು । ಸನಂದನಸ್ತೃಪ್ಯತು । ಸನತ್ಸುಜಾತಸ್ತೃಪ್ಯತು । ಸನಾತನಸ್ತೃಪ್ಯತು । ಸನತ್ಕುಮಾರಸ್ತೃಪ್ಯತು । ಕಪಿಲಸ್ತೃಪ್ಯತು । ಓಳ್ಹರಿಸ್ತೃಪ್ಯತು । ಆಸುರೀ ತೃಪ್ಯತು । ಪಂಚಶಿಖಾಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । (ಅಪಸವ್ಯೇನ) ಕವ್ಯವಾಹನಸ್ತೃಪ್ಯತು । ಅನಲಸ್ತೃಪ್ಯತು । ಸೋಮಸ್ತೃಪ್ಯತು । ಯಮಸ್ತೃಪ್ಯತು । ಅರ್ಯಮಾ ತೃಪ್ಯತು । ಅಗ್ನಿಷ್ವಾತ್ತಾಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ಬರ್ಹಿಷದಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ಸೋಮಪಾ- ಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ಆಜ್ಯಪಾಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ಪಿತರಸ್ತೃಪ್ಯಂತು । ಯಮಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಧರ್ಮರಾಜಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಮೃತ್ಯುಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಅಂತಕಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ವೈವಸ್ವತಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಕಾಲಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಸರ್ವಭೂತಕ್ಷಯಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಔದುಂಬರಂ ತರ್ಪ- ಯಾಮಿ । ದಧ್ನಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ನೀಲಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಪರಮೇಷ್ಠಿನಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ವೃಕೋದರಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಚಿತ್ರಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ ।

Scanned by CamScanner

ಚಿತ್ರಗುಪ್ತಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಮಾತೃಪಕ್ಷಾಶ್ಚ ಯೇ ಕೇಚಿದ್ಯೇ ಕೇಚಿತ್ಪಿತೃಪಕ್ಷಕಾಃ ।
ಗುರುಶ್ವಶುರಬಂಧೂನಾಂ ಯೇ ಕುಲೇಷು ಸಮುದ್ಭವಾಃ ॥

ಯೇ ಚಾನ್ಯೇ ಲುಪ್ತಪಿಂಡಾ ವೈ ಪುತ್ರದಾರವಿವರ್ಜಿತಾಃ ।
ತೇ ಸರ್ವೇ ತೃಪ್ತಿಮಾಯಾಂತು ಗೋಪುಚ್ಛೋದಕತರ್ಪಣೈಃ ॥

ಕ್ರಿಯಾಲೋಪಗತಾ ಯೇ ಚ ಜಾತ್ಯಂಧಾಃ ಪಂಗವಸ್ತಥಾ ।
ವಿರೂಪಾ ಆಮಗರ್ಭಾಶ್ಚ ಜ್ಞಾತಾಜ್ಞಾತಾಃ ಕುಲೇ ಮಮ ।
ತೇ ಸರ್ವೇ ತೃಪ್ತಿಮಾಯಾಂತು ಗೋಪುಚ್ಛೋದಕತರ್ಪಣೈಃ ॥

ಏವಂ ತರ್ಪಯಿತ್ವಾ (ಉಪವೀತೀ) ಶ್ರೋತ್ರಿಯಂ ದಾಂತಂ ವಿಪ್ರಮ್ ಆಮಂತ್ರ್ಯ ಪಾದೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯ ಗಂಧವಸ್ತ್ರಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೈಃ ಸಂಪೂಜ್ಯ ದಾನಂ ದದ್ಯಾತ್ । ಕ್ರಮಃ – ಕಾಂಸ್ಯಪಾತ್ರೇ ಘೃತಂ ಸಂಪೂರ್ಯ ತಿಲದರ್ಭಪುಷ್ಪತುಲಸೀಸಹಿತಪಾತ್ರೇ ವಿಪ್ರಹಸ್ತಂ ನಿಧಾಯ ತದುಪರಿ ಗೋಪುಚ್ಛಂ ದತ್ವಾ ಜಲಧಾರಾಂ ಪುಚ್ಛೋಪರಿ ವಿಪ್ರಹಸ್ತೇ ದದ್ಯಾತ್ ॥ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖೀಂ ಗಾಮ್ ಅವಸ್ಥಾಪ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಸ್ತಿಷ್ಠನ್ ಉದಙ್ಮುಖಾಯ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಾಯ ದದ್ಯಾತ್ ॥ ....ಗೋತ್ರೋತ್ಪನ್ನಃ ....ಶರ್ಮಾಹಂ ವಿಷ್ಣುದೇವತ್ಯಾಂ ಸವತ್ಸಾಂ ತಾಮ್ರಪೃಷ್ಠೀಂ ಸ್ವರ್ಣಶೃಂಗೀಂ ರೌಪ್ಯಖುರಾಂ ಘಂಟಾಗ್ರೈವೇಯಕಾಂ ಮುಕ್ತಾಲಾಂಗೂಲಾಂ ಕಾಂಸ್ಯದೋಹನಿಕಾಂ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಾದ್ಯುಪಸ್ಕರಯುತಾಂ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ....ಶರ್ಮಣಃ ಪಿತುಃ (ಪ್ರೇತಸ್ಯ) ಪರಲೋಕೇ ಸುಖಸಿದ್ಧಯೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ....ಶರ್ಮಣೇ ತುಭ್ಯಮಹಂ ಸಂಪ್ರದದೇ ದತ್ತಂ ನ ಮಮ ॥ ಕ ಇದಂ ಕಸ್ಮಾ ಅದಾತ್ ಪೃಥಿವೀ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾತು ॥

ಪ್ರತಿಗ್ರಹೀತಾ– ಓಂ ದೇವಸ್ಯ ತ್ವಾ ಸವಿತುಃ ಪ್ರಸವೇಽಶ್ವಿನೋರ್ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಪೂಷ್ಣೋ ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾಮಿ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಗೃಹೀತ್ವಾ– ಗೃಹ್ಣಾಮಿ ಸುರಭೀಂ ದೇವೀಂ ಸರ್ವದೇವಮಯೀಂ ಶುಭಾಮ್ । ಇತಿ ವದೇತ್ ॥

ತತಃ ಯಜಮಾನಃ –

ಯಜ್ಞಸಾಧನಭೂತಾ ಯಾ ವಿಶ್ವಸ್ಯಾಘೌಘನಾಶಿನೀ ।
ವಿಶ್ವರೂಪಧರೋ ದೇವಃ ಪ್ರೀಯತಾಮನಯಾ ಗವಾ ॥

ಘೃತಕ್ಷೀರಪ್ರದಾ ಗಾವೋ ಘೃತಯೋನ್ಯೋ ಘೃತೋದ್ಭವಾಃ ।
ಘೃತನದ್ಯೋ ಘೃತಾವರ್ತಾಸ್ತಾ ಮೇ ಸಂತು ಸದಾ ಗೃಹೇ ॥ ಇತಿ ಜಲಮುತ್ಸೃಜೇತ್ ॥

ಸತಾಂಬೂಲಂ ಹಿರಣ್ಯಂ ದತ್ತ್ವಾ–

ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ಭೂತಾನಾಂ ಗಾವಃ ಶರಣಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಶ್ಚೈವ ಗಾವಶ್ಚ ಕುಲಮೇಕಂ ದ್ವಿಧಾ ಕೃತಮ್ ।
ಏಕತ್ರ ಮಂತ್ರಾಸ್ತಿಷ್ಠಂತಿ ಹವಿರೇಕತ್ರ ತಿಷ್ಠತಿ ॥ ಇತಿ ಪಠಿತ್ವಾ–

ಗೋಮತೀ ವಿದ್ಯಾ–

ಗಾವೋ ಮಾಮುಪತಿಷ್ಠಂತು ಹೇಮಶೃಂಗ್ಯಃ ಪಯೋಮುಚಃ ।
ಸುರಭ್ಯಃ ಸೌರಭೇಯಾಶ್ಚ ಸರಿತಃ ಸಾಗರಂ ಯಥಾ ॥

ಗಾ ವೈ ಪಶ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ನಿತ್ಯಂ ಗಾವಃ ಪಶ್ಯಂತು ಮಾಂ ಸದಾ ।
ಗಾವೋಽಸ್ಮಾಕಂ ವಯಂ ತಾಸಾಂ ಯತೋ ಗಾವಸ್ತತೋ ವಯಮ್ ॥

ಗಾವೋ ಮಮಾಗ್ರತಸ್ಸಂತು ಪೃಷ್ಠತಃ ಸಂತು ಗೋವೃಷಾಃ ।
ಗಾವೋ ಮೇ ಹೃದಯೇ ಸಂತು ಗವಾಂ ಮಧ್ಯೇ ವಸಾಮ್ಯಹಮ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಗವಾಮಂಗೇಷು ತಿಷ್ಠಂತಿ ಭುವನಾನಿ ಚತುರ್ದಶ ।
ಯಸ್ಮಾತ್ತಸ್ಮಾತ್ ಶಿವಂ ಮೇ ಸ್ಯಾದಿಹ ಲೋಕೇ ಪರತ್ರ ಚ ॥ ಇತಿ ಗೋಮತೀಂ ವಿದ್ಯಾಂ ಚ ಪಠೇತ್ ॥

ಅನೇನ ಗೋದಾನೇನ ಗವಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಃ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥

॥ ಇತಿ ಗೋದಾನವಿಧಿಃ ॥

* * *

ಪ್ರಮಾಣಶ್ಲೋಕಾಃ

೧. ಸೂತಕೇ ಮೃತಕೇ ಕುರ್ಯಾತ್ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಮಮಂತ್ರಕಮ್ ।
ತಥಾ ಮಾರ್ಜನಮಂತ್ರಾಂಶ್ಚ ಮನಸೋಚ್ಚಾರ್ಯ ಮಾರ್ಜಯೇತ್ ॥

ಗಾಯತ್ರೀಂ ಸಮ್ಯಗುಚ್ಚಾರ್ಯ ಸೂರ್ಯಾಯಾರ್ಘ್ಯಂ ನಿವೇದಯೇತ್ ।
ಉಪಸ್ಥಾನಂ ನೈವ ಕಾರ್ಯಂ ಮಾರ್ಜನಂ ತು ಕೃತಾಕೃತಮ್ ॥
ಅರ್ಘ್ಯಾಂತಾ ಮಾನಸೀ ಸಂಧ್ಯಾ ಕುಶವಾರಿವಿವರ್ಜಿತಾ । [ಚ್ಯವನಸ್ಮೃತಿ]

ಜನನ-ಮರಣಾಶೌಚ ಉಳ್ಳವರು ಅಮಂತ್ರಕ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ, ಮಾನಸಿಕ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣ ಮೂಲಕ ಮಾರ್ಜನೆ, ಗಾಯತ್ರೀಮಂತ್ರವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಸೂರ್ಯಾರ್ಘ್ಯಪ್ರದಾನ ಹಾಗೂ ಸೂರ್ಯಧ್ಯಾನ, ನೀರು ದರ್ಭೆ ಹೊರತು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನಸಿಕ ಗಾಯತ್ರೀಜಪವೆಂದು ಕೆಲವರ ಮತ.

Scanned by CamScanner

೨. ಭೂಮಿರ್ಭೋಜನಪರ್ಯಾಪ್ತಾ ದ್ರೋಣದ್ವಯಮಿತಾಸ್ತಿಲಾಃ ।
ನಿಷ್ಕತ್ರಯಂ ಸುವರ್ಣಂ ಸ್ಯಾದಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಸ್ಥಚತುಷ್ಟಯಮ್ ॥

ಸೂಕ್ಷ್ಮವಸ್ತ್ರದ್ವಯಂ ಧಾನ್ಯಂ ಸಾರ್ಧಖಾರೀಕಮುಚ್ಯತೇ ।
ಗುಡಂ ಷಷ್ಟಿಪಲಂ ಚೈವ ರೂಪ್ಯಮಷ್ಟಚತುಷ್ಟಯಮ್ ।
ಲವಣಂ ಸಾರ್ಧಖಾರೀಕಂ ದಶದಾನಂ ಪ್ರಮಾಣತಃ ॥ [ಪ್ರಚೇತಾಃ]

ದಶದಾನವಸ್ತುಗಳ ಪ್ರಮಾಣಗಳು ಹೀಗಿವೆ: ೧) ಗೋದಾನ [ಒಬ್ಬನ ಉಪಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಾಲು ನೀಡುವ ಹಸು - ಕರುಸಹಿತ] ೨) ಭೂದಾನ [ಓರ್ವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಉಪಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು] ೩) ಎಳ್ಳು [೬೪ ಸೇರಿನಷ್ಟು] ೪) ಸುವರ್ಣ ೩೨೪ ನಾಣ್ಯಗಳಷ್ಟು [ಮೂರು ಪವನು] ೫) ತುಪ್ಪ [೪ ಸೇರಿನಷ್ಟು] ೬) ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ನೂಲಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಎರಡು ವಸ್ತ್ರ ೭) ೧೪೪ ಸೇರಿನಷ್ಟು ಧಾನ್ಯ ೮) ೯೨೦೦ ಗುಲಗುಂಜಿ ಭಾರದಷ್ಟು ಬೆಲ್ಲ ೯) ೩೨ ಬೆಳ್ಳಿ ನಾಣ್ಯಗಳು ೧೦) ೧೪೪ ಸೇರಿನಷ್ಟು ಉಪ್ಪನ್ನು ದಾನಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಅಸಮರ್ಥರು ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದ ಅರ್ಧ ಯಾ ಕಾಲುಭಾಗದಂತೆ ದಾನಮಾಡಬಹುದು.

೩. ಆವಾಹನಾರ್ಘ್ಯಸಂಕಲ್ಪೇ ಪಿಂಡದಾನಾನ್ನದಾನಯೋಃ ।
ಪಿಂಡಾಭ್ಯಂಜನಕಾಲೇ ತು ತಥೈವಾಂಜನಕರ್ಮಣಿ ।
ಅಕ್ಷಯ್ಯಾಸನಯೋಃ ಪಾದ್ಯೇ ನಾಮ ಗೋತ್ರಂ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇತ್ ॥ [ಶಂಖಸ್ಮೃತಿ]

ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಆವಾಹನ, ಅರ್ಘ್ಯ, ಸಂಕಲ್ಪ, ಪಿಂಡದಾನ, ಅನ್ನದಾನ, ಅಂಜನಾಭ್ಯಂಜನ, ಅಕ್ಷಯ್ಯತೃಪ್ತಿವಚನ, ಆಸನ, ಪಾದ್ಯ ಇವಿಷ್ಟು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಿತೃಗಳ ಗೋತ್ರ-ಹೆಸರು ಹೇಳಬೇಕು.

೪. ತೈಲಮುದ್ವರ್ತನೇ ದೇಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ಪ್ರಯತ್ನತಃ ।
ತೈರಭ್ಯಂಗಶ್ಚ ಕರ್ತವ್ಯೋ ವರ್ಜ್ಯಂ ಕಾಲಂ ನ ಚಿಂತಯೇತ್ ॥ [ಕಾತ್ಯಾಯನಃ]

Scanned by CamScanner

ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಮೊದಲು ನಿಯಮದಂತೆ ಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿ ತೈಲವನ್ನು ನೀಡಲೇಬೇಕು. ವಿಪ್ರರು ಅಭ್ಯಂಗಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಂಗಕ್ಕೆ ನಿಷಿದ್ಧಕಾಲವನ್ನು ಗಮನಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

೫. ಸ್ನಾತ್ವಾಧಿಕಾರೀ ಭವತಿ ದೈವೇ ಪಿತ್ರ್ಯೇ ಚ ಕರ್ಮಣಿ ।
ಶ್ರಾದ್ಧಕೃಚ್ಛುಕ್ಲವಾಸಾಃ ಸ್ಯಾನ್ಮೌನೀ ಚ ವಿಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ [ಪ್ರಚೇತಾಃ]

ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ತನು ದೈವ ಮತ್ತು ಪಿತೃಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಬಿಳಿಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನೂ (ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹವುಳ್ಳವನು), ಮೌನಿಯೂ ಆಗಿರಬೇಕು.

೬. ಯಜ್ಞೋ ದಾನಂ ಜಪೋ ಹೋಮಃ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಃ ಪಿತೃಕರ್ಮ ಚ ।
ವೃಥಾ ಭವತಿ ವಿಪ್ರೇಂದ್ರಾ ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಂ ವಿನಾ ಕೃತಮ್ ॥ [ಹೇಮಾದ್ರಿ]

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರ ಧರಿಸದೆ ಮಾಡಿದ ಯಜ್ಞ, ದಾನ, ತಪಸ್ಸು, ಹೋಮ, ಅಧ್ಯಯನ, ಪಿತೃಕರ್ಮಾದಿಗಳೂ ನಿಷ್ಫಲವಾಗುತ್ತವೆ.

೭. ಸಂಕಲ್ಪಾಸನಯೋಃ ಷಷ್ಠೀ ದ್ವಿತೀಯಾವಾಹನೇ ತಥಾ ।
ಅನ್ನದಾನೇ ಚತುರ್ಥೀ ಸ್ಯಾಚ್ಛೇಷಾಃ ಸಂಬುದ್ಧಯಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಲೀ]

ಸಂಕಲ್ಪ-ಆಸನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಷಷ್ಠೀವಿಭಕ್ತಿಯನ್ನು, ಆವಾಹನೆಯಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯಾವಿಭಕ್ತಿಯನ್ನು, ಅನ್ನದಾನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಥೀವಿಭಕ್ತಿಯನ್ನು, ಇನ್ನಿತರ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬೋಧನವಿಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸಬೇಕೆಂಬುದು ನಿಯಮವಾಗಿದೆ.

೮. ಪಿತುರ್ಮರಣಮಾರಭ್ಯ ದ್ವಾದಶೇ ದಿವಸೇ ಚರೇತ್ ।
ಪ್ರೇತಭಾವವಿನಿರ್ಮೋಕದ್ವಾರಾ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ವೈ ಪಿತುಃ ॥

ಪಿತಾಮಹಾದಿಭಿಸ್ಸಾರ್ಧಂ ಸಾಪಿಂಡ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧಯೇ ।
ಸಮಾನೋದಕಭಾವಸ್ಯ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಚ ಪಿತುಸ್ಸುತಃ ॥

Scanned by CamScanner

ಏಷಾಂ ಪಿತಾಮಹಾದೀನಾಂ ವಿಧಿನಾ ಪಾರ್ವಣೇನ ತು ।
ಸ್ವಪಿತುಃ ಪ್ರೇತಭೂತಸ್ಯ ತ್ವೇಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಾನತಃ ॥
ಇತ್ಥಂ ಚ ಪಾರ್ವಣೇತ್ಯೇಕೋದ್ದಿಷ್ಟೇತ್ಯುಭಯರೂಪಕಮ್ ।
ಪಿತಾಮಹಾದೀನ್ನಿರ್ದಿಶ್ಯ ಪಿತುರುಚ್ಚಾರಣಂ ತತಃ ।
ಸಂಬಂಧಗೋತ್ರನಾಮಾನಿ ವಸ್ವಾದೀಂಶ್ಚ ಪ್ರಕೀರ್ತಯೇತ್ ॥ [ವಿಷ್ಣುಸ್ಮೃತಿ]

ಪಿತೃಮರಣದಿನದಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ಹತ್ತು ದಿನ ತನಕ ನಡೆಸುವ ಕರ್ಮಗಳಿಂದುಂಟಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಶರೀರವುಳ್ಳ ಪ್ರೇತಜೀವಿಯನ್ನು, ಹನ್ನೆರಡನೇ ದಿನ ಪ್ರೇತತ್ವದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿ ಪಿತೃಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲು ಮೃತಜೀವಿಯ ಪಿತ್ರಾದಿ ಮೂರು ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಪಾರ್ವಣ-ವಿಧಿಯಿಂದಲೂ, ಪ್ರೇತಜೀವಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಾನದಿಂದಲೂ ಉಭಯಾತ್ಮಕ ಶ್ರಾದ್ಧ ನಡೆಸಿ ಪ್ರೇತಪಿಂಡವನ್ನು ಮೇಲಿನ ಮೂರು ವರ್ಗ ಪಿಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದೇ ಸಪಿಂಡೀಕರಣ. ಪಿಂಡಸಂಯೋಜನೆಯ ಬಳಿಕ ಪಿತಾಮಹಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪಿತೃಶಬ್ದ ಉಚ್ಚಾರಪೂರ್ವಕ ವಸುರೂಪವನ್ನು ಚಿಂತಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮ.

೯. ಪಿಂಡಸಂಯೋಜನಾದೂರ್ಧ್ವಂ ಪ್ರೇತತ್ವಸ್ಯ ನಿವೃತ್ತಿತಃ ।
ಮಾರ್ಜನಾದಿಷು ಕೃತ್ಯೇಷು ಚತುರ್ಥಂ ವಿನಿವರ್ತಯೇತ್ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಾರ]

ಸಪಿಂಡೀಕರಣ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡಸಂಯೋಜನೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಮೃತಜೀವಿಯು ಪಿತೃವರ್ಗವಾಗಿರಲು ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಜನಾದಿ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಿಂಡಸಂಯೋಜನೆಗಿಂತ ಮೊದಲು ಆರಾಧಿಸಿದ ನಾಲ್ಕನೆಯವನಾದ ಊರ್ಧ್ವಪ್ರಪಿತಾಮಹನನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

೧೦. ಅಥ ಶಿಷ್ಯಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಬಂಧುಭೃತ್ಯಪುರೋಹಿತೈಃ ।
ಕಾರಯಿತ್ವಾ ದಶಾಹಾಂತಂ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಂ ವಿನಾ ।
ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧಂ ಪುತ್ರೈಃ ಕಾರ್ಯಂ ಪ್ರಯತ್ನತಃ ॥ [ಸ್ಮೃತ್ಯಂತರ]

Scanned by CamScanner

ಮಕ್ಕಳು ದೂರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು ಮರಣಹೊಂದಿದರೆ ದಶಾಹಪರ್ಯಂತ ಶಿಷ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ಬಂಧು, ಸ್ವಜಾತಿ ಸೇವಕ, ಪುರೋಹಿತರೇ ಮೊದಲಾದವರು ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು. ಸಪಿಂಡೀಕರಣವನ್ನು ಪುತ್ರನೇ ಮಾಡಬೇಕು.

೧೧. ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ವಾಽಪ್ಯನುಜೋ ವಾಽಪಿ ಸಪಿಂಡಸ್ಸೋದಕೋಽಪಿ ವಾ ।
ಯಸ್ತು ಸನ್ನಿಹಿತಸ್ತಸ್ಯ ತ್ವಧಿಕಾರಸ್ಸಪಿಂಡನೇ ॥ [ವಿಷ್ಣು]

ಮೃತಜೀವಿಗಿಂತ ಹಿರಿಯಸೋದರನಾಗಲೀ ಕನಿಷ್ಠಸಹೋದರನಾಗಲೀ ಸಪಿಂಡನಾಗಲೀ ಸೋದಕನಾಗಲೀ ಯಾರು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ.

೧೨. ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪುತ್ರೈಸ್ತು ಭಾರ್ಯಯಾ ಚ ಯಥಾವಿಧಿ ।
ದಶಾಹಾಂತಂ ದ್ವಿರಾವೃತ್ತ್ಯಾ ಕರ್ತವ್ಯೈವೋದಕಕ್ರಿಯಾ ।
ಬಲಿಶ್ಚ ನಿತ್ಯಂ ದಾತವ್ಯಃ ಪುತ್ರೈಃ ಪಿಂಡದ್ವಯಾವಧಿ ॥ [ಆಶ್ವಲಾಯನಸ್ಮೃತಿ]

ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ತನಕ ನಿತ್ಯವೂ ಮೃತನಿಗೆ ಪುತ್ರರೂ ಹೆಂಡತಿಯೂ ವಿಧಿಪ್ರಕಾರ ಎರಡು ಬಾರಿಯಂತೆ ಅಂಜಲಿಯಿಂದ ಉದಕವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಬಲಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಮಲಿನಷೋಡಶ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮಷೋಡಶ ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧಪರ್ಯಂತ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಉದಕದಾನಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಮಾಣವಚನವಿದೆ.

೧೩. ಬಹವಃ ಸ್ಯುರ್ಯದಾ ಪುತ್ರಾಃ ಪಿತುರೇಕತ್ರವಾಸಿನಃ ।
ಸರ್ವೇಷಾಂ ತು ಮತಂ ಕೃತ್ವಾ ಜ್ಯೇಷ್ಠೇನೈವ ತು ಯತ್ಕೃತಮ್ ।
ದ್ರವ್ಯೇಣ ಚಾವಿಭಕ್ತೇನ ಸರ್ವೈರೇವ ಸಪಿಂಡನಮ್ ॥

ಮೃತನಿಗೆ ಬಹಳ ಮಕ್ಕಳು ಒಂದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವವರಾಗಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರ ಸಹಮತದಿಂದ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರನೇ – ವಿಭಾಗ ಹೊಂದದ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ– ಸಪಿಂಡಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಶ್ರಾದ್ಧದ ಫಲವು ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ದೇಶಾಚಾರದಂತೆ ನಿತ್ಯ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನ ಬೇರೆಬೇರೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಸಪಿಂಡೀಕರಣವೂ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

Scanned by CamScanner

೧೪. ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಾರ್ಥಮಾದಾಯ ಹಿರಣ್ಯಂ ಸಕುಶಂ ತಿಲಮ್ ।
ದ್ರವ್ಯಂ ನಿವೇದ್ಯ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ಪುರತೋ ಯಸ್ತು ಶಕ್ತಿತಃ ॥ [ವ್ಯಾಪ್ರಸ್ಮೃತಿ]

ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ತನು ದರ್ಭೆ, ಎಳ್ಳುಸಹಿತ ಹಿರಣ್ಯವನ್ನು ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ವಿಪ್ರರ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೇ 'ಬ್ರಹ್ಮದಂಡ'ವೆನಿಸುವುದು.

೧೫. ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಿಶುದ್ಧಾತ್ಮಾ ತೇಭ್ಯೋಽನುಜ್ಞಾಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಚ ।
ದದ್ಯಾದ್ವೈ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಾರ್ಥಂ ಹಿರಣ್ಯಂ ಕುಶಮೇವ ಚ ॥ [ನಾರದೀಯ]

ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ತನು ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಾದಿ ಕೃಚ್ಛ್ರಾಚರಣಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತದಿಂದ ಪಾಪವಿಮುಕ್ತನಾಗಿ ಶುದ್ಧಾತ್ಮನೆನಿಸಲು ವಿಪ್ರರಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡರೂಪದಿಂದ ಹಿರಣ್ಯಕುಶದಾನ ಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು.

೧೬. ಯವಾನ್ ವಿಕೀರ್ಯ ಪರಿತಃ ತಿಲಾಂಶ್ಚೈವಾಪ್ರದಕ್ಷಿಣತಃ ।
ದಕ್ಷಿಣೇ ಕಟಿದೇಶೇ ತು ತಿಲೈಃ ಸಹ ಕುಶತ್ರಯಮ್ ॥ [ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ]

ನೀವೀವಾಸೋದಶಾಂತೇನ ಸ್ವರಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಪ್ರಬಂಧಯೇತ್ ॥ [ಆಶ್ವಲಾಯನಃ]

ಶ್ರಾದ್ಧಪ್ರದೇಶದ ರಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಯವಧಾನ್ಯವನ್ನು, ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ತಿಲವನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳುಸಹಿತ ಮೂರು ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ದಕ್ಷಿಣಕಟಿಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಆತ್ಮರಕ್ಷೆಯೆಂದು ಆಶ್ವಲಾಯನರ ಮತ.

೧೭. ನಗ್ನಶ್ರಾದ್ಧೇ ನವಶ್ರಾದ್ಧೇ ಸಪಿಂಡೇ ಪ್ರೇತಭೋಜನೇ ।
ತಿಷ್ಠತಃ ಕ್ಷಾಳನಂ ಕುರ್ಯಾದನ್ಯತ್ರೋಪವಿಶೇದ್ಭುವಿ ॥ [ಯಮಸ್ಮೃತಿ]

Scanned by CamScanner

ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧ ಹಾಗೂ ಹತ್ತು ದಿನದ ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲೂ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧ ಮತ್ತು ಪ್ರೇತಾರಾಧನೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃವು ನಿಂತುಕೊಂಡು ನಿಂತಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

೧೮. ದರ್ಭಾನಾದಾಯ ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ದಕ್ಷಿಣೇ ಕರೇ ।
ದೈವೇ ಕ್ಷಣಃ ಕ್ರಿಯತಾಂ ತು ನಿರಂಗುಷ್ಠಂ ಕರಂ ತತಃ ॥
ಓಂ ತಥೇತಿ ದ್ವಿಜಾ ಬ್ರೂಯುಃ । [ಗಾಲವಃ]

ಶ್ರಾದ್ಧಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಪ್ರರು ಯಜಮಾನನಿಂದ ತಮ್ಮೆರಡು ಕೈಗಳಿಂದ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಆಗ ಯಜಮಾನನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಹೆಬ್ಬೆರಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಬಲಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದು 'ಕ್ಷಣಃ ಕ್ರಿಯತಾಮ್' ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಆಗ ವಿಪ್ರನು 'ಓಂ ತಥಾ' ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

೧೯. ಅಂಗುಷ್ಠಮಾತ್ರೋ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುಃ ಪರ್ಯಟತೇ ಮಹೀಮ್ ।
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ವಧಾರ್ಥಾಯ ಕೋಽನ್ಯಸ್ತಾನ್ಪ್ರಹರಿಷ್ಯತಿ ।
ತಸ್ಮಾಚ್ಛ್ರಾದ್ಧೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಅಂಗುಷ್ಠಗ್ರಹಣಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ [ಹೇಮಾದ್ರಿ]

ಅಂಗುಷ್ಠಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಭಗವಂತನು ಕೋಪಾವಿಷ್ಟನಾಗಿ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಭೂಮಂಡಲವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಾಡುವನು. ಅಂತಹ ಅಂಗುಷ್ಠದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರುವ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಕೋಪಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗದಿರಲು ಶ್ರಾದ್ಧಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತ ಹಾಗೂ ಭೋಜನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅಂಗುಷ್ಠವನ್ನು ಕರ್ತೃವು ಹಿಡಿಯಬೇಕು.

೨೦. ಗ್ರಂಥಿರ್ಯಸ್ಯ ಪವಿತ್ರಸ್ಯ ವಿಪ್ರಪಾದಾಭಿಷೇಚನೇ ।
ಯಥಾ ವಜ್ರಹತೋ ವೃತ್ರೋ ದೇವತಾಃ ಪಿತರಸ್ತಥಾ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಂಗ್ರಹ]

Scanned by CamScanner

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನ ಮಾಡುವಾಗ ಕೈಯಲ್ಲಿ ದರ್ಭೆಯ ಪವಿತ್ರವಿದ್ದರೆ ವಜ್ರಾಘಾತದಿಂದ ವೃತ್ರಾಸುರ ನಾಶವಾದಂತೆ ದೇವತೆಗಳೂ ಪಿತೃಗಳೂ ಘಾತಕ್ಕೊಳಗಾಗುವರು.

೨೧. ಕರ್ತುರಾಚಮನಾತ್ ಪೂರ್ವಂ ಭೋಕ್ತುರಾಚಮನಕ್ರಿಯಾ ।
ತಜ್ಜಲಂ ರುಧಿರಂ ಪೀತಂ ಮನುಃ ಸ್ವಾಯಂಭುವೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥ [ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಲೀ]

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನೆಯ ಬಳಿಕ ಮೊದಲು ಯಜಮಾನನು ಆಚಮನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಆಚಮನ ಮಾಡಬೇಕು. ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದರೆ ಆ ಜಲವು ರಕ್ತಪಾನವೆಂದೆನಿಸುವುದು.

೨೨. ಮಂಡಲಾತ್ಪೂರ್ವತೋ ದೇವಾಃ ಪಿತೃವಿಪ್ರಾಸ್ತಥೋತ್ತರೇ ।
ಕರ್ತಾ ತ್ವೀಶಾನಭಾಗೇ ಸ್ಯಾತ್ಪಾದ್ಯೇಷ್ವಾಚಮನೇ ವಿಧಿಃ ॥ [ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಲೀ]

ವಿಶ್ವೇದೇವಸ್ಥಾನದ ವಿಪ್ರರು ಪಾದ್ಯಮಂಡಲದಿಂದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲೂ ಪಿತೃಸ್ಥಾನದ ವಿಪ್ರರು ಉತ್ತರದಲ್ಲೂ ಕರ್ತೃವು ಈಶಾನ್ಯದಲ್ಲೂ ಆಚಮನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ.

೨೩. ಪಾದಪ್ರಭೃತಿ ಮೂರ್ಧಾಂತಂ ದೇವಾನಾಂ ಪುಷ್ಪಪೂಜನಮ್ ।
ಮಸ್ತಕಾತ್ಪಾದಪರ್ಯಂತಂ ಪಿತೄಣಾಂ ಪುಷ್ಪಪೂಜನಮ್ ॥ [ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಲೀ]

ವಿಶ್ವೇದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಪುಷ್ಪಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಪಾದಾದಿ ಶಿರಪರ್ಯಂತವಾಗಿಯೂ ಪಿತೃದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಶಿರಸ್ಸಿಂದ ಪಾದಪರ್ಯಂತವೂ ಮಾಡಬೇಕು.

೨೪. ಶ್ರಾದ್ಧೇಷ್ವನ್ಯೇಷು ಕಾರ್ಯೇಷು ಹ್ಯರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಂ ದ್ವಿಪರ್ಣಕಮ್ ।
ಪರ್ಣೈಕಮರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಂ ತು ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟೇ ತು ಕಾರಯೇತ್ ॥ [ವೈದ್ಯನಾಥೀಯೇ]

Scanned by CamScanner

ಶ್ರಾದ್ಧಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಎರಡು ಎಲೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರವನ್ನು ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಿಯ ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಲೆಯ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು.

೨೫. ಉತ್ತಾನಂ ಸ್ಥಾಪಯೇತ್ಪಾತ್ರಮೇಕೋದ್ದಿಷ್ಟೇ ಸದಾ ಬುಧಃ ।
ನ್ಯುಬ್ಜಂ ತು ಪಾರ್ವಣೇ ಕುರ್ಯಾತ್ತಸ್ಯೋಪರಿ ಕುಶಾನ್ನ್ಯಸೇತ್ ॥ [ಕ್ರಿಯಾನಿಬಂಧಃ]

ಪಾರ್ವಣಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಕೆಳಮುಖವಾಗಿಟ್ಟು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ ಅನಂತರ ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿರಿಸಬೇಕು. ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿಯೇ ಇರಿಸಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ದರ್ಭೆ ಇಡಬೇಕು.

೨೬. ಅಥೋಪವೀತಿನಾ ಪೂರ್ವಮರ್ಘ್ಯಂ ದತ್ತ್ವಾಽಥ ಬರ್ಹಿಷಿ ।
ನಿಮಂತ್ರಿತಸ್ಯ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತಿನಾಽಚರೇತ್ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಂಗ್ರಹ]

ಬರ್ಹಿಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಘ್ಯಪ್ರದಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಉಪವೀತವನ್ನು ಬಲದಲ್ಲಿರಿಸಿಯೂ ಪಿತೃಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿಪ್ರನ ಕೈಗೆ ಅರ್ಘ್ಯಪ್ರದಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಉಪವೀತವನ್ನು ಎಡದಲ್ಲಿರಿಸಿಯೂ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

೨೭. ಆಪಃ ಕ್ಷೀರಂ ಕುಶಾಗ್ರಾಣಿ ದಧಿ ದೂರ್ವಾಽಕ್ಷತಾಸ್ತಥಾ ।
ಫಲಂ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಕಶ್ಚೈವ ಅರ್ಘ್ಯೋಽಷ್ಟಾಂಗಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಂಗ್ರಹ]

ನೀರು, ಹಾಲು, ದರ್ಭೆಯ ಅಗ್ರ, ಮೊಸರು, ಗರಿಕೆ, ಅಕ್ಷತೆ, ಅಡಕೆ, ಬಿಳಿಸಾಸಿವೆ ಈ ಎಂಟು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ಅರ್ಘ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಅಷ್ಟಾಂಗಾರ್ಘ್ಯವೆನಿಸುವುದು.

೨೮. ಜಲಂ ಕ್ಷೀರಂ ದಧಿ ಘೃತಂ ತಿಲತಂಡುಲಸರ್ಷಪಾನ್ ।
ಕುಶಾಗ್ರಮಧುಪುಷ್ಪಾಣಿ ದತ್ತ್ವಾಽಽಚಾಮೇತ್ತತಃ ಸ್ವಯಮ್ ॥ [ಬ್ರಾಹ್ಮ]

Scanned by CamScanner

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ನೀರು, ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ತುಪ್ಪ, ಎಳ್ಳು, ಅಕ್ಕಿ, ಸಾಸಿವೆ, ಅಗ್ರದರ್ಭೆ, ಜೇನು, ಹೂವುಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಅರ್ಘ್ಯ ಕೊಟ್ಟಾಗ ತಾನು ಆಚಮನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ.

೨೯. ಸಪವಿತ್ರೇಣ ತು ಹಸ್ತೇನ ಗಂಧದಾನಂ ಕರೋತಿ ಯಃ ।
ತ್ರಯಸ್ತೇ ನರಕಂ ಯಾಂತಿ ದಾತಾ ಭೋಕ್ತಾ ತಥಾ ಪಿತಾ ॥ [ಸ್ಮೃತ್ಯರ್ಥಸಾರ]

ಯಾವ ಕರ್ತೃವು ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಗಂಧದಾನವನ್ನು ಮಾಡುವನೋ ಅವನೂ, ಅವನ ಪಿತೃವೂ, ಗಂಧದಾನ ಪಡೆದವನೂ ನರಕಗಾಮಿಗಳಾಗುವರು.

೩೦. ಉಪವೀತಮಧಃ ಕೃತ್ವಾ ಕುರ್ಯಾದ್ಗಂಧಾನುಲೇಪನಮ್ ।
ಏಕವಾಸಾಶ್ಚ ಯೋಽಶ್ನೀಯಾನ್ನಿರಾಶಾಃ ಪಿತರೋ ಗತಾಃ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಂಗ್ರಹ]

ಉಪವೀತವನ್ನು ಹೆಗಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ ಗಂಧಲೇಪವನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮಾಡಿದರೆ ಹಾಗೂ ಒಂದೇ ವಸ್ತ್ರವನ್ನುಟ್ಟು ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಯಜಮಾನನ ಪಿತೃಗಳು ನಿರಾಶೆಯುಳ್ಳವರಾಗುವರು.

೩೧. ಪಾದದೇಶೇ ತು ಯೋ ದೀಪಂ ಧೂಪಂ ತು ಮುಖದೇಶತಃ ।
ಯೋ ದದಾತಿ ನರೋ ಮೂಢಃ ಸೋಽಂಧೇ ತಮಸಿ ಮಜ್ಜತಿ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಲೀ]

ಧೂಪವನ್ನು ಪಾದಗಳಿಗೂ ದೀಪವನ್ನು ಮುಖದೆದುರೂ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಇದು ವ್ಯತ್ಯಸ್ತವಾದರೆ ಧೂಪದೀಪ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದಾತನು ಅಂಧಂತಮಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವನು.

೩೨. ವಿಧಿನಾ ದೈವಪೂರ್ವಂ ತು ಪರಿವೇಷಣಮಾಚರೇತ್ ॥ [ಶೌನಕ]

ಭೋಜನಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ವಿಶ್ವೇದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಅನಂತರ ಪಿತೃಗಳಿಗೂ ಭೋಜನಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಡಿಸಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

೩೩. ಯಜ್ಞೋಪವೀತಿನಾ ಕಾರ್ಯಂ ದೈವಂ ಕರ್ಮ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ।
ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತಿನಾ ಕಾರ್ಯಂ ಪಿತೃಕರ್ಮಾಽಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ॥ [ಹೇಮಾದ್ರಿ]

ವಿಶ್ವೇದೇವತೆಗಳ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಉಪವೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಿತ್ರಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತಿಯಾಗಿ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು.

೩೪. ಸೂಕ್ತಸ್ತೋತ್ರಜಪಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಪಿಂಡಾಘ್ರಾಣಂ ಚ ದಕ್ಷಿಣಾಮ್ ।
ಆಹ್ವಾನಂ ಸ್ವಾಗತಂ ಚಾರ್ಘ್ಯಂ ವಿನಾ ಚ ಪರಿವೇಷಣಮ್ ॥
ವಿಸರ್ಜನಂ ಸೌಮನಸ್ಯಮಾಶಿಷಾಂ ಪ್ರಾರ್ಥನಂ ತಥಾ ।
ವಿಪ್ರಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಂ ಚೈವ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನಕಂ ವಿನಾ ।
ಪಿತೄನುದ್ದಿಶ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತಿನಾ ಸದಾ ॥ [ಜಮದಗ್ನಿ]

ಪಿತ್ರಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತ, ಸೂಕ್ತಸ್ತೋತ್ರಜಪ, ಅರ್ಘ್ಯ, ಸುಮನಸ್ಕರಾಗಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಆಶೀರ್ವಾದ, ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನ, ದಕ್ಷಿಣಾ, ಬಡಿಸುವುದು, ವಿಸರ್ಜನ, ಘ್ರಾಣಭಕ್ಷಣ ಮೊದಲಾದ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಉಪವೀತಿಯಾಗಿಯೂ ಉಳಿದ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತಿಯಾಗಿಯೂ ಇರಬೇಕು.

೩೫. ದತ್ತ್ವಾ ಪಿತೃಭ್ಯೋ ಗಂಡೂಷಂ ದೇವೇಭ್ಯಸ್ತದನಂತರಮ್ ।
ದೈವಪೂರ್ವಂ ತದನ್ಯತ್ತು ಗಂಡೂಷಂ ಪಿತೃಪೂರ್ವಕಮ್ ॥ [ಭರದ್ವಾಜ]

ಭೋಜನಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಆಪೋಶನವಿತ್ತು ಅನಂತರ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಉತ್ತರಾಪೋಶನವನ್ನು ಮೊದಲು ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ನೀಡಿ ಬಳಿಕ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು. (ಆವಾಹನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ವಿಶ್ವೇದೇವತೆಗಳಾದರೆ ವಿಸರ್ಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪಿತೃಪೂರ್ವವೆಂದು ವಿಶೇಷ ನಿಯಮವಿದೆ.)

Scanned by CamScanner

೩೬. ಅಖಂಡಿತಂ ತು ಯತ್ಪೂಗಂ ಅಪ್ರಕ್ಷಾಳಿತಪರ್ಣಕಮ್ ।
ಅಶೋಧಿತಂ ಚ ಯಚ್ಚೂರ್ಣಂ ತ್ರಿತಯಂ ಸುರಯಾ ಸಮಮ್ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಲೀ]

ತುಂಡರಿಸದ ಅಡಕೆ, ತೊಳೆಯದೆ ಇಡುವ ವೀಳ್ಯದೆಲೆ, ಶುದ್ಧೀಕರಿಸದ ಸುಣ್ಣ ಹೀಗೆ ಮೂರೂ ಮದ್ಯಸಮಾನ.

೩೭. ದೈವಾರ್ಘ್ಯಸಂಸ್ರವಂ ತೇಷಾಂ ಹಸ್ತೇಷ್ವೇವ ಸಮರ್ಪಯೇತ್ ।
ಪಿತ್ರರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಸಂಸ್ರಾವಂ ಪಿಂಡದೇಶೇ ಭುವಿ ಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥ [ಜಮದಗ್ನಿ]

ವಿಶ್ವೇದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ವಿಪ್ರರ ಕೈಗೂ ಪಿತೃಗಳ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಪಿಂಡಪ್ರದೇಶದ ಭೂಭಾಗದಲ್ಲೂ ಹಾಕಬೇಕು.

೩೮. ಅಭಿವಾದ್ಯೈವ ಗೃಹ್ಣೀಯಾದಾಶಿಷೋ ದೈವತೈರ್ದ್ವಿಜೈಃ ।
ಆಶಿಷಃ ಪಿತೃವಿಪ್ರೈಶ್ಚ ತತಃ ಸ್ವಸ್ತೀತಿ ವಾಚಯೇತ್ ॥ [ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಲೀ]

ಕರ್ತೃವು ಗೋತ್ರಪ್ರವರಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಅಭಿವಾದನ ಮಾಡುತ್ತಾ ದೇವ-ಪಿತೃಸ್ಥಾನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು ಅನಂತರವೇ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

೩೯. ನದೀ ವೈತರಣೀ ನಾಮ ದುರ್ಗಂಧರುಧಿರಾವಹಾ ।
ಕೃಷ್ಣತೋಯಾ ಮಹಾವೇಗಿನ್ಯಸ್ಥಿಕೇಶತರಂಗಿಣೀ ॥
ದತ್ತಾ ಗೌರ್ಯೇನ ಸಾಪಿಂಡ್ಯೇ ಸ ತಾಂ ತರತಿ ನೇತರಃ ।
ಅಕೃತೇ ತತ್ರ ಪಚ್ಯಂತೇ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತೇ ತು ಪಾಪಿನಃ ॥ [ವೈದ್ಯನಾಥೀಯ]

(ಮೃತಜೀವಿಯ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಹನ್ನೆರಡನೇ ದಿನ ಸಪಿಂಡೀಕರಣ ಮಾಡಿದರೂ ಆ ಜೀವಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಳೆದ ಅನಂತರವೇ ಪ್ರೇತದೇಹ ನಿವೃತ್ತಿಗೊಂಡು ಕರ್ಮಭೋಗಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಭೋಗರೂಪದೇಹವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು.) ಇಹಲೋಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಮಪುರಕ್ಕೆ ಪಯಣಿಸುವ

Scanned by CamScanner

ಆ ಜೀವಿಗೆ ೧೭೧ನೇ ದಿನ ದಾರಿಮಧ್ಯೇ ವೈತರಣೀ ಎಂಬ ನದಿಯು ಸಿಗುವುದು. ನೂರು ಯೋಜನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವೂ, ರಕ್ತಕೀವುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದಾಗಿಯೂ, ಹೊಲಸಾದ ನೀರುಳ್ಳ, ಎಲುಬುಕೂದಲುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, ಭಾರೀ ವೇಗವಾಗಿ ಹರಿಯುವ ಎಲುಬಿನ ರಾಶಿಯ ದಡಗಳುಳ್ಳ ಮಾಂಸರಕ್ತಗಳೇ ಕೆಸರಾಗಿರುವ, ಮೊಸಳೆ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳಿಂದ, ಕಾಗೆ ಹದ್ದುಗಳಿಂದ ಆವೃತವಾದ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಪಿಷ್ಠಜೀವಿಯನ್ನು ಯಮಭಟರು ಮುಳುಗಿಸಿ ಹಿಂಸಿಸುವರು. ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪುತ್ರನಾದವನು ಗೋದಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಗೋಮಾತೆ ತನ್ನ ಪುಚ್ಛದಲ್ಲಿ ಆ ಜೀವಿಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ನದಿದಾಟುವಂತೆ ಉಪಕರಿಸುವಳೆಂಬ ಗರುಡಪುರಾಣದ ವಾಕ್ಯ ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿದೆ!

೪೦. ಸಪಿಂಡೀಕರಣೇಷ್ವೇತಾನ್ ಪಿಂಡಾನಪ್ಸ್ವೇವ ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ ।
ಅನ್ಯಥಾಕರಣೇ ತೇಷಾಂ ಪಿತೃದೇವಾ ರುದಂತಿ ಹಿ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಸಾರ]

ಸಪಿಂಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಿದ ಪಿಂಡಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹಾಕಬೇಕು. ಬೇರೆಲ್ಲಾದರೂ ಹಾಕಿದರೆ ಪಿತೃದೇವತೆಗಳು ದುಃಖಪಡುವಂತಾಗುವುದು.

೪೧. ವೃದ್ಧಿಶ್ರಾದ್ಧೇ ಸಪಿಂಡ್ಯಾಂ ಚ ಪ್ರೇತಶ್ರಾದ್ಧೇಽನುಮಾಸಿಕೇ ।
ಸಂವತ್ಸರವಿಮೋಕೇ ಚ ನ ಕುರ್ಯಾತ್ತಿಲತರ್ಪಣಮ್ ॥ [ನಾರದೀಯ]

ವೃದ್ಧಿಶ್ರಾದ್ಧ, ಸಪಿಂಡೀಕರಣ, ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟಶ್ರಾದ್ಧ, ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧ, ವಾರ್ಷಿಕಶ್ರಾದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರಾದ್ಧಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿಲತರ್ಪಣ ಕೊಡಬಾರದು.

೪೨. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಥ ನಿರ್ಯಾತಾನ್ ಪರೀತ್ಯ ತ್ರಿಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ।
ಸಸ್ತ್ರೀಕಃ ಸ್ವಜನೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಪ್ರಣಮೇದ್ರಚಿತಾಂಜಲಿಃ ।
ಕನಿಷ್ಠಪ್ರಥಮಾ ಜ್ಯೇಷ್ಠಚರಮಾಃ ಸ್ಯುಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೇ ॥ [ಶೌನಕ]

ಶ್ರಾದ್ಧಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಹೊರಟಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಪತ್ನಿ–ಪುತ್ರ–ಸ್ವಕೀಯ ಬಾಂಧವರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಮೂರು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠರನ್ನು ಮುಂದಾಗಿರಿಸಬೇಕು.

Scanned by CamScanner

೪೩. ಉಚ್ಛೇಷಣಂ ತು ತತ್ತಿಷ್ಠೇದ್ಯಾವದ್ವಿಪ್ರಾ ವಿಸರ್ಜಿತಾಃ ।
ತತೋ ಗೃಹಬಲಿಂ ಕುರ್ಯಾದಿತಿ ಧರ್ಮೋ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ॥ [ಮನು]

ದ್ವಿಜಭುಕ್ತಾವಶಿಷ್ಟಂ ತು ಶುಚಿಭೂಮೌ ನಿಖಾನಯೇತ್ ॥ [ಜಾತೂಕರ್ಣ]

ವಿಪ್ರರ ಭೋಜನವಾದ ಮೇಲೆ ಎಂಜಲು ಹಾಗೂ ವಿಪ್ರರ ಶಿಷ್ಟಪದಾರ್ಥಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸುವ ತನಕ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು. ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ ಬಳಿಕ ವೈಶ್ವದೇವ ಬಲಿಹರಣಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸಪಿಂಡೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಭೋಜನಶೇಷವನ್ನು ಭೂಗತಮಾಡಬೇಕು.

೪೪. ಸವಸ್ತ್ರಫಲತಾಂಬೂಲದಕ್ಷಿಣಾಭಿಶ್ಚ ತೋಷಯೇತ್ ।
ನರಕೋತ್ತಾರಣಾರ್ಥಾಯ ಅಚ್ಯುತಃ ಪ್ರೀಯತಾಮಿತಿ ॥ [ಮನು]

ದೇವ–ಪಿತೃಸ್ಥಾನದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಫಲವಸ್ತ್ರತಾಂಬೂಲ ಸಹಿತ ದಕ್ಷಿಣಾದಿಗಳಿಂದ ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಸಂತೋಷಗೊಂಡರೆ ಅಚ್ಯುತನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ನರಕದಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸಿ ಉತ್ತಮ ಲೋಕ(ಶರೀರ)ವನ್ನು ಕೊಡುವನು.

೪೫. ಅಪತ್ಯಂ ದುಹಿತುಶ್ಚೈವ ಖಡ್ಗಪಾತ್ರಂ ತಥೈವ ಚ ।
ಘೃತಂ ಚ ಕಪಿಲಾಯಾ ಗೋಃ ದೌಹಿತ್ರಮಿತಿ ಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ [ಶಬ್ದಕೋಶ]

ಶಬ್ದಕೋಶಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾರ ದೌಹಿತ್ರಶಬ್ದಕ್ಕೆ 'ಮಗಳ ಮಗ', 'ಕಪಿಲಗೋವಿನ ಹಾಲಿನಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾದ ತುಪ್ಪ' ಹಾಗೂ 'ಪಾತ್ರವಿಶೇಷ'ವೆಂದೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದು.

೪೬. ಅಮಾಯಾಮಾಗತೇ ಸೋಮೇ ಯಾ ತು ಖಾದತಿ ಗೌಸ್ತೃಣಮ್ ।
ತಸ್ಯಾ ಗೋರ್ಯದ್ಭವೇತ್ ಕ್ಷೀರಂ ತದ್ದೌಹಿತ್ರಮುದಾಹೃತಮ್ ॥ [ಶಬ್ದಕೋಶ]

'ಸೋಮವಾರವಿರುವ ಅಮಾವಾಸ್ಯಾತಿಥಿಯಂದು ಹುಲ್ಲನ್ನು ತಿಂದ ಗೋವಿನ ಹಾಲು' ಎಂದೂ ದೌಹಿತ್ರಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಿದೆ.

Scanned by CamScanner

೪೭. ಪಿತಾ ದದಾತಿ ಸತ್ಪುತ್ರಾನ್ ಗೋಧನಾನಿ ಪಿತಾಮಹಃ ।
ಧನದಾತಾ ಭವೇತ್ಸೋಽಪಿ ಯಸ್ತಸ್ಯ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಃ ॥
ದದ್ಯಾತ್ ವಿಪುಲಮನ್ನಾದ್ಯಂ ವೃದ್ಧಸ್ತು ಪ್ರಪಿತಾಮಹಃ ।
ತೃಪ್ತಾಃ ಶ್ರಾದ್ಧೇನ ತೇ ಸರ್ವೇ ದತ್ತ್ವಾ ಪುತ್ರಸ್ಯ ವಾಂಛಿತಮ್ ।
ಗಚ್ಛಂತಿ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗೈಶ್ಚ ಧರ್ಮರಾಜಸ್ಯ ಮಂದಿರಮ್ ॥ [ಗಾರುಡ]

ಶ್ರಾದ್ಧದಿಂದ ಸಂತೃಪ್ತಿಹೊಂದಿದ ಪಿತೃದೇವತೆಯು ಕರ್ತೃವಿಗೆ ಸತ್ಪುತ್ರರನ್ನು, ಪಿತಾಮಹದೇವತೆಯು ಗೋಸಂಪತ್ತನ್ನು, ಪ್ರಪಿತಾಮಹದೇವತೆಯು ಹಣರತ್ನಸಂಪದಾದಿಗಳನ್ನು, ಊರ್ಧ್ವಪ್ರಪಿತಾಮಹರು ಅಶನವಸನಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವರು. ಹಾಗೂ ಪುತ್ರರಿಗೆ ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ನೀಡಿ ಪುಣ್ಯಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಯಮಧರ್ಮರಾಜನ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಸೇರುವರು.

೪೮. ರೌಪ್ಯಾಂಗುಲೀಯಂ ತರ್ಜನ್ಯಾಂ ಧೃತ್ವಾ ಯಸ್ತರ್ಪಯೇತ್ ಪಿತೄನ್ ।
ಸರ್ವಂ ಚ ಶತಸಾಹಸ್ರಗುಣಂ ಭವತಿ ನಾನ್ಯಥಾ ॥
ತಥೈವಾನಾಮಿಕಾಯಾಂ ತು ಧೃತ್ವಾ ಸ್ವರ್ಣಾಂಗುಲೀಂ ಬುಧಃ ।
ತರ್ಪಯೇತ್ ಪಿತೃಸಂದೋಹಂ ಲಕ್ಷಕೋಟಿಗುಣಂ ಭವೇತ್ ॥ [ಪದ್ಮಪುರಾಣ]

ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪವಿತ್ರ ಉಂಗುರವನ್ನು ತರ್ಜನೀ ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಪಿತೃತರ್ಪಣವನ್ನು ನೀಡಲು ಒಂದೊಂದು ತರ್ಪಣವೂ ನೂರುಸಹಸ್ರ ಗುಣವುಳ್ಳದ್ದಾಗುವುದು. ಹಾಗೂ ಅನಾಮಿಕಾ ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ಉಂಗುರ ಧರಿಸಿ ದೇವ, ಋಷಿ ಹಾಗೂ ಪಿತೃಸಮೂಹಕ್ಕೆ ತರ್ಪಣ ನೀಡಿದರೆ ಲಕ್ಷಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಷ್ಟು ಫಲವುಂಟಾಗುವುದು.

೪೯. ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಂ ದೇಶಕಾಲೌ ಚ ಶೌಚಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಂಪದಮ್ ।
ಪಂಚೈತಾನ್ವಿಸ್ತರೋ ಹಂತಿ ತಸ್ಮಾನ್ನೇಹೇತ ವಿಸ್ತರಮ್ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಲೀ]

Scanned by CamScanner

ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದಂತೆ ದೇಶ, ಕಾಲ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಸತ್ಕಾರ, ಶುದ್ಧಾಚಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಗೆ ನ್ಯೂನತೆ ಬರುವುದು ಸಹಜವಾದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದು. (ಕಿಂಚಿತ್ ಲೋಪವುಂಟಾದರೂ ಪಿತೃದೇವತೆಗಳು ಸಹಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.)

೫೦. ಆಸನಾರೂಢಪಾದೋ ವಾ ವಸ್ತ್ರಾರ್ಧಪ್ರಾವೃತೋಽಪಿ ವಾ ।
ವದತೇ ಹಸತೇ ಚೈವ ನಿರಾಶಾಃ ಪಿತರೋ ಗತಾಃ ॥ [ಯೋಗೀಶ್ವರ]

ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಭೂಸ್ಪರ್ಶವಾಗದೆ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೆ, ತುಂಡರಿಸಿದ ವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿದರೆ, ಮಧ್ಯೇ ಮಾತುಗಾರಿಕೆ, ಹಾಸ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರೆ ಪಿತೃಗಳು ನಿರಾಶರಾಗಿ ಹಿಂತೆರಳುವರು.

೫೧. ಮಧ್ವಭಾವೇ ಹಿ ನ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ತದಭಾವೇ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ ।
ಗುಡಾಜ್ಯಕುಶಸಂಯುಕ್ತಂ ದೀಯತೇ ಮಧುಮಂತ್ರತಃ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಲಿ]

ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಅದು ಅಲಭ್ಯವಾದರೆ ದರ್ಭೆ ತುಪ್ಪಮಿಶ್ರಿತ ಬೆಲ್ಲವನ್ನೇ ತನ್ಮಂತ್ರ ಮೂಲಕ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

೫೨. ಯದ್ಯುತ್ತಿಷ್ಠತ್ಯನಾಚಾಂತೋ ಭುಕ್ತವಾನಾಸನಾತ್ತತಃ ।
ಸದ್ಯಃ ಸ್ನಾನಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಸೋಽನ್ಯಥಾಽಪ್ರಯತೋ ಭವೇತ್ ॥ [ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಪ್ರಕಾಶ]

ವಿಪ್ರನು ಭೋಜನವಾದ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರಾಪೋಶನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಆಸನದಿಂದ ಏಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಆತನು ಶುದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸ್ನಾನವನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕು.

೫೩. ಸತ್ಪಾತ್ರಾಣಾಮಲಾಭೇ ತು ಪಾತ್ರಭೂತಾನ್ ಸ್ವಬಾಂಧವಾನ್ ।
ಕೃತೋಪಕಾರಿಣಶ್ಚಾಪಿ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪೂಜಿತುಮರ್ಹತಿ ॥ [ಶಂಖ]

Scanned by CamScanner

ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸಿಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆಚಾರವಂತರಾದ ತನ್ನ ಬಂಧುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಉಪಕಾರಮಾಡಿದವರನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಬಹುದು.

೫೪. ಸೌರಾಲಾಭೇ ತತಃ ಪೂರ್ವಂ ಕೃತಂ ಚೇತ್ಸಫಲಂ ಭವೇತ್ ।
ಉತ್ತರಸ್ಮಿನ್ ಕೃತೇ ಮಾಸಿ ತಚ್ಛ್ರಾದ್ಧಮಸುರಾಲಯಮ್ ॥ [ಪರಾಶರ]

ಸೌರಮಾನಮಾಸ ಪ್ರಕಾರ ಪಿತೃವಿನ ಶ್ರಾದ್ಧತಿಥಿ ಸಿಗದೆ ಇದ್ದಾಗ ಮೊದಲ ಮಾಸದ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರಾದ್ಧಮಾಡಿದರೆ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯೆಂದಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಮಾಸದ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರಾದ್ಧಮಾಡಿದರೆ ಆಸುರೀಕೃತ್ಯವೆನಿಸುವುದು.

೫೫. ವೃಶ್ಚಿಕಾದಿತ್ರಿಮಾಸೇಷು ಮೃತಾಹೋ ನ ಭವೇದ್ಯದಿ ।
ಪೂರ್ವಮಾಸಿ ತಿಥೌ ಕುರ್ಯಾನ್ಮಾಸಿಕಂ ಚಾಬ್ದಿಕಂ ತಥಾ ॥ [ವೈದ್ಯನಾಥೀಯ]

ಆಬ್ದಿಕಂ ಸೌರಮಾಸೇ ಸ್ಯಾತ್ಸಂಕ್ರಾಂತಿರಹಿತೇ ತಿಥೌ ।
ಸೌರಮಾಸೇ ಯದಿ ತಿಥಿರ್ನ ಸ್ಯಾಚ್ಚಾಂದ್ರಮಸೇ ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ [ವಸಿಷ್ಠ]

ಸೌರಮಾನ ವೃಶ್ಚಿಕಾದಿ ಮೂರು ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಸಾರಿಯೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ತಿಥಿಲೋಪ ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಮಾಸದ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಚಾಂದ್ರಮಾನ ರೀತಿಯ ತಿಥಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸಂಕ್ರಾಂತಿರಹಿತ ತಿಥಿಯೇ ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತ. ಪ್ರತೀ ತಿಂಗಳಿನ ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧವಾದರೂ ಅದೇ ನಿಯಮ.

೫೬. ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾದಿತ್ರಯೋ ಯತ್ರ ನ ಪೂಜ್ಯಂತೇ ಪಿತೃಸ್ಥಿತಾಃ ।
ಅನಿರುದ್ಧೋ ವೈಶ್ವದೇವೇ ತದ್ರಾಕ್ಷಸಮುದಾಹೃತಮ್ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಲೀ]

ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ-ಸಂಕರ್ಷಣ-ವಾಸುದೇವ ಎಂಬ ಈ ಮೂರು ರೂಪದಿಂದ ಪಿತ್ರಾದಿದೇವತೆಗಳು ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವೇದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನಿರುದ್ಧ ರೂಪಿ ಭಗವಂತನು ಯಾವ ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮೂಲಕ ಆರಾಧಿಸಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಶ್ರಾದ್ಧದ ಪಿಂಡಾದಿಗಳನ್ನು ರಾಕ್ಷಸರೇ

Scanned by CamScanner

ಸ್ವೀಕರಿಸುವರು.

೫೭. ಅನಿರುದ್ಧಶ್ಚ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಃ ಸಂಕರ್ಷಣಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ವಾಸುದೇವಸ್ತಥಾ ಪುತ್ರ ಹರೇ ರೂಪಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ [ಭರದ್ವಾಜಃ]

ಏತಾನ್ಯೇವ ಹಿ ರೂಪಾಣಿ ವಿಶ್ವೇದೇವಪಿತೃಷ್ವಪಿ ।
ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಸಾರಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಣಂತಿ ಪಿತೄಣಾಂ ಗೃಹಣಾಯ ವೈ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಷ್ವಪಿ ಸರ್ವೇಷು ಧ್ಯಾಯೇತ್ತಂ ಸಾರಗ್ರಾಹಿಣಮ್ ।
ಸರ್ವತ್ರ ತಂ ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಸರ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಚರೇತ್ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಲೀ]

ಭಗವಂತನ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಗಳನ್ನೇ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ವಿಶ್ವೇದೇವ ಮತ್ತು ಪಿತೃದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೂಪಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮೂಲಕ ಆರಾಧಿಸಿದಾಗ ನಾವು ನೀಡುವ ಗ್ರಾಹ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಸಾರವನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವನು.

೫೮. ಅಶ್ರದ್ಧಯಾ ಹುತಂ ದತ್ತಂ ತಪಸ್ತಪ್ತಂ ಕೃತಂ ಚ ಯತ್ ।
ಅಸದಿತ್ಯುಚ್ಯತೇ ಪಾರ್ಥ ನ ಚ ತತ್ ಪ್ರೇತ್ಯ ನೋ ಇಹ ॥ [ಗೀತಾ]

ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಸುವ ಹೋಮ, ದಾನ, ಜಪತಪಾದಿಗಳು ವ್ಯರ್ಥಶ್ರಮವೆನಿಸುವುದು. ಇದರಿಂದ ಇಹದಲ್ಲೂ ಪರದಲ್ಲೂ ಒಳಿತುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

೫೯. ಏಕಪಂಕ್ತ್ಯುಪವಿಷ್ಟಾನಾಂ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮಣಿ ।
ಭಕ್ಷ್ಯಂ ಭೋಜ್ಯಂ ಸಮಂ ದೇಯಂ ದಕ್ಷಿಣಾ ತ್ವನುಸಾರತಃ ॥ [ನಿ.ಸಿಂಧು]

ಶ್ರಾದ್ಧ, ಭೋಜನದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ವಿಪ್ರರಿಗೆ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ವೈಷಮ್ಯವಿಲ್ಲದಂತೆ (ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ) ಬಡಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ನೀಡಬಹುದು.

Scanned by CamScanner

೬೦. ಅಹಿಂಸಾ ಸತ್ಯಮಕ್ರೋಧೋ ದೂರೇ ಚಾಗಮನಕ್ರಿಯಾ ।
ಅಭಾರೋದ್ವಾಹನಂ ಕ್ಷಾಂತಿಃ ಶ್ರಾದ್ಧಸ್ಯೋಪಾಸಕೇ ವಿಧಿಃ ॥ [ಹೇಮಾದ್ರಿ]

ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ತೃವು ಅಹಿಂಸಾ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೂ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆಯಿಂದಲೂ ಕೋಪವಿಲ್ಲದೆಯೂ ದೂರಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡದೆಯೂ ಭಾರವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಎತ್ತದೆಯೂ ಕ್ಷಮಾಗುಣವಂತನಾಗಿಯೂ ಇರಬೇಕು.

೬೧. ವರುಣಃ ಪಿತೃಪಿಂಡೇ ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಪಿತಾಮಹೇ ।
ಪ್ರಪಿತಾಮಹೇ ತ್ವಗ್ನಿರ್ದೇವಃ ತ್ರಯಃ ಪಿಂಡೇಷು ಪೂಜಿತಾಃ ॥ [ಶ್ರಾದ್ಧಕಲ್ಪ]

ಪಾರ್ವಣಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಿತೃ–ಪಿತಾಮಹ–ಪ್ರಪಿತಾಮಹ ಪಿಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ವರುಣ, ಪ್ರಜಾಪತಿ, ಅಗ್ನಿದೇವತೆಗಳು ವಿಶೇಷ ಪೂಜನೀಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

೬೨. ಪಿತೃಪಿಂಡಾರ್ಚನಂ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಯೈಃ ಕೃತಂ ತುಲಸೀದಲೈಃ ।
ಪ್ರೀಣಂತಿ ಪಿತರಸ್ತಸ್ಯ ಯಾವಚ್ಚಂದ್ರಾರ್ಕಮೇದಿನೀ ।
ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಣಿ ಧೂಪಂ ಚ ದೀಪಂ ಚ ವಿನಿವೇದಯೇತ್ ॥ [ವ್ಯಾಘ್ರಸ್ಮೃತಿ]

ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪ, ತುಲಸೀ, ತಾಂಬೂಲ, ದಕ್ಷಿಣಾದಿಗಳಿಂದ ಪಿಂಡಗಳನ್ನು ಪಾರ್ವಣದೇವತಾಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಪಿತೃದೇವತೆಗಳು ಕರ್ತೃವಿನ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವರು. (ಲೋಕರೂಢಿಯಂತೆ ಪಾರ್ವಣದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ತಾಂಬೂಲ ಹಾಗೂ ಫಲವನ್ನು ಪತ್ನಿಗೆ ಕೊಡುವ ರೂಢಿ ಇದೆ.)

೬೩. ಪತ್ನೀ ವಾ ಮಧ್ಯಮಂ ಪಿಂಡಮಶ್ನೀಯಾದಾರ್ತವಾನ್ವಿತಾ ॥ [ಶಂಖಃ]

ಗರ್ಭೋತ್ಪತ್ತಿಯಾಗದ ಸುಮಂಗಲೆಯು ಋತುಕಾಲ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದಾಗ ಮಧ್ಯಮ ಪಿಂಡವನ್ನು ಸಮಂತ್ರಕ ಪ್ರಾಶನ ಮಾಡಿದರೆ

Scanned by CamScanner

ಹಿರಿಯರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ದೋಷಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಸಂತಾನಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಶ್ಲೋಕ ೬೨ರ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ ತಾಂಬೂಲ ಹಾಗೂ ಫಲನೀಡುವ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಾಶನಕ್ಕಾಗಿ ಮಧ್ಯಮಪಿಂಡವನ್ನು ಪತ್ನಿಗೆ ನೀಡುವ ಕ್ರಿಯೆ, ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ವಾರ್ಷಿಕಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ

೬೪. ತಿಲೈರ್ಯವೈಃ ಶಿರಃ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ದಧ್ನಾ ನಾಸೇತಿ ಚೋಚ್ಯತೇ ।
ಘೃತೇನ ಜಾಯತೇ ಶ್ರೋತ್ರಂ ಗುಡಾದ್ಬಾಹೂ ಪಯೋ ಹೃದಿ ।
ಮಧುನಾ ಜಾಯತೇ ರೋಮ ಕರಪಾದಾದಿ ತೋಯತಃ ॥ [ಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಲಿ]

ಪಿಂಡಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳು ಒಂದು ಶರೀರ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವವು. ಎಳ್ಳು-ಯವಧಾನ್ಯದಿಂದ ಶಿರಸ್ಸು, ಮೊಸರಿನಿಂದ ಮೂಗು, ತುಪ್ಪದಿಂದ ಕಿವಿಗಳು, ಬೆಲ್ಲದಿಂದ ಬಾಹುಗಳು, ಹಾಲಿನಿಂದ ಹೃದಯ, ಜೇನಿನಿಂದ ರೋಮಗಳು, ನೀರಿನಿಂದ ಕೈಕಾಲುಗಳು ಎಂದೂ- ಇದೊಂದು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಶರೀರವೆಂದು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಪಿತೃದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

೬೫. ದರ್ಶೇ ತಿಲೋದಕಂ ಪೂರ್ವಂ ಕ್ಷಯಾಹೇ ಚ ಪರೇಽಹನಿ ।
ಮಹಾಲಯೇ ಚ ಪಿಂಡಾಂತೇ ಸಕೃತ್‌ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪರೇಽಹನಿ ॥ [ನಿ. ಸಿಂಧು]

ಅಮಾವಾಸ್ಯಾಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ತಿಲೋದಕ ಮೊದಲು, ಸಾಂವತ್ಸರಿಕಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮರುದಿನ ತಿಲೋದಕ. ಮಹಾಲಯಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯಪಿಂಡಪ್ರದಾನವಾಗಿದ್ದರೆ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನಾನಂತರದಲ್ಲೂ ಆ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ಮಾತ್ರ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನಶ್ರಾದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ ಮರುದಿನ ತಿಲತರ್ಪಣ ಕೊಡಬೇಕು.

೬೬. ತಿಲಯುಕ್ತಂ ತೀರ್ಥಯುಕ್ತಂ ತುಲಸೀದಲಸಂಯುತಮ್ ।
ತರ್ಪಣೋತ್ತಮಮಿತ್ಯಾಹುಃ ದೇವಾದೀನಾಂ ಚ ತೃಪ್ತಯೇ ॥ [ಪಾದ್ಮ]

Scanned by CamScanner

ಶ್ರಾದ್ಧಾದಿಗಳಿಗೆ ಎಳ್ಳು, ತೀರ್ಥ, ದರ್ಭೆ, ತುಲಸೀ ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ತರ್ಪಣವು ದೇವ-ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯುಂಟುಮಾಡುವುದು.

೧೭. ತೀರ್ಥಾಭಾವೇ ತಿಲಾಭಾವೇ ದರ್ಭಾಭಾವೇ ತತಃ ಪರಮ್ ।
ತದಾ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣೋರರ್ಪಿತಂ ತುಲಸೀದಲಮ್ ॥ [ಪಾದ್ಮ]

ತರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳು, ದರ್ಭೆ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಹರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ ತುಲಸೀದಳವನ್ನಾದರೂ ಹಿಡಿದು ತರ್ಪಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಕ್ಷಯ್ಯ ಫಲವಿದೆ.

೧೮. ಪ್ರೋಷಿತಸ್ಯ ತಥಾ ಕಾಲೋ ಗತಶ್ಚೇತ್ ದ್ವಾದಶಾಬ್ದಿಕಃ ।
ಪ್ರಾಪ್ತೇ ತ್ರಯೋದಶೇ ವರ್ಷೇ ಪ್ರೇತಕಾರ್ಯಾಣಿ ಕಾರಯೇತ್ ॥ [ಮನುಃ]

ಊರುಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಯಾವ ಸುಳಿವೂ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ತನಕ ಸಿಗದಾಗ ಹದಿಮೂರನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಭಾಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು.

೧೯. ದೇಶಾಂತರಗತೋ ನಷ್ಟಸ್ತಿಥಿರ್ನ ಜ್ಞಾಯತೇ ಯದಿ ।
ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮೀ ಹ್ಯಮಾವಾಸ್ಯಾ ಕೃಷ್ಣಾ ಚೈಕಾದಶೀ ಚ ಯಾ ।
ಉದಕಂ ಪಿಂಡದಾನಂ ಚ ತತ್ರ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಚ ಕಾರಯೇತ್ ॥ [ಪರಾಶರ]

ದೇಶಾಂತರ ಹೋದಾತನ ತಿಥಿಯು ತಿಳಿಯದಾಗ ಬಹುಳ ಅಷ್ಟಮೀ, ಅಮಾವಾಸ್ಯಾ, ಬಹುಳ ಏಕಾದಶೀ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮೀಪದ ಒಂದು ತಿಥಿಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಬೇಕು. (ವೈಷ್ಣವರು ಏಕಾದಶೀಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ದ್ವಾದಶಿಯಂದು ನಡೆಸಬೇಕು.)

೨೦. ಅಮೃತಂ ಮೃತಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಕೃತಂ ಯಸ್ಯೌರ್ಧ್ವದೇಹಿಕಮ್ ।
ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಮಸೌ ಸ್ಮಾರ್ತಂ ಕೃತ್ವಾಗ್ನೀನಾದಧೀತ ಚ ॥

ಜೀವನ್ಯದಿ ಸಮಾಗಚ್ಛೇತ್ ಘೃತಕುಂಭೇ ನಿಮಜ್ಜ್ಯ ತಮ್ ।
ಉದ್ಧೃತ್ಯ ಸ್ನಾಪಯಿತ್ವಾಸ್ಯ ಜಾತಕರ್ಮಾದಿ ಕಾರಯೇತ್ ॥

ದ್ವಾದಶಾಹಂ ವ್ರತಚರ್ಯಾ ತ್ರಿರಾತ್ರಮಥವಾಸ್ಯ ತು ।
ಸ್ನಾತ್ವೋದ್ವಾಹೇತ ತಾಂ ಭಾರ್ಯಾಮನ್ಯಾಂ ವಾ ತದಭಾವತಃ ॥ [ವೃದ್ಧಮನು]

ಪರವೂರಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮರಣಪಟ್ಟನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕಾದಿ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಪೂರ್ವಕ ಸ್ಮಾರ್ತಾಗ್ನಿಯಿಂದ ನಡೆಸಲು ಅವನು ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದು ಆಗಮಿಸಿದರೆ ಆತನನ್ನು ತುಪ್ಪದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಎತ್ತಬೇಕು. ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಜಾತಕರ್ಮಾದಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಕ್ರಮದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವನು ಹನ್ನೆರಡು ದಿನ ಅಥವಾ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವ್ರತಸ್ಥನಾಗಿರಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಅವನನ್ನು ಸ್ನಾತಕವ್ರತಸ್ಥನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ವಿವಾಹಿತನಾಗಿದ್ದು ಮೊದಲ ಭಾರ್ಯೆ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಅವಳೊಡನೆ ಪುನರ್ವಿವಾಹ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಬೇರೆ ಹೆಣ್ಣಿನೊಡನೆಯಾದರೂ ವಿವಾಹಸಂಸ್ಕಾರ ನಡೆಸಿ ಗೃಹಸ್ಥನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು.

೭೧. **ಅನೇನ ಪಿತೃಯಜ್ಞೇನ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಭಗವಾನಿಹ ।**
ಮಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಕೃತಂ ಸರ್ವಂ ತಚ್ಚ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಂ ಭವೇತ್ ॥

ಅನೇನ ವಿಧಿನಾ ಚೈವ ಯಚ್ಛ್ರಾದ್ಧಂ ಕುರುತೇ ದ್ವಿಜಃ ।
ಭುಕ್ತ್ವೈವ ಸಕಲಾನ್ ಕಾಮಾನ್ ಸೋಽಪಿ ಸಾಯುಜ್ಯಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ [ಆಶ್ವಲಾಯನ]

ಈ ಪಿತೃಯಜ್ಞದಿಂದ ಭಗವಂತನು ಪ್ರೀತನಾಗಲಿ. ನಾನು ಮಾಡಿದ ಪಿತೃಕಾರ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅರ್ಪಿತವಾಗಲಿ ಎಂಬ ಅನುಸಂಧಾನದಿಂದ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿದವನು ಐಹಿಕಸುಖಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿ ಮರಣಾನಂತರ ಸಾಯುಜ್ಯಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

* * *

Scanned by CamScanner

ಲೋಕರೂಢಿರೀತ್ಯಾ ಕ್ರಿಯಾರಂಭೇ ಸಮಾನತಂತ್ರಪ್ರಯೋಗಃ

ಕ್ರಿಯಾರಂಭದಿವಸೇ ಪೂರ್ವೋಕ್ತರೀತ್ಯಾ ಸ್ನಾನಾದಾರಭ್ಯ ಪ್ರೇತಘಟಸ್ಥಾಪನಂ ಉದಕಾದಿದಾನಪರ್ಯಂತಂ ವಿಧಾಯ ಕ್ರಿಯಾಸ್ಥಲಮಾಗತ್ಯ ಚರುಂ ಶ್ರಪಯಿತ್ವಾ, (ಉಪವೀತೀ) ಆಚಮ್ಯ ಏಕದರ್ಭಕೃತಂ ಪವಿತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ ದೇಶಕಾಲೌ ಸ್ಮೃತ್ವಾ (ಅಪಸವ್ಯೇನ)–

ಅಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರೇತತ್ವವಿಮೋಚನದ್ವಾರಾ ಅಕ್ಷಯಪುಣ್ಯಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರಥಮದಿವಸೇ ಶಿರೋಽವಯವನಿಷ್ಪತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಭೂಲೋಕಾತ್ ಪ್ರೇತಲೋಕಗಮನಕಾಲೇ ಸುಖಪಾಥೇಯಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಚ ಪ್ರಥಮೇಽಹನಿ ವಿಷಮಶ್ರಾದ್ಧ, ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧ, ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧಪುರಸ್ಸರಂ ನೈಮಿತ್ತಿಕಪಿಂಡಪ್ರದಾನಾನಿ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಿನಾ ಸಮಾನತಂತ್ರೇಣ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಅಧಿಕಾರಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪಂ ಕೃತ್ವಾ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ಪ್ರೇತಾರಾಧನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ।

ಚತ್ವಾರಿ ಕದಲೀಪತ್ರಾಣಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ತತ್ರ ಏಕಕುಶಕೂರ್ಚಂ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರಂ ನಿಧಾಯ ।

ಪ್ರಥಮಕೂರ್ಚೇ– ಪಿತುಃ ಪ್ರಥಮದಿನಕ್ರಿಯಾಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಅಯಂ ತೇ ಕ್ಷಣ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತ ಇದಂ ತೇ ಪಾದ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಂ ಕೂರ್ಚೇ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಆವಾಹನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ದ್ವಿತೀಯಕೂರ್ಚೇ– ಪಿತುಃ ವಿಷಮಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಅಯಂ ತೇ ಕ್ಷಣ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತ ಇದಂ ತೇ ಪಾದ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಂ ಕೂರ್ಚೇ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಆವಾಹನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ತೃತೀಯಕೂರ್ಚೇ– ಪಿತುಃ ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಅಯಂ ತೇ ಕ್ಷಣ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತ ಇದಂ ತೇ ಪಾದ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಂ ಕೂರ್ಚೇ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಆವಾಹನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಚತುರ್ಥಕೂರ್ಚೇ– ಪಿತುಃ ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಅಯಂ ತೇ ಕ್ಷಣ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತ ಇದಂ ತೇ ಪಾದ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಪ್ರೇತಂ ಕೂರ್ಚೇ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಆವಾಹನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ತತಃ ಅರ್ಘ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಗಂಧ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಅಲಂಕಾರಾರ್ಥೇ ಪುಷ್ಪಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಸರ್ವೋಪಚಾರಾರ್ಥೇ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ಏವಮ್ ಅರ್ಘ್ಯಾದಿಕಂ ಚ ಕೂರ್ಚಚತುಷ್ಟಯೇಽಪಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

"ಅನಾದಿನಿಧನೇತಿ ಅತಸೀಪುಷ್ಪೇತಿ" ಶ್ಲೋಕದ್ವಯಂ ಪಠಿತ್ವಾ–

ಪಿತುಃ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಸಮಾನತಂತ್ರೇಣ ಕೃತವಿಷಮನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧಸಹಿತನಿತ್ಯಕ್ರಿಯಾಶ್ರಾದ್ಧೇಷು ಕೂರ್ಚಮುಖೇನ ಆಸನಾದಿತಿಲೋದಕಪರ್ಯಂತಂ ಮಯಾ ಕೃತಮಾರಾಧನಂ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು । ಗಂಧಾದಿಸಕಲಾರಾಧನೈಃ ಸ್ವರ್ಚಿತಮಸ್ತು ॥ ಇತಿ (ಉಪವೀತೀ) ತೀರ್ಥಂ ದತ್ವಾ ಕದಲೀಪತ್ರೇಷು ಪರಿವೇಷ್ಯ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ)

ಪೃಥಿವೀ ತೇ ಪಾತ್ರಂ ವಿಷ್ಣೋ ಕವ್ಯಂ ರಕ್ಷಸ್ವ । ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಸತ್ಯಂತ್ವರ್ತೇನ ಪರಿಷಿಂಚಾಮಿ ।

ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿ ಚಕ್ರಮೇ ತ್ರೇಧಾ ನಿ ದಧೇ ಪದಮ್ । ಸಮೂಢಮಸ್ಯ ಪಾಂಸುರೇ ॥

ಇತ್ಯಭಿಮಂತ್ರ್ಯ ತುಲಸೀದಲಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ– ....ಗೋತ್ರಾಯ ....ಪ್ರೇತಾಯ ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾನಿವಾರಣಾರ್ಥಮ್ ಇದಂ ಸೋಪಸ್ಕರಾನ್ನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ (ಉಪವೀತೀ) ಗೋಗ್ರಾಸಂ ದತ್ವಾ ।

ಏಕೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹದ್ಭೂತಂ ಪೃಥಗ್ಭೂತಾನ್ಯನೇಕಶಃ ।
ತ್ರೀನ್ ಲೋಕಾನ್ ವ್ಯಾಪ್ಯ ಭೂತಾತ್ಮಾ ಭುಂಕ್ತೇ ವಿಶ್ವಭುಗವ್ಯಯಃ ॥

ಅನೇನ ಕೂರ್ಚಮುಖೇ ಕೃತಪ್ರೇತಾರಾಧನಾಖ್ಯೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಿಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥ ಅಮೃತೋಪಸ್ತರಣಮಸಿ ಸ್ವಾಹಾ । ಪ್ರಾಣಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಅಪಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ವ್ಯಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಉದಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಸಮಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ।

Scanned by CamScanner

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ನಾರಾಯಣಸ್ಮರಣಪೂರ್ವಕಂ ಪಿಂಡಚತುಷ್ಟಯಂ ಕೃತ್ವಾ । ಅಮೃತಾಪಿಧಾನಮಸಿ ಇತಿ ಉತ್ತರಾಪೋಶನಂ ದತ್ವಾ ।

ಪುನಃ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ, ನಿತ್ಯಕ್ರಿಯಾಶ್ರಾದ್ಧ, ವಿಷಮಶ್ರಾದ್ಧ, ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧ, ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗತ್ವೇನ ತಿಲೋದಕಪಿಂಡಪ್ರದಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

(ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತೀ) ತ್ರಿಕೋಣಮಂಡಲಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಥಮದಿನಕ್ರಿಯಾಪಿಂಡಸ್ಥಾನೇ ದರ್ಭಪತ್ರಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತ್ಯೇವಂ ಚತುರಃ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರಾನ್ ದರ್ಭಾನ್ ಪ್ರಕ್ಷಿಪೇತ್ । ದರ್ಭಾಣಾಮುಪರಿ ಏತತ್ತೇ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ದದ್ಯಾತ್ ।

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರಥಮದಿನಕ್ರಿಯಾಂಗತ್ವೇನ ಪಿಂಡಸ್ಥಾನೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ವಿಷಮದಿನಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗತ್ವೇನ ಪಿಂಡಸ್ಥಾನೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗತ್ವೇನ ಪಿಂಡಸ್ಥಾನೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗತ್ವೇನ ಪಿಂಡಸ್ಥಾನೇ ಆಸನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

ಪಿತರಂ ....ಶರ್ಮಾಣಂ ....ಗೋತ್ರಂ ಪ್ರೇತಂ ಪ್ರಥಮದಿನಶ್ರಾದ್ಧ, ವಿಷಮದಿನಶ್ರಾದ್ಧ, ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧ, ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗತಯಾ ಪಿಂಡಸ್ಥಾನೇಷು ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಆವಾಹನಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ಪಿತಃ ....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ಪ್ರೇತ, ಪ್ರಥಮದಿನಶ್ರಾದ್ಧ, ವಿಷಮದಿನ.............. ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗತಯಾ ಪಿಂಡಸ್ಥಾನೇ ಅರ್ಘ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

ಏವಮ್ ಆಸನಾವಾಹನಾರ್ಘ್ಯಾಣಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ದತ್ವಾ ತಿಲೋದಕಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ–

"ಸರ್ವೋಪಚಾರಾರ್ಥೇ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್"

ಇತಿ ದತ್ವಾ ಚತುರಃ ಪಿಂಡಾನ್ ಕೃತ್ವಾ ತಿಲೋದಕಪೂರ್ವಕಂ ಪಿಂಡಾನ್ ದದ್ಯಾತ್ ।

Scanned by CamScanner

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರಥಮೇಽಹನಿ ಕರ್ತವ್ಯಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗಪಿಂಡಸ್ಥಾನೇ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

ಪಿತ್ರೇ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ಪ್ರೇತತ್ವನಿವೃತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ತಮಲೋಕಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರಥಮೇ ಅಹನಿ ಶಿರೋಽವಯವನಿಷ್ಪತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಅಯಂ ತೇ ಪಿಂಡ ಉಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

ಪಿತುಃ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಪ್ರಥಮೇಽಹನಿ ಕರ್ತವ್ಯಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗಪಿಂಡಸ್ಯೋಪರಿ ಏತತ್ತೇ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥

ಏವಂ ಪಿಂಡಾದೌ ತಿಲೋದಕಂ, ಪಿಂಡದಾನಂ, ತದುಪರಿ ತಿಲೋದಕಂ ಚ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ನಾಮಗೋತ್ರೋಚ್ಚಾರಣಪೂರ್ವಕಂ ವಿಷಮಶ್ರಾದ್ಧ, ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧ, ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗತ್ವೇನ ದದ್ಯಾತ್ ।

ಪಿಂಡಾನಾಮುಪರಿ ಅಂಜನಾಭ್ಯಂಜನಪಂಚಾಮೃತವಾಸದಶಾತುಲಸೀಪತ್ರದೂರ್ವಾಪತ್ರತೀರ್ಥಪುಷ್ಪಾಣ್ಯುಪತಿಷ್ಠಂತಾಮ್ । ಪಿಂಡಾನಾಂ ಪರಿತಃ ಚತುರ್ದಿಕ್ಷು ಅಪ್ರಾದಕ್ಷಿಣ್ಯೇನ ಬಲಿಸ್ಥಾನೇ ದರ್ಭಪತ್ರಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಬಲಿಸ್ಥಾನೇ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಬಲಿರುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಬಲೇರುಪರಿ ತಿಲೋದಕಮುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ತತಃ ಕುಶಮೇಕಂ ದೂರ್ವಾತಿಲೈಃ ಸಹ ಗೃಹೀತ್ವಾ ।

ಪಿತ್ರೇ ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ಪ್ರೇತಾಯ ನಿತ್ಯಕ್ರಿಯಾ–ವಿಷಮ–ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನ–ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧೇಷು ಅಯಂ ತೇ ವಾಯಸಬಲಿರುಪತಿಷ್ಠತಾಮ್ । ಇತಿ ಜಲಂ ದತ್ತ್ವಾ ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಯಮೋಽಸಿ ಯಮದೂತೋಽಸಿ ವಾಯಸೋಽಸಿ ಮಹಾಬಲ ।
ಸಪ್ತಜನ್ಮಕೃತಂ ಪಾಪಂ ಬಲಿಂ ಭುಂಜಂತು ವಾಯಸಾಃ ॥

ಇತಿ ಪತ್ರಸ್ಥಬಲಿಂ ಬಹಿಃ ದೂರತಃ ವಾಯಸಾರ್ಥೇ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪಾದೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯಾಗತ್ಯ ತಾಂಬೂಲದಕ್ಷಿಣಾಶ್ಚ ದತ್ತ್ವಾ ಪಿಂಡಸ್ಯೋಪರಿ ವಾಸೋದಕ–ಕೇಶೋದಕ–ತಿಲೋದಕಾನಿ ದದ್ಯಾತ್ । ಸರ್ವೇಽಪಿ "ಅನಾದಿನಿಧನೇ"ತಿ ಶ್ಲೋಕದ್ವಯಂ ಪಠಿತ್ವಾ ಅಕ್ಷತಪ್ರಕ್ಷೇಪಣಪೂರ್ವಕಂ ನಮಸ್ಕುರ್ಯುಃ ॥

Scanned by CamScanner

ಇದಂ ಸತಿಲೋದಕಪಿಂಡಪ್ರದಾನಂ ಪ್ರೇತಾಪ್ಯಾಯನಮಸ್ತು । ಅಭಿರಮ್ಯತಾಮ್ । ಇತಿ ಪಿಂಡಾನ್ ಬಲಿಂ ಚ ಉದ್ವಾಸ್ಯ (ಉಪವೀತೀ) ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ।

ಅನೇನ ಪಿತೃಪ್ರೇತಸ್ಯ ವಿಷಮಶ್ರಾದ್ಧ, ನಗ್ನಪ್ರಚ್ಛಾದನಶ್ರಾದ್ಧ, ಪಾಥೇಯಶ್ರಾದ್ಧ ಸಹಿತೇನ ಸಮಾನತಂತ್ರೇಣ ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಿನಾ ಕೃತನಿತ್ಯಶ್ರಾದ್ಧೇನ ಪಿತೃಪ್ರೇತಾಂತರ್ಗತಃ ಶ್ರೀಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥

॥ ಇತಿ ಲೋಕರೂಢಿರೀತ್ಯಾ ಕ್ರಿಯಾರಂಭೇ ಸಮಾನತಂತ್ರಪ್ರಯೋಗಃ ॥

* * *

ಪರಿಶಿಷ್ಟಮ್

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮೋಕ್ಷನಾರಾಯಣಬಲಿಪ್ರಯೋಗಃ

ಹೋಮಪೂಜಾಶ್ರಾದ್ಧೋಪಯೋಗಿಸಾಮಗ್ರೀಃ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ದೀಯಮಾನಂ ತಾಂಬೂಲವಸ್ತ್ರಗೋಪೀಚಂದನೋಪವೀತಫಲಜಲಪಾತ್ರಾದಿಕಂ ಸಂಪಾದ್ಯ, ಜಪಪಾರಾಯಣಾನುಕ್ರಮಣಿಕಾಹೋಮಾರ್ಥಂ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಾನ್ ವಿಪ್ರಾನ್, ಆರಾಧನಾರ್ಥಂ ಪಂಚ ವಿಪ್ರಾಂಶ್ಚ ನಿಮಂತ್ರ್ಯ, ಕ್ರಿಯಾದಿವಸೇ ನಿತ್ಯಕರ್ಮ ಸಮಾಪ್ಯ, ಶುದ್ಧೀಕೃತಸ್ಥಲೇ ಮಂಡಲಾದಿಕಂ ವಿರಚಯ್ಯ ದೇವಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ಕರ್ಮ ಪ್ರಾರಭೇತ ॥

ಆಚಮ್ಯ ಪವಿತ್ರಂ ಧೃತ್ವಾ ಆಸನಪ್ರಾಣಾಯಾಮಾನಂತರಂ, ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ –

ಗಂಗೇ ಚ ಯಮುನೇ .... ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕುರು ॥

ಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣ ವಿಷ್ಣೋರಾಜ್ಞಯಾ .... ಶುಭತಿಥೌ, ಅನಿರುದ್ಧಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾತ್ಮಕನಾರಾಯಣಪ್ರೇರಣಯಾ ಅನಿರುದ್ಧ- .... ನಾರಾಯಣಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಮಮ ಸಂಬಂಧಿನಃ (ಅಪಸವ್ಯಮ್)* ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ವಸುರೂಪಸ್ಯ (ಸವ್ಯಮ್) ಜೀವಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರೇಣ ಕ್ರಮೇಣ ಮೋಕ್ಷಸ್ಥಾನಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ನಾರಾಯಣಬಲಿಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮಾಖ್ಯಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ತದಾದೌ ಸ್ಥಲಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಕರ್ತೃಭೋಕ್ತೃಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಜಲಪಾತ್ರಸ್ಥಾಪನಂ ಪುರುಷಸೂಕ್ತಾದಿಪಠನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ । ಶ್ರಾದ್ಧವತ್ ಜಲಪಾತ್ರಸ್ಥಾಪನಂ ಸೂಕ್ತಜಪಂ ಕೃತ್ವಾ ಶಾರೀರಸೂಕ್ತಂ ಪಠಿತ್ವಾ ಸ್ಥಲಮ್ ಆತ್ಮಾನಂ ದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಚ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ, ಅಧಿಕಾರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಕೃಚ್ಛ್ರಾಚರಣಪೂರ್ವಕಂ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಂ ಕೃತ್ವಾ ವಿಷ್ಣುಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಅಷ್ಟದಲಪದ್ಮಮಂಡಲೇ [೮] ಪಂಚದಲೋಪೇತದರ್ಭಕೂರ್ಚಂ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಂ, ಶಾಲಗ್ರಾಮಂ ಚ ನಿಧಾಯ ಪುರುಷಸೂಕ್ತೈಃ ನಾರಾಯಣಂ ಪೂಜಯೇತ್ । ಏವಂ [೪-೫-೬-೭] ಸ್ಥಾನಚತುಷ್ಟಯೇ ವಿಪ್ರಾನ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಮ್ ಉಪಾವೇಶ್ಯ (ಕೂರ್ಚಾನ್ ವಾ) ಪಿತೃಮಂಡಲೇ [೧೦] ದಳತ್ರಯೋಪೇತಂ ದರ್ಭಕೂರ್ಚಂ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ, ಕ್ಷಣಪಾದ್ಯಾದಿಕಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ।

---

* ಆತ್ಮಸಂಬಂಧಿನಃ ಪುತ್ರಮಿತ್ರಜಾಮಾತ್ರಾದಿ ವಿಶೇಷಶಬ್ದೇನ ಉಲ್ಲೇಖಾರ್ಹಾಃ.

Scanned by CamScanner

ಮೋಕ್ಷನಾರಾಯಣಬಲಿಶ್ರಾದ್ಧೇ ಅನಿರುದ್ಧ, ಆಹವನೀಯಾರ್ಥೇ ಕ್ಷಣಃ ।

ಮೋಕ್ಷನಾರಾಯಣಬಲಿಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ, ಆಹವನೀಯಾರ್ಥೇ ಕ್ಷಣಃ ।

ಮೋಕ್ಷನಾರಾಯಣಬಲಿಶ್ರಾದ್ಧೇ ಸಂಕರ್ಷಣ, ಆಹವನೀಯಾರ್ಥೇ ಕ್ಷಣಃ ।

ಮೋಕ್ಷನಾರಾಯಣಬಲಿಶ್ರಾದ್ಧೇ ವಾಸುದೇವ, ಆಹವನೀಯಾರ್ಥೇ ಕ್ಷಣಃ ।

(ಅಪಸವ್ಯಮ್) ....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ವಸುರೂಪ ಆಹವನೀಯಾರ್ಥೇ ಕ್ಷಣಃ ।

(ಸವ್ಯಮ್) ಅಕ್ರೋಧನೈಃ .... ಶ್ರಾದ್ಧಕಾರಿಣಾ ॥

ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನಾರ್ಥಂ ದ್ವಿಜೈಸ್ಸಹ ಪ್ರಾಂಗಣಂ ಗತ್ವಾ ಪ್ರಕ್ಷಾಲಯೇತ್ । ಚಟಕೇ ಕೂರ್ಚಾಶ್ಚೇತ್ ತತ್ರೈವ ಪ್ರಕ್ಷಾಲನಮ್ । ಸರ್ವಮಪಿ ಪ್ರತಿಸಾಂವತ್ಸರಿಕಶ್ರಾದ್ಧವತ್ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಾಚ್ಯಾದಿದಿಗ್ಬಂಧನಮ್ ॥

ತಿಲಾಕ್ಷತಕುಶಾನ್ ಗೃಹೀತ್ವಾ– ಓಂ ಪ್ರಾಚ್ಯೈ ನಮಃ । ಓಮ್ ಅವಾಚ್ಯೈ ನಮಃ । ಓಂ ಪ್ರತೀಚ್ಯೈ ನಮಃ । ಓಮ್ ಉದೀಚ್ಯೈ ನಮಃ । ಓಮ್ ಅಂತರಿಕ್ಷಾಯ ನಮಃ । ಓಂ ಪೃಥಿವ್ಯೈ ನಮಃ ॥ ಇತಿ ಅಕ್ಷತಾನ್ ವಿಕೀರ್ಯ ಅಪಸವ್ಯೇನ ಅಪ್ರಾದಕ್ಷಿಣ್ಯೇನ–

ನಿಹನ್ಮಿ ಸರ್ವಂ .... ಯಾತುಧಾನಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ॥ ಇತಿ ತಿಲಾನ್ ವಿಕೀರ್ಯ ಕುಶಾನ್ ವಾಮಕಟಿದೇಶೇ ನಿದಧ್ಯಾತ್ ।

ಸೋಮಸ್ಯ ನೀವಿರಸಿ ವಿಷ್ಣೋಃ ಶರ್ಮಾಸಿ ಶರ್ಮ ಯಜಮಾನಸ್ಯೇಂದ್ರಸ್ಯ ಯೋನಿರಸಿ ಸುಸಸ್ಯಾಃ ಕೃಷೀಸ್ಕೃಧಿ ॥ ಇತಃ ಪರಮ್ ಆಗ್ನೇಯಾಭಿಮುಖೋಪವೇಶನಮೇವ ॥

ಮಹಾವಿಷ್ಣುಪೂಜಾ –

ಓಂ ತದ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಮಂ .... ವಿಷ್ಣೋರ್ಯತ್ಪರಮಂ ಪದಮ್ ॥

Scanned by CamScanner

ಪೂರ್ವೇ ನಾರಾಯಣಃ ಪಾತು ವಾರಿಜಾಕ್ಷಸ್ತು ದಕ್ಷಿಣೇ ।
ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಃ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಪಾತು ವಾಸುದೇವಸ್ತಥೋತ್ತರೇ ।
ಊರ್ಧ್ವಂ ಗೋವರ್ಧನೋ ರಕ್ಷೇದಧಸ್ತಾಚ್ಚ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಃ ॥

ಜಿತಂ ತೇ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ .... ಮಹಾಪುರುಷಪೂರ್ವಜ ॥

ದೇವತಾಭ್ಯಃ .... ನಿತ್ಯಮೇವ ನಮೋನಮಃ ॥

ಪಾದಾರಾಧನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ।

ನಾರಾಯಣಬಲಿಶ್ರಾದ್ಧೇ ಅನಿರುದ್ಧಸ್ಯ ವಿಷ್ಟರೋಽಯಮ್ । ಅನಿರುದ್ಧಸ್ಯ ಇದಮಾಸನಮ್ । ಅನಿರುದ್ಧಮ್ ಆವಾಹಯಿಷ್ಯೇ । ಅನಿರುದ್ಧ ಇದಂ ತೇ ಅರ್ಘ್ಯಮ್ ॥ ಲೇಪನಾರ್ಥೇ ಗೋಪೀಚಂದನಮ್ । ಧಾರಣಾರ್ಥೇ ಉಪವೀತಮ್ । ಆಚ್ಛಾದನಾರ್ಥೇ ವಸ್ತ್ರಯುಗ್ಮಮ್ । ಗಂಧಾದಿಸಕಲಾರಾಧನೈಃ ಸ್ವರ್ಚಿತಮ್ ॥ ಏವಂ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾನ್ ವಿಷ್ಟರಾದಿಕ್ರಮೇಣ ಆರಾಧಯೇತ್ ॥

ಓಂ ತದ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಮಂ೦ .... ವಿಷ್ಣೋರ್ಯತ್ಪರಮಂ ಪದಮ್ ॥

ನಾರಾಯಣಬಲಿಶ್ರಾದ್ಧೇ ಅನಿರುದ್ಧಾದಿದೇವತಾರಾಧನಂ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು ॥ [ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯಮಸ್ತು ॥]

(ಅಪಸವ್ಯೇನ) ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ವಸುರೂಪಸ್ಯ ವಿಷ್ಟರೋಽಯಮ್ । ಆಸನಮ್, ಆವಾಹನಮ್, ಅರ್ಘ್ಯಮ್, ಗಂಧಾದಿಭಿರಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ವಸುರೂಪಸ್ಯ ಕೂರ್ಚಮುಖೇ ಕೃತಮಾರಾಧನಂ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು ॥ [ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯಮಸ್ತು ॥]

ವಿಪ್ರಾಃ ನಾರಾಯಣೋಪನಿಷದಂ, ಅಥರ್ವಶೀರ್ಷಂ ಚ ಪಠೇಯುಃ ।

Scanned by CamScanner

ಹೋಮಃ –

ಪೂರ್ವಮೇವ ಸಂಸ್ಕೃತಾಗ್ನೌ ಪ್ರಧಾನಂ ಜುಹುಯಾತ್ । ಅತ್ರ ಪ್ರಧಾನಮ್– ನಾರಾಯಣಮ್ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರೇಣ ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತವಾರಮಾಜ್ಯೇನ, ಪುನಃ ಪುರುಷಸೂಕ್ತೈಃ ತ್ರಿವಾರಂ ಪ್ರತ್ಯೃಚಮಾಜ್ಯೇನ, ಪುನಃ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಮಿತಿ ನಾರಾಯಣಪನ್ನಮಂತ್ರೈಃ ಸಮಿದಾಜ್ಯಚರ್ವಾಜ್ಯೈಃ ಕೇಶವಾದಿಚತುರ್ವಿಂಶತಿದೇವತಾಃ ವಿಶ್ವೇದೇವಾದಿದ್ವಾದಶದೇವತಾಶ್ಚ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಚತುರ್ದ್ರವ್ಯೈಃ, ಅನಿರುದ್ಧಾದಿಚತುರ್ದೇವಾಂಶ್ಚ ಚತುಶ್ಚತುರ್ವಾರಂ ಪೂರ್ವೋಕ್ತದ್ರವ್ಯೈಃ, ಚರುಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ .... ॥ ಏವಂ ಹುತ್ವಾ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾದಿಹೋಮಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ ॥

ಅನಿರುದ್ಧಾದಿದೇವಪುರತಃ ಚತುರಸ್ರಮಂಡಲಂ, ಪಿತೃಪುರತಃ ವರ್ತುಲಾಕಾರಮಂಡಲಂ ಕೃತ್ವಾ, ಪತ್ರಾಣಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಅಭಿಘಾರ್ಯ, ಪಾಯಸಂ, ಕ್ಷೀರಂ, ದಧಿ, ಗುಡಂ, ಮಧು, ಅನ್ನಂ ಪರಿಕರಾಣಿ ಪರಿವೇಷ್ಯ ಪುನಃ ಅಭಿಘಾರ್ಯ, ಗೋಗ್ರಾಸಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ, ದೇವಪುರತಃ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಪ್ರತ್ಯೇಕಂ

ಪೃಥಿವೀ ತೇ ಪಾತ್ರಮ್ । ದ್ಯೌರಪಿಧಾನಮ್ । ಅನಿರುದ್ಧಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾಃ । ಮಾಂ ಮಾಕ್ಷೈಷ್ಟ ॥

ಓಮ್ ಅತೋ॑ ದೇ॒ವಾ .... ಸ॒ಪ್ತ ಧಾಮ॑ಭಿಃ ॥

ನಾರಾಯಣಬಲಿಶ್ರಾದ್ಧೇ ಅನಿರುದ್ಧ .... ವಾಸುದೇವಾನಾಮ್ ಇದಮಿದಮನ್ನಮ್ ಅಮೃತರೂಪಂ ಸ್ವಾಹಾ ನಮಃ ।

(ಅಪಸವ್ಯಮ್) ಪಿತೃಪುರತಃ ಪೃಥಿವೀ ತೇ ಪಾತ್ರಂ ದ್ಯೌರಪಿಧಾನಮ್ ॥ ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ವಸುರೂಪಸ್ಯ ಇದಮನ್ನಂ ಸ್ವಧಾ ನಮಃ । (ಸವ್ಯಮ್) ನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ । ಬ್ರಹ್ಮಾ ಋಷಿಃ । ಏಕೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹದ್ಭೂತಂ .... ವಿಶ್ವಭುಗವ್ಯಯಃ ॥

ಅಮೃತೋಪಸ್ತರಣಮಸಿ । ಆಪೋಶನಮ್ ॥

ಕಲ್ಯಾಣಾದ್ಭುತಗಾತ್ರಾಯ .... ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ತೇ ನಮಃ ।

ಅನಿರುದ್ಧಾದಿ .... ವಾಸುದೇವಾತ್ಮಕ ನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ । ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ।

Scanned by CamScanner

ಶನೈಃ ಶನೈಃ ಭುಜ್ಯತಾಮ್ ॥

ಅನ್ನಂ, ಪಾಯಸಂ, ಗುಡಂ, ದಧಿ, ಕ್ಷೀರಂ, ಮಧು, ಘೃತಂ, ತಿಲಂ ತುಳಸೀದಲಾನಿ ಏವಂ ಬಲಿದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಮಿಶ್ರೀಕೃತ್ಯ ಬಲಿದಾನಾರ್ಥಂ ಪೃಥಕ್ ನಿಧಾಯ ತೇನ ದ್ರವ್ಯೇಣೈವ ನಾಲಿಕೇರಸಮಂ ಪಿಂಡಮೇಕಂ ಕೃತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಮ್ ಉತ್ತರಾಪೋಶನಂ, ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನಾರ್ಥೇ, ಗಂಡೂಷಾರ್ಥೇ, ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನಾರ್ಥೇ ಆಚಮನೀಯಾರ್ಥೇ ಚ ಉದಕಂ ದದ್ಯಾತ್ । ಸಂಕಲ್ಪಃ-

ಶುಭತಿಥೌ (ಅಪಸವ್ಯಮ್) ....ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ವಸುರೂಪಸ್ಯ ಜೀವಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರೇಣ ಸ್ವಸ್ವರೂಪಸ್ಥಾನಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ (ಸವ್ಯಮ್) ಕ್ರಮೇಣ ನಾರಾಯಣಾನುಗ್ರಹೇಣ ಮೋಕ್ಷಸ್ಥಾನಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೋಜನಾಂತೇ ಮಂಡಲಾರಾಧನಪೂರ್ವಕಂ ಬಲಿದಾನಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಈಶಾನವಿಷ್ಣು .... ಹೇತೋಃ ॥

ದೇವತಾಭ್ಯಃ .... ನಿತ್ಯಮೇವ ನಮೋನಮಃ ॥

ಮಂಡಲೇ [೩] ಈಶಾನಾದಾರಭ್ಯ ಲಿಖಿತಸಂಖ್ಯಾಕ್ರಮೇಣ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ದದ್ಯಾತ್ ।

1. ಓಂ ಕೇಶವಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
2. ಓಂ ನಾರಾಯಣಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
3. ಓಂ ಮಾಧವಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
4. ಓಂ ಗೋವಿಂದಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
5. ಓಂ ವಿಷ್ಣವೇ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
6. ಓಂ ಮಧುಸೂದನಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
7. ಓಂ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
8. ಓಂ ವಾಮನಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
9. ಓಂ ಶ್ರೀಧರಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
10. ಓಂ ಹೃಷೀಕೇಶಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
11. ಓಂ ಪದ್ಮನಾಭಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
12. ಓಂ ದಾಮೋದರಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
13. ಓಂ ಸಂಕರ್ಷಣಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
14. ಓಂ ವಾಸುದೇವಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।

Scanned by CamScanner

15. ಓಂ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
16. ಓಮ್ ಅನಿರುದ್ಧಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
17. ಓಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
18. ಓಮ್ ಅಧೋಕ್ಷಜಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
19. ಓಂ ನಾರಸಿಂಹಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
20. ಓಮ್ ಅಚ್ಯುತಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
21. ಓಂ ಜನಾರ್ದನಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
22. ಓಮ್ ಉಪೇಂದ್ರಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
23. ಓಂ ಹರಯೇ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
24. ಓಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
25. ಓಂ ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯಃ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
26. ಓಂ ಸಾಧ್ಯೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯಃ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ॥
27. ಓಂ ಮರುದ್ಭ್ಯಃ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
28. ಓಂ ವಿಷ್ಣವೇ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
29. ಓಂ ವಿರಾಜೇ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
30. ಓಂ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
31. ಓಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
32. ಓಂ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
33. ಓಂ ಯಜ್ಞಪುರುಷಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
34. ಓಂ ಯಜ್ಞಾತ್ಮನೇ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
35. ಓಂ ಸರ್ವಾತ್ಮನೇ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ।
36. ಓಂ ನಾರಾಯಣಾಯ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೋದಕಂ ನಮಃ ॥

ಪಿತೃಸ್ಥಾನೇ (ಅಪಸವ್ಯಮ್) ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ವಸುರೂಪಾಯ ಪುಷ್ಪತಿಲೋದಕಂ ನಮಃ ।

(ಸವ್ಯಮ್) ದೇವತಾಭ್ಯಃ ಪಿತೃಭ್ಯಶ್ಚ ಮಹಾಯೋಗಿಭ್ಯ ಏವ ಚ ।
ನಮಃ ಸ್ವಧಾಯೈ ಸ್ವಾಹಾಯೈ ನಿತ್ಯಮೇವ ನಮೋನಮಃ ॥

ಬಲಿದಾನಕ್ರಮಃ –

ಸಪ್ತದ್ರವ್ಯಮಿಶ್ರಿತಾನ್ನರಾಶೇಃ ಪ್ರಸೃತಿಪ್ರಮಾಣಮನ್ನಮುಷ್ಟಿಂ ಬಲಿರೂಪೇಣ ಮಂಡಲೇ ಸಂಖ್ಯಾಕ್ರಮೇಣ ಚತುರ್ವಿಂಶತಿಪದೇಷು ಅಪಸವ್ಯೇನ ದತ್ತ್ವಾ ಸವ್ಯೇನ ಕೇಶವಾದಿಚತುರ್ವಿಂಶತಿದೇವೇಭ್ಯಃ ತ್ಯಜೇತ್ । ತತಃ ಪಂಚವಿಂಶಪದಾದಾರಭ್ಯ ಷಟ್‌ತ್ರಿಂಶ ಕೋಷ್ಠಾಂತಂ ಸವ್ಯೇನೈವ ದತ್ತ್ವಾ ತ್ಯಜೇಚ್ಚ ॥

Scanned by CamScanner

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮೋಕ್ಷನಾರಾಯಣಬಲ್ಯಂಗ ಹೋಮಸ್ಥಂಡಿಲಮ್

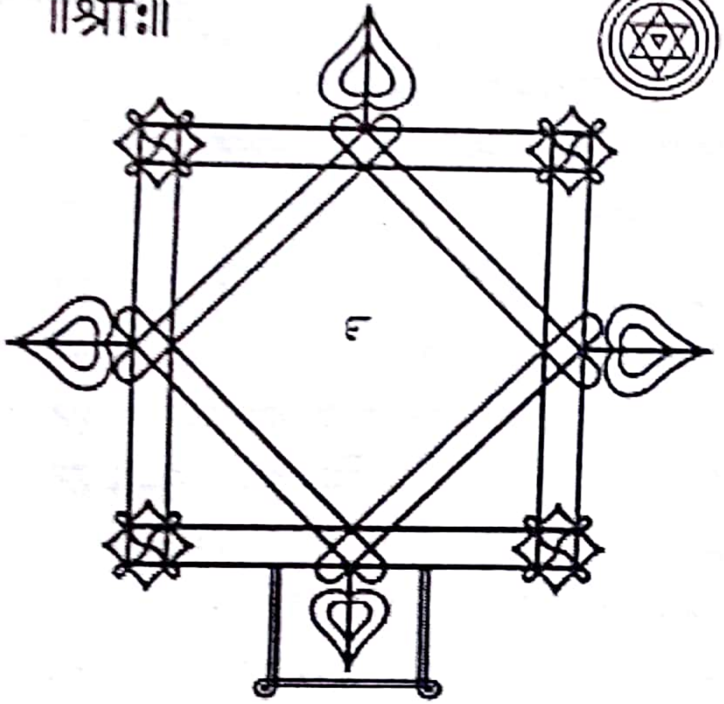

೧. ಕರ್ತಾ ೪. ಅನಿರುದ್ಧ ೭. ವಾಸುದೇವ ೧೦. ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥಾನಮ್
೨. ಜಲಪಾತ್ರಮ್ ೫. ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ೮. ನಾರಾಯಣ
೩. ಬಲಿಮಂಡಲಮ್ ೬. ಸಂಕರ್ಷಣ ೯. ಹೋಮಸ್ಥಂಡಿಲ

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮೋಕ್ಷನಾರಾಯಣಬಲಿಮಂಡಲಮ್

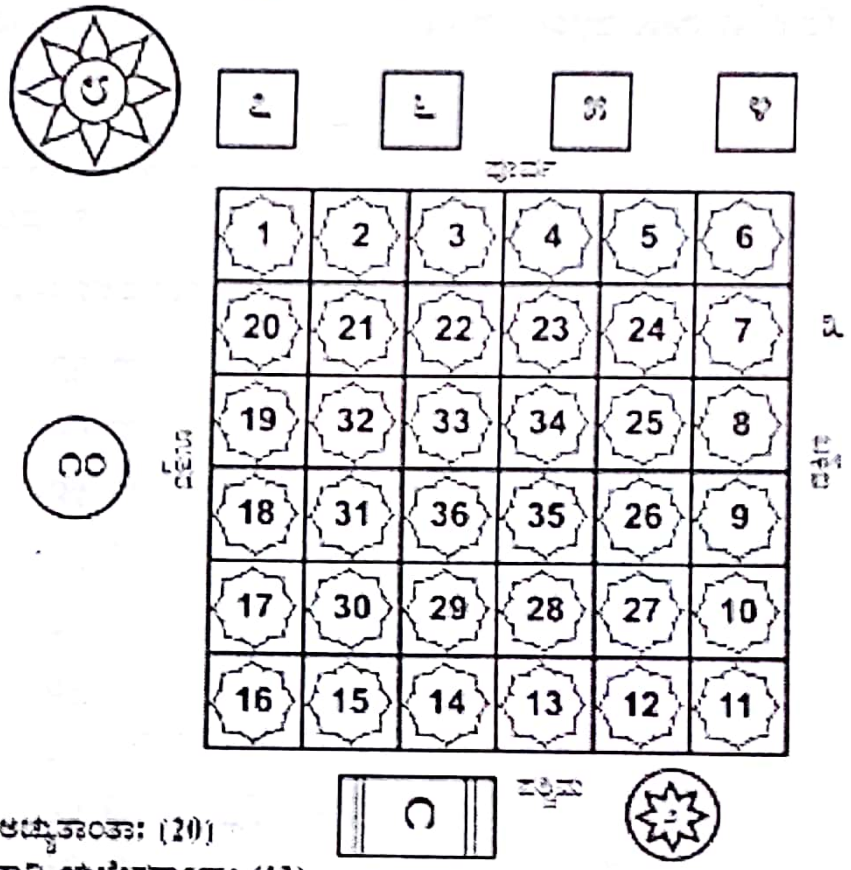

1-20. ಕೇಶವಾದಿ ಅಚ್ಯುತಾಂತಾಃ (20)
21-32 ಜನಾರ್ದನಾದಿ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರಾಂತಾಃ (12)
33-36 ಯಜ್ಞಪುರುಷಾದಿ ನಾರಾಯಣಾಂತಾಃ (4)

– ಅಪಸವ್ಯಮ್ –	– ಸವ್ಯಮ್ –
1. ಪಿತೃಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ।	ಓಂ ಕೇಶವಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
2. ಪಿತಾಮಹೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ।	ಓಂ ನಾರಾಯಣಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
3. ಪ್ರಪಿತಾಮಹೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ।	ಓಂ ಮಾಧವಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
4. ಮಾತೃಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ।	ಓಂ ಗೋವಿಂದಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
5. ಪಿತಾಮಹೀಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ।	ಓಂ ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
6. ಪ್ರಪಿತಾಮಹೀಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ।	ಓಂ ಮಧುಸೂದನಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
7. ಮಾತಾಮಹೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ।	ಓಂ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
8. ಮಾತುಃಪಿತಾಮಹೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ।	ಓಂ ವಾಮನಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
9. ಮಾತುಃಪ್ರಪಿತಾಮಹೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ।	ಓಂ ಶ್ರೀಧರಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
10. ಮಾತಾಮಹೀಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ।	ಓಂ ಹೃಷೀಕೇಶಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
11. ಮಾತುಃಪಿತಾಮಹೀಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ।	ಓಂ ಪದ್ಮನಾಭಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
12. ಮಾತುಃಪ್ರಪಿತಾಮಹೀಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ।	ಓಂ ದಾಮೋದರಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
13. ಆಚಾರ್ಯೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ।	ಓಂ ಸಂಕರ್ಷಣಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
14. ಆಚಾರ್ಯಪತ್ನೀಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ।	ಓಂ ವಾಸುದೇವಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
15. ಗುರುಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ।	ಓಂ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
16. ಗುರುಪತ್ನೀಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ।	ಓಮ್ ಅನಿರುದ್ಧಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
17. ಸಖಿಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ।	ಓಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
18. ಸಖಿಪತ್ನೀಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ।	ಓಮ್ ಅಧೋಕ್ಷಜಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥

Scanned by CamScanner

19. ಜ್ಞಾತಿಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ । ಓಂ ನಾರಸಿಂಹಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
20. ಜ್ಞಾತಿಪತ್ನೀಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ । ಓಮ್ ಅಚ್ಯುತಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
21. ಅಮಾತ್ಯೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ । ಓಂ ಜನಾರ್ದನಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
22. ಅಮಾತ್ಯಪತ್ನೀಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ । ಓಮ್ ಉಪೇಂದ್ರಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
23. ಸರ್ವೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ । ಓಂ ಹರಯೇ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
24. ಸರ್ವಾಭ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ । ಓಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥

ಇತಃ ಪರಂ ಸರ್ವೇಣೈವ ದತ್ತ್ವಾ ತ್ಯಜೇತ್ ।

25. ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ । ವಿಶ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
26. ಸಾಧ್ಯೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ । ಸಾಧ್ಯೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
27. ಮರುದ್ಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ । ಮರುದ್ಭ್ಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
28. ವಿಷ್ಣವೇ ಸ್ವಾಹಾ । ವಿಷ್ಣವ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
29. ವಿರಾಜೇ ಸ್ವಾಹಾ । ವಿರಾಜೇ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
30. ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಯೇದಂ ನ ಮಮ ॥
31. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯಾಯೇದಂ ನ ಮಮ ॥
32. ಯಜ್ಞೇಶ್ವರಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಯಜ್ಞೇಶ್ವರಾಯೇದಂ ನ ಮಮ ॥
33. ಯಜ್ಞಪುರುಷಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಯಜ್ಞಪುರುಷಾಯೇದಂ ನ ಮಮ ॥
34. ಯಜ್ಞಾತ್ಮನೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಯಜ್ಞಾತ್ಮನೇ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
35. ಸರ್ವಾತ್ಮನೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಸರ್ವಾತ್ಮನೇ ಇದಂ ನ ಮಮ ॥
36. ಓಂ ನಾರಾಯಣಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಓಂ ನಾರಾಯಣಾಯೇದಂ ನ ಮಮ ॥

Scanned by CamScanner

(ಅಪಸವ್ಯಮ್) ....ಶರ್ಮಣೇ ....ಗೋತ್ರಾಯ ವಸುರೂಪಾಯ ಸ್ವಧಾ । ದತ್ತಂ ನ ಮಮ ॥ ಪಿತೃಸ್ಥಾನೇ ಪಿಂಡಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ, ಕಿಂಚಿದನ್ನಂ ಚ ಕ್ಷಿಪೇತ್ । (ಸವ್ಯಮ್) ಪಿಂಡಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಂ ಜಪಿತ್ವಾ, ಹೋಮಚಮಸೋದಕಂ 'ಅಂಜತಾ'ಮಿತಿ ಸ್ರಾವಯಿತ್ವಾ ಸಂಪಾತಾಜ್ಯಂ ಭಸ್ಮ ಚ ಲೇಪಯಿತ್ವಾ ತಿಲಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೈಃ ಅಲಂಕಾರಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಅನಿರುದ್ಧಾದಿಸ್ಥಾನಸ್ಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ತಾಂಬೂಲದಕ್ಷಿಣಾದಿಕಂ ದದ್ಯಾತ್ ॥ ಚಟಕ (ಕೂರ್ಚ) ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಕೃತೇ ಪಂಚವಿಪ್ರಾನ್ ಉಪಾವೇಶ್ಯ ತಾಂಬೂಲಫಲವಸ್ತ್ರಜಲಪಾತ್ರಾದಿಕಂ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಚ ದತ್ತ್ವಾ ತಿಷ್ಠನ್ –

ಅನಿರುದ್ಧೋ ಗದಾಶಂಖಪದ್ಮಚಕ್ರೀ ರವಿಪ್ರಭಃ ।
ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೋ ರವಿಭಾಃ ಶಂಖಗದಾಬ್ಜಾರಿಧರೋ ಹರಿಃ ॥

ಶಂಖಾಬ್ಜಾರಿಗದಾಸೂರ್ಯಪ್ರಭಃ ಸಂಕರ್ಷಣೋ ವಿಭುಃ ।
ಶಂಖಚಕ್ರಕಂಜಗದೀ ವಾಸುದೇವೋ ರವಿಪ್ರಭಃ ।
ನಾರಾಯಣಃ ಸಾಬ್ಜಗದಾಚಕ್ರಶಂಖೋ ರವಿಪ್ರಭಃ ॥

ಅನಿರುದ್ಧಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾತ್ಮಕನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ॥ ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ,

...............ಶರ್ಮಣಃ ....ಗೋತ್ರಸ್ಯ ವಸುರೂಪಸ್ಯ ಮೋಕ್ಷನಾರಾಯಣಬಲಿಶ್ರಾದ್ಧಾಂಗಕೃತಮಾರಾಧನಂ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು । [ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯಮಸ್ತು ॥] ತೃಪ್ತಾಃ ಸ್ಥ । [ತೃಪ್ತಾಃ ಸ್ಮಃ ॥] ಪ್ರತಿವಚನೇ ದತ್ತೇ ಸಕೂರ್ಚಪಿಂಡರೂಪಕಂ ....ಶರ್ಮಾಣಂ ....ಗೋತ್ರಂ ವಸುರೂಪಂ ನಾರಾಯಣಪಾದಸನ್ನಿಧೌ ಸಂಯೋಜಯಿಷ್ಯೇ ॥ [ಸಂಯೋಜಯ] ಏವಮ್ ಅನುಜ್ಞಾಂ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ (ಅಪಸವ್ಯೇನ) ಸಕೂರ್ಚಪಿಂಡಮುದ್ಧೃತ್ಯ (ಸವ್ಯಮ್) ಸಂಗಚ್ಛಧ್ವಂ .... ಯಥಾ ವಃ ಸುಸಹಾಸತಿ ॥ ಇತಿ ಬಲಿಮಂಡಲೇ ಮಧ್ಯದೇಶೇ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಂ ಜಪಿತ್ವಾ ....ಶರ್ಮನ್ ....ಗೋತ್ರ ವಸುರೂಪಕ್ರಮೇಣ ಸ್ವರೂಪಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರೇಣ ಮೋಕ್ಷಂ ಪ್ರಾಪ್ನುಹಿ ।

Scanned by CamScanner

ಅನಾದಿನಿಧನೋ ದೇವಃ ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರಃ ।
ಅಕ್ಷಯ್ಯಃ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಜೀವಮೋಕ್ಷಪ್ರದೋ ಭವ ॥

ಅಂಜಲಿನಾ ಲಾಜಾನ್ ವಿಕಿರೇತ್ ॥ ವಿಪ್ರಾಃ ಬಾಂಧವಾಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಲಾಜಾನ್ ವರ್ಷಯೇಯುಃ ॥

ನಾರಾಯಣಾಖ್ಯೇನ ಬಲಿನಾ ವಿಷ್ಣುಸಾಯುಜ್ಯಮಾಪ್ನುಹಿ ।
ಶುಭಂ ಭವತು ಜ್ಞಾತೀನಾಂ ಜಾಯಂತಾಂ ಚಿರಜೀವಿನಃ ॥

ಜಲಕೂರ್ಚಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ವಿಪ್ರಾನ್ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕೃತ್ಯ, ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಋತ್ವಿಜಾಂ ಸಂಭಾವನಾದಿಕಂ ದತ್ವಾ–

ಕಾಯೇನ ವಾಚಾ .... ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಮೋಕ್ಷನಾರಾಯಣಬಲಿಶ್ರಾದ್ಧಾಖ್ಯೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಅನಿರುದ್ಧಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಂಕರ್ಷಣವಾಸುದೇವಾತ್ಮಕನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ ॥ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು । ನಾಮತ್ರಯಮಂತ್ರಜಪಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತರೂಪಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಅನ್ನದಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

॥ ಇತಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಮೋಕ್ಷನಾರಾಯಣಬಲಿಪ್ರಯೋಗಃ ॥

ಅನುಬಂಧ

ನಾರಾಯಣಪನ್ನಮ್

ಹರಿಃ ಓಮ್ ॥ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಂ ದೇವಂ ವಿಶ್ವಾಕ್ಷಂ ವಿಶ್ವಶಂಭುವಮ್ । ವಿಶ್ವಂ ನಾರಾಯಣಂ ದೇವಮಕ್ಷರಂ ಪರಮಂ ಪದಮ್ ॥ ವಿಶ್ವತಃ ಪರಮಾನ್ನಿತ್ಯಂ ವಿಶ್ವಂ ನಾರಾಯಣꣳ ಹರಿಮ್ । ವಿಶ್ವಮೇವೇದಂ ಪುರುಷಸ್ತದ್ವಿಶ್ವಮುಪಜೀವತಿ ॥ ಪತಿಂ ವಿಶ್ವಸ್ಯಾತ್ಮೇಶ್ವರꣳ ಶಾಶ್ವತꣳ ಶಿವಮಚ್ಯುತಮ್ । ನಾರಾಯಣಂ ಮಹಾಜ್ಞೇಯಂ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾನಂ ಪರಾಯಣಮ್ ॥

Scanned by CamScanner

ನಾರಾಯಣಪರೋ ಜ್ಯೋತಿರಾತ್ಮಾ ನಾರಾಯಣಃ ಪರಃ । ನಾರಾಯಣ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ತತ್ತ್ವಂ ನಾರಾಯಣಃ ಪರಃ ॥ ನಾರಾಯಣ ಪರೋ ಧ್ಯಾತಾ ಧ್ಯಾನಂ ನಾರಾಯಣಃ ಪರಃ । ಯಚ್ಚ ಕಿಂಚಿಜ್ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಶ್ರೂಯತೇಽಪಿ ವಾ ॥ ಅಂತರ್ಬಹಿಶ್ಚ ತತ್ಸರ್ವಂ ವ್ಯಾಪ್ಯ ನಾರಾಯಣಃ ಸ್ಥಿತಃ ॥ ಅನಂತಮವ್ಯಯಂ ಕವಿಂ ಸಮುದ್ರೇಽಂತಂ ವಿಶ್ವಶಂಭುವಮ್ । ಪದ್ಮಕೋಶಪ್ರತೀಕಾಶಂ ಹೃದಯಂ ಚಾಪ್ಯಧೋಮುಖಮ್ ॥ [ಹೃದಯಂ ತದ್ವಿಜಾನೀಯಾದ್ವಿಶ್ವಸ್ಯಾಯತನಂ ಮಹತ್ ।] ಅಧೋ ನಿಷ್ಟ್ಯಾ ವಿತಸ್ತ್ಯಾಂತೇ ನಾಭ್ಯಾಮುಪರಿ ತಿಷ್ಠತಿ । ಜ್ವಾಲಮಾಲಾಕುಲಂ ಭಾತೀ ವಿಶ್ವಸ್ಯಾಯತನಂ ಮಹತ್ ॥ ಸಂತತಂ ಶಿಲಾಭಿಸ್ತು ಲಂಬತ್ಯಾಕೋಶಸನ್ನಿಭಮ್ । ತಸ್ಯಾಂತೇ ಸುಷಿರಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ತಸ್ಮಿನ್ಥ್ಸರ್ವಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ ॥ ತಸ್ಯ ಮಧ್ಯೇ ಮಹಾನಗ್ನಿರ್ವಿಶ್ವಾರ್ಚಿರ್ವಿಶ್ವತೋಮುಖಃ । ಸೋಽಗ್ರಭುಗ್ವಿಭಜನ್ತಿಷ್ಠನ್ನಾಹಾರಮಜರಃ ಕವಿಃ ॥ ತಿರ್ಯಗೂರ್ಧ್ವಮಧಃ ಶಾಯೀ ರಶ್ಮಯಸ್ತಸ್ಯ ಸಂತತಾ । ಸಂತಾಪಯತಿ ಸ್ವಂ ದೇಹಮಾಪಾದತಲಮಸ್ತಗಃ ॥ ತಸ್ಯ ಮಧ್ಯೇ ವಹ್ನಿಶಿಖಾ ಅಣೀಯೋರ್ಧ್ವಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ । ನೀಲತೋಯದಮಧ್ಯಸ್ಥಾದ್ವಿದ್ಯುಲ್ಲೇಖೇವ ಭಾಸ್ವರಾ । ನೀವಾರಶೂಕವತ್ತನ್ವೀ ಪೀತಾ ಭಾಸ್ವತ್ಯಣೂಪಮಾ ॥ ತಸ್ಯಾಃ ಶಿಖಾಯಾ ಮಧ್ಯೇ ಪರಮಾತ್ಮಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ । [ಯೋ ವೇದಾದೌ ಸ್ವರಃ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ವೇದಾಂತೇ ಚ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ । ತಸ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಲೀನಸ್ಯ ಯಃ ಪರಃ ಸ ಮಹೇಶ್ವರಃ ॥] ಸ ಬ್ರಹ್ಮ ಸ ಶಿವಃ ಸ ಹರಿಃ ಸೇಂದ್ರಃ ಸೋಽಕ್ಷರಃ ಪರಮಃ ಸ್ವರಾಟ್ ॥ ಓಮ್ ॥

** ** **

ಮಂತ್ರಾನುಕ್ರಮಣಿಕಾ

ಅ

ಅಂಗಾದಂಗಾಲ್ಲೋಮ್ನೋ 36, 183
ಅಂಗೈಶ್ಚ ಸಹಿತಾಃ ಸರ್ವೇ 89
ಅಂತಃಶುದ್ಧಿಂ ಬಹಿಃಶುದ್ಧಿಂ 98
ಅಕ್ರೋಧನೈಃ ಶೌಚಪರೈಃ 117
ಅಕ್ಷನ್ನಮೀಮದಂತ 141
ಅಕ್ಷೀಭ್ಯಾಂ ತೇ ನಾಸಿಕಾಭ್ಯಾಂ 182
ಅಗ್ನಿಂ ದೂತಂ ವೃಣೀಮಹೇ 61
ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರಜ್ವಲಿತಂ ವಂದೇ 133
ಅಗ್ನಿಃ ಶುಚಿವ್ರತತಮಃ 99
ಅಗ್ನಿಷ್ವಾತ್ತಾಃ ಪಿತರಃ 190
ಅಗ್ನಿಷ್ವಾತ್ತಾಃ ಪಿತೃಗಣಾಃ 121
ಅಗ್ನೇ ತಮದ್ಯಾಽಶ್ವಂ 156
ಅಗ್ನೇ ಮನ್ಯುಂ ಪ್ರತಿನುದನ್ 90
ಅಗ್ನೇರ್ವರ್ಮ ಪರಿ ಗೋಭಿಃ 24
ಅಜೈಕಪಾದಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯಃ 85
ಅಜೋ ಭಾಗಸ್ತಪಸಾ 29
ಅತಸೀಪುಷ್ಪಸಂಕಾಶಂ 37
ಅತಿ ದ್ರವ ಸಾರಮೇಯೌ 19, 29
ಅತೀತಕುಲಕೋಟೀನಾಂ 151
ಅತ್ರೈವ ವೋಽಪಿ ನಹ್ಯಾಮ್ಯುಭೇ 72
ಅತೋ ದೇವಾ ಅವಂತು 92
ಅದಿತಿರ್ದ್ಯೌರದಿತಿ 62
ಅದ್ಯ ಮೇ ಸಫಲಂ ಜನ್ಮ 157
ಅನಾದಿನಿಧನೋ ದೇವಃ 37, 242
ಅನಿರುದ್ಧೋ ಗದಾಶಂಖಪದ್ಮಚಕ್ರೀ 241
ಅನ್ನಮೇವ ಯತಃ 159
ಅಪ ನಃ ಶೋಶುಚದಘಮಗ್ನೇ 34
ಅಪವಿತ್ರಃ ಪವಿತ್ರೋ ವಾ 98

Scanned by CamScanner

ಅಪಸರ್ಪಂತು ತೇ ಪ್ರೇತಾ 20

ಅಪಹತಾ ಅಸುರಾ ರಕ್ಷಾಂಸಿ 100, 116

ಅಪೇತ ವೀತ ವಿ ಚ ಸರ್ಪತಾತೋಽಸ್ಮಾ............................ 21

ಅಭಿ ತೇ ಮಧುನಾ ಪಯೋಽಥರ್ವಾಣೋ 140

ಅಭಿ ದ್ಯಾಂ ಮಹಿನಾ 187

ಅಭಿಭೂರಹಮಾಗಮಂ 72

ಅಭೀಇಮಮಘ್ನ್ಯಾ ಉತ 96

ಅಭಿ ಯೇ ಮಿಥೋ ವನುಷಃ 58, 65

ಅಭೀ ಷು ಣಃ ಸಖೀನಾಂ 180

ಅಭ್ಯರ್ಷ ಮಹಾನಾಂ 95

ಅಮಿತ್ರಹಾ ವಿಚರ್ಷಣಿಃ 141

ಅಮೂರ್ತಾನಾಂ ಸಮೂರ್ತಾನಾಂ 132

ಅಯಂ ಹಿ ತೇ ಮಯಾ ದತ್ತಃ.................................... 71

ಅಯಾಶ್ಚಾಗ್ನೇಽಸ್ಯನಭಿಶಃ 15

ಅಯೋಧ್ಯಾ ಮಥುರಾ 101, 116

ಅರೂಪಾ ಆಮಗರ್ಭಾಶ್ಚ.. 151

ಅರ್ಚತ ಪ್ರಾರ್ಚತ 68, 88

ಅರ್ಯಮಾ ಣೋ ಅದಿತಿ 63

ಅರ್ವಾಂಚಮಿಂದ್ರಮಮುತೋ 90

ಅರ್ವಾಕ್ ಸಂವತ್ಸರಾತ್ 191

ಅರ್ಹನ್ ಬಿಭರ್ಷಿ 77

ಅಲಾಯ್ಯಸ್ಯ ಪರಶುರ್ನನಾಶ 97

ಅವ ತೇ ಹೇಳೋ ವರುಣ 95

ಅವಸೃಜ ಪುನರಗ್ನೇ 29

ಅವೋಚಾಮ ನಮೋ 75

ಅಶ್ಯಾಮ ತೇ ಸುಮತಿಂ 74

ಅಶ್ವಕ್ರಾಂತೇ ರಥಕ್ರಾಂತೇ 184

ಅಶ್ವೋ ವೋಽಹ್ಳಾ ಸುಖಂ 5

ಅಸಂಸ್ಕೃತಪ್ರಮೀತಾ 149

ಅಸಿಪತ್ರವನೇ ಘೋರೇ 151

ಅಸುನೀತೇ ಪುನರಸ್ಮಾಸು 10

ಅಸೋಮಪಾಶ್ಚ ಯೇ ದೇವಾ...................................... 149

ಅಸ್ಮತ್ಕುಲೇ ಮೃತಾ ಯೇ 197

ಅಸ್ಮತ್ಕುಲೇಷು ಯೇ ಜಾತಾಃ.................................... 151

Scanned by CamScanner

ಅಸ್ಮಾದ್ವೈ ತ್ವಮಜಾಯಥಾ 24
ಅಸ್ಮೇ ಸೋಮ ಶ್ರಿಯಮಧಿ 73
ಅಸ್ಯೇದಿಂದ್ರೋ ಮದೇಷ್ವಾ 96
ಅಹಮಸ್ಮಿ ಮಹಾಮಹೋ 187
ಅಹಮಸ್ಮಿ ಸಪತ್ನಹೇಂದ್ರ 72
ಅಹಂ ತಷ್ಟೇವ ವಂಧುರಂ 187
ಆಂತ್ರೇಭ್ಯಸ್ತೇ ಗುದಾಭ್ಯಃ 182
ಆ ಕೃಷ್ಣೇನ ರಜಸಾ 36
ಆಗಚ್ಛಂತು ಮಹಾಭಾಗ 123
ಆ ಗಾವೋ ಅಗ್ಮನ್ನುತ 201
ಆಚ್ಯಾ ಜಾನು ದಕ್ಷಿಣತೋ 83, 189
ಆಜ್ಯಪಾಃ ಪಿತೃಗಣಾಃ 121
ಆಜ್ಯಸ್ಯೋತ್ಪವನಂ 8
ಆ ತ ಏತು ಮನಃ ಪುನಃ 149
ಆ ತೇ ಪಿತರ್ಮರುತಾಂ 76
ಆತ್ಮನಃ ಶುದ್ಧಿಕಾಮೋ 11
ಆದಿತ್ಯಾಸೋ ಅತಿ ಸ್ರಿಧಃ 94
ಆಧಿವ್ಯಾಧಿಹರಂ ನೃಣಾಂ 11, 112, 124
ಆಧೀಷಮಾಣಾಯಾಃ 13
ಆ ಪವಸ್ವ ದಿಶಾಂ ಪತೇ 5
ಆಪದ್ಘನಧ್ವಾಂತಸಹಸ್ರಭಾನವಃ 112
ಆಪೋ ಅಸ್ಮಾನ್ಮಾತರಃ 185
ಆಪೋ ಹಿ ಷ್ಠಾ ಮಯೋಭುವಸ್ತಾ 67, 179
ಆಪಃ ಪಾದಾವನೇಜನೀರ್ದ್ವಿಷಂತಂ 119
ಆ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಯೇ 150
ಆಬ್ರಹ್ಮಸ್ತಂಬಪರ್ಯಂತಂ 152
ಆಯಂತು ನಃ ಪಿತರಃ 126
ಆಯನೇ ತೇ ಪರಾಯಣೇ 69, 88
ಆ ಯಯೋಸ್ತ್ರಿಂಶತಂ ತನಾ 96
ಆಯುರ್ವಿಶ್ವಾಯುಃ ಪರಿ 30
ಆರೇ ತೇ ಗೋಘ್ನಮುತ 75
ಆಸೀನಾಸೋ ಅರುಣೀನಾಮುಪಸ್ಥೇ 83, 189
ಆಹಂ ಪಿತೄನ್ ತ್ಸುವಿದತ್ರಾಂ 82, 189
ಆಹಾರ್ಷಂ ತ್ವಾವಿದಂ 164, 173

ಇ

ಇಂದ್ರಂ ವೋ ವಿಶ್ವತಸ್ಪರಿ 70
ಇಂದ್ರಃ ಪುನೀತೀ ಸಹ 179
ಇಂದ್ರ ಶುದ್ಧೋ ನ ಆ 17, 186
ಇಂದ್ರ ಶುದ್ಧೋ ಹಿ ನೋ 17, 186
ಇಂದ್ರ ಶ್ರೇಷ್ಠಾನಿ ದ್ರವಿಣಾನಿ 164
ಇಂದ್ರಾಗ್ನೀ ಆ ಗತಂ 63
ಇಂದ್ರಾಯ ಸೋಮ ಪಾತವೇ 141
ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಮೇ 187
ಇದಂ ತೇ ಪಾತ್ರಂ 86
ಇದಂ ಪಿತೃಭ್ಯೋ ನಮೋ 82, 155, 189
ಇದಂ ಪಿತ್ರೇ ಮರುತಾಮುಚ್ಯತೇ 75
ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿ ಚಕ್ರಮೇ 39, 65, 228
ಇಮಂ ಪ್ರೇತಘಟಂ 140
ಇಮಂ ಮೇ ಗಂಗೇ 86
ಇಮಂ ಮೇ ವರುಣ 65
ಇಮಂ ಯವಮಯಂ 197
ಇಮಮಗ್ನೇ ಚಮಸಂ 23
ಇಮಾ ಆಪೋ ಮಧುಮತ್ಯಃ 28, 32
ಇಮಾ ರುದ್ರಾಯ ತವಸೇ 74
ಇಮಾ ರುದ್ರಾಯ ಸ್ಥಿರಧನ್ವನೇ 79
ಇಮೇ ಜೀವಾ ವಿ ಮೃತ್ಯೈಃ 18
ಇಹಲೋಕಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ 56, 146
ಇಹಾಮುತ್ರಾತಪತ್ರಾಣಂ 160
ಈಶಾನವಿಷ್ಣುಕಮಲಾಸನ 143

ಉ

ಉಚ್ಛ್ವಂಚಸ್ವ ಪೃಥಿವಿ 30, 50, 183
ಉಚ್ಛ್ವಂಚಮಾನಾ ಪೃಥಿವೀ 30, 51, 183
ಉತ ನೋಽಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯಃ 59
ಉತ್ಕ್ರಾಂತೌ ತಿಲಪಾತ್ರಂ 8
ಉತ್ತೇ ಸ್ತಭ್ನಾಮಿ ಪೃಥಿವೀಂ 30, 51, 183
ಉದಗ್ನೇ ಶುಚಯಸ್ತವ 99
ಉದೀರತಾಮವರ 82, 100, 189
ಉದುತ್ತಮಂ ವರುಣ 95

Scanned by CamScanner

ಉದು ತ್ಯಂ ಜಾತವೇದಸಂ 36, 63
ಉದ್ಧೃತಾಸಿ ವರಾಹೇಣ 185
ಉನ್ಮಾ ಪೀತಾ ಅಯಂಸತ 187
ಉನ್ಮಾ ಮಮಂದ ವೃಷಭೋ 77
ಉಪ ತೇ ಸ್ತೋಮಾನ್ 75
ಉಪ ಪ್ರಿಯಂ ಪನಿಪ್ನತಂ 97
ಉಪ ಮಾ ಮತಿಃ 187
ಉಪ ಸರ್ಪ ಮಾತರಂ 20, 30, 50, 183
ಉಪಹೂತಾಃ ಪಿತರಃ 83, 189
ಉಪಾನಹೌ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ 161
ಉಪಾಸ್ಮೈ ಗಾಯತಾ ನರಃ 140
ಉಪಾವರೋಹ ಜಾತವೇದ 16
ಉಭಾಭ್ಯಾಂ ದೇವ ಸವಿತಃ 97
ಉರುವ್ಯಚಾ ನೋ ಮಹಿಷಃ 90
ಉರೂಣಸಾವಸುತೃಪಾ 31
ಉಶಂತಸ್ತ್ವಾ ನಿ ಧೀಮಹ್ಯುಶಂತಃ 126
ಉಸ್ರಾ ವೇದ ವಸೂನಾಂ 96
ಊರುಭ್ಯಾಂ ತೇ ಅಷ್ಠೀವದ್ಭ್ಯಾಂ 182
ಊರ್ಣಾವಸ್ತ್ರಂ ಚಾರುಚಿತ್ರಂ 163

ಋ

ಋತಂ ವದನ್ನೃತದ್ಯುಮ್ನ 6
ಋಧ್ಯಾಸ್ಮ ಹವ್ಯೈಃ 165, 173
ಋಷಭಂ ಮಾ ಸಮಾನಾನಾಂ 72
ಋಷೇ ಮಂತ್ರಕೃತಾಂ 6

ಏ

ಏಕೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹದ್ಭೂತಂ 40, 104, 137, 228
ಏತಂ ಯುವಾನಂ 72
ಏತಾವಾನಸ್ಯ ಮಹಿಮಾಽತೋ 91
ಏತೋ ನ್ವಿಂದ್ರಂ ಸ್ತವಾಮ 17, 186
ಏವಾ ಬಭ್ರೋ ವೃಷಭ 78
ಏಷ ವೋಽನುಗತಃ ಪ್ರೇತಂ 146

ಓ

ಓಷಮಿತ್ ಪೃಥಿವೀಮಹಂ 187

Scanned by CamScanner

ಔ

ಔಪಾಸನಂ ಚ ಭೂಶುದ್ಧಿಂ 8

ಕ

ಕದ್ರುದ್ರಾಯ ಪ್ರಚೇತಸೇ 62, 67, 73
ಕಯಾ ನಶ್ಚಿತ್ರ ಆ ಭುವದೂತೀ 68, 180
ಕಲಶಸ್ಯ ಮುಖೇ ವಿಷ್ಣುಃ 89
ಕಲ್ಯಾಣಾದ್ಭುತಗಾತ್ರಾಯ 137
ಕಸ್ತ್ವಾ ಸತ್ಯೋ ಮದಾನಾಂ 180
ಕಾಮಧೇನುಷು ಸಂಭೂತಂ 3
ಕಾರುರಹಂ ತತೋ ಭಿಷಕ್ 5
ಕಾಲನೇಮಿರ್ಜಗಚ್ಚಕ್ಷುಃ 172
ಕಿತವಾಸೋ ಯದ್ರಿರಿಪುರ್ನ 99
ಕುಕ್ಷೌ ತು ಸಾಗರಾಸ್ಸರ್ವೇ 89
ಕುಮಾರಶ್ಚಿತ್ಪಿತರಂ 77
ಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣ ಕೃಪಾಲೋ 198
ಕ್ರವ್ಯಾದಮಗ್ನಿಂ ಪ್ರ ಹಿಣೋಮಿ 27
ಕ್ರಿಯಾಲೋಪಗತಾ ಯೇ ಚ 203
ಕ್ಷಗಸ್ಯ ತೇ ರುದ್ರ 77

ಗ

ಗಂಗೇ ಚ ಯಮುನೇ 89
ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ ದುರಾಧರ್ಷಾಂ 68, 88
ಗಯಾಯಾಂ ಧರ್ಮಪೃಷ್ಠೇಷು 152
ಗವಾಮಂಗೇಷು ತಿಷ್ಠಂತಿ 2, 205
ಗಾಥಪತಿಂ ಮೇಧಪತಿಂ 73
ಗಾ ವೈ ಪಶ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ನಿತ್ಯಂ 204
ಗಾವೋ ಮಮಾಗ್ರತಃ ಸಂತು 204
ಗಾವೋ ಮಾಮುಪತಿಷ್ಠಂತು 204
ಗೃಹೋ ಯಾಮ್ಯರಂಕೃತೋ 187
ಗೋಕರ್ಣ ಸೇತೋ 100, 116
ಗೋಭೂತಿಲಹಿರಣ್ಯ 2
ಗೋವೃಷಸ್ಯೈಕರೂಪೇಣ 70
ಗೌರೀರ್ಮಿಮಾಯ 67
ಗ್ರೀವಾಭ್ಯಸ್ತ ಉಷ್ಣಿಹಾಭ್ಯಃ 182

Scanned by CamScanner

ಘಂಟಾ ದೇವಪ್ರಿಯಾ 164
ಘೃತಕ್ಷೀರಪ್ರದಾ 204
ಘೃತಕ್ಷೀರಸಮಾಯುಕ್ತೋ 140

ಚ

ಚಂದ್ರಮಾ ಮನಸೋ 92
ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚ ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚ 132
ಚಿತಿಮಾಸಾದ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ 8

ಜ

ಜರತೀಭಿರೋಷಧೀಭಿಃ 5
ಜಿತಂ ತೇ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ 113, 121
ಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನಾತ್ಕೃತಂ ಪಾಪಂ 162
ಜ್ಮಯಾ ಅತ್ರ ವಸವೋ 58
ಜ್ಯೋತಿಃ ಶುಕ್ಲಶ್ಚ ತೇಜಶ್ಚ 124

ತ

ತಂತುದೇವಿ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ 14
ತಂ ಯಜ್ಞಂ ಬರ್ಹಿಷಿ 91
ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ 137
ತತ್ತ್ವಾಯಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ 58, 95
ತದಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಮಭಿ ಪಾಥೋ 93
ತದ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಮಂ 93, 113
ತದ್ವಿಪ್ರಾಸೋ ವಿಪನ್ಯವೋ 93
ತದಿನ್ನಕ್ತಂ ತದ್ದಿವಾ 95
ತದ್ಧಿ ವಯಂ ವೃಣೀಮಹೇ 94
ತಪಸಾ ಯೇ ಅನಾಧೃಷ್ಯಾಃ 31
ತಮೀಂ ಹಿನ್ವಂತ್ಯಗ್ರುವೋ 96
ತಮೀಮಣ್ವೀಃ ಸಮರ್ಯ 96
ತರತ್ಸ ಮಂದೀ ಧಾವತಿ 96
ತವ ರೂಪಧರಾಂ 71
ತವ ವಾಯವೃತಸ್ಪತೇ 64
ತಸ್ಮಾ ಅರಂ ಗಮಾಮ 179
ತಸ್ಮಾದಶ್ವಾ ಅಜಾಯಂತ 91
ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾತ್ಸರ್ವಹುತ ಋಚಃ 91
ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾತ್ಸರ್ವಹುತಃ ಸಂಭೃತಂ 91

Scanned by CamScanner

ತಸ್ಮಾದ್ವಿರಾಳಜಾಯತ 91
ತಾಂಬೂಲಂ ಶ್ರೀಕರಂ 152
ತಾ ವಾಂ ವಾಸ್ತೂನ್ಯುಶ್ಮಸಿ 93
ತಿಲಪಾತ್ರಂ ಹಿರಣ್ಯಂ ಚ 60
ತಿಲಾಃ ಕಶ್ಯಪಸಂಭೂತಾಃ 4
ತಿಲೋಽಸಿ ಸೋಮದೈವತ್ಯೋ 42, 88, 115, 127
ತೇ ನೂನಂ ನೋಽಯಂ 94
ತೇಽಪಿ ಜಾತಾಃ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರೇ 132
ತೇಷಾಂ ಪ್ರಸಾದಾತ್ 200
ತ್ರಿಪಾದೂರ್ಧ್ವ ಉದೈತ್ಪುರುಷಃ 91
ತ್ರಿಭಿಷ್ಟ್ವಂ ದೇವ ಸವಿತಃ 97
ತ್ರಿಲೋಕೀನಾಥ ದೇವೇಶ 160, 161, 162, 163
ತ್ರೀಣಿ ಪದಾ ವಿ ಚಕ್ರಮೇ 92
ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ಯಜಾಮಹೇ 26
ತ್ವಂ ಭೂತಕೃಜ್ಜಗದ್ಯೋನೇ 28
ತ್ವಂ ಹಿ ವಿಶ್ವತೋಮುಖ 34
ತ್ವದ್ರೂಪಿಣಂ ವೃಷಂ 71
ತ್ವಮಗ್ನ ಈಳಿತ 190
ತ್ವಾದತ್ತೇಭೀ ರುದ್ರ 76
ತ್ವಾಮಚ್ಛಾ ಚರಾಮಸಿ 95
ತ್ವೇಷಂ ವಯಂ ರುದ್ರಂ 75

ದ

ದಂಷ್ಟ್ರಿಭಿಶ್ಚ ಪಶುಭ್ಯಶ್ಚ 191
ದಿವಿ ಜಾತಾ ಅಪ್ಸುಜಾತಾ 20
ದಿವಿ ಮೇ ಅನ್ಯಃ ಪಕ್ಷಃ 187
ದಿವೋ ವರಾಹಮರುಷಂ 75
ದಿವ್ಯಂತರಿಕ್ಷಭೂಮಿಷ್ಠಾಃ 200
ದಿವ್ಯಂ ಸುಪರ್ಣಂ ವಾಯಸಂ 152
ದೀಪೋ ಜ್ಞಾನಪ್ರದೋ 162
ದುರೋ ಅಶ್ವಸ್ಯ ೭೮
ದುರ್ವಾತಶ್ಚಾತಕೋ ಭೀಮಃ 172
ದೂರ್ವಾವತ್ಕುಲವೃದ್ಧಿಸ್ತೇ 56
ದೇವತಾಭ್ಯಃ ಪಿತೃಭ್ಯಶ್ಚ 132, 143, 196
ದೇವದೇವ ಮಹಾದೇವ 71

Scanned by CamScanner

ದೇವಸ್ಯ ತ್ವಾ ಸವಿತುಃ 203
ದೇಶಕಾಲಭಯಾದ್ವಾಪಿ 191
ದ್ಯೈವೀಃ ಷಳುರ್ವೀರುರು 90
ದ್ವಿಷೋ ನೋ ವಿಶ್ವತೋಮುಖಾತಿ 34
ಧನುರ್ಹಸ್ತಾದಾದದಾನೋ 22
ಧಾತಾ ಧಾತೄಣಾಂ ಭುವನಸ್ಯ 90
ಧೇನುಕೇ ತ್ವಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷಸ್ವ 4
ಧ್ವಸ್ರಯೋಃ ಪುರುಷಂತ್ಯೋರಾ 96

ನ

ನ ತಮಂಹೋ ನ ದುರಿತಂ 94
ನ ತೇಷಾಂ ಕಾರಯೇದ್ದಾಹಂ 191
ನಮಸೇದುಪ ಸೀದತ 141
ನಮೋ ಗೋಭ್ಯಃ ಶ್ರೀಮತೀಭ್ಯಃ 202
ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವಾಯ 11, 53. 99
ನಮೋ ಮಹದ್ಭ್ಯೋ 125
ನಮೋ ಮಿತ್ರಸ್ಯ ವರುಣಸ್ಯ 185
ನಮೋ ವಃ ಪಿತರ ಇಷೇ 148
ನಮೋಽಸ್ತ್ವನಂತಾಯ 53
ನವೋನವೋ ಭವತಿ 165, 173
ನಹಿ ಮೇ ಅಕ್ಷಿಪಚ್ಚನಾ 187
ನಹಿ ಮೇ ರೋದಸೀ 187
ನಾನಾನಂ ವಾ ಉ ನೋ 5
ನಾನಾನಮಿತಿ ಸೂಕ್ತಂ ತು 8
ನಾಭ್ಯಾ ಆಸೀದಂತರಿಕ್ಷಂ 92
ನಾರಾಯಣಬಲಿಂ ಕುರ್ಯಾತ್ತೇಷಾಂ 191
ನಾರಾಯಣ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠ 199
ನಾರಾಯಣಾಖ್ಯೇನ ಬಲಿನಾ 242
ನಿ ವರ್ತಧ್ವಂ ಮಾನು ಗಾತಾಽಸ್ಮಾನ್ 35
ನಿಹನ್ಮಿ ಸರ್ವಂ ಯತ್ 121
ನೇತಾರ ಊ ಷು ಣಸ್ತಿರೋ 94

ಪ

ಪರ್ಜನ್ಯವೃದ್ಧಂ ಮಹಿಷಂ 6
ಪರಿ ಣೋ ಹೇತಿ ರುದ್ರಸ್ಯ 78
ಪರೇತನಃ ಪಿತರಃ 154

Scanned by CamScanner

ಪವಮಾನಃ ಸುವೀರ್ಯಂ 141
ಪವಮಾನಃ ಸೋ ಅದ್ಯ ನಃ 97, 179
ಪಾವಮಾನೀಃ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನೀಃ 179
ಪಾವಮಾನೀರ್ದಿಶಂತು 179
ಪಾವಮಾನೀರ್ಯೋ 97
ಪಿತೃವಂಶೇ ಮೃತಾ ಯೇ 150, 197
ಪ್ರೀತಿರ್ಯತಃ ಪಿತೄಣಾಂ 3
ಪುನಂತು ಮಾಂ ದೇವಜನಾಃ 97
ಪುನರ್ನಃ ಪಿತರೋ ಮನೋ ದದಾತು 149
ಪುನರ್ನೋ ಅಸುಂ 182
ಪುನಸ್ತ್ವಾಽಽದಿತ್ಯಾ ರುದ್ರಾ 173
ಪುನಾತಿ ತೇ ಪರಿಸ್ರುತಂ 96
ಪುರುಷ ಏವೇದಂ 91
ಪೂರ್ವೇ ನಾರಾಯಣಃ ಪಾತು 234
ಪೂಷಾ ಗಾ ಅನ್ವೇತು ನಃ 59
ಪೂಷಾ ತ್ವೇತಶ್ಚ್ಯಾವಯತು 30
ಪೂಷೇಮಾ ಆಶಾ ಅನು ವೇದ 30
ಪ್ರಜಾಪತೇ ನ ತ್ವದೇತಾನಿ 62
ಪ್ರಣವಃ ಸರ್ವಮಂತ್ರಾಣಾಂ 3
ಪ್ರ ತದ್ವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ತವತೇ 93
ಪ್ರತ್ಯವರೋಹ ಜಾತವೇದಃ 16
ಪ್ರಪಥೇ ಪಥಾಮಜನಿಷ್ಟ 30
ಪ್ರ ಪ್ಯಾಯಸ್ವ ಪ್ರ ಸ್ಯಂದಸ್ವ 97
ಪ್ರ ಬಭ್ರವೇ ವೃಷಭಾಯ 77
ಪ್ರಯತ್ ತೇ ಅಗ್ನೇ 34
ಪ್ರ ಯದ್ ಭಂದಿಷ್ಠ 34
ಪ್ರ ಯದಗ್ನೇಃ ಸಹಸ್ವತೋ 34
ಪ್ರ ವಾತಾ ಇವ ದೋಧತ 187
ಪ್ರ ವಿಷ್ಣವೇ ಶೂಷಮೇತು 93
ಪ್ರಸಾದಃ ಕ್ರಿಯತಾಂ ಮಹ್ಯಂ 112
ಪ್ರಸೀದ ಪರಮೇ ದೇವಿ 56
ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಂ ಪವಿತ್ರಂ 179
ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ಚೋದಕುಂಭಂ 9
ಪ್ರೇತಂ ಚಿತಿಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ 9

Scanned by CamScanner

ಪ್ರೇಹಿ ಪ್ರೇಹಿ ಪಥಿಭಿಃ 28
ಫಲಂ ಸ್ವಾದು ಪ್ರಿಯಕರಂ 80

ಬ

ಬಭ್ರವೇ ನು ಸ್ವತವಸೇಽರುಣಾಯ 141
ಬರ್ಹಿಷದಃ ಪಿತರ 83, 189
ಬರ್ಹಿಷದಃ ಪಿತೃಗಣಾಃ 121
ಬಾಹ್ವ್ಯೋಪಘಾತಾನನಘೋ 98
ಬೃಹಸ್ಪತೇ ಅತಿ ಯದರ್ಯೋ 62
ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಮಹಾದೇವಾ 193
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಸಃ ಪಿತರಃ 155
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಽಸ್ಯ ಮುಖಮಾಸೀದ್ಬಾಹೂ 92
ಭಗ ಏವ ಭಗವಾँ 63
ಭದ್ರಂ ನೋ ಅಪಿ 99
ಭೋ ವೃಷಭರಾಜ 74, 76, 78, 79

ಮ

ಮಂತ್ರಮಧ್ಯೇ ಕ್ರಿಯಾಮಧ್ಯೇ 120
ಮಂತ್ರಹೀನಂ ಕ್ರಿಯಾಹೀನಂ 133
ಮಧುಮತೀರೋಷಧೀರ್ದ್ಯಾವ ಆಪೋ 145. 168
ಮಧು ವಾತಾ ಋತಾಯತೇ 128
ಮನೋ ನ್ವಾ ಹುವಾಮಹೇ 149
ಮಮ ದೇವಾ ವಿಹವೇ 90
ಮಮಾಗ್ನೇ ವರ್ಚೋ 89
ಮಯಿ ದೇವಾ ದ್ರವಿಣಮಾ 90
ಮಹರ್ಷೇರ್ಗೋತ್ರಸಂಭೂತಾಃ 2, 162
ಮಹಾಕೋಶನಿವಾಸೇನ 163
ಮಹ್ಯಂ ಯಜಂತು ಮಮ 90
ಮೃಳಾ ನೋ ರುದ್ರೋತ 74
ಮಾತಃ ಪಾರ್ವತಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ 71
ಮಾತಾಮಹಕುಲೇ 197
ಮಾತೃಪಕ್ಷಾಶ್ಚ ಯೇ 203
ಮಾ ತ್ವಾ ರುದ್ರ ಚುಕ್ರುಧಾಮಾ 76
ಮಾ ನಃ ಸೋಮಪರಿಬಾಧೋ 73
ಮಾ ನಸ್ತೋಕೇ ತನಯೇ 75

Scanned by CamScanner

ಮಾ ನೋ ಮಹಾಂತಮುತ 75
ಮಾ ನೋ ವಧೀ ರುದ್ರ 79
ಮಾಯಾವೀ ಪರಮಾನಂದಂ 137
ಮಿತ್ರಾಣಿ ಸಖ್ಯುಃ ಪಶವಶ್ಚ 150
ಮಿತ್ರೋ ಜನಾನ್ಯಾತಯತಿ 64
ಮೇಹನಾದ್ವನಂಕರಣಾತ್ 182
ಮೈನಮಗ್ನೇ ವಿ ದಹೋ 29

ಯ

ಯ ಇಂದೋಃ ಪವಮಾನಸ್ಯಾಽನು 6
ಯಜಮಾನಕುಲೇ ಜಾತಾ 142
ಯಜ್ಞಸಾಧನಭೂತಾ 160, 204
ಯಜ್ಞೇನ ಯಜ್ಞಮಯಜಂತ 92
ಯತ್ಕಿಂ ಚೇದಂ ವರುಣ 64, 99
ಯತ್ತೇ ಕೃಷ್ಣಃ ಶಕುನ 29
ಯತ್ತೇ ಪವಿತ್ರಮರ್ಚಿಷ್ಯಗ್ನೇ 97, 179
ಯತ್ತೇ ಪವಿತ್ರಮರ್ಚಿವದಗ್ನೇ 97
ಯತ್ತೇ ರಾಜಞ್ಛೃತಂ 7
ಯತ್ರ ಕಾಮಾ ನಿಕಾಮಾಶ್ಚ 6
ಯತ್ರ ಗಂಗಾ ಚ ಯಮುನಾ 7
ಯತ್ರ ಜ್ಯೋತಿರಜಸ್ರಂ 6
ಯತ್ರ ತತ್ಪರಮಂ ಪದಂ 7
ಯತ್ರ ತತ್ಪರಮಾಪ್ಯಂ 7
ಯತ್ರ ತದ್ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹೀಯತೇ 7
ಯತ್ರ ದೇವಾ ಮಹಾತ್ಮಾನಃ 7
ಯತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಪವಮಾನ 6
ಯತ್ರ ರಾಜಾ ವೈವಸ್ವತೋ 6
ಯತ್ರಾನಂದಾಶ್ಚ ಮೋದಾಶ್ಚ 6
ಯತ್ರಾನುಕಾಮಂ ಚರಣಂ 6
ಯತ್ರ ಲೋಕಾಸ್ತನೂತ್ಯಜಃ 7
ಯತ್ಪುರುಷಂ ವ್ಯದಧುಃ 91
ಯತ್ಪುರುಷೇಣ ಹವಿಷಾ 91
ಯಥಾ ಕೃಷ್ಣ ತ್ವದೀಯಾಸ್ತಿ 159
ಯಥಾ ನ ಕೃಷ್ಣಶಯನಂ 160
ಯಥಾ ನೋ ಅದಿತಿಃ 73

Scanned by CamScanner

ಯಥಾ ನೋ ಮಿತ್ರೋ 73

ಯಥಾ ಹ ತ್ಯದ್ವಸವೋ 94

ಯದಂತಿ ಯಚ್ಚ ದೂರಕೇ 97, 179

ಯದಂತರಿಕ್ಷಂ ಪೃಥಿವೀಮುತ 156

ಯದೀಚ್ಛಸಿ ಮಹಾರಾಜ 120

ಯದ್ಯಪ್ಯುಪಹತಃ 98

ಯಮದ್ವಾರೇ ಪಥೇ 140

ಯಮಾಯ ಸೋಮಂ ಸುನುತ 26, 61

ಯಮೋಽಸಿ ಯಮದೂತೋಽಸಿ 40, 54, 105, 230

ಯವೋಽಸಿ ಧಾನ್ಯರಾಜೋ ವಾ 88

ಯಸ್ತೇ ಸ್ತನಃ ಶಶಯೋ 180

ಯಸ್ಮಾದನ್ನರಸಾಃ 3

ಯಸ್ಮಾದಶೂನ್ಯಂ ಶಯನಂ 158

ಯಸ್ಮೈ ತ್ವಂ ಕಾಮಕಾಮಾಯ 176

ಯಸ್ಯ ತ್ರೀ ಪೂರ್ಣಾ 93

ಯಸ್ಯಾಗ್ನಯೋ ಜುಹ್ವತೋ 15, 22

ಯಾ ತೇ ದಿದ್ಯುದವಸೃಷ್ಟಾ 79

ಯಾ ದಿವ್ಯಾ ಆಪಃ ಪೃಥಿವೀ 123

ಯಾನಿ ಕಾನಿ ಚ ಪಾಪಾನಿ 11

ಯಾನುದ್ದಿಶ್ಯ ಭವದ್ಭಿಃ 200

ಯಾಽಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಯಚ್ಚ ಮೇ 158

ಯಾ ವೋ ಭೇಷಜಾ 77

ಯಾಸ್ತೇ ಪ್ರಜಾ ಅಮೃತಸ್ಯ 73

ಯುವಂ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ 68

ಯೂಯಂ ವಿಶ್ವಂ ಪರಿ ಪಾಥ 94

ಯೇ ಅಗ್ನಿದಗ್ಧಾ 149, 190

ಯೇ ಕೇಚಿತ್ತ್ರೇತರೂಪೇಣ 197

ಯೇ ಕೇಚಿತ್ಸರ್ವಲೋಭೇನ 199

ಯೇ ಕೇಚಿದನ್ನಲೋಭೇನ 199

ಯೇ ಕೇಚಿದ್ದಿವಿ ತಿಷ್ಠಂತಿ 198

ಯೇ ಕೇಚಿದ್ದ್ರವ್ಯಲೋಭೇನ 199

ಯೇ ಚಾನ್ಯೇ ಲುಪ್ತಪಿಂಡಾ 203

ಯೇ ಚಿತ್ಪೂರ್ವ ಋತಸಾಪ 31

ಯೇ ಚೇಹ ಪಿತರೋ 136, 190

Scanned by CamScanner

ಯೇ ತಾತೃಷುರ್ದೇವತ್ರಾ 189
ಯೇ ದೇವಾಸೋ ದಿವ್ಯೇಕಾದಶ 135
ಯೇನ ದೇವಾಃ ಪವಿತ್ರೇಣಾತ್ಮಾನಂ 179
ಯೇ ನಃ ಪೂರ್ವೇ ಪಿತರಃ 83, 189
ಯೇ ನಃ ಸಪತ್ನಾ ಅಪ 90
ಯೇ ಪಾರ್ಥಿವಾಸಃ 116
ಯೇ ಮೇ ಕುಲೇ ಲುಪ್ತಪಿಂಡಾಃ 151, 197
ಯೇ ಯುಧ್ಯಂತೇ ಪ್ರಧನೇಷು 31
ಯೇ ಸಜಾತಾಃ ಸಮನಸೋ 128, 145
ಯೇ ಸತ್ಯಾಸೋ ಹವಿರದೋ 190
ಯೇ ಸಮಾನಾಃ ಸಮನಸಃ 128, 145
ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ವ ಆದಾಯಾಽಹಂ 72
ಯೋ ದೇವಃ ಪಿತೃರೂಪೇಣ 4
ಯೋ ವಃ ಶಿವತಮೋ 179
ಯೌ ತೇ ಶ್ವಾನೌ ಯಮ ರಕ್ಷಿತಾರೌ 19, 29
ಯಃ ಪಾವಮಾನೀರಧ್ಯೇತಿ 97
ಯಃ ಶುಕ್ರ ಇವ 73

ರ

ರಕ್ಷೋಭೂತಪಿಶಾಚೇಭ್ಯಃ 121
ರಕ್ಷೋಹಾ ವಿಶ್ವಚರ್ಷಣಿರಭಿ 95
ರೂಪಂರೂಪಂ ಪ್ರತಿರೂಪೋ 10, 115

ವ

ವನಸ್ಪತಿರಸೋತ್ಪನ್ನೋ 124
ವರಿವೋಧಾತಮೋ ಭವ 95
ವಹ ವಪಾಂ ಜಾತವೇದಃ 27
ವಾಚಸ್ಪತೇ ವಿಧೇನಾಮನ್ 13, 22
ವಾಚೇವಾಚೇಽವತ 157
ವಾತಾಸ್ತೇ ವಾಂತು ಪಥಿ 28, 32
ವಾರಿಪೂರ್ಣೋ ಘಟಶ್ಚಾಯಂ 80, 159
ವಿಪರೀತೇನ ಚಾಘಾರೌ 8
ವಿಪ್ರೌಘದರ್ಶನಾತ್ಸದ್ಯಃ 112
ವಿರೂಪಾ ಆಮಗರ್ಭಾಃ 197
ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾಃ ಶೃಣುತೇಮಂ 122

Scanned by CamScanner

ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾಸ ಆ ಗತ 64, 122
ವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ವರ್ಣಮಯಃ 193
ವಿಷ್ಣುರೂಪ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠ 4
ವಿಷ್ಣೋಃ ಕರ್ಮಾಣಿ 92
ವಿಷ್ಣೋರ್ನುಕಂ 93
ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚ ಧಾತೃಶಿವಶಕ್ರ 155
ವ್ಯಜನಂ ವಾಯುದ್ಯೆವತ್ಯಂ 163

ಶ

ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಸೂರ್ಯಪ್ರಭಃ 241
ಶಂಖಃ ಶುಭಕರೋ ನಿತ್ಯಂ 163
ಶಂ ನೋ ದೇವೀರಭಿಷ್ಟಯ 114, 119
ಶಂ ನಃ ಕರತ್ಯರ್ವತೇ 73
ಶತಂ ಜೀವ ಶರದೋ 164, 173
ಶಮೀಪತ್ರಪ್ರಮಾಣೇನ 150
ಶರಣ್ಯಂ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ 3
ಶರಾಸಃ ಕುಶರಾಸೋ 88
ಶರ್ಯಣಾವತಿ ಸೋಮಮಿಂದ್ರಃ 5
ಶಾಂತಾ ಪೃಥಿವೀ 72
ಶಾಂತಿಃ ಪುಷ್ಟಿಶ್ಚ ಗಾಯತ್ರೀ 89
ಶೃತಂ ಯದಾ ಕರಸಿ 29
ಶ್ಮಶಾನಾನಲ ದಗ್ಧೋಽಸಿ 44
ಶಾರೀರಮಂತಃಕರಣೋಪಘಾತಂ 98
ಶಾರೀರಂ ಮೇ ಹೃಷೀಕೇಶ 98
ಶಿಖೋದಕಂ ಭೂಪತಿತಂ 35
ಶಿಲಾದೇವಿ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ 56
ಶೀತಕೇ ಶೀತಿಕಾವತಿ 47
ಶೀತವಾತೋಷ್ಣಸಂತ್ರಾಣಂ 80, 160
ಶುಕ್ರಮಸಿ ಜ್ಯೋತಿರಸಿ 117
ಶುಚೇ ವೋ ಹವ್ಯಾ 99
ಶುನಮಸ್ಮಭ್ಯಮೂತಯೇ 94
ಶುನಃಶೇಪೋ ಹ್ಯಹ್ವತ್ 95
ಶೌನಕೋಽಹಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ 191
ಶ್ರದ್ಧಾಯಾಂ ಪ್ರಾಣೇ 138
ಶ್ರಾದ್ಧಕಾಲೇ ಗಯಾಂ 114, 121

Scanned by CamScanner

ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಜಾತಸ್ಯ ರುದ್ರ 76

ಸ

ಸಂ ಗಚ್ಛಧ್ವಂ ಸಂ ವದಧ್ವಂ 128, 145
ಸಂ ಗಚ್ಛಸ್ವ ಪಿತೃಭಿಃ 28
ಸಂಸಾರಾರ್ಣವಮಗ್ನಂ 139
ಸತ್ಯಮುಗ್ರಸ್ಯ ಬೃಹತಃ 6
ಸ ನಃ ಪವಸ್ವ ಶಂ ಗವೇ 141
ಸ ನಃ ಸಿಂಧುಮಿವ 34
ಸಪಿಂಡೀಕರಣಾದೂರ್ಧ್ವಂ 194
ಸಪ್ತ ದಿಶೋ ನಾನಾಸೂರ್ಯಾಃ 7
ಸಪ್ತವ್ಯಾಧಾ ದಶಾರ್ಣೇಷು 132
ಸಪ್ತಾಸ್ಯಾಸನ್ಪರಿಧಯಸ್ತ್ರಿಃ 92
ಸಮಸ್ತಸಂಪತ್ 112
ಸಮಾನೀ ವ ಆಕೂತಿಃ 128, 145
ಸಮಾನೋ ಮಂತ್ರಃ 128, 145
ಸಮುದ್ರಃ ಸಿಂಧೂ ರಜೋ 65
ಸರ್ವದೇವಮಯಂ 3
ಸರ್ವಭೂತಾಶ್ರಯಾ 2
ಸರ್ವಸ್ಯಾಽಽಪ್ತ್ಯೈ ಸರ್ವಸ್ಯ 164, 173
ಸರ್ವೇ ಧರ್ಮವಿವಕ್ತಾರೋ 112
ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ಭೂತಾನಾಂ 204
ಸರ್ವೇಷಾಮಾಶ್ರಯಾ 160
ಸವಿತುಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಸವ 116
ಸಹಸ್ರಣೀಥಾಃ ಕವಯೋ 31
ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಂ ದೇವಂ 242
ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಾ ಪುರುಷಃ 36, 91
ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೇಣ ಶತಶಾರದೇನ 164, 173
ಸ ಹಿ ಕ್ಷಯೇಣ ಕ್ಷಮ್ಯಸ್ಯ 79
ಸುಕ್ಷೇತ್ರಿಯಾ ಸುಗಾತುಯಾ 34
ಸುರಭಿರ್ವೈಷ್ಣವೀ ಮಾತಾ 137
ಸೂರ್ಯಂ ಚಕ್ಷುರ್ಗಚ್ಛತು 29, 56
ಸೋಪಸ್ಕರಂ ಚ 162
ಸೋಮ ಏಕೇಭ್ಯಃ ಪವತೇ 31
ಸೋಮಪಾಃ ಪಿತೃಗಣಾ 121

Scanned by CamScanner

ಸೋಮೋ ಧೇನುಂ 70

ಸೌರಭೇಯ ಸುಪುಷ್ಪಾಂಗ 71

ಸ್ತುಹಿ ಶ್ರುತಂ ಗರ್ತಸದಂ 77

ಸ್ಥಿರೇಭಿರಂಗೈಃ ಪುರುರೂಪ 77

ಸ್ಯೋನಾ ಪೃಥಿವಿ 86, 110

ಸ್ವಧಾ ವಃ ಪಿತರೋ ನಮೋ 148

ಸ್ವಾದಿಷ್ಠಯಾ ಮದಿಷ್ಠಯಾ 95

ಸ್ವಾದುಷಂಸದಃ ಪಿತರೋ 155

ಸ್ವಾಹಾಗ್ನಯೇ ವರುಣಾಯ 156

ಹ

ಹಂತಾಹಂ ಪೃಥಿವೀಮಿಮಾಂ 187

ಹವೀಮಭಿರ್ಹವತೇ 77

ಹಸ್ತಚ್ಯುತೇಭಿರದ್ರಿಭಿಃ 141

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಗರ್ಭಸ್ಥಂ 3, 153

ಹಿರಣ್ಯರೂಪಃ ಸ ಹಿರಣ್ಯಸಂದೃಗಪಾಂ 88

* * <·> * *

S.44/2/1-2014

Scanned by CamScanner

ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು

- ಪವಮಾನಪಂಚಸೂಕ್ತಂ – ಹೋಮವಿಧಿಸಹಿತಮ್
- ಅಭಿಷೇಕಸೂಕ್ತಾನಿ
- ಋಗ್ವೇದೀಯಃ ನವಗ್ರಹಪೂಜಾ(ಜಪ)ವಿಧಿಃ
- ಋಗ್ವೇದೀಯಾ ಆಹ್ನಿಕಮಂಜರೀ
- ಋಗ್ವೇದೀಯಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನವಿಧಿಃ ಅಗ್ನಿಮುಖಸಹಿತಃ
- ಋಗ್ವೇದೀಯಾ ಪಂಚಾಯತನಪೂಜಾಪದ್ಧತಿಃ
- ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರಂ–ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟೋತ್ತರ–ವೇಂಕಟೇಶಸ್ತೋತ್ರಸಹಿತಮ್
- ನಾಗಪಂಚಮೀವ್ರತಕಲ್ಪೋಕ್ತಪೂಜಾಕಥಾ
- ಶ್ರೀಮದನಂತವ್ರತಕಲ್ಪೋಕ್ತಪೂಜಾಕಥಾ
- ಸ್ವರ್ಣಗೌರೀವ್ರತಕಲ್ಪೋಕ್ತಪೂಜಾಕಥಾ *ತಥಾ* ಶ್ರೀಗಣೇಶಕಲ್ಪೋಕ್ತಪೂಜಾಕಥಾ
- ಋಗ್ವೇದೀಯಃ ಪೂರ್ವಷೋಡಶಸಂಸ್ಕಾರಪ್ರಯೋಗಃ
- ಮಹಾಗಣಪತಿಹೋಮಪ್ರಯೋಗಃ (ಶೈವಾಗಮಾನುಸಾರೀ)
- ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯಂ–ನಾರಾಯಣಹೃದಯಂ–ನಾರಾಯಣವರ್ಮಸಹಿತಮ್
- ರುದ್ರಾಧ್ಯಾಯಃ (ಲಘುನ್ಯಾಸ–ಚಮಕ–ಪಂಚರುದ್ರಸಹಿತಃ)
- ಪ್ರಯೋಗಪ್ರದೀಪಃ (ಸ್ಮೃತ್ಯನುಸಾರೀ)
- ಆದಿತ್ಯಹೃದಯಂ–ಸೂರ್ಯಮಂಡಲಸ್ತೋತ್ರಸಹಿತಮ್
- ಋಗ್ವೇದೀಯಂ ತ್ರೈಕಾಲಿಕಸಂಧ್ಯಾವಂದನಮ್
- ಯಜುರ್ವೇದೀಯಂ ತ್ರೈಕಾಲಿಕಸಂಧ್ಯಾವಂದನಮ್
- ಸತ್ಯನಾರಾಯಣವ್ರತಕಲ್ಪೋಕ್ತಪೂಜಾಕಥಾ
- ಸಪ್ತಶತೀ (ದುರ್ಗಾಪೂಜಾವಿಧಿಸಹಿತಾ)
- ಶನೈಶ್ಚರಕಲ್ಪೋಕ್ತಪೂಜಾಕಥಾ
- ಗಣಪತ್ಯಥರ್ವಶೀರ್ಷಮ್
- ದೇವಪೂಜಾಪದ್ಧತಿಃ
- ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞ ವೈಶ್ವದೇವ
- ಋಗ್ವೇದೀಯಃ ಶ್ರಾದ್ಧಪ್ರಯೋಗಃ
- ಮಹಾಲಯವಿಧಿಃ (ಋಗ್ಯಜುಃಸಾಮಶಾಖೀಯಃ)
- ಜೀವಚ್ಛ್ರಾದ್ಧಪ್ರಯೋಗಃ
- ನಾರಾಯಣಬಲಿಪ್ರಯೋಗಃ
- ನವರಾತ್ರ ನವದುರ್ಗಾಕಲ್ಪೋಕ್ತಪೂಜಾವಿಧಿಃ
- ವಾಯುಸ್ತುತಿಃ

ಬೆಲೆ : ರೂ. **250-00**

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಗ್ರಂಥಾಲಯ
ಉಡುಪಿ–576101.
[Phone : 0820-2526755]

Scanned by CamScanner